JAROSLAV POHANKA

Dějiny české hudby v příkladech

STÁTNÍ NAKLADATELSTVÍ
KRÁSNÉ LITERATURY, HUDBY A UMĚNÍ

PRAHA 1958

Skenováno pro studijní účely

PŘEDMLUVA

Dějiny české hudby v příkladech vznikly z potřeby doplnit obraz našeho hudebního vývoje výběrem vhodných skladeb a tak zpřístupnit roztříštěný a mnohdy těžce dostupný materiál. Takto vzniklá anthologie obsahuje dobu více než devíti století, od nejstarších lidových písní duchovních až do roku 1848, který znamenal dalekosáhlý převrat v našem životě politickém i kulturním. Ve vývoji české hudby je tento rok významným mezníkem, neboť revoluce roku osmačtyřicátého se stala inspiračním zdrojem Bedřichu Smetanovi k prvním skladbám cílevědomě určeným celému českému národu. V takto ohraničeném úseku jsou chronologicky seřazeny ukázky hudební tvořivosti všech slohových epoch, forem i žánrů. Tím je umožněno sledovat nepřetržitý proud hudebního vývoje tak, jak ho uchovaly prameny. Je třeba znovu zdůraznit, že pro úplné pochopení zákonitosti vývoje je nezbytné sledovat nejen skladby umělé, které ostatně byly ve starší době téměř vždy majetkem jen určité společenské třídy, ale též hudbu lidovou, v níž jsou kořeny hudebnosti národa. Proto je stejně důležitým vývojovým článkem lidová píseň či jednoduchá skladba venkovského kantora jako kterýkoliv jiný útvar hudby komorní nebo symfonické. Potlačení nebo vyloučení některého vývojového úseku by vzápětí přineslo skreslený obraz dějinného vývoje. Teprve důkladná znalost pramenného materiálu v největší možné šíři, tedy i tak zvaných okrajových projevů hudební tvorby, o nichž se mnohdy soudilo, že jejich význam není rozhodující, pomůže vyslovit konečný úsudek o významu jednotlivých epoch a o vzájemných vztazích hudební kultury ke skutečnému životu českého lidu. Touto zásadou je také řízen výběr skladeb. Některá období vývoje jsou však dosud značně mezerovitá a bude jistě jedním z naléhavých úkolů nejbližší doby tyto mezery vyplnit důkladným studiem hudebního materiálu v archivech domácích i zahraničních a vypracováním podrobných monografií. Těmto úkolům by chtěla tato práce pomáhat. Současně s touto prací je vydáno dílo Jana Racka, Česká hudba od nejstarších dob do počátku 19. století, ve kterém jsou podrobně sledovány historické zákonitosti vývoje české hudby.

Děkuji všem, kteří mne ochotně podporovali cennými radami a připomínkami při vzniku této práce. Zvláště pak prof. Graciánu Černušákovi, jenž dal prvé podněty ke vzniku tohoto díla, univ. prof. dr. Janu Rackovi, který se zájmem sledoval růst této práce a s velkou ochotou podporoval její dokončení, dr. Theodoře Strakové a dr. Alexandru Buchnerovi za laskavé umožnění studia archivních materiálů a příteli Vratislavu Bělskému za obětavou a nezištnou pomoc při namáhavé spartaci skladeb. Dále pak všem ústavům a knihovnám, které mi ochotně zapůjčily studijní materiál a konečně Českému hudebnímu fondu za hmotnou podporu při dokončování práce.

V Brně v prosinci 1956. *Jaroslav Pohanka*

Skenováno pro studijní účely

1. HOSPODINE, POMILUJ NY!

Traktát Jana z Holešova
Rkp. z r. 1397

Konec 10. — počátek 11. stol.

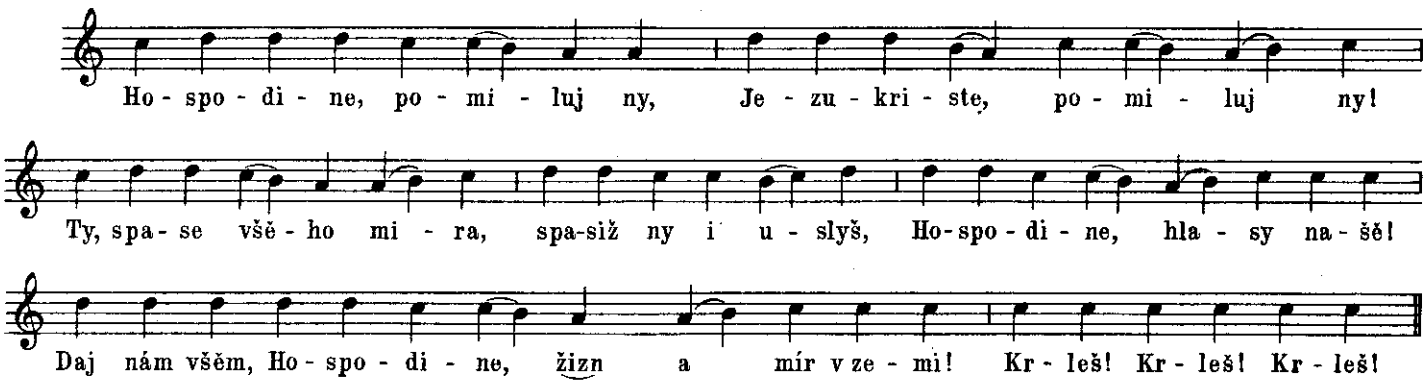

2. SVATÝ VÁCLAVE

Latinský graduál
Rkp. kolem r. 1473

Druhá polovina 12. stol.

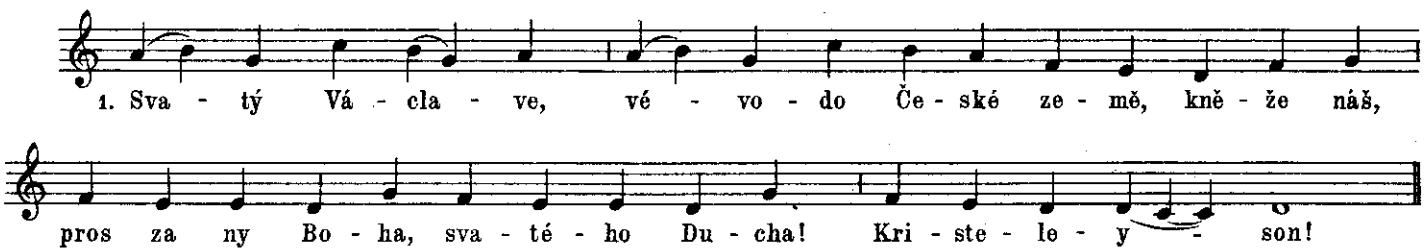

2. Nebeskéť jest dvorstvo krásné,
blaze tomu, ktož tam puójde:
[v] život věčný,
oheň jasný
svatého Ducha!
Kristeleyson!

3. Spomoci my tvej žádáme,
smiluj sě nad námi,
utěš smutné,
otveď vše zlé,
svatý Václave!
Kristeleyson!

4. Maria, matko žádúcie,
tys královna všemohúcie,
prosiž za ny,
za křesťany,
svého syna!
Kristeleyson!

5. Ty jsi dědic České země,
rač pomnieti na své plémě,
nedajž zahynúti
nám i budúcím,
svatý Václave!
Kristeleyson!

3. BUÓH VŠEMOHÚCÍ

Miličovské modlitby
Rkp. kolem r. 1380

První polovina 14. stol.

1. Buóh všemohúcí
vstal z mrtvých žádúcí.
Chvalmež Boha s veselím,
toť nám všěm Písmo velí!
Kyrieleison!

2. Ležal tři dny v hrobě,
dal proklati sobě
bok, ruče, nožě obě
na spasenie tobě.
Kyrieleison!

3. Jezukriste, vstal si,
nám na příklad dal si,
žeť nám z mrtvých vstáti,
s Bohem pře[bý]vati.
Kyrieleison!

4. Maria žádúcie,
z nebes róžě stkvúcie,
pros za ny Hospodina,
svého milé[ho] syna!
Kyrieleison!

© Copyright 1958 by Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění • Praha

Všechna práva vyhrazena
All rights reserved

Skenováno pro studijní účely

5. Pane náš, Ježíši,
uslyš svoji říši,
nás hříešné křesťany,
pro tvé svaté rány!
Kyrieleison!

6. Svaté Mařie synu,
otpusť hříešným vinu,
Pane Jezukriste,
jenž si vstal zajisté!
Kyrieleison!

7. Ó králi nebeský,
uslyš svój lid český,
zbav nás núzě této,
daj nám dobré léto!
Kyrieleison!

8. Uslyš naše hlasy,
daj pokojné časy,
Jezukriste králi,
ať tě tvój lid chválí!
Kyrieleison!

9. Otpusť naše zlosti,
vších nás bludóv zprosti,
daj nám pro svú dobrotu
svaté cierkve jednotu!
Kyrieleison!

10. Všichni světí, proste,
nám toho spomozte,
bychom s vámi bydlili,
Jezukrista chválili!
Kyrieleison!

4. JESUKRISTE, ŠČEDRÝ KNĚŽE

Rkp. z počátku 15. stol. **Druhá polovina 14. stol.**

1. Jesukriste, ščedrý kněže,
s Uocem, Synem jeden Bože,
tvoje ščedrost, naše zbožie!
Kyrieleison!

2. Ty si nynie zde před námi,
tvoje tělo, svaté rány,
spasiž, tvórče, své křesťany!
Kyrieleison!

3. Ty si svú krev prolil za ny,
z věčné smrti vykúpils ny,
odpustiž nám naše viny!
Kyrieleison!

4. Stvořiteli mého těla,
rač zbaviti zlého diela,
přěj duši, by tě viděla!
Kyrieleison!

5. Svatá Máří, božie máti,
daj nám svého syna znáti
a s ním v ráji přěbývati!
Kyrieleison!

6. Anjelé jdú spievajíce,
svého tvórce hledajíce,
chválu jemu vzdávajíce.
Kyrieleison!

7. Pójděm, pójděm, Buóh před námi,
bychom byli tvórci známi,
zdať sě smiluje nad námi!
Kyrieleison!

8. Svatá Máří, přístup k súdu,
s Uocem, Synem k svému lidu,
dříve nežť já duše zbudu!
Kyrieleison!

9. Křikněm všichni k Hospodinu,
ať otpustí naši vinu,
dá nám nebeskú dědinu!
Kyrieleison!

10. Ujměmž všichni za ten pramen,
ať nás nežže věčný plamen,
uslyš, Jesukriste! Amen!
Amen! Amen! Amen!

5. SANCTUS

Troparium děkana Vita
Rkp. z r. 1235 **První polovina 13. stol.**

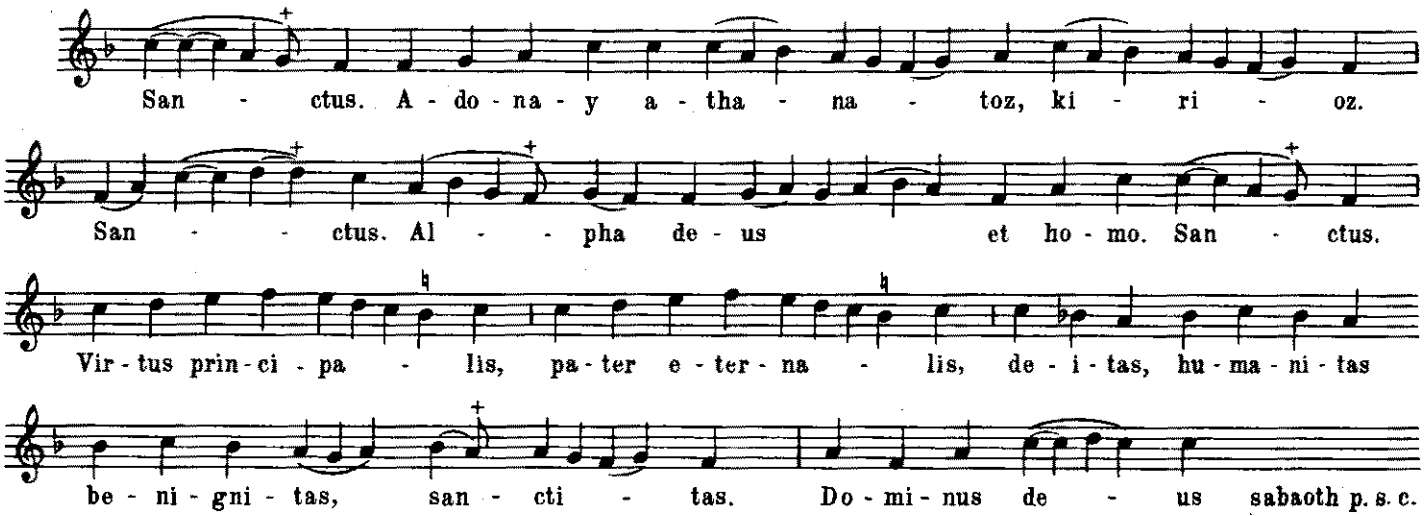

Skenováno pro studijní účely

6. DULCE MELOS

Sekvenciář Arnošta z Pardubic
Rkp. z r. 1363

Domaslaus
Druhá polovina 13. stol.

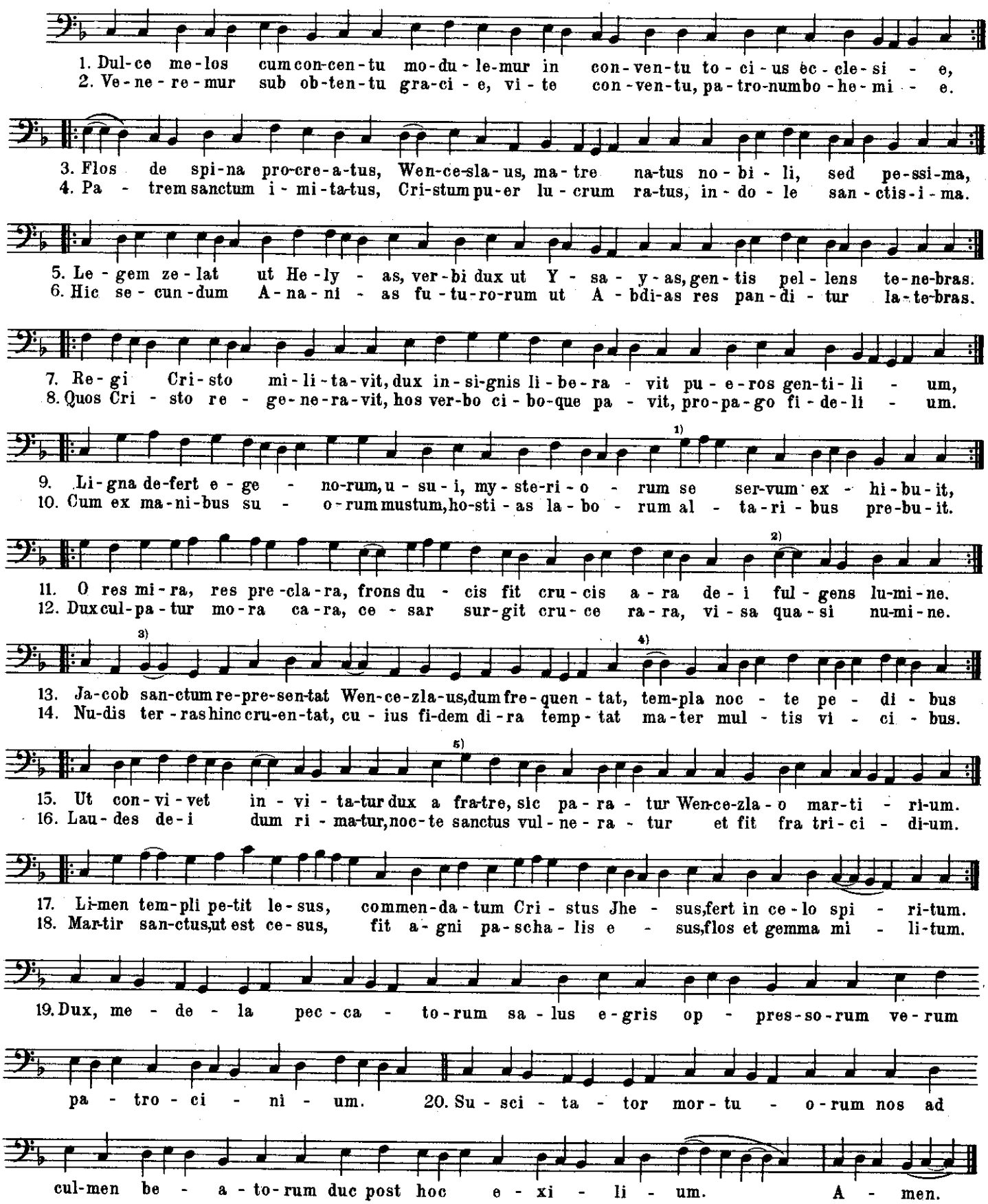

Skenováno pro studijní účely

7. HRA TŘÍ MARIÍ

(Výňatek)

Codex mixtus
Rkp. z konce 14. stol.

Druhá polovina 14. stol.

Tercia persona (Maria Magdalena) cantet:

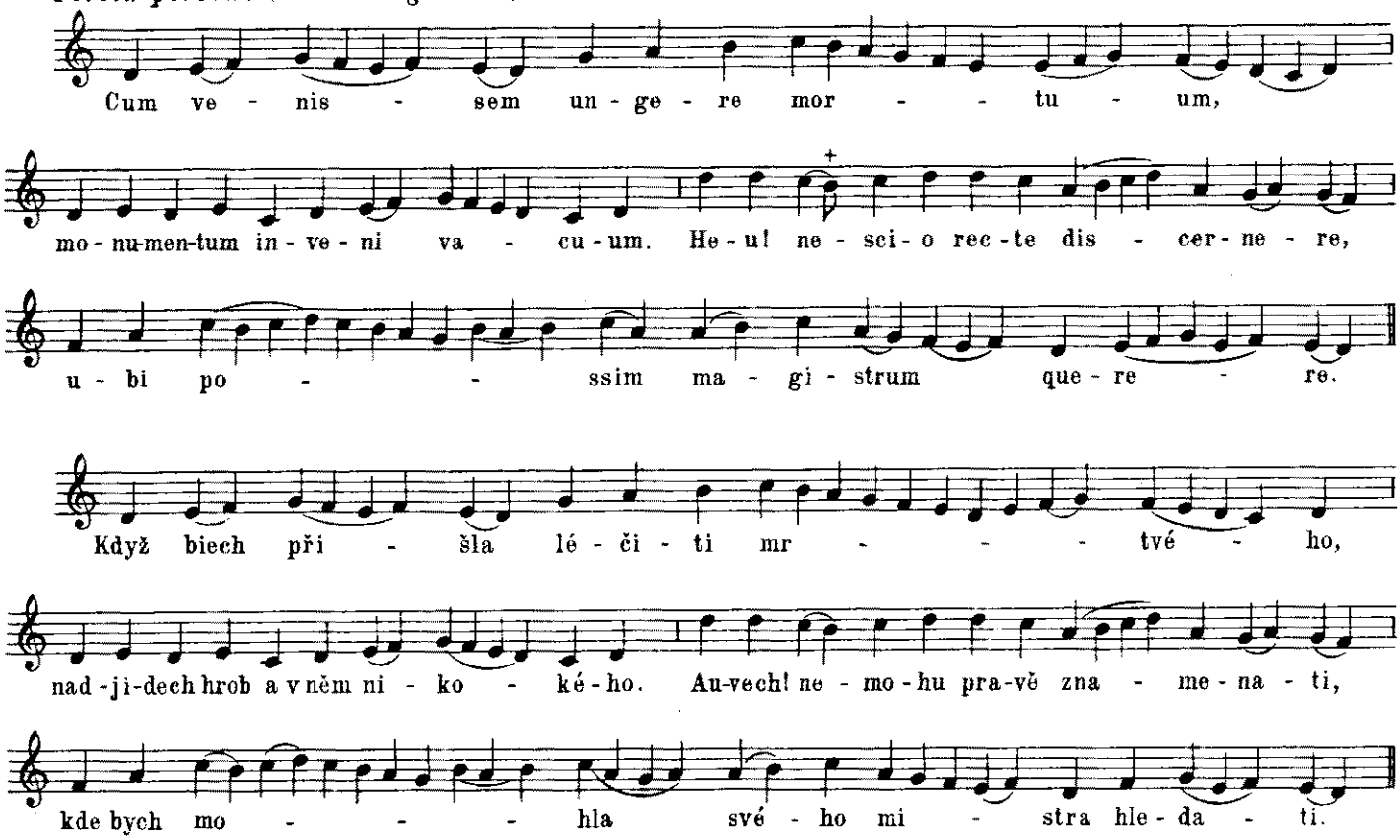

A nastojte hořě mého,
velikého, nemalého,
že nevizi tvórce svého,
utěšenie srdce mého!

A zdali vy jeho viete,
proč mi jeho nepoviete?
Chtěla bych sě tamo bráti,
bych ho věděla kde optati.

Chtěla bych den i noc jíti,
nechtiec jésti, ani píti,
bych mohla jeho dojíti!

Ach, nelehká moje núze.
Toť tak hubenice v túze
budu den i noc plakati,
až sě muój život ukrátí.

Jhesus appareat ei cantans:

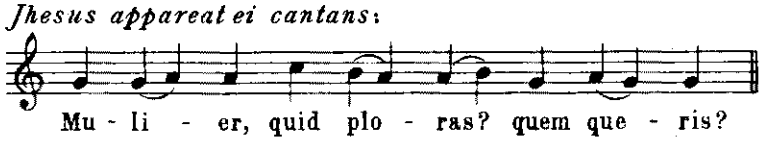

Pověz, cná ženo, co hledáš
a proč sě tak truchle jmáš?

Skenováno pro studijní účely

Tercia persona cantet:

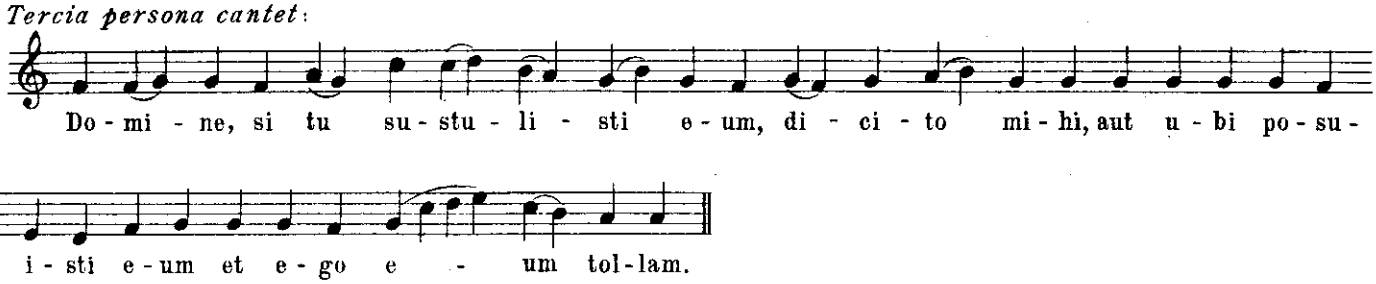

Cný muži, rač mi pověděti,
ač muóžeš pravě věděti,
tvá-li cnost jeho schovala.
Pověz, abych jeho optala.

Jhesus:

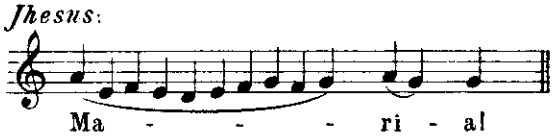

Maria:

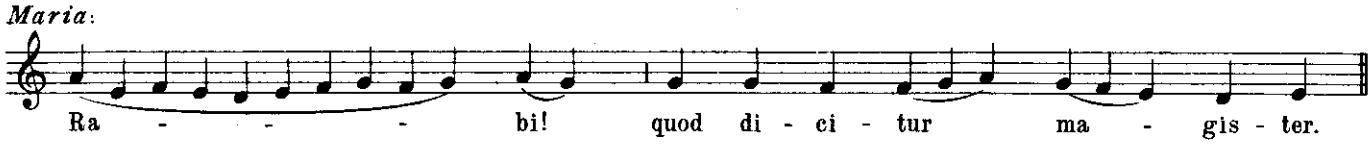

Jhesus cantet:

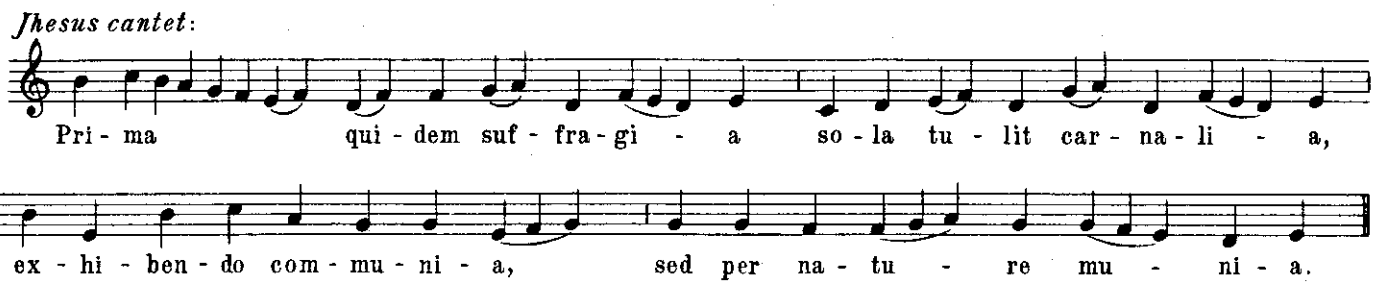

Maria:

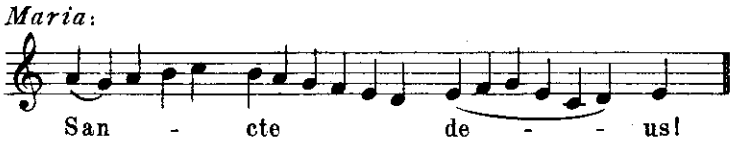

8. PÍSEŇ SLUHY RUBÍNA Z MASTIČKÁŘE

Musejní Mastičkář
Rkp. před r. 1350 **Počátek 14. stol.**

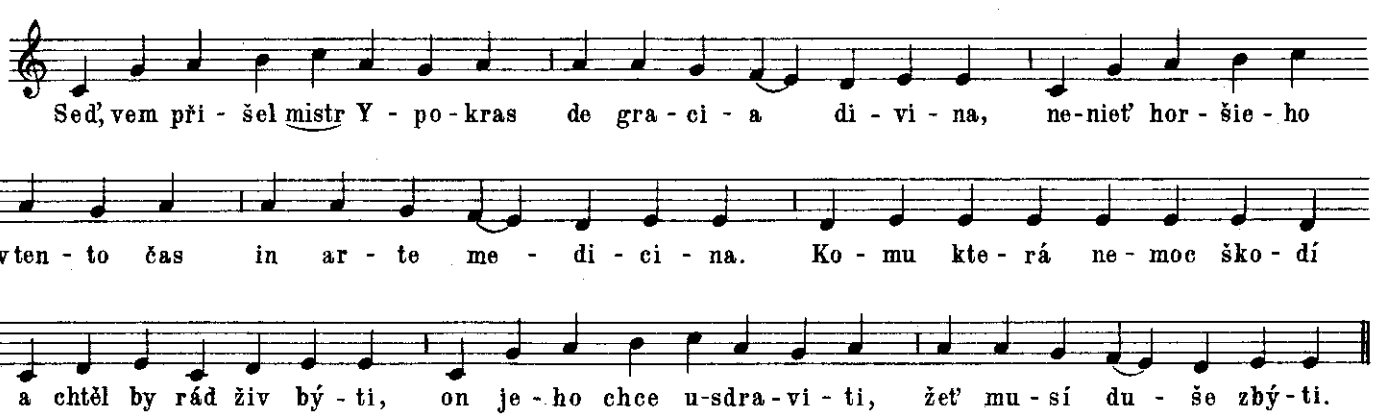

Skenováno pro studijní účely

9. PLANKTUS PANNY MARIE

Rkp. z druhé poloviny 14. stol. **Druhá polovina 14. stol.**

Vy, dcerky Jerozolemské, pyčte smutka i žalosti mé.
Ach, auvech, slyšela sem zlú novinu o mém zmilitkém synu,
by jej Judas Židuóm zradil.
Ach, kto mu na to poradil,
svého tvórce pro třidceti peněz dáti na kříž zpieti?
Jene, mój rodiče milý, pravie, by jej na kříž zpieli.
Pro Buóh, doveď mě tam k němu, ať opatřím, co je jemu.

Maria:

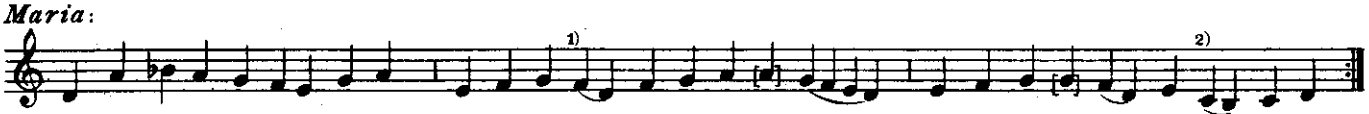

1. Pro Buóh račte po-stú-pa-ti, rač-te mi tam po-má-ha-ti, bych mo-hla sy-na vi-dě-ti.
2. To-ho, je-muž tvó-řec dě-jí, to-mu za ny dnes u-mřie-ti, za vše kře-sťa-ny chce smrt vzieti.
3. Již tě vi-zi, kviet-ku stkvú-cí, mój sy-ná-čku pře-žá-dú-cí, u-mu-če-ná, ach, strá-dú-cí.
4. Šip-čím, hložím tě-lo drá-no, vtvo-ji svě-tie o-či pl-vá-no, sy-nu mi-lý, to mně zná-mo.
5. A již ležíš, sy-nu mi-lý, a-no tvój lid veškenkvie-lí, ža-lo-stě-mi ne-ma-lý-mi.
6. Kams děl, sy-nu, rú-cho s se-be? Tvé slú-hy kde jsú u te-be? Je-di-ná já ste-bú sto-jím.
7. Ve-lí-tě mi ne-pla-ka-ti, an mi řekl čest rá-je dá-ti, pro-to mu-siem tú-hú lká-ti.

Joannes:

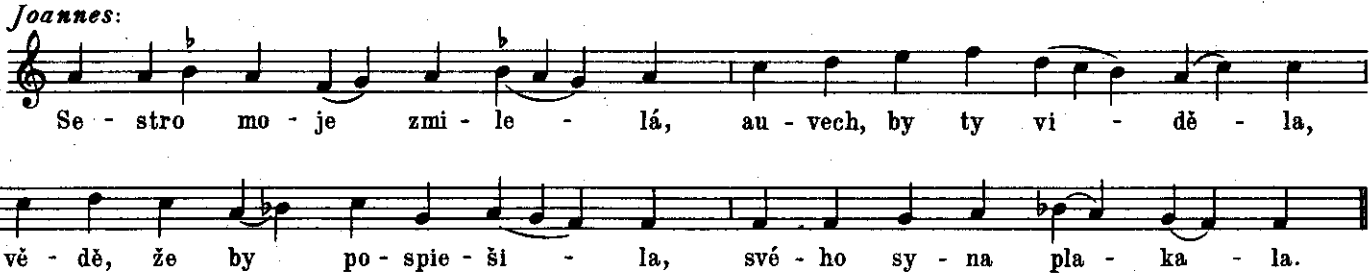

Se-stro mo-je zmi-le-lá, au-vech, by ty vi-dě-la,
vě-dě, že by po-spie-ši-la, své-ho sy-na pla-ka-la.

Maria, neroď plakati,
toť sě musilo vše státi,
co Buóh kázal o sobě psáti.

Maria:

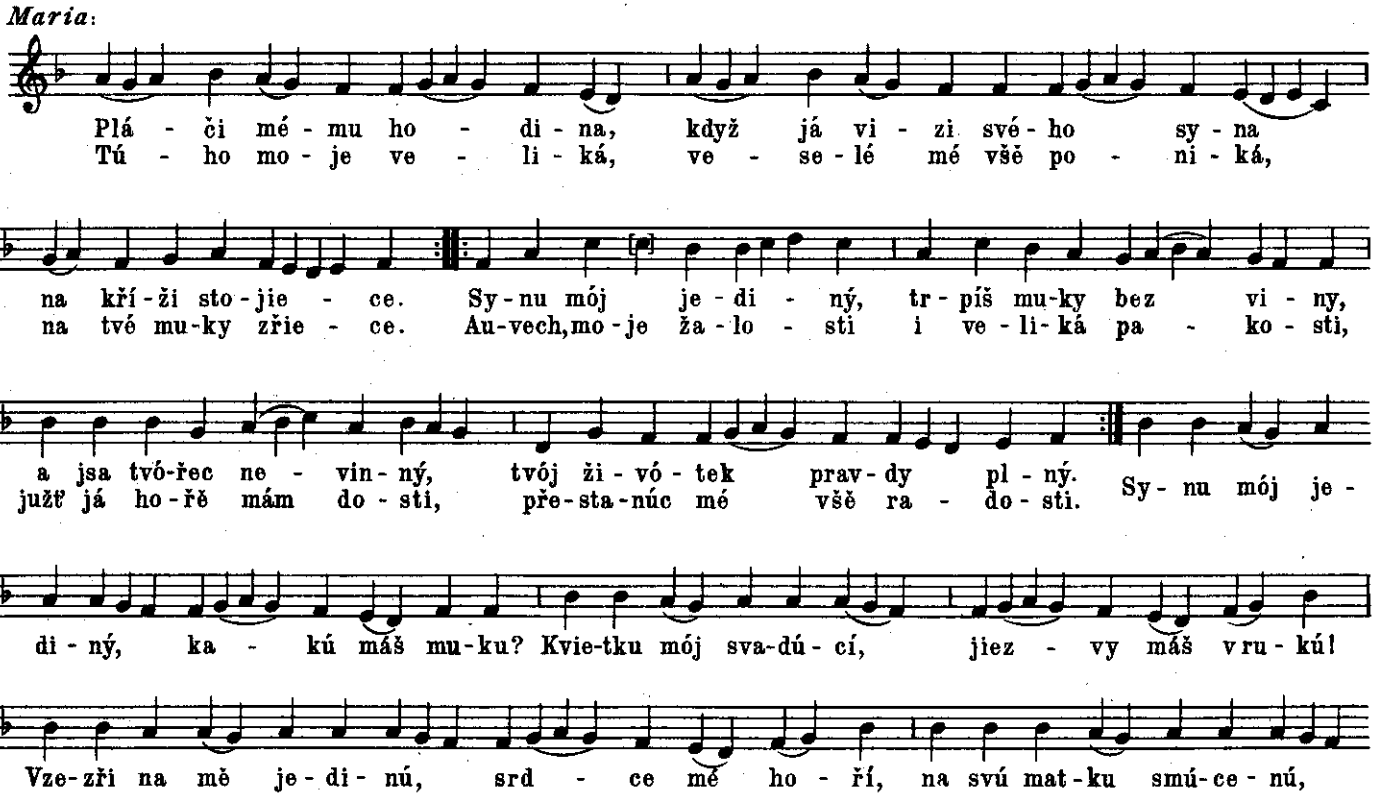

Plá-či mé-mu ho-di-na, když já vi-zi své-ho sy-na
Tú-ho mo-je ve-li-ká, ve-se-lé mé vše po-ni-ká,
na kří-ži sto-jie-ce. Sy-nu mój je-di-ný, tr-píš mu-ky bez vi-ny,
na tvé mu-ky zřie-ce. Au-vech, mo-je ža-lo-sti i ve-li-ká pa-ko-sti,
a jsa tvó-řec ne-vin-ný, tvój ži-vó-tek prav-dy pl-ný. Sy-nu mój je-
južť já ho-ře mám do-sti, pře-sta-núc mé vše ra-do-sti.
di-ný, ka-kú máš mu-ku? Kvie-tku mój sva-dú-cí, jiez-vy máš vru-kú!
Vze-zři na mě je-di-nú, srd-ce mé ho-ří, na svú mat-ku smú-ce-nú,

Skenováno pro studijní účely

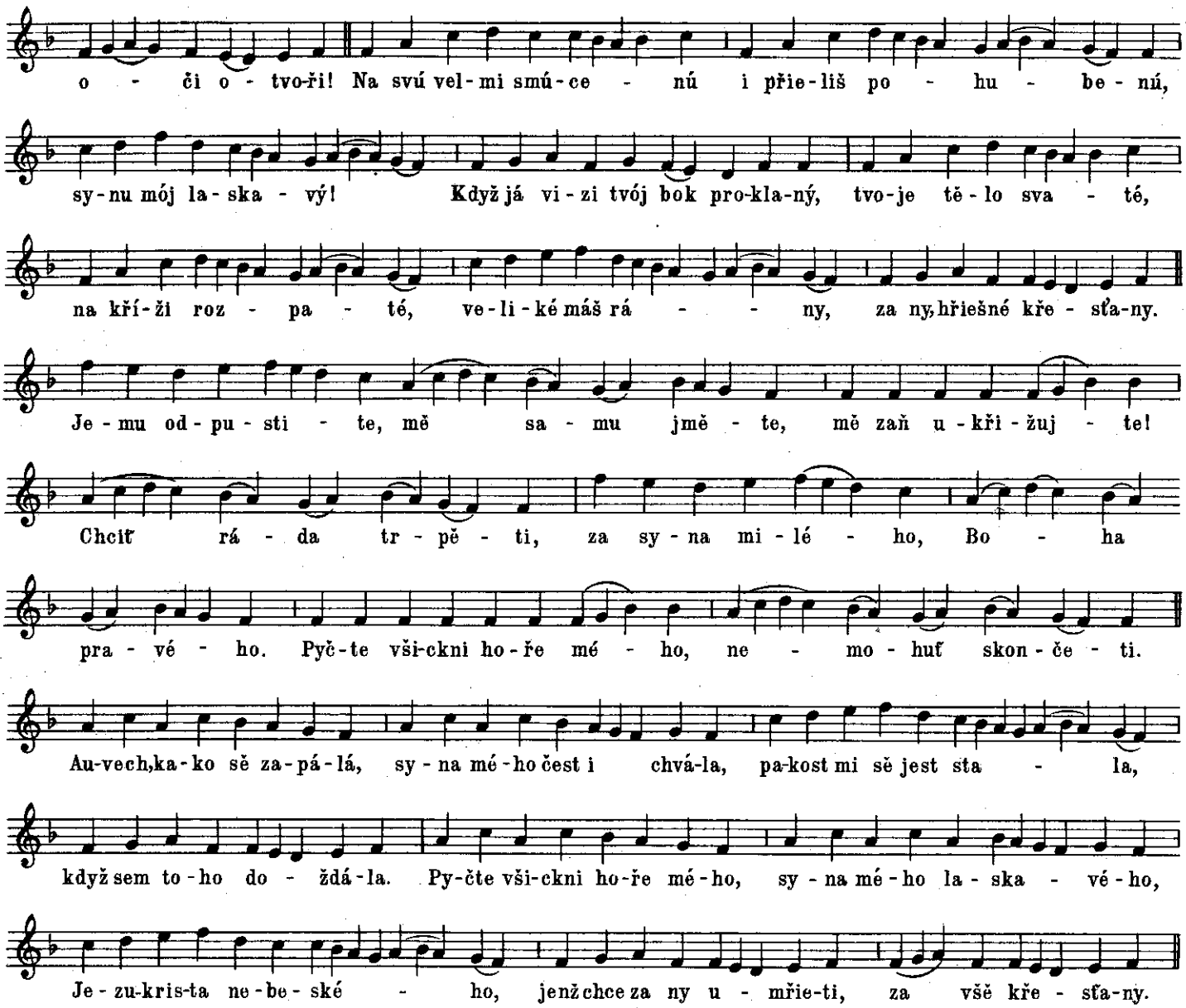

10. PRIMO TEMPORE

Rkp. z druhé poloviny 14. stol. Druhá polovina 14. stol.

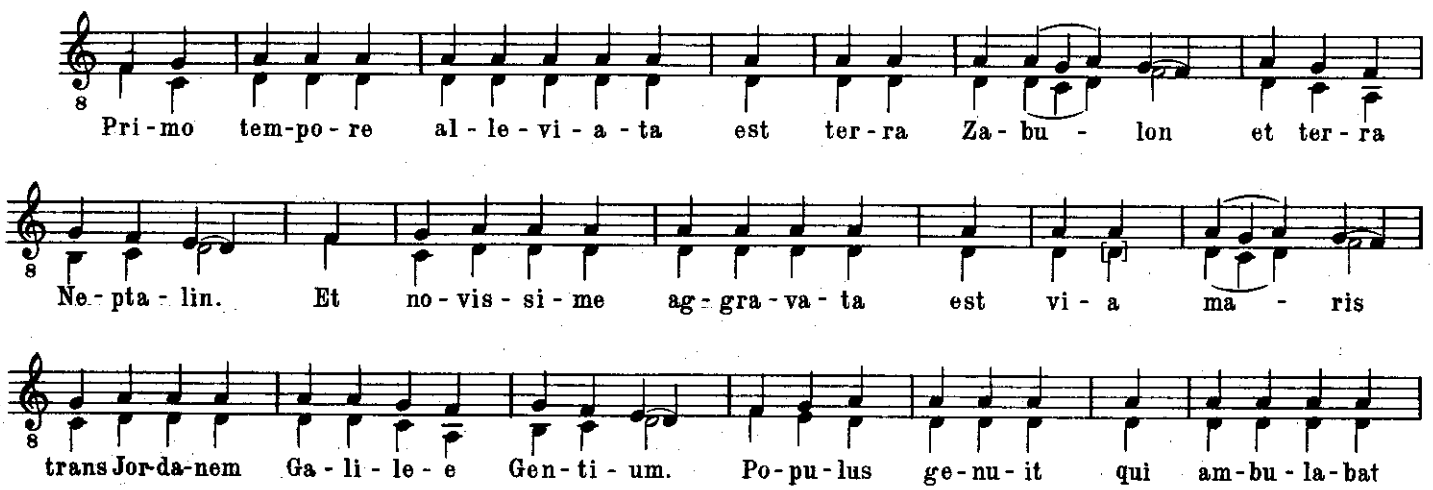

Skenováno pro studijní účely

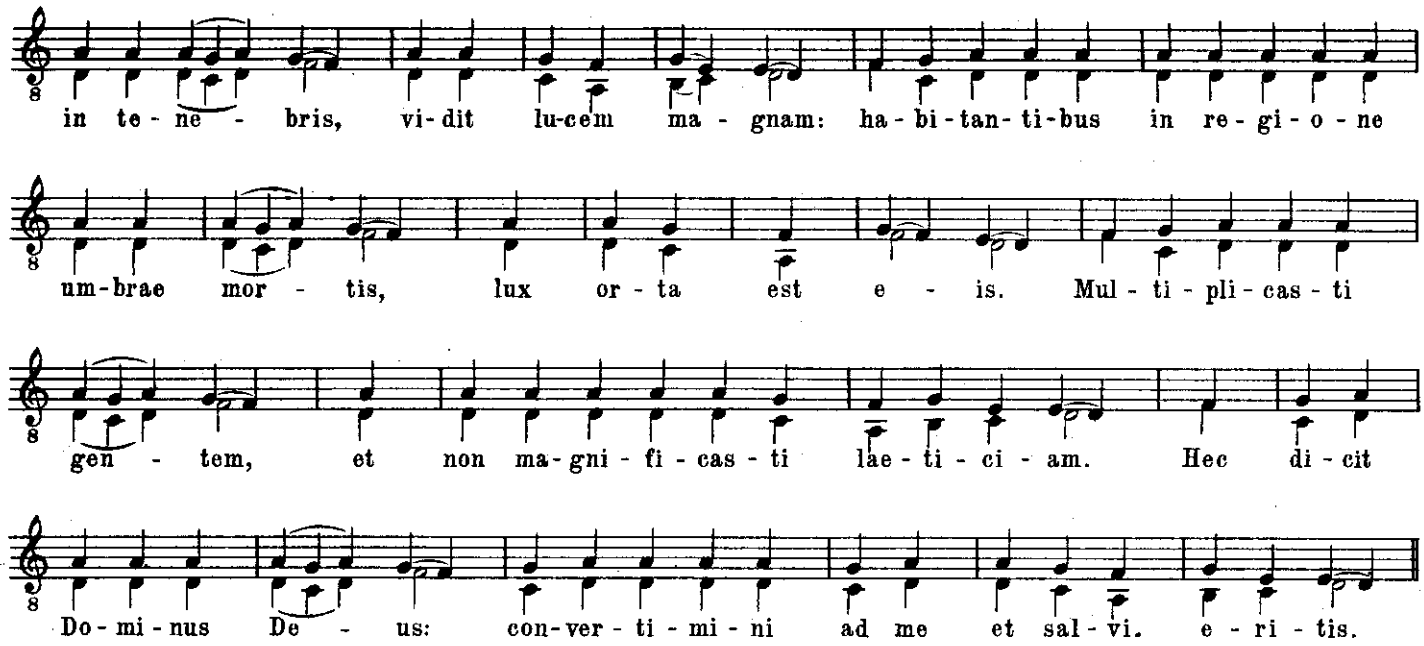

11. EX LEGIS OBSERVANTIA

Rkp. Vyšebrodský
Kolem r. 1410

Počátek 15. stol.

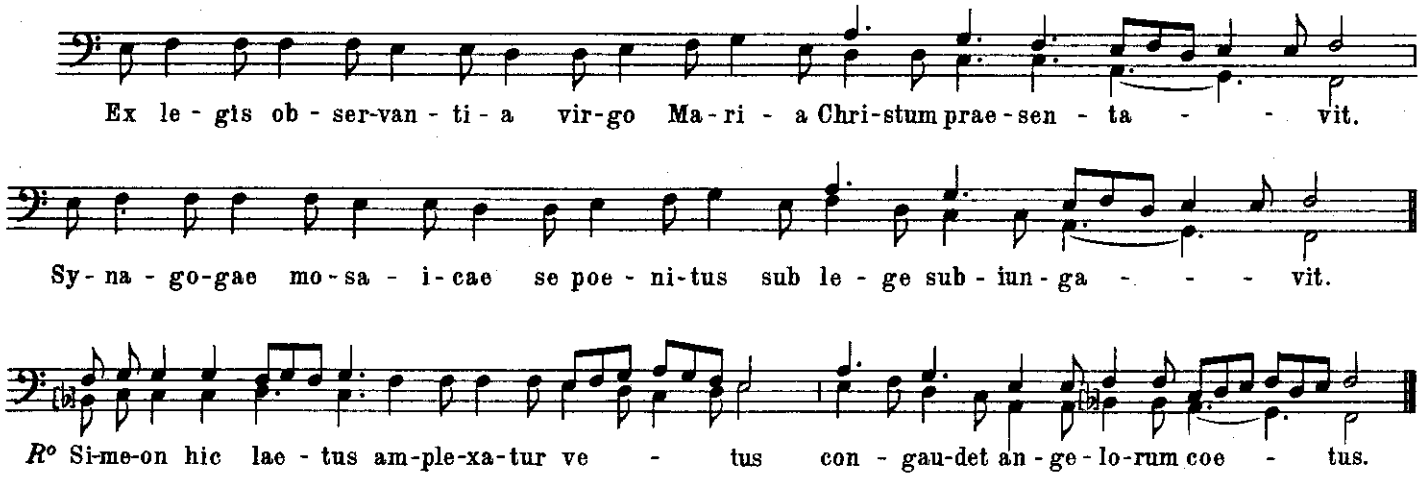

12. RONDELLUS

Rkp. z počátku 15. stol.

Počátek 15. stol.

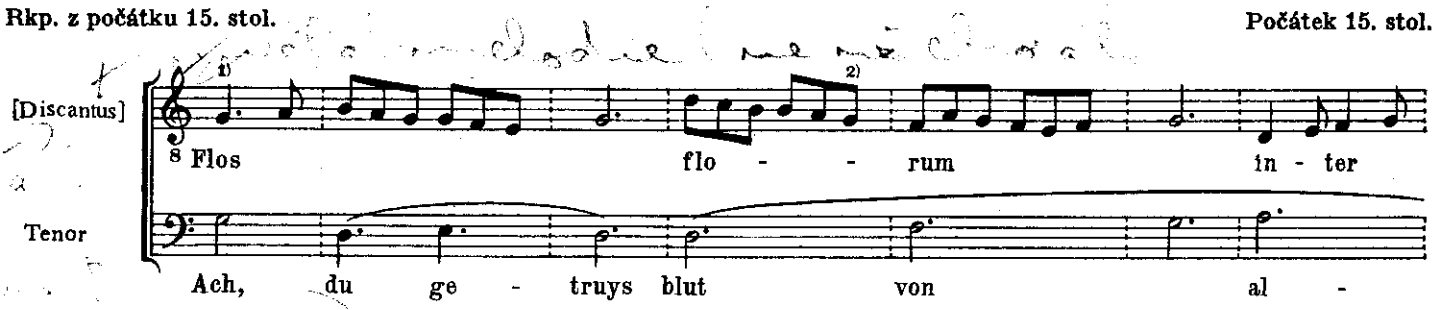

Skenováno pro studijní účely

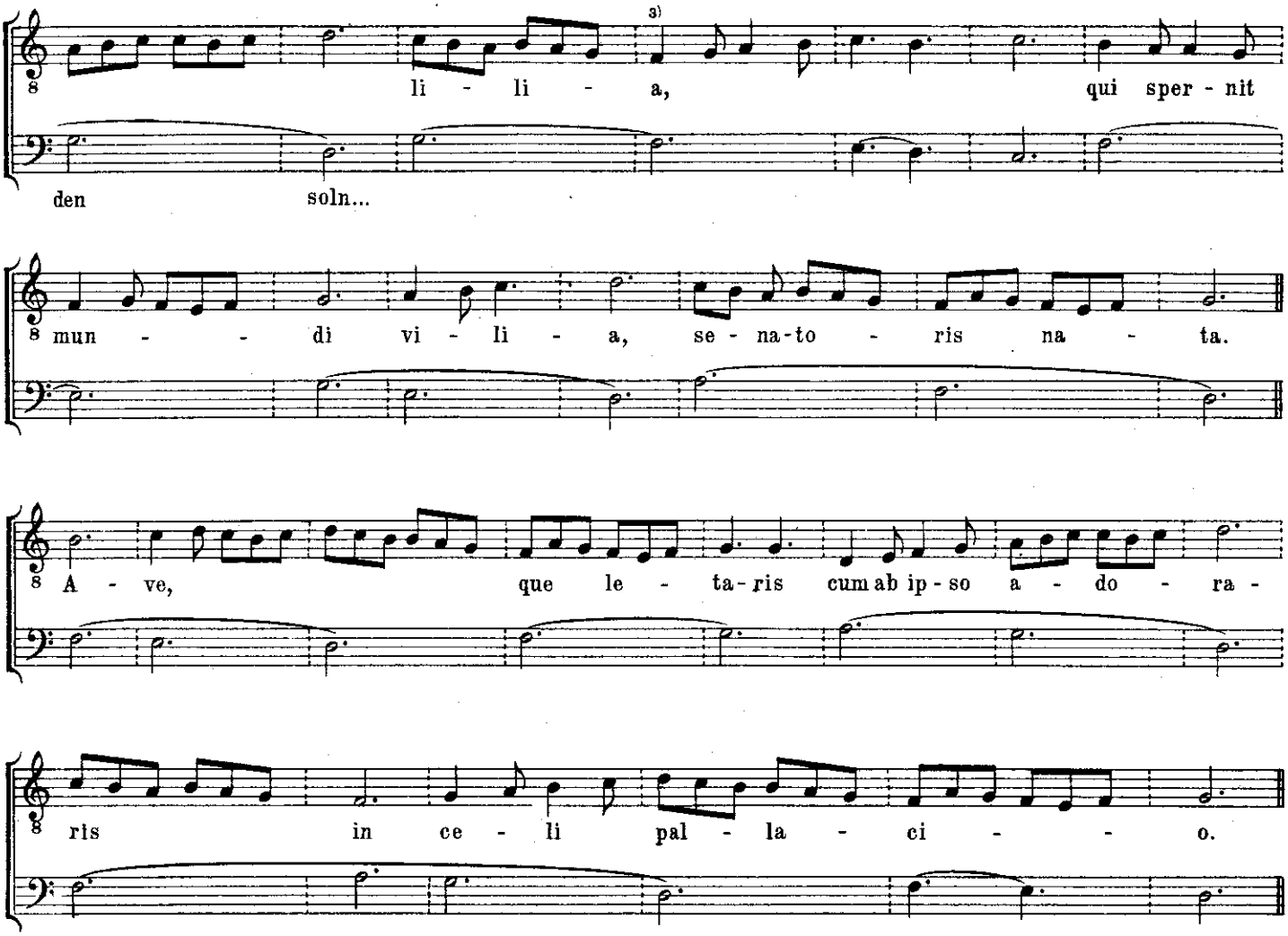

13. LIDOVÉ TANCE

Vyšehradský sborník spisů Tomáše Štítného
Rkp. z r. 1396 **14. stol.**

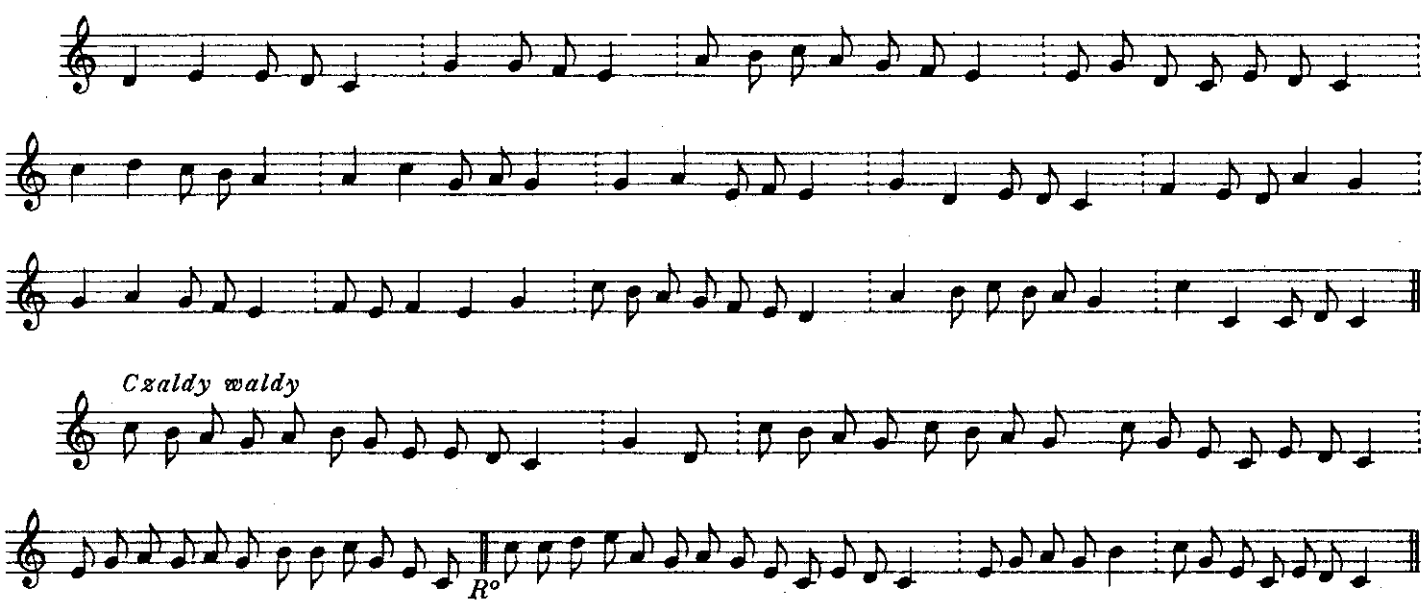

Skenováno pro studijní účely

14. ANDĚLÍKU ROZKOCHANÝ

Vyšehradský sborník spisů Tomáše Štítného
Rkp. z r. 1396 **14. stol.**

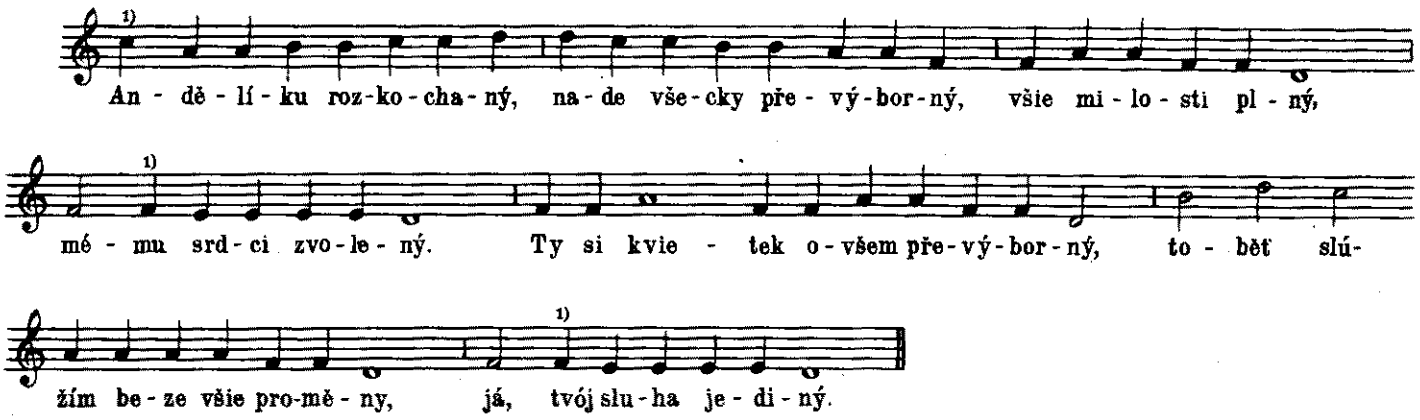

15. DŘEVO SĚ LISTEM ODIEVÁ

Rkp. z 15. stol. **14. stol.**

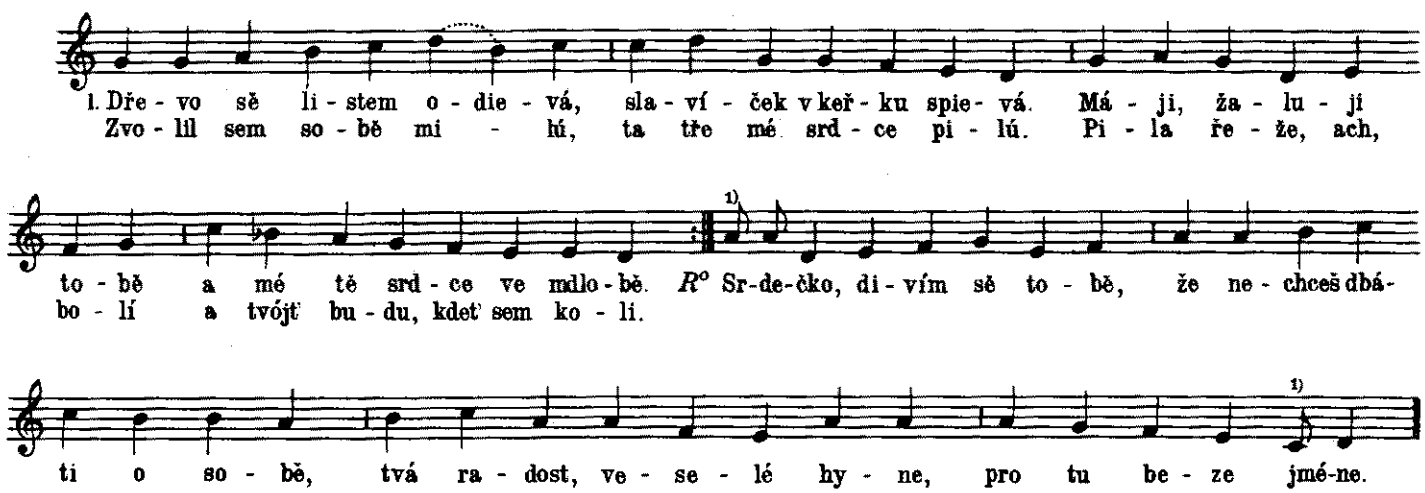

2. Ačť bych já ji zmenoval,
mnohýť by mě štrafoval
a řka: Proč ty tak slúžíš?
Čemu sě milosti chlubíš?

Neustavičný milovník
jako u cesty řepík:
k čemu sě koli přičiní,
a tomu všemu uškodí.

R° Ktoť sem, tenž nosím pilu,
jáť mám najkrašší milú,
téť nikomu nepoviem,
sámť ji s mým srdečcem viem.

3. Viera vieře pomáhá
kdeť sú dva sobě věrná
— on jí a ona jemu —
nepovidaj třetiemu.

Mnohýť sě rád honosí,
tenť tajemstvie pronosí.
Ach naň, zlýť obyčejť jmá,
nepřejtež mu, ktoť jeho zná!

R° Poniž on vás tak hanie,
prosímť vás, panny a panie,
přezdiec jemu: Rušíš nás,
vystrčmež jeho pryč od nás!

Skenováno pro studijní účely

16. DECET HUIUS CUNCTIS HORIS

Rkp. z počátku 15. stol.

Jan z Jenštejna
Kolem r. 1350—1400

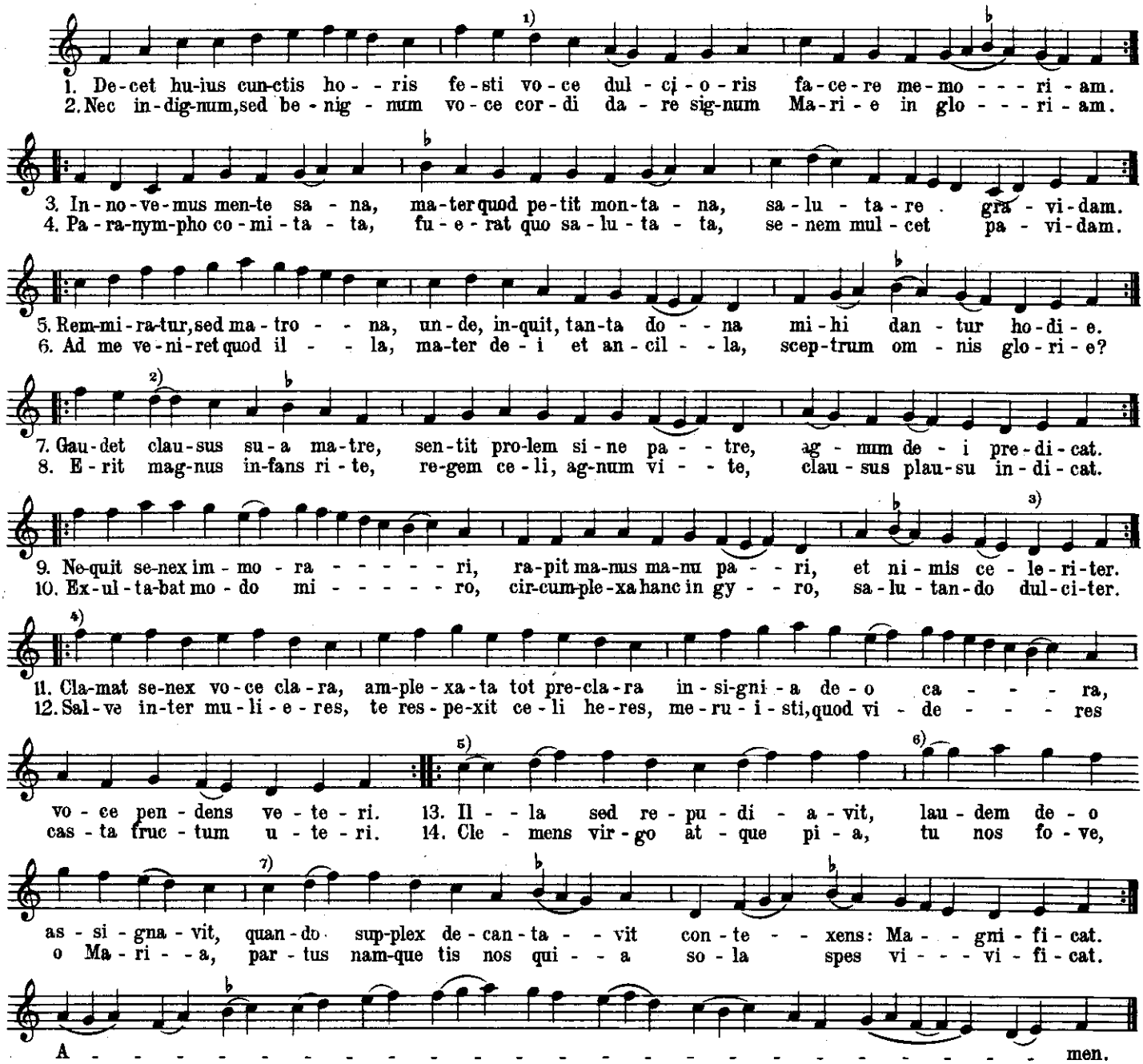

17. DOROTO, PANNO ČISTÁ

Rkp. Vyšebrodský
Kolem r. 1410

Druhá polovina 14. stol.

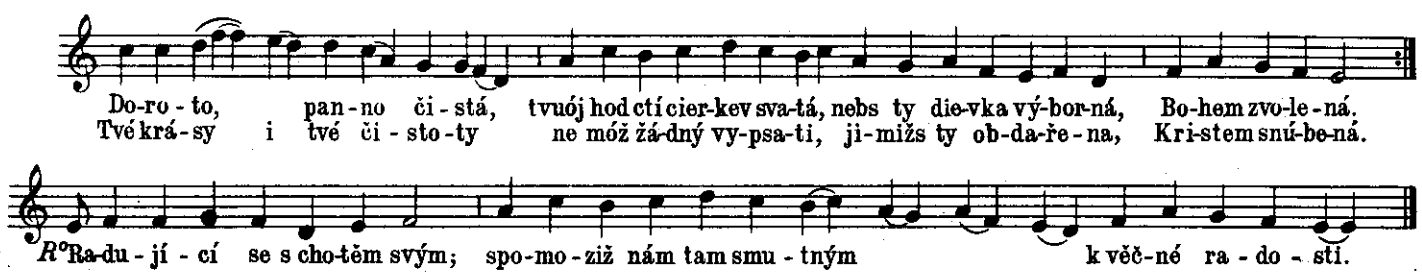

Skenováno pro studijní účely

18. OTEP MYRRHY

Canticum boemicale

Rkp. Vyšebrodský
Kolem r. 1410

Druhá polovina 14. stol.

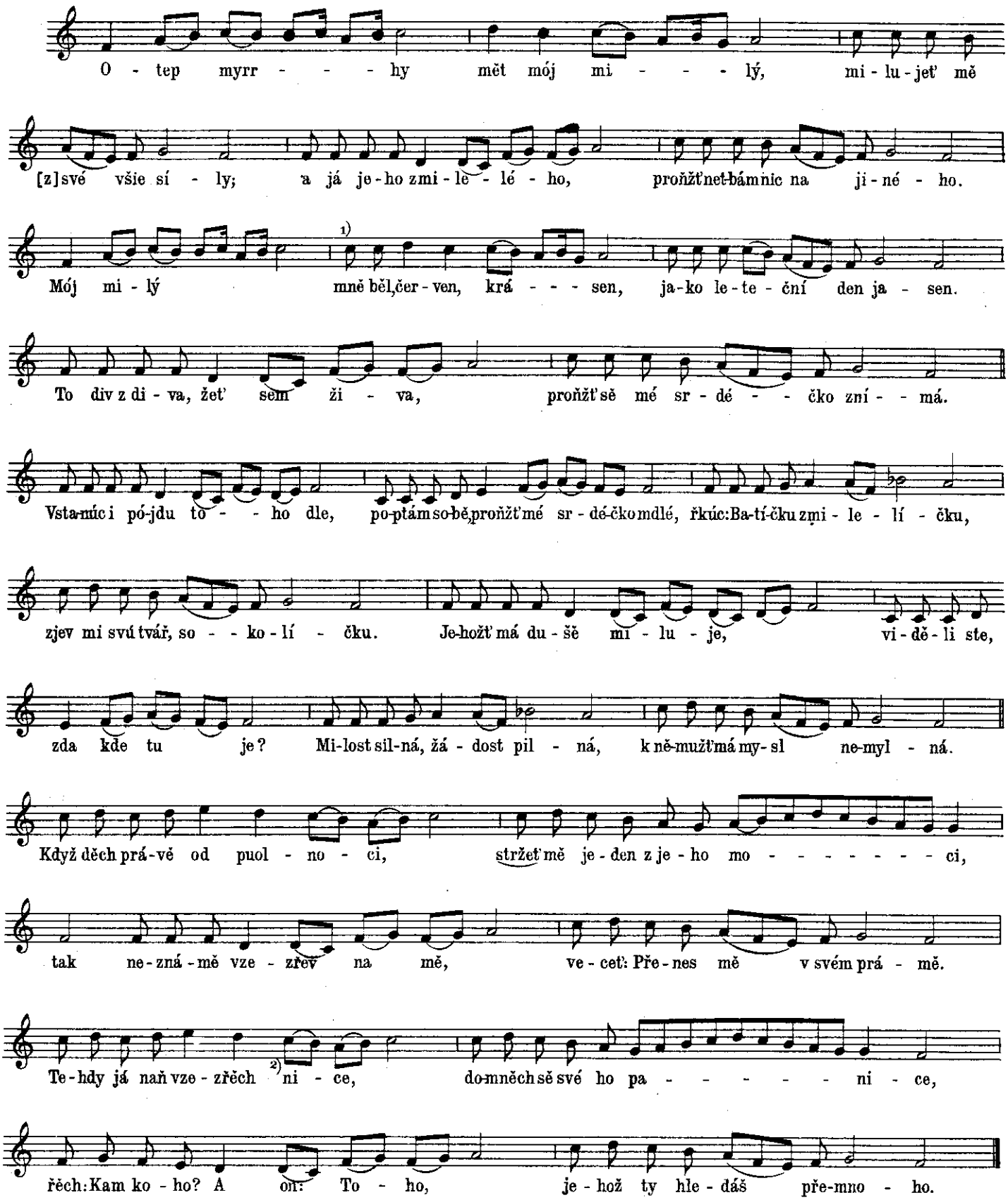

Skenováno pro studijní účely

19. JIŽŤ MNE VŠE RADOST OSTÁVÁ

Mnichovský zlomek
Rkp. před r. 1411

Mistr Záviš ze Zap
Před r. 1360 — po r. 1411

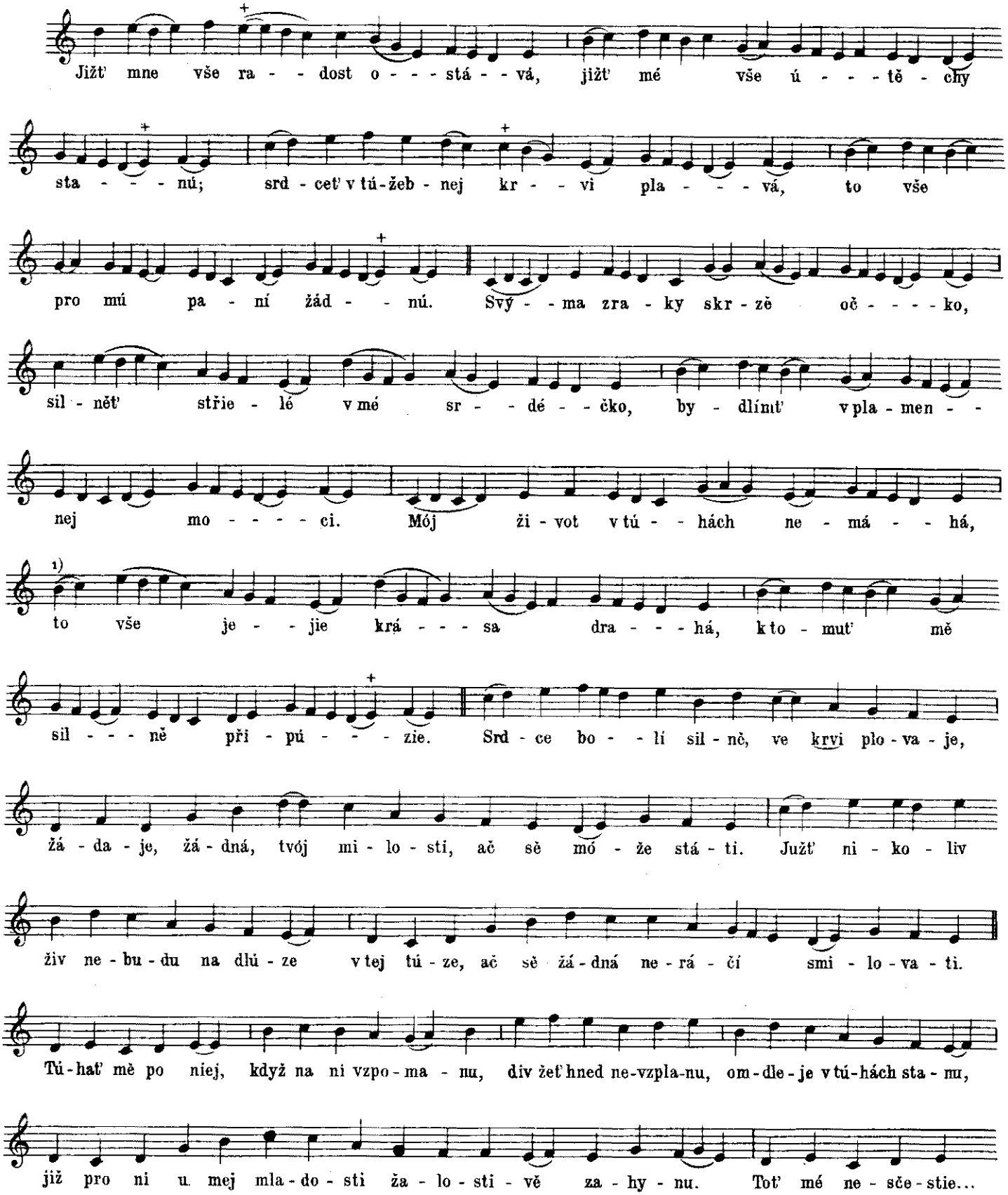

Skenováno pro studijní účely

20. ROTULUM SUPER SANCTUS

Rkp. Vyšehradský
Kolem r. 1450

První polovina 15. stol.

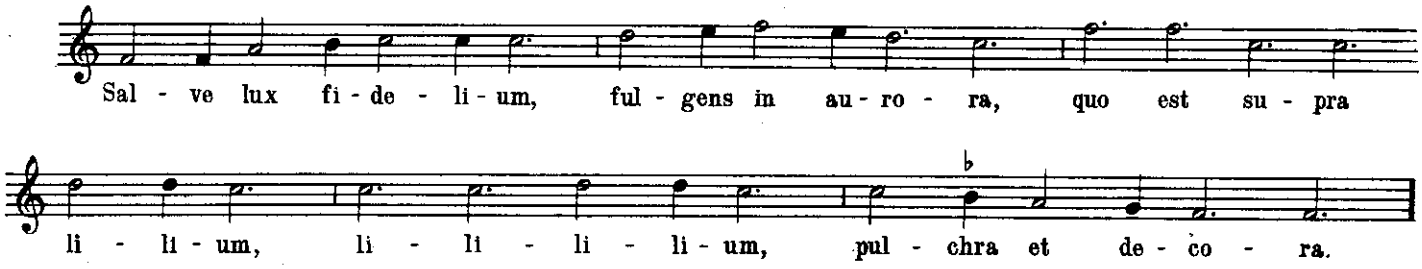

21. TROPUS SUPER REGINA

Rkp. Vyšehradský
Kolem r. 1450

První polovina 15. stol.

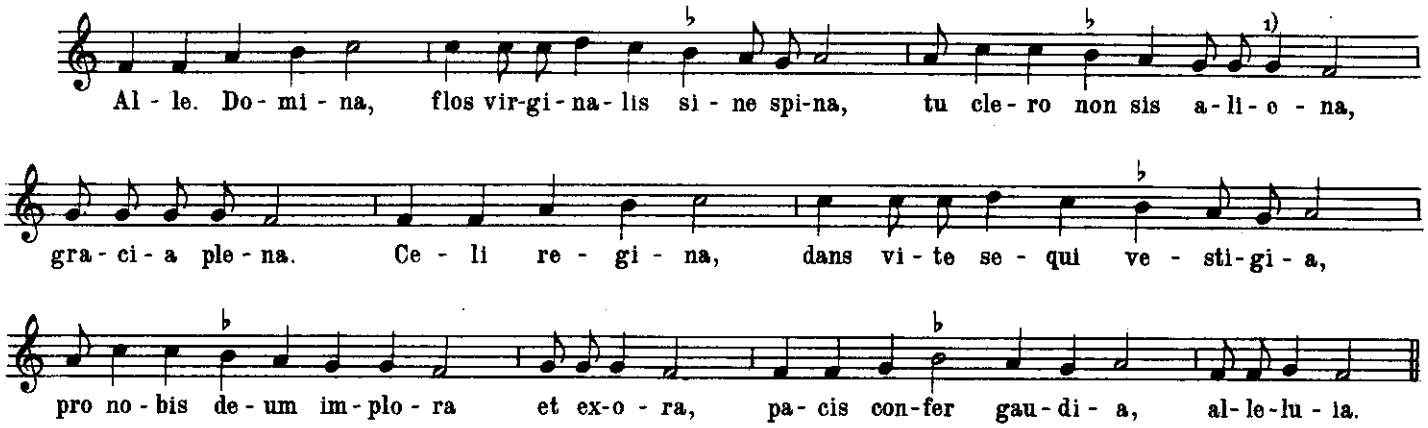

22. VAGANTSKÁ PÍSEŇ

Rkp. ze 14.—15. stol.

Počátek 15. stol.

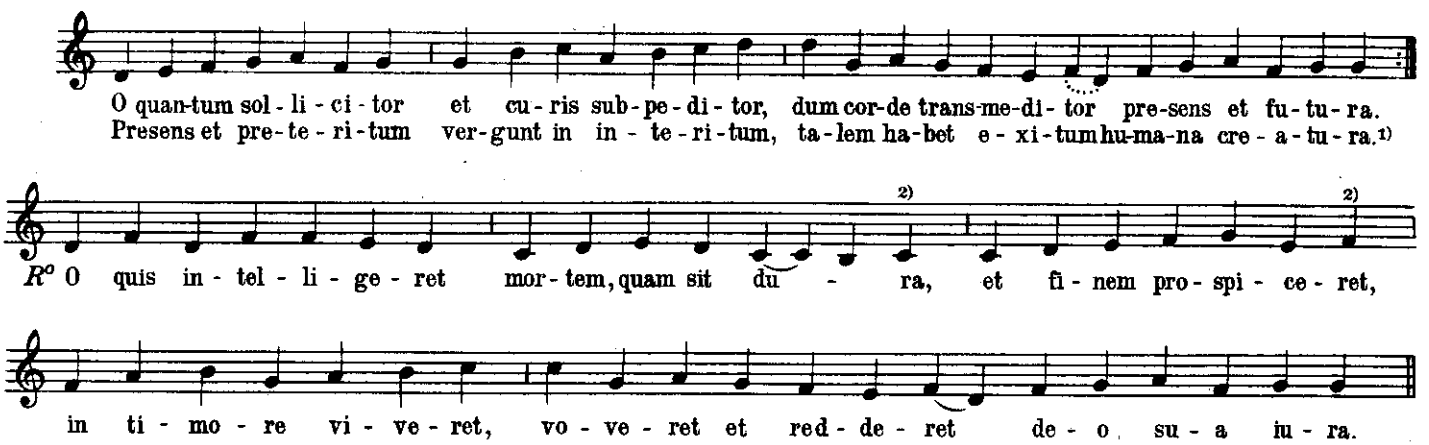

Skenováno pro studijní účely

23. ŽÁKOVSKÁ KOLEDA

Jistebnický kancionál
Rkp. kolem r. 1420 **Počátek 15. stol.**

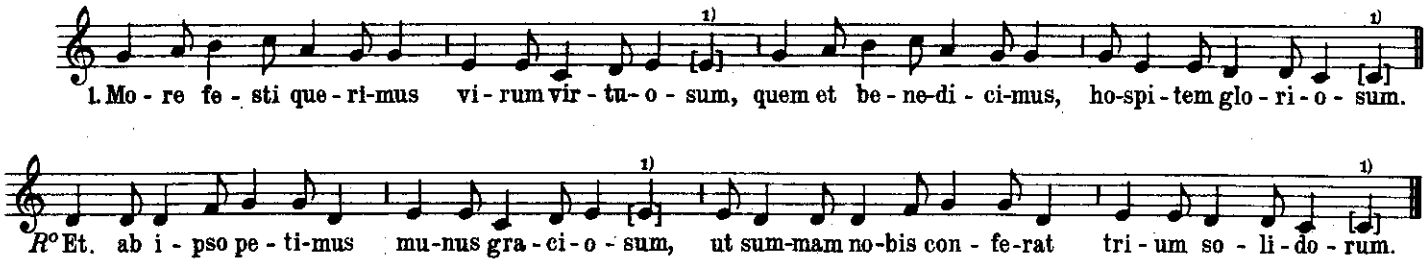

2. Přišli sme na čest zpievajíc
ku pánu šlechetnému,
jeho se daru radujíc
vedle biskupa ctného.

R° Račiž ny obdařiti,
toběť na čest zpieváme,
chcemť tvú štědrost chváliti
neb k tobě lásku máme.

3. Hospes amantissime,
ex amicis unus,
fac honorem hodie,
nobis dando munus,

R° ut possis diu vivere
cum honorandis unus,
pro quo nos cottidie
petitores sumus.

4. Štědrého sme tě zvěděli,
proto sme k tobě přišli,
s biskupem před tě přijeli,
obdařiž ny, ráčiž-li.

R° Račiž ny obdařiti *etc.*

5. Clericalis concio
in re deprecatur,
ut tua perpetua
[sa]lus augeatur.

R° Super mundi climata
semper agnoscatur,
virtus tibi tradita
non diminuatur.

6. Štědrost chváléc i tvú čest,
prosíme daru tvého,
rač nám dáti peněz šest
podle biskupa ctného.

R° Račiž ny obdařiti *etc.*

24. NOCI MILÁ, PROČS TAK DLÚHÁ?

Text: rkp. Oldřicha Kříže z Telče, 15. stol.
Nápěv: Šamotulský kancionál, tisk z r. 1561 **První polovina 15. stol.**

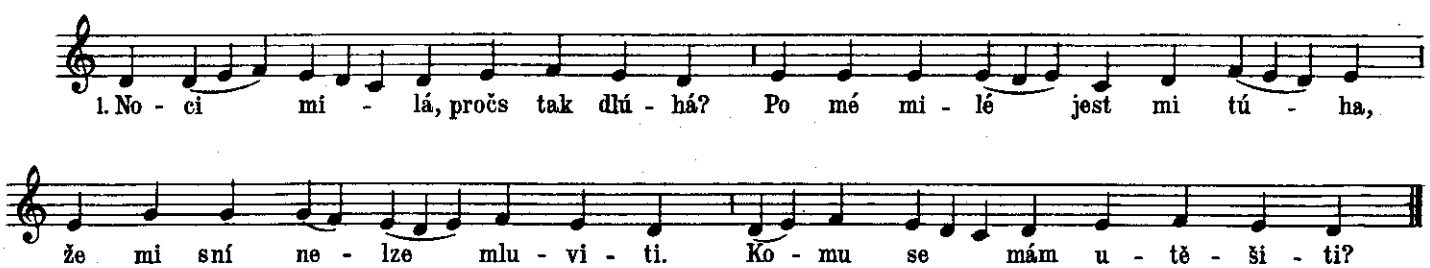

2. Jižť mé srdce bydlí v strasti,
v smutku, v túžebné žalosti.
To vše činí nebývánie
u té najmilejšie panie.

3. Milý Bože, nedaj dlúze
po mé milé býti v túze!
Brachku milý, nestyšť sobě,
nad jinéť chci přieti tobě.

Skenováno pro studijní účely

25. VZEL ĎÁBEL BABU NA PLECE

Graduál
Rkp. z první poloviny 15. stol. **První polovina 15. stol.**

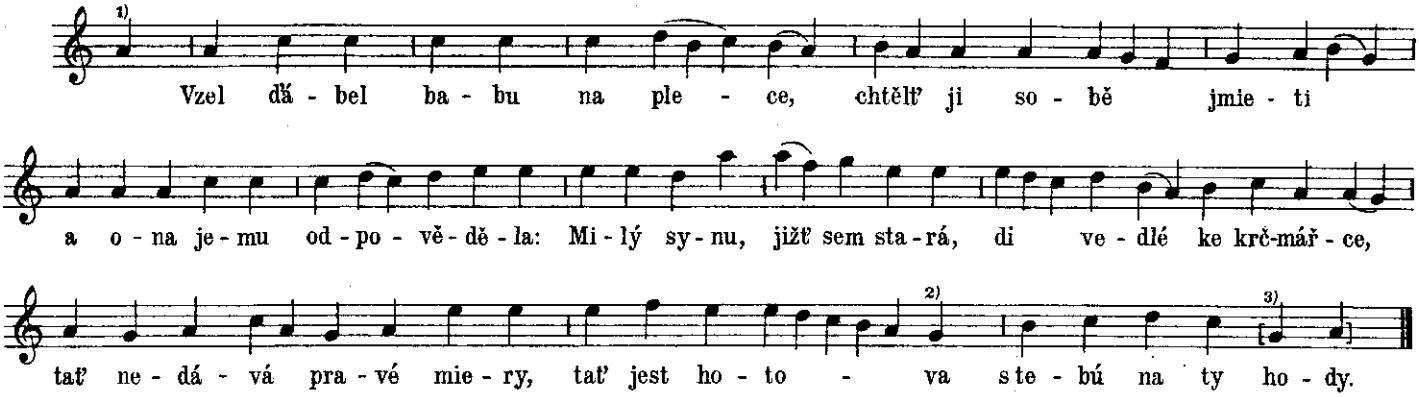

26. PRIMA DECLINATIO

Franusův kancionál
Rkp. z r. 1505 **Počátek 15. stol.**

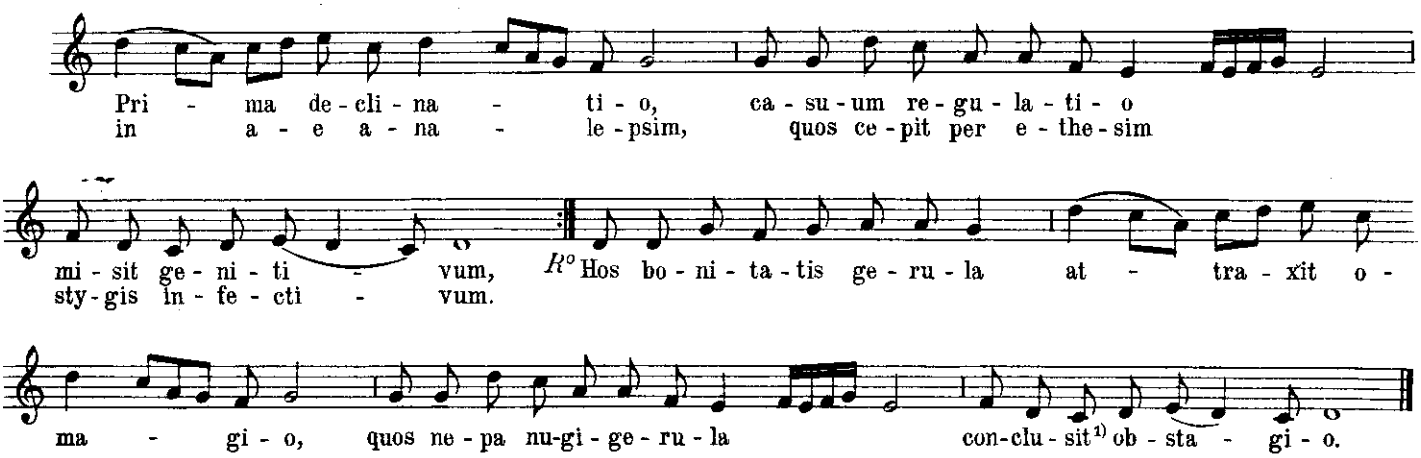

27. NAVŠTĚV NÁS, KRISTE ŽÁDÚCÍ

Jistebnický kancionál
Rkp. kolem r. 1420 **Počátek 15. stol.**

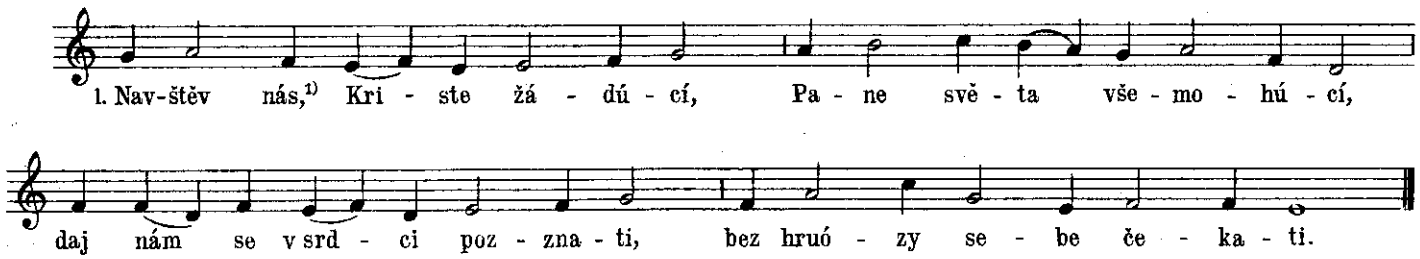

2. Protos vstúpil [v] život panny,
jsa Bohem, byl si útrobný,
chud, bled, bit, pro nás ohavný,
po tváři zedrán, zplvaný.

3. Potiv se potem krvavým,
visal si s lotrem rúhavým,
ruh, pláč, křik, smrt směles podstúpil,
od smrti nás tak vykúpil.

Skenováno pro studijní účely

4. Daj nám žití vykúpenie,
život věčný, oslavenie,
věčný, jenž jsi u věčnosti,
zbav núzě, daj své radosti!

5. Neb chlipnost čerstvěť vítězí,
vešken svět hřiechy již hoří,
řád, pravda, viera potuchla,
valem jdú lidé do pekla.

6. Bože, jenžs trojice svatá,
i Maria, panno čistá,
i všecka říše nebeská,
pomozte v lásce od světa!

7. Ktož tu piesničku zpievají
a Ježíše v srdci mají,
štědřeť jeho požívají,
vidětiť jeho žádají.

8. Chvála Bohu Otci, Synu
milému, svatému Duchu,
vše jednomu Hospodinu,
jenž svým dává žádost čistú.

9. Jakož byla ot věčnosti,
bude na věky v radosti
mezi námi bez žalosti,
a to vše z božie milosti. Amen.

28. JESUKRISTE, ŠTĚDRÝ KNĚŽE

Jistebnický kancionál
Rkp. kolem r. 1420

Druhá polovina 14. stol.

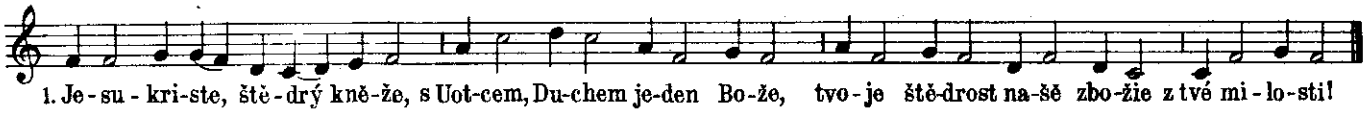

2. A tys nynie zde před námi,
tvé tělo trpělo rány,
za ny, za hřiešné křesťany
z tvé milosti.

3. Tys ráčil v nás přebývati,
chléb vezdajší chtěls náš býti,
chtě nás tudy obživiti
z tvé milosti!

4. Ó dobroto tvá k nám božská,
ó milosti tvá předivná,
dáváš nám chléb z tvého těla
z tvé milosti!

5. Dals krev z srdce vytočiti
a tu nám dnes dáváš píti,
chtě ny tudy obživiti
z tvé milosti.

6. Věru nám se velmi dáváš,
svú milostí k nám plápoláš,
že nás tak sobě vzácny máš
z tvé milosti.

7. Taks sě s námi chtěl sjednati,
žes svój život nám chtěl dáti,
smrti našie odolati
z tvé milosti.

8. Věru drazes nás vykúpil,
pro nás mra, svú duši pustil
a taks nám věrně poslúžil
z tvé milosti.

9. Tohos pamět nám ostavil,
tvé tělo si nám připravil,
chléb vezdajší aby náš byl
z tvé milosti.

10. Ó milosti tvá k nám silná,
ve běda, kto tebe nedbá,
tvé krve píti nežádá
z tvé milosti!

11. Ó křesťané, z hřiechóv vstaňme,
dobré nám dané poznajme,
k tělu božiemu chvátajme
z tvé milosti!

12. Chléb náš vezdajší chutnajme,
jesti jeho zde žádajme,
protož svatě přebývajme
v té milosti!

13. Ó Ježíši křižovaný,
pro nás ohavně zplvaný,
buď nám proto milostivý
z tvé milosti!

14. Ó Maria milostivá,
nás zhrozuje naše vina,
buď nám proto milostiva
v té milosti!

15. A vy, anjelé nebeští,
i vy, boží všickni světí,
uprostež nám ten chléb jesti
v té milosti!

16. Abychom jej jedli s vámi,
svatými všěmi křesťany,
ej, poprostež Boha za ny
v té milosti!

17. Chvalmež Ježíše milého,
život věčný máme jeho,
tělo a krev jedúc jeho
v té milosti!

18. Budem zlého zde zbaveni,
ve všie cnosti rozplozeni,
v život věčný uvedeni
v té milosti.

19. Ktož tu piesničku zpievají
a Ježíše v srdci mají,
štědřeť jeho požívají
v té milosti.

20. Chvála Bohu Otci, Synu
milému, svatému Duchu,
vše jednomu Hospodinu
v té milosti!

21. Jakož byla ot věčnosti,
bude na věky v radosti
mezi námi bez žalosti
z tvé milosti.

29. BUÓH VŠEMOHÚCÍ

Jistebnický kancionál
Rkp. kolem r. 1420

První polovina 14. stol.

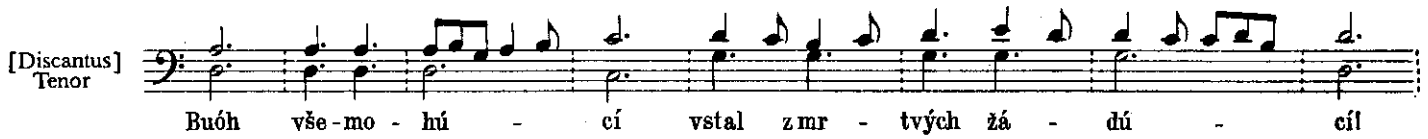

Skenováno pro studijní účely

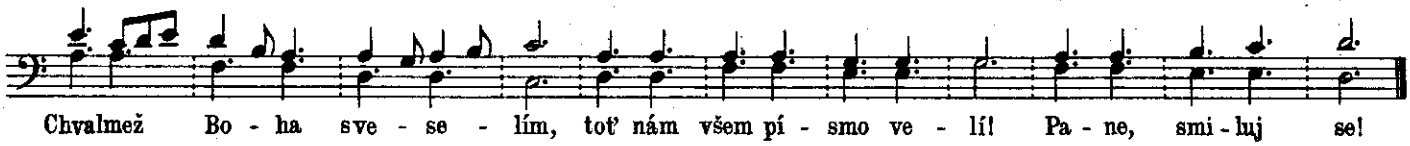

30. OTČE NÁŠ

Jistebnický kancionál
Rkp. kolem r. 1420

Počátek 15. stol.

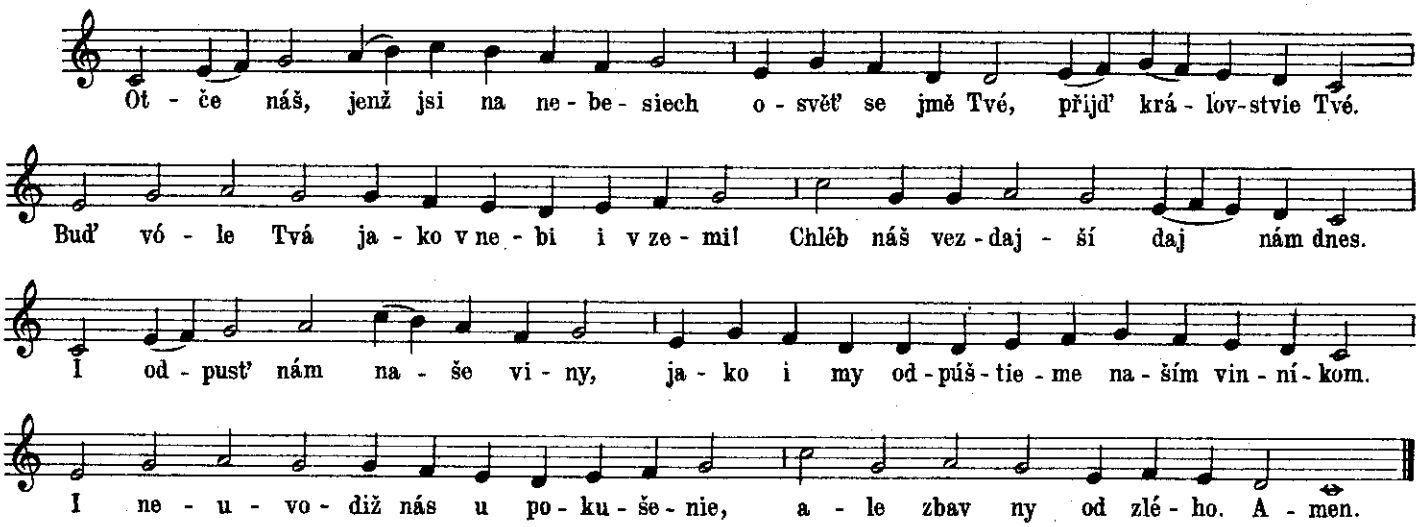

31. VIZMEŽ PACHOLÍČKA

Rkp. Vyšehradský
Kolem r. 1450

Po r. 1378

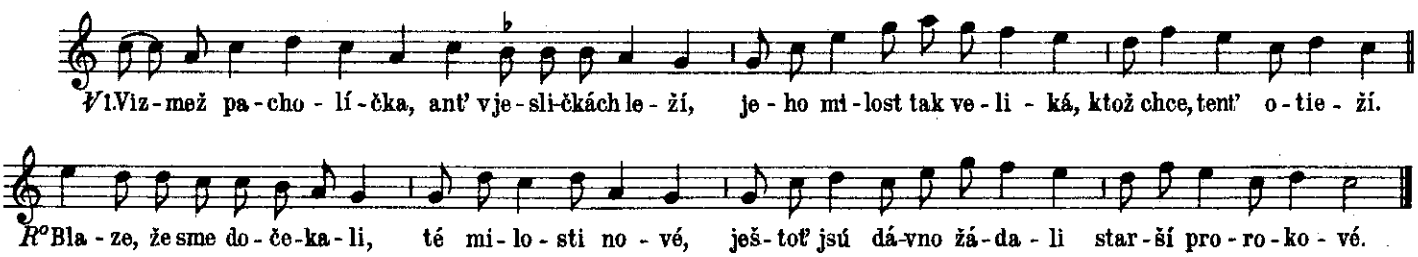

2. ℣. Sobě věčné spasenie
v jeho narození
a všem hřiechóm odpuštění
kolikrát pro viny.

℣. Veselme se, křesťané,
Buóh sě nám narodil,
což jest Adam byl zavadil,
Ježíš vysvobodil.

R° Radujme se s anjely,
děkujíc z milosti,
zpievajíc: „Budiž chvála
Bohu na výsosti

R° a lidem mír na zemi
budiž dobrého chtěnie,"
pamatujíce s veselím
to anjelské pěnie.

3. ℣. Maria, božie matko
i panno přečistá,
okojiž nám své děťátko,
Boha Jezukrista!

℣. Modlmež sě, křesťané,
prosíc slitování,
pane náš, milý Ježíši,
dajž nám již sjednání!

R° Staviž těžká rozdělenie
v tvém svatém kostele,
pro tvé svaté narození
nemstiž se již viece!

4. ℣. Rač, Ježíši, staviti
všecky búře škodné,
od zlého nás zde zbaviti,
daj časy pokojné.

℣. Abychom sě vzdálili
již ode všie zlosti,
Boha věčně chválili,
děkujíc z milosti.

R° Všichni božie vyvolení
prostež Hospodina,
ať nám po našem skončení
hřiechóv nezpomíná.

R° Přiviniž nás, Hospodine,
ažť před súdem stanem,
ty jsi útočiště jisté,
chvála Bohu! Amen.

Skenováno pro studijní účely

32. DIES EST LAETITIAE

Jistebnický kancionál
Rkp. kolem r. 1420 **Konec 14. stol.**

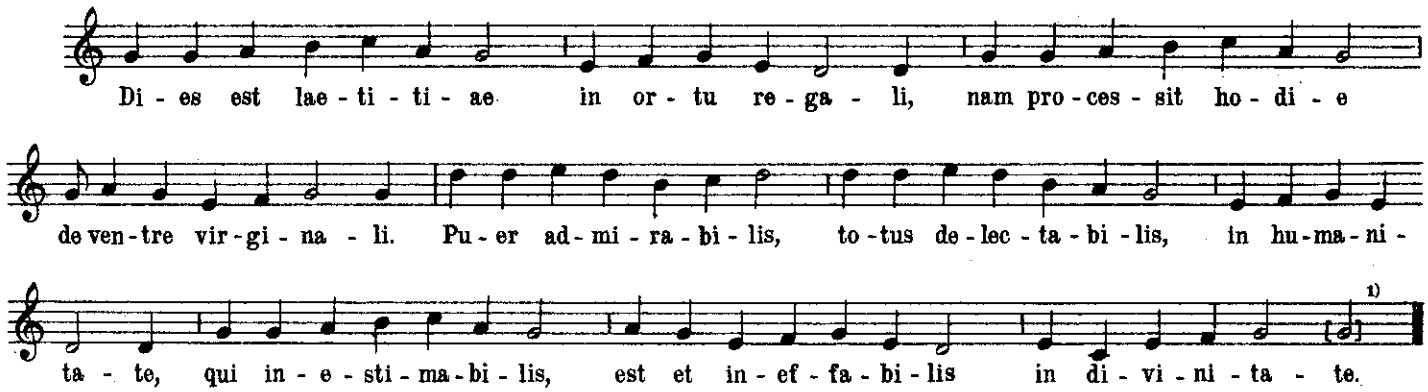

33. STALA SĚ JEST VĚC DIVNÁ

Jistebnický kancionál
Rkp. kolem r. 1420 **Počátek 15. stol.**

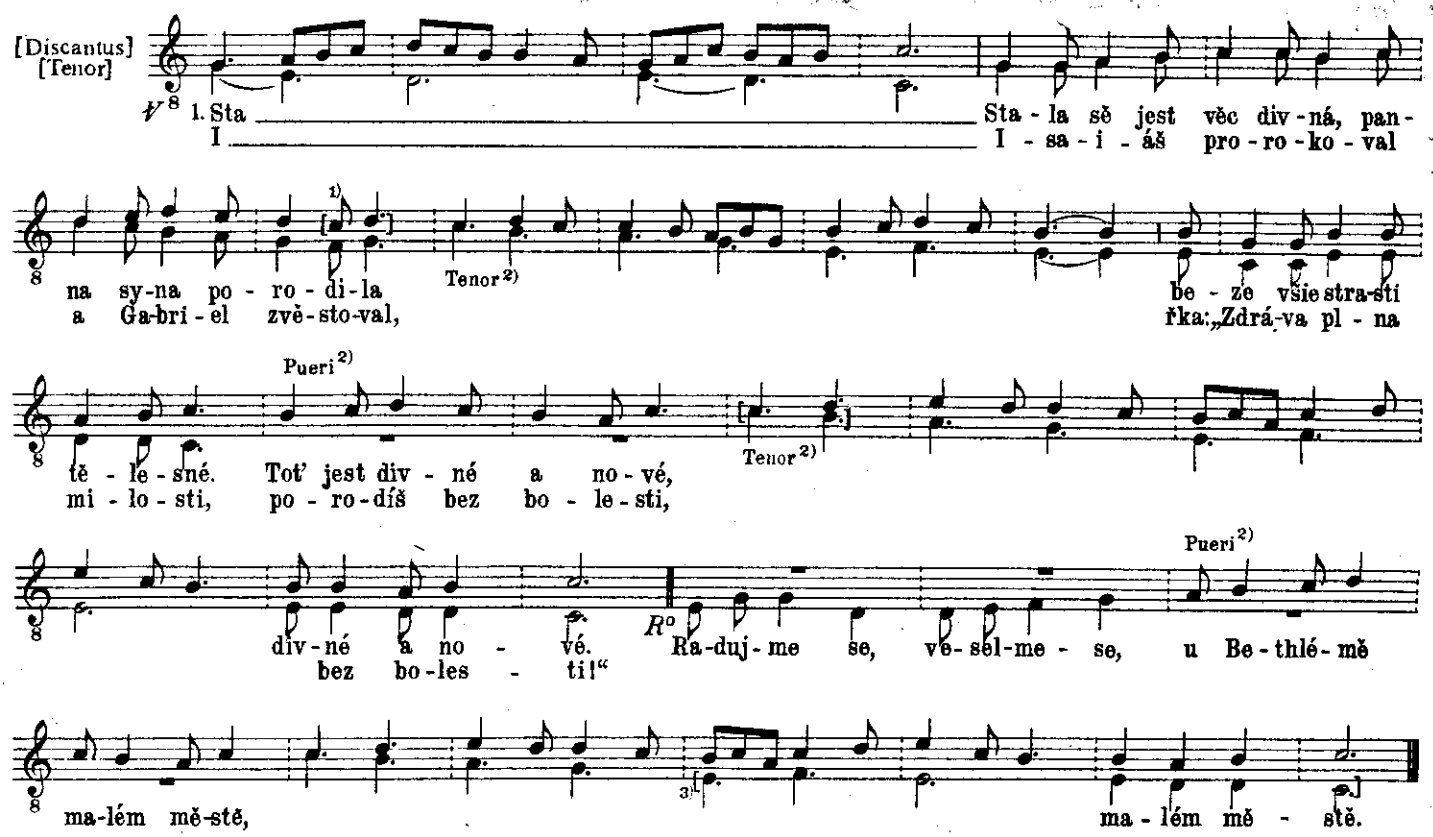

2. ℣. Pastuškám sě anjel zjevil
a jim noviny pověděl,
že sě narodilo dietě,
jenž vládne po všem světě.

℣. Kto slýchal divy také,
by přijeli tři králové
ot východa slunce k němu,
dávajíc dary jemu.

R° Radujme se, veselme se *etc.*

Skenováno pro studijní účely

34. JEŽÍŠ, NÁŠ SPASITEL

Jistebnický kancionál
Rkp. kolem r. 1420 **Počátek 15. stol.**

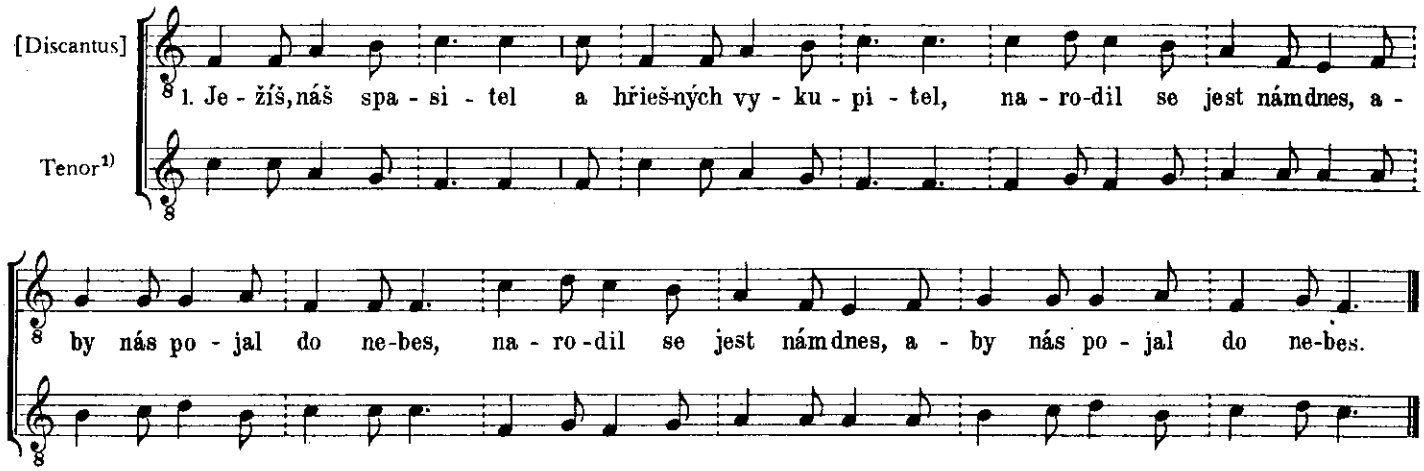

2. Panna porodila
a v jeslech položila
svého syna milého,
od Boha Otce daného.

3. Volek, oslík poznal,
na Pána svého dýchal,
ale člověk jest nedbal,
aby Pána svého poznal.

4. Amen zpievajíce,
v Bohu se radujíce,
dajž nám toho dojíti,
Bože, beze všie žalosti!

35. DIETKY MLADÉ I STARÉ

Jistebnický kancionál
Rkp. kolem r. 1420 **Počátek 15. stol.**

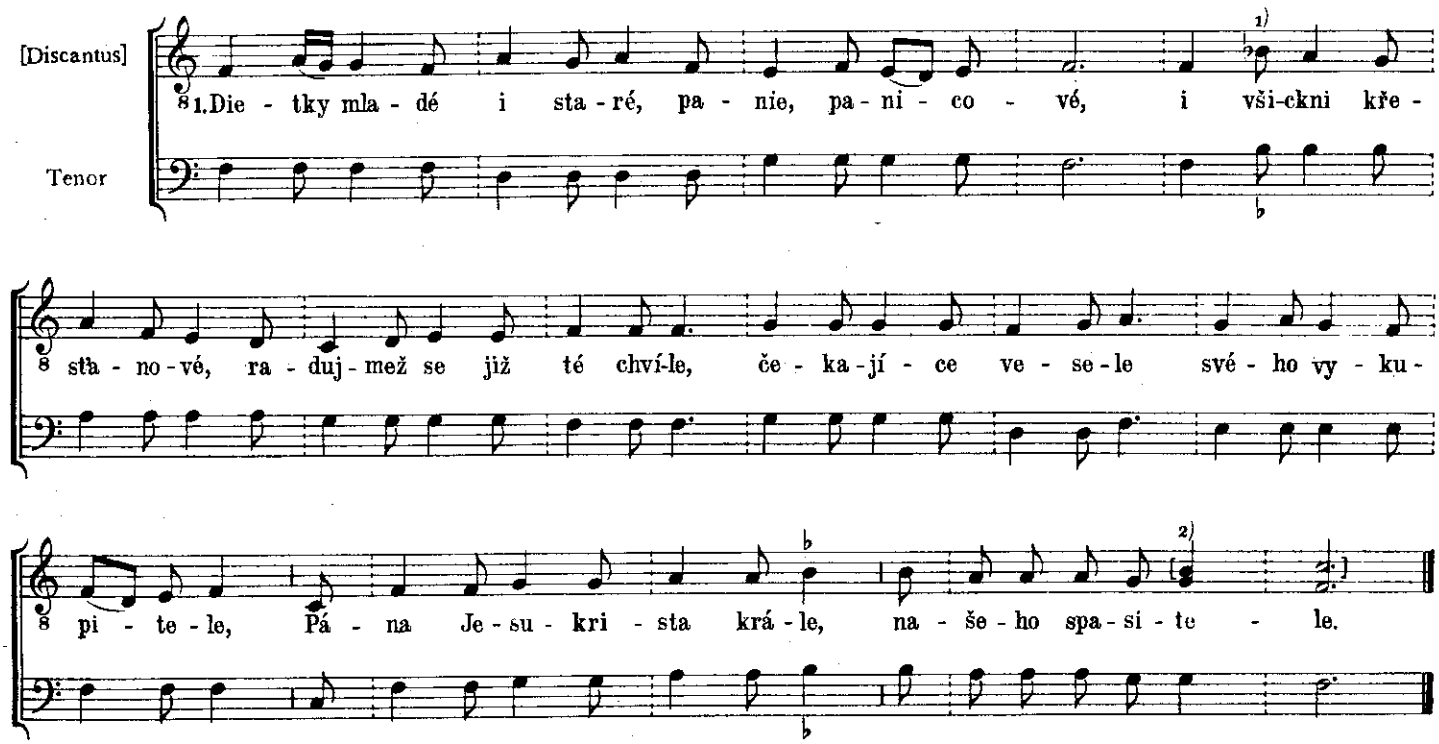

Skenováno pro studijní účely

2. Kterýž jest nám skrze
proroky prorokován,
že má na svět přijíti
a z panny se naroditi,
pro lid svój pracovati
a jej vysvoboditi
z moci ďábla ukrutného
a vraha lidu svého.

3. Protož se veselme,
zpievajíce a řkúce:
„Narodil se spasitel,
všech hřiešníkóv vykupitel.
Chvála Bohu na nebi
a pokoj buď na zemi
všemu lidu dobré vuole,
buď radost, veselé!“

4. Zvláště buď radost, veselé
nám všem děťátkám,
že jsa anjelským králem,
chtěl býti malým děťátkem,
mezi námi obcoval,
nás jest velmi miloval,
pokoru svú okazuje,
s námi se objímaje.

5. Pro nás učedlníky tresktal
a jim přimlúval,
že jsú starým bránili,
by nás k němu nenosili.
A Ježíš jest řekl k nim,
ke všem učedlníkóm svým:
„Nechajť jdú malitčtí ke mně,
neb jich jest královstvie!“

6. Hleďtež na to, staří,
zatvrzení reptači,
ješto vždycky repcete
a nad námi se horšíte,
že s Kristem obcujeme
a k němu vždy běháme,
bychom jeho tělo jedli
a krev jeho svatú pili,

7. že nás jest miloval,
na nás své ruce vzkládal,
s námi se jest objímal
a nám své požehnánie dal,
před zákoníky mluvil,
o nás jim písmo pravil,
že skrze děťátka mladá
skoná se božie chvála.

8. Nám královstvie zaslíbil
malým, a řka starým:
„Neobrátíte-li se,
do královstvie nevendete!“
A protož nemeškajte
k němu se navrátiti,
svých všech zlostí ostávati,
chcete-li s ním bydliti.

9. Vzdajmež, dietky, chválu
jemu, Otci mocnému,
Synu jeho múdrému,
Duchu svatému dobrému!
Vesele zpievajíce,
srdcem naším pléšíce,
chvalmež jej, dietky, celým srdcem,
k tomu jazykem!

10. O němž vždy vesele
zpievajme a řiekajme:
„Narodil se spasitel,
všech hřiešníkóv vykupitel.“
Chvála Bohu na nebi
a pokoj buď na zemi
všemu lidu dobré vuole,
buď radost, veselé!

36. IN NOVO ANNO

Jistebnický kancionál
Rkp. kolem r. 1420

První čtvrtina 15. stol.

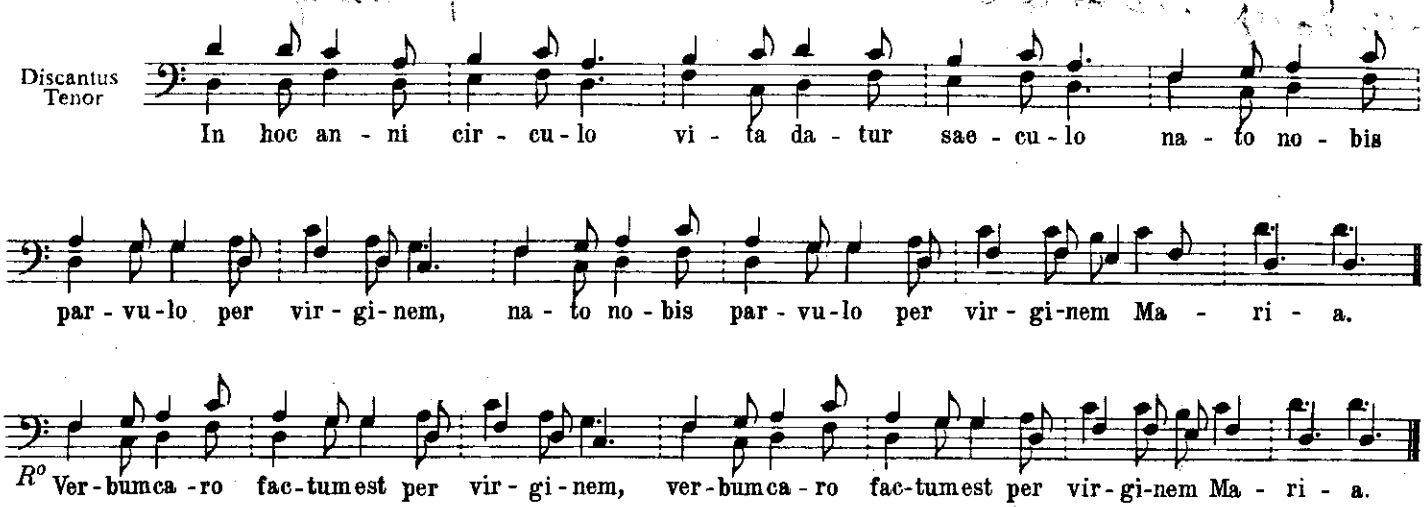

Skenováno pro studijní účely

37. BUĎ BOHU CHVÁLA, ČEST

Jistebnický kancionál
Rkp. kolem r. 1420 **Počátek 15. stol.**

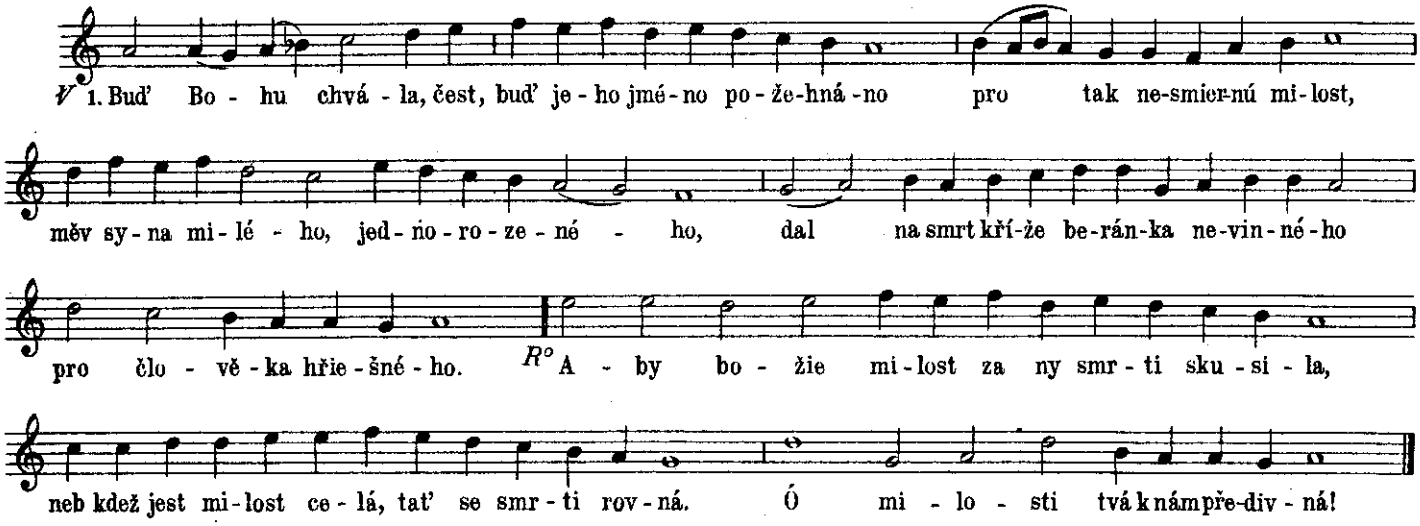

2. ℣. Aby nám zde jeho
věrné práce pamět zuostala,
svátost božieho těla
a jeho drahá krev
křesťanóm vydána,
v niež Kristus a tak Buóh,
živý člověk celý,
pravda v pravdě přebývá.

℟° Od věkuov jest toho
živý člověk neslýchal,
byť Buóh s lidmi na zemi
tak vlastně přebýval,
jakož náš Buóh s námi přebývá.

3. ℣ Anjelé vesele tu svému
Pánu přisluhují,
všickni věrní milují,
nábožně, pokorně,
míle přijímají,
svuoj chléb veždajší,
najlepší, najdivnější
jedúc, v tom se kochají.

℟° Milý Bože, daj nám
svú pravdu milovati,
kterúžs nám dal nehodným
v tento čas poznati!
Ó milosti tvá k nám nesmierná!

38. O PRAVDĚ

Jistebnický kancionál
Rkp. kolem r. 1420 **Počátek 15. stol.**

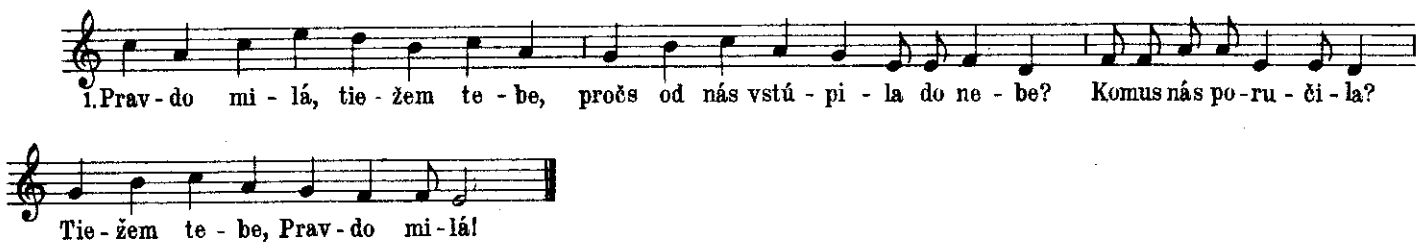

2. Pravda k tomu odpovědě:
„Milý synu, toť povědě,
neviem se zde kam podieti,
žádný mne nechtěl přijieti.

3. Já kdež sem se bydlu nadála,
tam jidech, ano již přitáhla
Křivda vóbec všecky k sobě,
tepruv tehdy steščech sobě.

4. I jidech tam ku papeži,
k němužť každý vóbec běží,
i počech na něm žádati,
by mi ráčil radu dáti,

5. kterak bych Křivdu přemohla,
ješto u mé věno sáhla.
Papež odpovědě k tomu:
‚Jáť nemám prázdnosti k tomu,

Skenováno pro studijní účely

6. poručím tě kardinálóm,
rúče beť se v jich tam dóm,
ať poradie i pomohú,
cožť oni najlépe mohú.'

7. Učinich jeho kázanie,
brách se já tam mezi ně,
mniec, bych mohla tam prospěti,
proti Křivdě konec vzieti.

8. Když tam mezi ně přijidech,
tepruv tesknosti dojidech,
otáza mne jeden z nich,
jsa v černé kápi jakžto mnich:

9. ‚Pravdo, proč si ty sem přišla, co zde chceš,
proč před nás cestú nejdeš?
Chceš-li sobě konec vzieti,
musíš mnoho zlatých mieti.'

10. Druhý podlé něho sedě,
otpovědě, na mě hledě:
‚Pravdo, zde konce nemáš,
když nám dosti zlatých nedáš.'"

11. Pravda tak smutně stojéci,
žádného se nebojéci,
otpovědě velmi tiše
a řkúc: „Ano, svatá říše

12. ot vás kněží v zmatek přišla.
Viz jich nemúdrého smysla,
kterak divným během běžie
kardinálští ti kněžie!

13. Učinili dva papeže,
ihned k tomu dva ciesaře,
pro jich nemúdré volenie
svatú cierkev, říši plenie.

14. Tuť se Boha nic nebojie,
jedno nepokoje strojie,
ovšem Pravdy nemilují,
ustavičně Křivdě holdují.

15. Odtud jidech na vše strany
mezi kniežata i pány,
hledajíc sobě bydla,
naliť jsú všudy osidla.

16. Nerodichuť na mě dbáti,
kázachuť mě se psy vyhnati,
shledachť tu mnoho neřádu,
toť vše běží mladú radú.

17. Dřěvní kniežata i páni
vedli ctné, počestné rady,
prospievali u milosti
i nebylo také zlosti,

18. jakožto nynie jest pohřiechu.
Já jsem Pravda všudy v smiechu;
neviem se již kam podieti,
musímť na se kápi vzieti,

19. zda tu pokoje požívu
a přemohu Křivdu lstivú.
Když přijidech do zákona,
radoštěmi srdce vstona,

20. a řkúc: ‚Mněť lepšieho nenie
viece do mého skončenie,
než při zákoně ostati
a tu život dokonati.'

21. Ale než měsiec pominu,
tak mi tu dáchu vinu:
‚Pravdo, zde se nám nehodíš,
v naší řehole nám škodíš.'

22. Odtad jidech mezi měšťany,
rozbich tu své krásně stany.
Nemožech nic znamenati,
bychť mohla s kterými ostati,

23. ano chudí všudy pláčí,
ktož móž lépe, ten je tlačí;
kdež sem byla na vše strany,
v tom shledach i měšťany.

24. Odtad pak jidech k sedlákóm,
k jich farářóm i k jich žákóm,
ano tu závisti mnoho.
Ihned se brach přič od toho.

25. Kdež jsem byla po všem světě,
tak staří jakožto dietě,
žádný mne nechtěl přijieti,
tepruv rozbich v nebi sieti.

26. Tuť se mé bydlo dokona,
když přijidech do toho zákona,
i do té nebeské radosti,
jiežto mají zbožní dosti."

27. Uslyš, Bože, naše hlasy,
daj nám na věčné časy
s sebú bydlo, na tě zřiece
a tě s anjely chváléce!

39. SLYŠTE, RYTIEŘI BOŽÍ

Jistebnický kancionál
Rkp. kolem r. 1420

Asi r. 1411

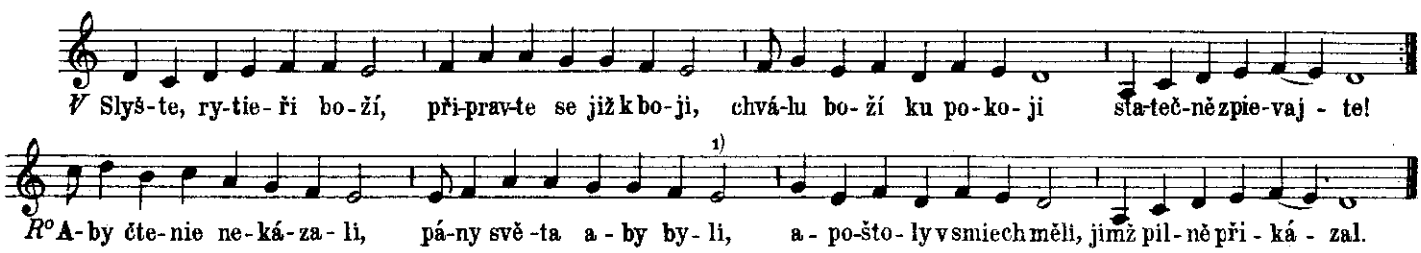

Skenováno pro studijní účely

℣. Antikristus již chodí,
zapálenú péčí vodí,
kněžstvo hrdé již plodí,
pro Buoh znamenajte!

R° I cožs se, Zbyňku, tak zpořil,
na kněží se tak obořil,
pravdu Krista umořil,
jenž tě v srdce hnětla?

℣. Antikristu aby dvořil,
s kanovníky se svolil,
pokorným se protivil,
neb máš málo světla.

℣. Zajiec se dřiev nazýval
a již se tak vzhóru vzpal,
aby na lva nic nedbal,
což jemu přikáže.

R° Bože, raď lvu, ať vstane,
zlosti kněžské roztrhne,
zákon Kristóv navede,
rci, ať húsky káží!

℣. Jest příslovie staré, dobré:
plémě české poctivé,
nelze, by bylo bludné,
všecky země pějí.

℣. Tráva, kvietie i povětřie,
plač hlúposti člověčie,
zlato, kamenie drahé,
poželejte s námi!

R° Anjelé, archanjelé,
vy Kristovi manželé,
tróny, apoštolové,
poželejte s námi,

R° ať Trojice svatá
toho skrze tělo Krista
i svatých zaslúženie
věrným nedá zahubenie.

Amen.

40. PÍSEŇ O KONCILU KOSTNICKÉM

Rkp. panoše Racka
Konec 15. stol.

Asi r. 1415

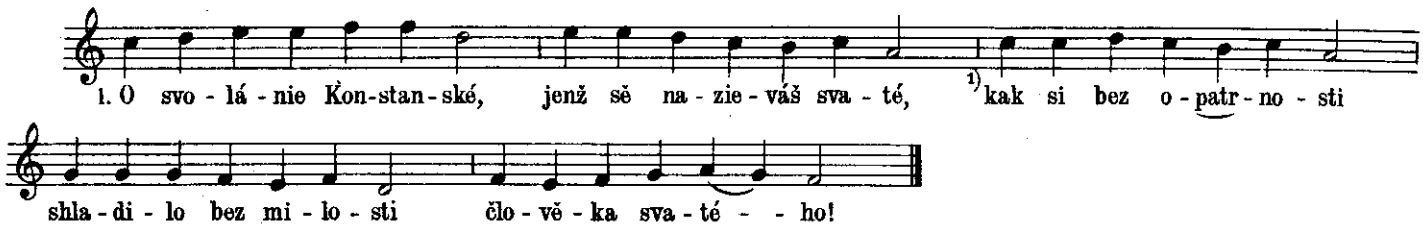

2. Zdali jest tiem zavinil,
že mnohým hřiechy zjevil
z daru milosti božie,
aby právě pokánie
činili beze lsti?

3. Pýchánie a smilstvo tvé
i lakomstvie nesyté
od tebe chtěl odvésti
a tě na cestu zvésti
dóstojenstvie tvého.

4. A ty, sebe netbaje,
božích daruov neznaje,
zlé za dobré vracuješ,
nevděčnost ukazuješ
k spasiteli svému.

5. Již všady na všě strany
hlásaly vaše činy,
že ste z řádu súzenie
a božieho zpravenie
zjevně vystúpili.

6. Nebo ste bez rozumu
i pravého dóvodu
křikem vaším nesmyslným
obyčejem židovským
pravdu potupili.

7. Proč ste nepřěpatřili
těch práv, kteráž ste dřév čtli,
že to na vás neslušie,
byste skrze skřekánie
měli svítěziti?

8. Daleko ste zblúdili
a z pravdy vystúpili,
svědectvie vších dobrých
s vaší hanbú i jiných
davše u potupu.

9. Nad ty sobě zvolivše,
své vóli povolivše,
svědky pravdě protivné,
vieře nedostatečné,
přijeli ste vzácně.

10. Skrzě snažnost vaši zlú,
Bohu velmi protivnú,
k libosti a k vóli svéj,
již plně dokonanej,
co dobrého pójde?

11. Zdali skrze smrt jeho,
člověka nevinného,
zlosti kněžské ohavné,
světu všemu poznané,
budú se tajiti?

12. Bohu mnohem vděčnějie
i vám užitečnějie
bylo by bez omyly,
byste byli přijeli
to, co jest on kázal.

13. Již po takém neřádu
přijměte tuto radu,
aby netbajíc světské,
potlačíc lsti ďábelské,
jměteż boží pramen!

14. Činiec pokánie pravé,
jenž jest hřiešným vydané!
A to vám ten rač dáti,
kterýžť má kralevati
na věky věkoma. Amen.

Skenováno pro studijní účely

41. RADUJME SE, DOČEKAVŠE!

Jistebnický kancionál
Rkp. kolem r. 1420

Počátek 15. stol.

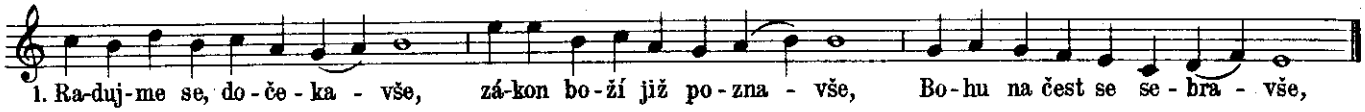

2. k hodóm beránka slavného,
ot hřiechóv všech nevinného,
za nás obětovaného.

3. Blaze, ktož budú zvedeni,
k oběti té přibliženi,
od hřiechóv jsúc odtrženi,

4. poslúchajíc Boha na tom,
což jest mluvil k svým prorokóm
i také k svým apoštolóm.

5. Neb jest Buoh k proroku mluvil,
Ezechielovi zjevil,
že jest tu obět učinil

6. řka: „Zbeřte se i přibližte se
a všudy se svolávajte
a obět mi obětujte,

7. kterúž já vám obětuji,
obět velikú na hory,
nedbajte na zlých úkory.

8. Tělo obětujíc jezte
a krev spolu všickni píte,
dokud se nenasytíte!"

9. Také Izaiáš praví,
že všem lidem Buoh učiní,
na hoře hody připraví.

10. To opět die Ezechiel,
jenž jest zjevenie božie měl,
o zlých pastuzích pověděl,

11. že jim Bóh káže přestati
a ovcem jich panovati
a jimi se nekrmiti,

12. nebo je chce vysvoboditi
a z hrdla jich vytrhnúti,
a sám je na horách pásti,

13. což zahynulo, shledati,
a což zašlo, to navesti,
a což zlámáno, ztvrditi.

14. Jakož prorok opět praví,
Izaiáš to tak svědčí,
že pójdú k té hoře mnozí,

15. řkúc: „Vstupme na horu boží,
ať nás tam svým cestám učí!"
Toť nám svědčie ti proroci.

16. Toho nám příklad ukázán,
že jest na hoře zákon dán
a od Krista nový učen.

17. Lid chleby na hoře krmen,
když jest byl k tomu způsoben,
od Krista na púšť veden.

18. Protož se zlí neprotivte,
ale na horu vyjděte,
tu se pravdě naučíte,

19. neb ť jest Kristus tak přikázal,
když na hoře prorokoval,
o zboření chrámu kázal,

20. řka: „Ktož budete v křesťanství,
utiekajte k horám rychle
pro zámutky velmi truchlé!"

21. Smiluj se nad námi, Pane,
neb tebe smutní čekáme,
budiž naše v jitře rámě,

22. neb náš život velmi raněn,
od dobréhoť jest obnažen,
račiž nás spasiti! Amen.

42. NUŽ KŘESŤANÉ VIERY PRAVÉ

Jistebnický kancionál
Rkp. kolem r. 1420

Jan Čapek
1417

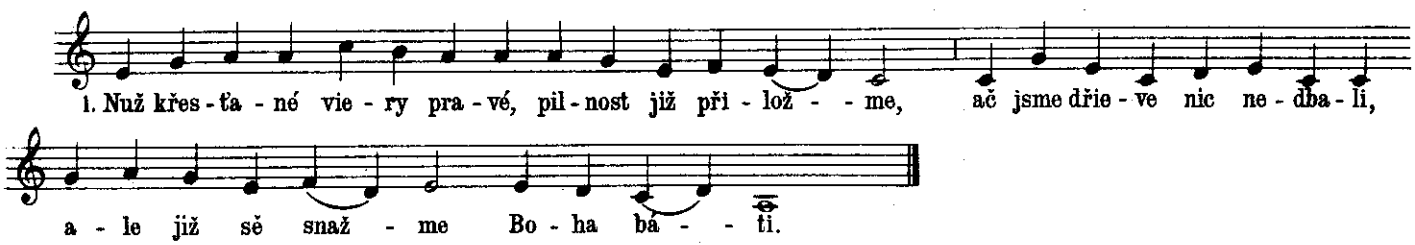

Skenováno pro studijní účely

2. Plňmež jeho přikázánie,
jemu sě naučiece,
velikéť jest pohaněnie,
ktož uměti nechce
Boha znáti.

3. Dietkyť se v tom neopozdie,
byť ho neuměly,
jednak uslyšíš zpievanie
po uliciech všady
od maličkých.

4. Pán Bóh, aby lid svój spasil,
Zákona obého
přikázánie své ohlásil
skrze sluhu svého
Mojžieše.

5. Na dvú dcku kamennú popsal
tu sám svými prsty,
a řka: „Jáť jsem Bóh a tvój Pán
vždycky ot věčnosti
i všie říše!"

6. Taktoť jest popsal Mojžieš
v knihách menovaných
Exodus, a řka: „Nebudeš
mieti bohóv jiných!"
Toť jest prvé.

7. „Nevezmeš jména božieho
nadarmo nikoli,"
aby oklamal bližnieho,
tohoť Buóh nevelí.
Toť jest druhé.

8. „Šest dní abychom dělali,
Pán Bóh jest ustavil,
protož každý pomni,
aby den sváteční světil."
Toť jest třetie.

9. „Cti otce svého, matku svú"
a také „nezabieš,
nesesmilníš, nepokradeš"
pro otplatu věčnú.
Již jich máš sedm.

10. „Nepromluvíš proti svému
bližniemu křivého
svědectvie!" Počti v hromadu,
počna od prvého,
toť jest osmé.

11. Pro Otce milostivého
a pro pomstu jeho
„nepožádáš domu bližnieho
ani ženy jeho."
Toť deváté.

12. Královstvie božieho dočekáš
a oslavy jeho,
dobře živ jsa, „nepožádáš
nic bližnieho svého."
Toť desáté.

13. Pane Bože, daj svobodu
všem, ktož tě milují,
ať vyznávají tvú pravdu
všudy, kdež jsú koli
po křesťanství.

14. Požádajme všickni toho,
byť nám byl oznámen
Bóh Otec, Syn i Duch svatý,
řkúc vespolek: Amen,
amen, amen!

43. DIETKY, BOHU ZPIEVAJME

Kronika Vavřince z Březové
Rkp. z let 1419—1421

Jan Čapek
1420

Dietky, Bohu zpievajme,
jemu čest, chválu vzdávajme
i s starými.

Neb Němce, Míšněny, Uhry,
Šváby, také Rakušeny,
poběhlé Čechy

Repeticio zarmútil, zastrašil i rozehnal
ot dietek malých,

2da repet. onoho sem, onoho tam,
k utěšení svých milých stálých.

Milý Otče, přijmi chválu
ot Čechóv věrných!

Chvalmež Boha s veselím,
toť nám všem Písmo velí.[1])

Skenováno pro studijní účely

44. POVSTAŇ, POVSTAŇ, VELIKÉ MĚSTO PRAŽSKÉ

Jistebnický kancionál
Rkp. kolem r. 1420 **Kolem r. 1419**

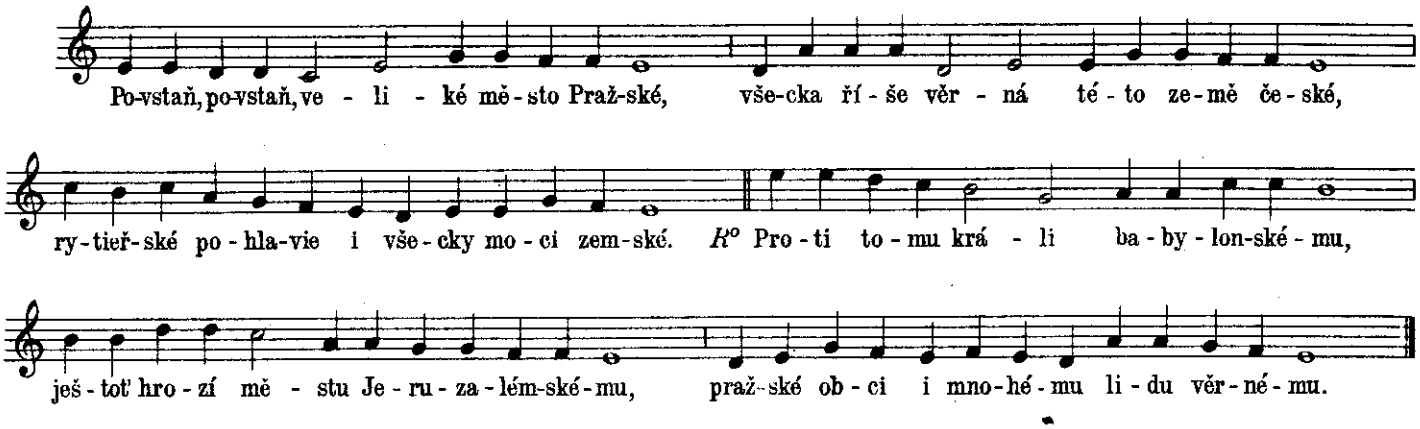

Vezmiž na pomoc krále najvyššího,
proti tvým nepřátelóm velmi silného,
ještoť nenie na všem světě nadeň většího,

R° neb se jemu líbíš tohoto léta,
že potlačuješ marnost pyšného světa,
neb požíváš ovoce věčného života.

Zruš Nabuchodonosorovu sochu,
hada měděného, jenž nad Boha ctiechu,
chtiec, aby neduhóv zbyli, jemu se klaněli.

R° Nerodiž se báti krále uherského,
ještoť jest na mále cti i chvály jeho,
nebť bude přemožen od lidu pokorného.

Judith, vdova, Oloferna mocného
přemohlať jest pokorú života svého
a jeho mečem sťala hlavu v stanu jeho.

R° Protož sobě zvol krále šlechetného,
ještoť by byl přietel zákona božieho,
ať by porazil Oloferna ukrutného

a porazil božieho nepřietele,
Antikrista, falešné jeho učitele,
ať nekáží viece bludóv v svatém kostele.

R° Vzdajmež Bohu chválu izrahelskému,
nade všecky bohy Bohu velikému,
prosiec, ať dá mier a pokoj lidu českému!

45. DIETKY, V HROMADU SE SENDĚME

Jistebnický kancionál
Rkp. kolem r. 1420 **Kolem r. 1419**

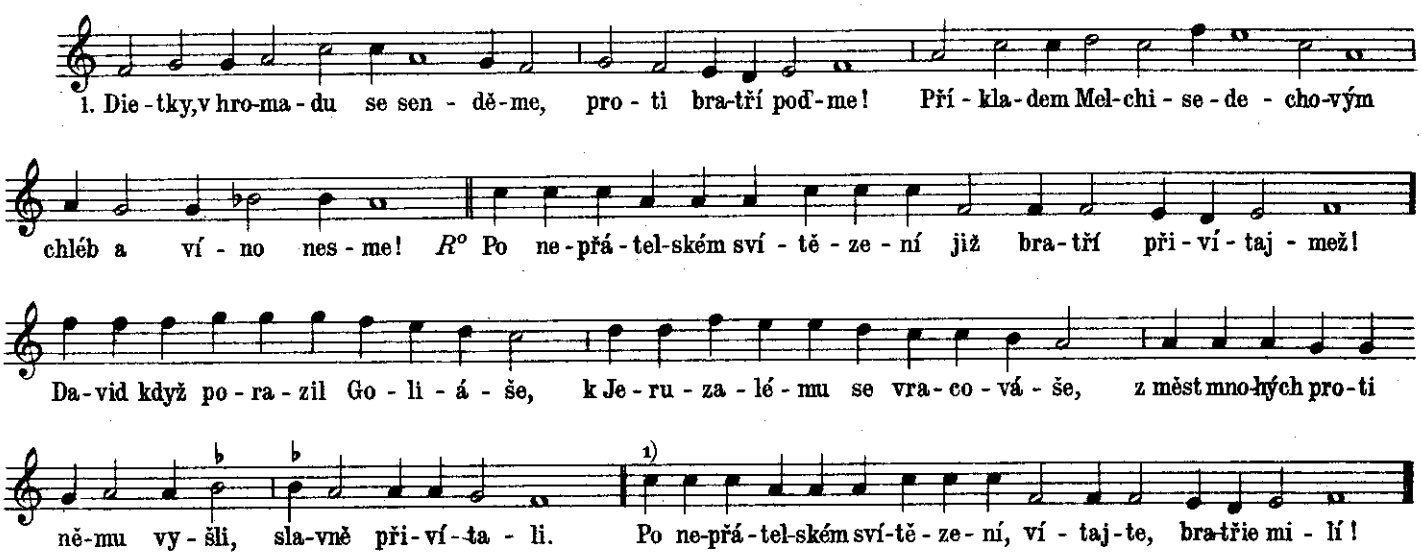

Skenováno pro studijní účely

2. Piesnici novú již zpievajme,
v Bohu se radujíc,
a Pánu Bohu poděkujme,
bratří přivítajíc!
Po nepřátelském svítězení
vítajte, bratřie milí!

Již jsme vždy od Boha dočekali,
čehož jsme našim bratřím žádali,
protož, bratřie milí, vítajte,
vítajte, vítajte!
Po nepřátelském svítězení
vítajte, bratřie milí!

3. Poďmež spolu a provoďmež se
do domu božieho,
a z darování rozličného
zvlášť pochvalme jeho!
Po nepřátelském svítězení
vítajte, bratřie milí!

Ne nám, Hospodine, ne nám,
neb což jsi ráčil, tos učinil sám,
budiž tvému jménu čest,
chvála na věky věkoma!
Po nepřátelském svítězení
vítajte, bratřie milí!

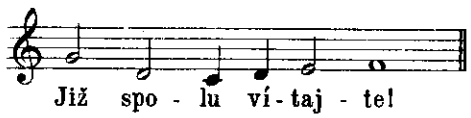

46. KTOŽ JSÚ BOŽÍ BOJOVNÍCI

Jistebnický kancionál
Rkp. kolem r. 1420

Před r. 1420

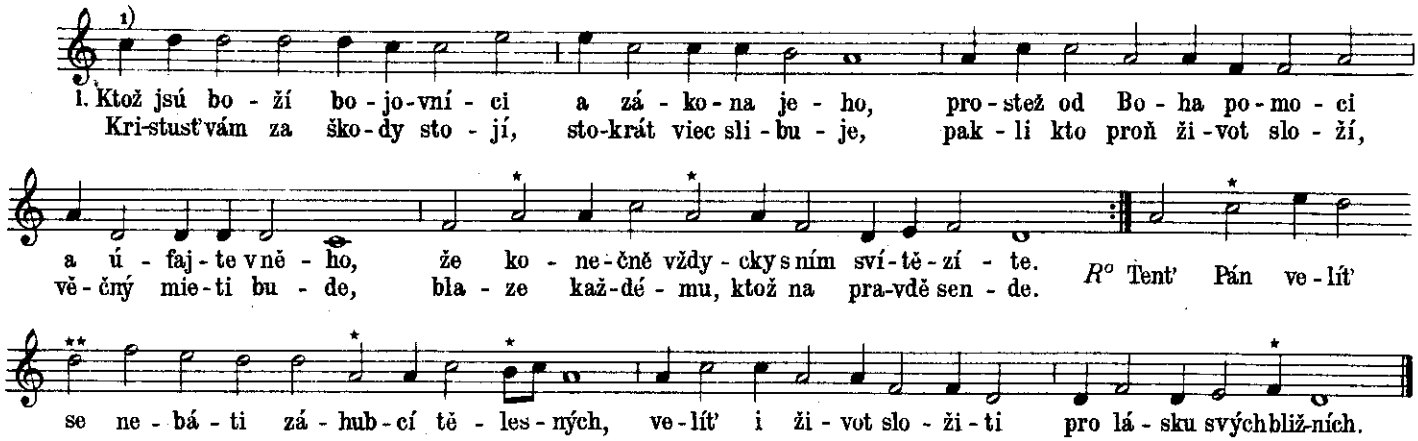

2. Protož střelci, kopiníci
řádu rytieřského,
sudličníci a cepníci
lidu rozličného,
pomnětež všickni na Pána štědrého!
Nepřátel se nelekajte,
na množstvie nehleďte,
Pána svého v srdci mějte,
proň a s ním bojujte
a před nepřáteli neutiekajte!

R° Dávno Čechové řiekali
a příslovie měli,
že podle dobrého pána,
dobrá jiezda bývá.

3. Vy, pakosti a drabanti,
na duše pomněte,
pro lakomstvie a lúpeže
životóv netraťte
a na kořistech se nezastavujte!
Heslo všickni pamatujte,
kteréž vám vydáno,
svých hauptmanóv pozorujte,
retuj druh druhého,
hleďiž a drž se každý šiku svého!

R° A s tiem vesele křikněte,
řkúc: Na ně, hr na ně!
braň svú rukama chutnajte,
Bóh pán náš! křikněte.

47. PROČ KALINA V STRUZE STOJÍ?

Rkp. panoše Racka
Konec 15. stol.

15. stol.

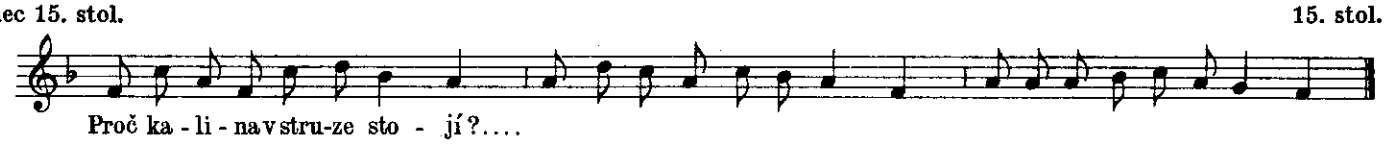

Skenováno pro studijní účely

48. PĚKNÁ KÁČA TRÁVU ŽALA

Rkp. panoše Racka
Konec 15. stol. **15. stol.**

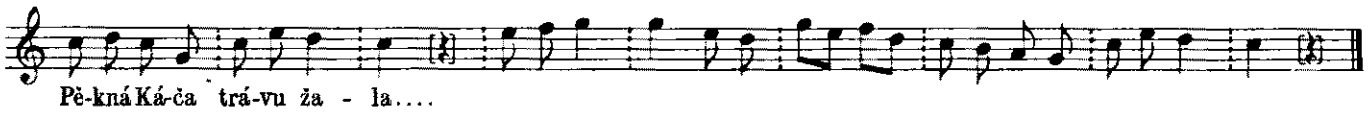

49. VÍMŤ JÁ HÁJEK ZELENÝ

Rkp. panoše Racka
Konec 15. stol. **15. stol.**

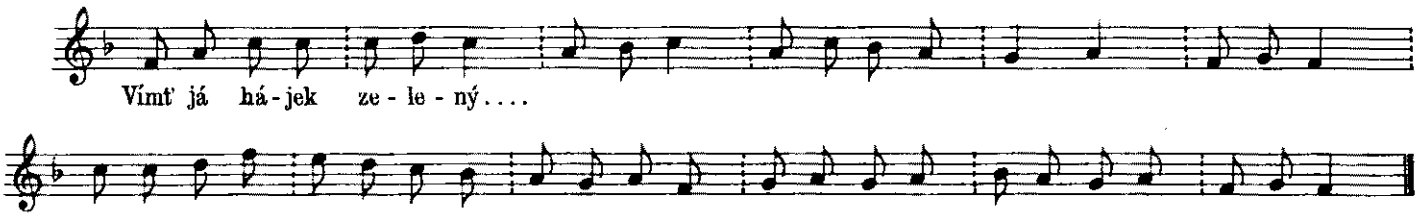

50. VIJ MI VĚNEC

Rkp. z r. 1519 **15. stol.**

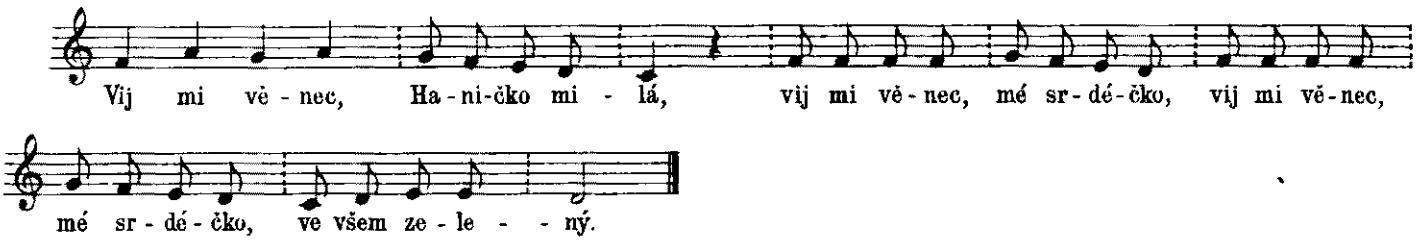

51. O BOČKOVI

Nápěv: Tobiáš Závorka Lipenský, Písně chval božských
Tisk z r. 1606 **Po r. 1517**

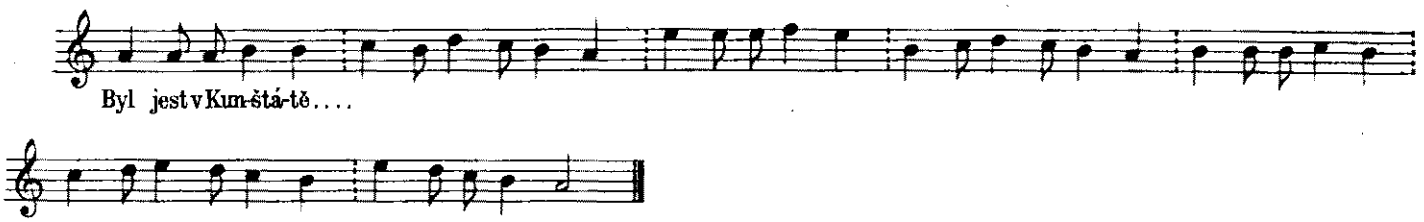

52. JIŽŤ MI PAN ZDENĚK

Nápěv: Šamotulský kancionál
Tisk z r. 1561 **Kolem r. 1468**

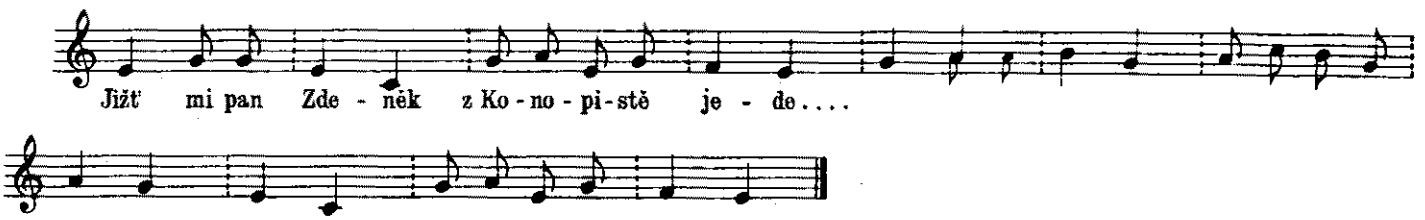

Skenováno pro studijní účely

53. BISKUP ZVĚDĚV TVÚ ŠTĚDROTU

Rkp. zlomek
Konec 15. stol.

15. stol.

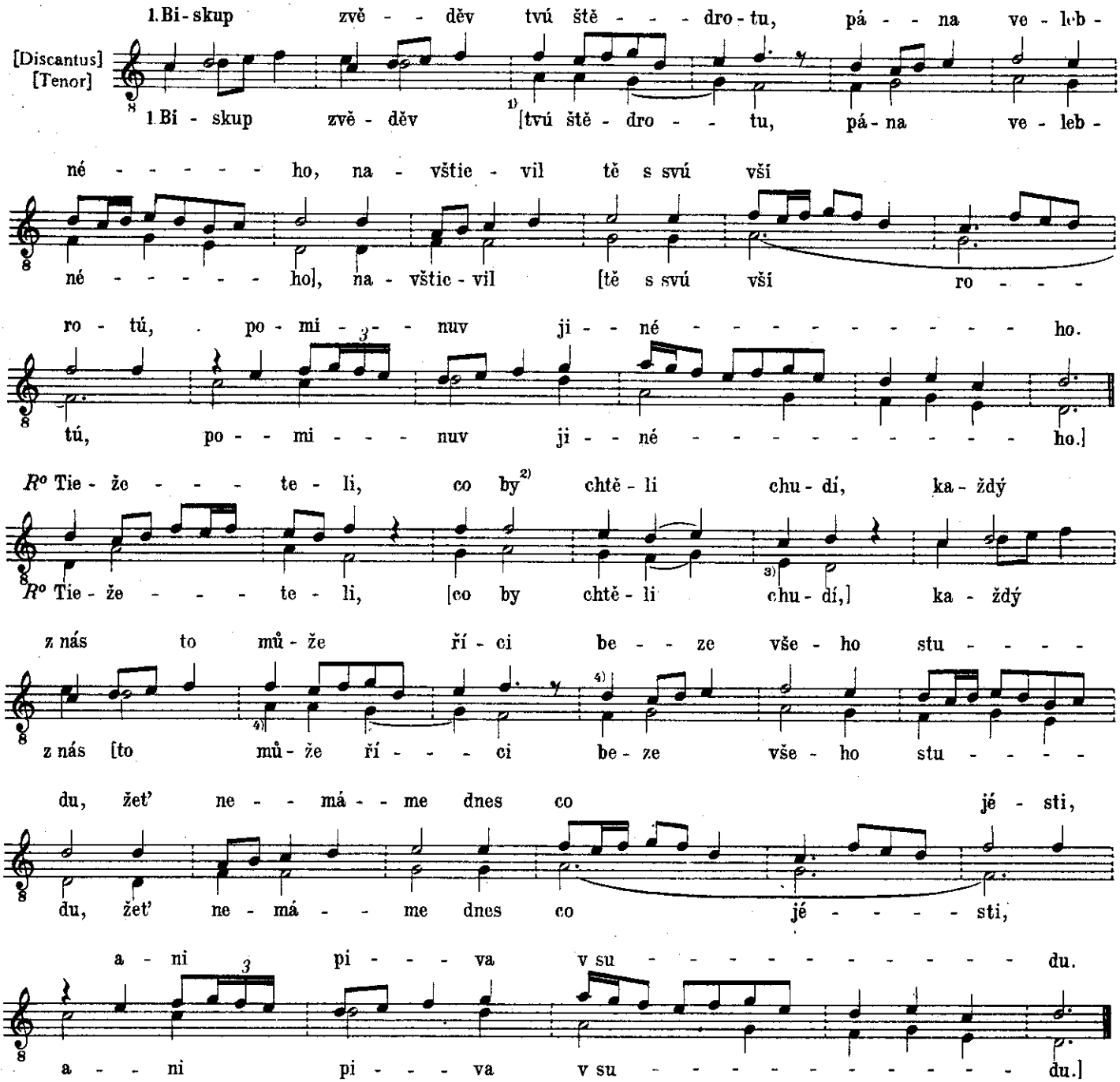

2. Ukažiž sě vděčným
tomu[5]) knězi velebnému,
nežádáť od tebe mnoho,
chceť všemu rovnému.

R° Tiežete-li, *ut supra.*

3. Domať nemá ani hradu,
všudy přiezni hledá,
rád by o to s králem v radu,
vrátnýť jemu nedá.

R° Tiežete-li, *ut supra.*

4. Koní nemá, ani vozu,
musíť pěš choditi,
také i poslední kozu
musil zastaviti.

R° Tiežete-li, *ut supra.*

Skenováno pro studijní účely

54. ČECHOVÉ, MILÍ ČECHOVÉ

Tisk z r. 1525 **1525**

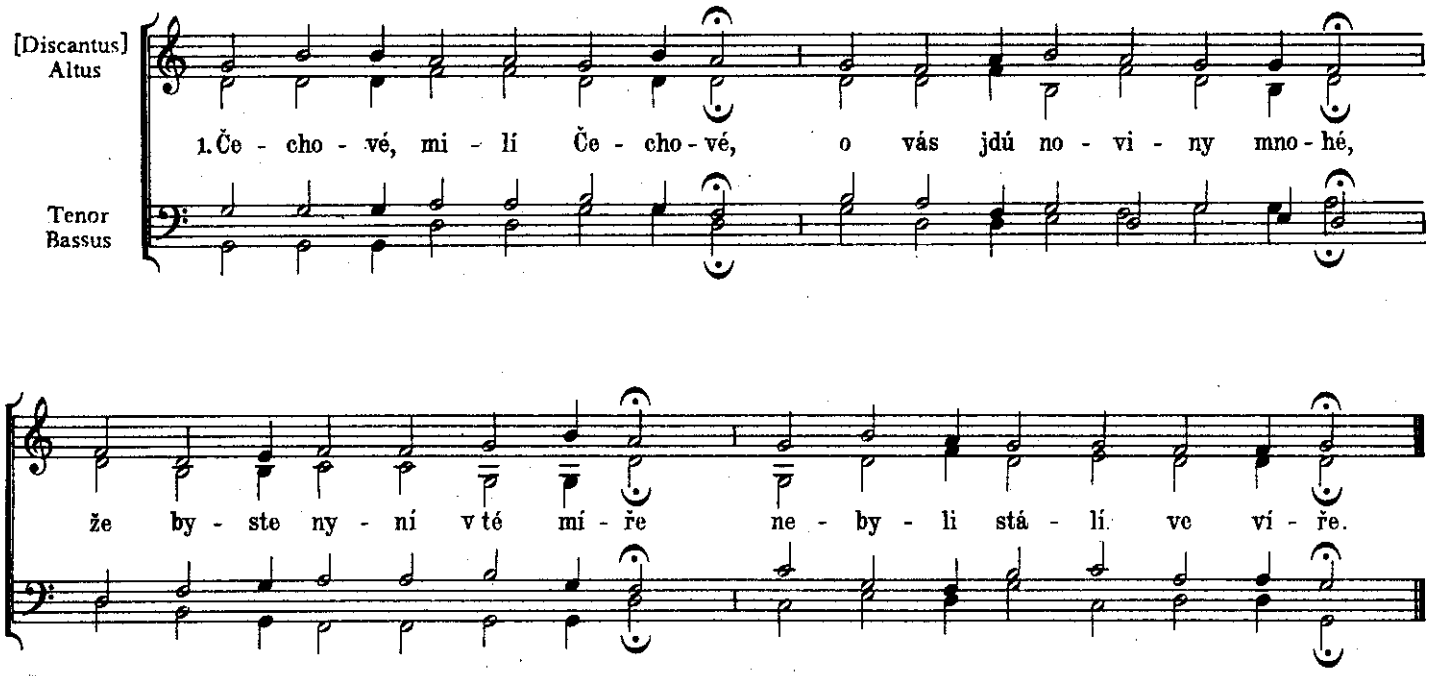

2. Že vás víře učí Němci,
pikharti, mnozí zpletenci,
k nimž se o to utíkáte
a na své předky netbáte.

3. Chcete se Němci zpraviti,
zákon boží opustiti
a mistra Jana Hus také
i všecky doktory svaté.

4. Otcové, vaši předkové,
byli stálí jako lvové
a pro víru bojovali,
v Bazilí ji pokázali.

5. Vedlé zákona vždy stáli,
pravdu boží milovali,
protivníkóm odpírali,
životuo nelitovali.

6. Mušili jich cizozemci,
národové všickni, Němci,
při jejich víře nechati,
zjevně pravdě místo dáti,

7. jakož po všem světě pověst
ta dávno rozhlášena jest.
A to činila krev drahá,
jenž nepřátely přemáhá.

8. Lichva jest neměla místa,
sama byla pravda čistá;
kacířství plenili z země
i všeliké bludné plémě.

9. Čechové, Čechové milí,
byšte vy takoví byli,
cizozemci příklad na vás
brali by v ten poslední čas.

10. Ale naopak se děje,
již se vám všecken svět směje,
že doma víry nemáte,
do Míšně se utíkáte

11. k jednomu změtenci, mnichu;
dopustili ste se smíchu,
zavrhli ste předkuo radu,
strach jest z velikého pádu.

12. Pane Bože, přispoř víry,
neb již není bludóm smíry,
přicházejí pohoršení
a od víry odstúpení.

13. Prosímeť my hříšní tebe,
když k nám doluo sstúpíš s nebe,
by na zemi nalezl víru
v pokoji a v dobrém míru. Amen.

Skenováno pro studijní účely

55. SANCTISSIMA, MITISSIMA

Franusův kancionál
Rkp. z r. 1505

Konec 15. stol.

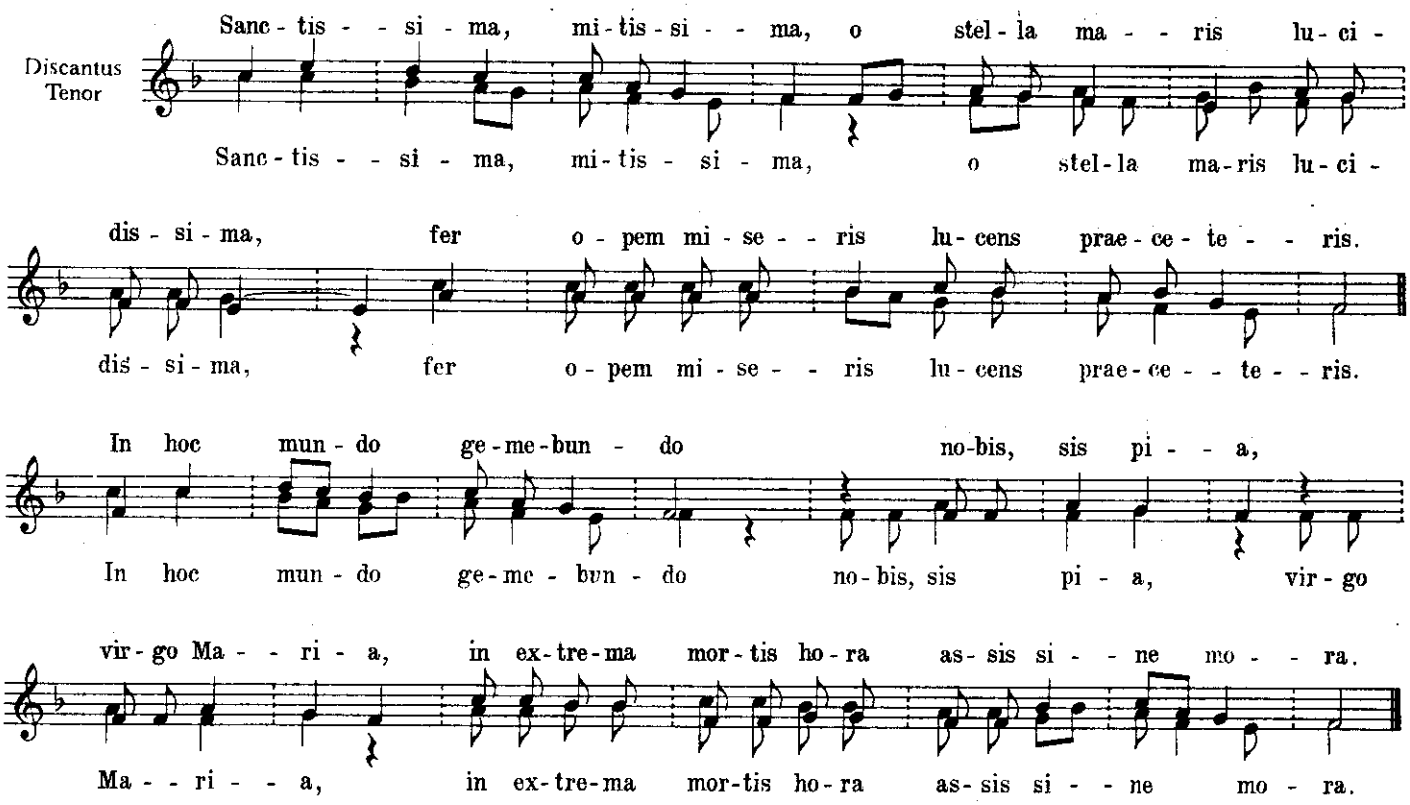

56. GENTI CONFER

Franusův kancionál
Rkp. z r. 1505

Konec 15. stol.

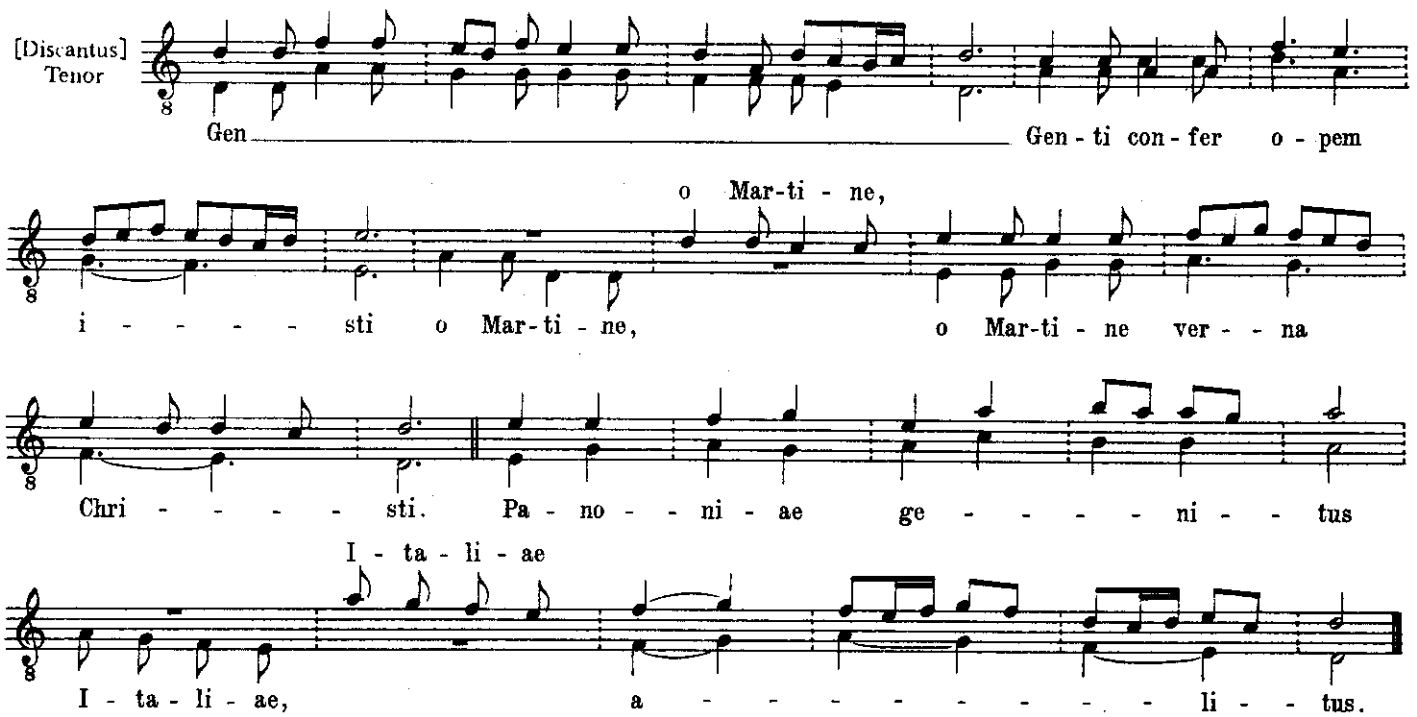

Skenováno pro studijní účely

57. O REGINA, LUX DIVINA

Franusův kancionál
Rkp. z r. 1505

Konec 15. stol.

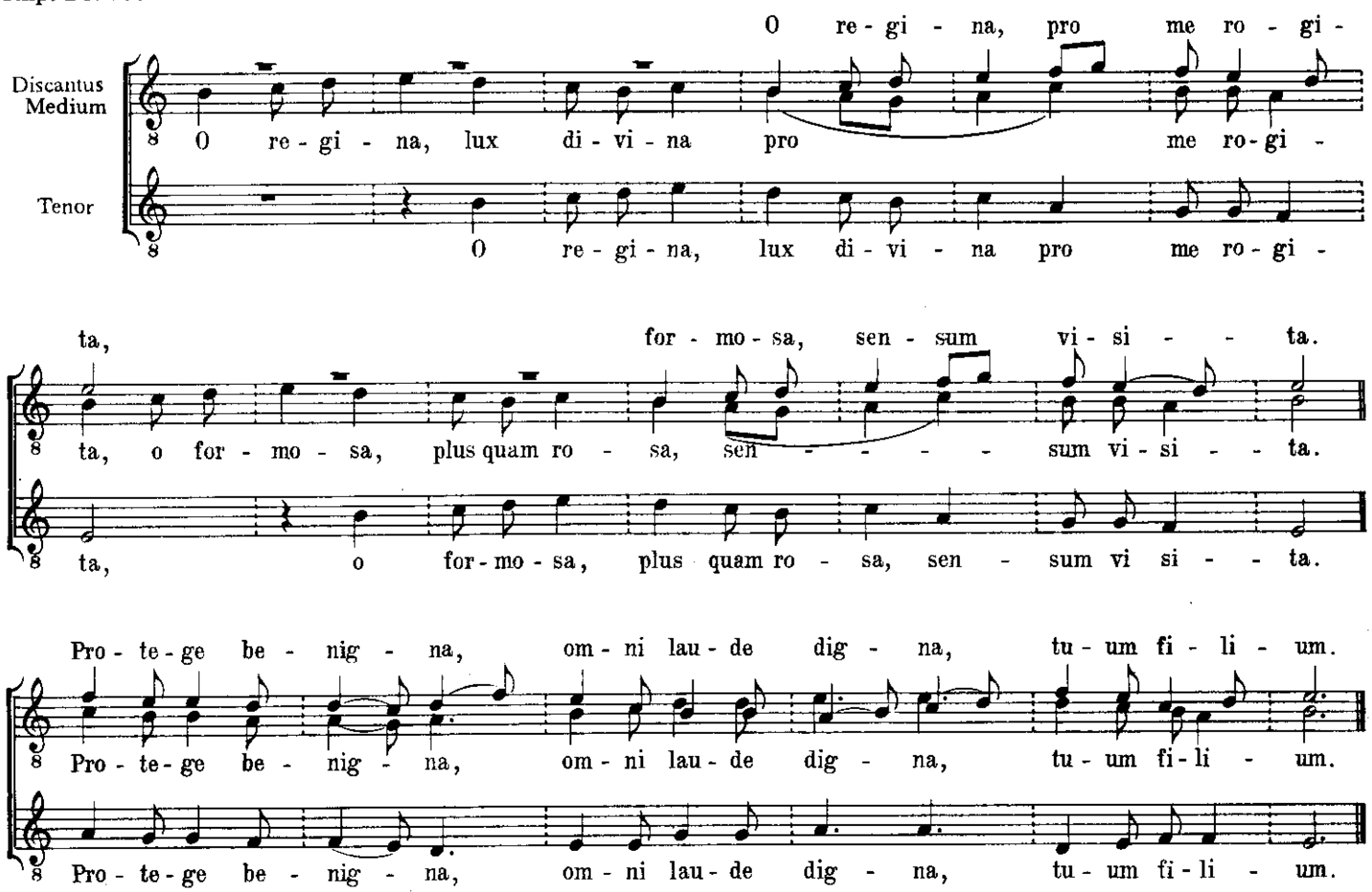

58. OTČE, BOŽE VŠEMOHÚCÍ

Franusův kancionál
Rkp. z r. 1505

Konec 15. stol.

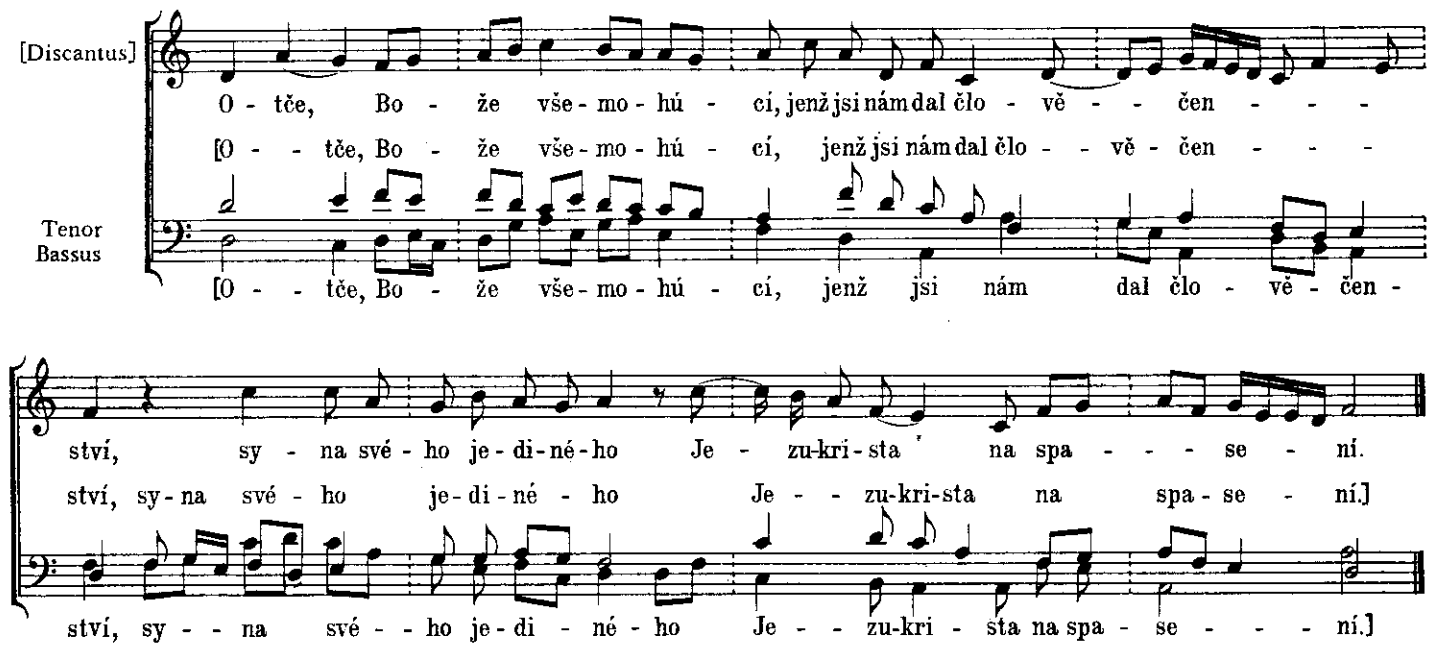

Skenováno pro studijní účely

59. DE NATIVITATE DOMINI

Franusův kancionál
Rkp. z r. 1505

Konec 15. stol.

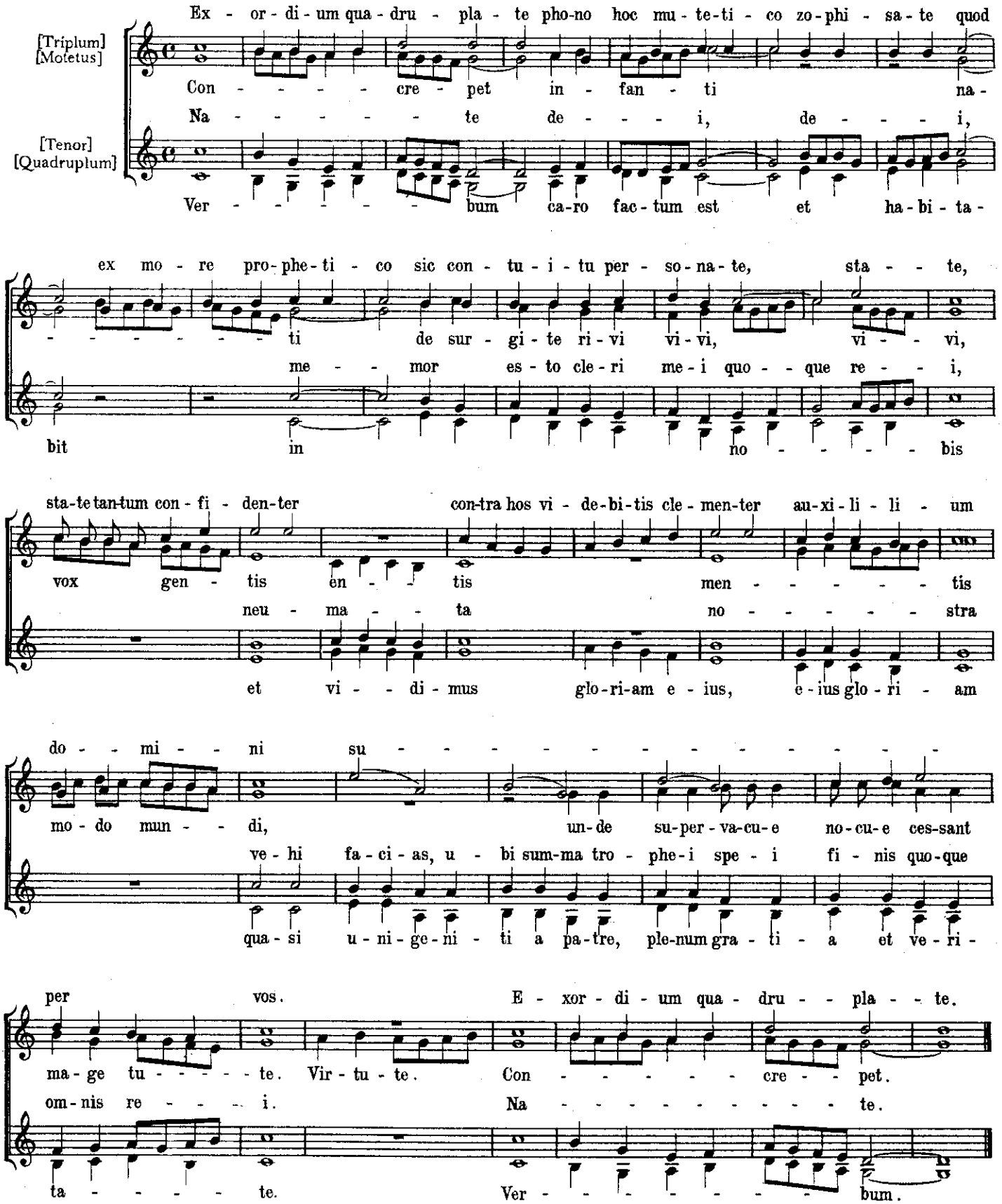

Skenováno pro studijní účely

6o. OMNIS NUNC MICROCOSMUS

Speciálník královéhradecký
Rkp. kolem r. 1550 **Počátek 16. stol.**

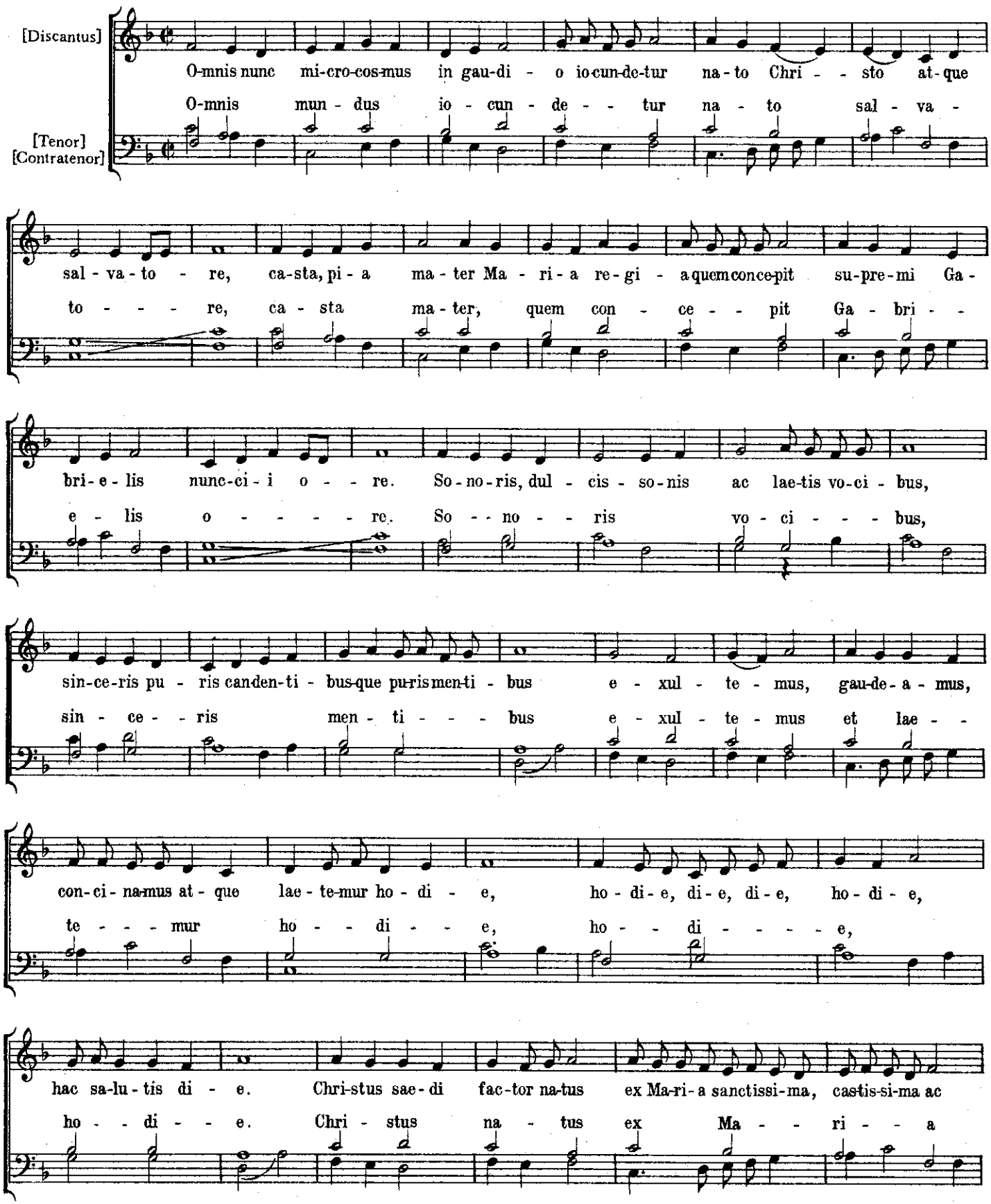

Skenováno pro studijní účely

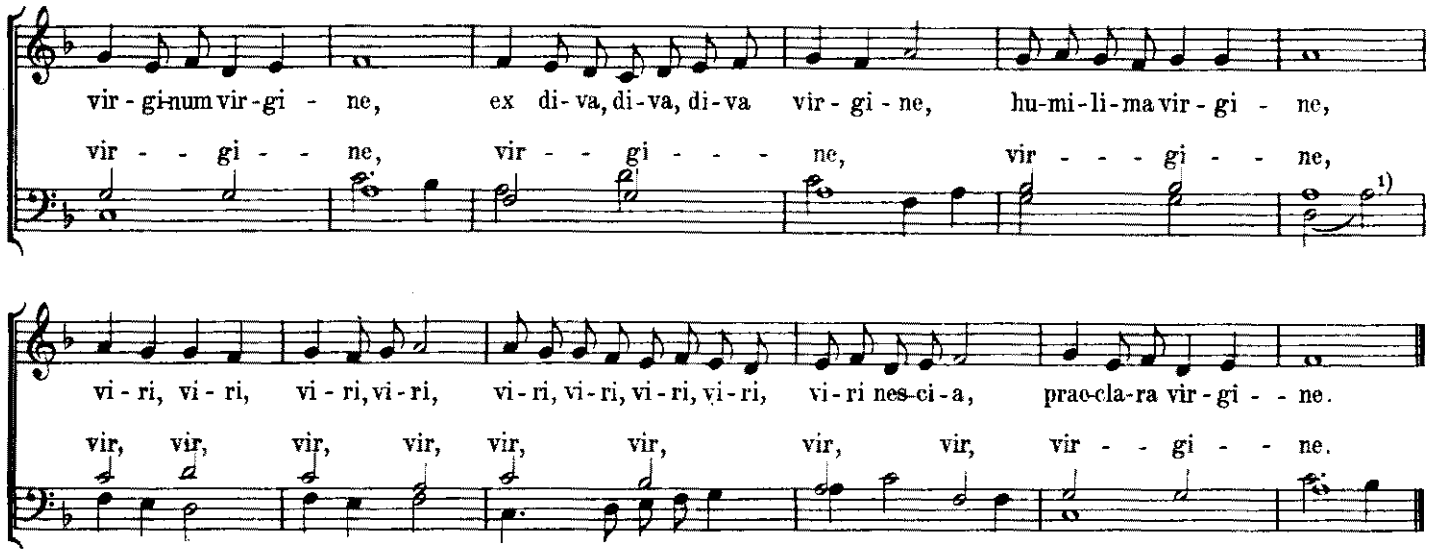

61. DE SPIRITU SANCTO

Speciálník královéhradecký
Rkp. kolem r. 1550 **Počátek 16. stol.**

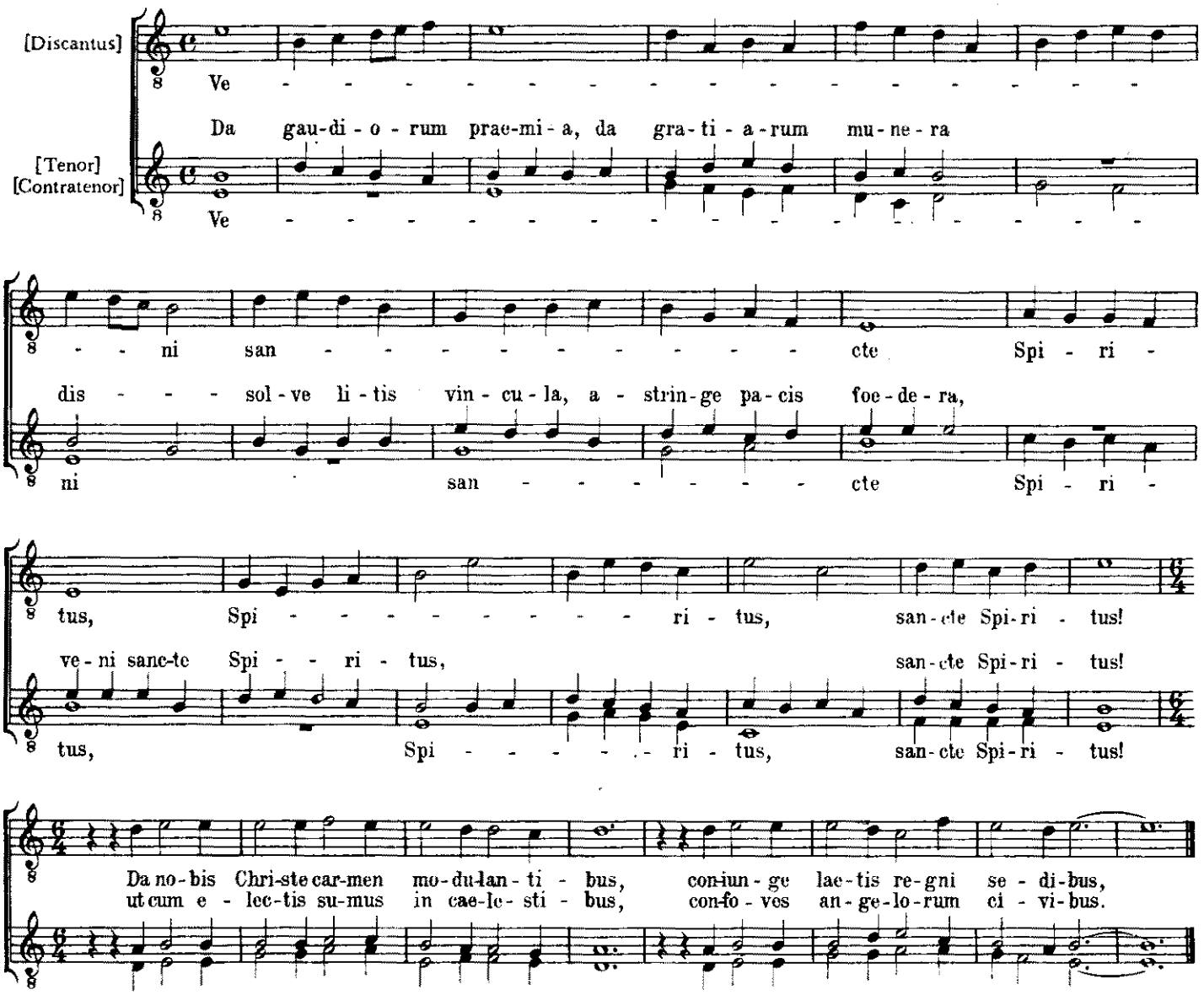

Skenováno pro studijní účely

62. PANE BOŽE, BUĎ PŘI NÁS

Speciálník královéhradecký
Rkp. kolem r. 1550 **Počátek 16. stol.**

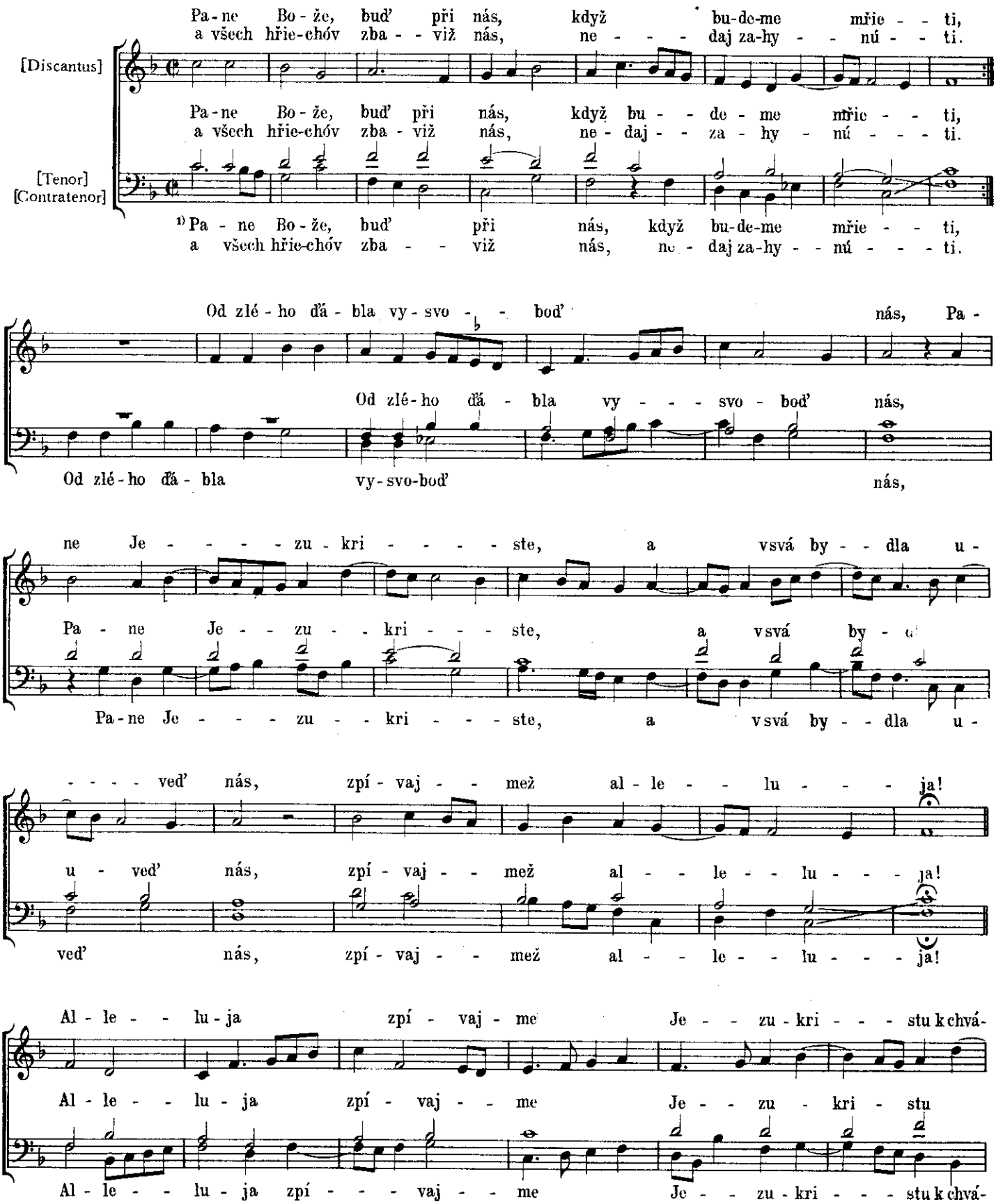

Skenováno pro studijní účely

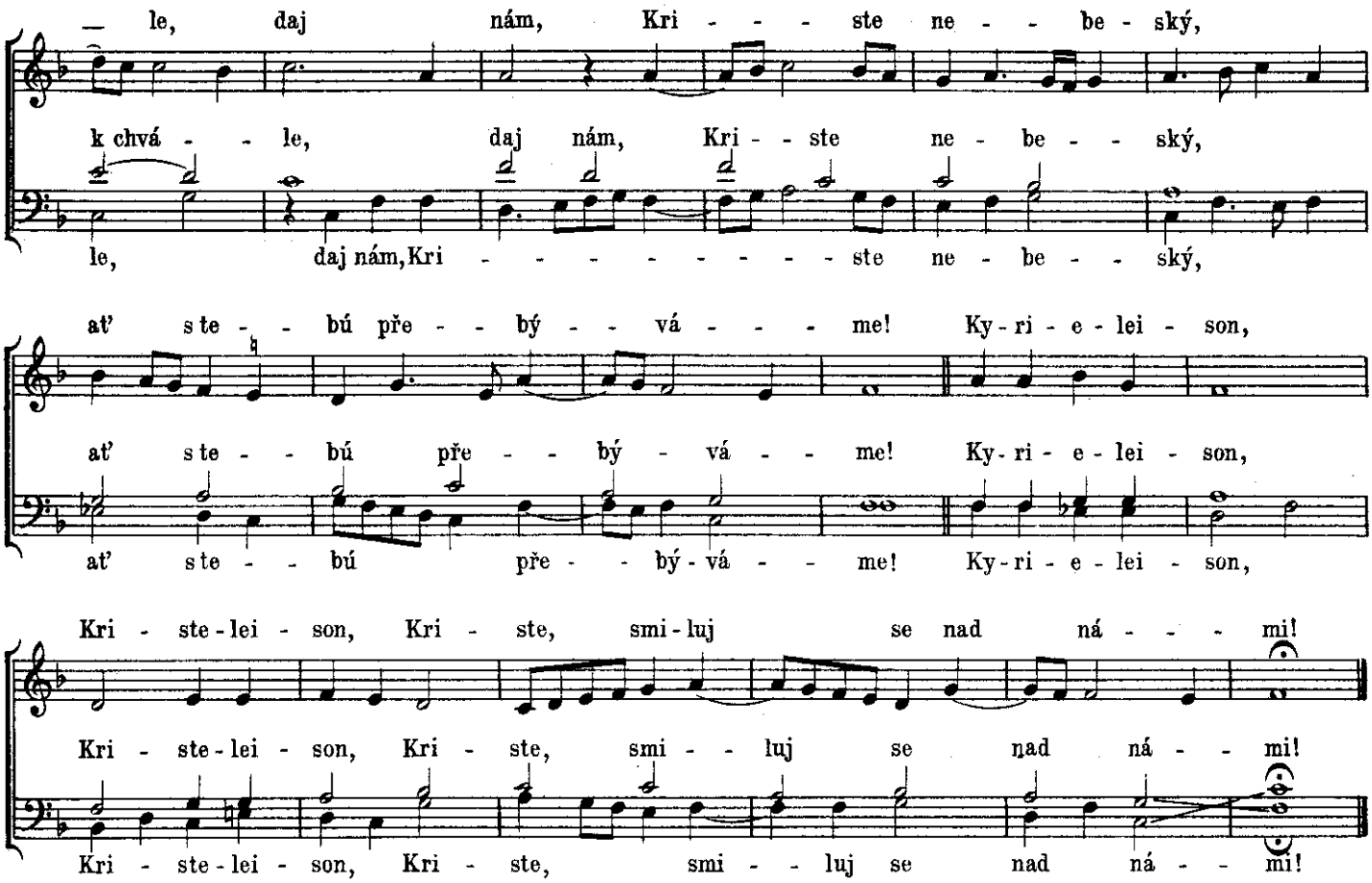

63. NÁŠ MILÝ SVATÝ VÁCLAVE

Speciálník královéhradecký
Rkp. kolem r. 1550

První polovina 16. stol.

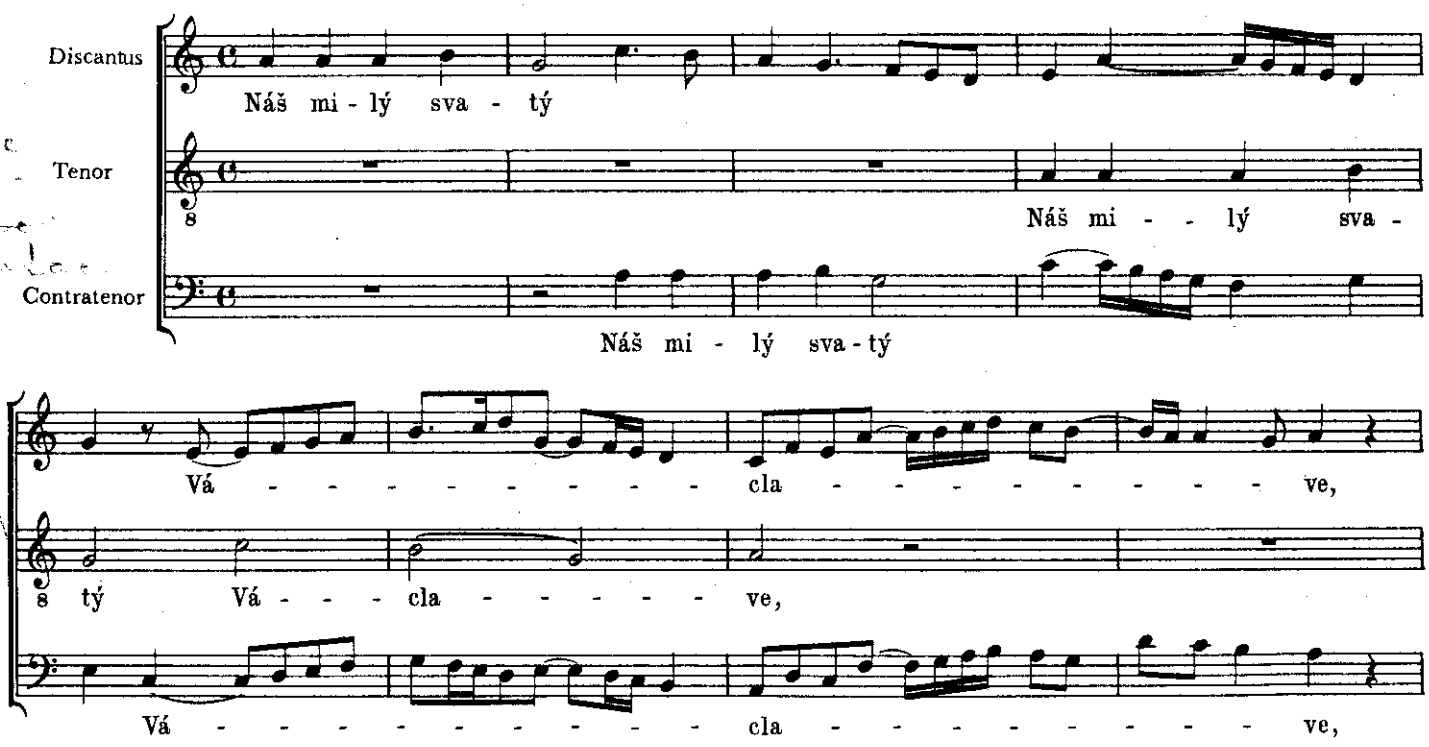

Skenováno pro studijní účely

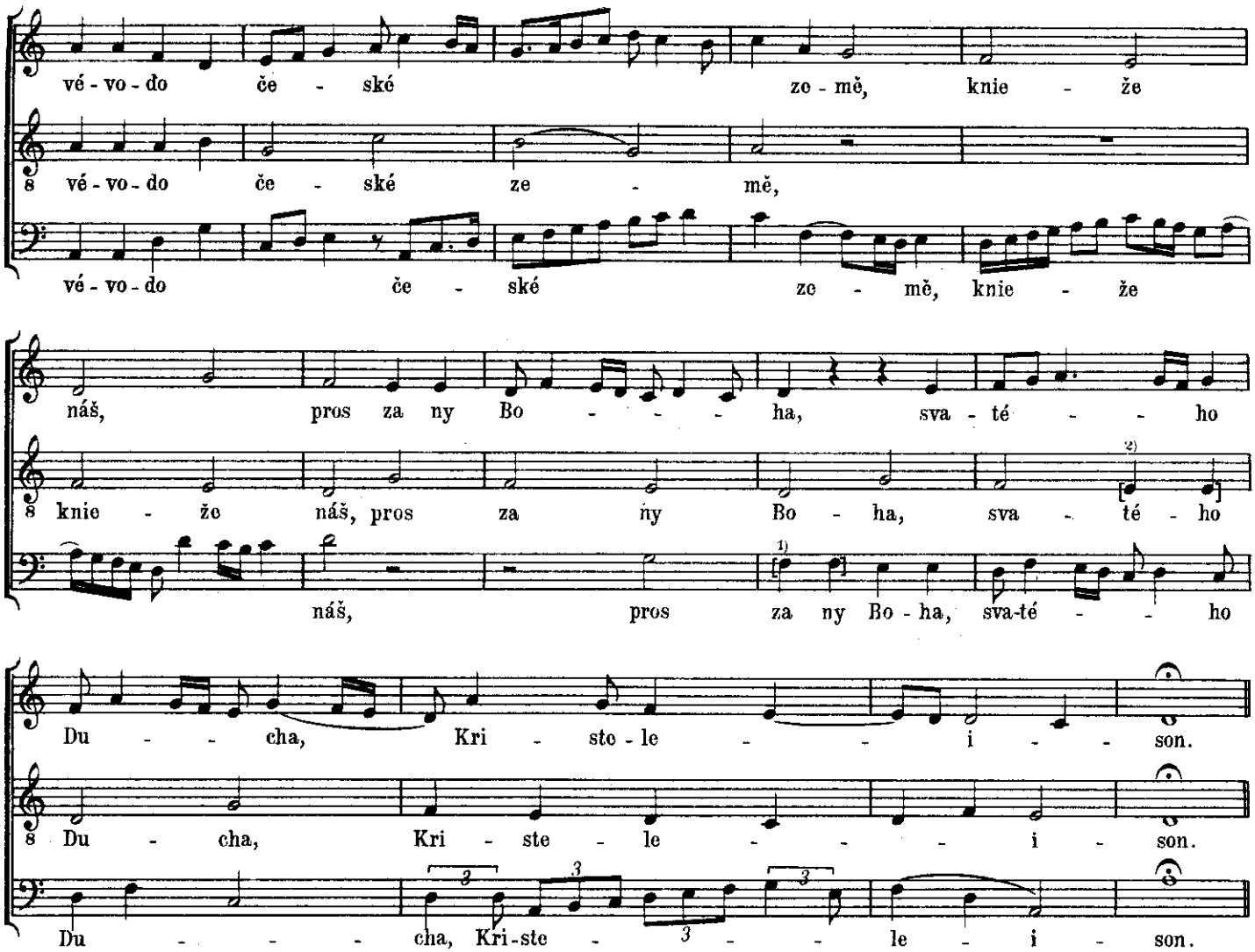

64. BUĎ BUOHU CHVÁLA, ČEST

Speciálník královéhradecký
Rkp. kolem r. 1550

Gontrášek
První polovina 16. stol.

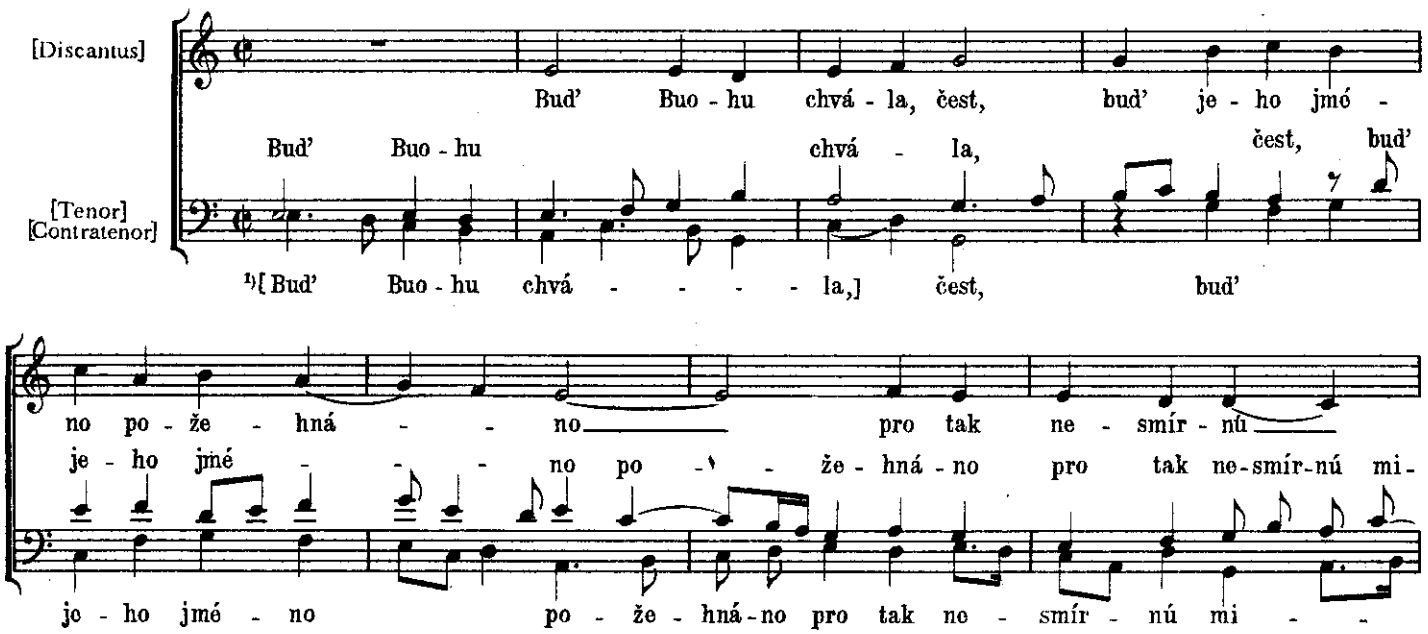

Skenováno pro studijní účely

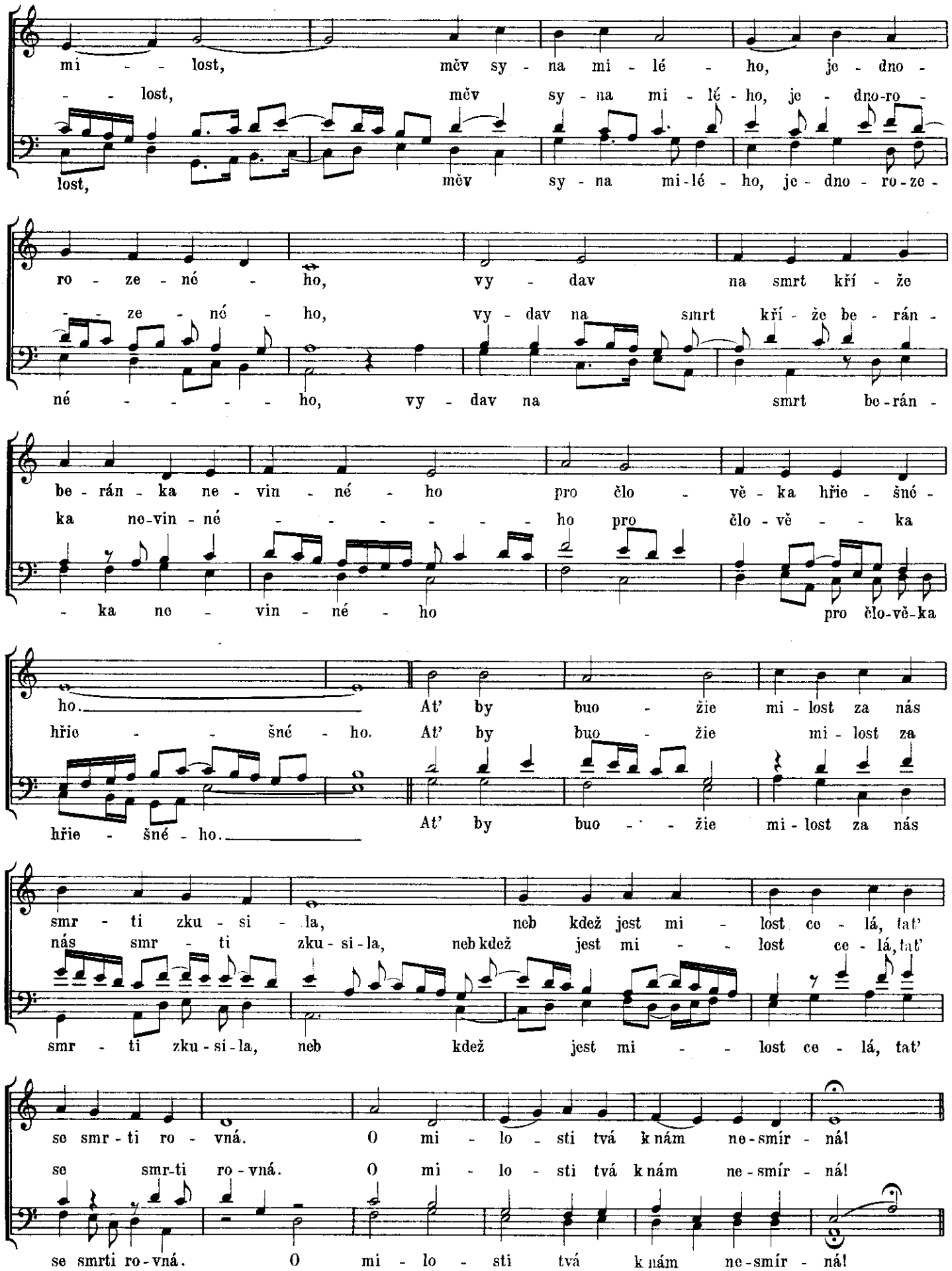

Skenováno pro studijní účely

65. JESUS CHRISTUS, NOSTRA SALUS

Speciálník královéhradecký
Rkp. kolem r. 1550

První polovina 16. stol.

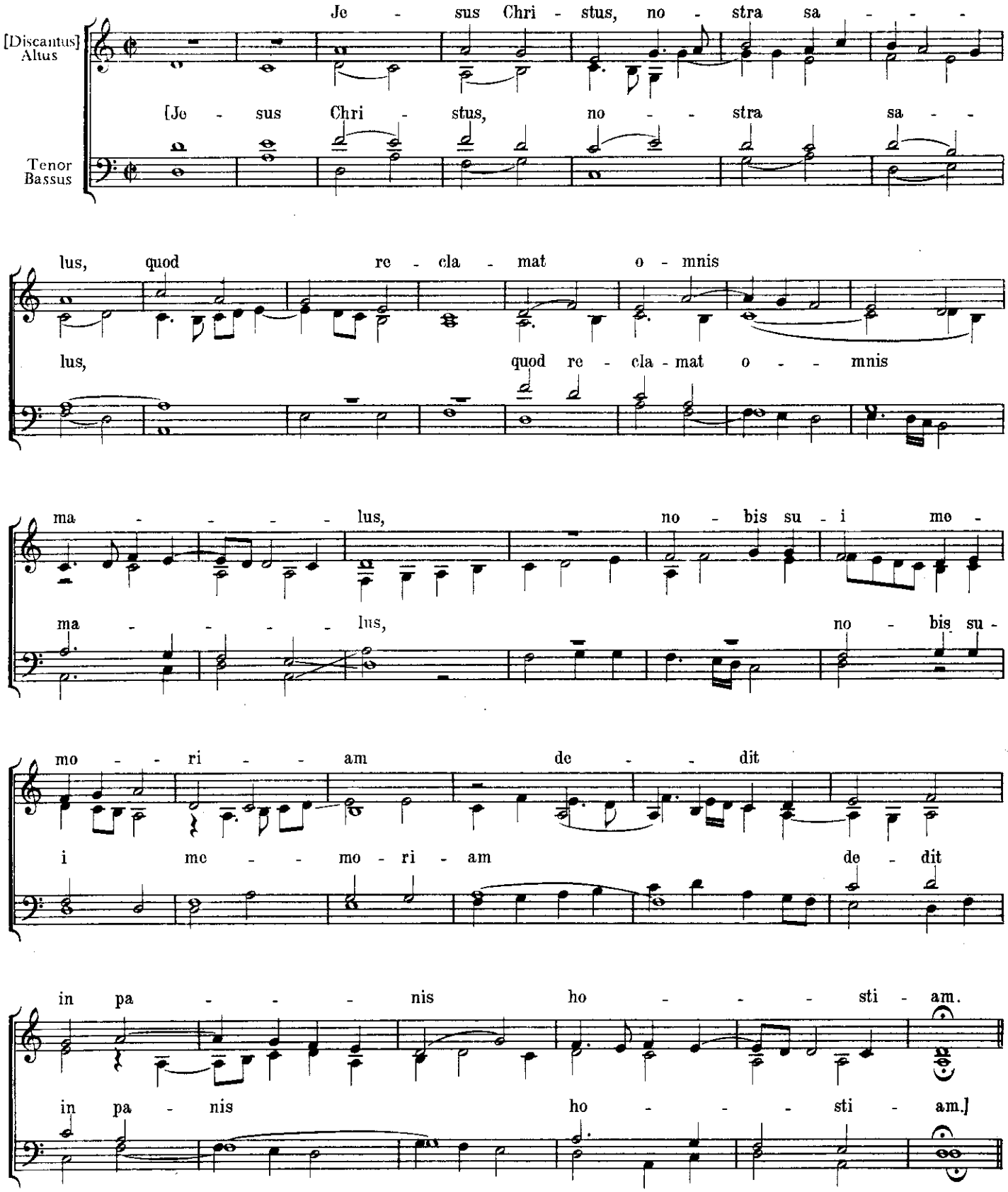

Skenováno pro studijní účely

66. IMPERATRIX GLORIOSA

Speciálník královéhradecký
Rkp. kolem r. 1550 **První polovina 16. stol.**

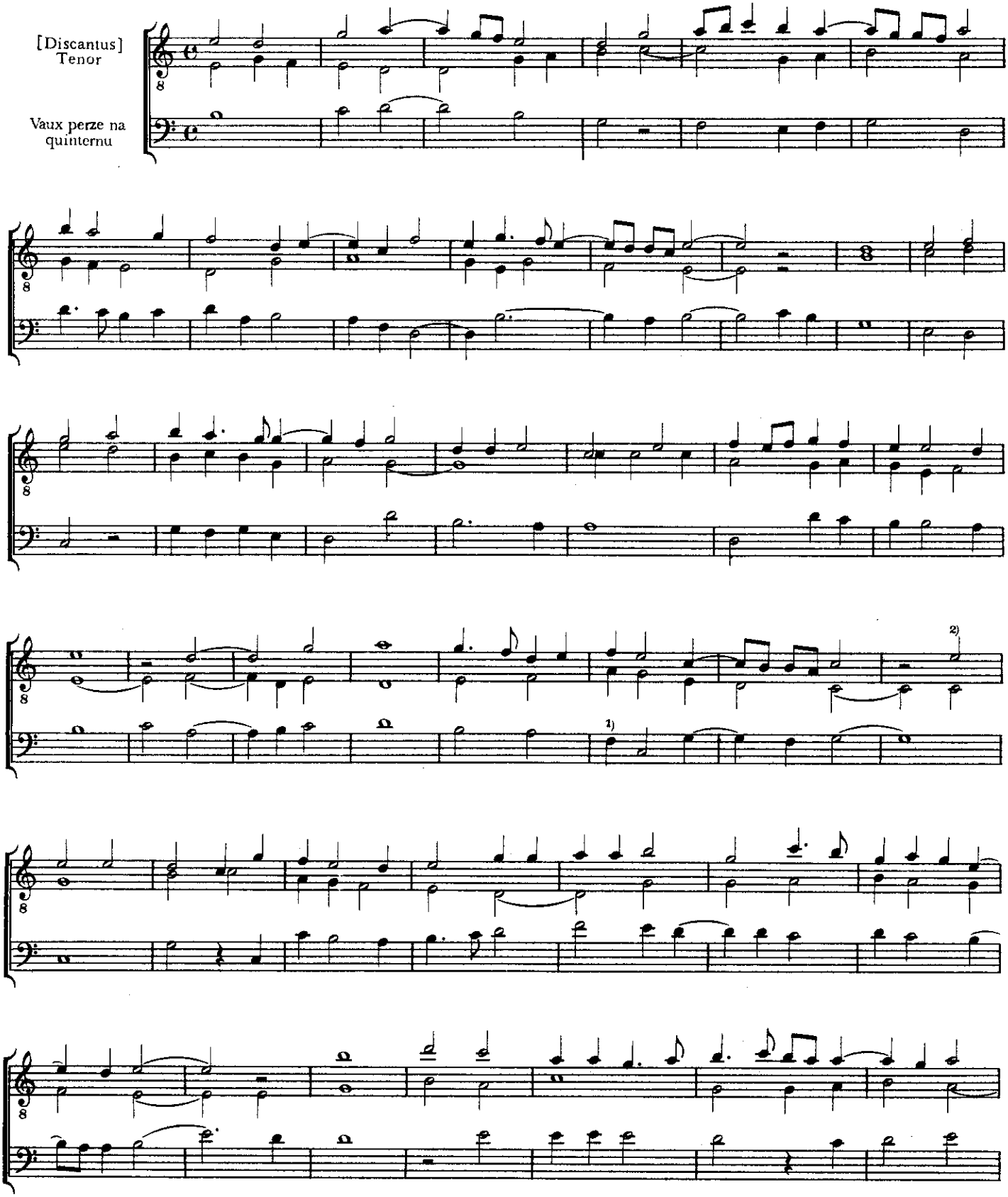

Skenováno pro studijní účely

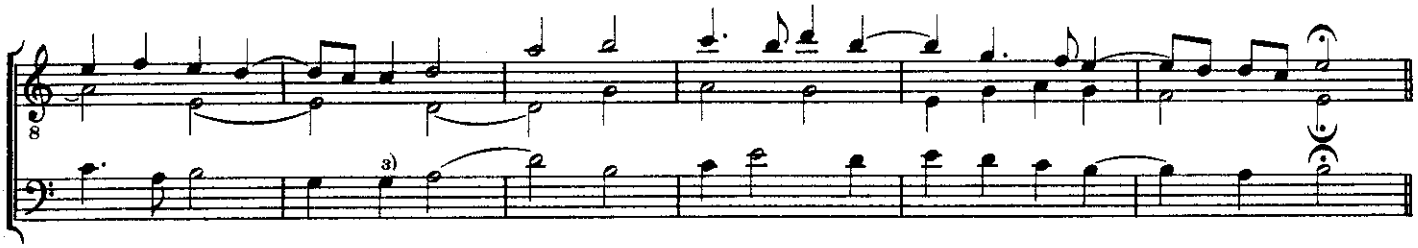

67. MUTETA KOKODÁČ

vel ut-re-mi-fa et converso

Speciálník královéhradecký
Rkp. kolem r. 1550

První polovina 16. stol.

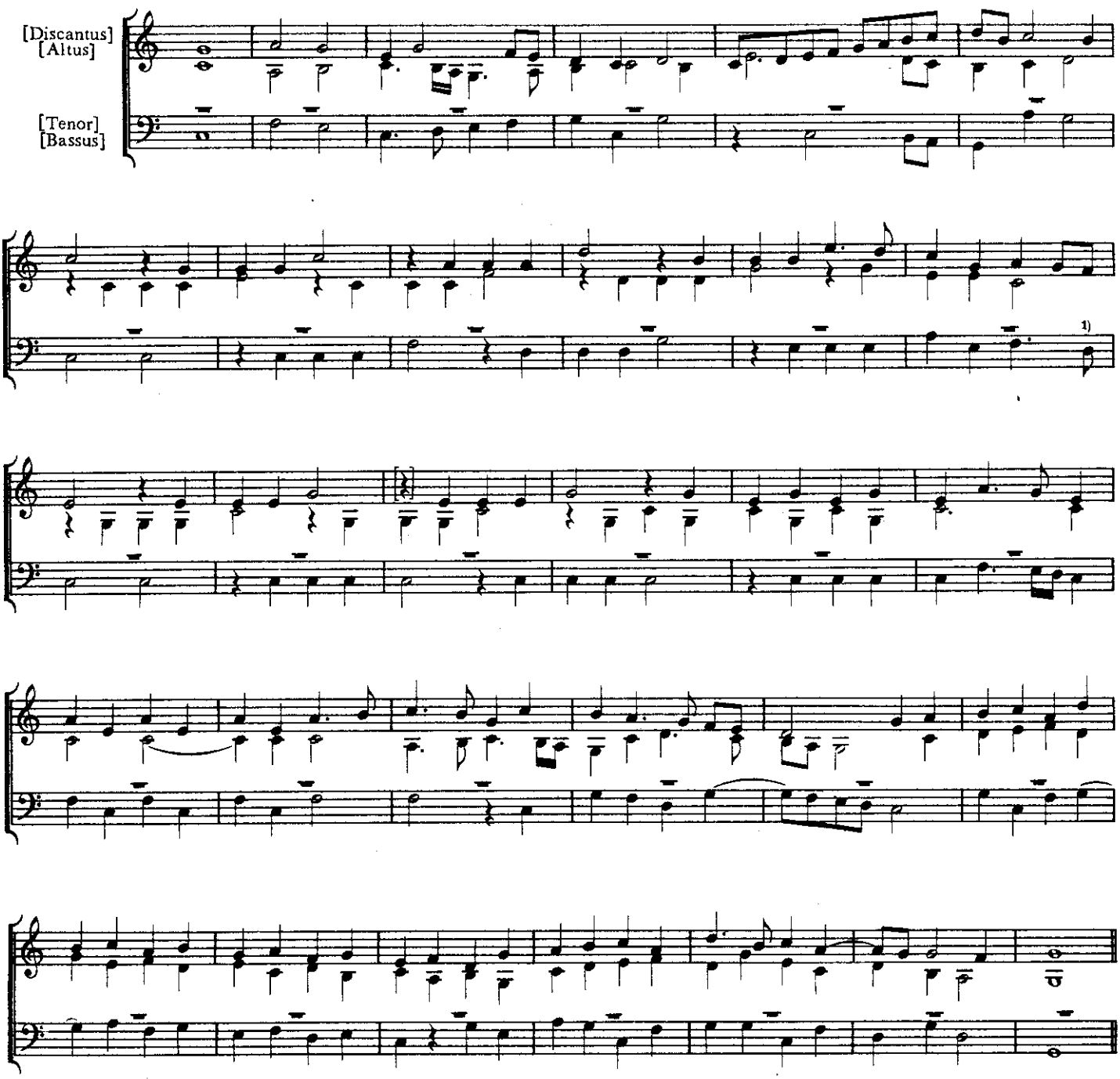

Skenováno pro studijní účely

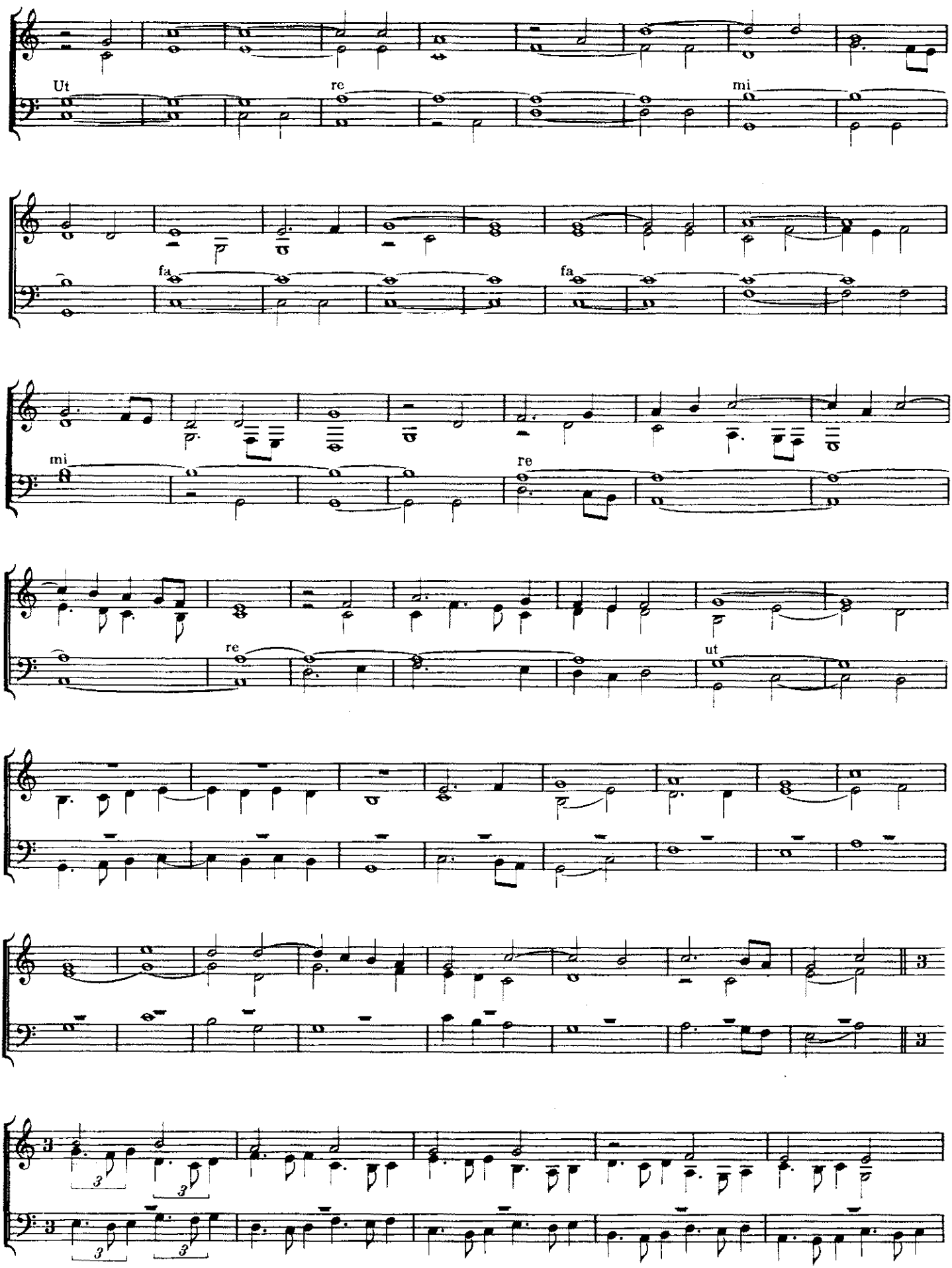

Skenováno pro studijní účely

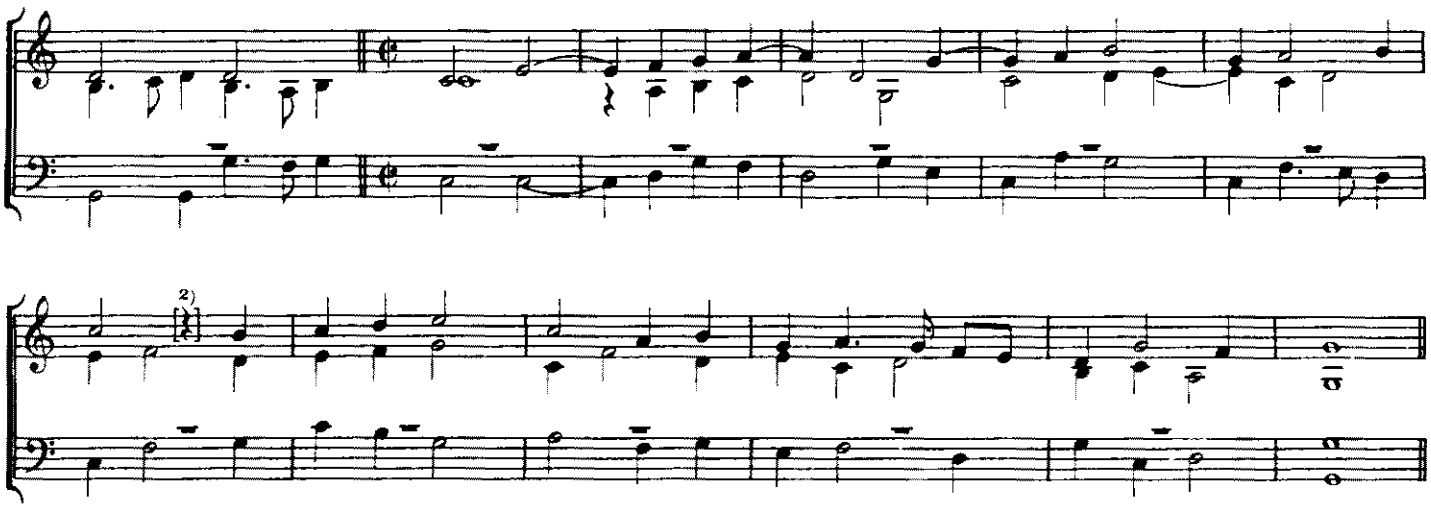

68. LIDOVÝ TANEC

Jan Josquin, Muzika
Tisk z r. 1561

Druhá polovina 16. stol.

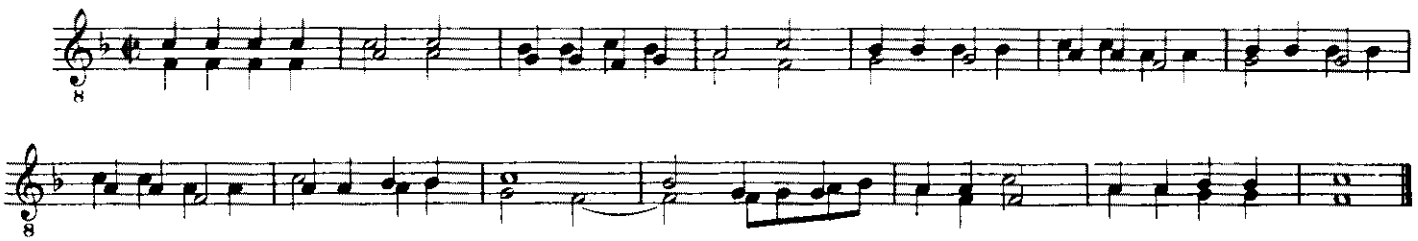

69. KDO SVÉ DÍTKY MILUJE

Rkp. kolem r. 1538

První polovina 16. stol.

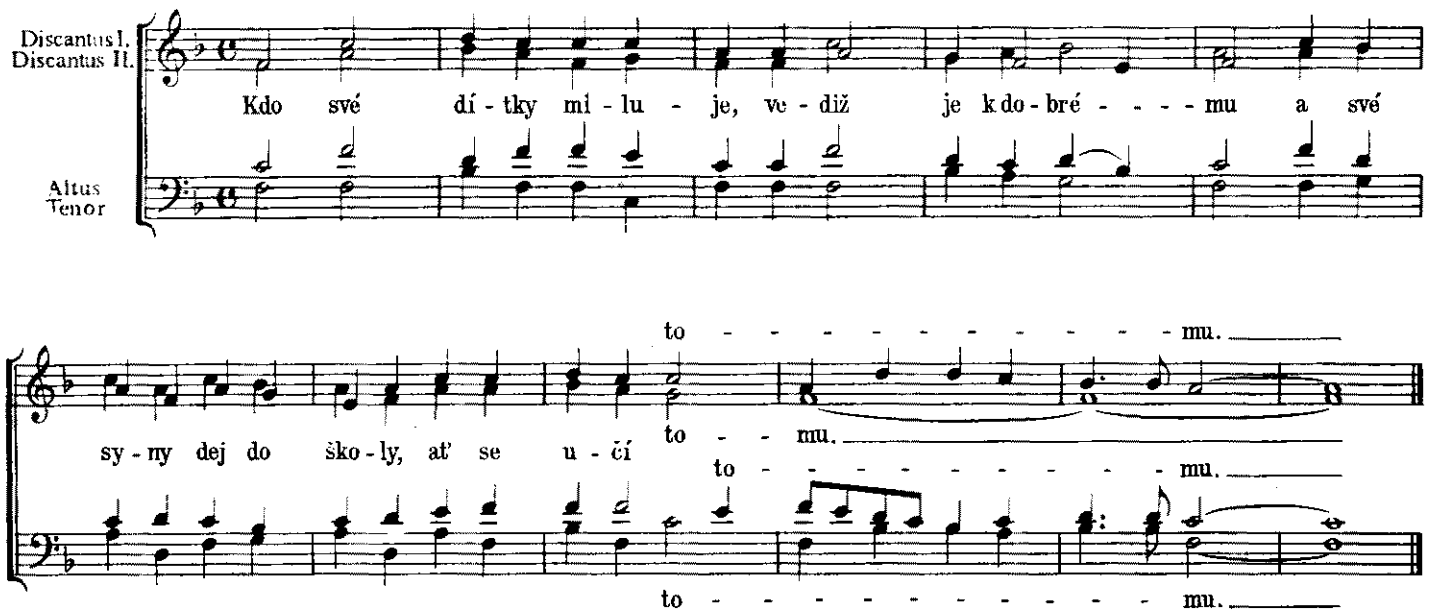

Skenováno pro studijní účely

70. ALLELUJA! PANNA SYNA PORODILA

Krolmusův kancionál
Rkp. z r. 1556

První polovina 16. stol.

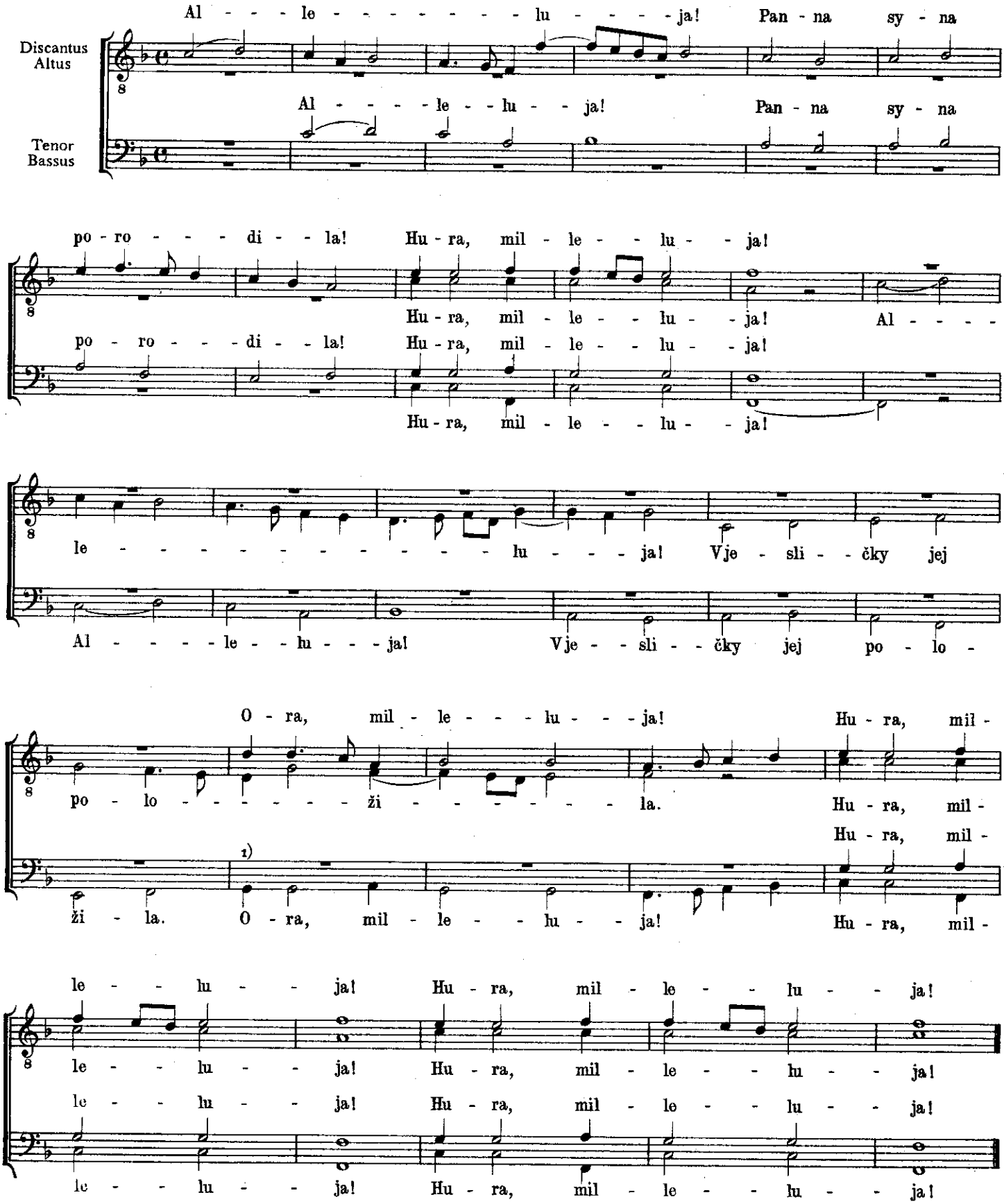

Skenováno pro studijní účely

71. NALI PIVA STARÉHO!

Rkp. z poloviny 16. stol. **První polovina 16. stol.**

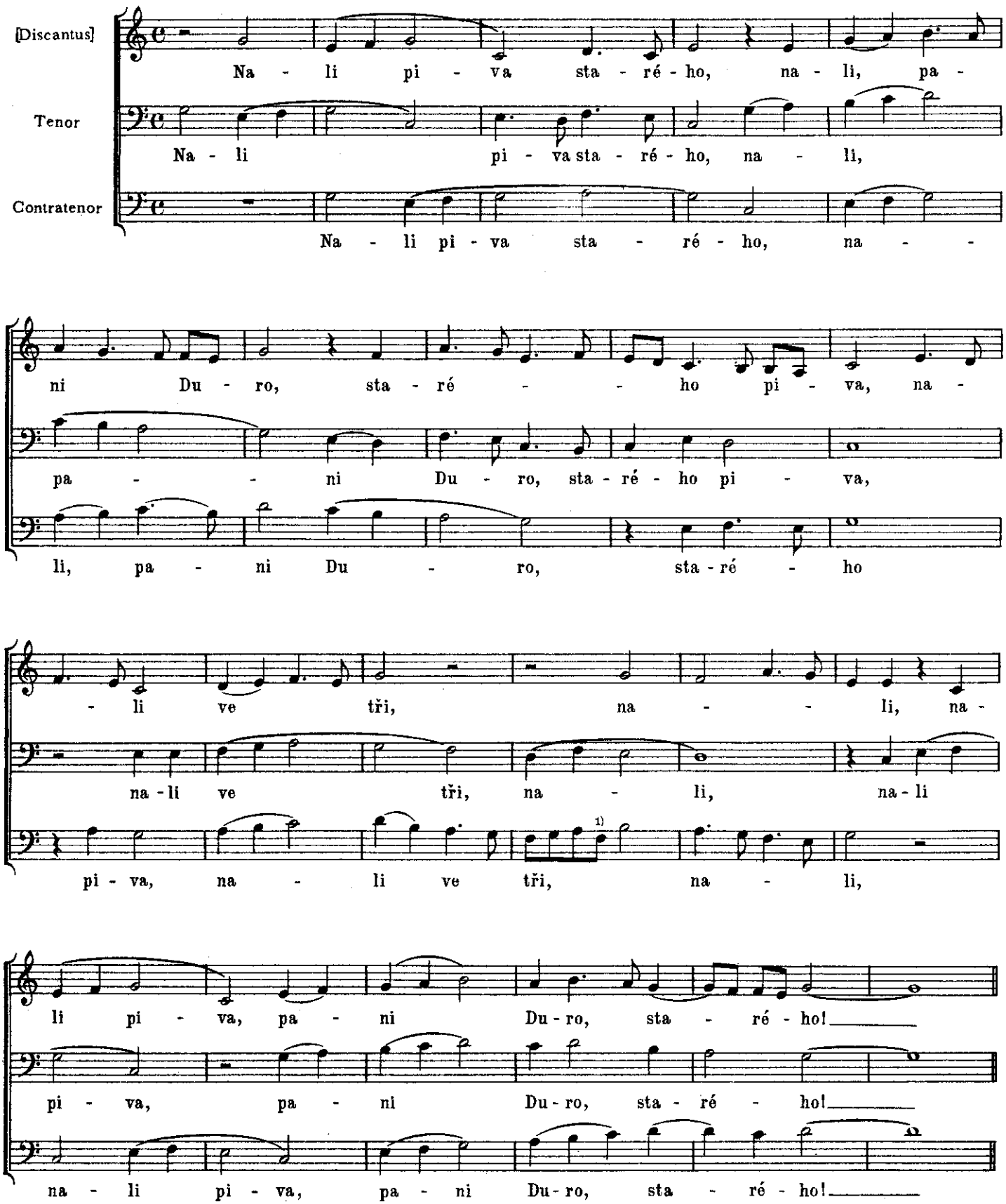

Skenováno pro studijní účely

72. POSLÁN JEST OD BOHA ANDĚL

Benešovský kancionál
Rkp. kolem r. 1576

Druhá polovina 16. stol.

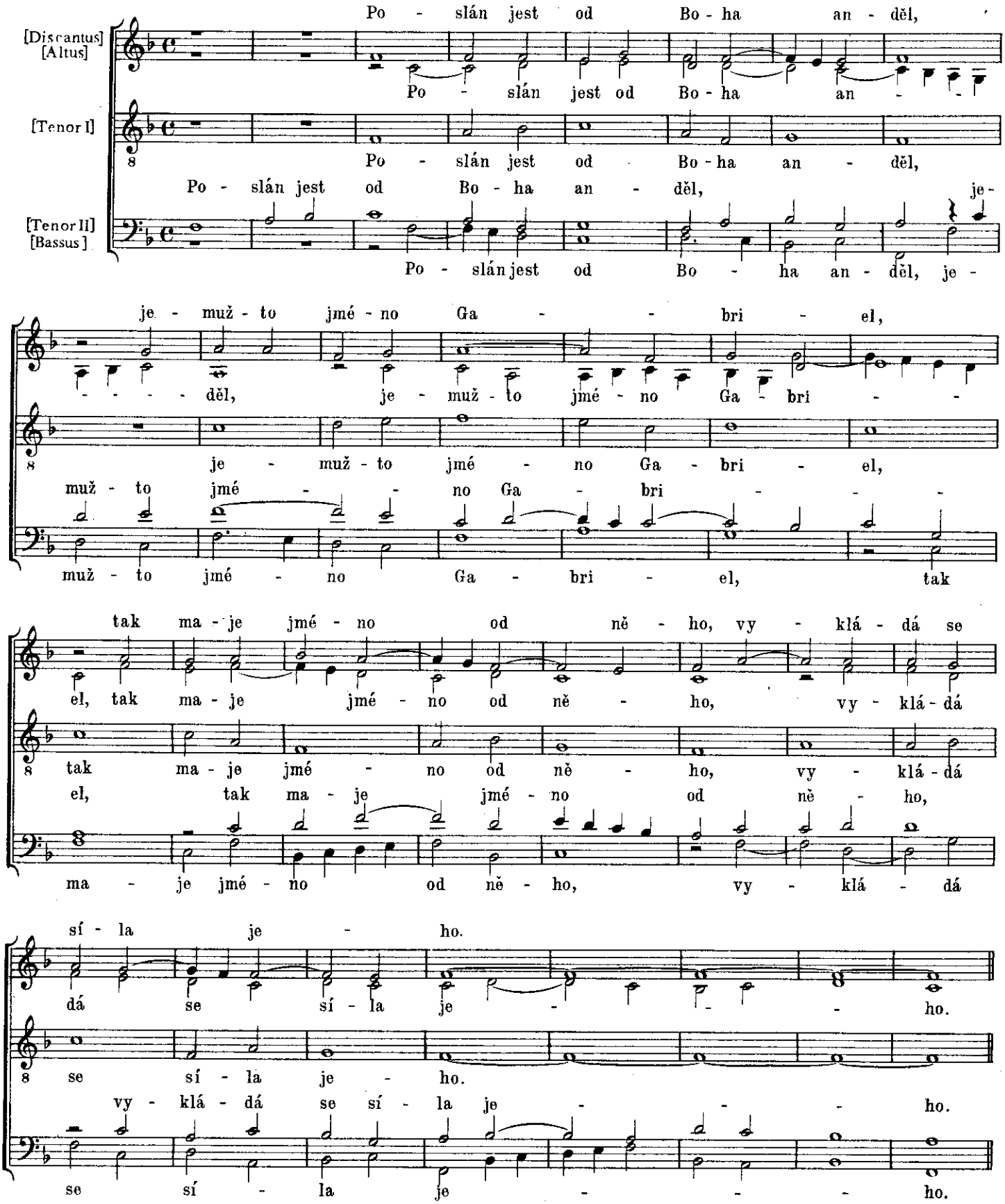

Skenováno pro studijní účely

73. OFFICIUM „DUNAJ, VODA HLUBOKÁ“

Rkp. z r. 1578 **Druhá polovina 16. stol.**

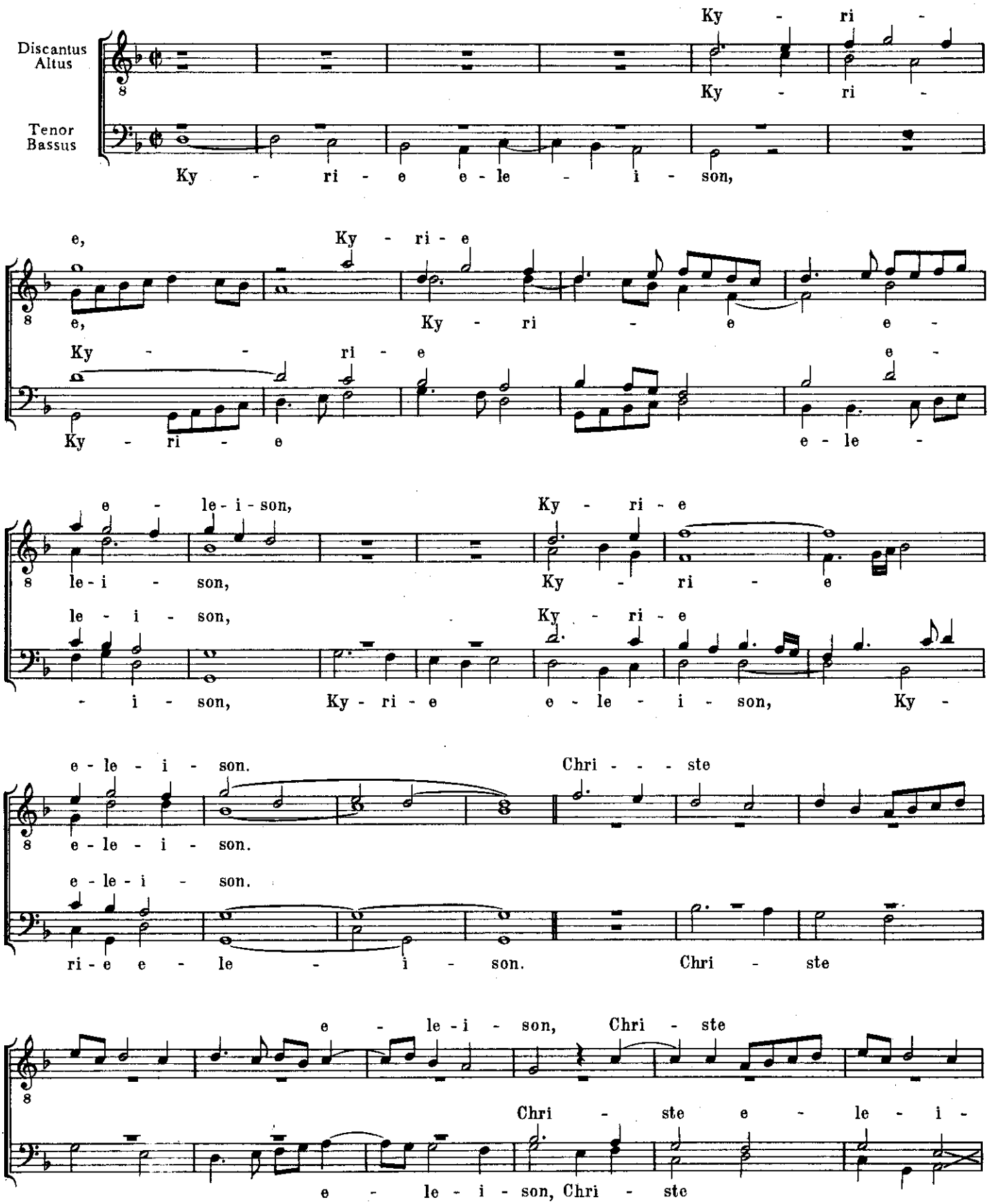

Skenováno pro studijní účely

e - le - i - son,

Chri - ste

son, Chri - ste e - le - i -

Chri - ste e - le - i - son.

e - le - i - son. Ky -

son, Chri - ste e - le - i - son.

e - lei - son. Ky - ri - e

Ky - ri - e

- ri - e e - le - i - son,

Ky - ri - e

e - le - i - son, Ky -

e - le - i - son, Ky - - ri -

Ky - - rie,

e - le - i - son, Ky - - ri - e,

ri - e e - le - i - son, Ky - ri - e, Ky - - ri -

e, Ky - ri - e e - le - i - son.

Ky - ri - e e - lei - son.

Ky - ri - e e - lei - son.

e, Ky - ri - e e - le - i - son.

Skenováno pro studijní účely

74. VŠEMOHÚCÍ STVOŘITELI

Benešovský kancionál
Rkp. kolem r. 1576

Jan Trojan Turnovský
Druhá polovina 16. stol.

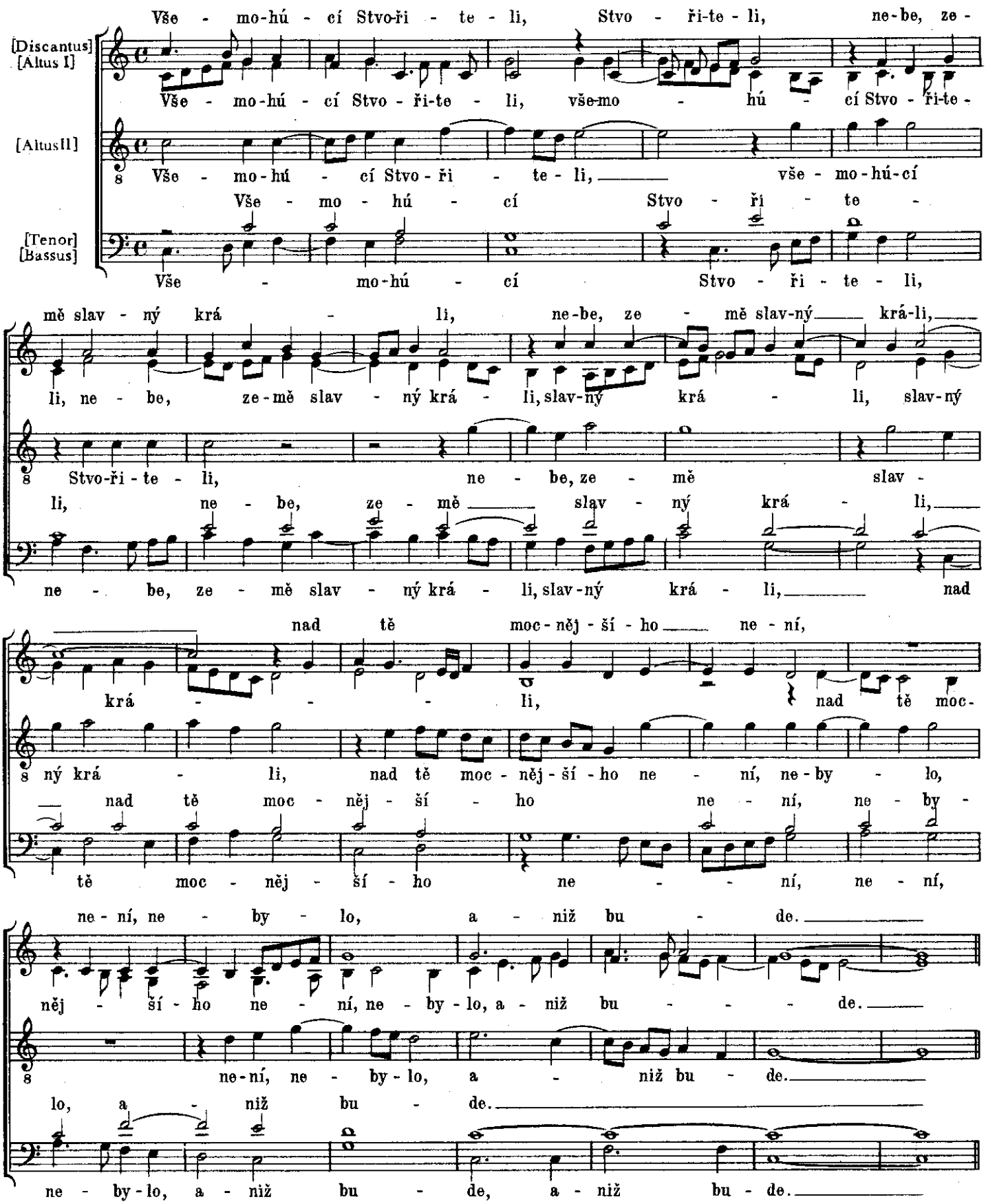

Skenováno pro studijní účely

75. PROROKOVALI PROROCI

Rkp. z r. 1578

Jiří Rychnovský
Asi 1545 — asi 1616

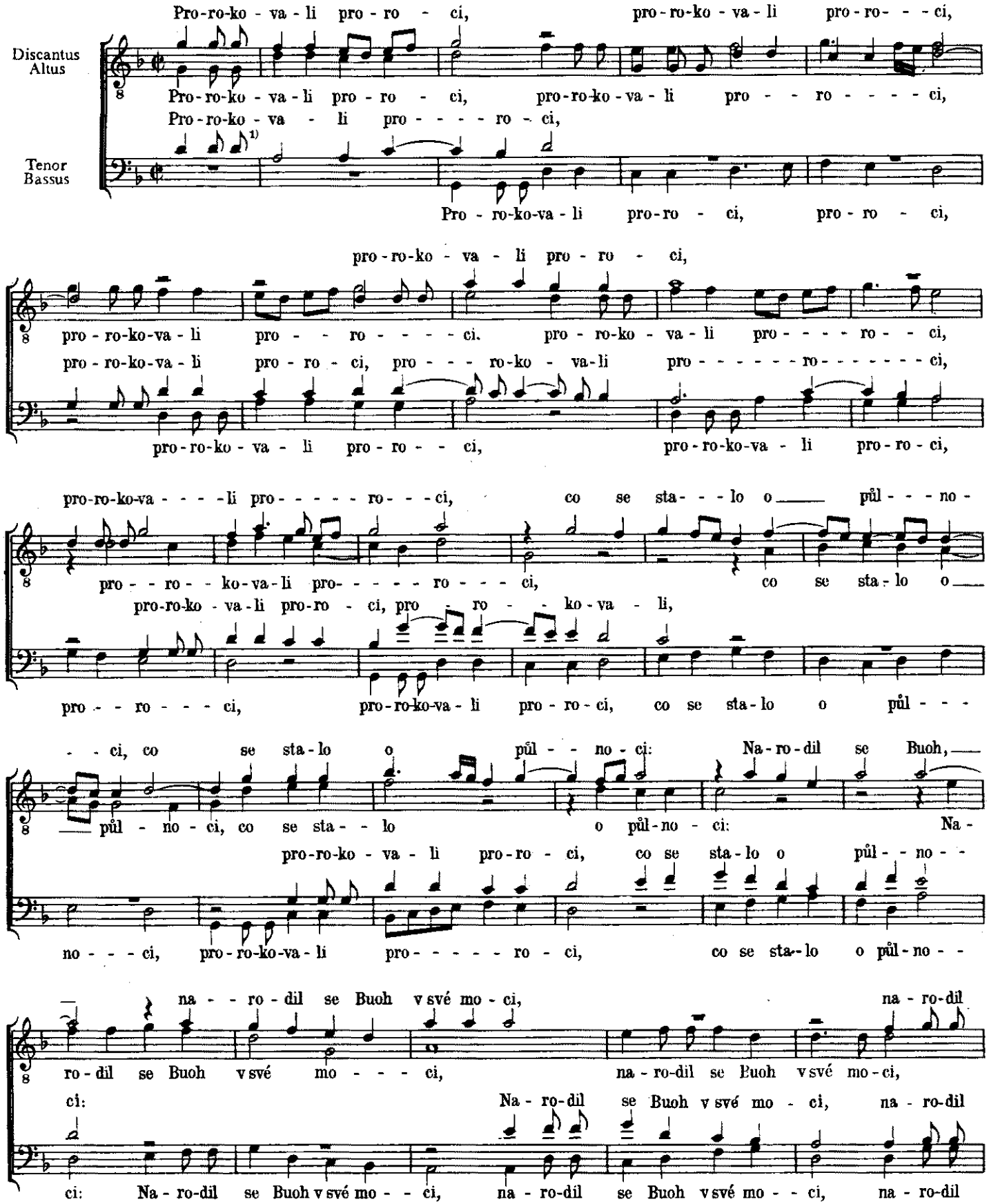

Skenováno pro studijní účely

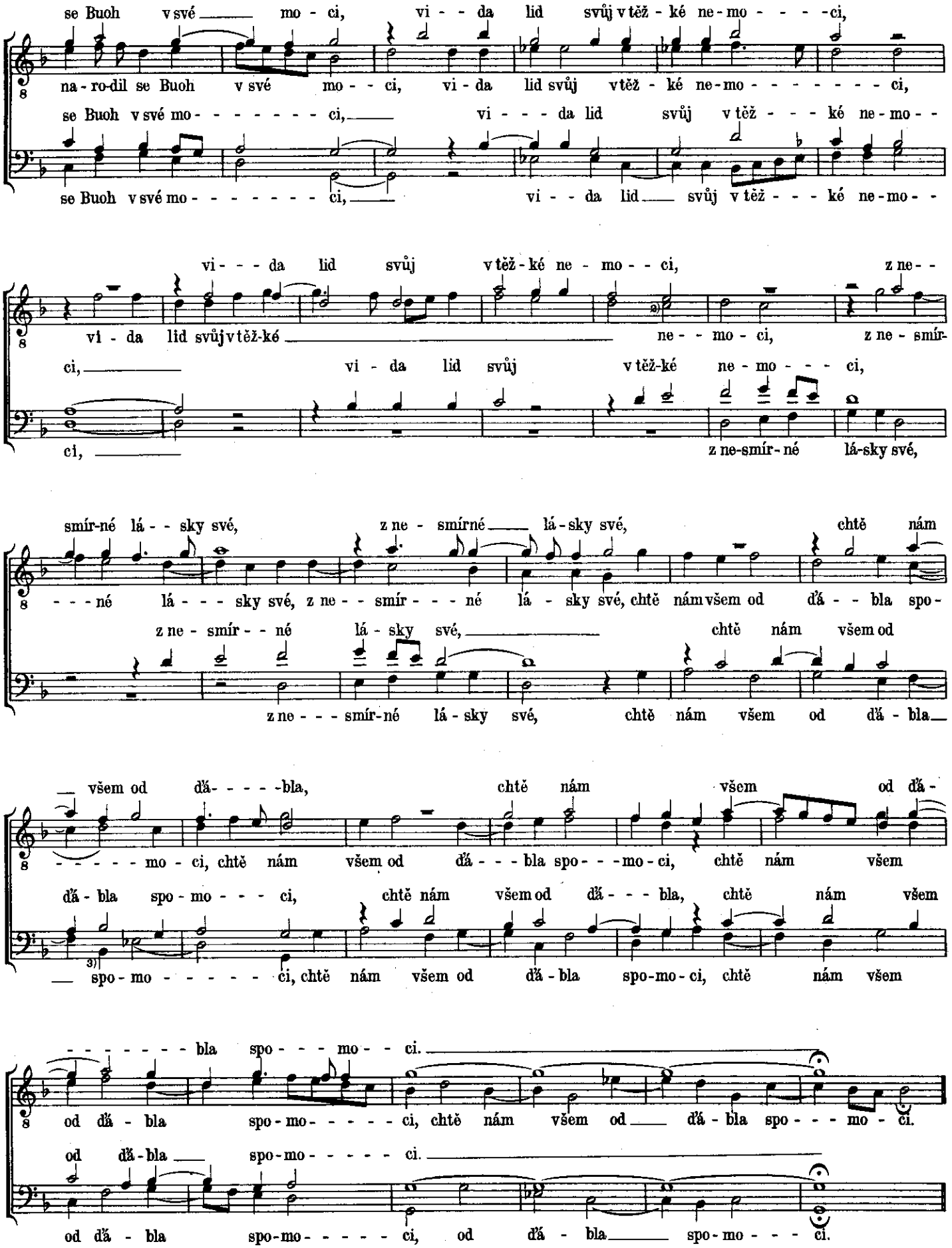

Skenováno pro studijní účely

76. MISSA QUINIS VOCIBUS SUPER DOLOROSI MARTYR

Rkp. z konce 16. stol.

Kryštof Harant z Polžic a Bezdružic
1564—1621

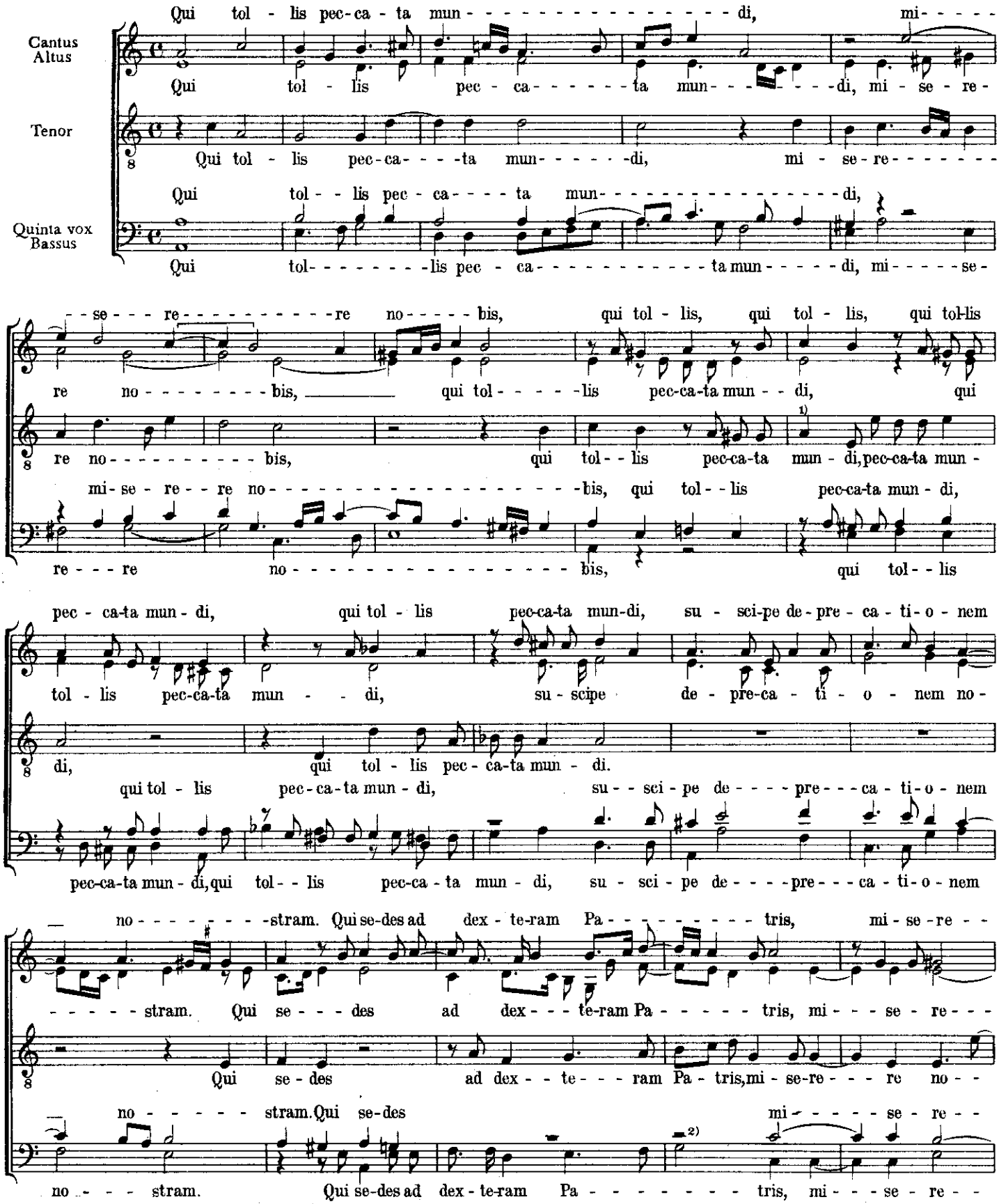

Skenováno pro studijní účely

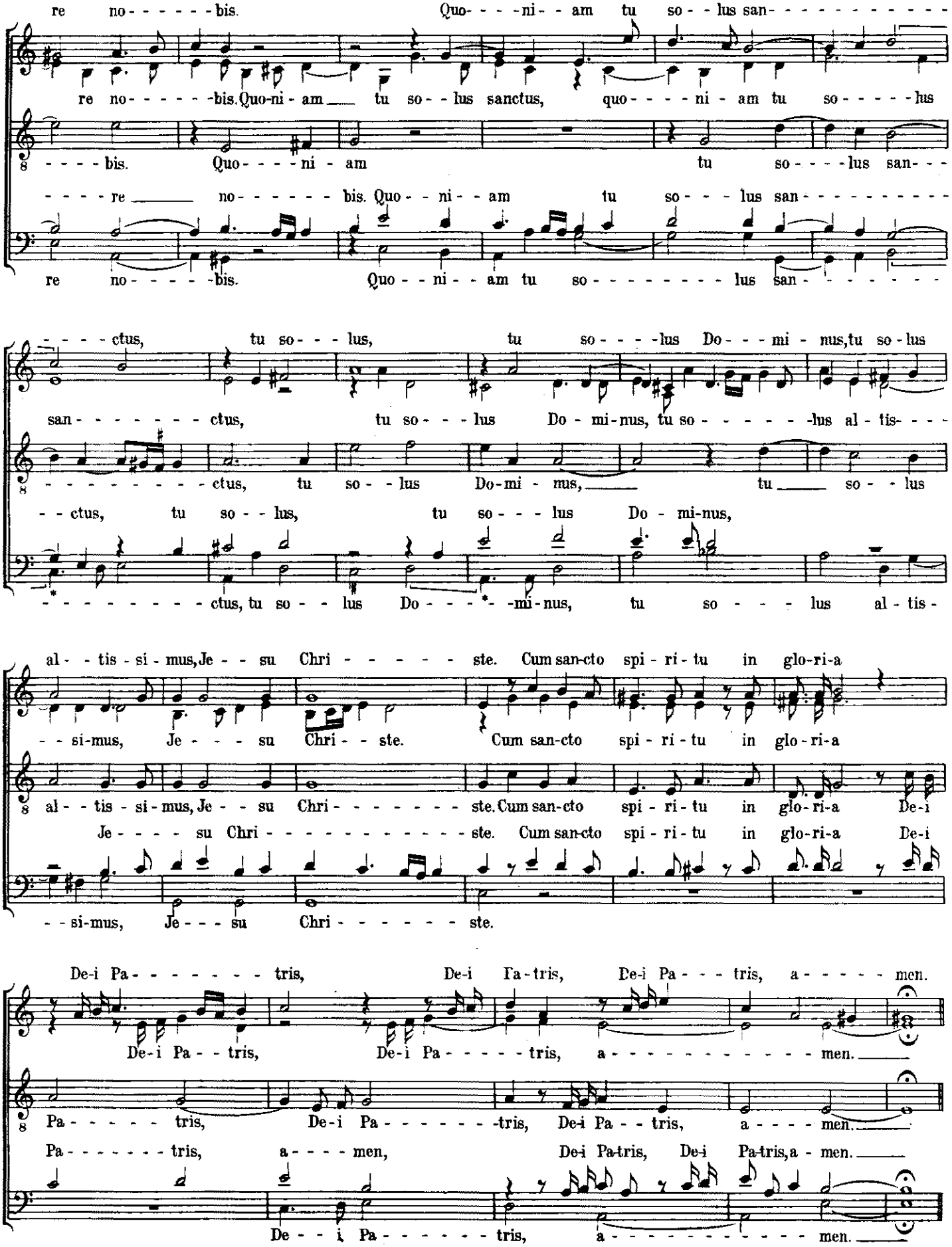

Skenováno pro studijní účely

77. MURÁNSKÝ ZÁMEK

Nápěv: Jan Sylvanus, Písně nové
Tisk z r. 1571 **1549**

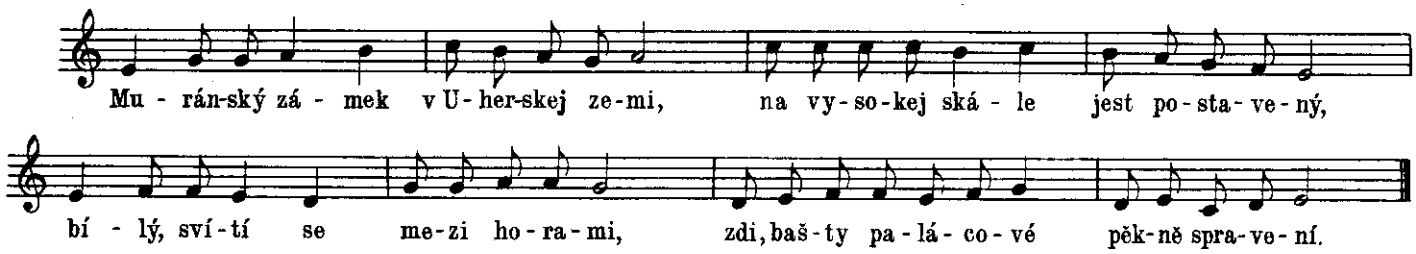

78. ZRÁDNÁ MARTO, FALEŠNÁ

Nápěv: Jakub Kunvaldský, Kancionál český
Tisk z r. 1576 **Druhá polovina 16. stol.**

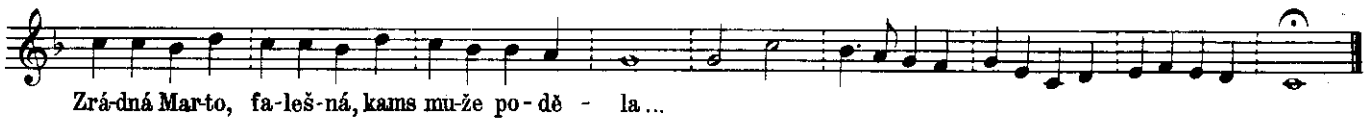

79. NEPODOBNÉ PAZDEŘÍ

Nápěv: Jakub Kunvaldský, Kancionál český
Tisk z r. 1576 **Druhá polovina 16. stol.**

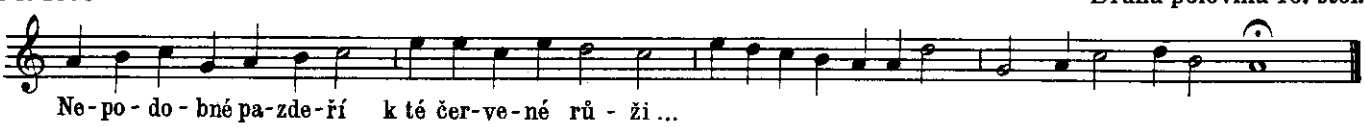

80. SLYŠELA JSEM

Nápěv: Jan Musophil Soběslavský, Kancionál
Tisk z r. 1583—1585 **Druhá polovina 16. stol.**

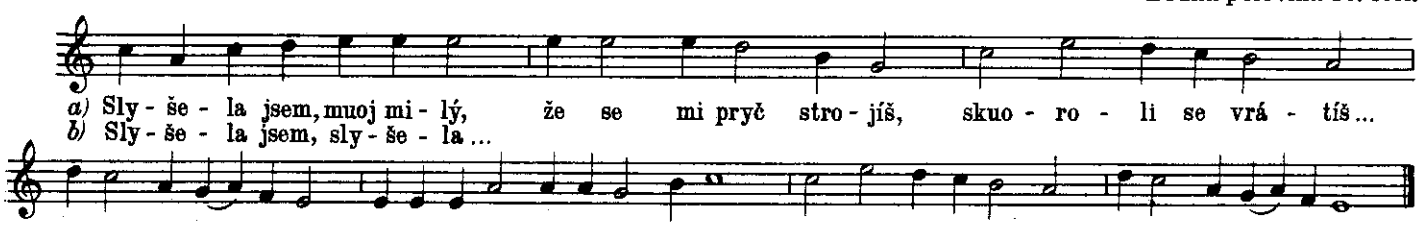

81. DOBRÁ NOC, MÁ MILÁ

Nápěv: Jakub Kunvaldský, Nešpor
Tisk z r. 1576 **Druhá polovina 16. stol.**

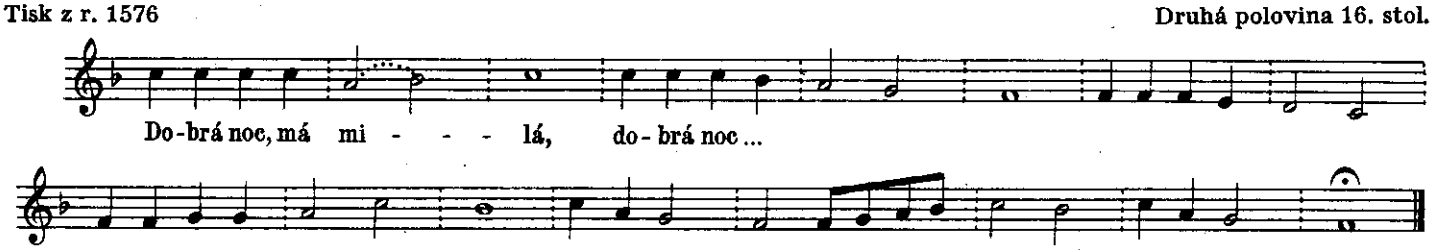

Skenováno pro studijní účely

82. TRUBAČSKÁ

Nápěv: Jan Sylvanus, Písně nové
Tisk z r. 1571

Druhá polovina 16. stol.

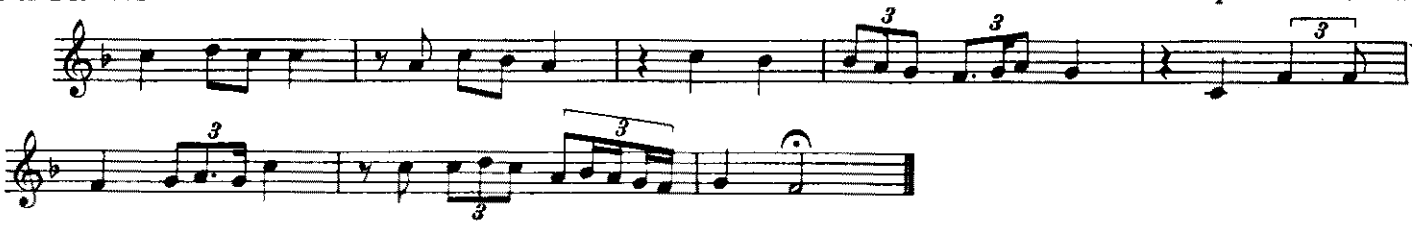

83. POZORUJTEŽ MNE

Šamotulský kancionál
Tisk z r. 1561

Druhá polovina 16. stol.

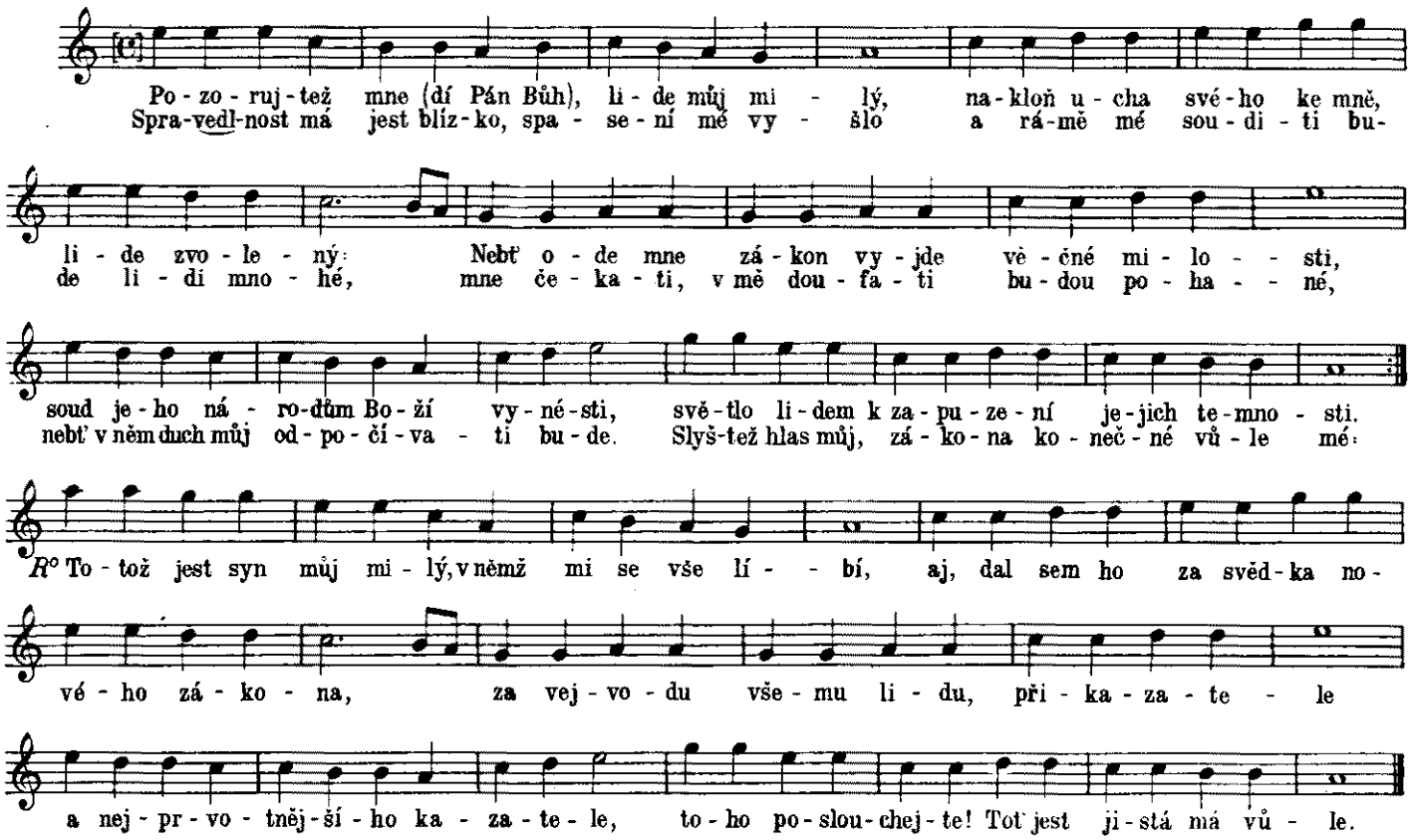

84. PŘÍLIŠNÁ OUZKOSTI

Šamotulský kancionál
Tisk z r. 1561

Jan Blahoslav
1523—1571

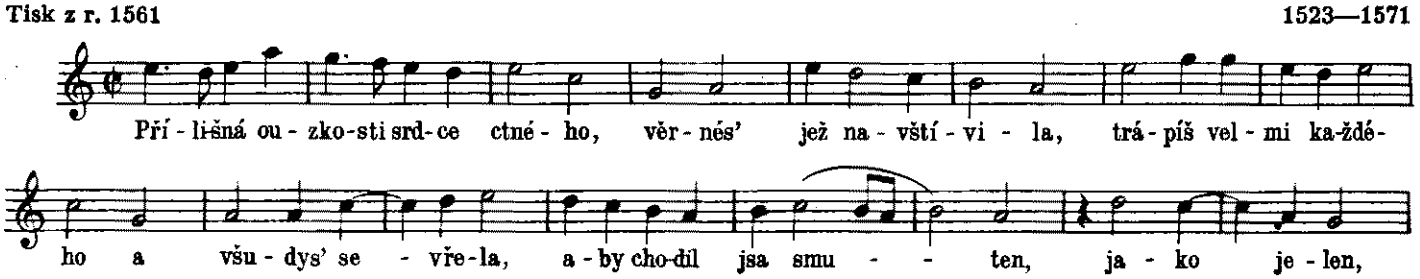

Skenováno pro studijní účely

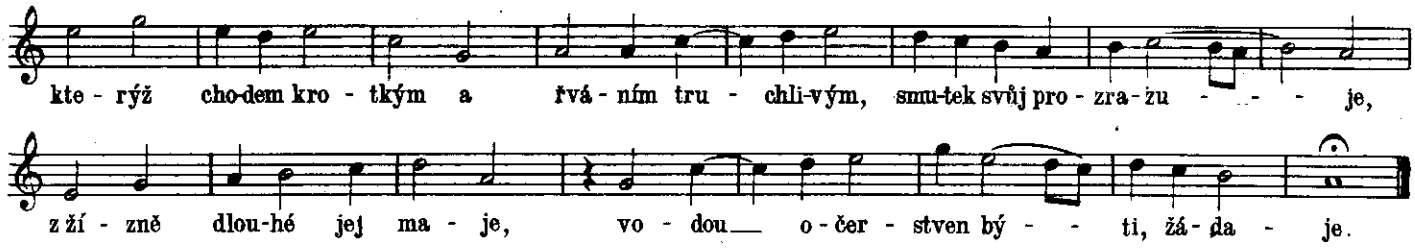

85. O PROROKYNI SYBILE

(Nota obecná)

Nápěv: Šimon Lomnický z Budče, Písně nové
Tisk z r. 1580

16. stol.

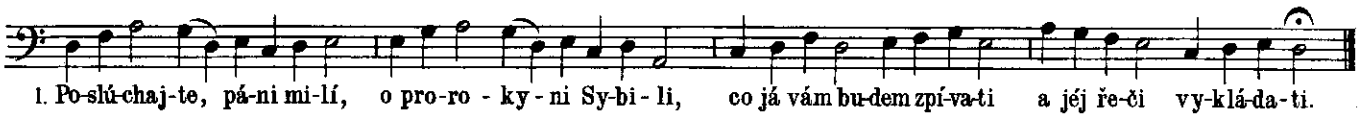

2. Co jest dávno prorokovala,
když s králem Šalamúnem seděla,
všecko jest mu zvěstovala
co jest na hvězdách viděla:

3. Nastanúť, králi, křesťané
a Židóv málo zůstane,
nebudúť míti krále jiného,
neb umučí Boha svého.

4. Nechtěl tomu král věřiti,
jal se Sybily tázati:
Pověz mi, Sybilo, milá,
dlouho-li stane křesťanská víra?

5. Staneť až do dne súdného
podle Zákona nového.
Přijdeť na ni mnoho zlého,
opustí-li Boha svého.

6. A po čtrnácti stech létech
nastaneť jim král Jiříček,
za něho pejcha nastane,
rozhněvať se Pán Bůh na ně.

7. Nastaneť pak rúcho dvorné,
kukly, čepce, vše potvorné,
ano nynie v tyto časy
sukně s dlúhými vocasy.

8. Pána Boha se nebojí,
mnohé ženy s rohy chodí,
na nich řezané suknice,
na nohách krátké střevíce.

9. Co sedlák uhlédá na pánu,
byť měl prodati pól lánu,
chceť takové šaty míti;
jak jich nemají páni dříti?

10. Pověděla Sybila dále:
Budú mít Fridricha krále,
nad něhož nebude vyššího,
tenť dobude hrobu božího.

11. Když pak bude světa skonání,
budeť na hvězdách znamení,
toť nám svědčí svaté čtení,
slunečko svú krásu změní.

12. Pane Kriste, rač spomoci,
svět, také ďábla přemoci,
potom veselé skonání,
s tebou v nebi přebývání.

86. KATOLICKÁ PÍSEŇ V 16. STOLETÍ

a) KDYŽ V OKOVÁCH O SKUTCÍCH SLYŠEL JAN

Jako: Proč tak spíte, nedbalí Čechové

Šimon Lomnický z Budče, Písně nové
Tisk z r. 1580

Druhá polovina 16. stol.

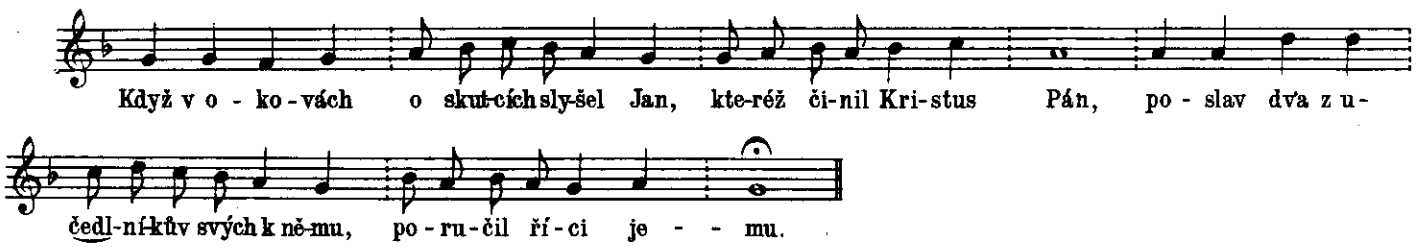

b) JAKÁ DOBRODINÍ

Jako: V černém lese stáli

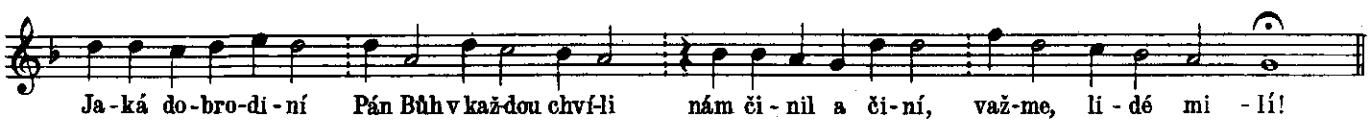

Skenováno pro studijní účely

87. FUGA TRIUM VOCUM

Český kancionál
Rkp. z r. 1599

Druhá polovina 16. stol.

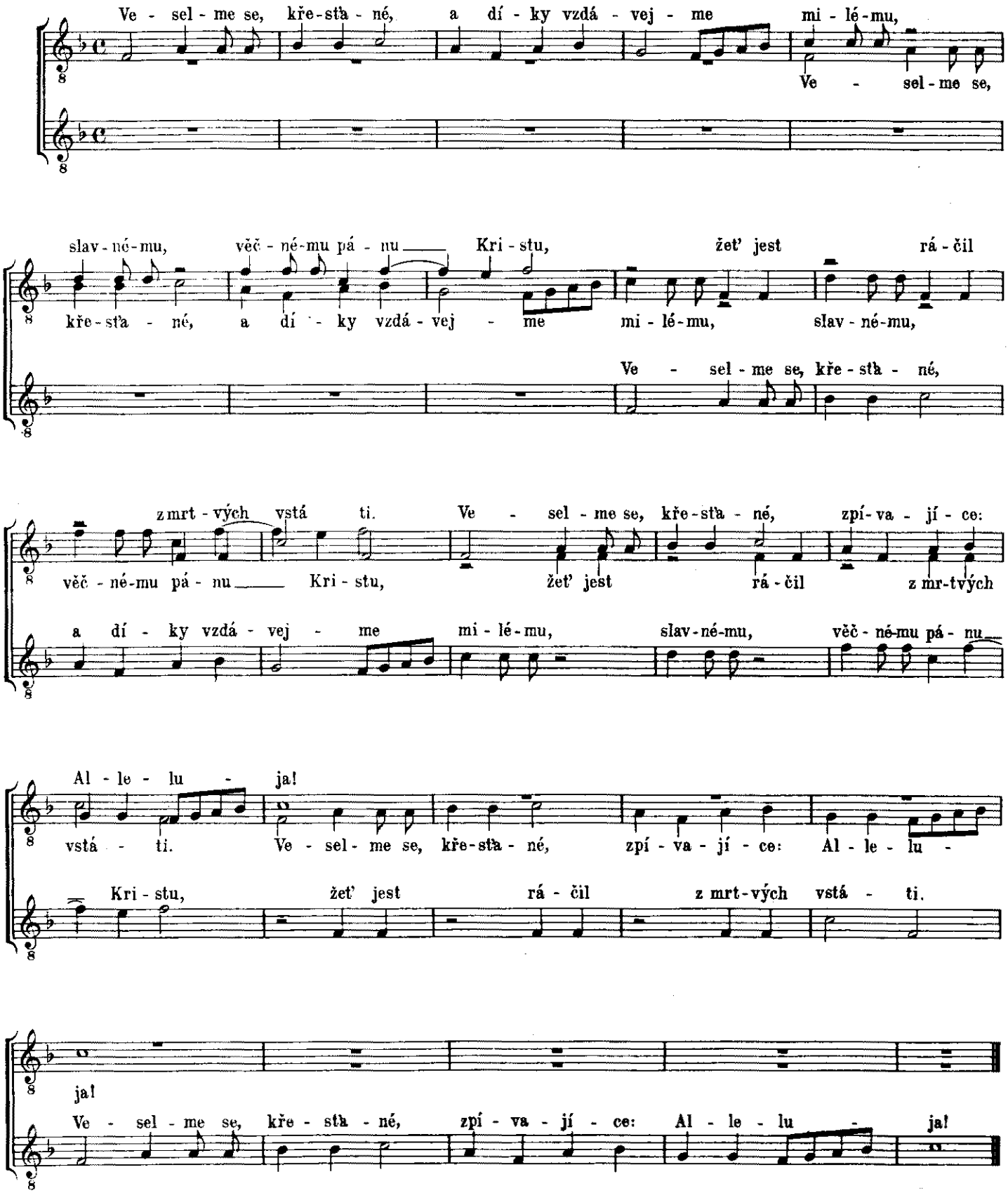

Skenováno pro studijní účely

88. JINDŘICHOHRADECKÝ ZLOMEK

Rkp. z druhé poloviny 16. stol. **Druhá polovina 16. stol.**

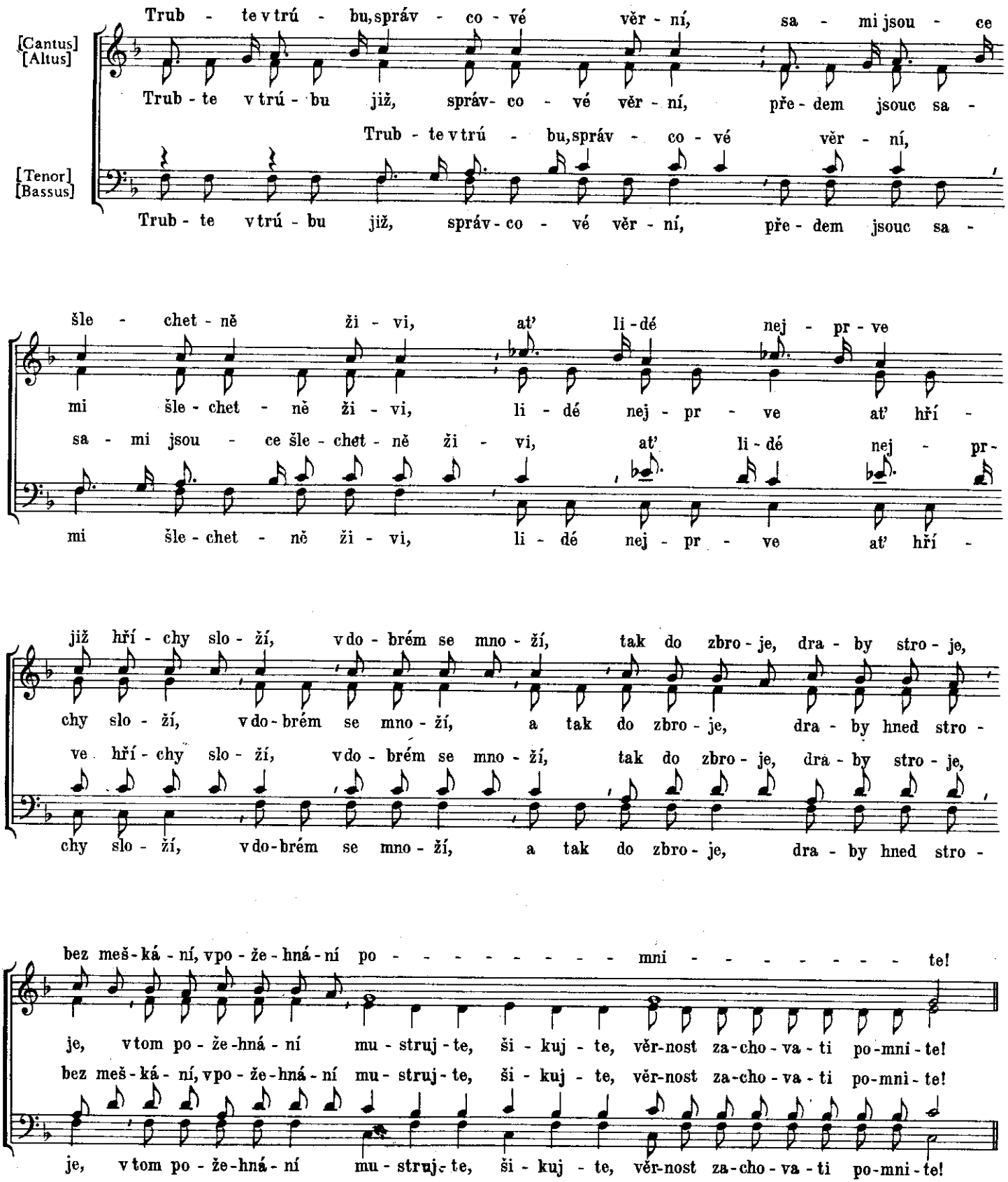

Skenováno pro studijní účely

89. PÍSEŇ ADELFOVA

Rkp. z let 1575—1612

Jan Adelf Městecký
Zemřel r. 1593

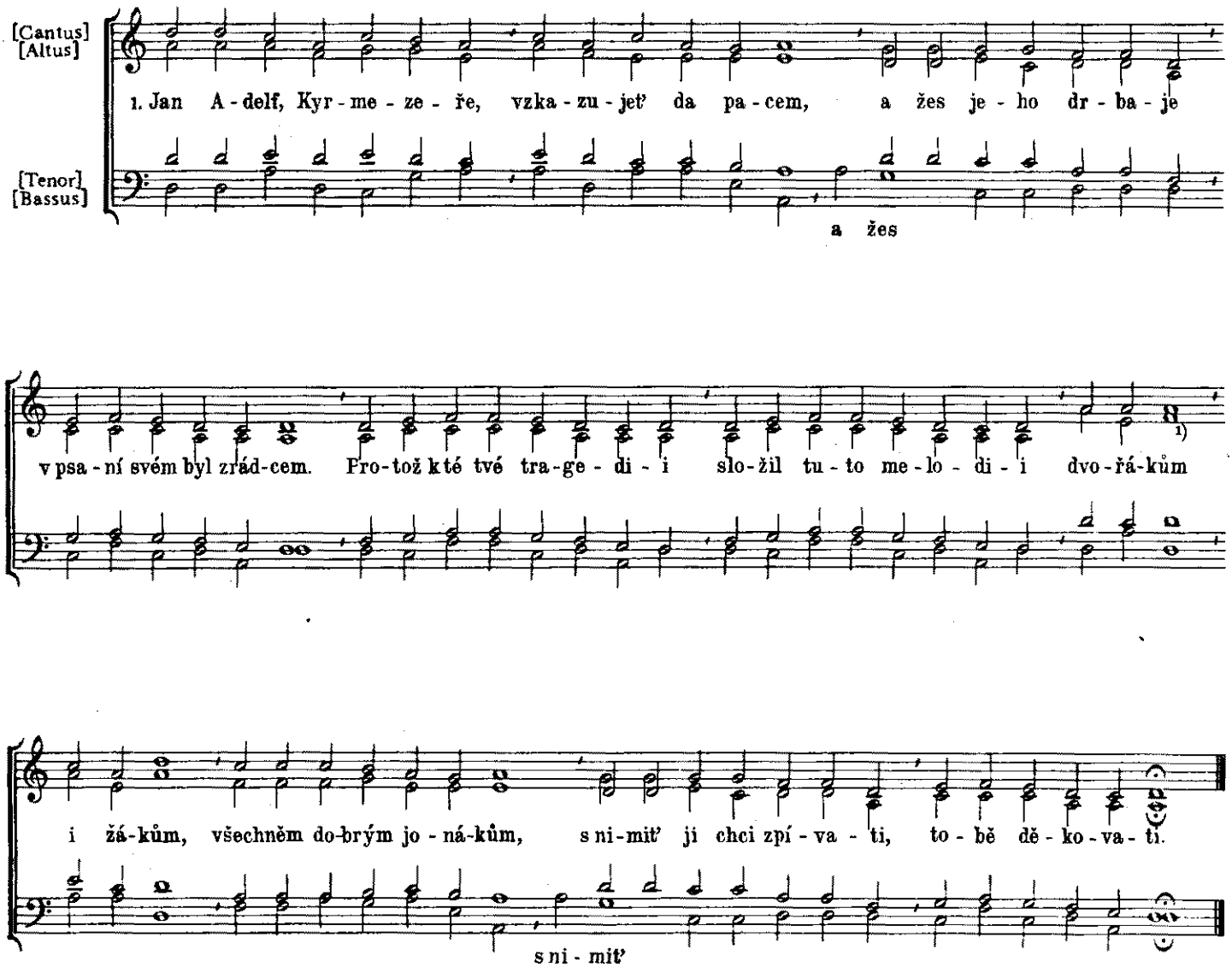

2. Protož milí húdečci,
kejdaři, fejfaři,
začněmež ji při kvasu,
když se nejlép daří;
hrejmež při ní i na buben,
pydrum, pydrum tlouci budem,
trubači,
kejdači,
když kejdičky přitlačí,
lýdl, lýdl, pískejte
a takto zpívejte,

3. řkouc: Pavle Kyrmezeře,
falešný jazyk máš,
jedovatý ještěře,
pročež mne jím štípáš;
mněl si, že sem tvrdé kůže,
bils mne než-li Balam touze,
jazykem,
psím zvykem,
škoda, že jest v hrdle tvém,
lépeť by slušel v týle
od veliké chvíle.

Skenováno pro studijní účely

90. PÍSNIČKA PŘÍKLADNÁ

Sborník Dobřenského
Tisk z konce 16. stol.

Konec 16. stol.

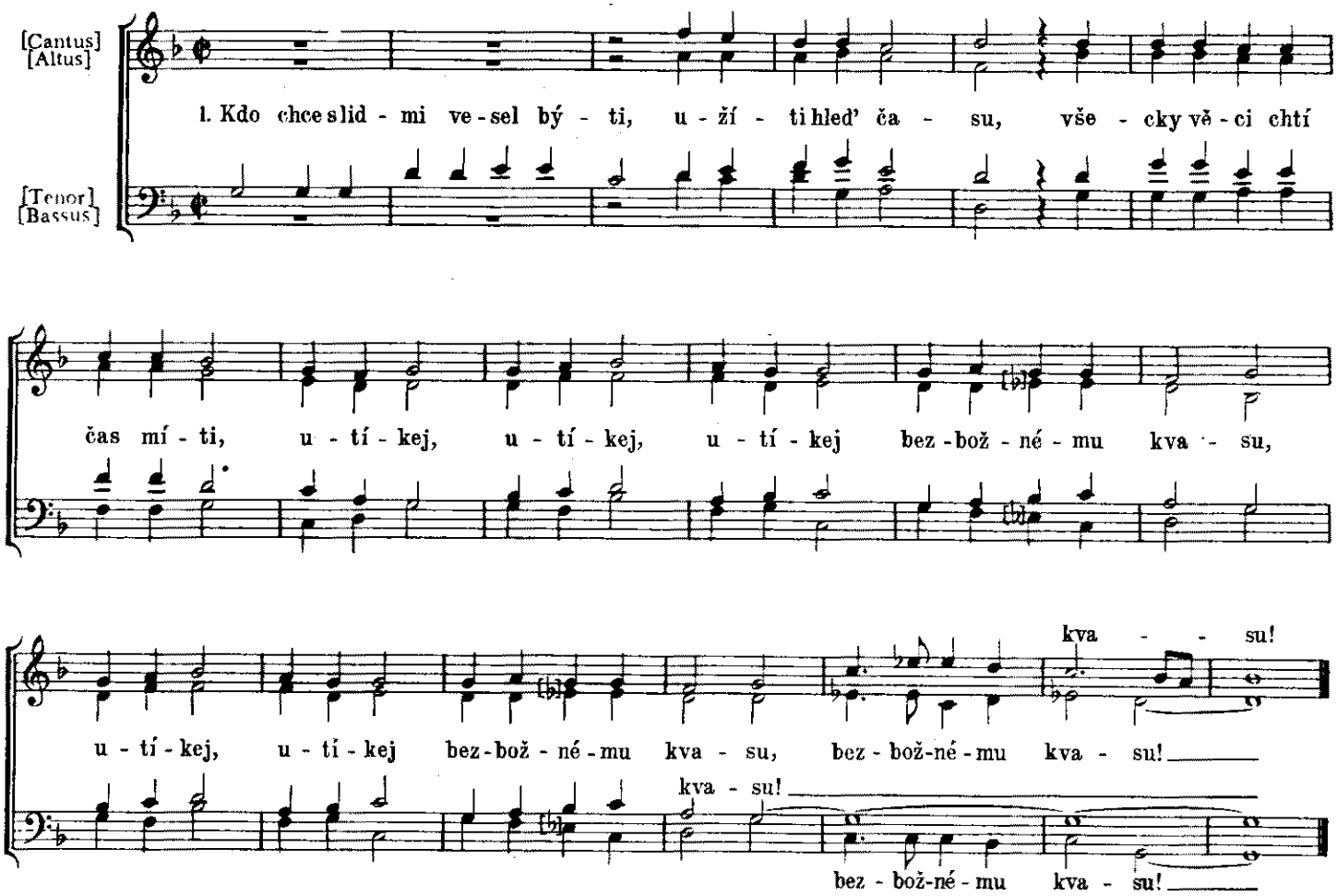

2. Za dobrého jmín býti chceš, hleď též skutek míti,
sic poctivosti neduojdeš, utíkej, utíkej, utíkej mezi zlé choditi...

3. Pravdu miluj, ji pomáhej, chceš-li lásku míti,
též faleš v nenávisti měj, utíkej, utíkej, utíkej pochlebníkem býti...

4. Spravedlnost ke všem konej, neb tak Bůh chce míti,
za dary ji neprodávej, utíkej, utíkej, utíkej proti ní činiti...

5. Přátel dobrých sobě hledáš, nad čež nic těžšího,
snadno je pak sobě zmrháš, utíkej, utíkej, utíkej opilství mrzkého...

6. Vystříhej se řečí marných, dobré věci ruší,
svědomí zlé zejskáš na nich, utíkej, utíkej, utíkej, pamatuj na duši...

7. Milý všechněm býti žádáš, následuj pokoje,
utrháním nic nezjednáš, utíkej, utíkej, utíkej sváru a rozbroje...

8. Rytířem se býti praviš, sám sebe přemáhej,
tu, jaký jsi, nejlépe zviš, zmužile, zmužile, zmužile, šlechetně se chovej...

9. Bohu, lidem budeš milý v takovém rytířství,
potomkuom mezi přáteli zuostavíš, zuostavíš, zuostavíš po sobě svědectví...

10. To jest dvořák, to jest rytíř, kdož v tom jíti umí,
ten pak nebude než cvikýř nemilý, nemilý, nemilý, kdož toho neumí...

Skenováno pro studijní účely

91. PUER OLIM SENIO ONERATUS

Harmoniae univocae in odas Horatianas
Tisk z r. 1555

Matouš Kolín z Chotějřiny
1516—1566

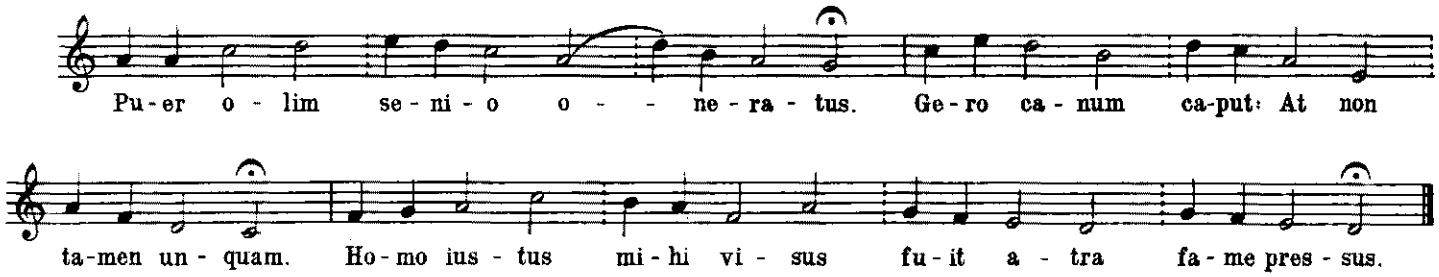

92. ŽALM 1.

Žalmy sv. Davida
Tisk z r. 1572

Jan Vorličný Aquilinas
Zemřel 1575

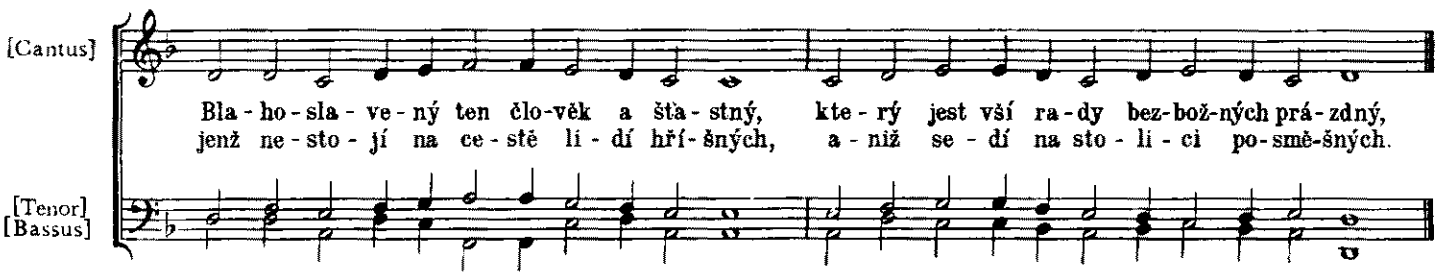

93. ŽALM 82.

Žalmové někteří
Tisk z r. 1606

Vavřinec Benedikti z Nudožer
1555—1615

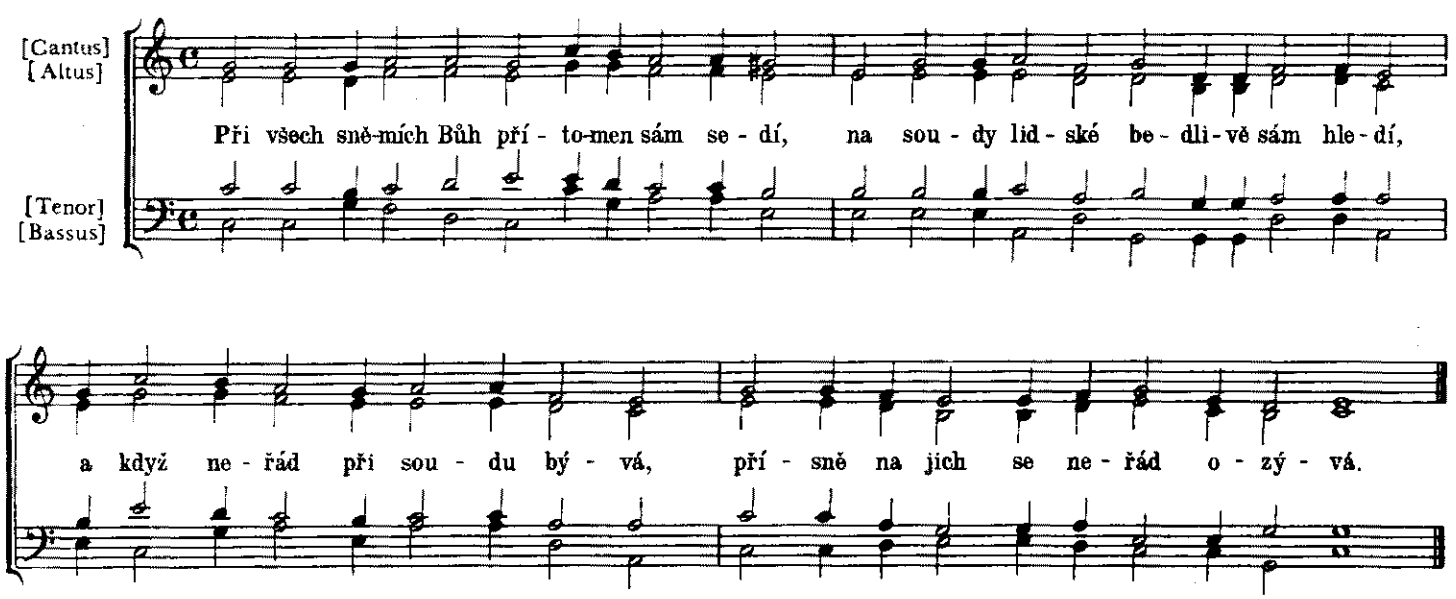

Skenováno pro studijní účely

94. RORANDO COELI

Sacrarum odarum libri duo
Tisk z r. 1618

Jan Campanus Vodňanský
1572—1622

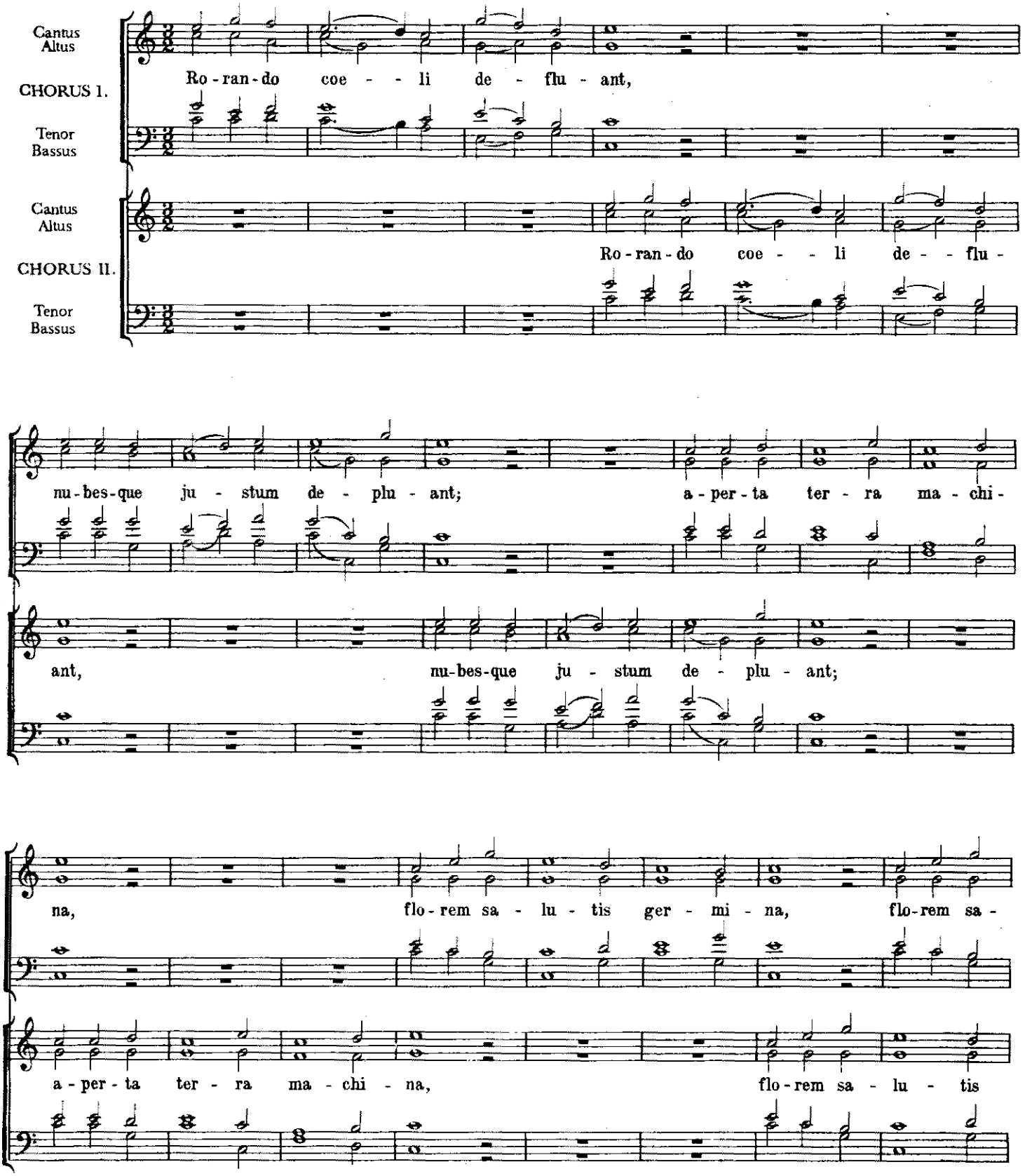

Skenováno pro studijní účely

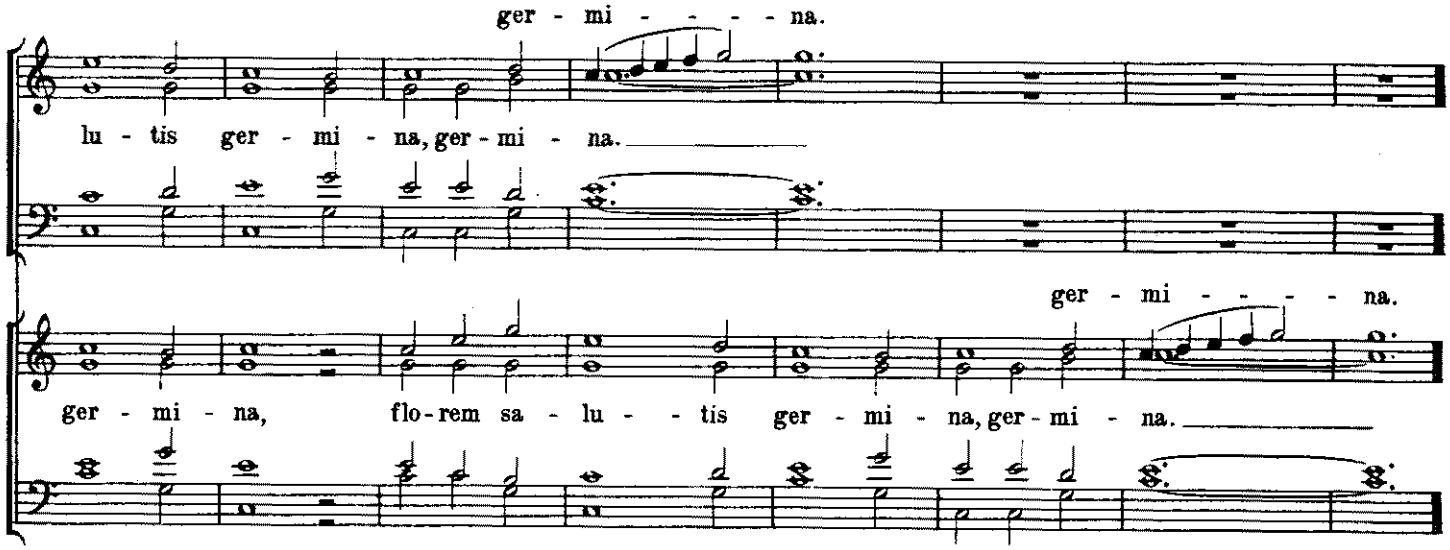

95. GRATULAČNÍ HESLA

Tisk z r. 1608

Matěj Mencl z Kolsdorfu
Počátek 17. stol.

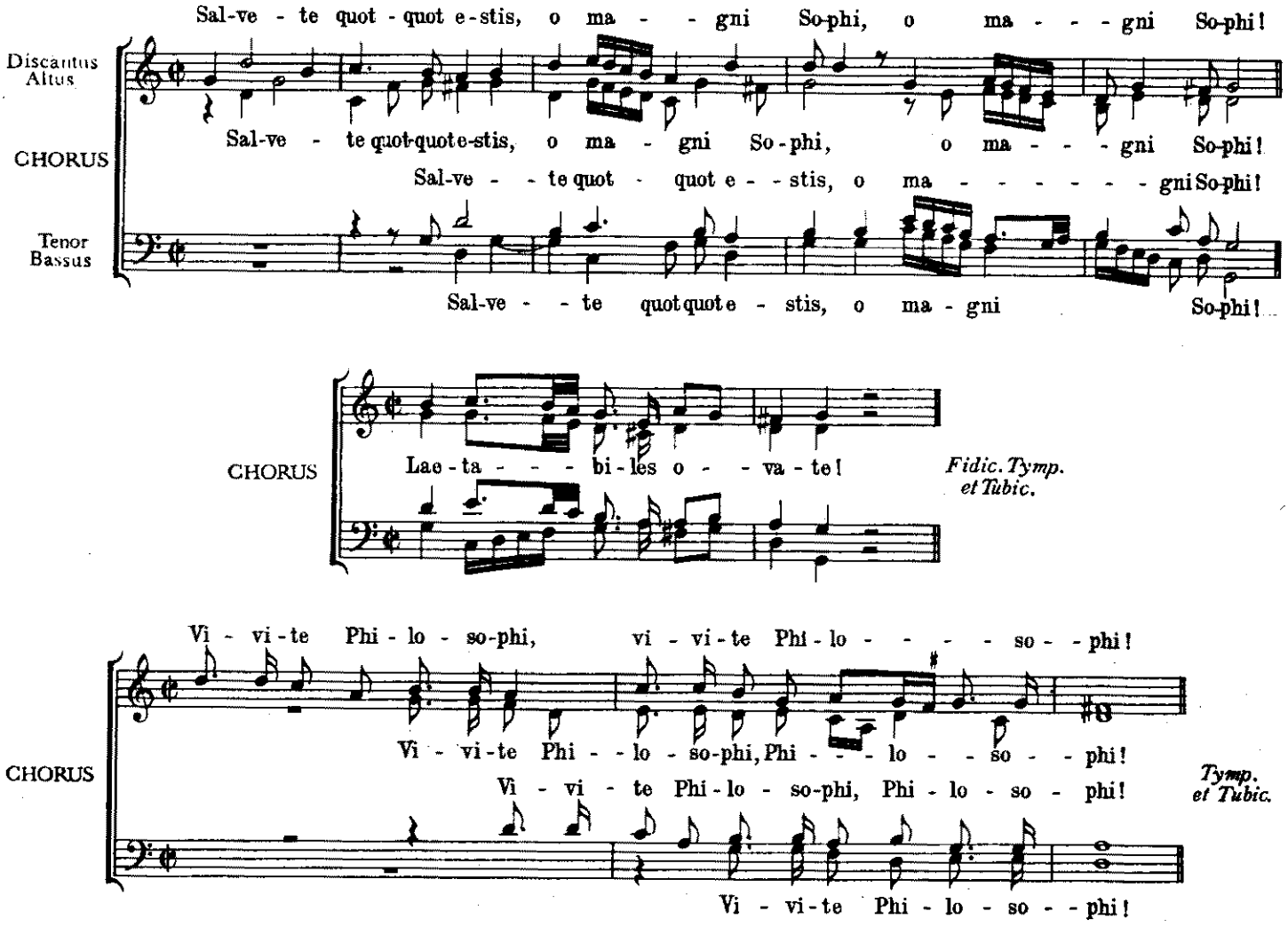

Skenováno pro studijní účely

96. PREAMBULUM

Loutnová tabulatura
Rkp. z konce 16. stol.

Stephanus Laurentius Jacobides
Konec 16. stol.

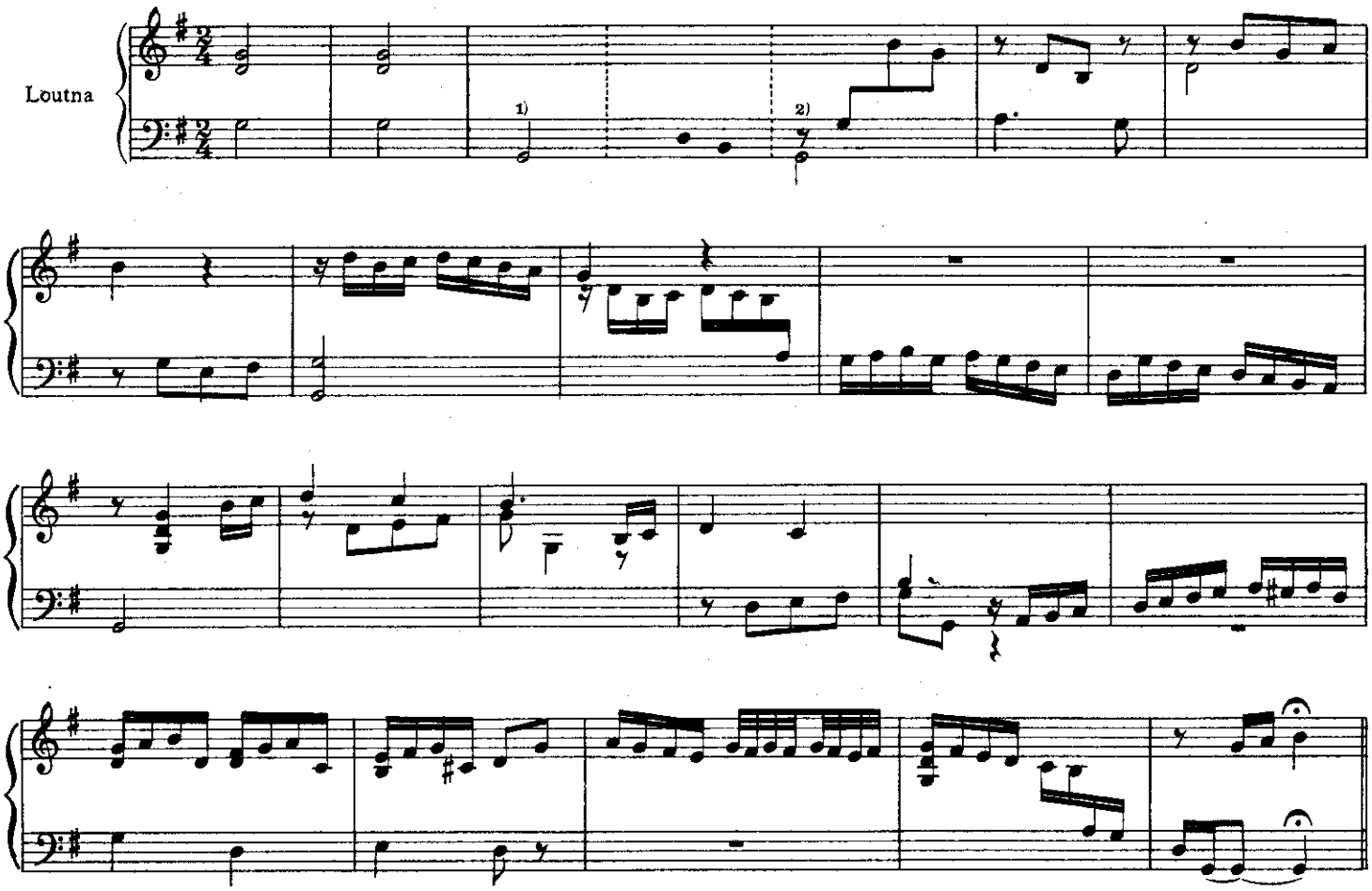

97. PANNO, VRTKAVOST TVÁ

Loutnová tabulatura
Rkp. z konce 16. stol.

Konec 16. stol.

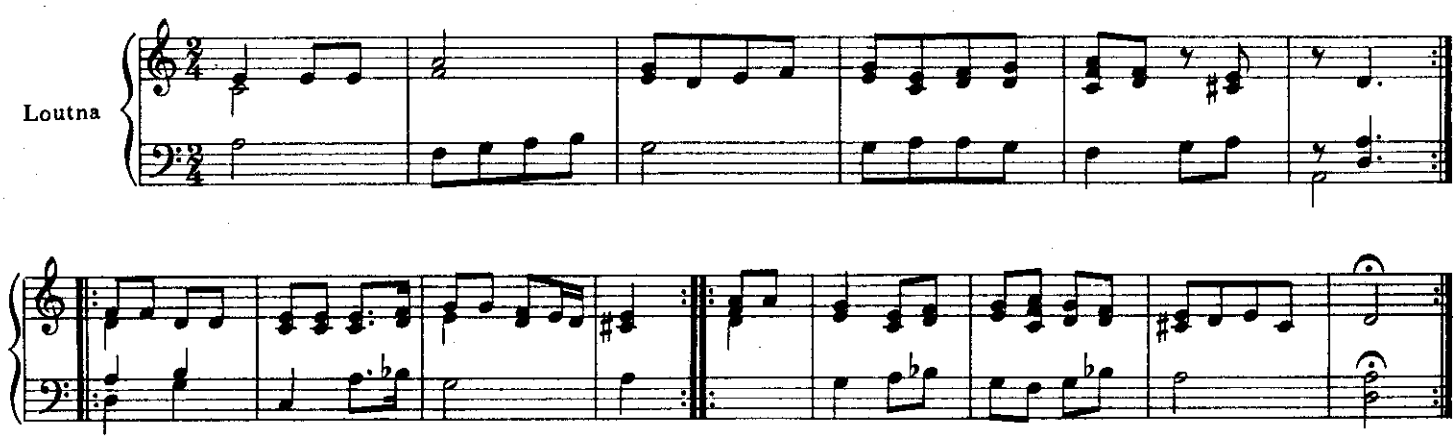

Skenováno pro studijní účely

98. TOCCATA

Varhanní tabulatura
Rkp. z počátku 17. stol.

První čtvrtina 17. stol.

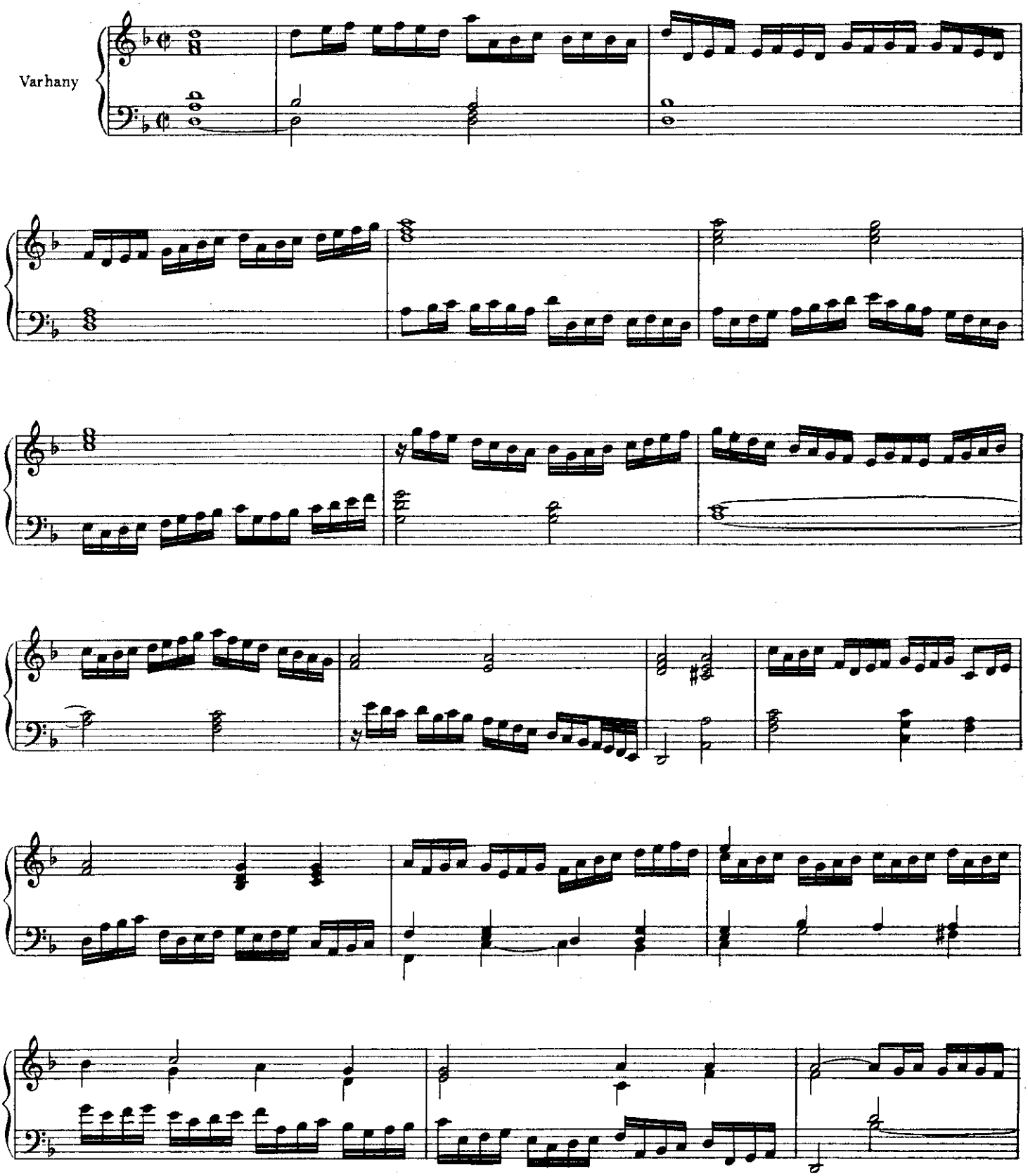

Skenováno pro studijní účely

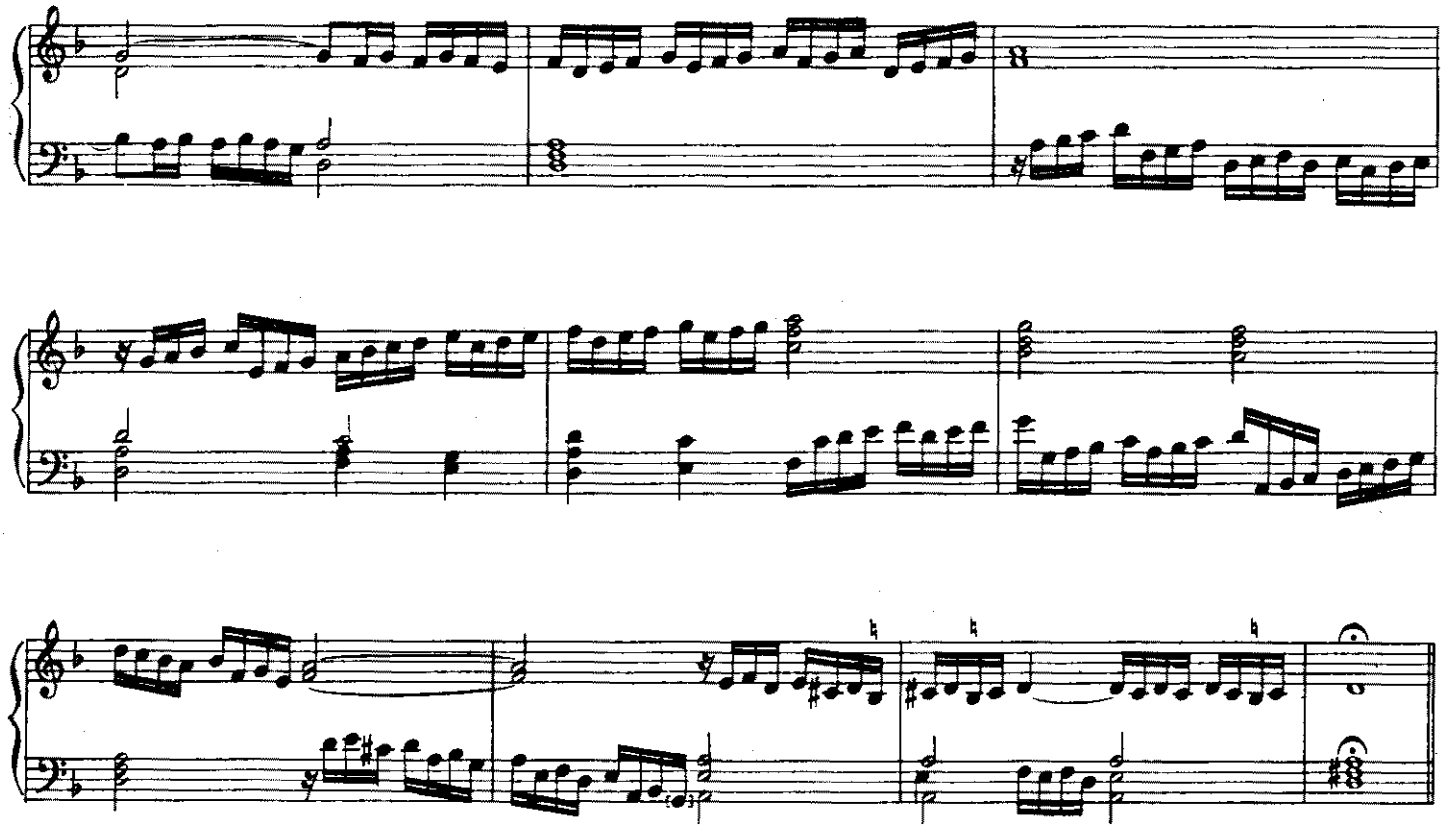

VERSETTO

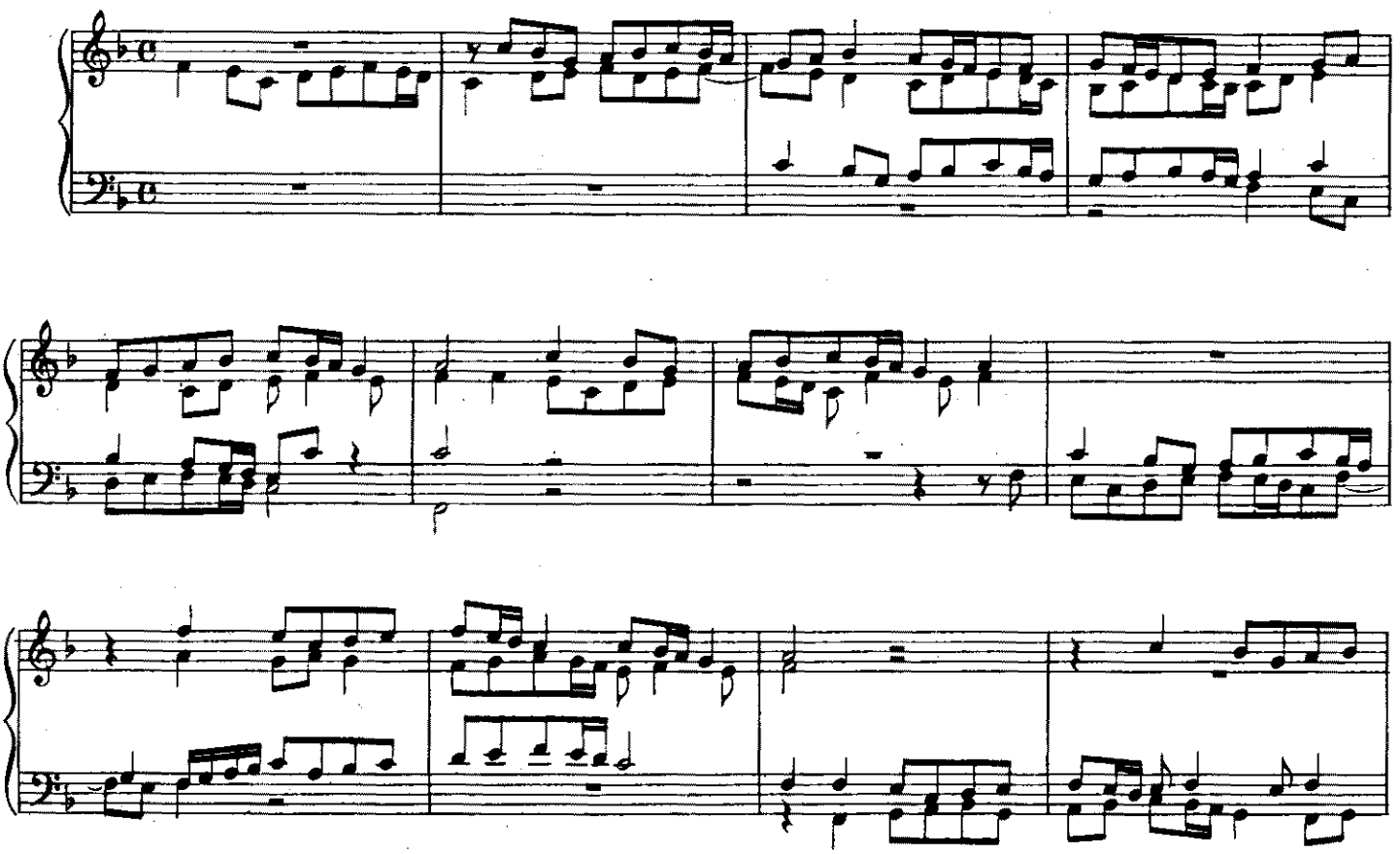

Skenováno pro studijní účely

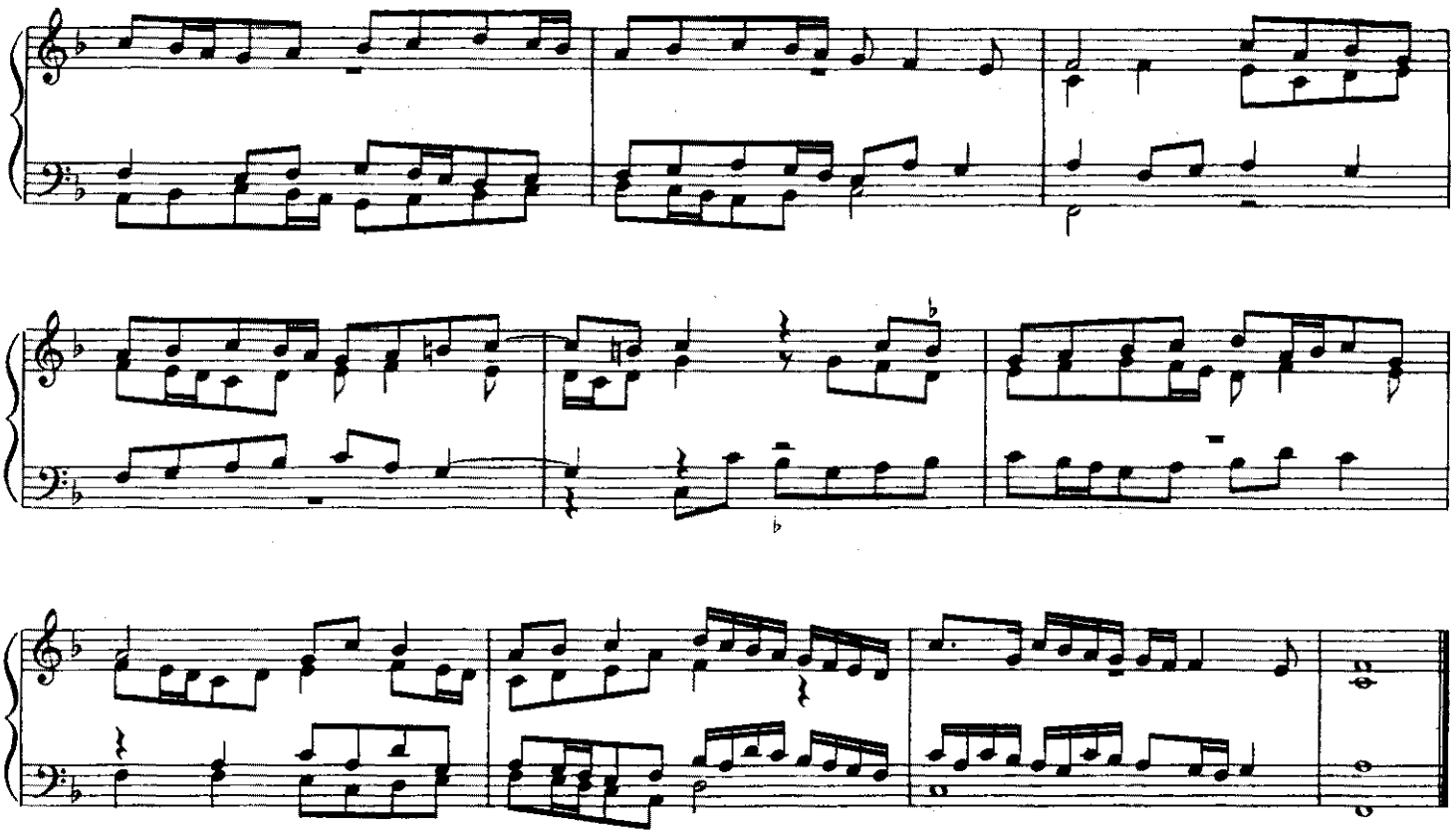

99. BRANLE à 5 — ISABELLA

Newe Paduanen
Tisk z r. 1611

Valerius Otto
Počátek 17. stol.

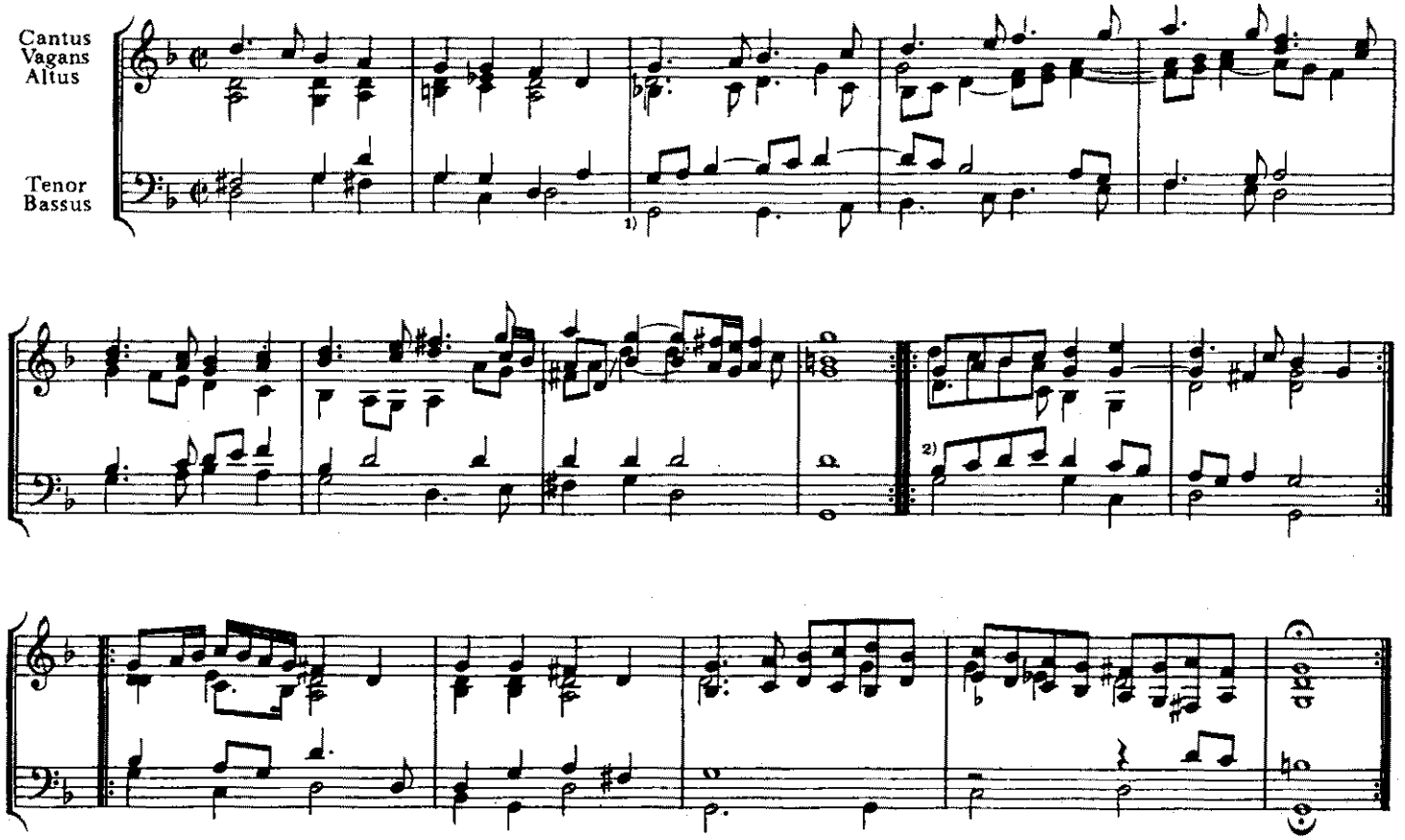

Skenováno pro studijní účely

100. LUGIT BOHEMIA

Paměti Mikuláše Dačického z Heslova
Počátek 17. stol.

Mikuláš Dačický z Heslova
1555—1626

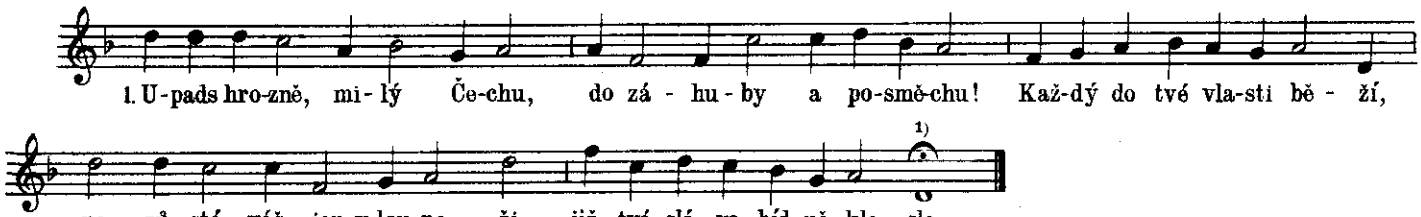

2. A udatnost preč odešla,
svoboda také zahnána,
kdož tím vinen, než ty sama.
Ochraňujž sám Pán Bůh tebe
a pomoz z země do nebe.

101. UKOLÉBAVKA

J. A. Komenský, Informatorium školy mateřské
Kolem r. 1630

Počátek 17. stol.

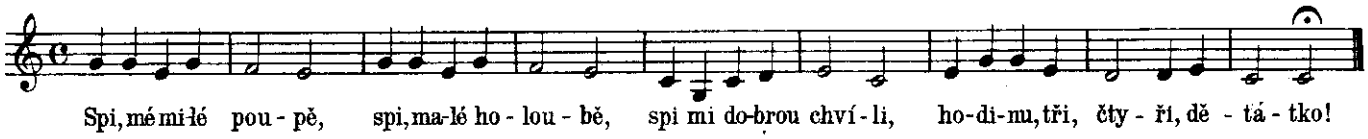

102. PÍSEŇ TOBIÁŠOVA K PLÉSÁNÍ SLOŽENÁ

J. A. Komenský, Kancionál český
Tisk z r. 1659

Jan Amos Komenský
1592—1670

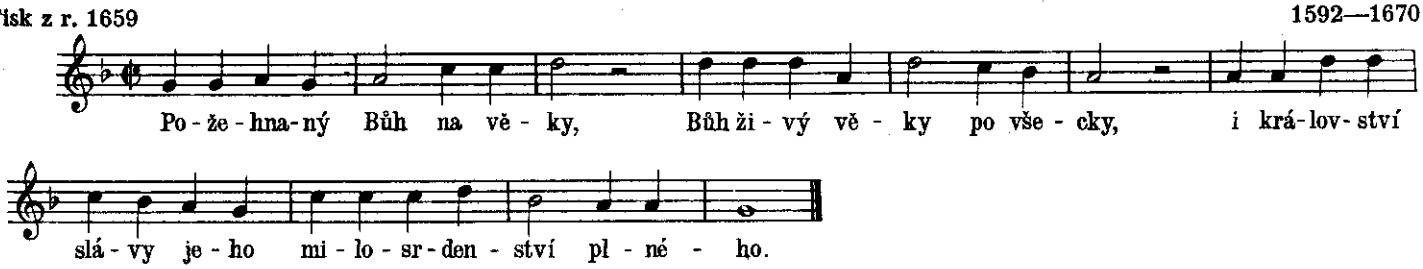

103. LIDOVÉ PÍSNĚ A TANCE Z VIETORISOVA KODEXU

Vietorisův kodex
Rkp. z druhé poloviny 17. stol.

a) ACH, SMUTNÁ, SIRÁ

17. stol.

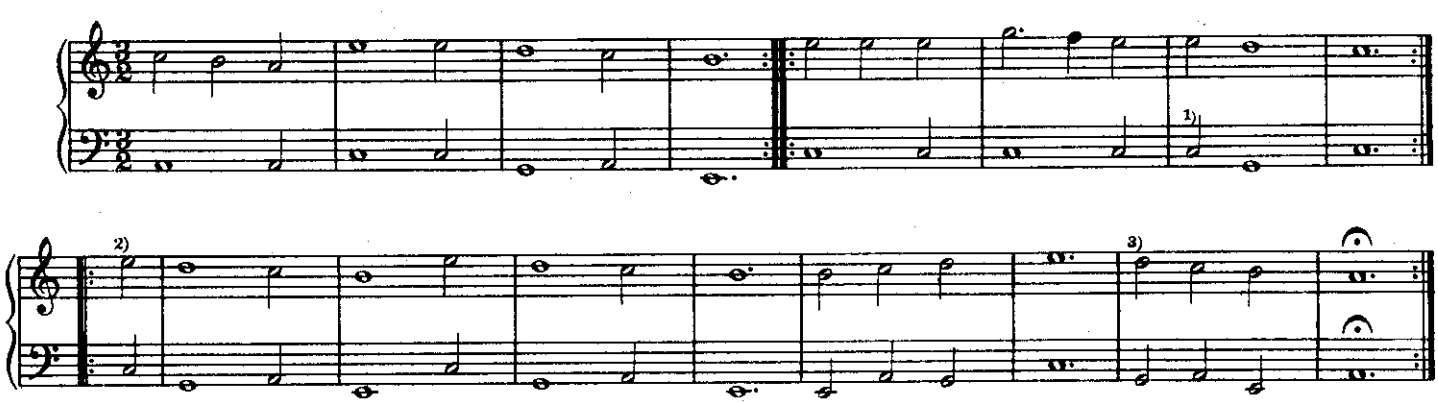

Skenováno pro studijní účely

b) PRES HÁJ

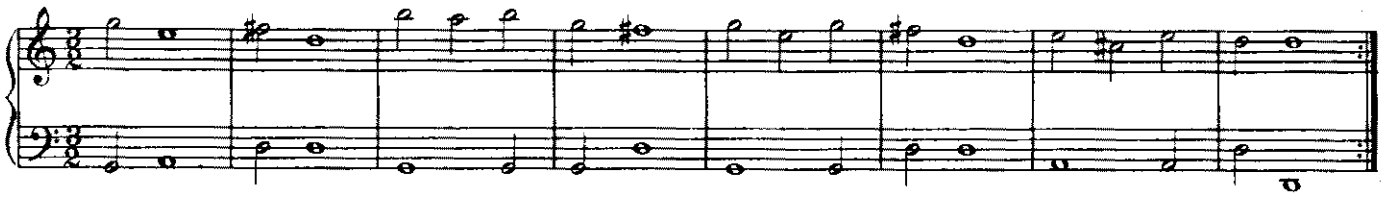

c) NA PECI BARNUŠEK HLUCHÝ

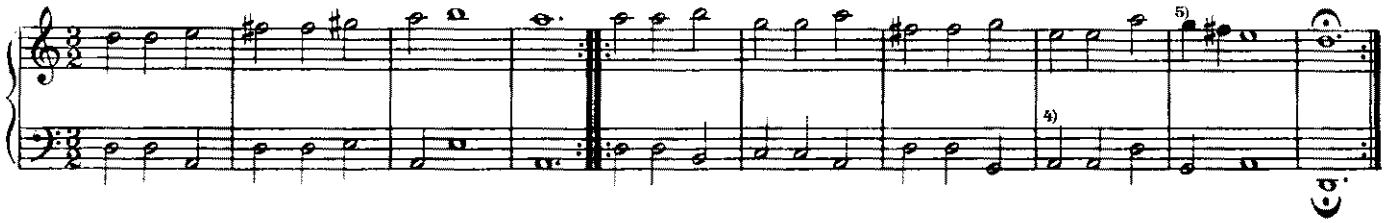

d) NERADA ROBILA SEM

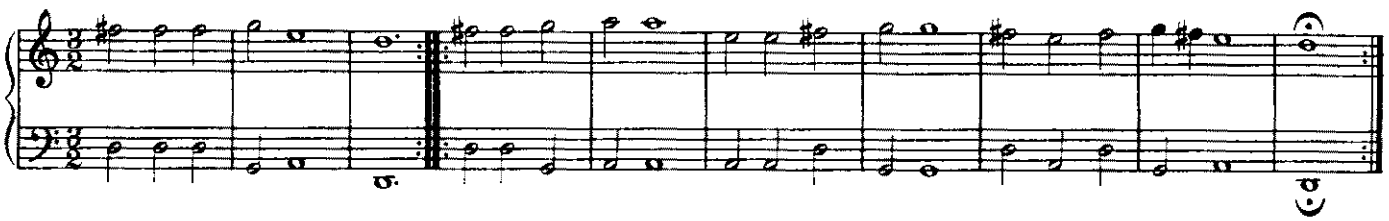

e) NA VOJNU PUOJDEM

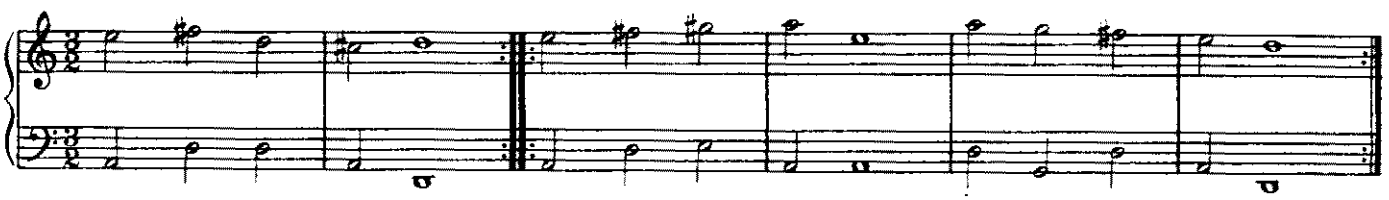

f) LOPATKOVANÝ TANEC

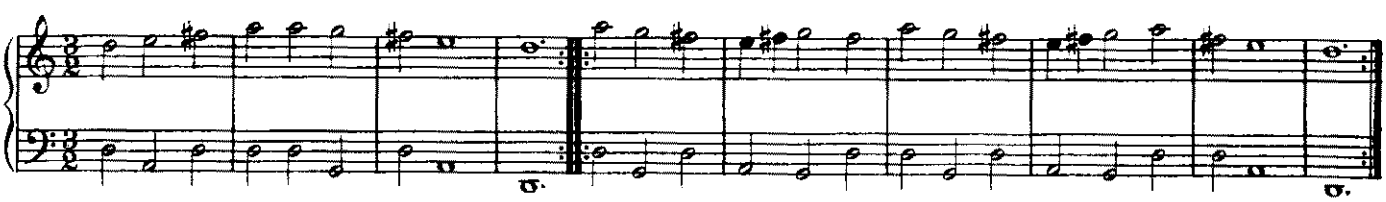

Skenováno pro studijní účely

g) KLOBUCKÝ TANEC

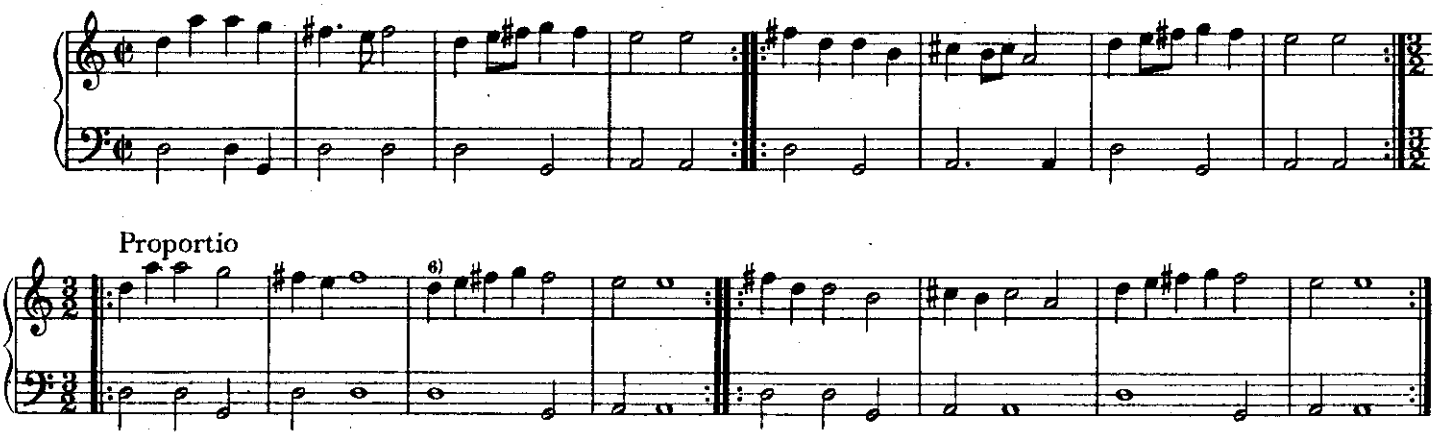

104. LIDOVÉ PÍSNĚ ZE 17. STOLETÍ

Sborník E. J. Košetického
Rkp. kolem r. 1690 **17. stol.**

a) CHODILA, CHODILA VOKOLO VOSENÍ

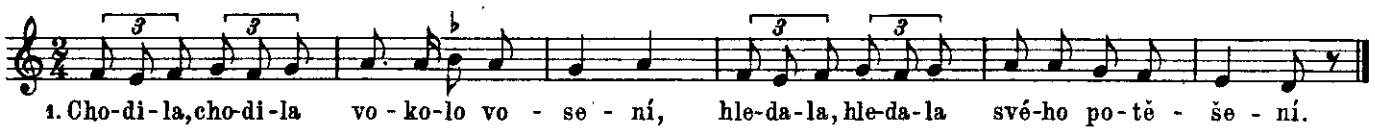

2. Chodila, chodila vokolo háječku,
volala, volala: „Můj milý holečku!"

3. Holeček, holeček, seděl podle lávek,
zerzavý, zerzavý jako zlatohlávek.

4. Vozejval, vozejval se huhňavým hlasem:
„Má milá, má milá, u potoka já jsem!"

5. Vohlídal, vohlídal se šilhavým okem,
vytíral, vytíral boty za potokem.

b) U NAŠEHO BÁRTY

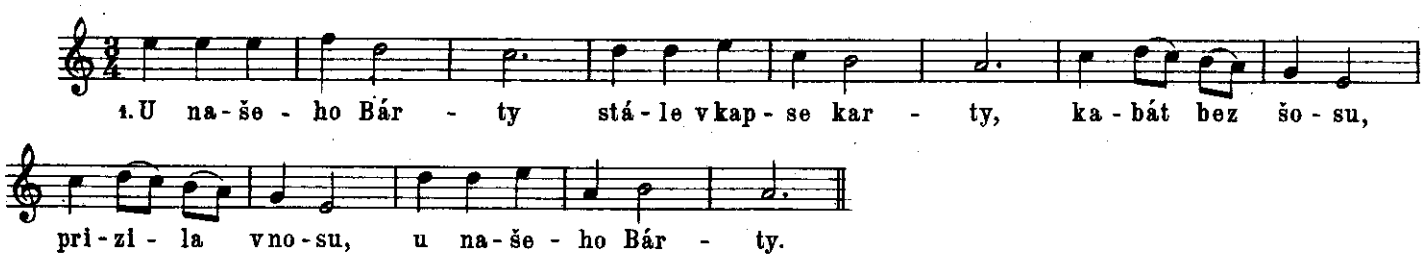

Skenováno pro studijní účely

2. U našeho Bárty
plundry na caparty,
kejdy při boku,
fejfka při voku,
u našeho Bárty.

3. U našeho Bárty
od nebožky Marty,
klobouk postraně,
džbánek na ráně,
u našeho Bárty.

4. U našeho Bárty
škorně nemá nárty,
pata vykouká,
měch přece fouká,
u našeho Bárty.

c) PÍSEŇ ČESKÝCH SEDLÁKŮV O JEJICH TĚŽKOSTECH

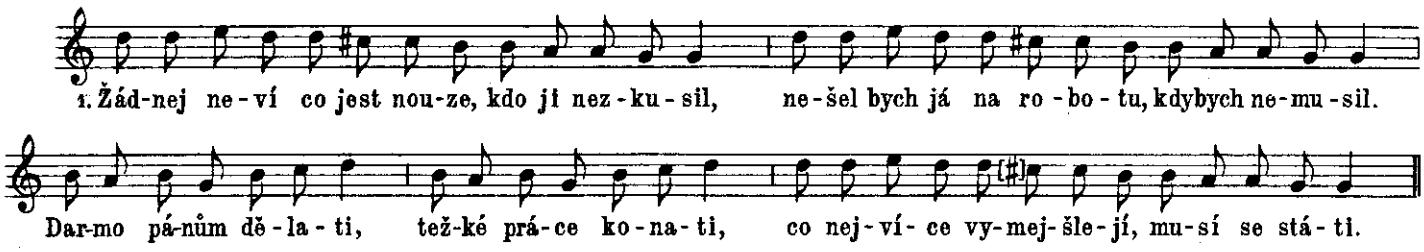

2. Rychtářové rozkazují i ti drábové,
na poddaný se potrhují, nuzní chlapové.
Slúžiti jim musíme,
slova říci nesmíme,
jen abych se málo ozval, vyprášil by mne.

3. A ti páni oficíři jen vždy hledají
není-li co uděláno, hnedky nám hrozí.
Musíme se kořiti
a je pěkně prositi,
není možné učiniti, se vymluviti.

d) HONÁCKÁ

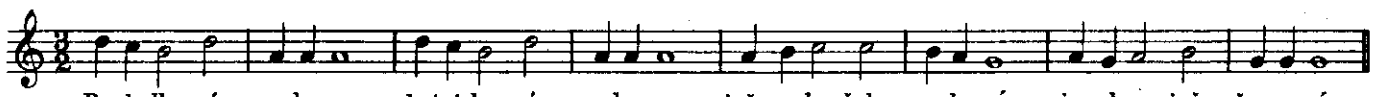

2. Dajte za pás obučky
a na plece těšinky,
Dunaj, Dunaj, výskajte
a na kajdy zahrajte.

3. Budem k zemi křepčiti,
valaškami točiti,
Jurčo, šermuj čekanem,
Ondráču bozikanem!

4. Nikoho se nebojte,
hrdinsky se chovajte,
háků, rožňa i kola
nebojte sa ništ zhola.

5. Udeříme na pány,
pozbijeme formany,
budú-li se brániti
věru neujdú smrti.

6. Já dám oheň popredu,
vy zaskočte pozadu,
bíte, bíte, doražte,
žádného nelitujte!

Skenováno pro studijní účely

105. MAGNIFICAT

Tisk z r. 1626

Jan Sixt z Lerchenfelsu
? —1629

Cantus semper praecluit solus cum tribus Violis etc.
Respondent aliae 4. Voces cum Tubis et Organis.

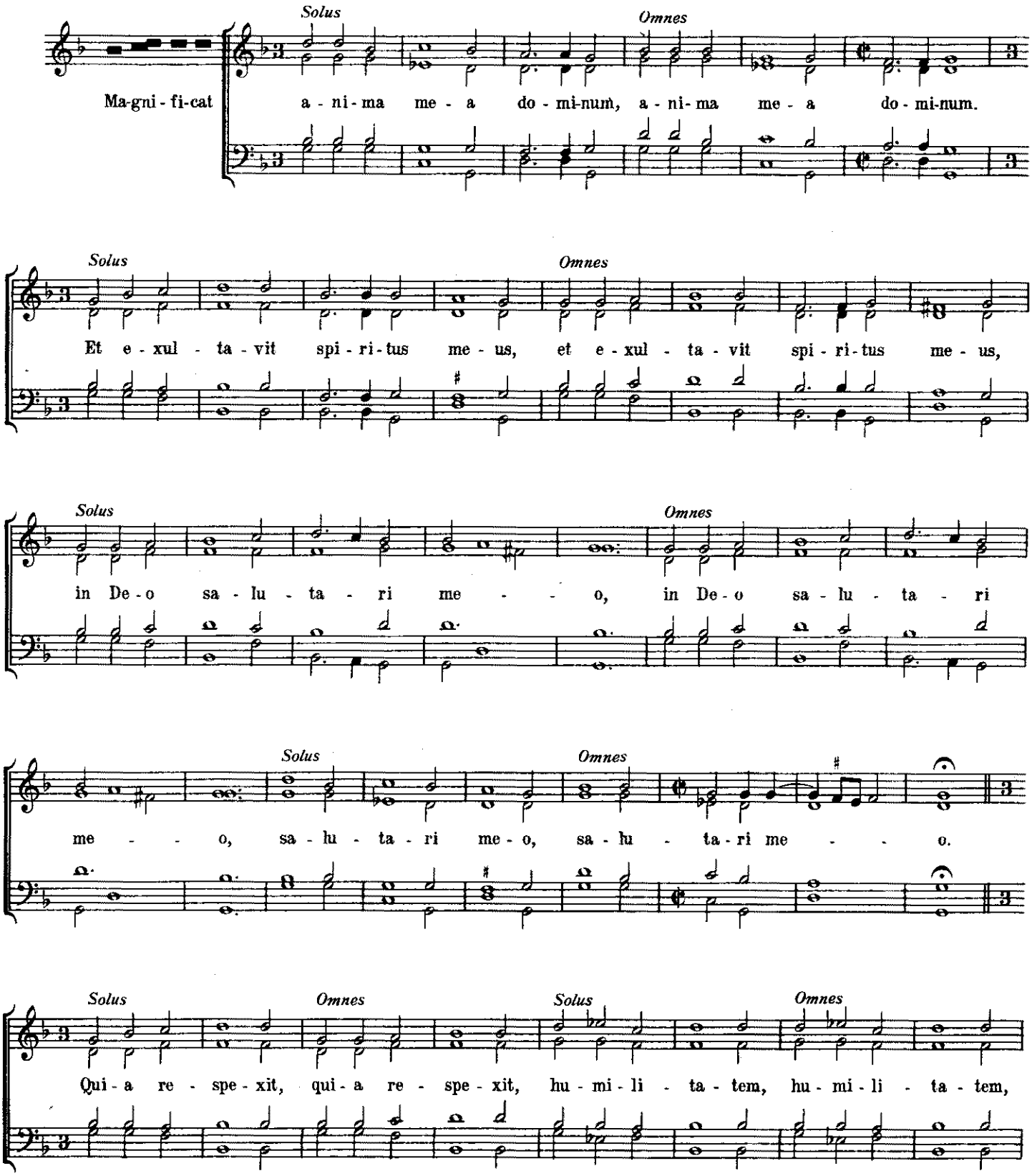

Skenováno pro studijní účely

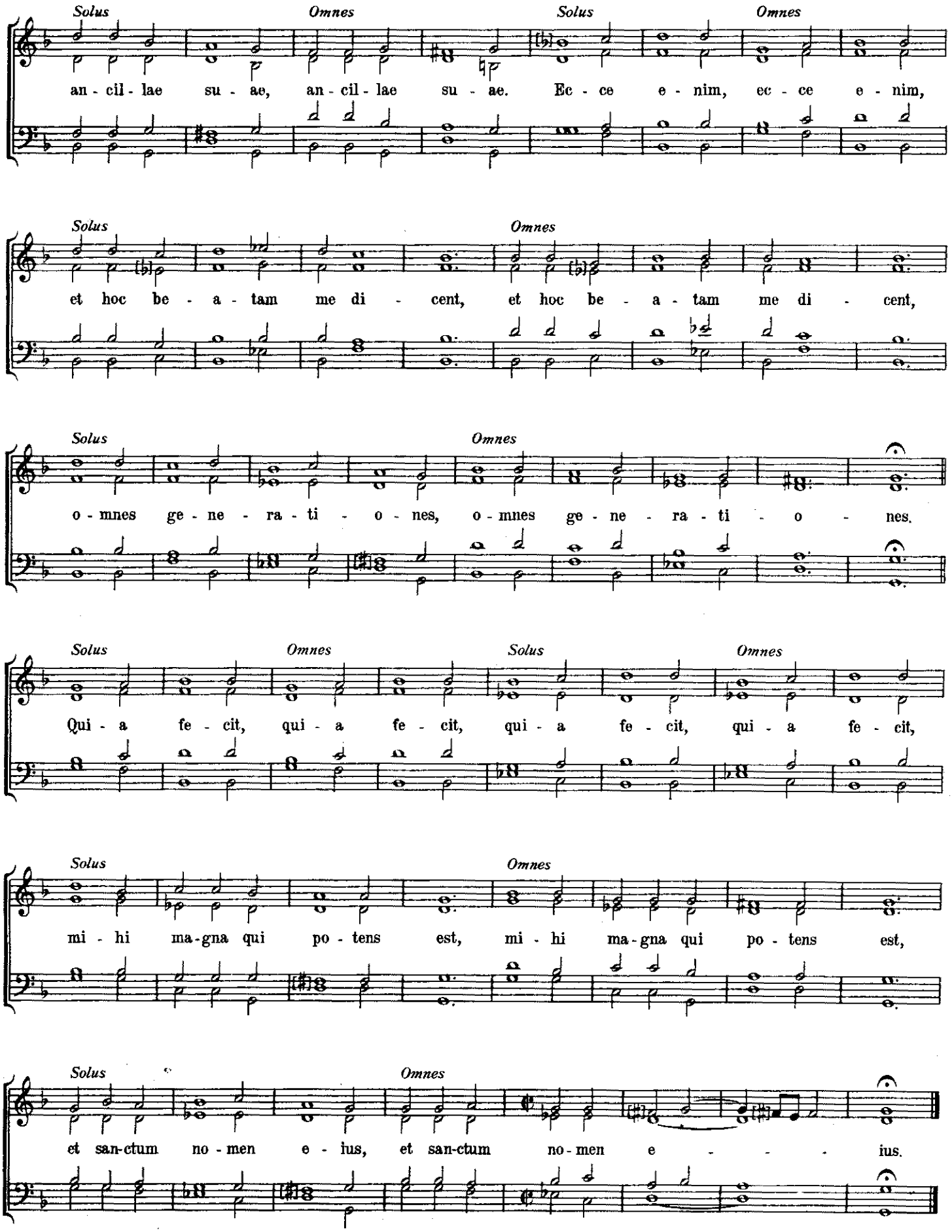

Skenováno pro studijní účely

106. CHTÍC, ABY SPAL

Česká mariánská muzika
Tisk z r. 1647

Adam Michna z Otradovic
1600?—1676

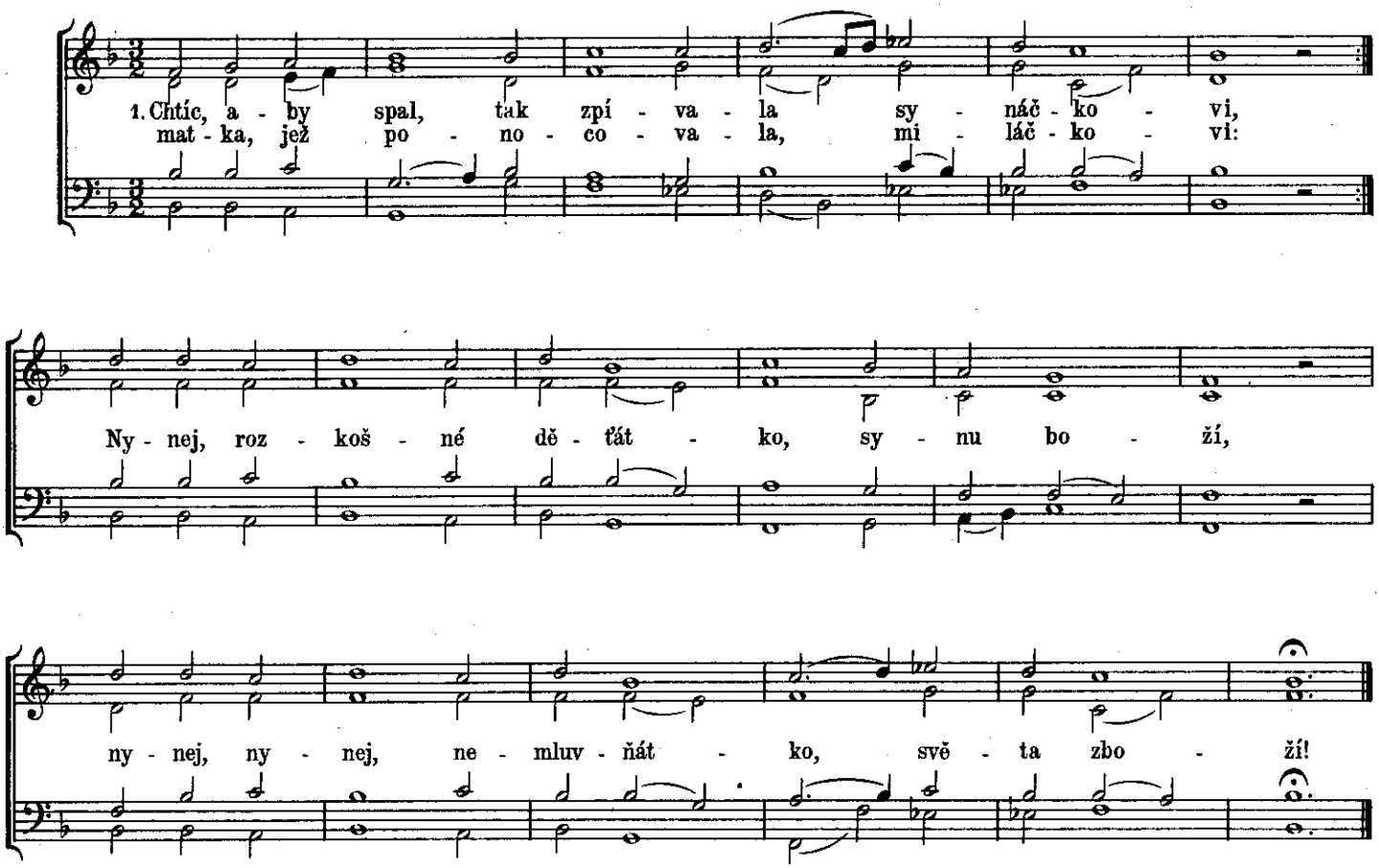

2. Tobě lůžko jsem ustlala,
Spasiteli,
tvory k tvé chvále svolala,
Stvořiteli:
Nynej, kráso a koruno
svrchovaná,
nynej, milujících ceno
vinšovaná.

3. Nynej, ta jest matky žádost,
holubičko,
nynej, všech andělův radost,
má perličko:
slávu, chválu vždy nabudeš
od mamičky,
když se vyspíš, jísti budeš
med včeličky.

4. Osladímť ním tvou kašičku
k tvé libosti,
otevřeš, vím, tvou hubičku
k té sladkosti:
Nynej, ráje mého kvítku,
rozmaryne,
z tebeť sobě dělám kytku,
jež nezhyne.

5. Ó fialo, ó lilium,
ó růže má!
Nynej, vonné konvalium,
zahrádko má!
Ó loutno má, ó labuť má,
můj slavíčku,
nynej, líbezná harfo má,
cymbálíčku!

6. Na dobrou noc, ej hubička,
nynej, dítě,
kolíbat bude matička,
nynej hbitě:
Spí miláček! umlkněte,
andělové!
se mnou k Bohu přiklekněte,
národové!

Skenováno pro studijní účely

107. REQUIEM

Sacra et litaniae
Tisk z r. 1654

Adam Michna z Otradovic
1600?—1676

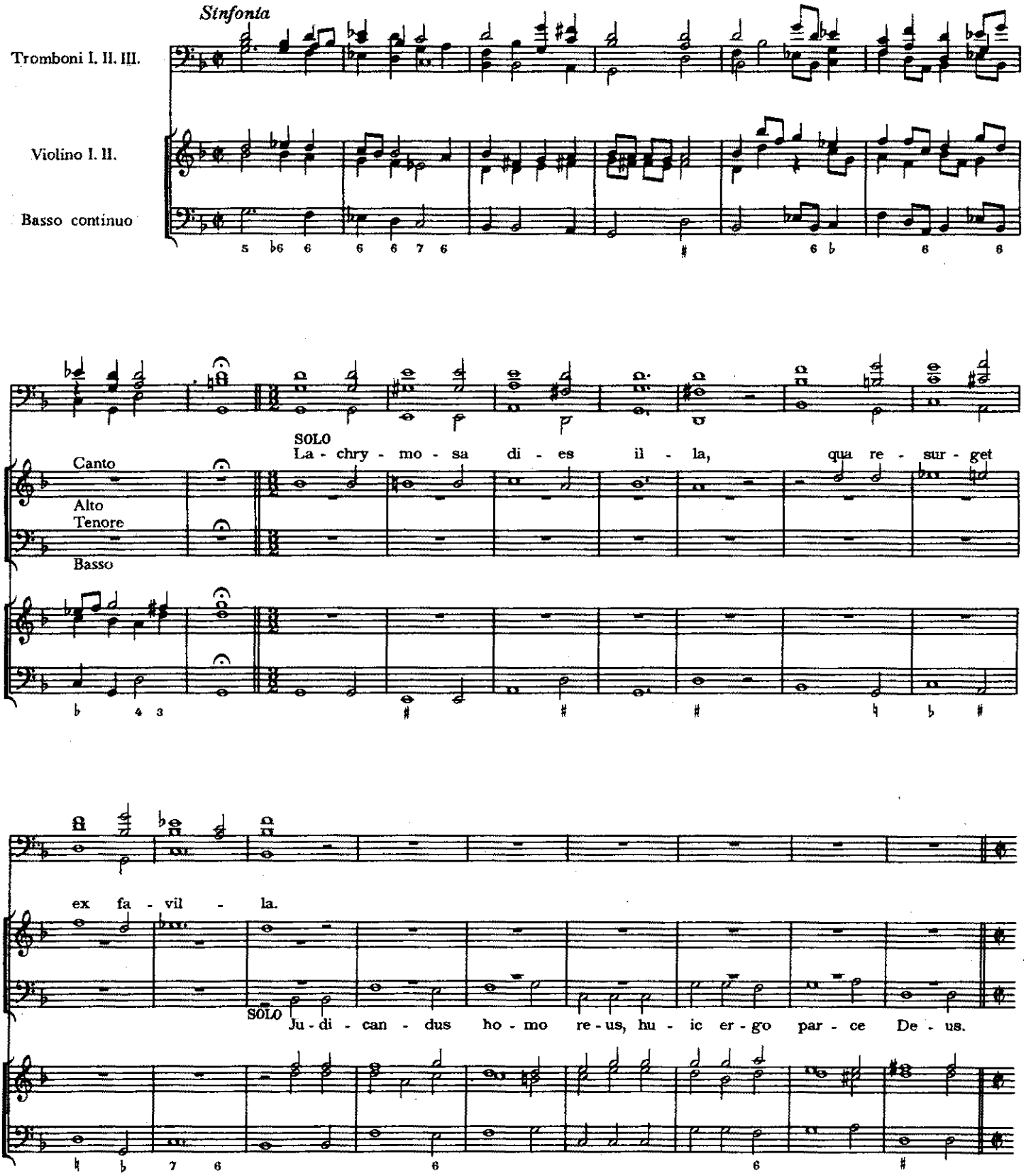

Skenováno pro studijní účely

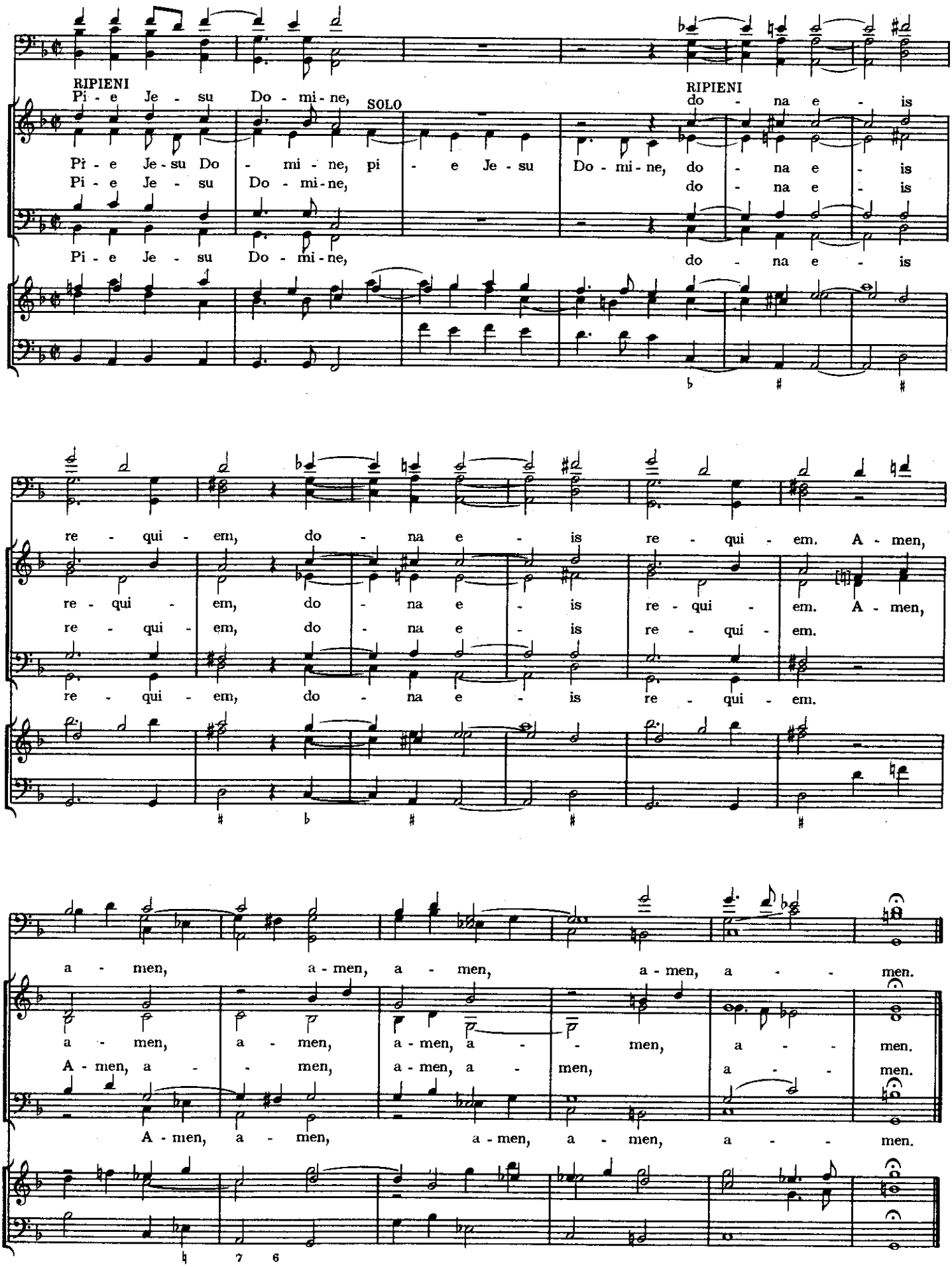

Skenováno pro studijní účely

108. ZPÍVEJTE ANDĚLOVÉ

Capella Regia musicalis
Tisk z r. 1693

Václav Karel Holan Rovenský
1644—1718

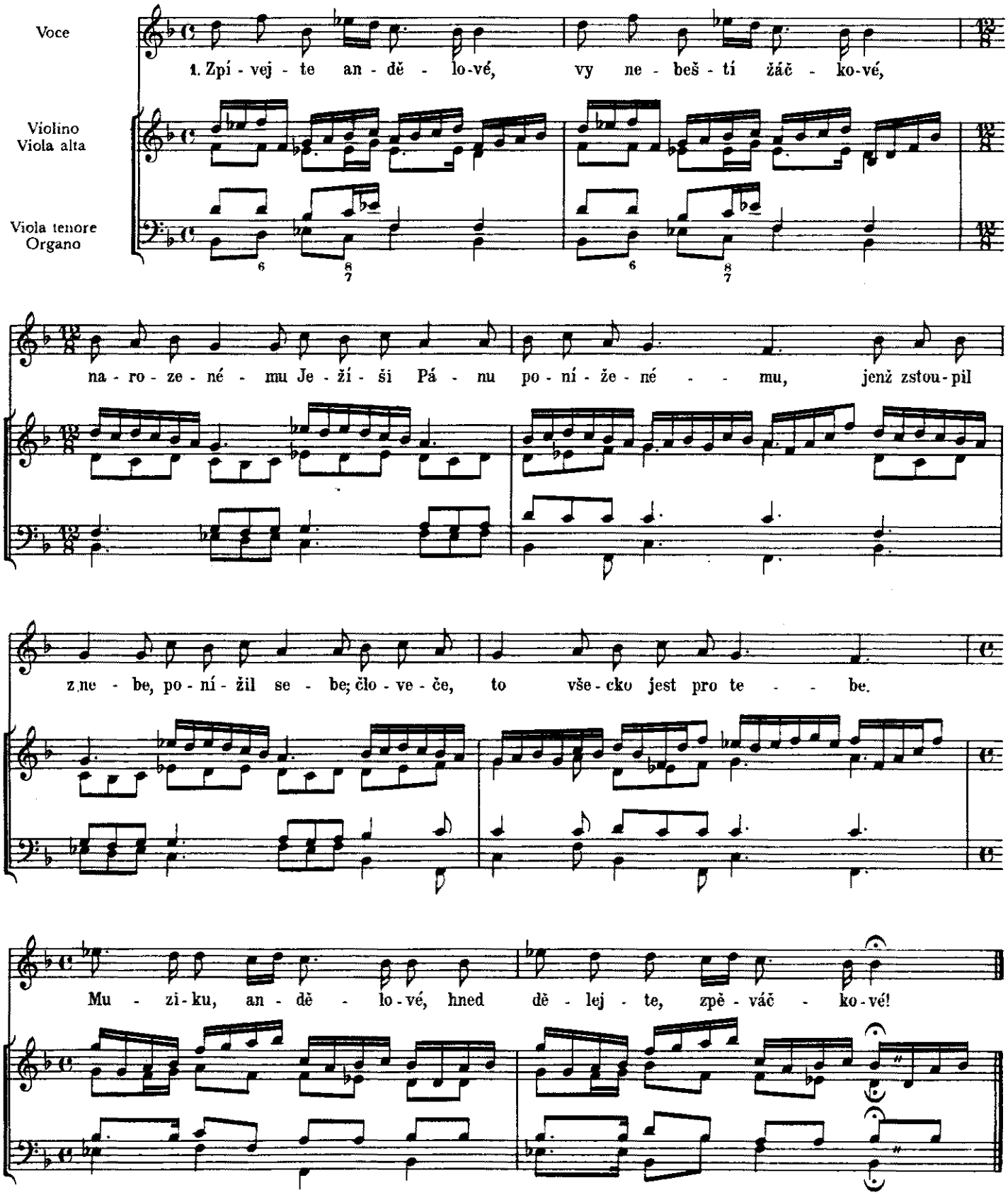

Skenováno pro studijní účely

2. O jak jsi tak ponížen,
z Betléma jsi musil ven.
O rajský kvítku,
v bídným příbytku
bydliš, Ježíši;
v nebi bohatý,
zde jsi dost chudý,
od velké lásky
pro nás zajatý,
nejmilejší Spasitel,
celého světa Stvořitel.

3. V městě místa nemělo,
mezi hovady leželo,
to rozmilé,
děťátko malé,
nade všecky krále;
leží v oudolí,
kvílí v marštali,
miláček malý,
Spasitel milý!
O člověče, rozjímej,
ihned k jeslem pospíchej!

4. Neleží v žádném loži
nejmilejší syn Boží,
v špatných jesličkách,
v strhaných plínkách,
Ježíšek malý,
bídu v marštali,
žádné pohodlí
neužil, milý
syn Boží chudý.
O člověče, rozjímej,
ihned k jeslem pospíchej!

109. SURREXIT CHRISTUS HODIE

Capella Regia musicalis
Tisk z r. 1693

Václav Karel Holan Rovenský
1644—1718

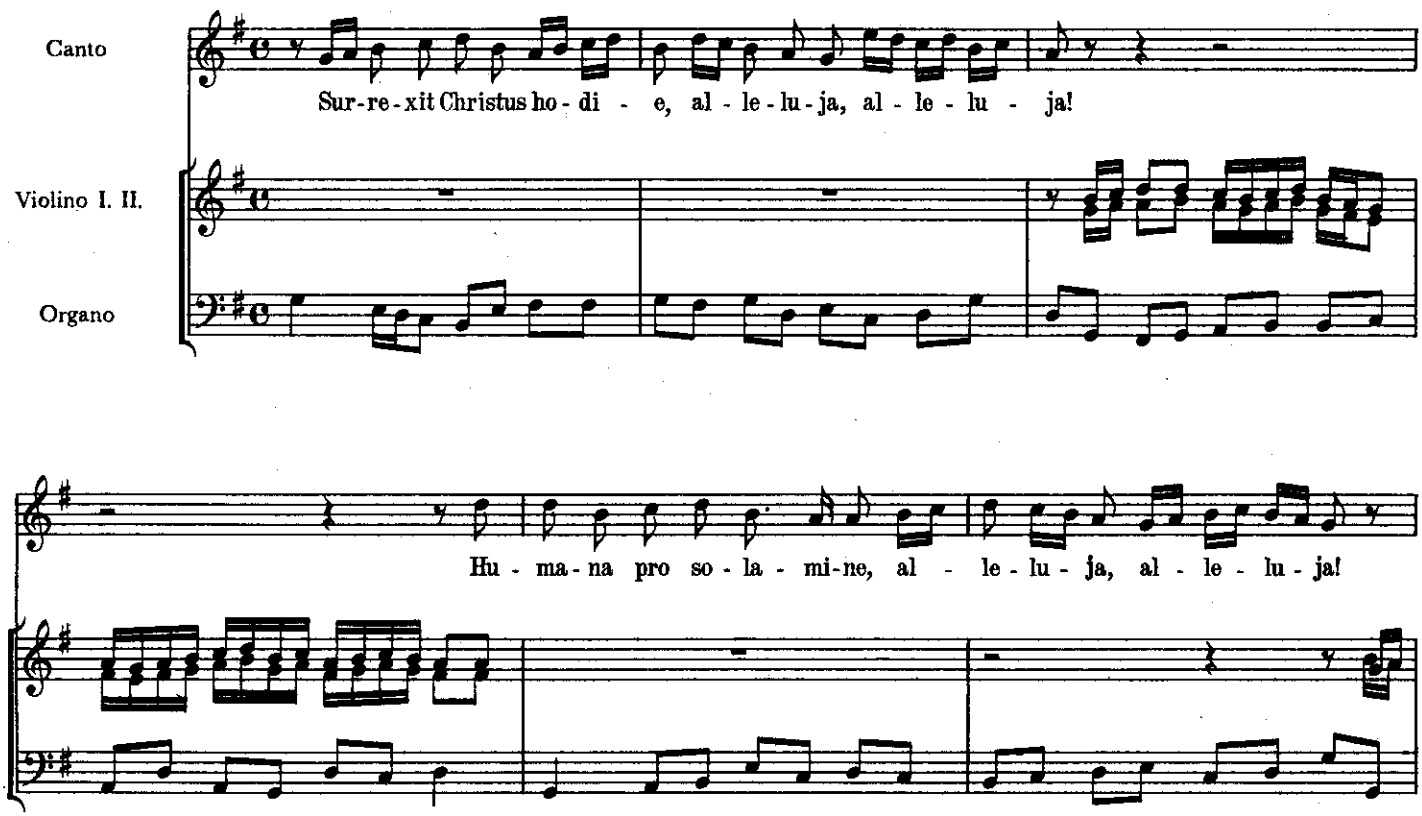

Skenováno pro studijní účely

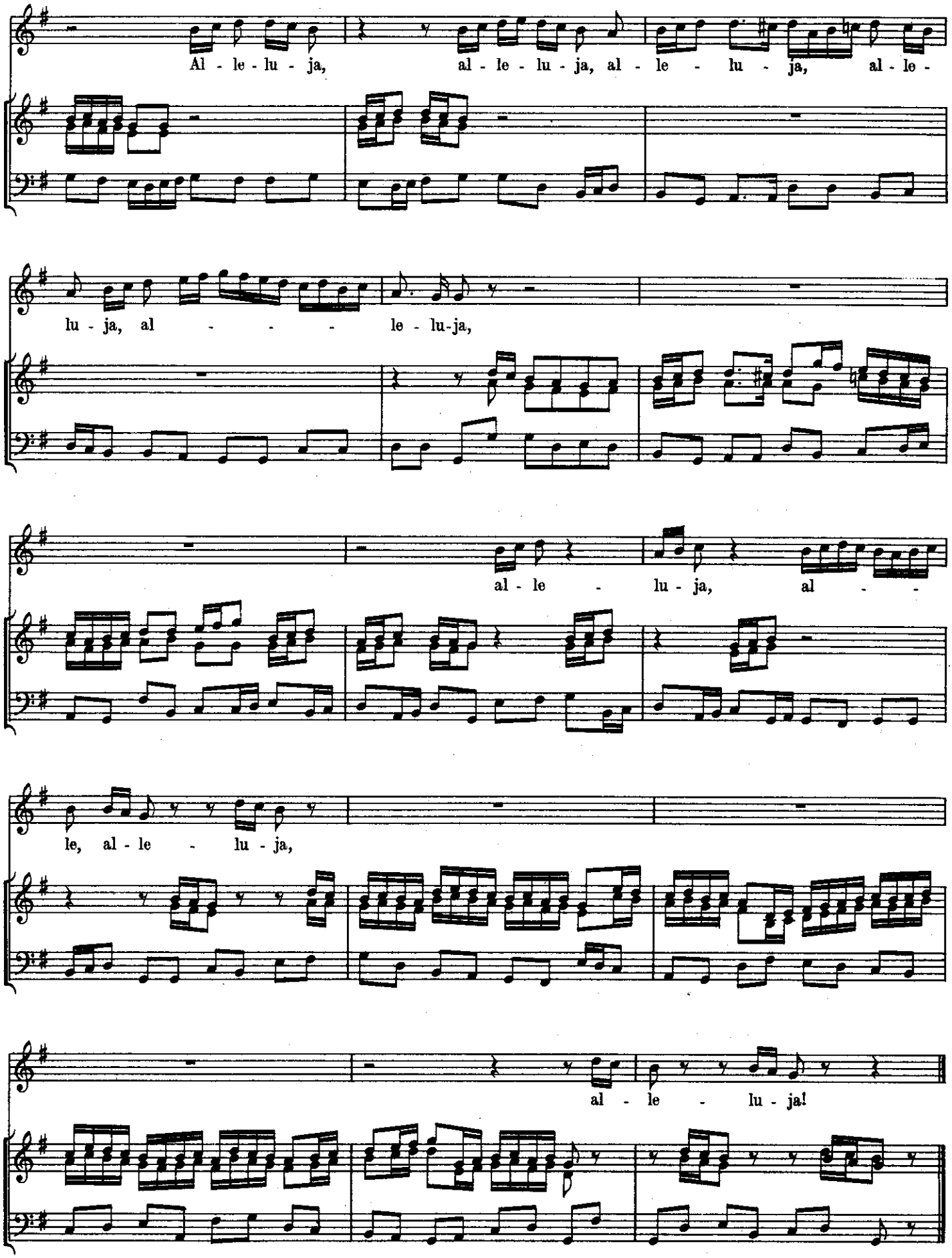

Skenováno pro studijní účely

110. BALLETTI à 4

Rkp. z druhé poloviny 17. stol.

Tolar

Druhá polovina 17. stol.

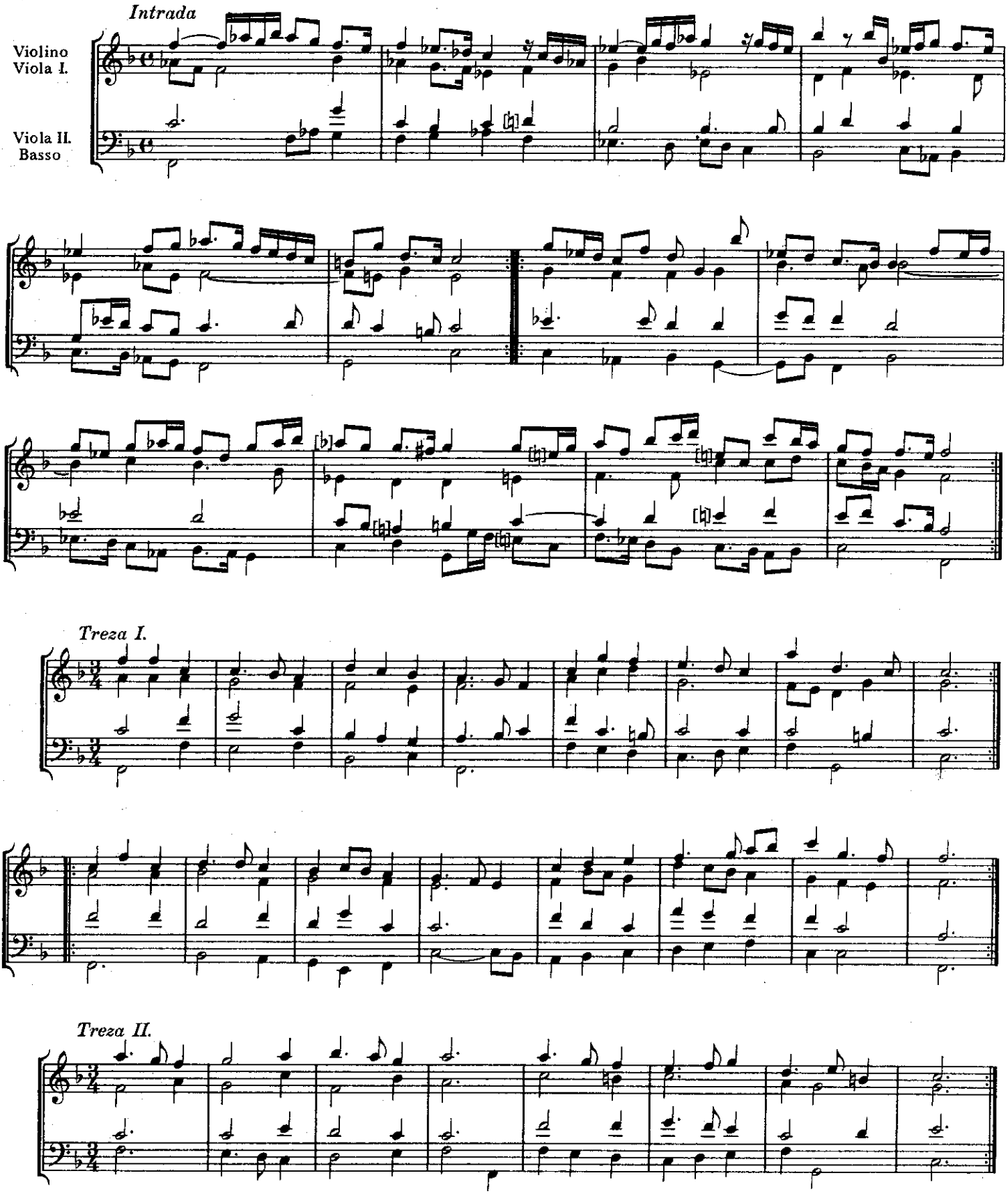

Skenováno pro studijní účely

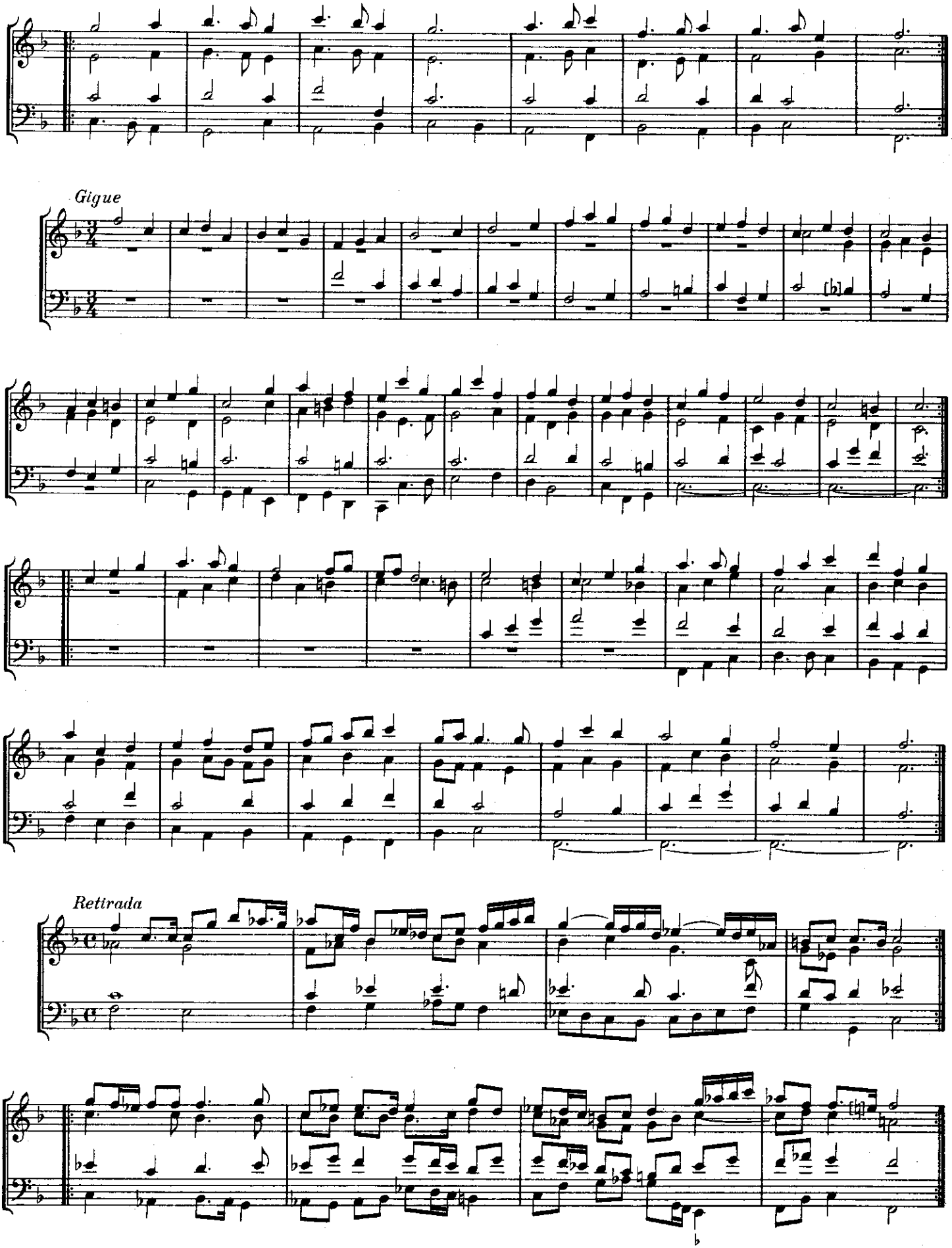

Skenováno pro studijní účely

III. SONATA à 4

Rkp. z druhé polovlny 17. stol.

Pavel Josef Vejvanovský
1640?—1693

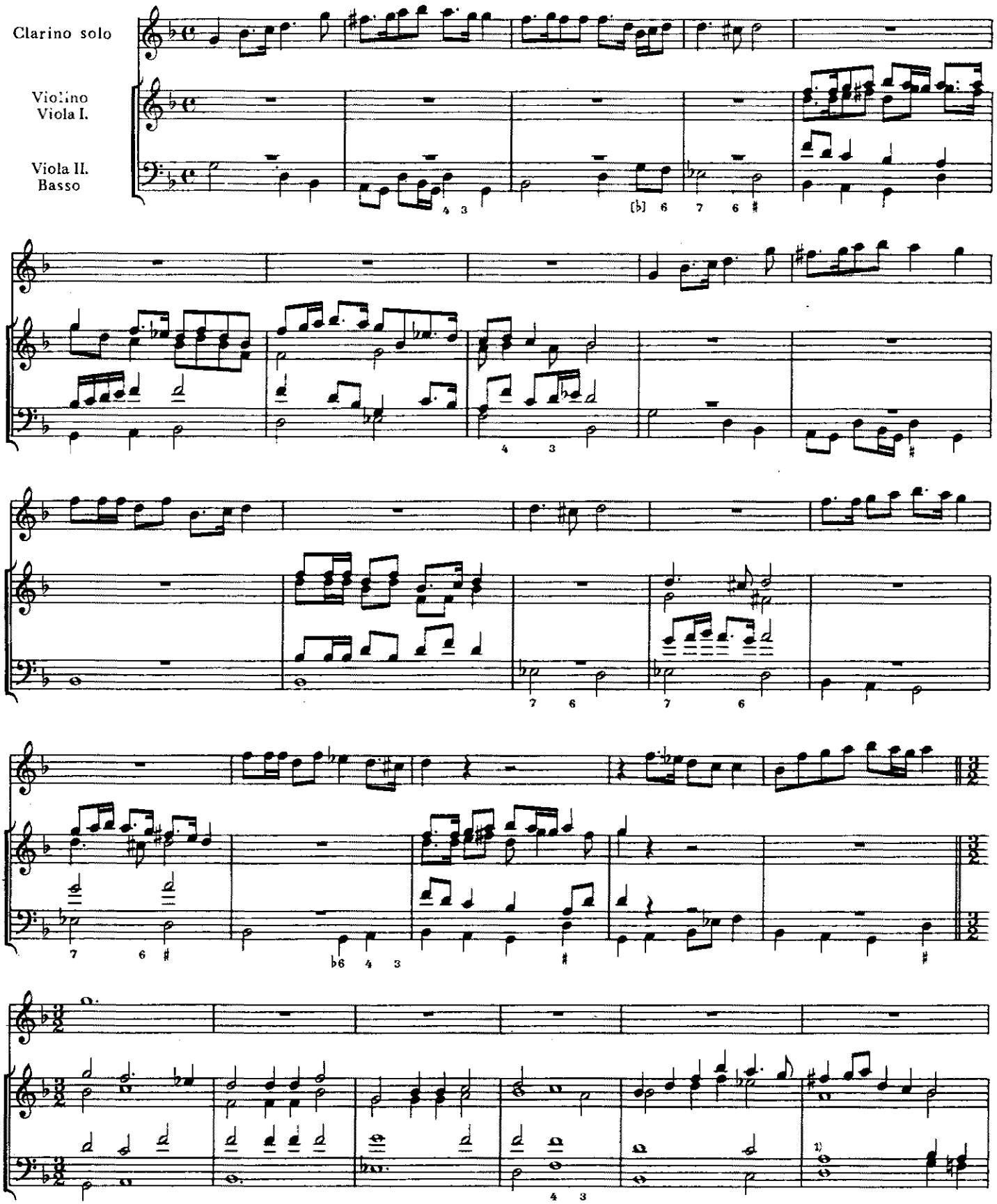

Skenováno pro studijní účely

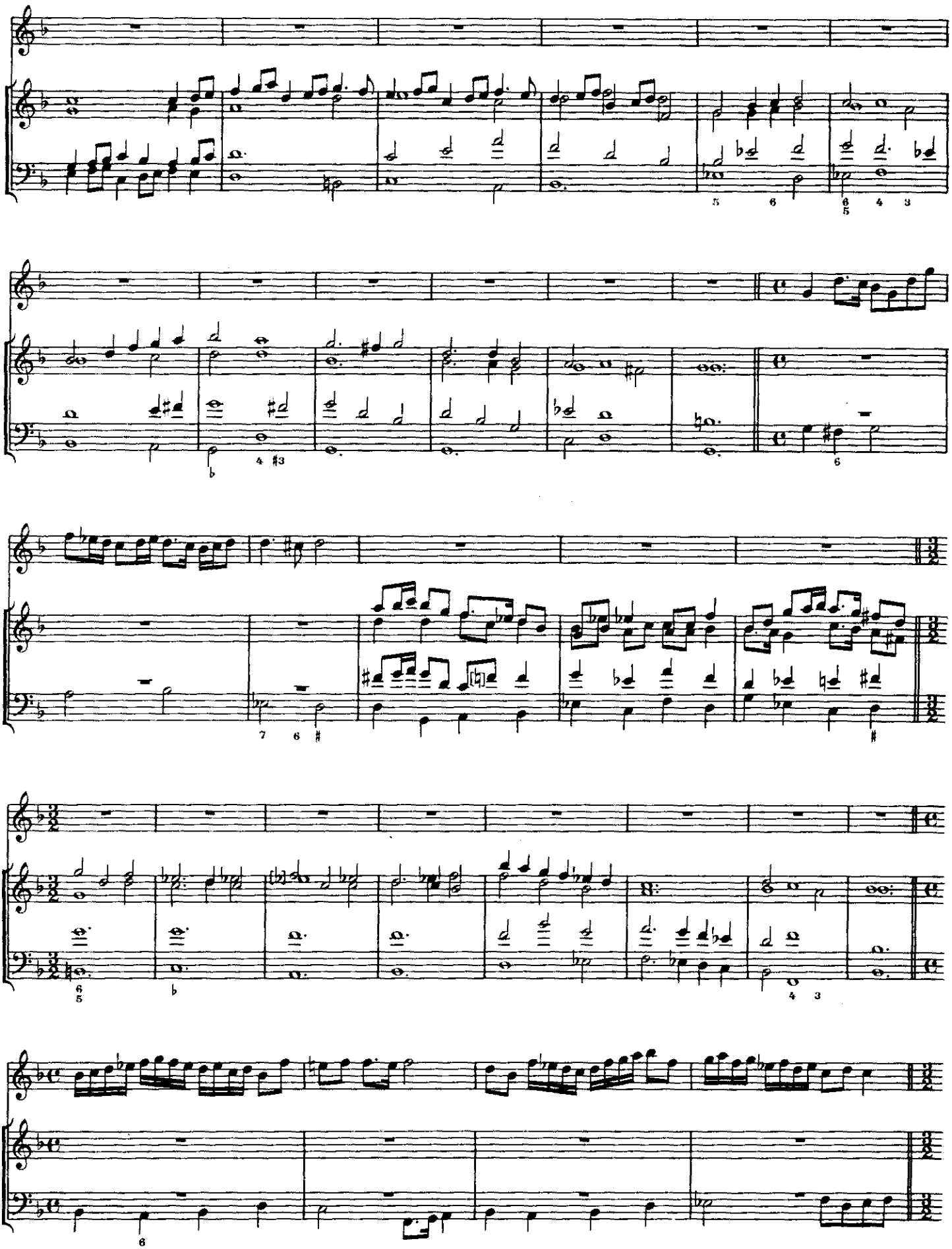

Skenováno pro studijní účely

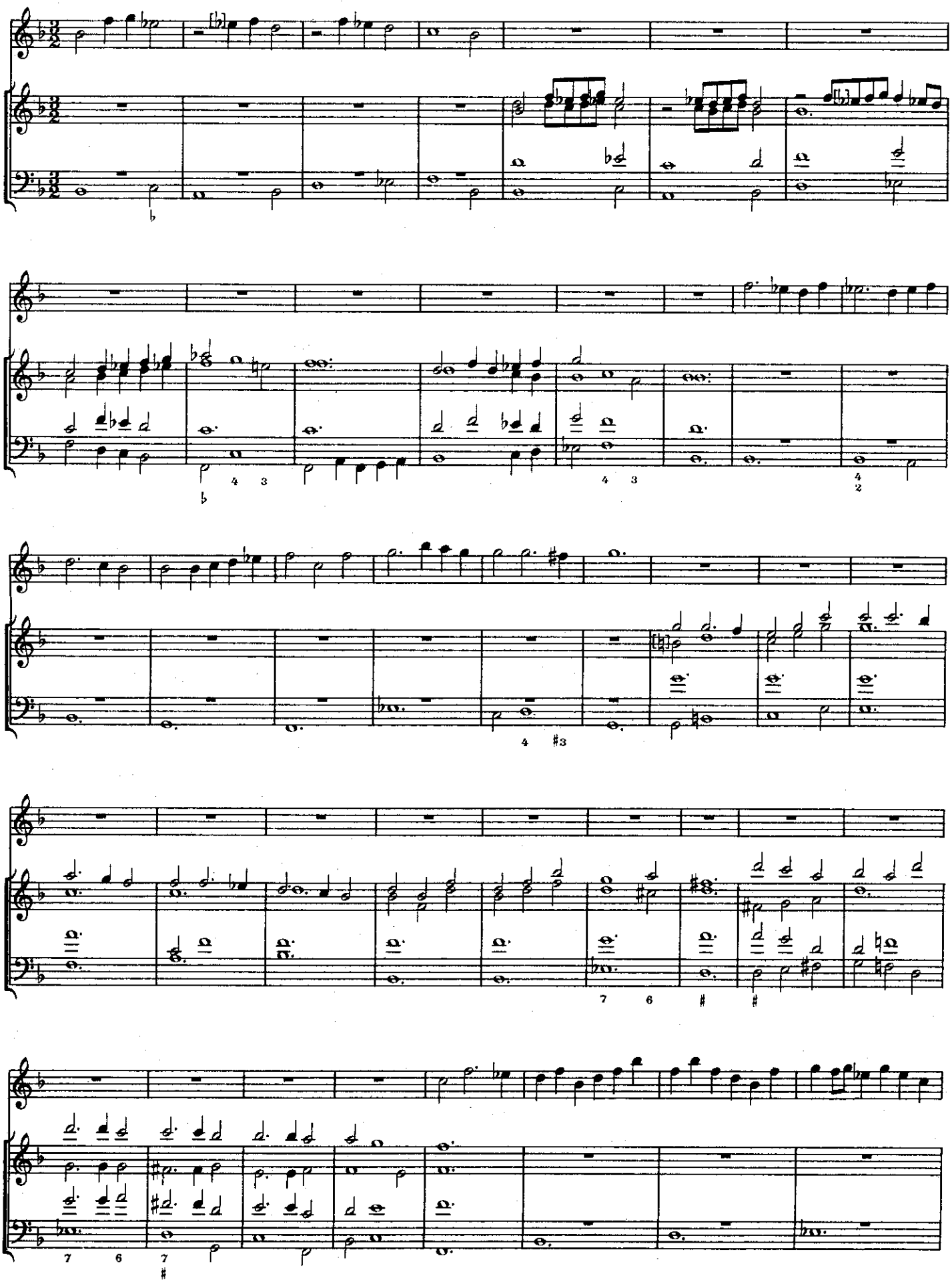

Skenováno pro studijní účely

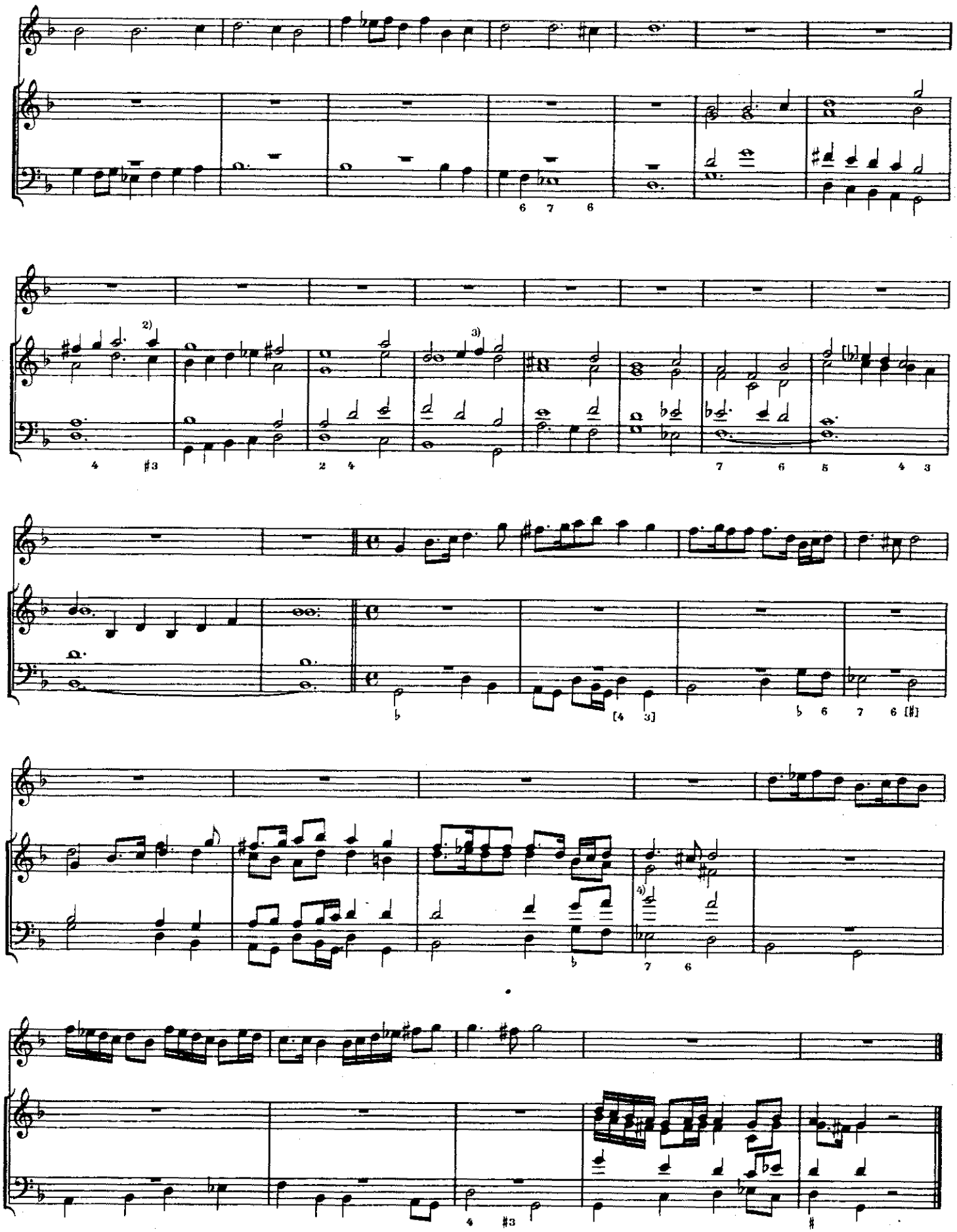

Skenováno pro studijní účely

112. ARIA DE COMMUNIONE

Opella ecclesiastica
Tisk z r. 1723

Josef Antonín Plánický
1691?—1732

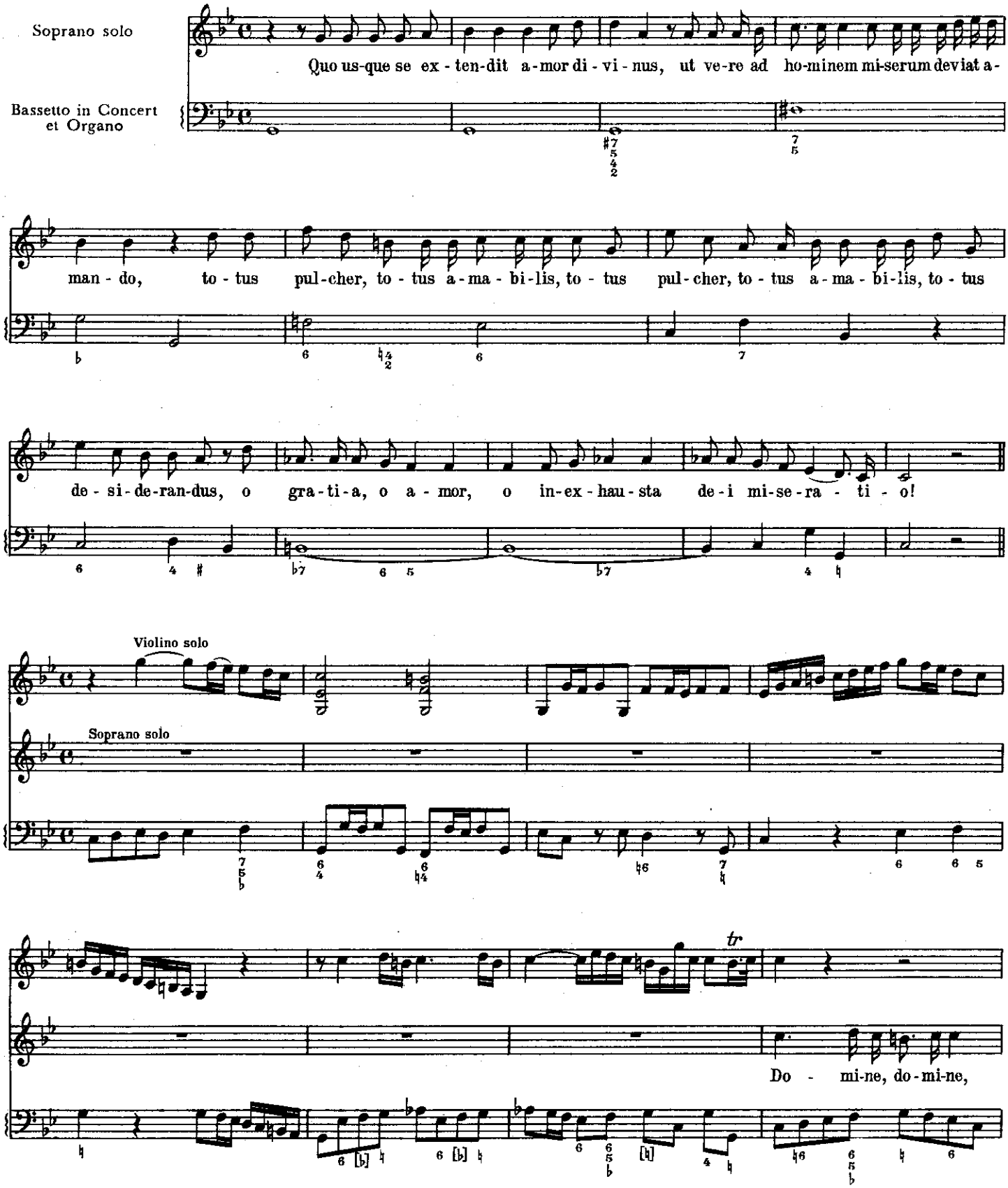

Skenováno pro studijní účely

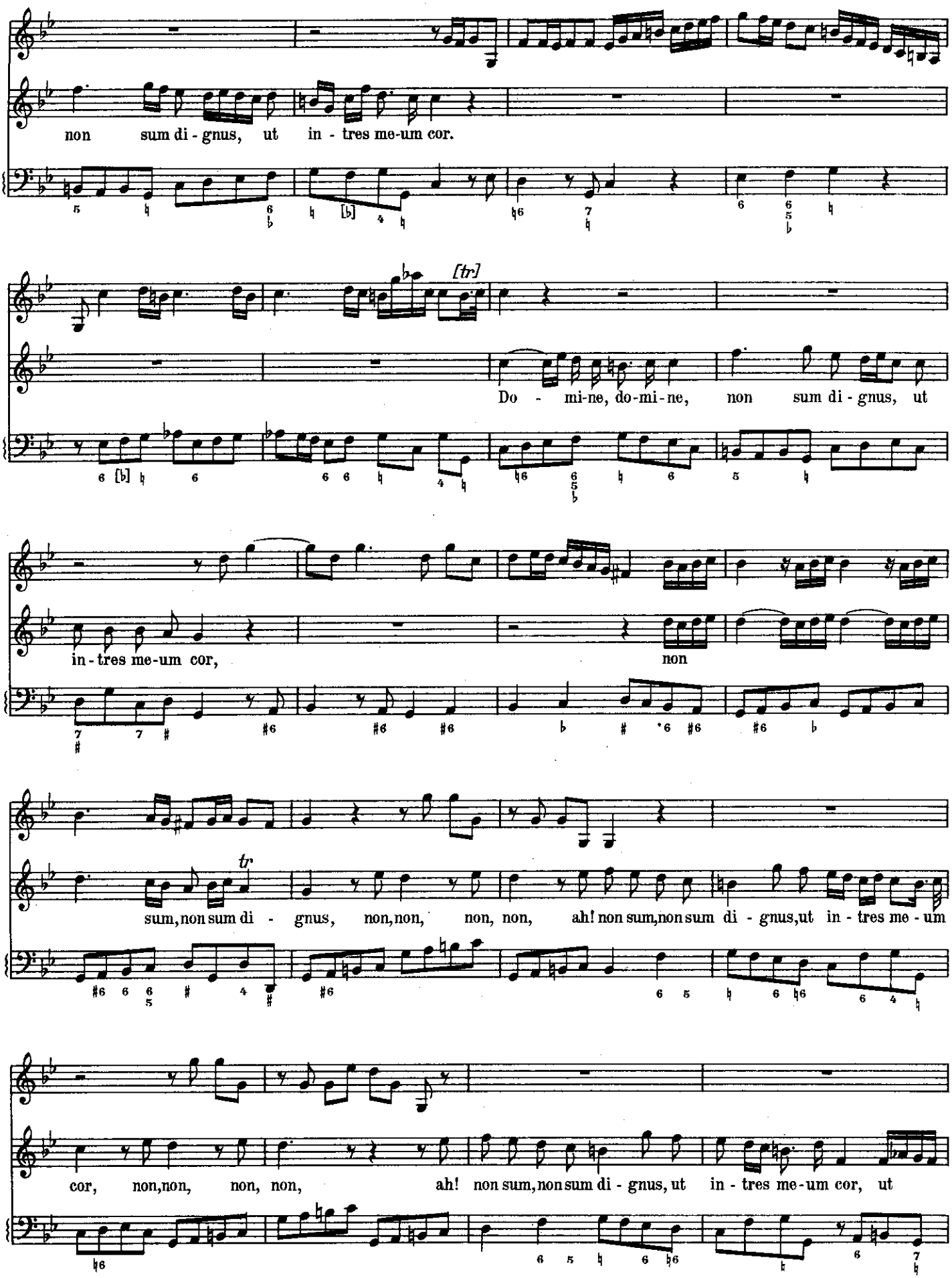

Skenováno pro studijní účely

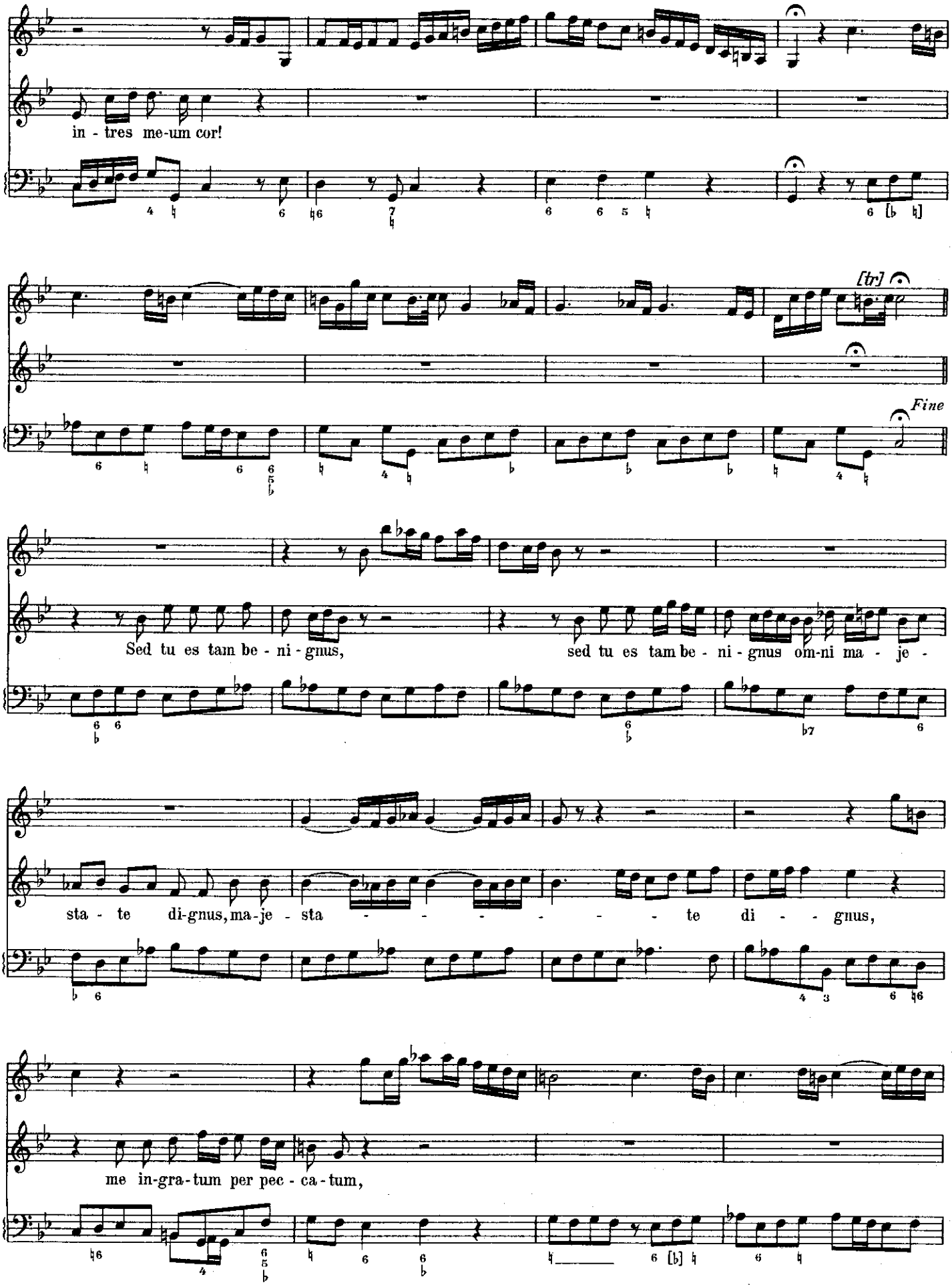

Skenováno pro studijní účely

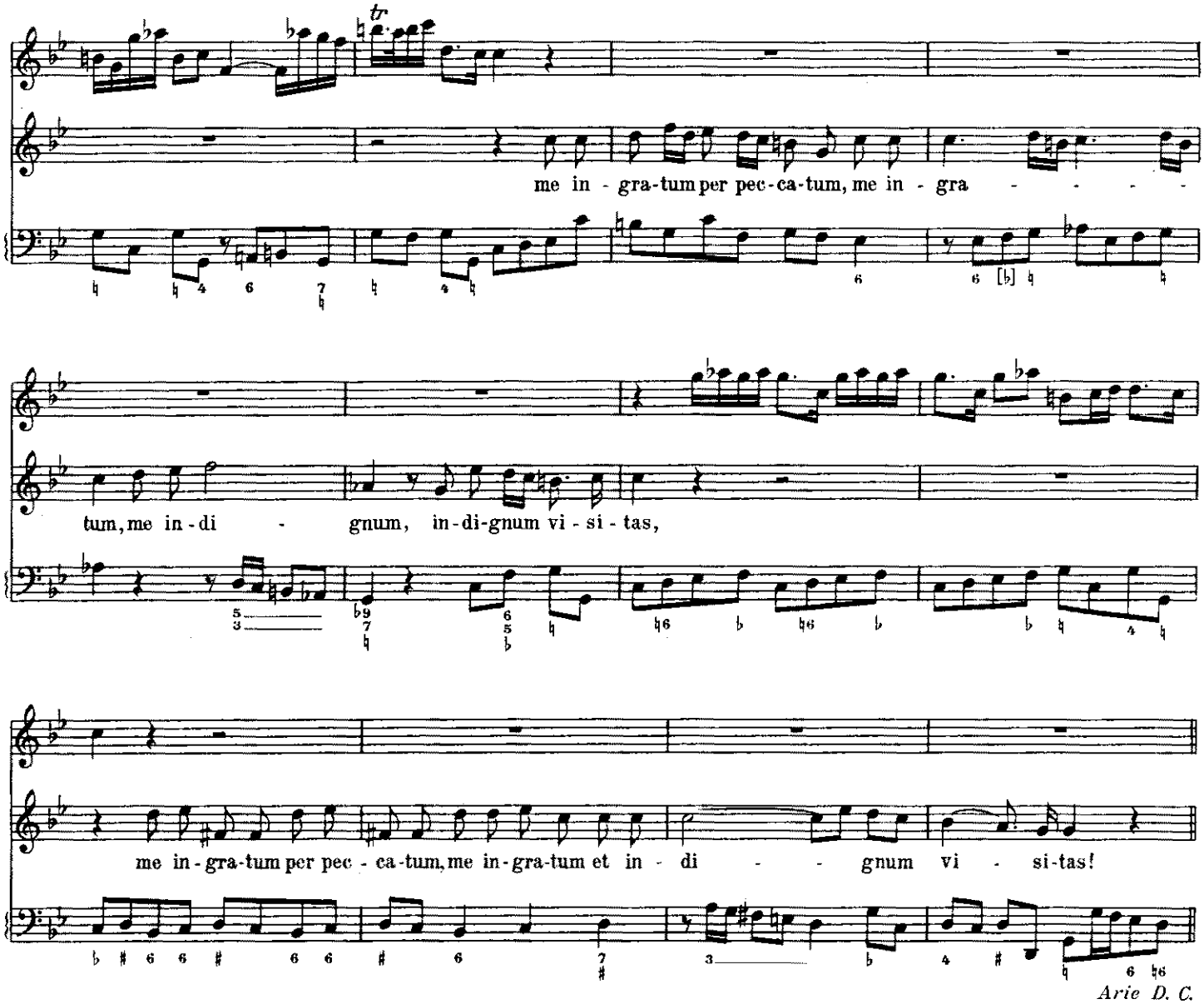

113. OFFERTORIUM SOLENNE

Rkp. z počátku 18. stol.

Šimon Brixi
1693—1735

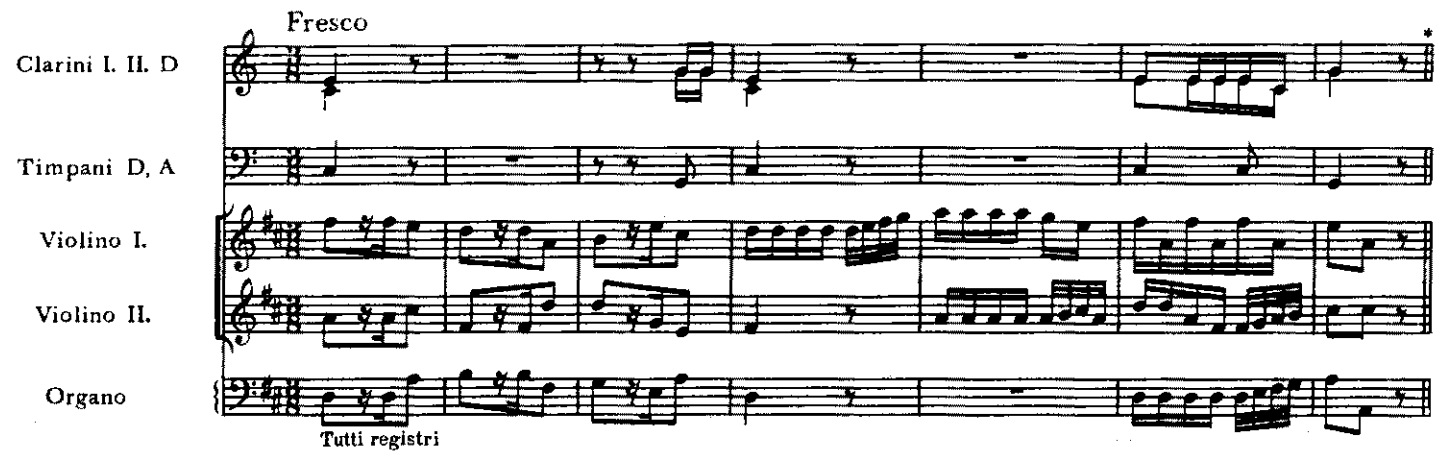

Skenováno pro studijní účely

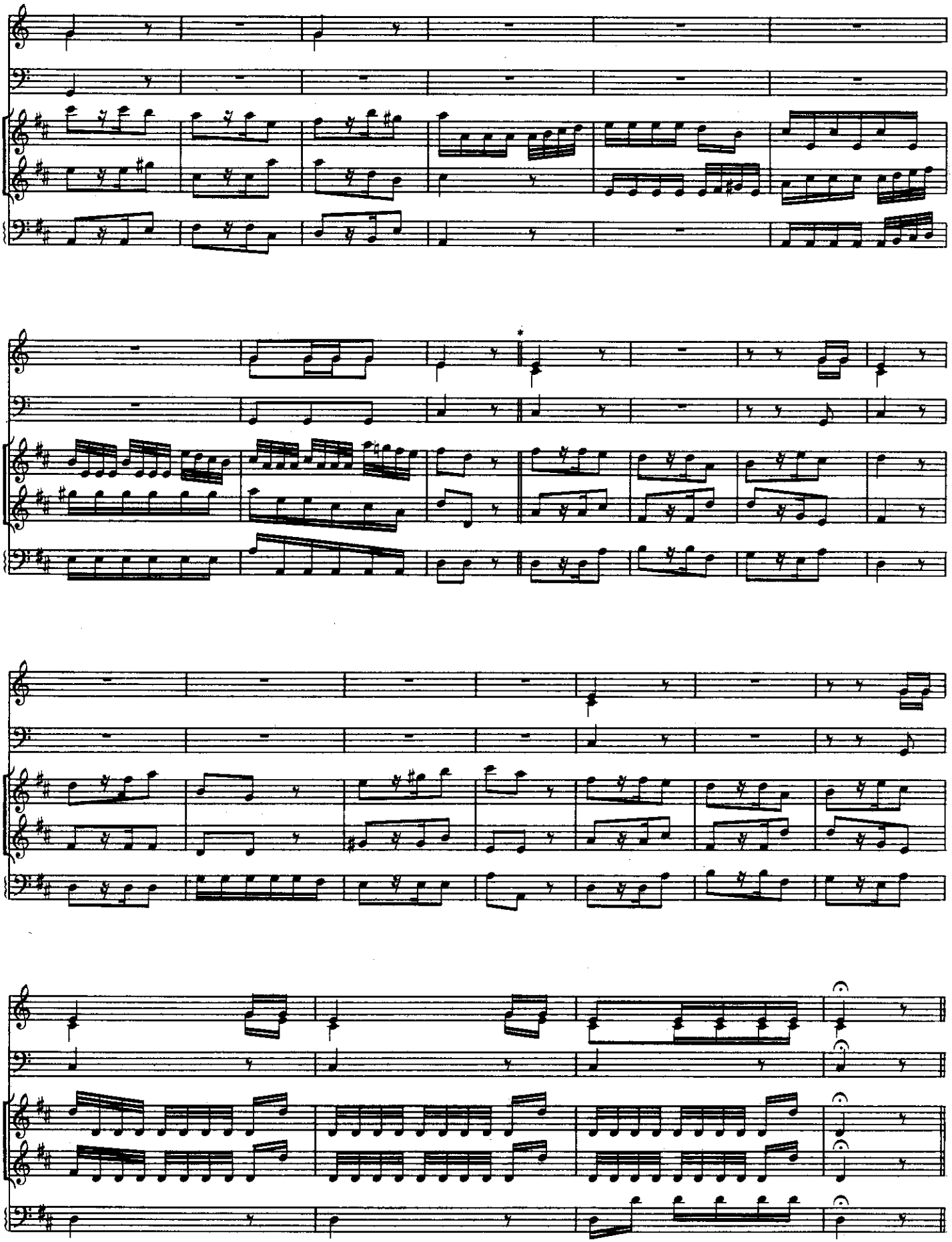

Skenováno pro studijní účely

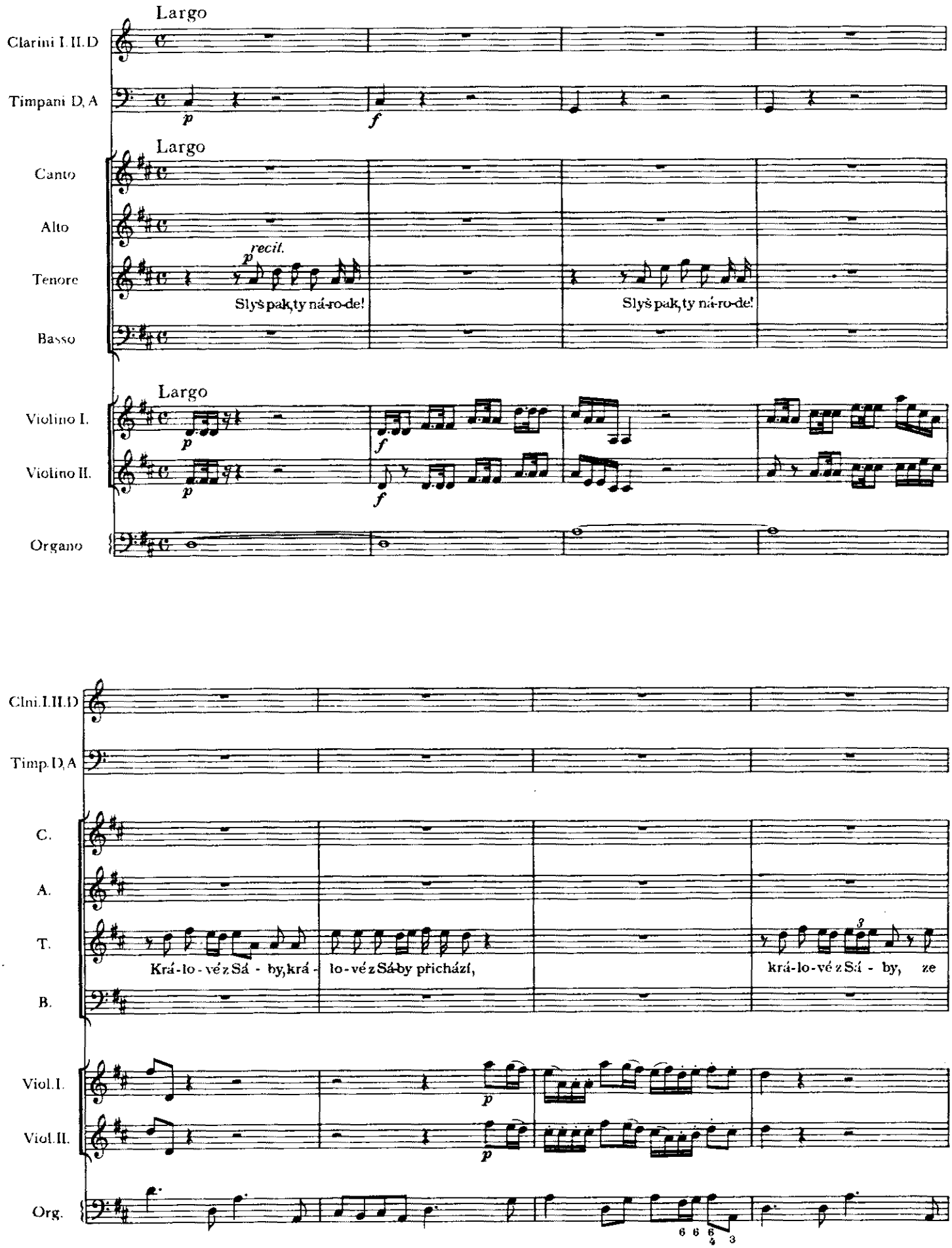

Skenováno pro studijní účely

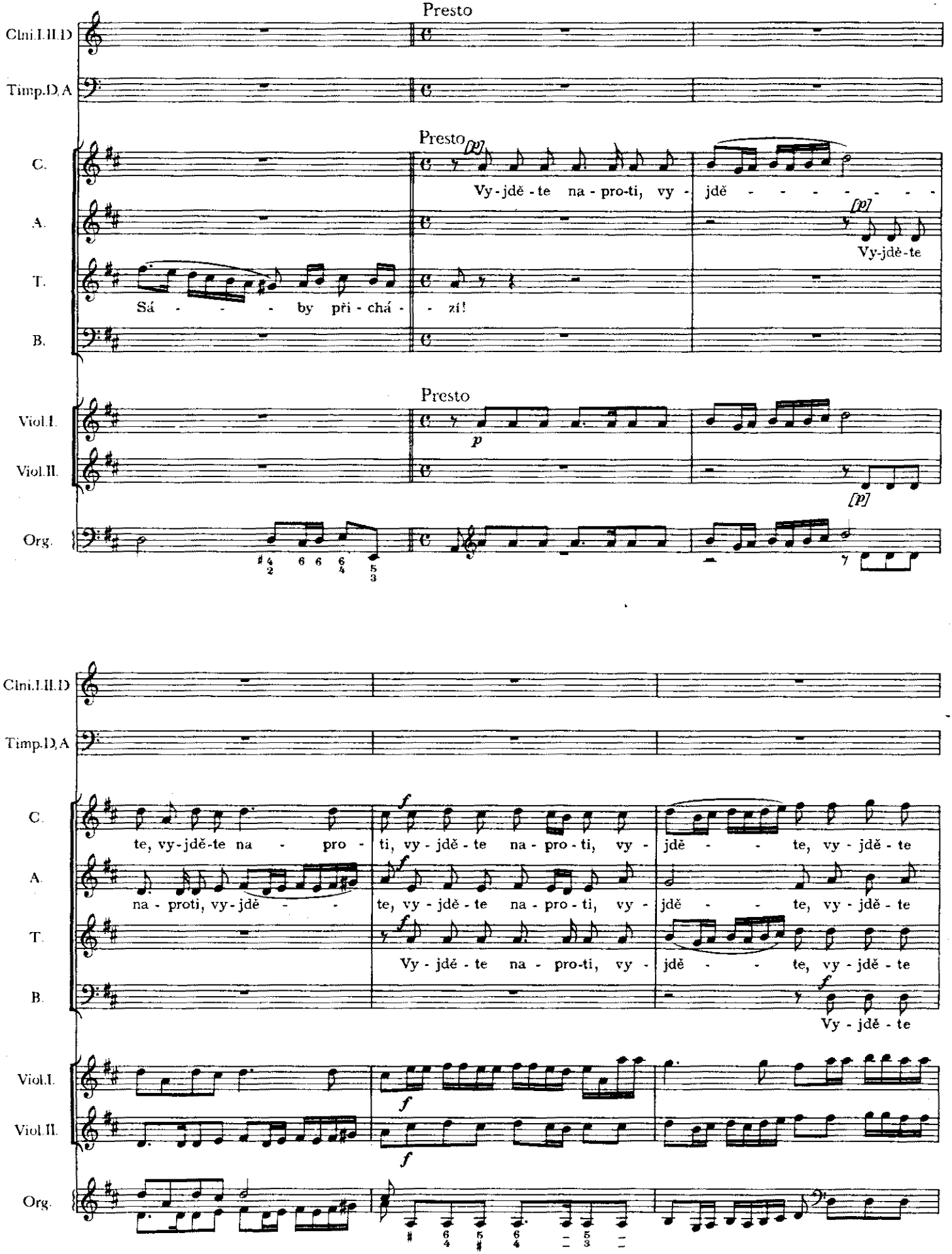

Skenováno pro studijní účely

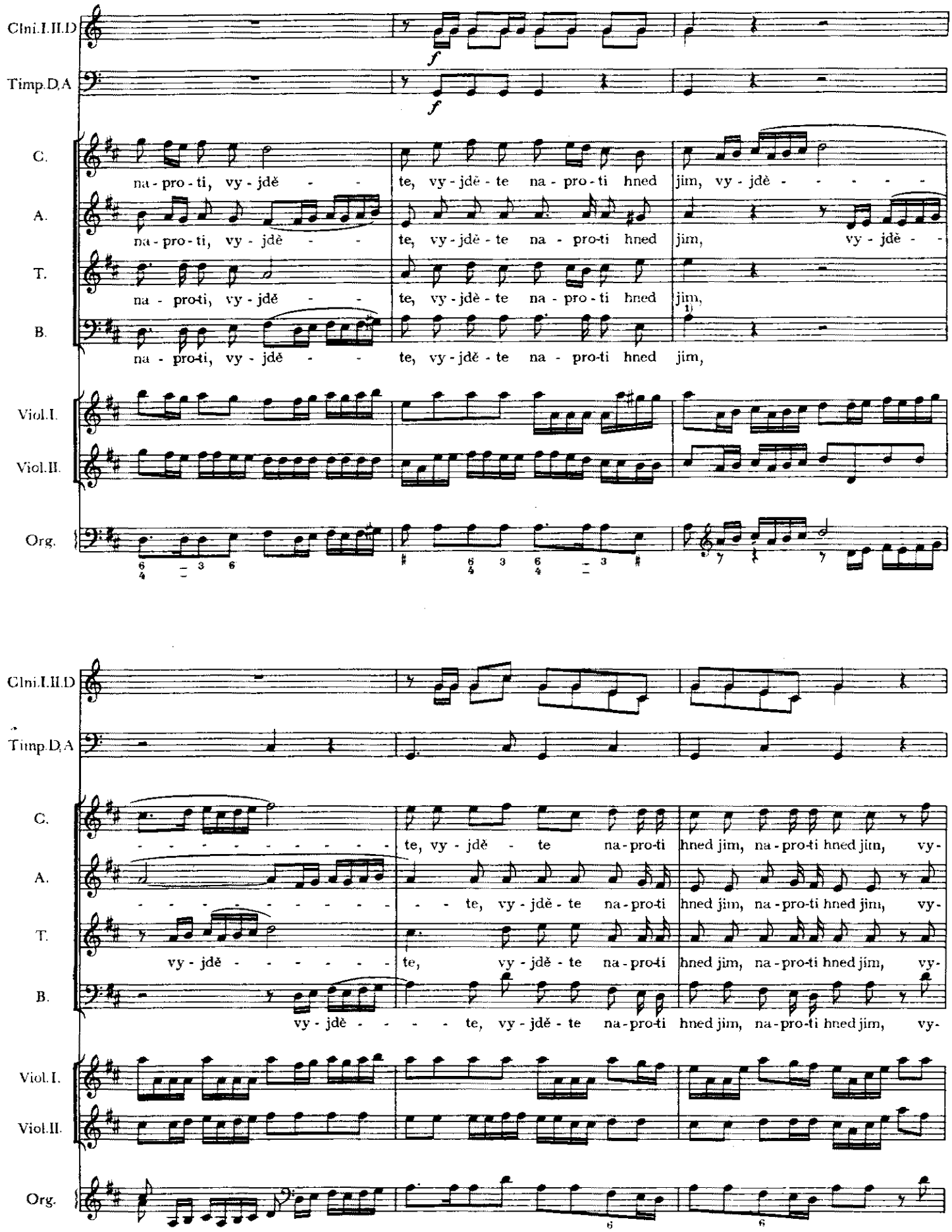

Skenováno pro studijní účely

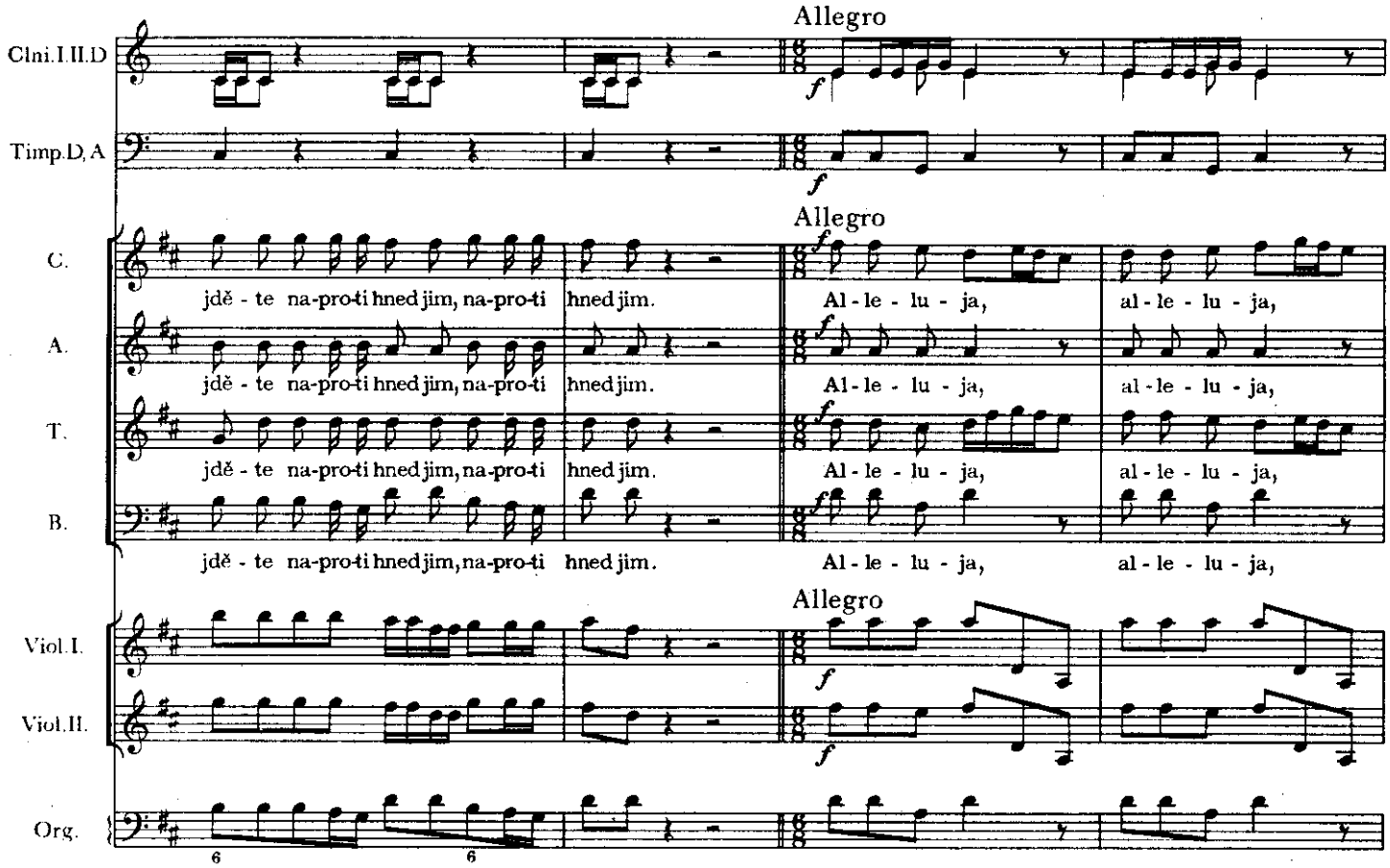

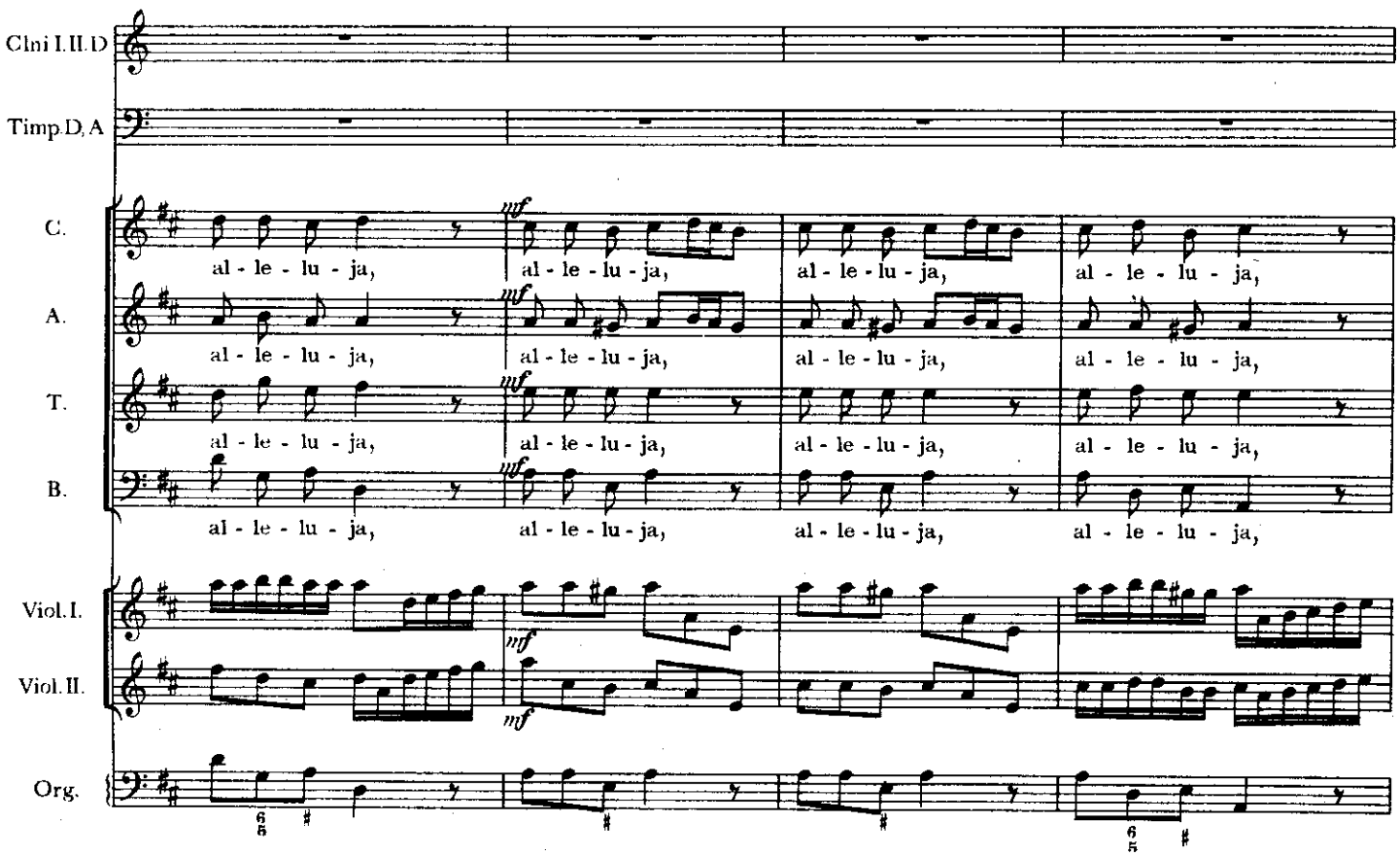

Skenováno pro studijní účely

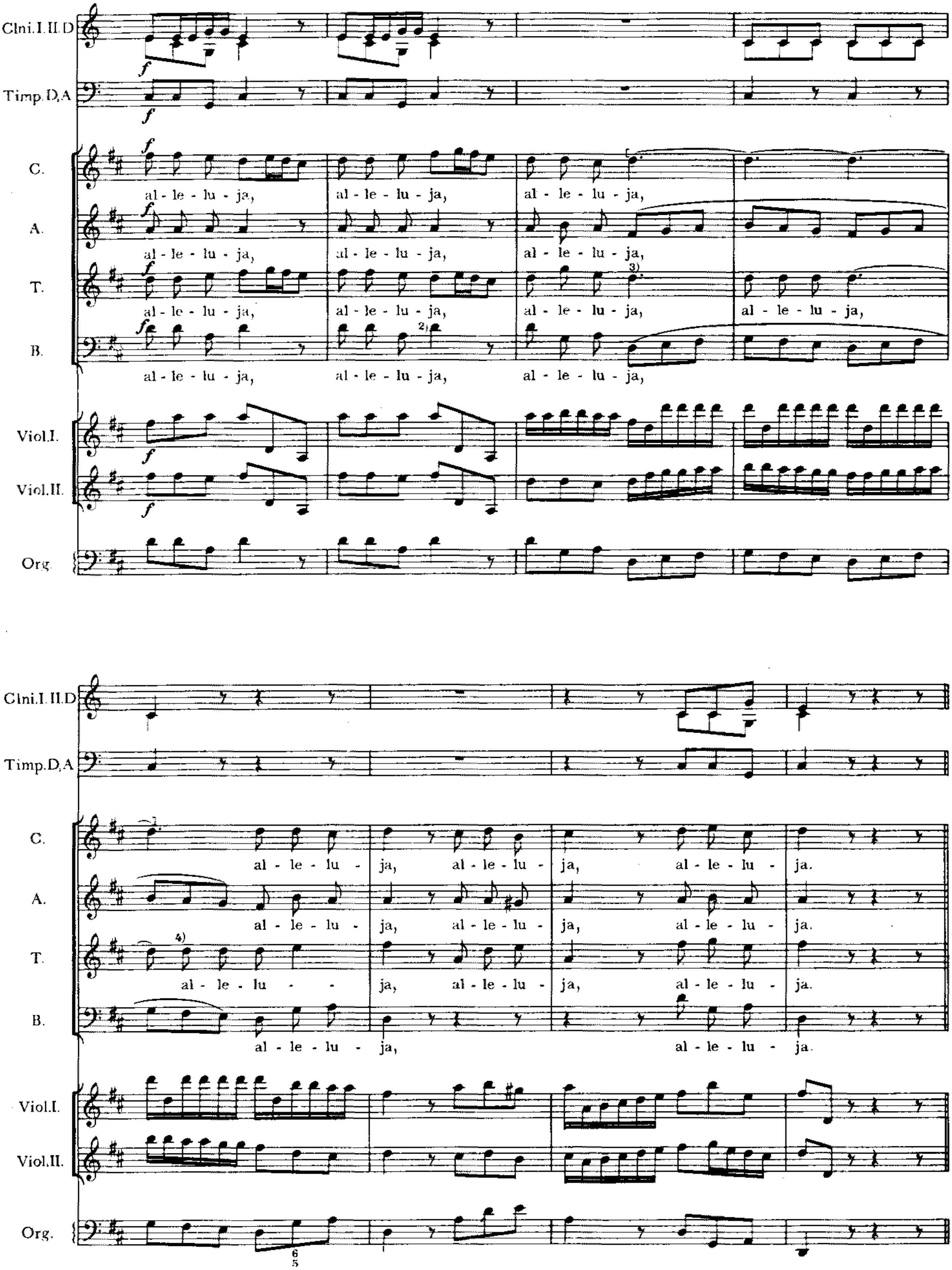

Skenováno pro studijní účely

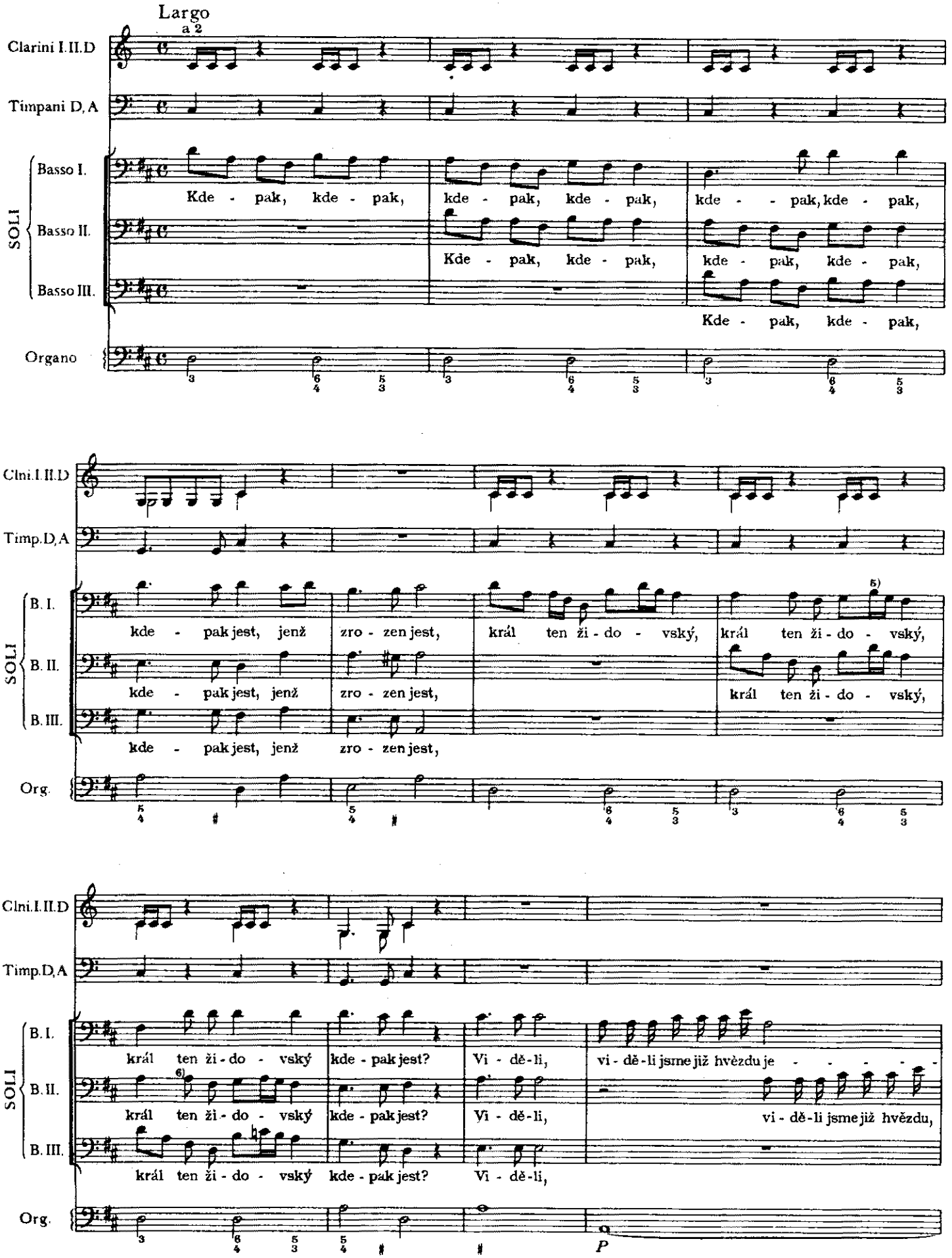

Skenováno pro studijní účely

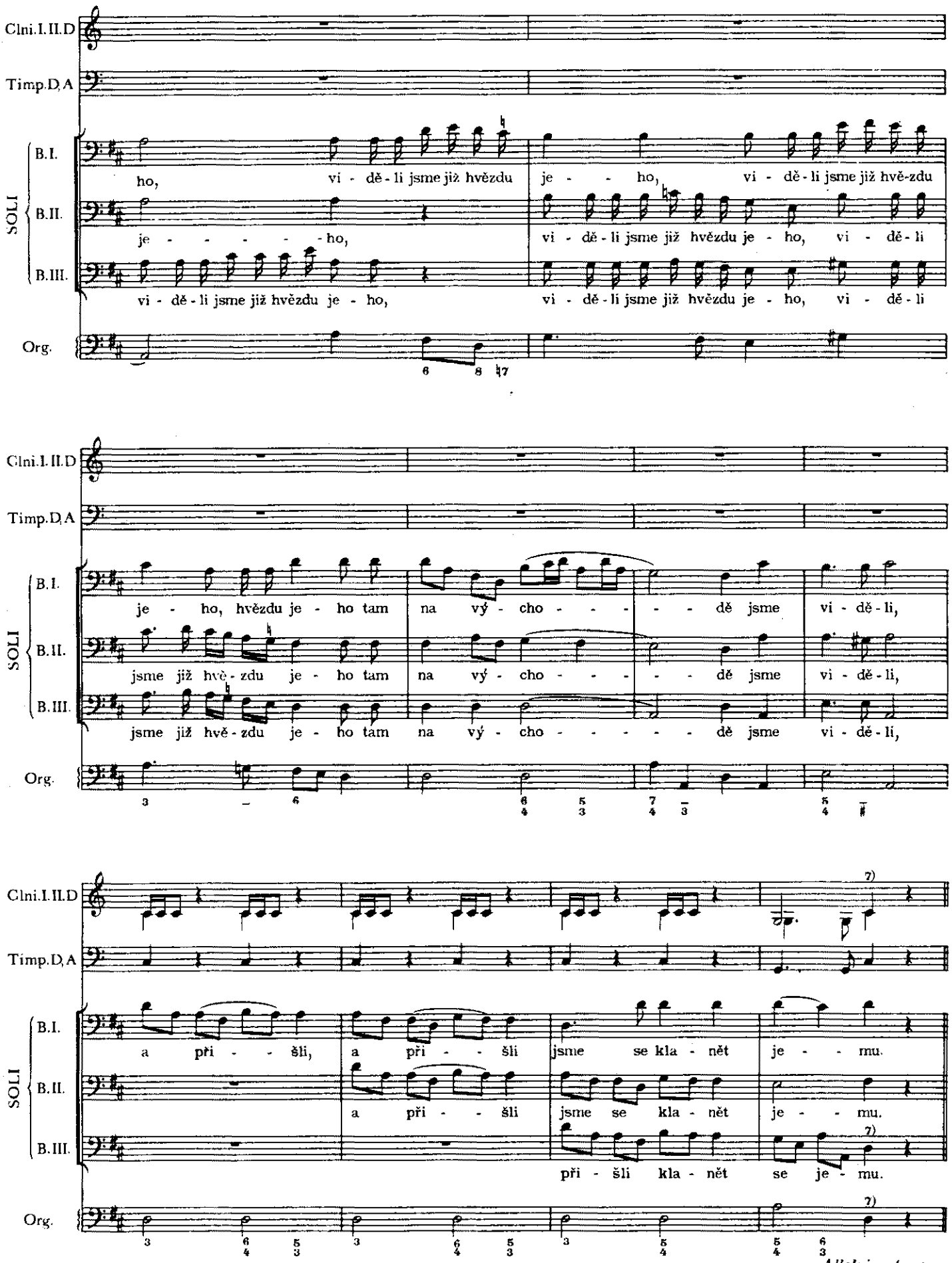

Skenováno pro studijní účely

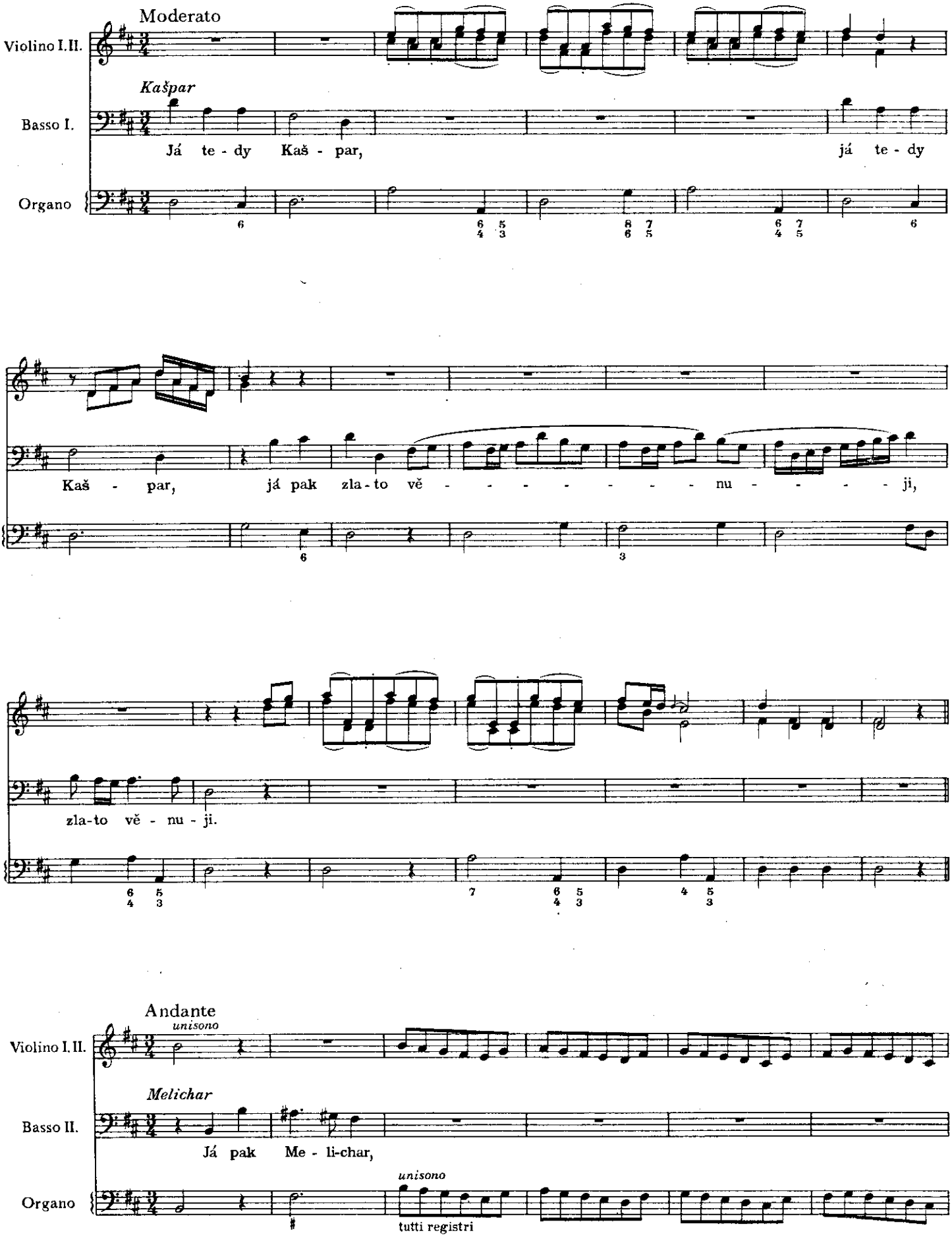

Skenováno pro studijní účely

já pak Me - li-char, já pak, já pak ka - di - dlo

solo

vě - nu - ji.

tutti registri

Andante

Violino I. II.

Baltazar

Basso III.

Já pak Bal-ta-zar,

Organo

unis.

já pak Bal - ta-zar myr - - - - - - - - - hu, myr -

- - hu vě - nu - ji.

Alleluja ut supra

Skenováno pro studijní účely

114. OUVERTURE à 7

Rkp. z první poloviny 18. stol.

Jan Dismas Zelenka
1679—1745

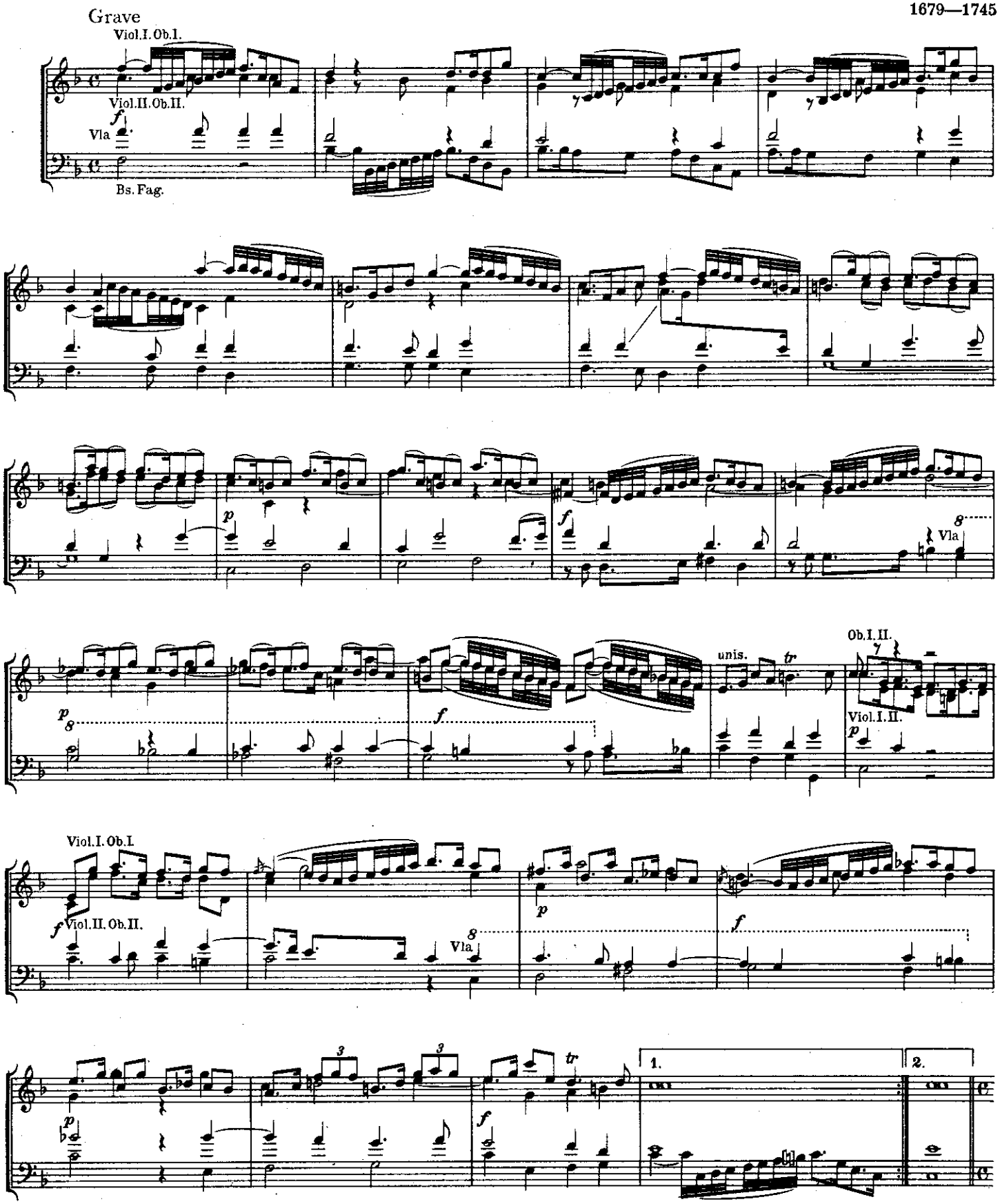

Skenováno pro studijní účely

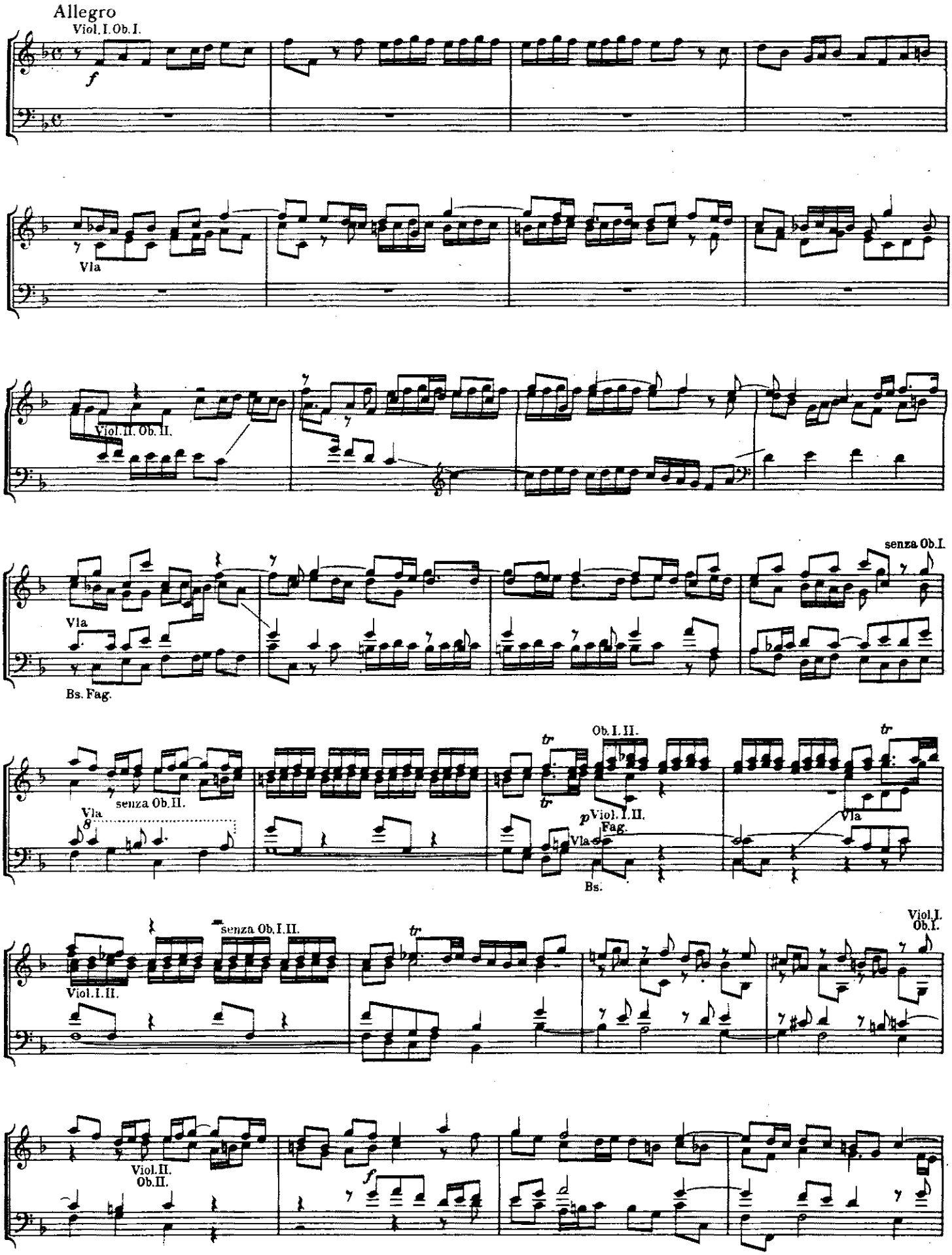

Skenováno pro studijní účely

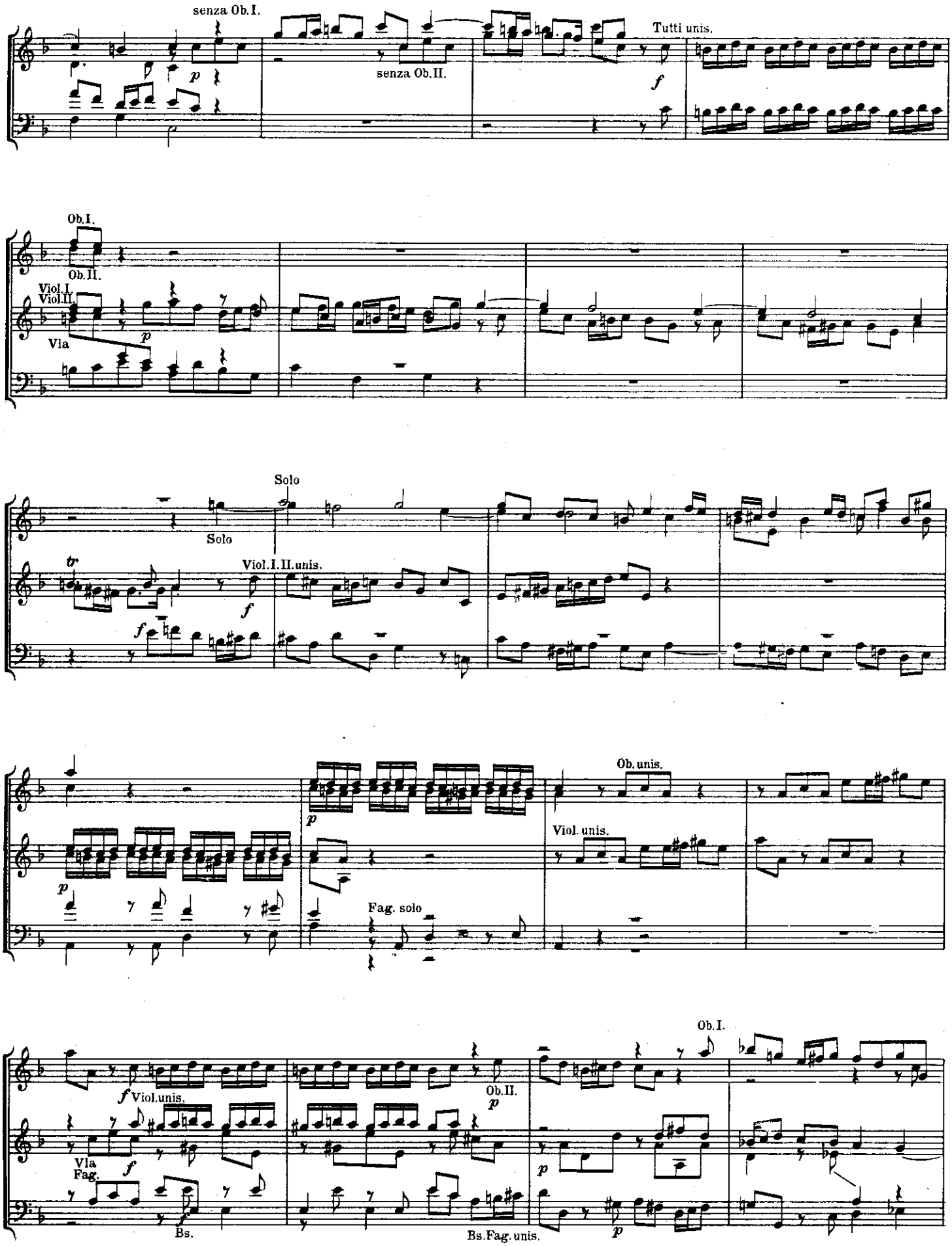

Skenováno pro studijní účely

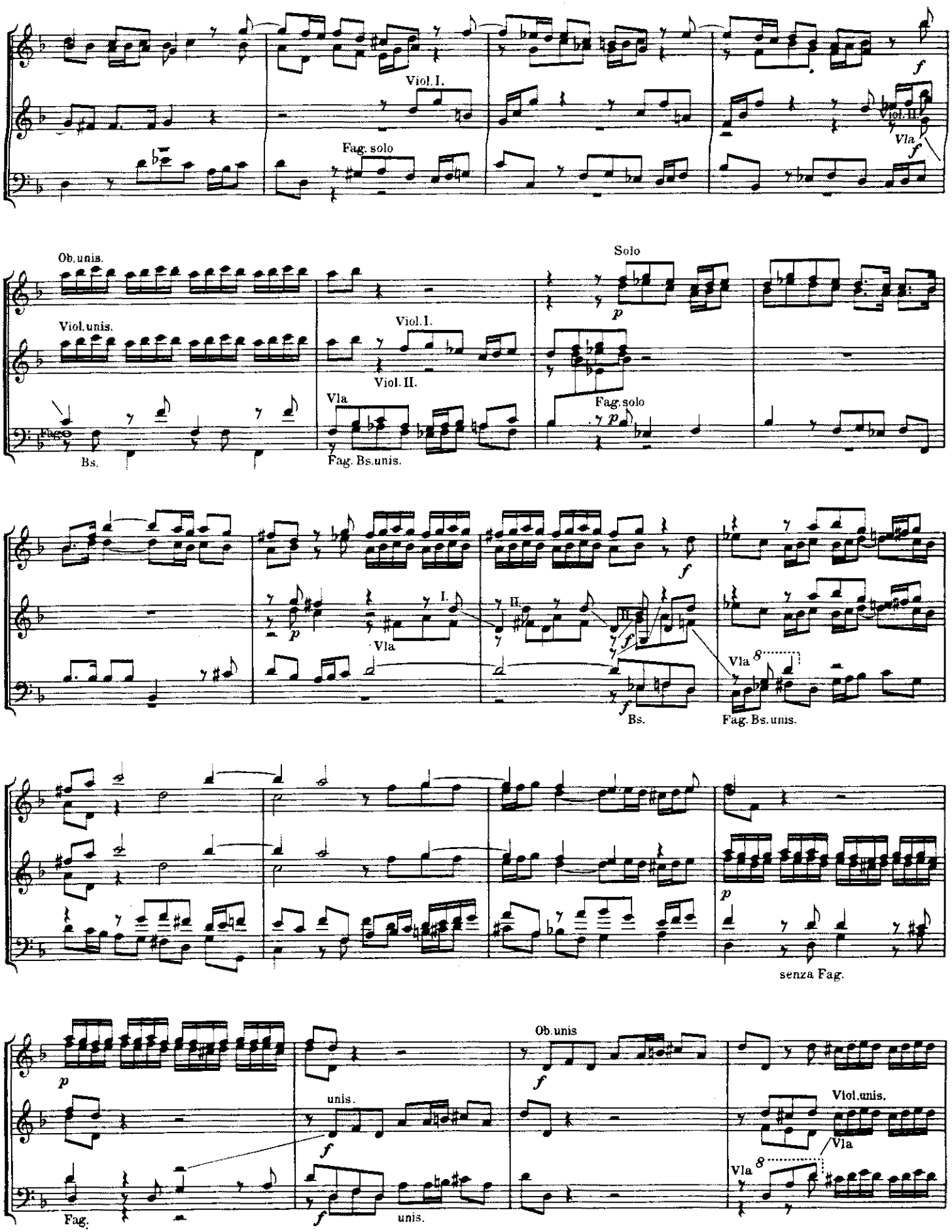

Skenováno pro studijní účely

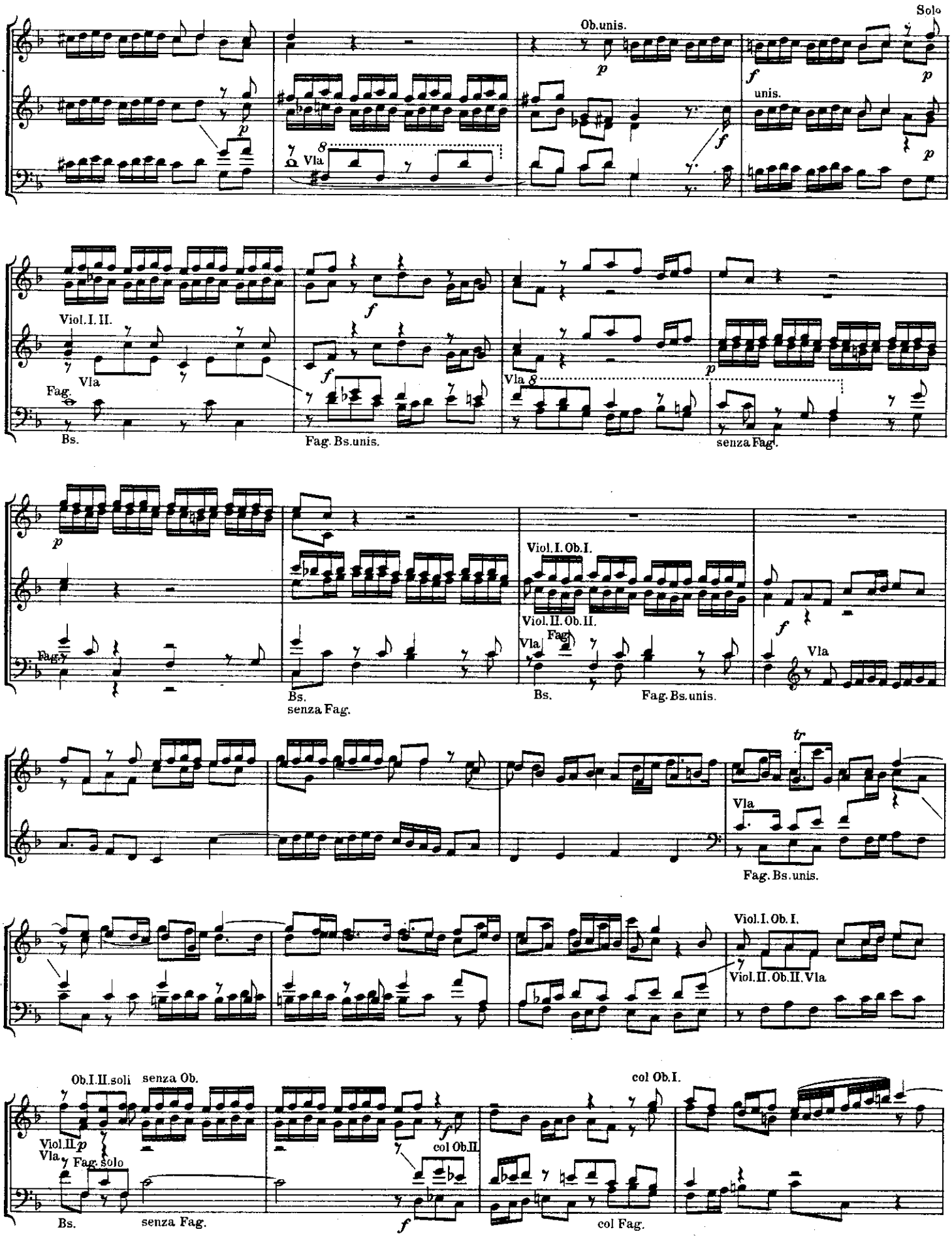

Skenováno pro studijní účely

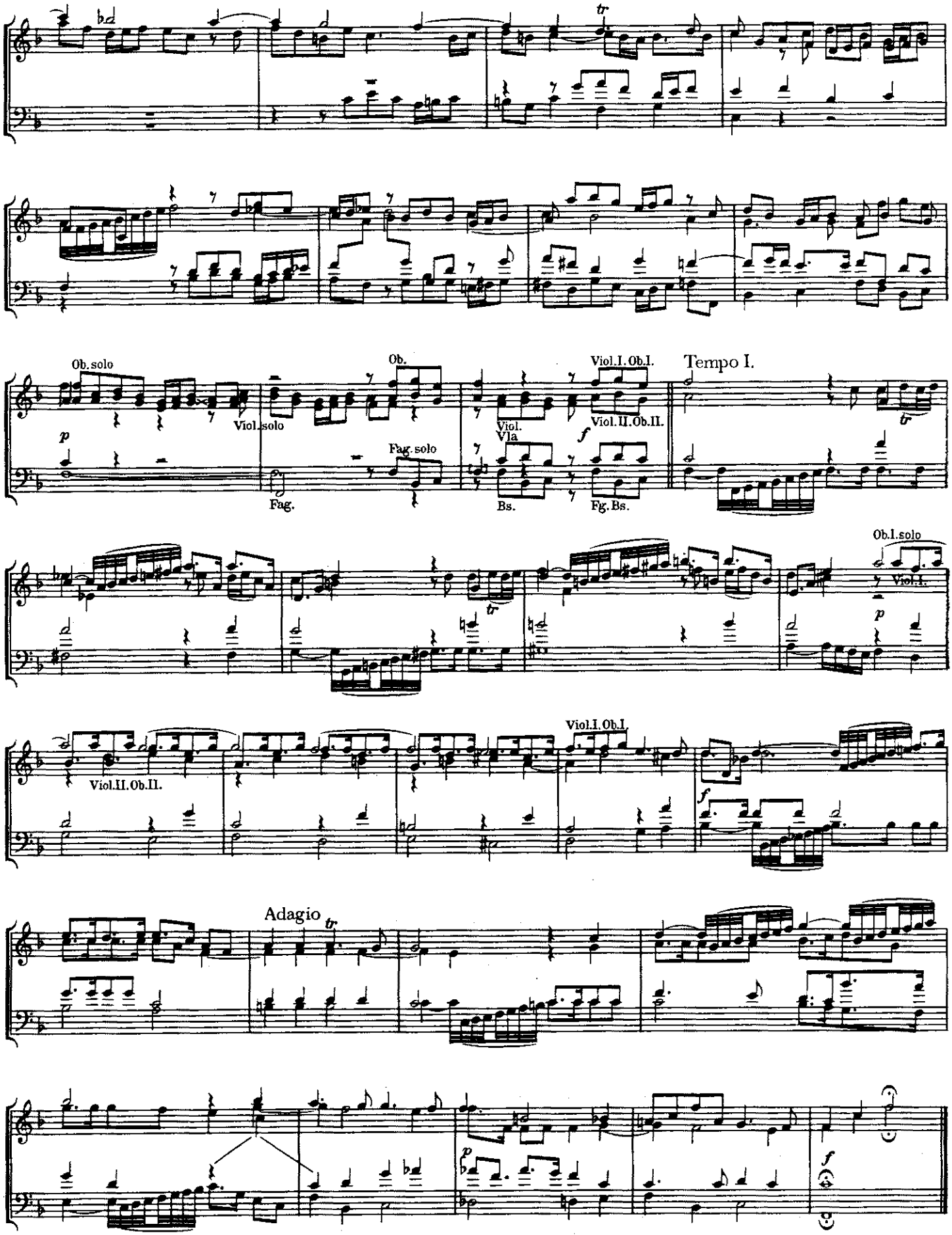

Skenováno pro studijní účely

115. REGINA COELI

Rkp. z první poloviny 18. stol.

Bohuslav Matěj Černohorský
1684—1742

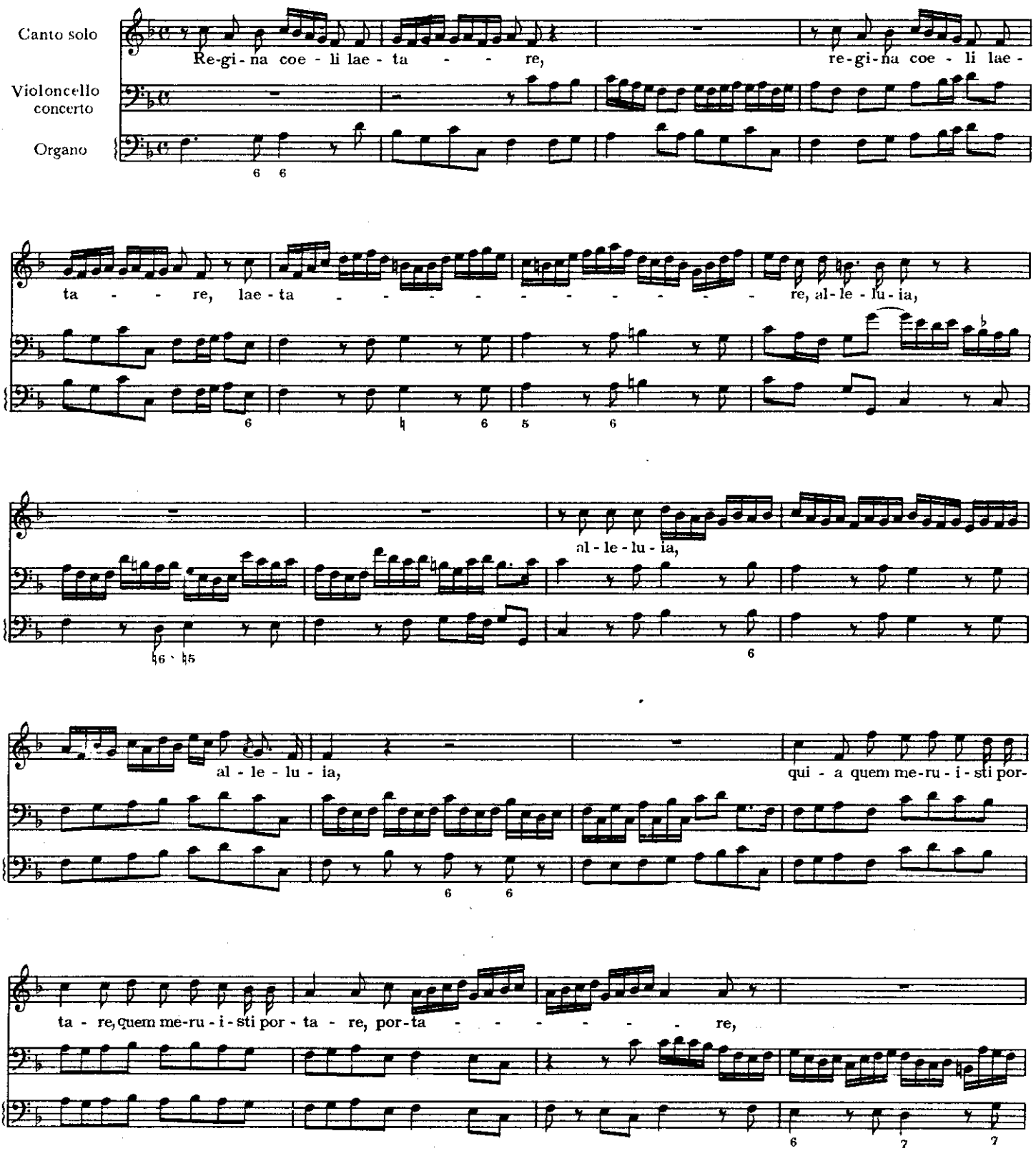

Skenováno pro studijní účely

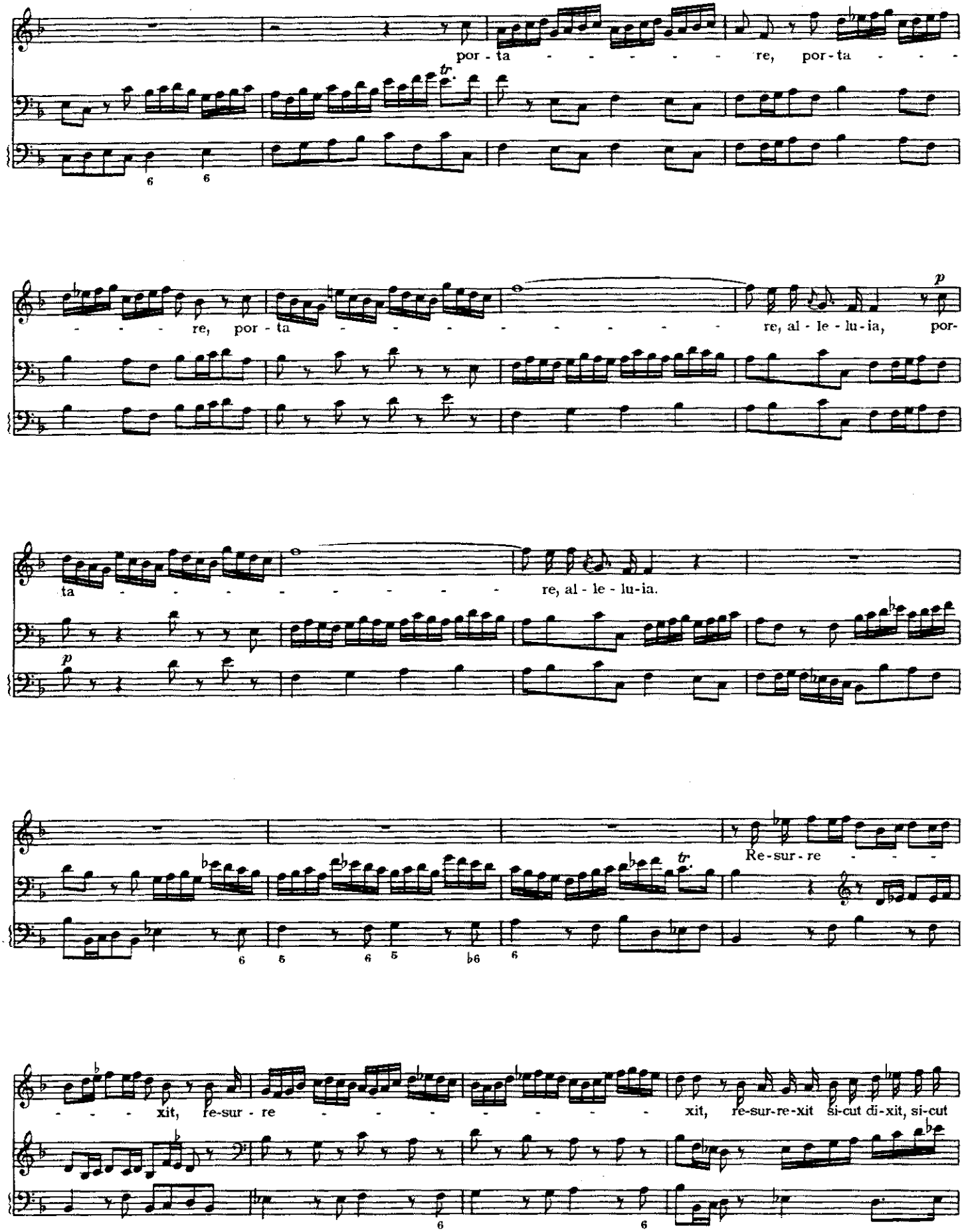

Skenováno pro studijní účely

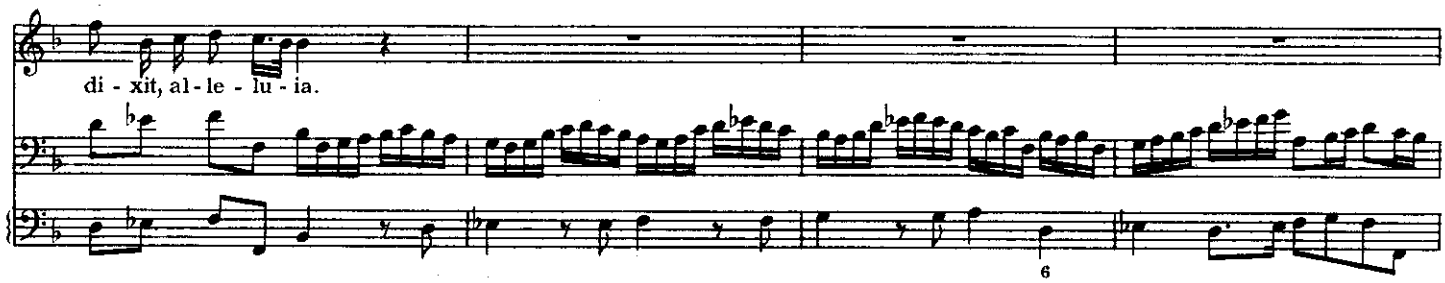

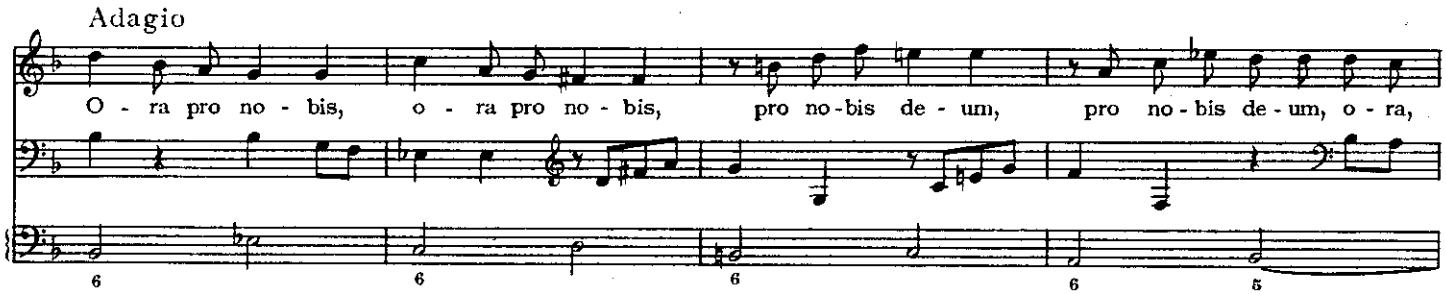

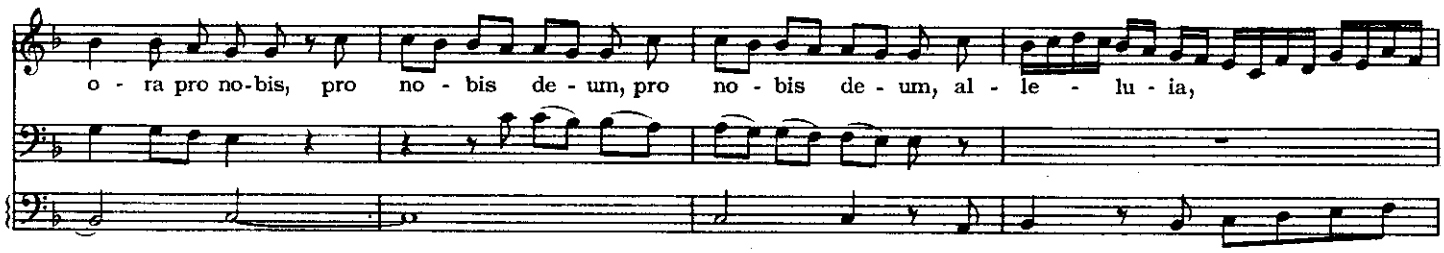

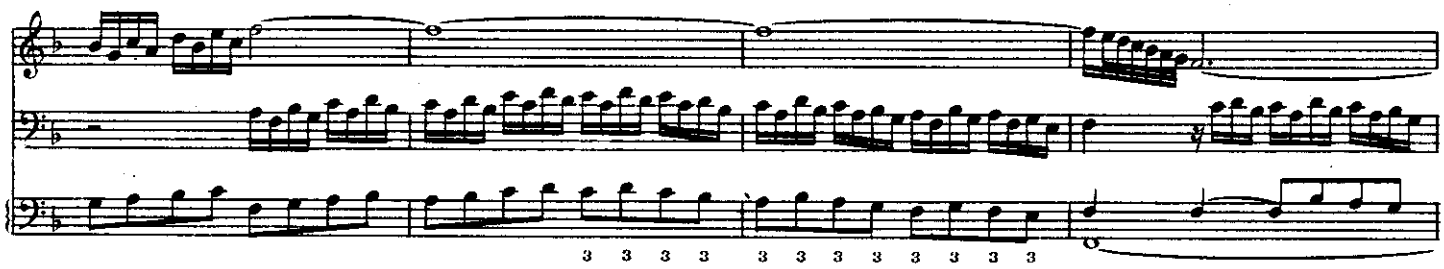

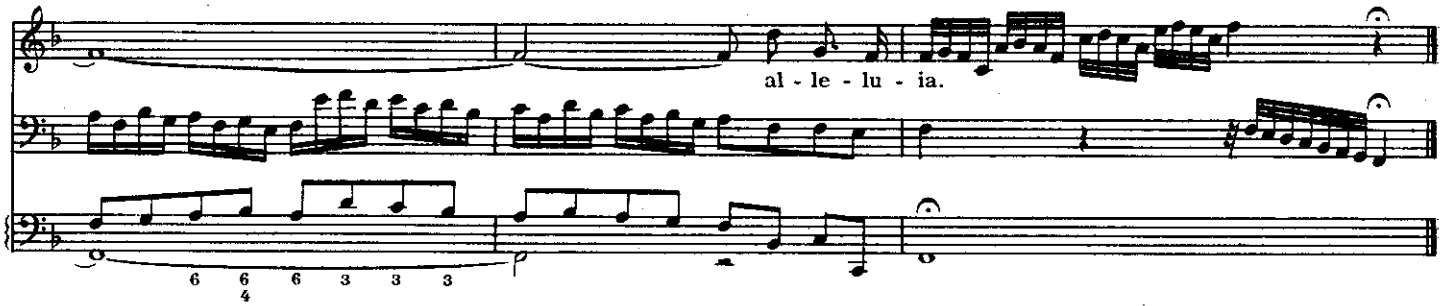

Skenováno pro studijní účely

116. CONCERTO à FLAUTO TRAVERSO

Rkp. z první poloviny 18. stol.

Jan Zach
1699—1773

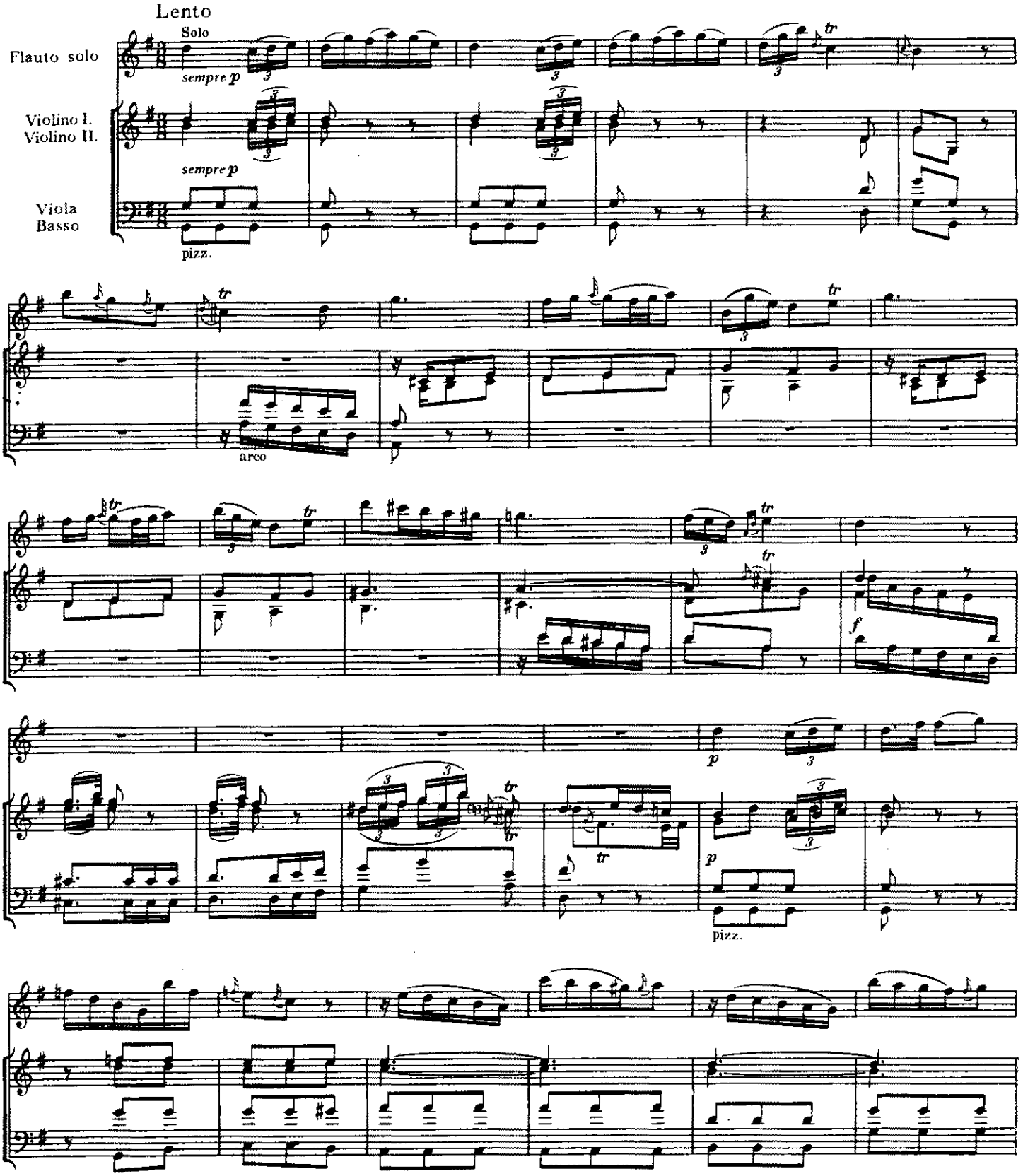

Skenováno pro studijní účely

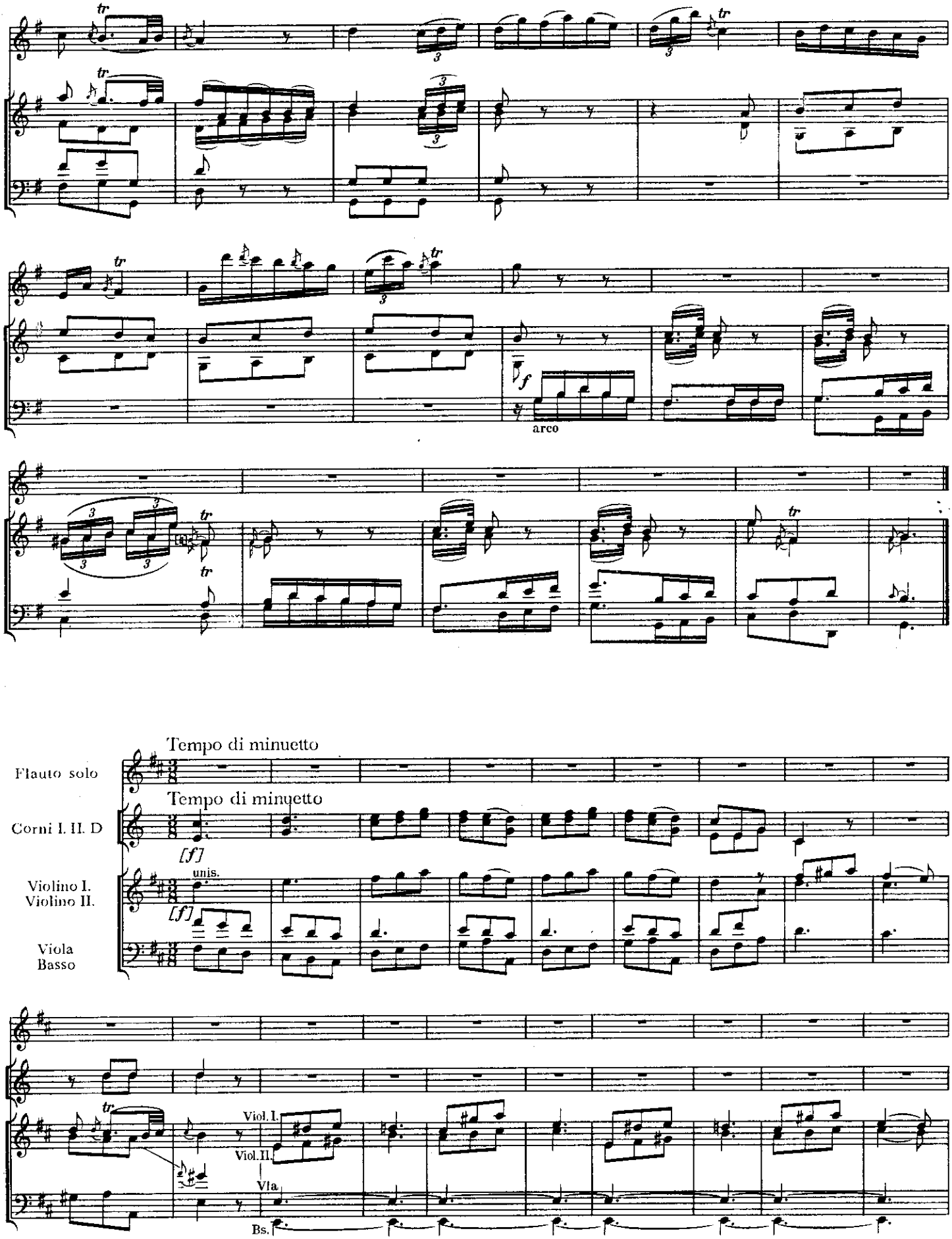

Skenováno pro studijní účely

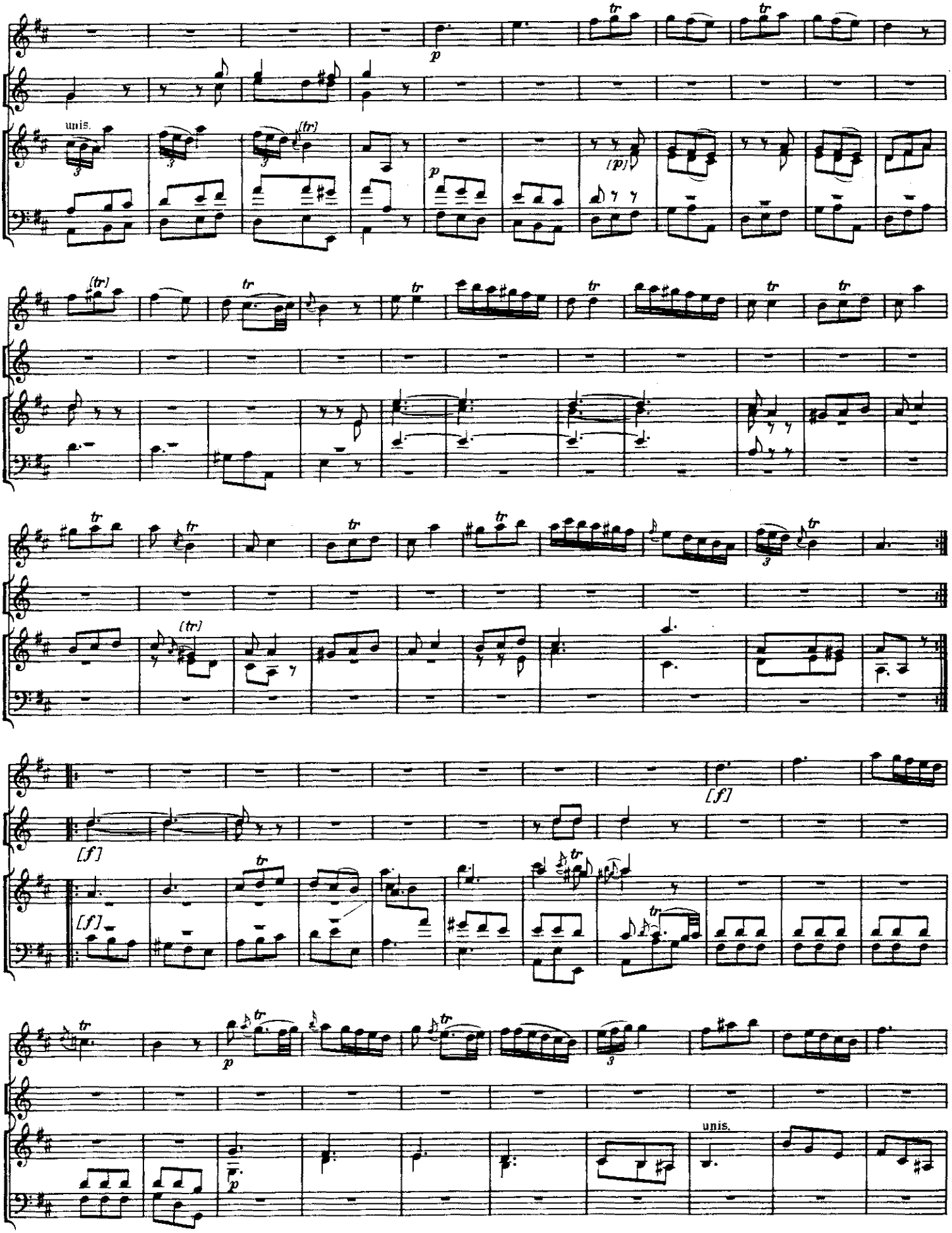

Skenováno pro studijní účely

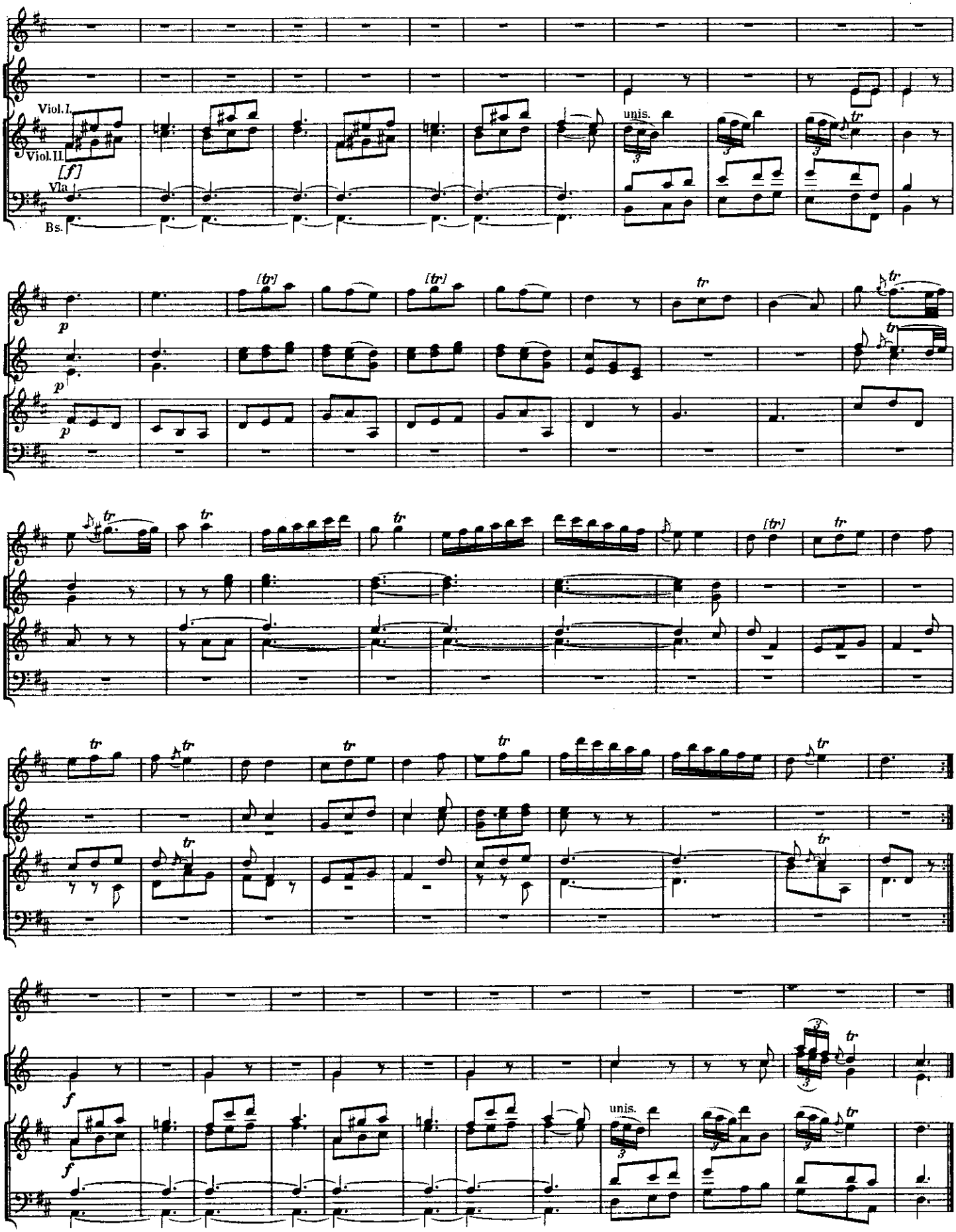

Skenováno pro studijní účely

117. PARTHIA

Rkp. z 18. stol.

František Ignác Antonín Tůma
1704—1774

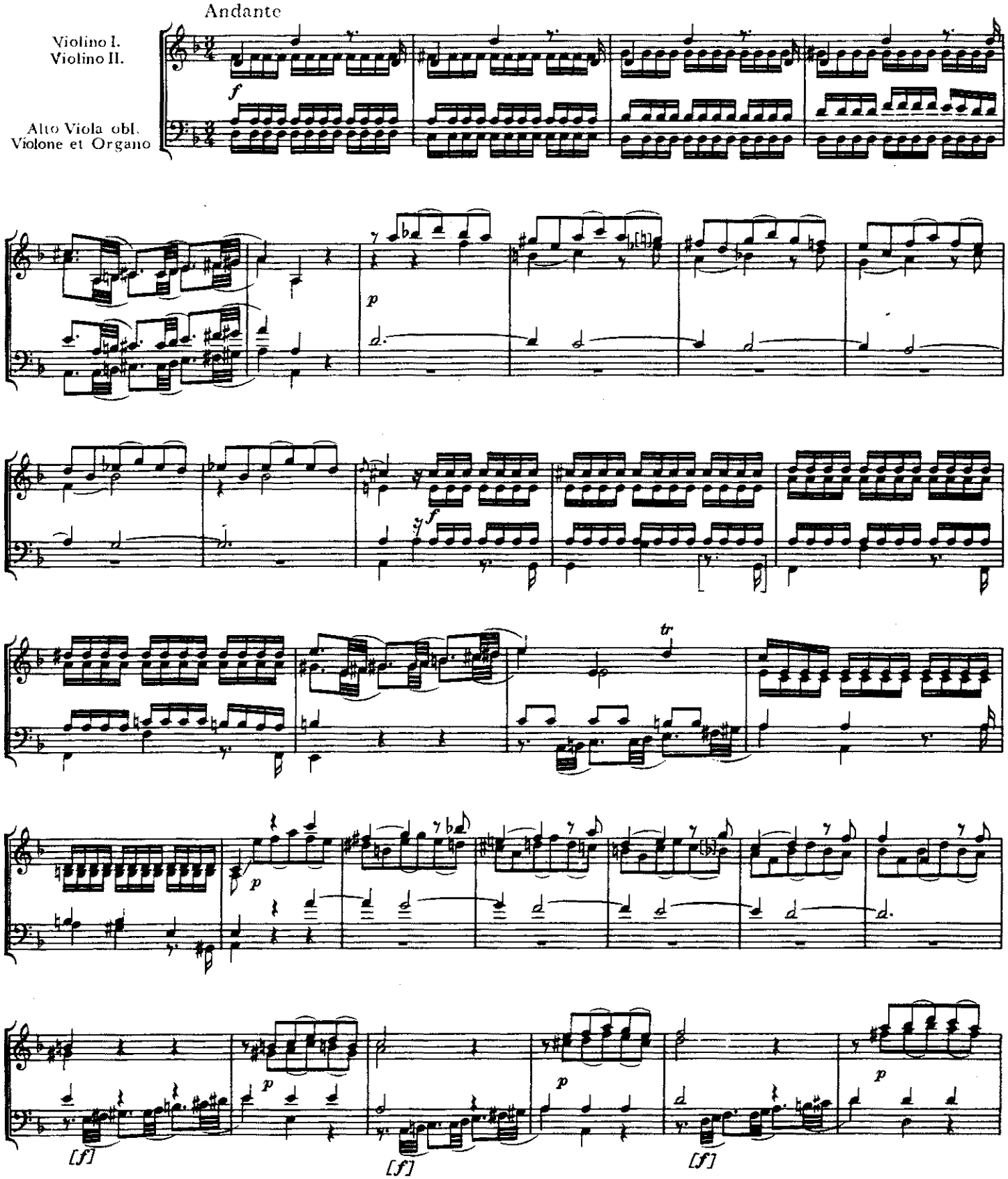

Skenováno pro studijní účely

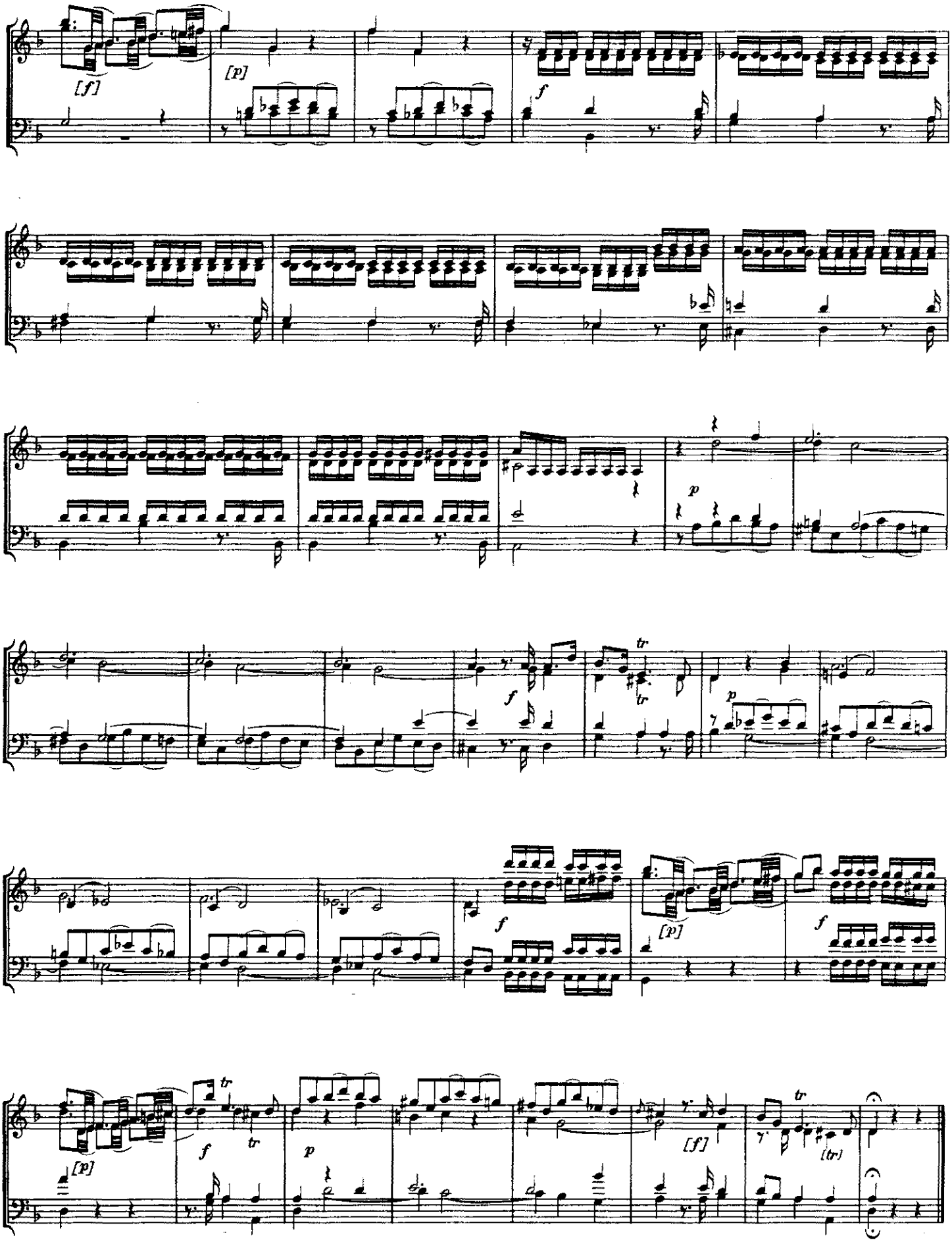

Skenováno pro studijní účely

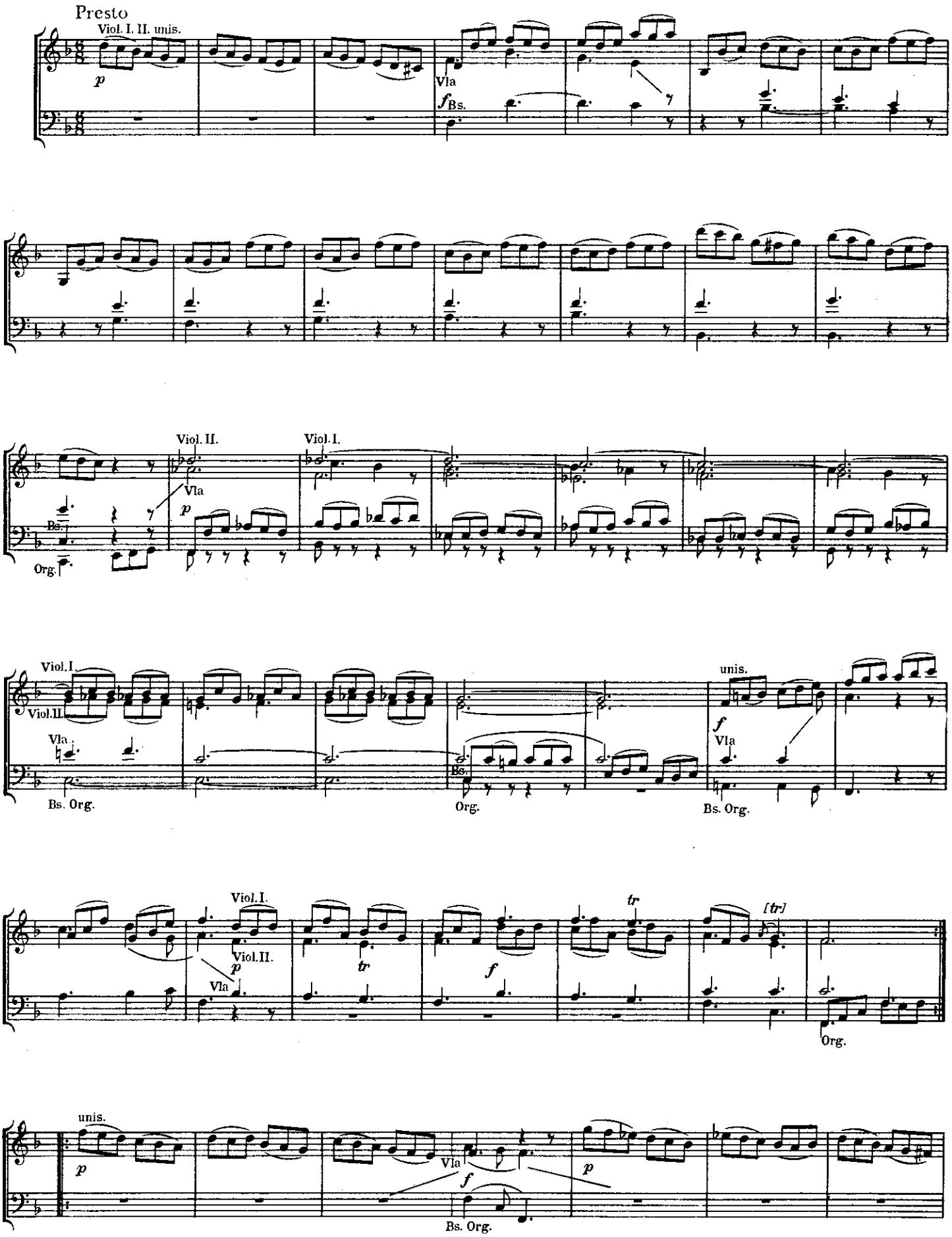

Skenováno pro studijní účely

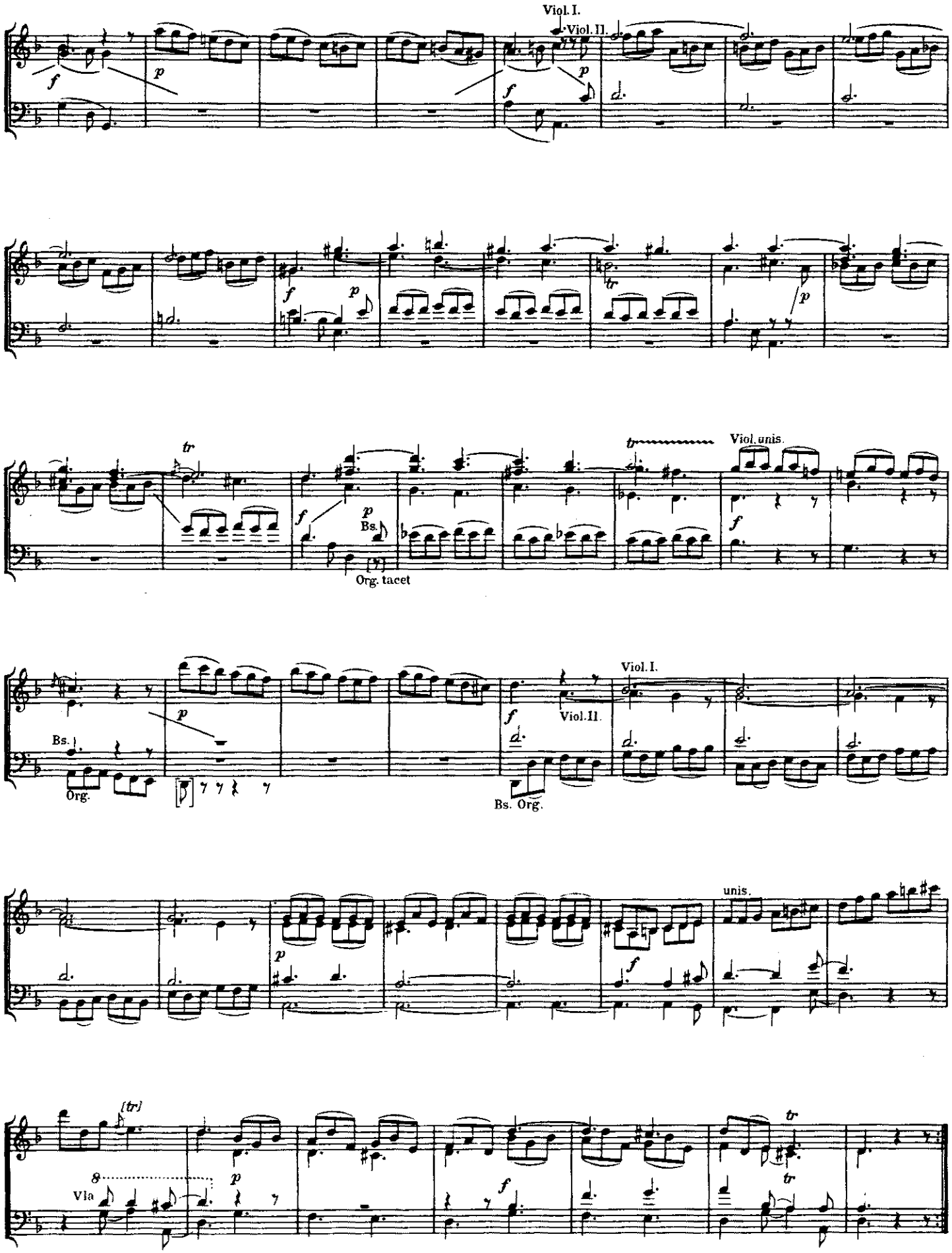

Skenováno pro studijní účely

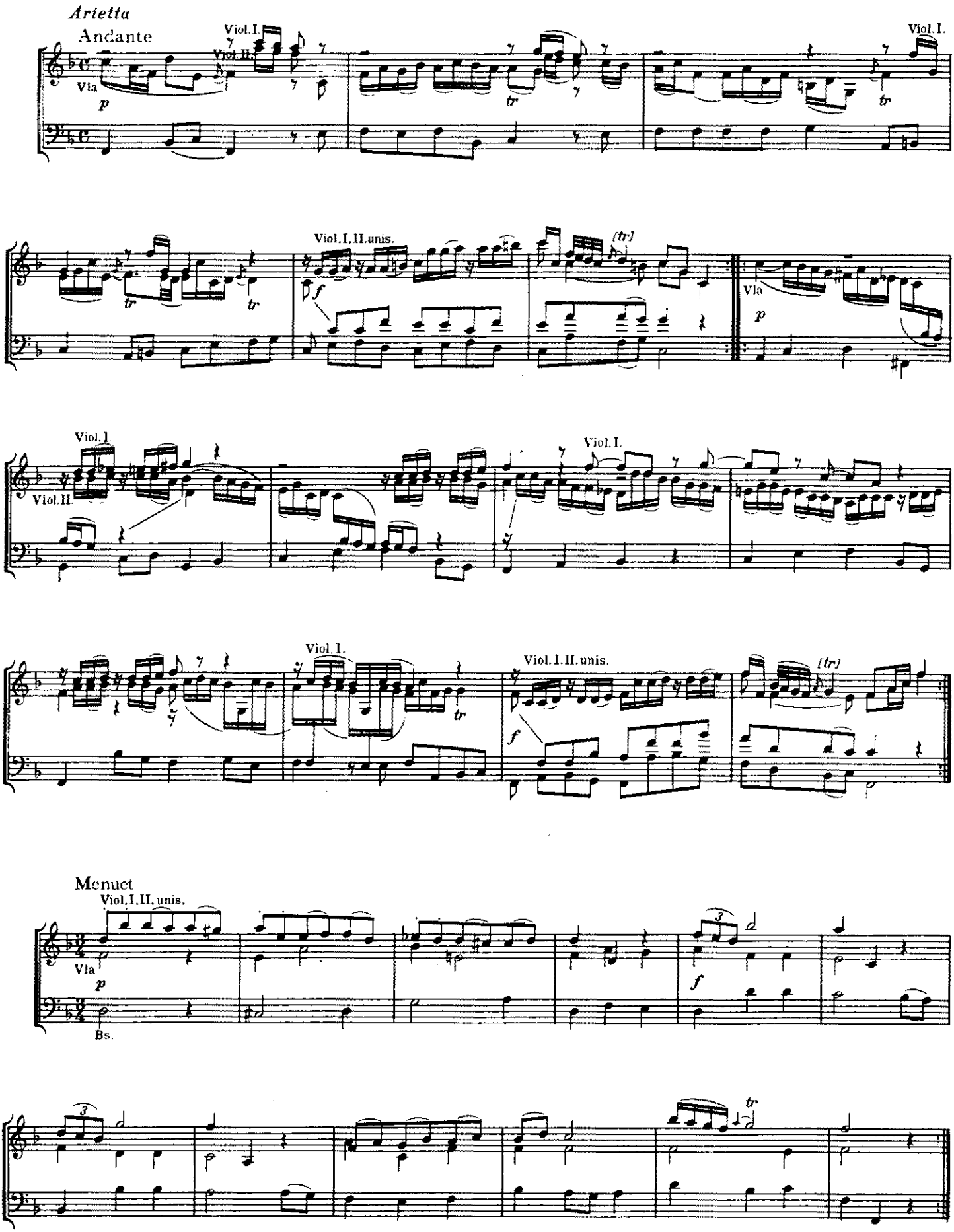

Skenováno pro studijní účely

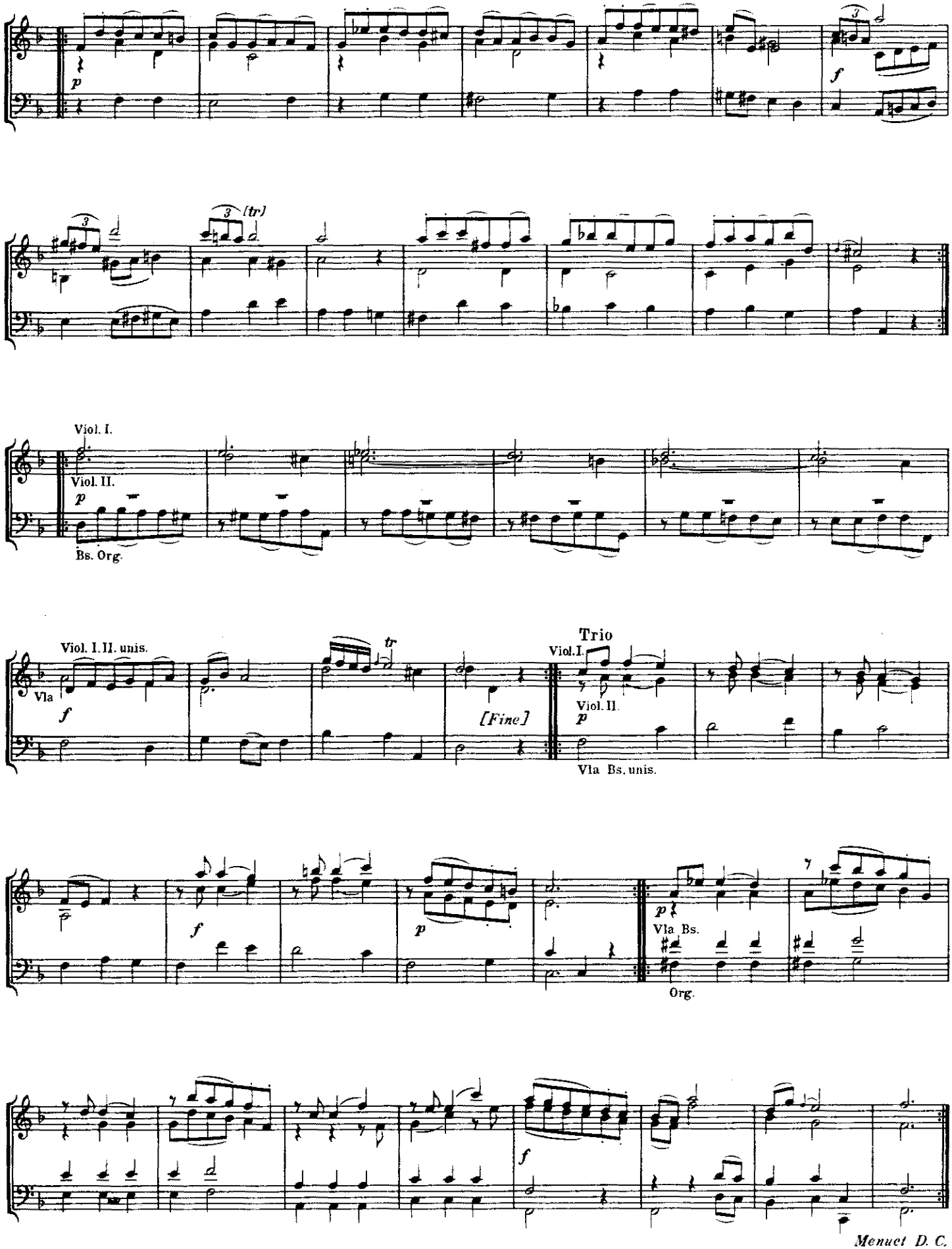

Skenováno pro studijní účely

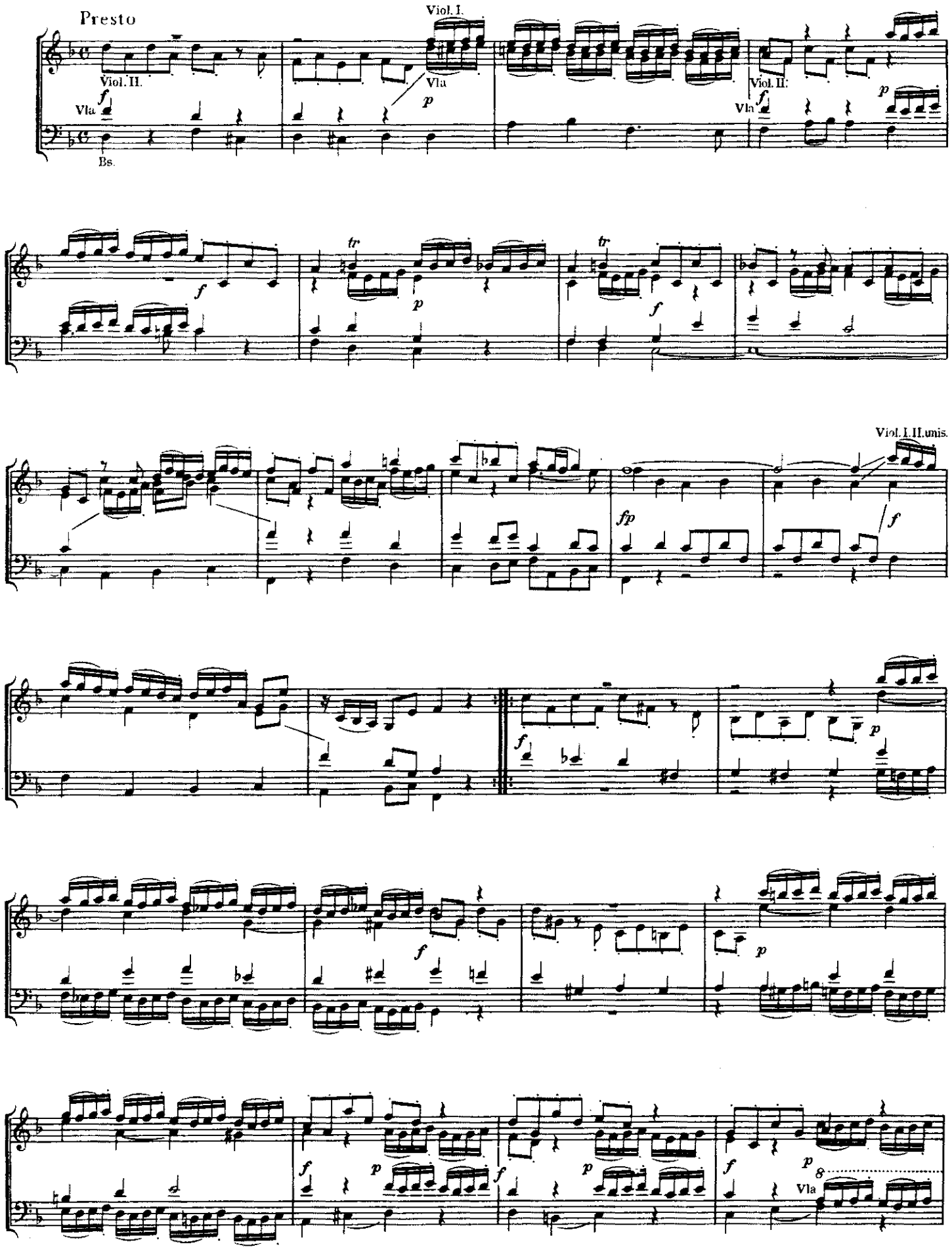

Skenováno pro studijní účely

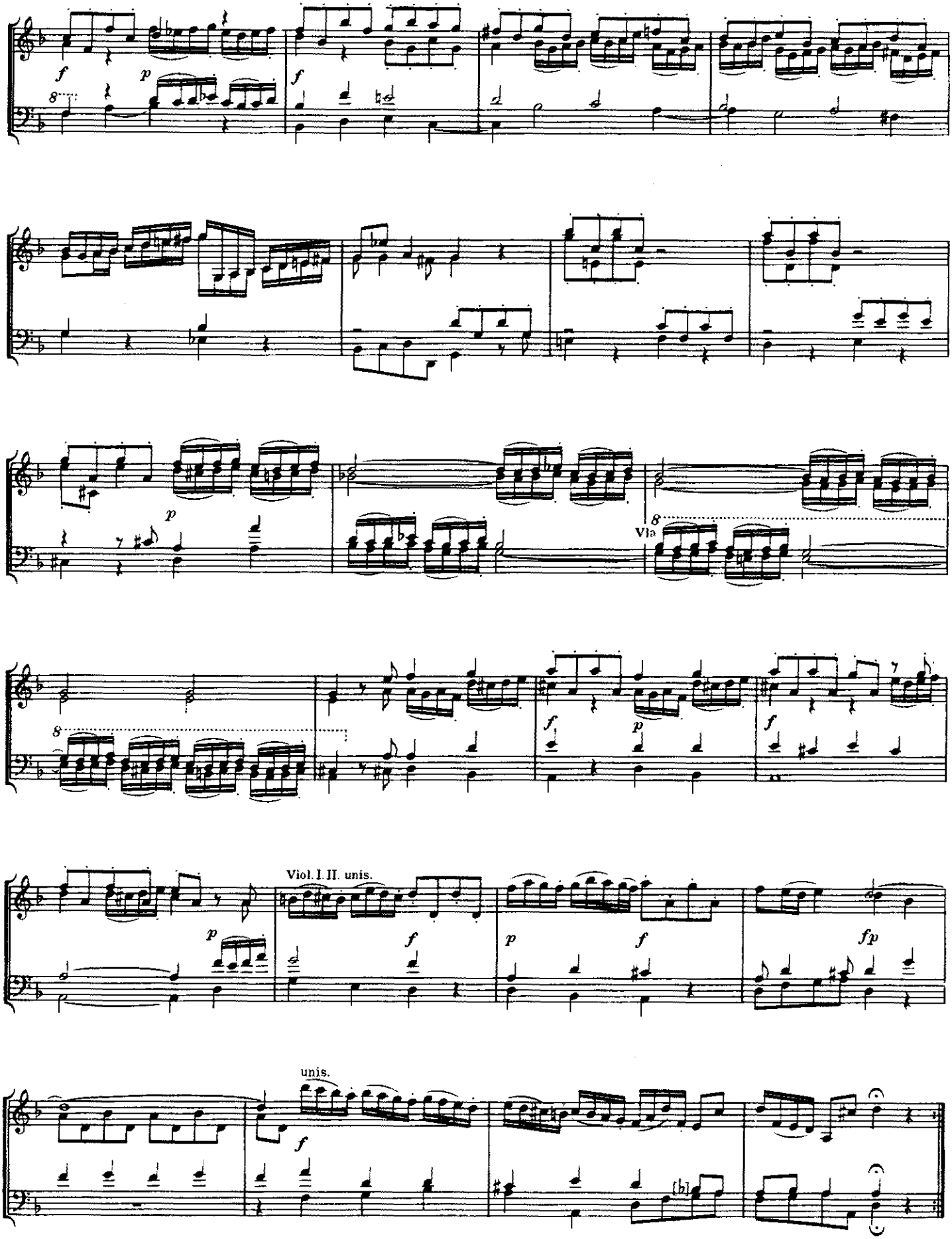

Skenováno pro studijní účely

118. OUVERTURE

Loutnová tabulatura
Rkp. z konce 17. stol.

Jan Antonín Losy
Mezi 1643/47—1721

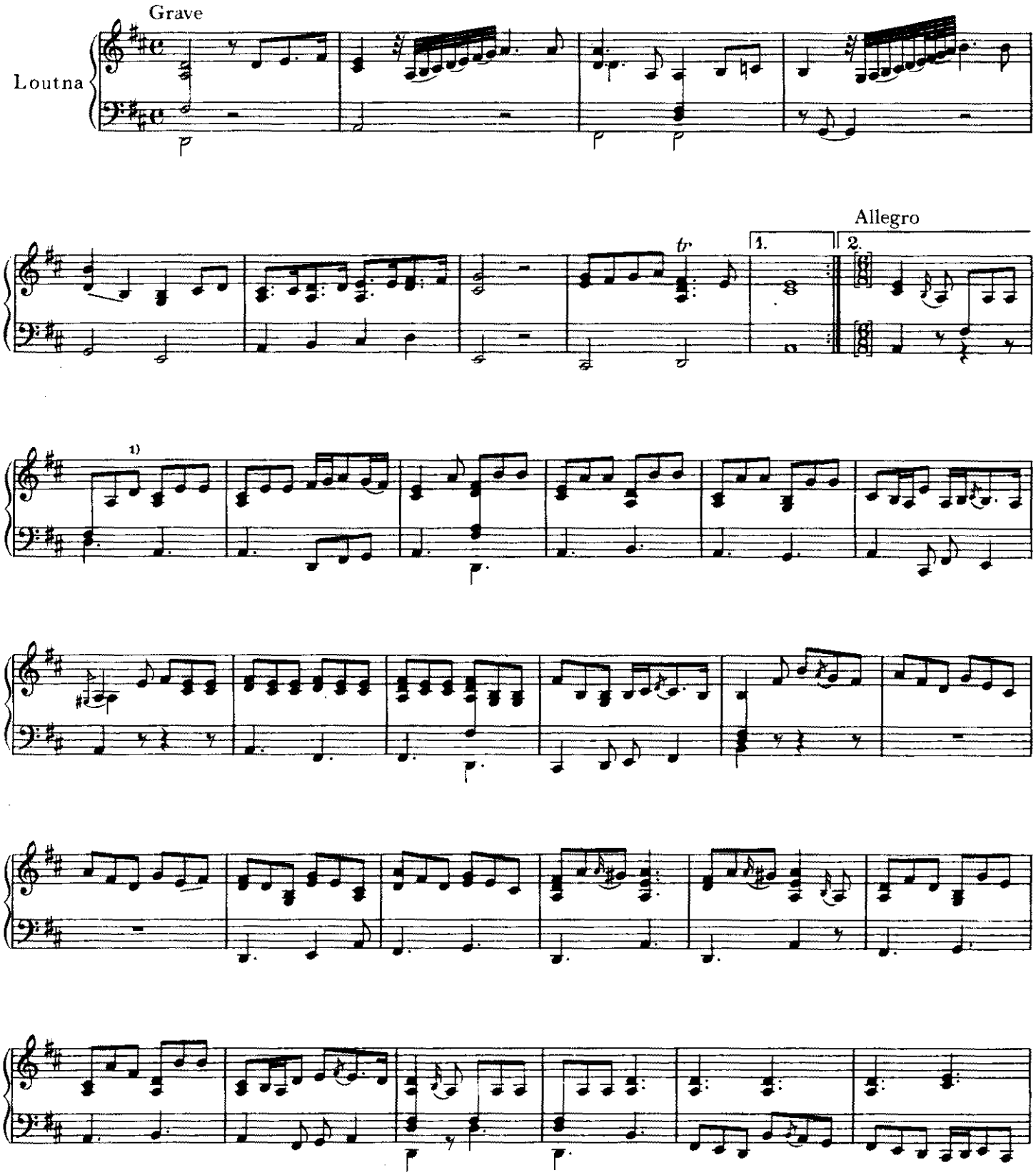

Skenováno pro studijní účely

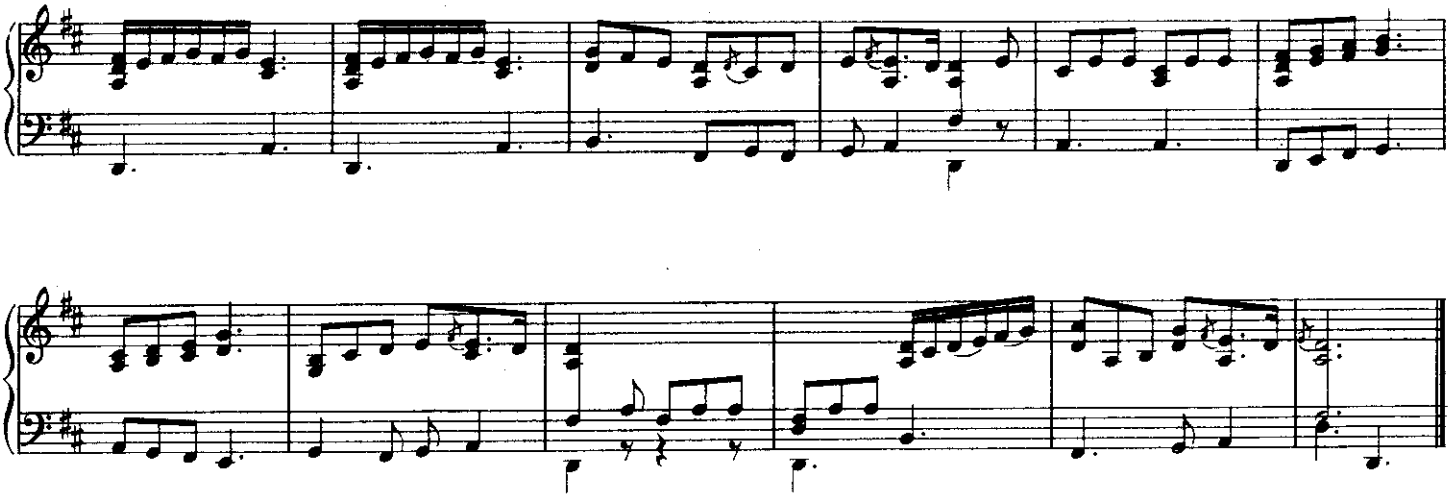

119. TOMBEAU

Tabulatura pro kytaru
Rkp. z konce 17. stol.

Jan Antonín Losy
Mezi 1643/47—1721

Allemande

Kytara

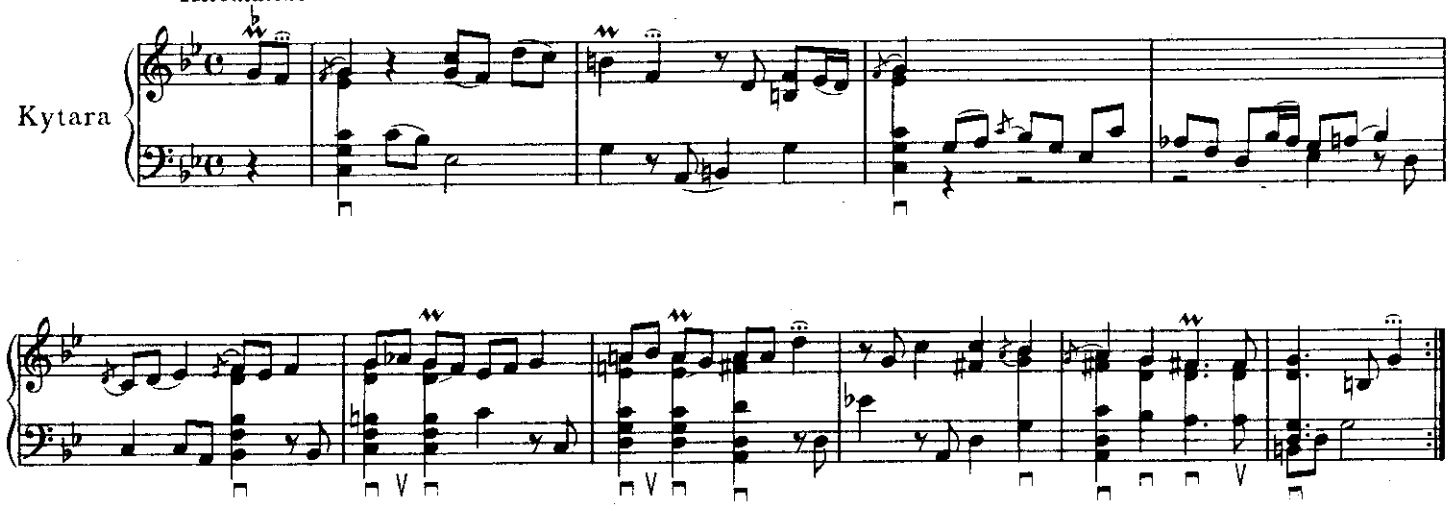

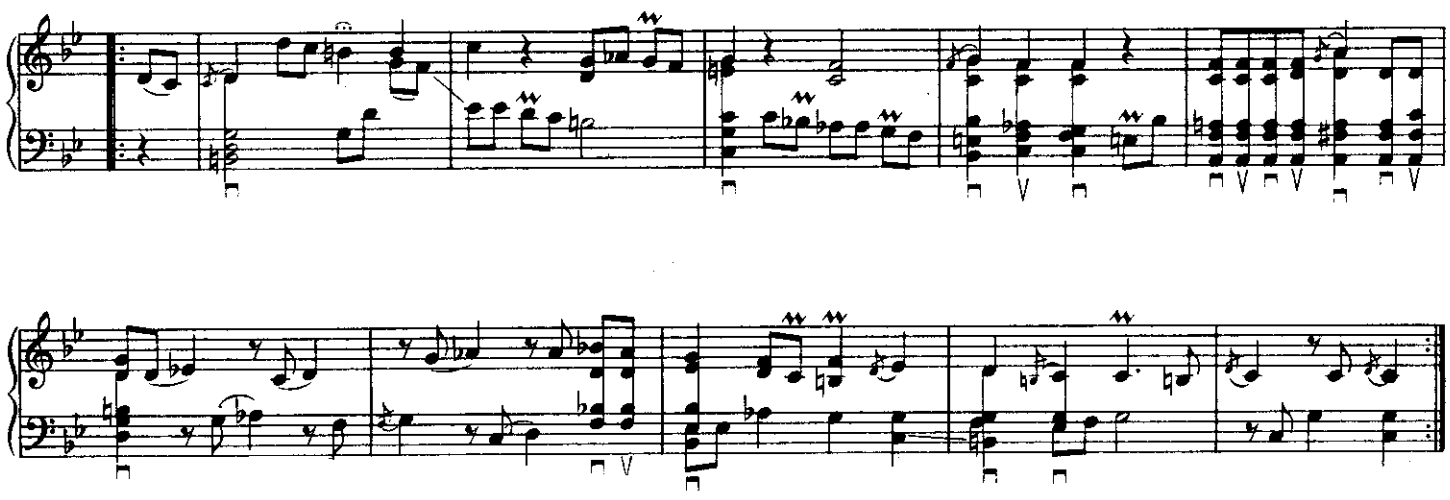

Skenováno pro studijní účely

120. VALAŠSKÉ TANCE

Tabulatura pro mandoru
Rkp. z konce 17. stol.

Kolem r. 1700

a) VALACHICA

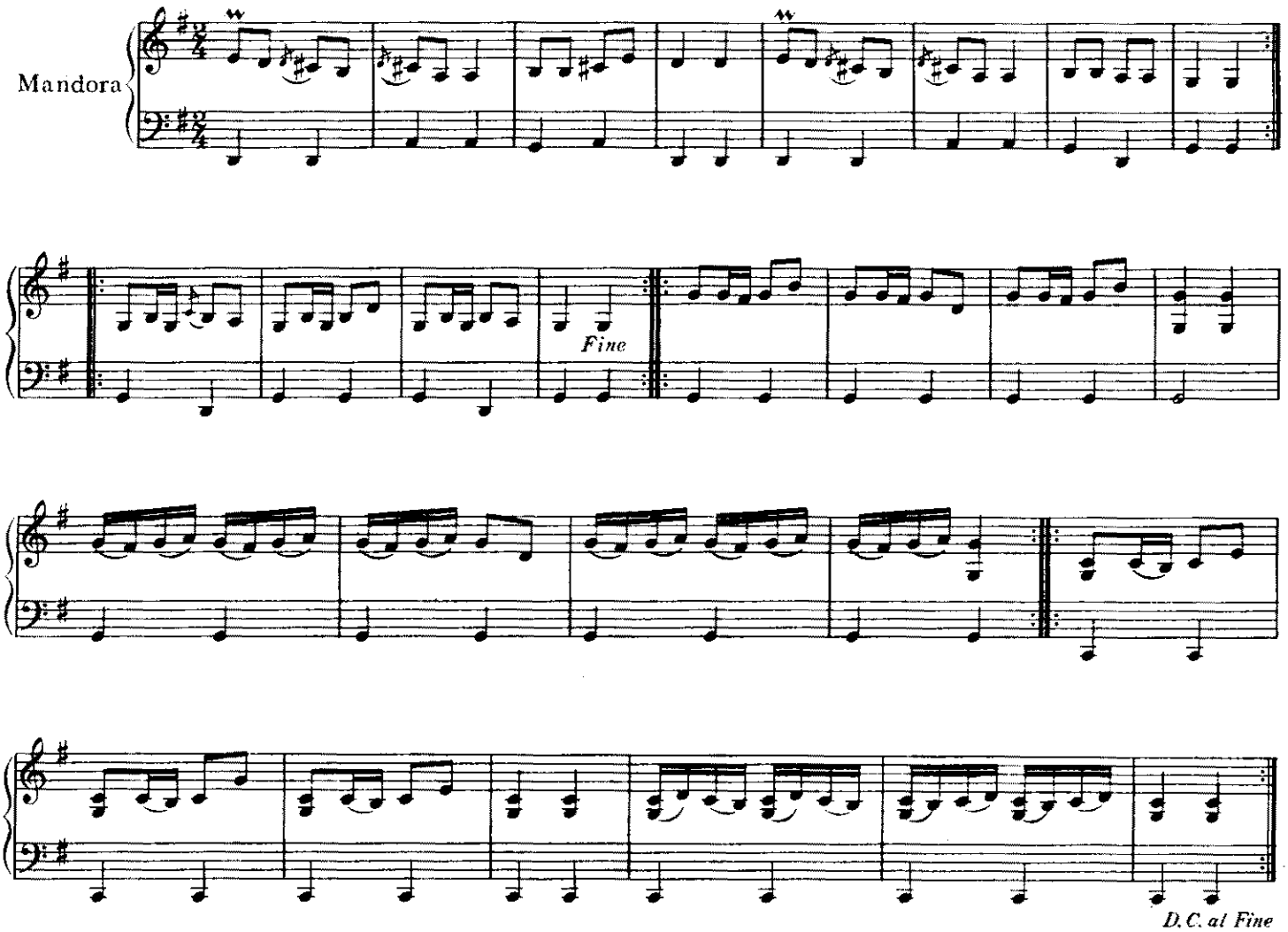

b) KOZÁK

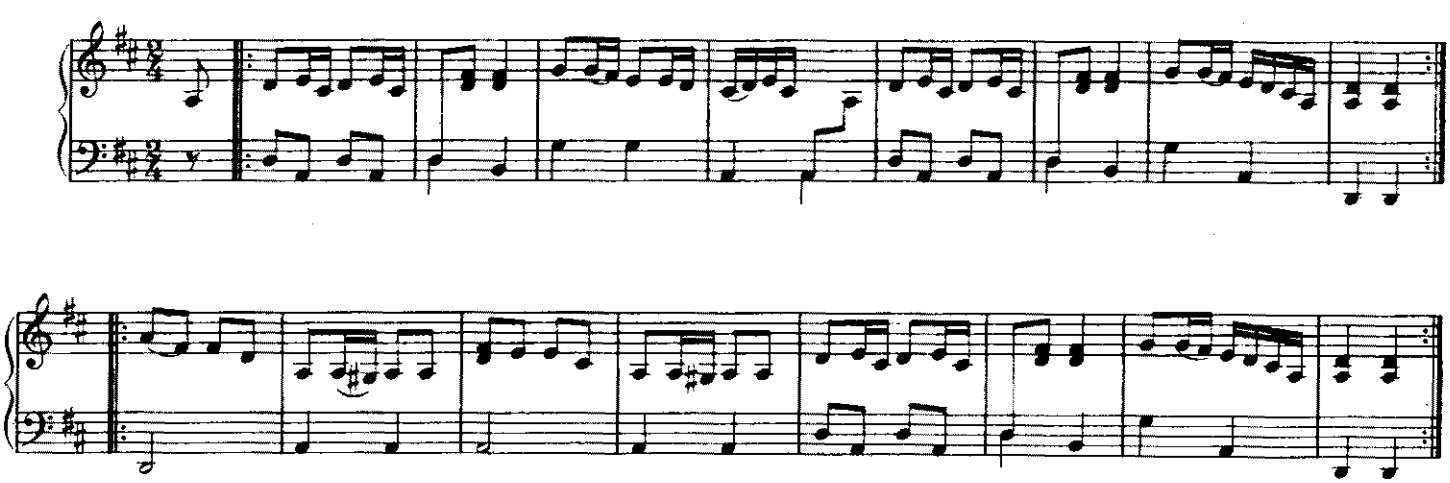

Skenováno pro studijní účely

121. HANÁCKÉ TANCE

Rkp. z počátku 18. stol. Kolem r. 1700

a) NAVAŘILA BUCHET STUDENOU VODOU . . .

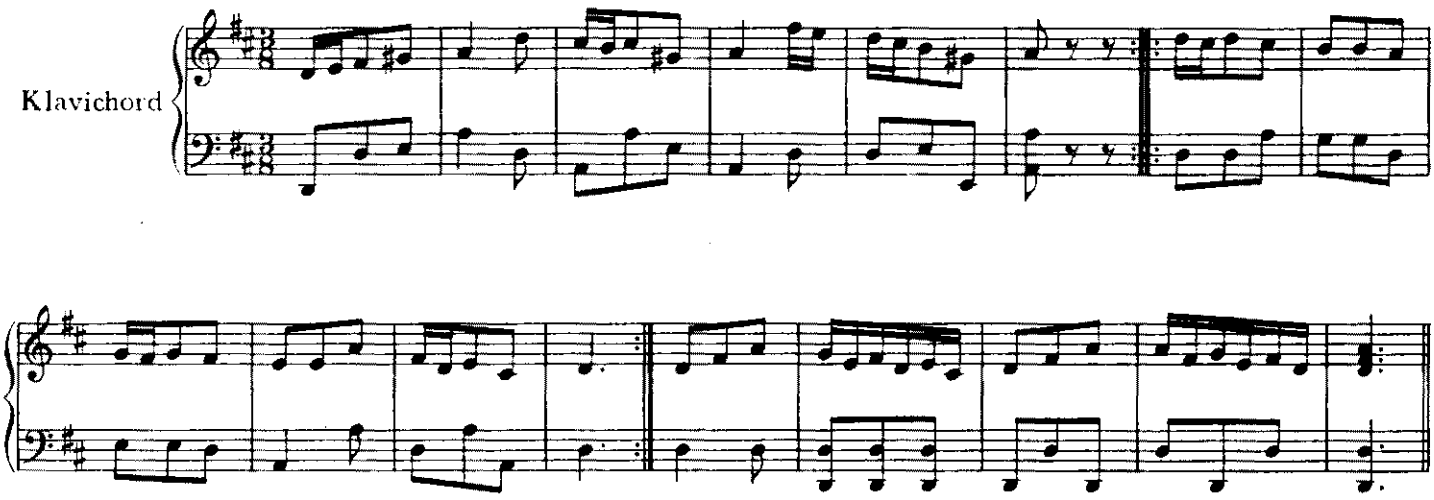

b) ŠLA PANENKA SMUTNĚ . . .

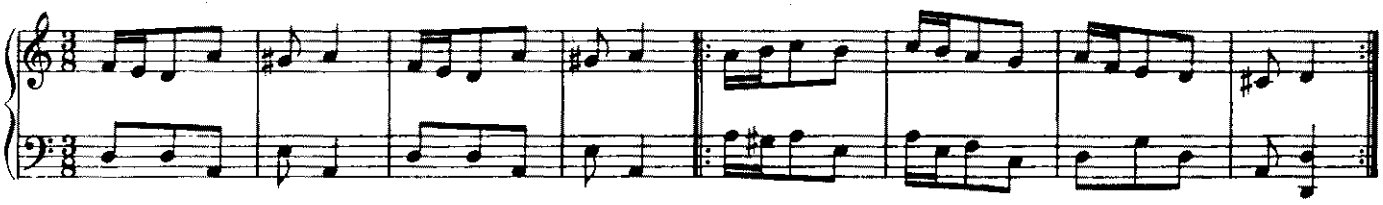

c) POĎ, DĚVEČKO, POĎ TANCOVAT . . .

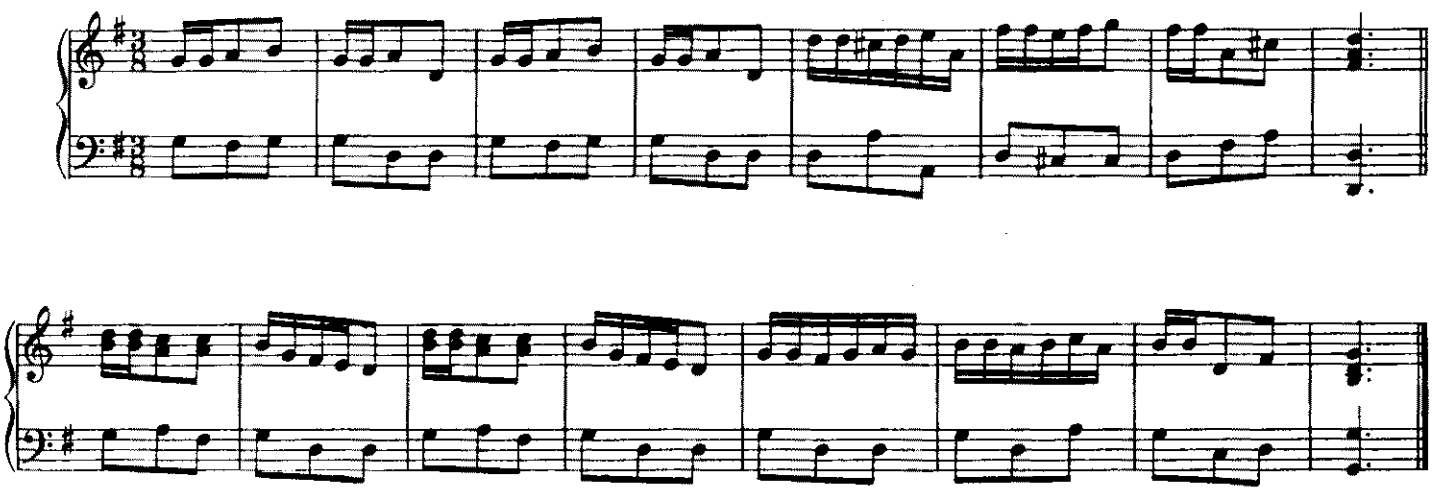

Skenováno pro studijní účely

d) TLUČU, TLUČU, OTEVŘETE . . .

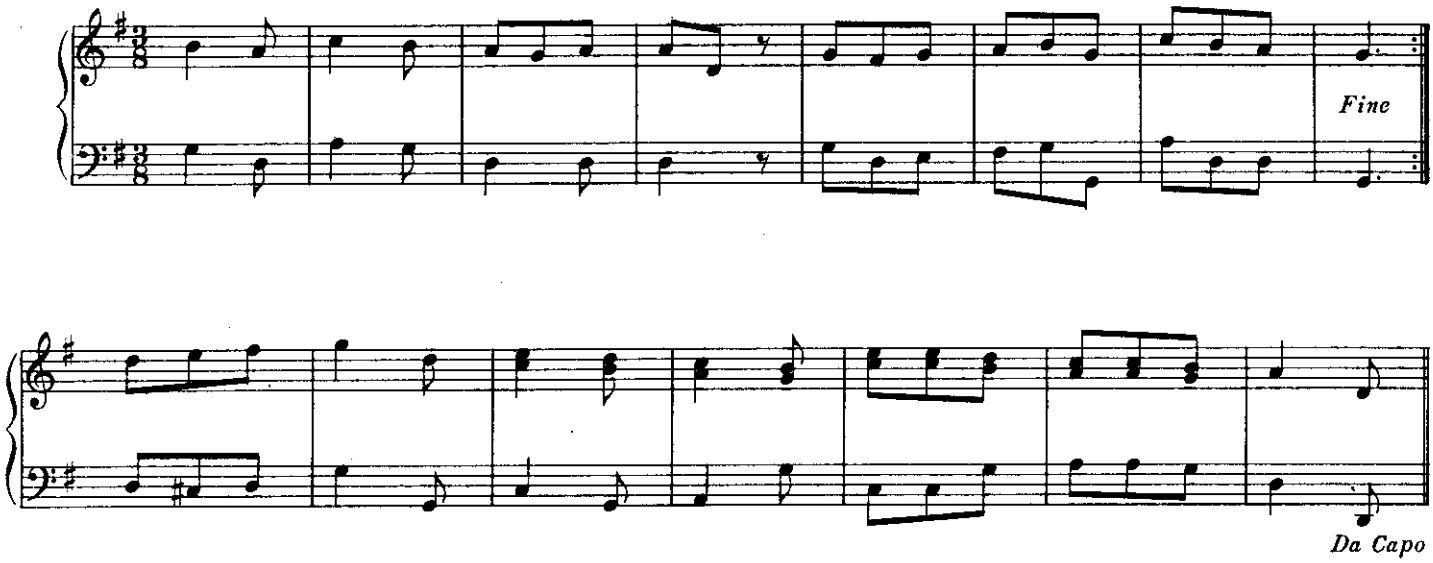

e) V PROSTĚJOVĚ O JARMACE

„Coufavý tanec“

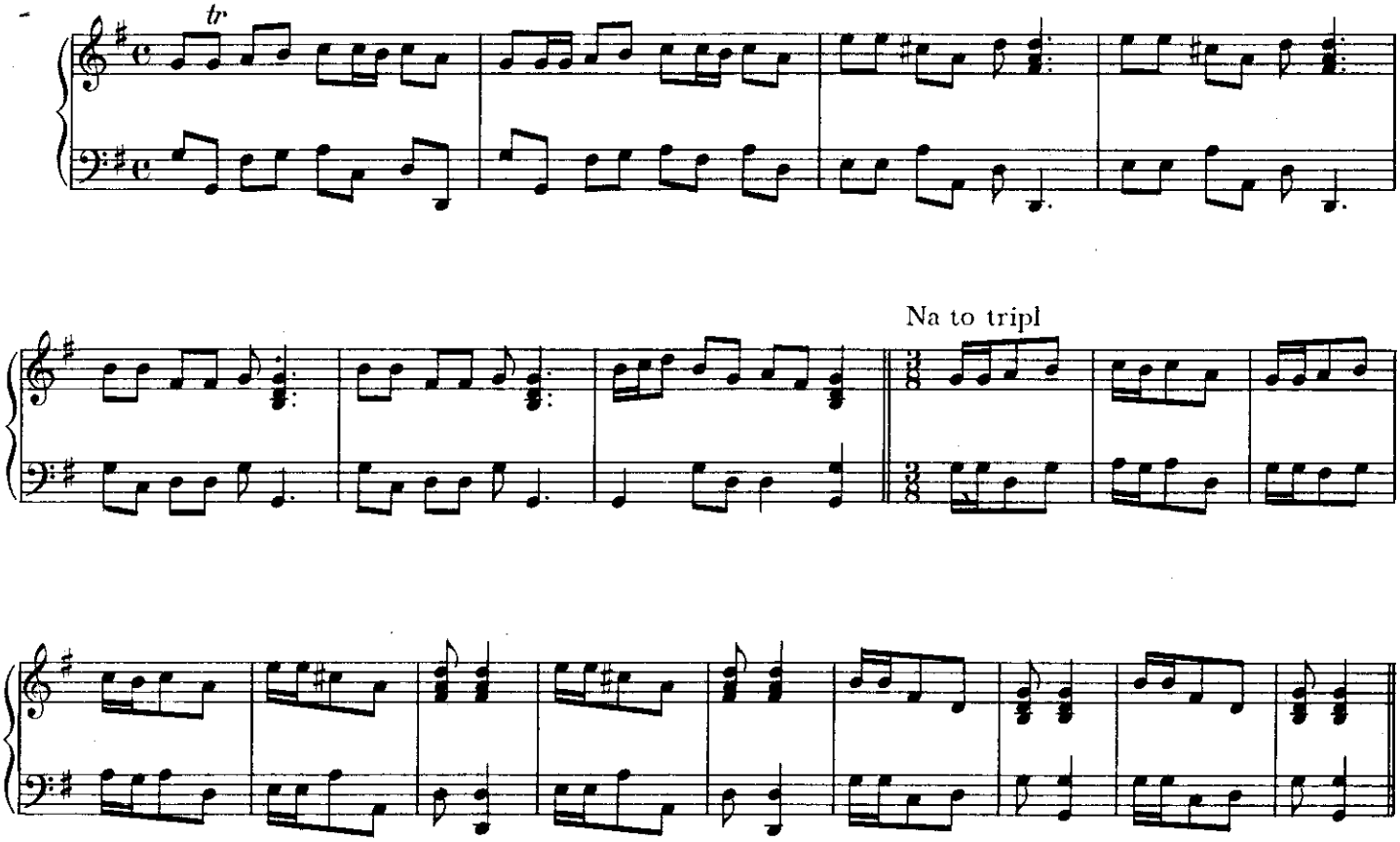

Skenováno pro studijní účely

122. L'ORIGINE DI JAROMERITZ IN MORAVIA

II. akt, scéna 4

Autograf (?) z r. 1730

František Václav Míča
1694—1744

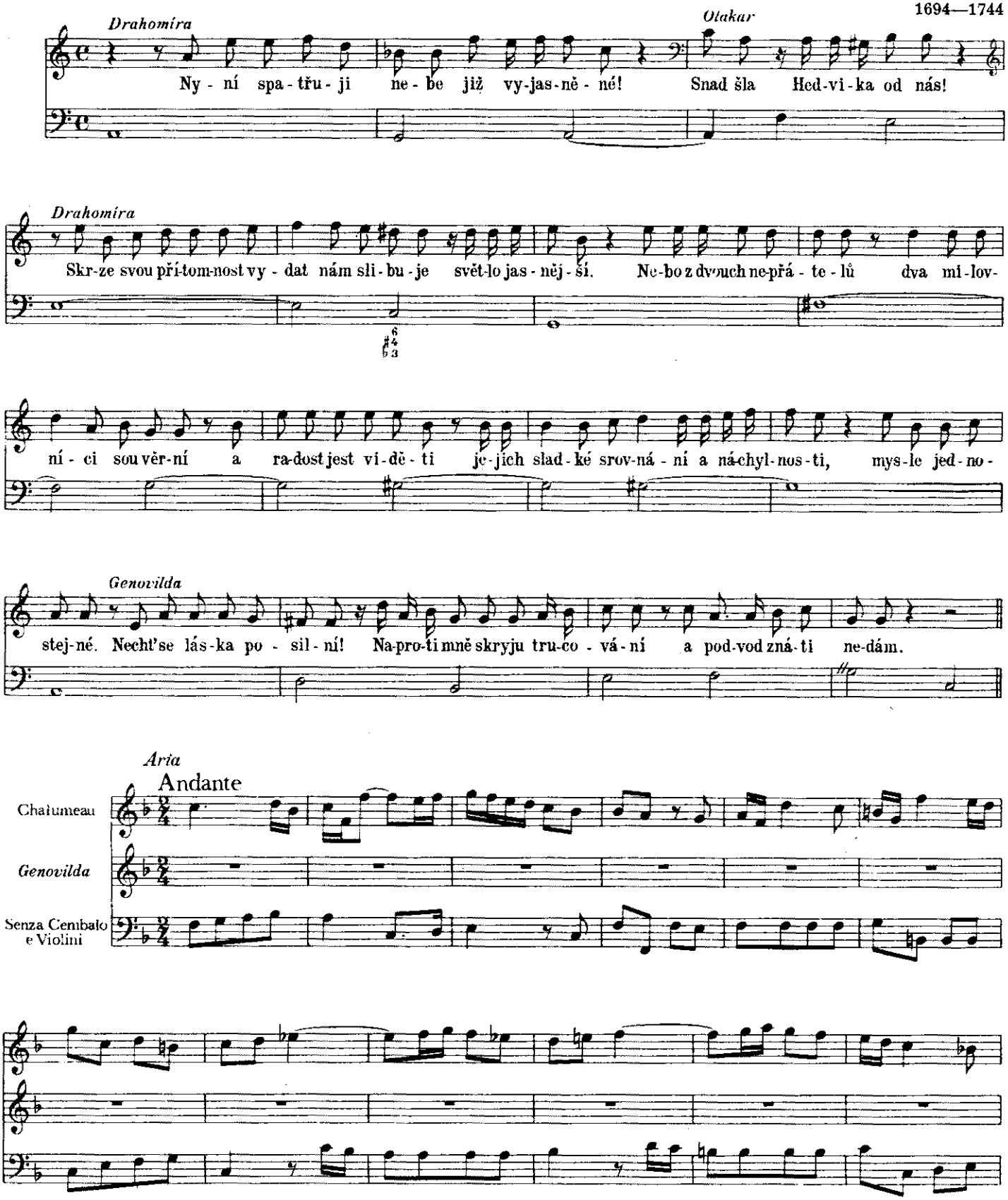

Skenováno pro studijní účely

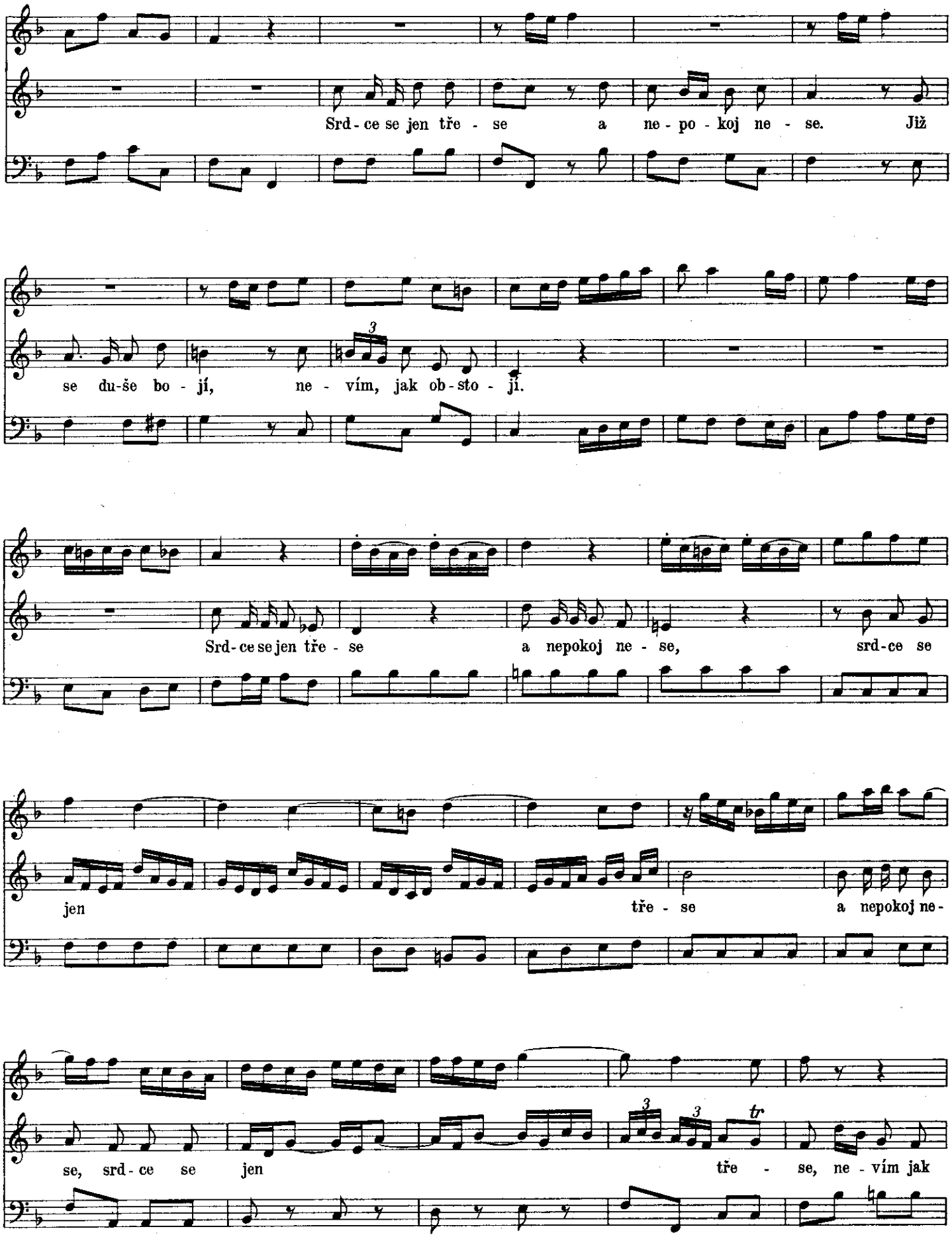

Skenováno pro studijní účely

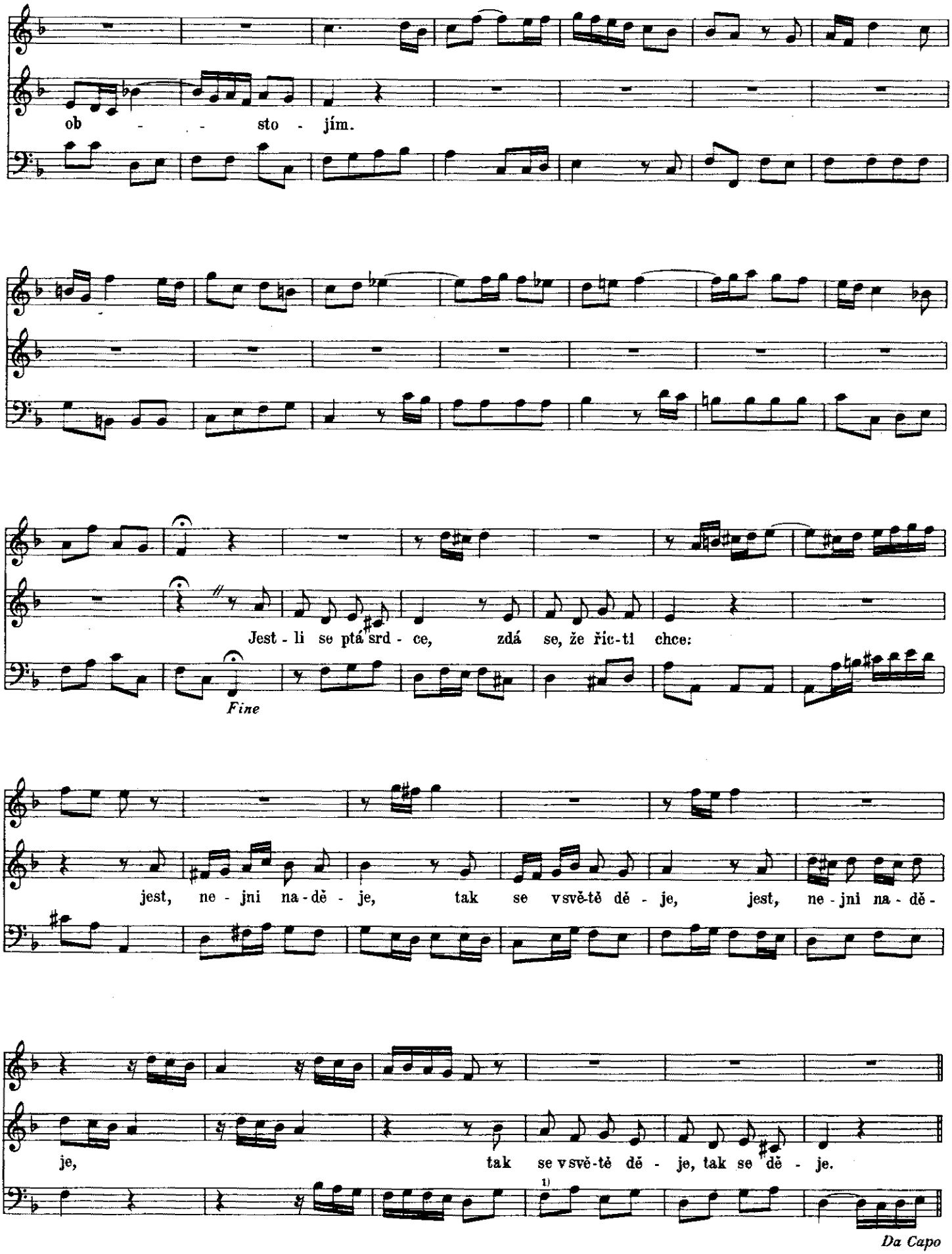

Skenováno pro studijní účely

123. PRELUDIUM

Museum für Orgelspieler
Tisk kolem r. 1832

Josef Ferd. Norbert Seger
1716—1782

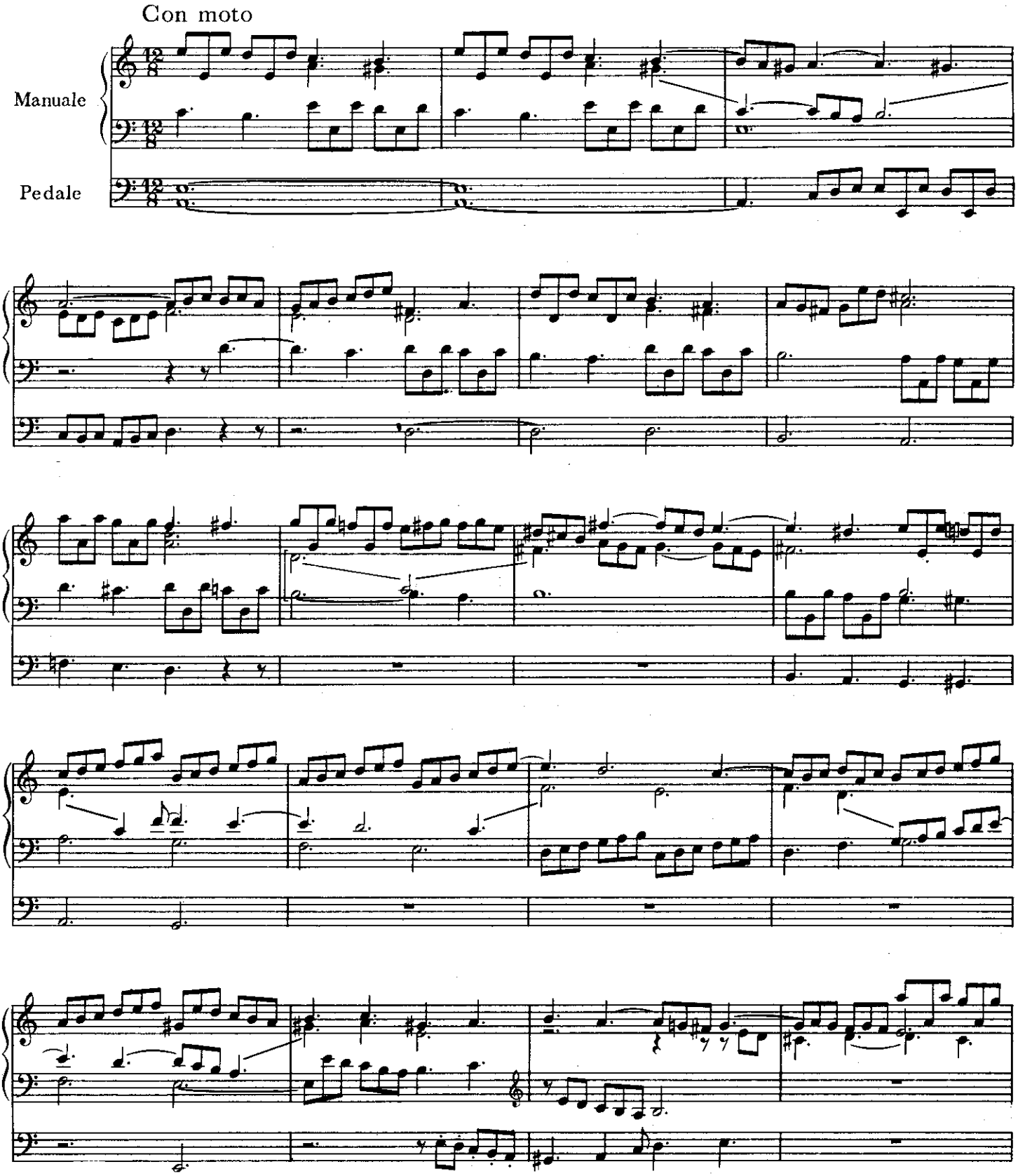

Skenováno pro studijní účely

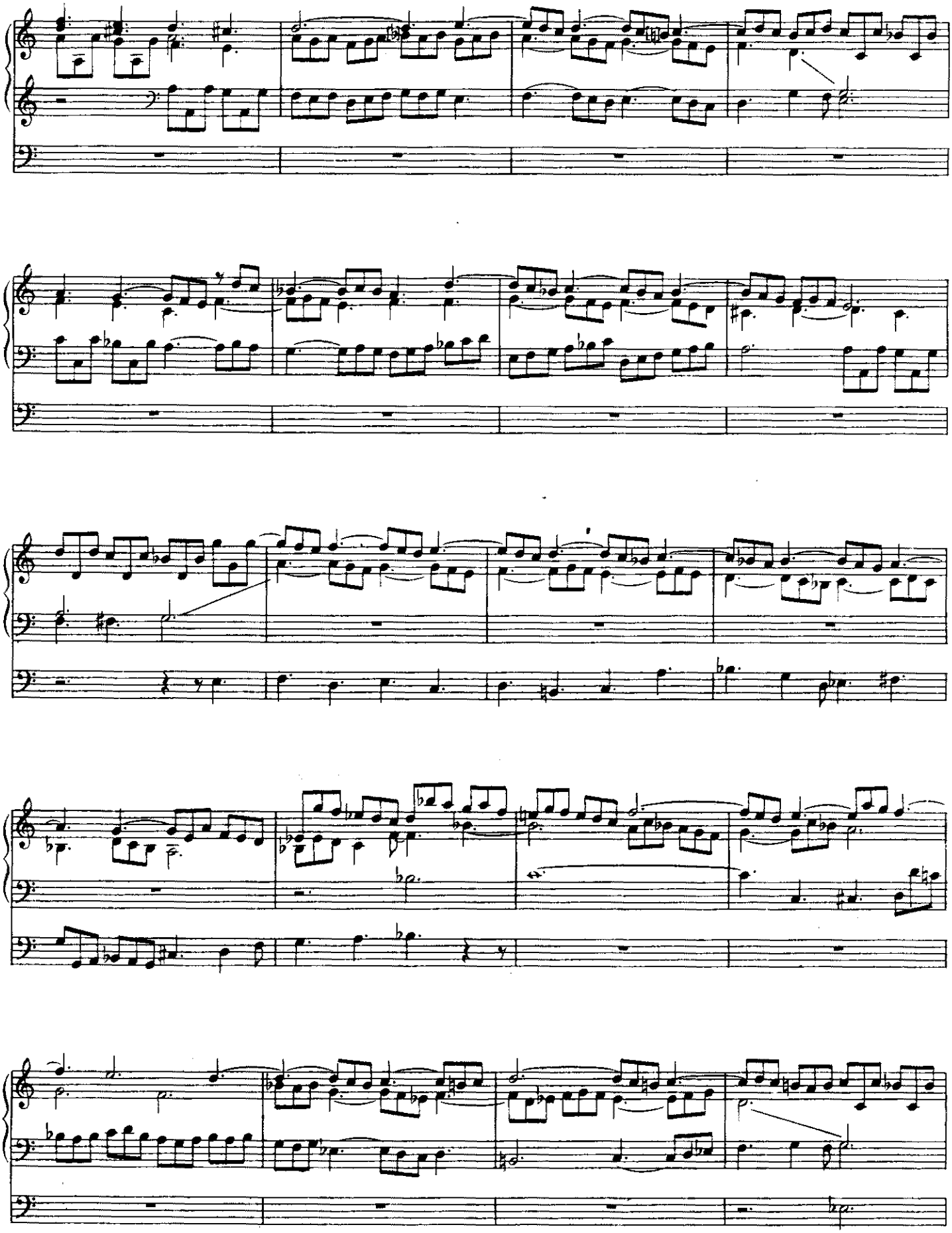

Skenováno pro studijní účely

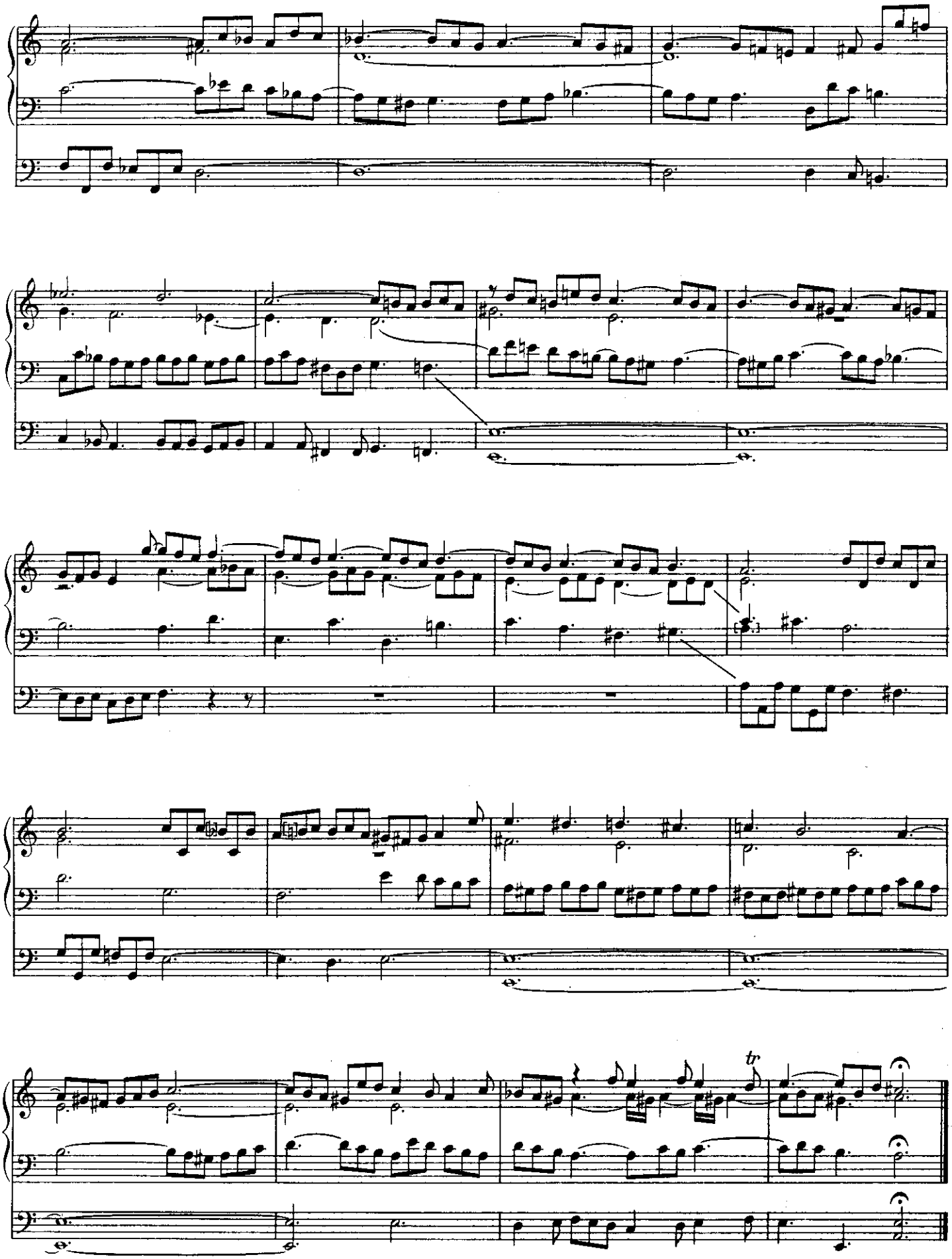

Skenováno pro studijní účely

124. FUGA

Acht Toccaten und Fugen
Tisk z r. 1793

Josef Ferd. Norbert Seger
1716—1782

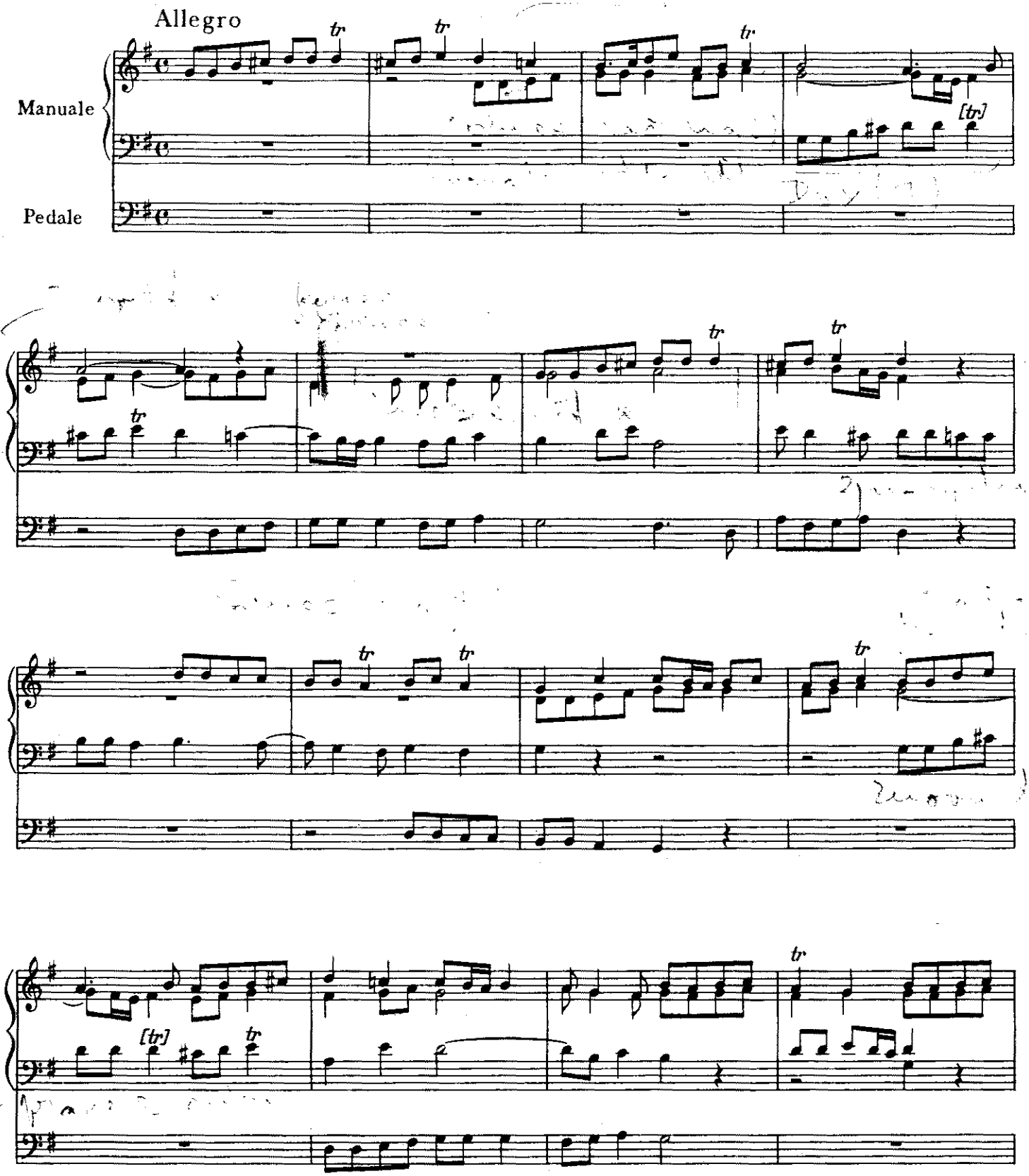

Skenováno pro studijní účely

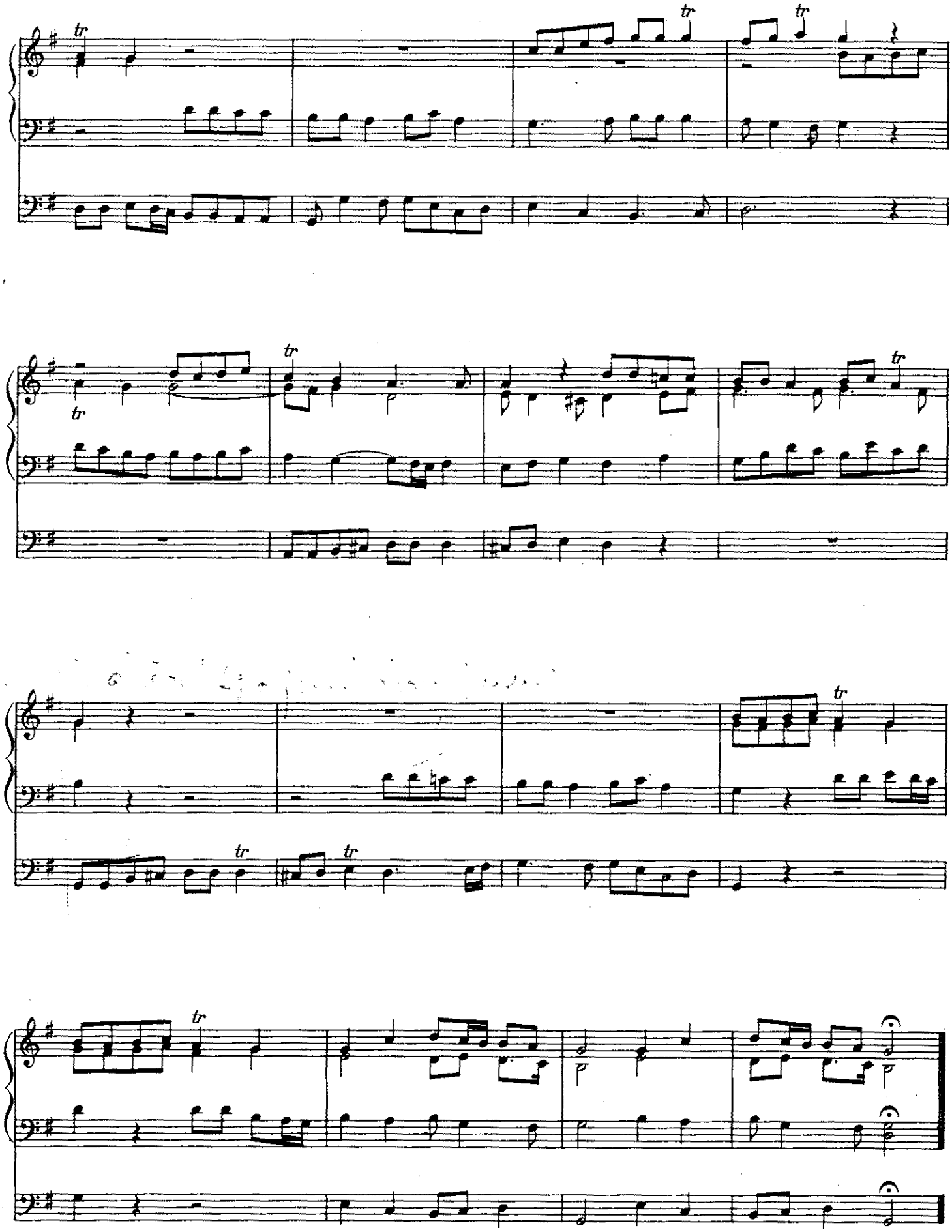

Skenováno pro studijní účely

125. CONCERTO IN C

Rkp. z konce 18. stol.

František Xaver Brixi
1732—1771

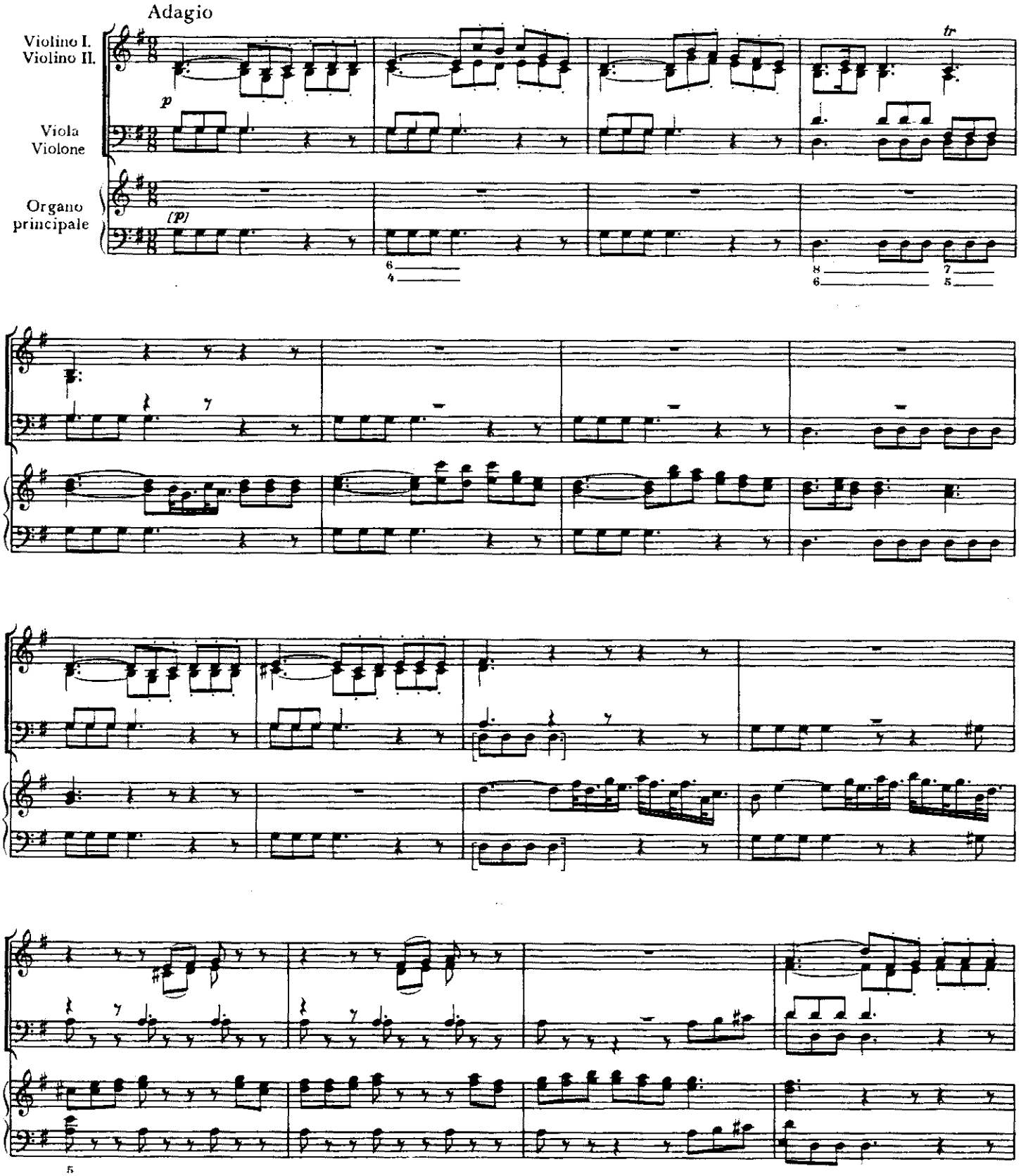

Skenováno pro studijní účely

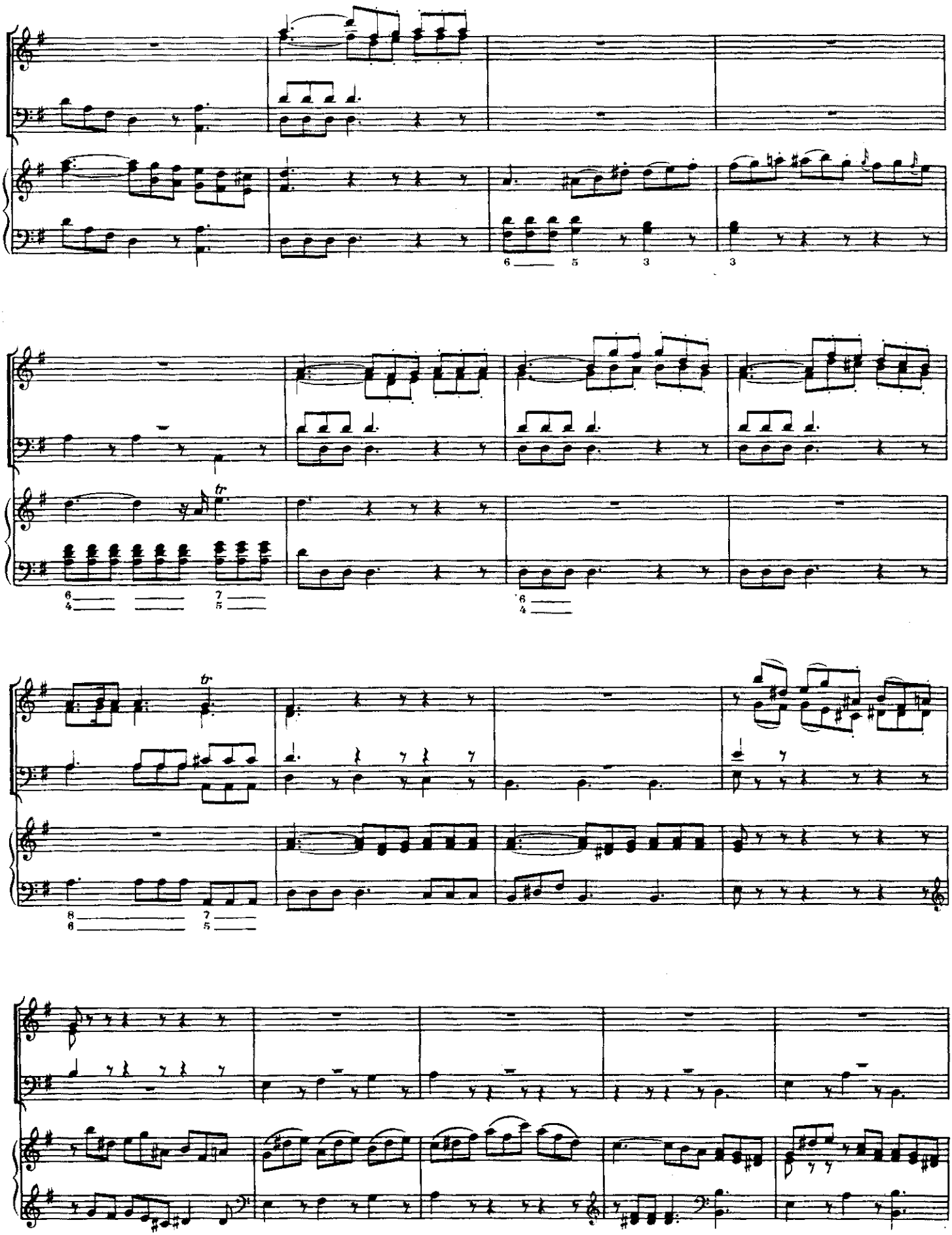

Skenováno pro studijní účely

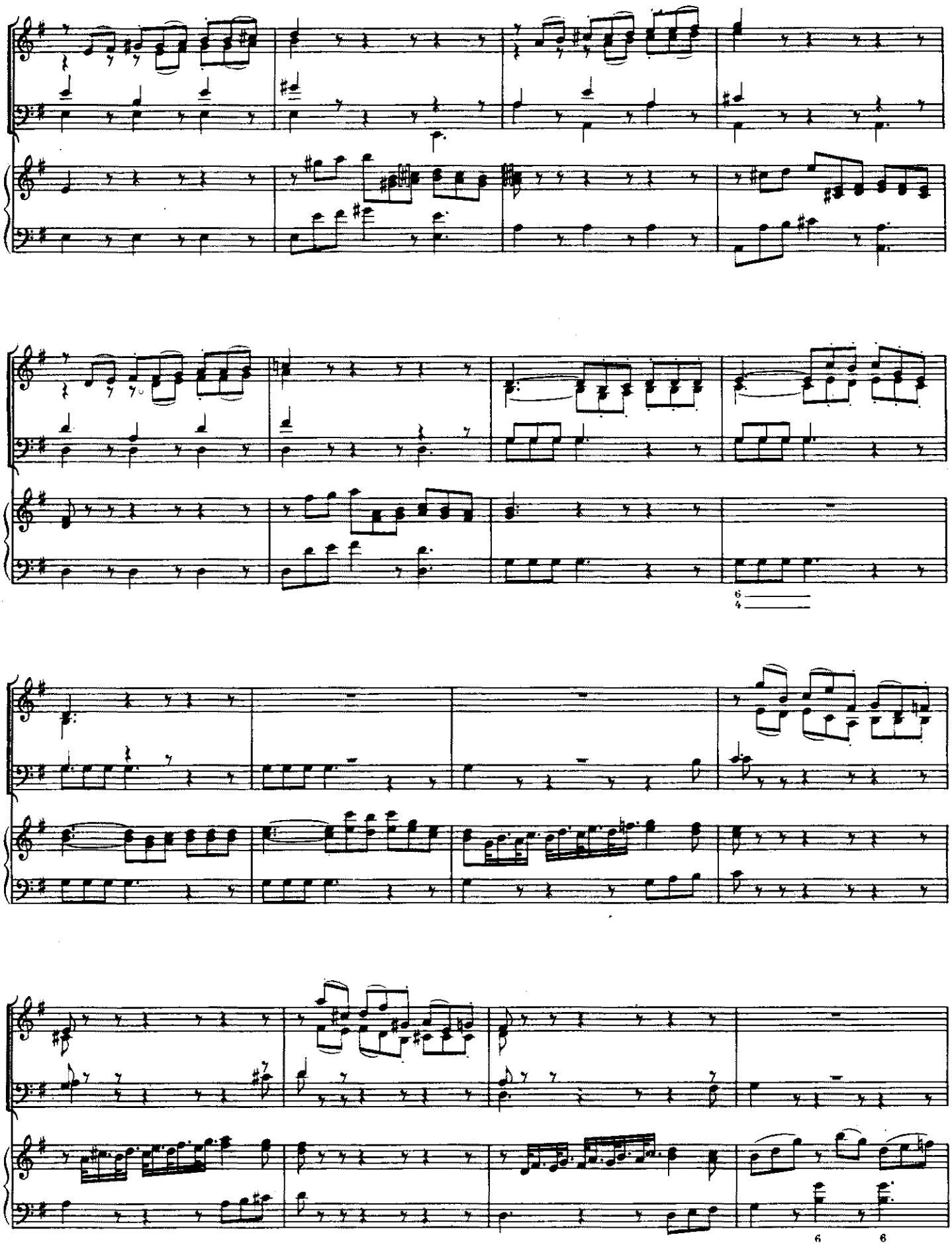

Skenováno pro studijní účely

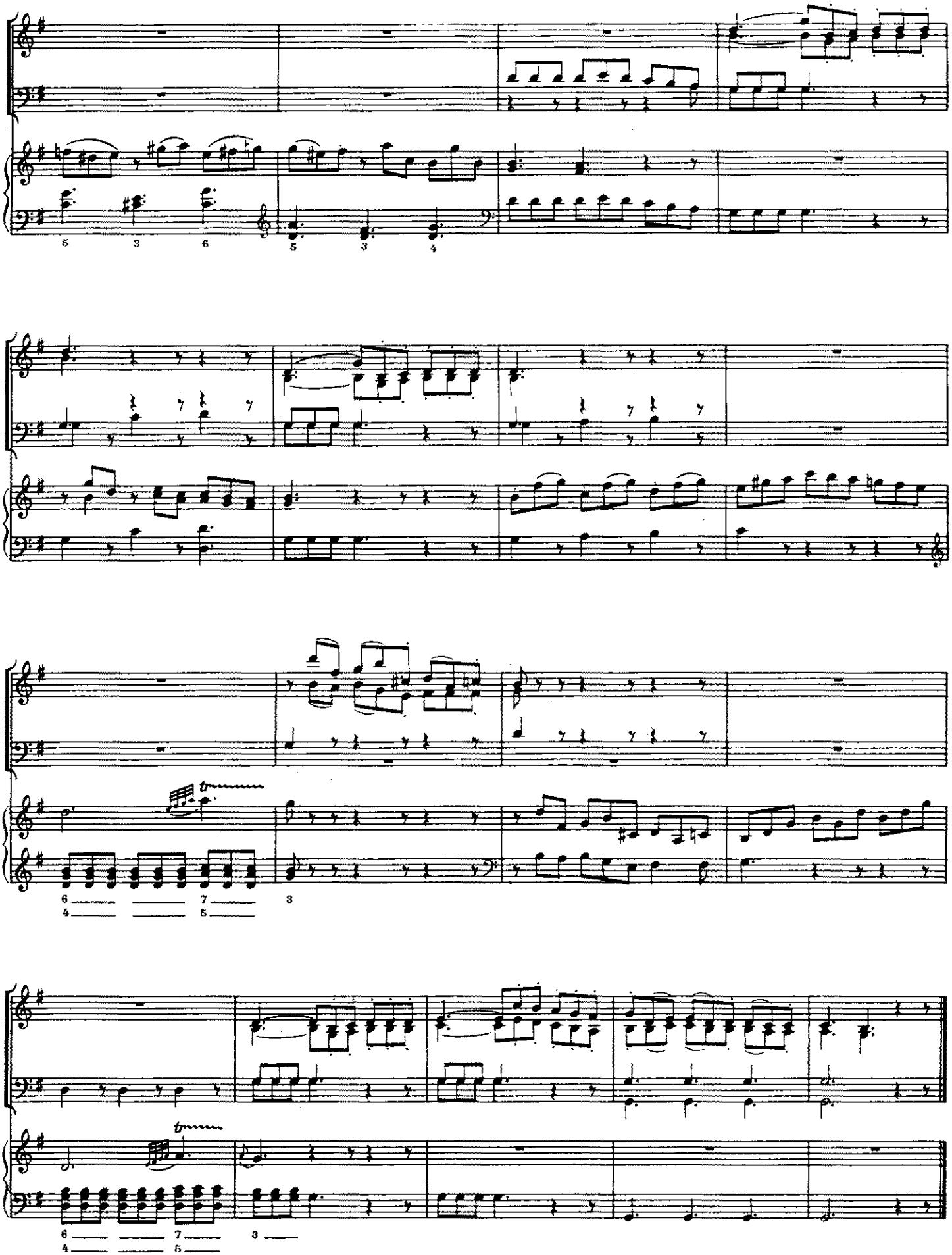

Skenováno pro studijní účely

126. TRIO

Rkp. z druhé poloviny 18. stol.

František Xaver Dušek
1731—1799

Andante

Violino

Violoncello

Cembalo

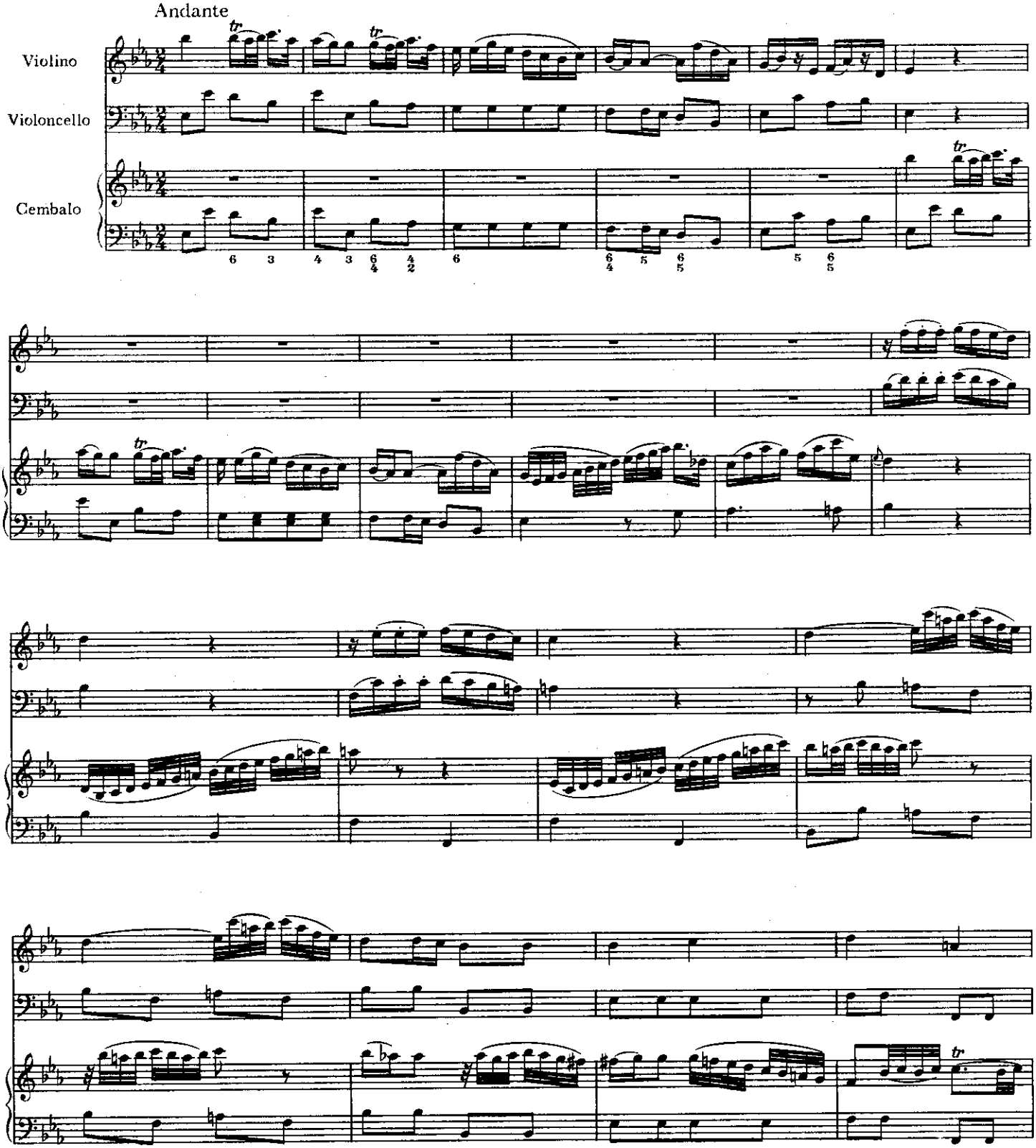

Skenováno pro studijní účely

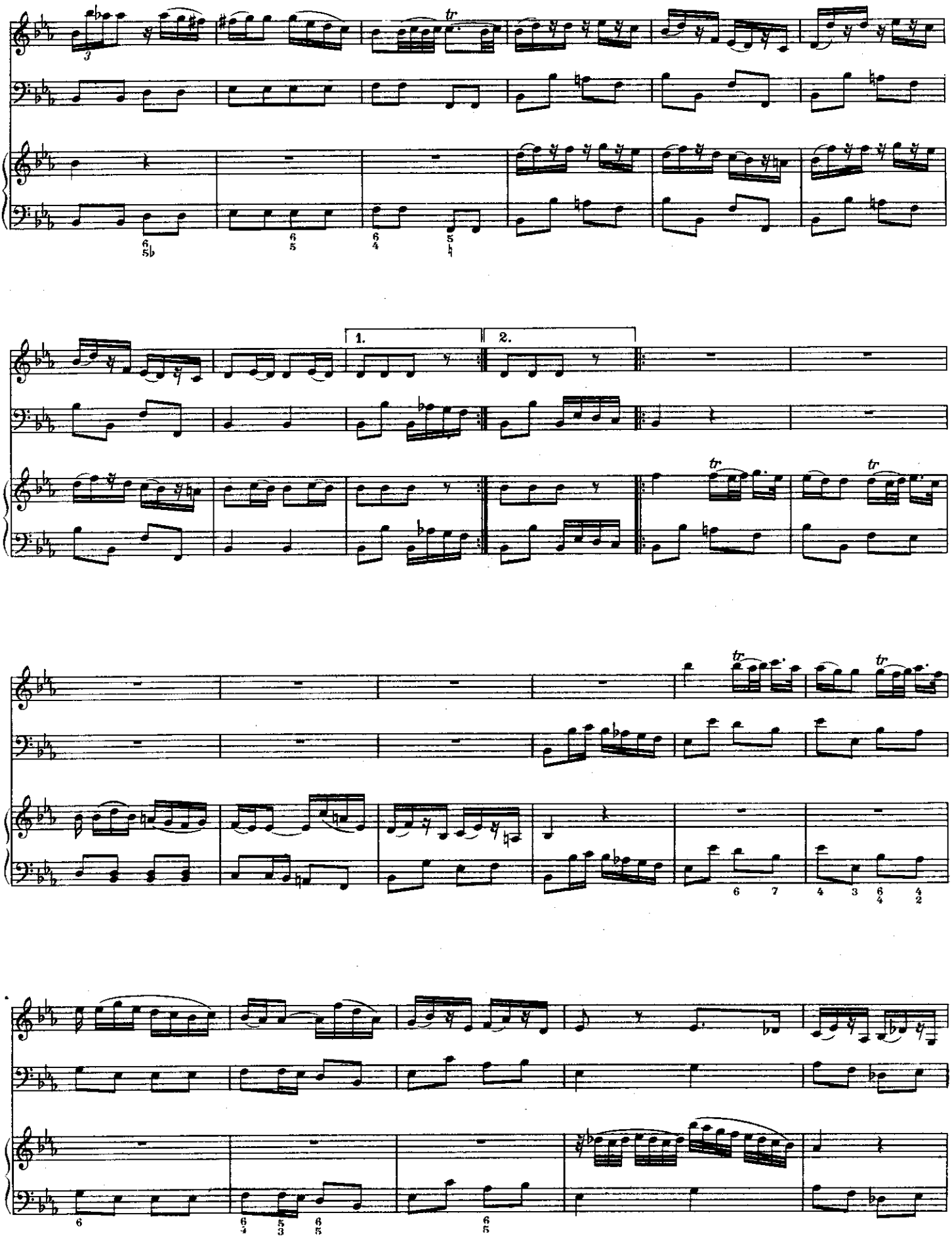

Skenováno pro studijní účely

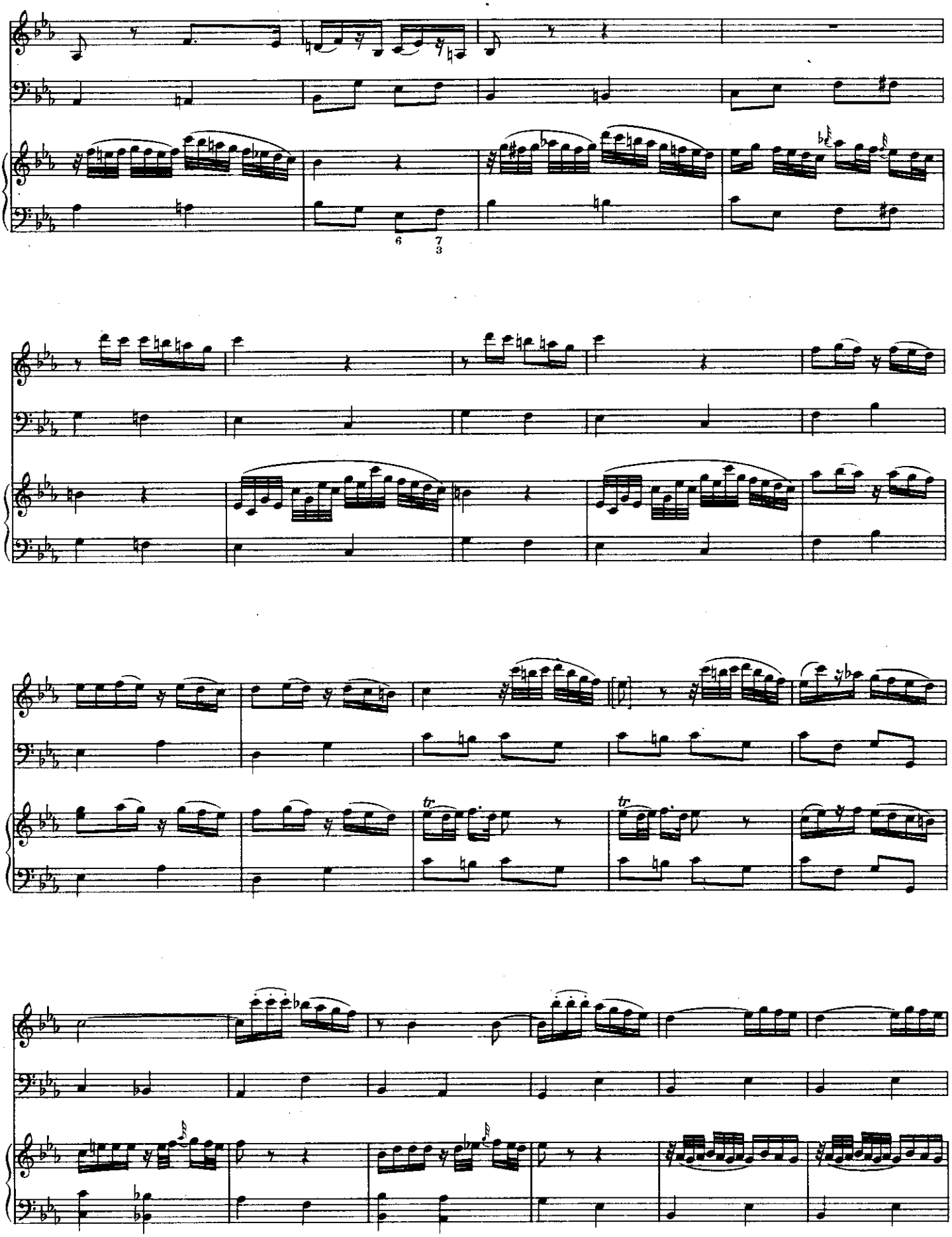

Skenováno pro studijní účely

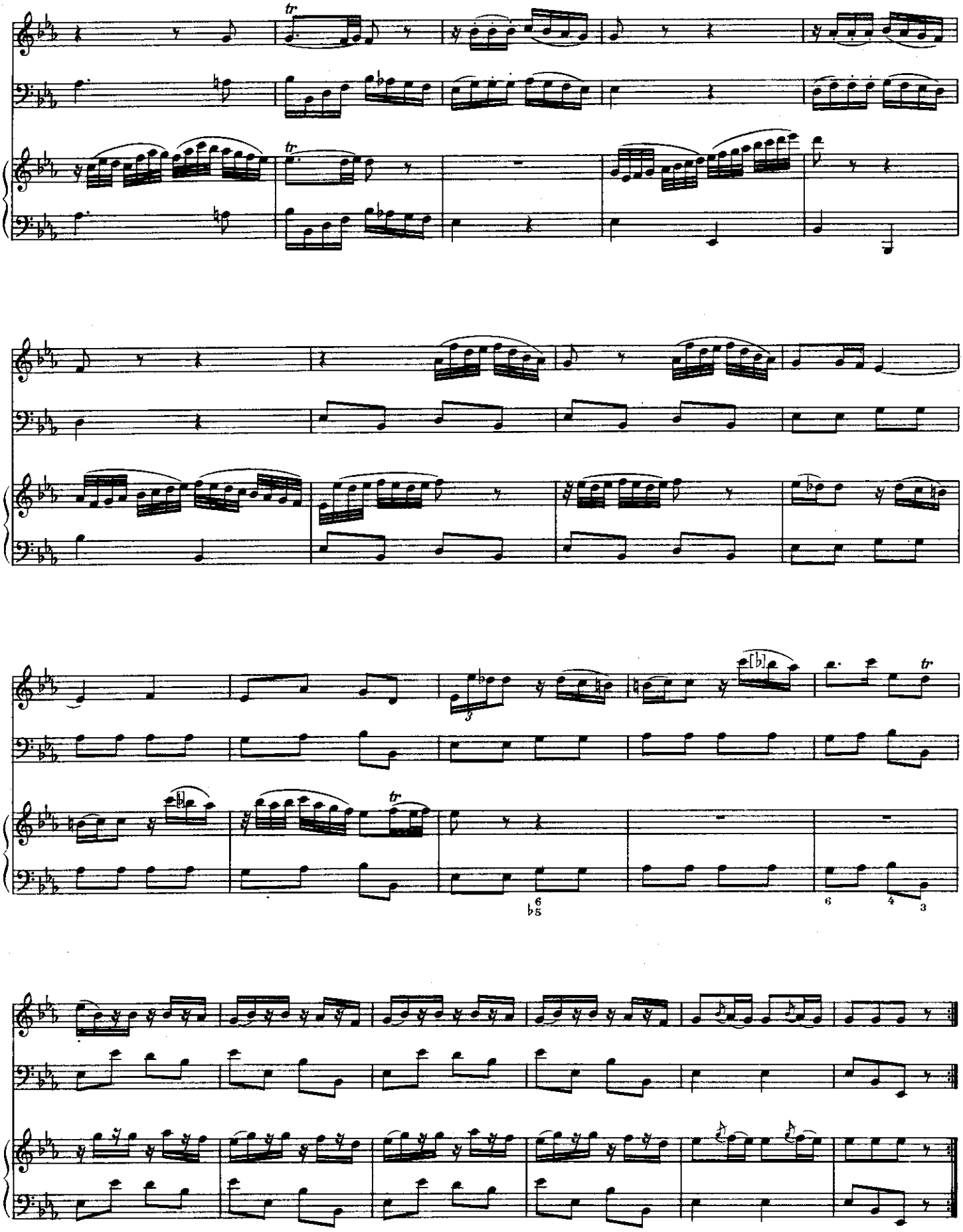

Skenováno pro studijní účely

127. PARTHIA

Rkp. z poloviny 18. stol.

Jan Krumlovský
1719—1763

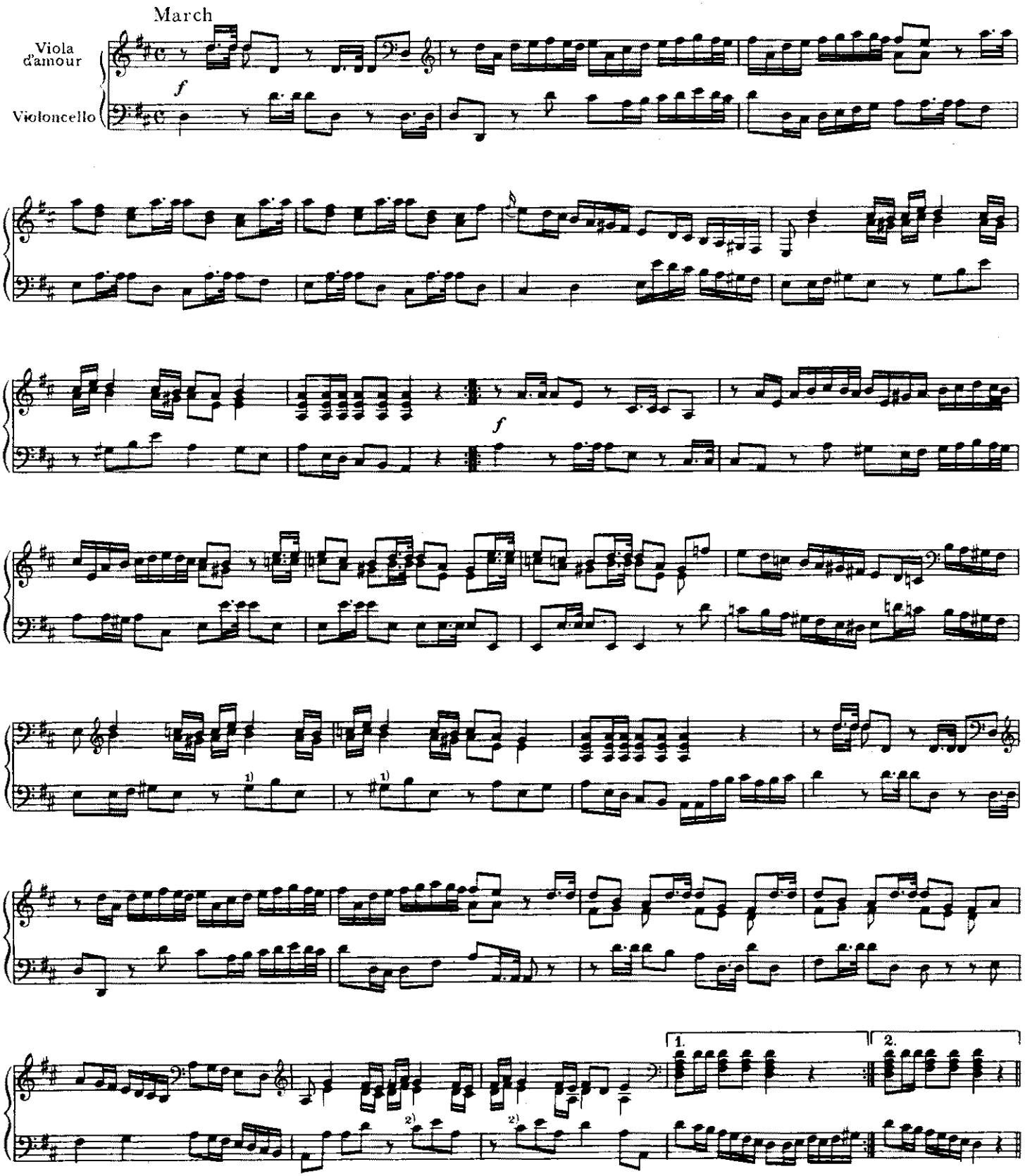

Skenováno pro studijní účely

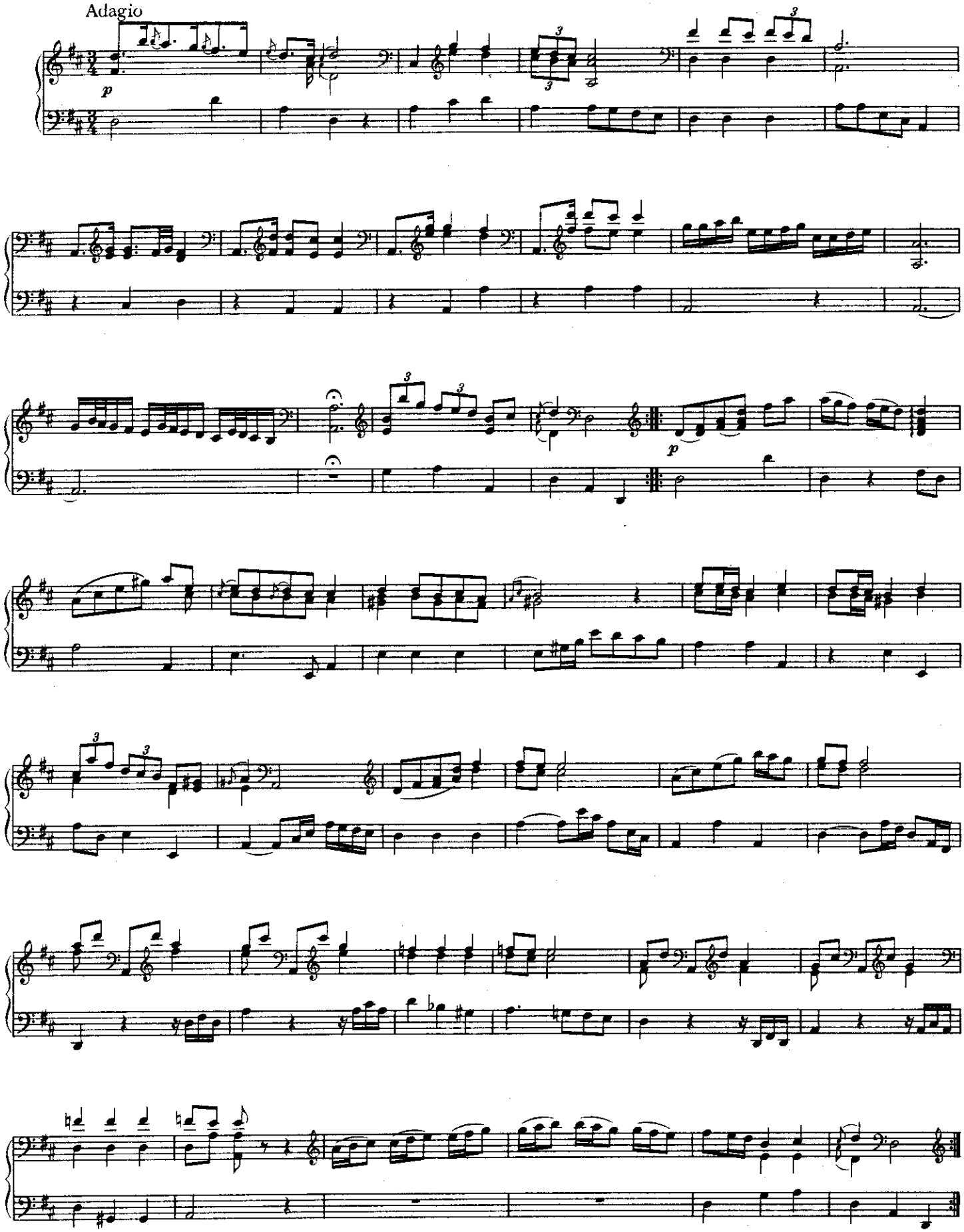

Skenováno pro studijní účely

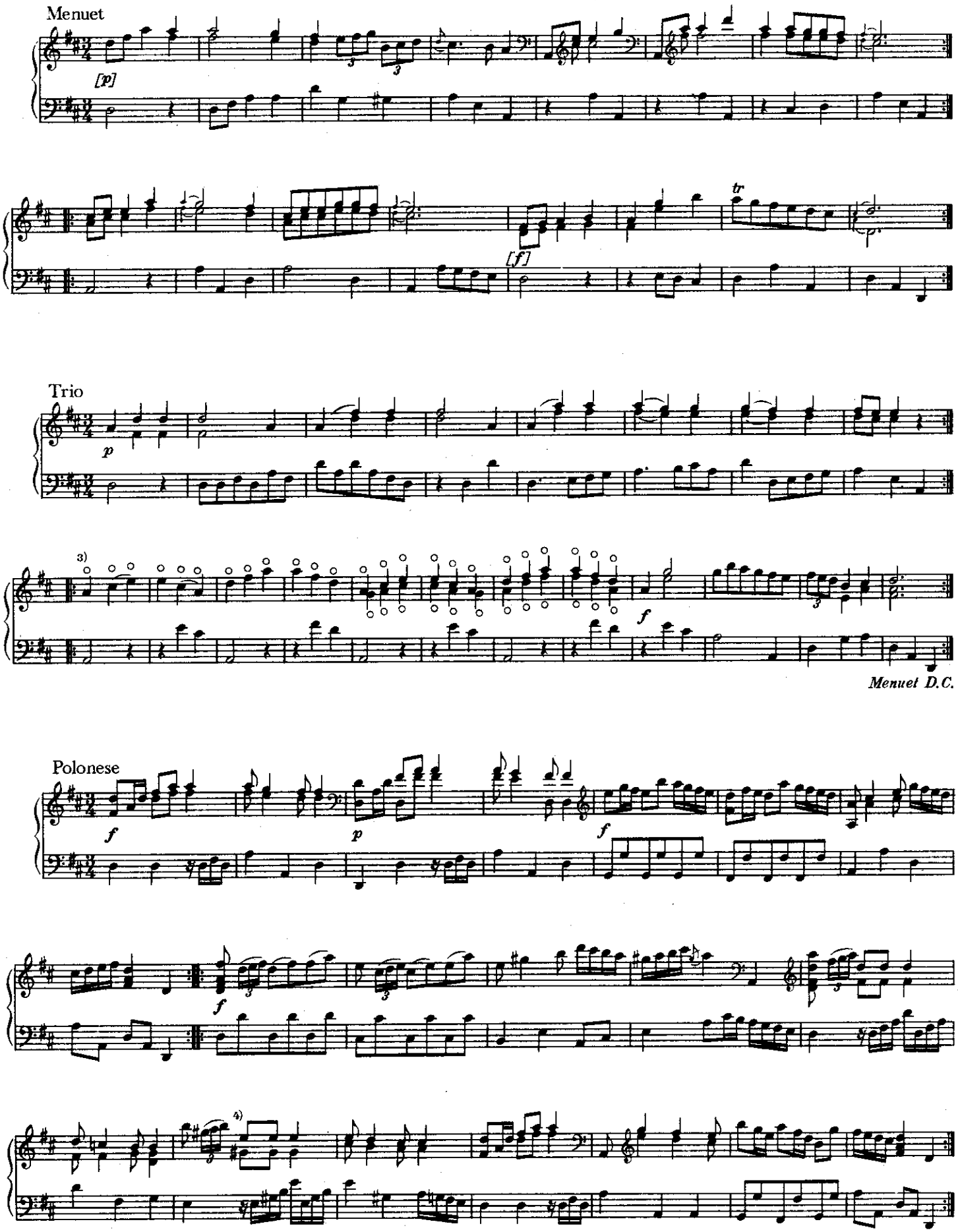

Skenováno pro studijní účely

128. ZPĚV, KTERÝ SE NA DEN SV. TŘECH KRÁLŮ PŘI KOLEDĚ ZPÍVÁ

Rkp. z druhé poloviny 18. stol.

Jiří Ignác Linek
1725—1791

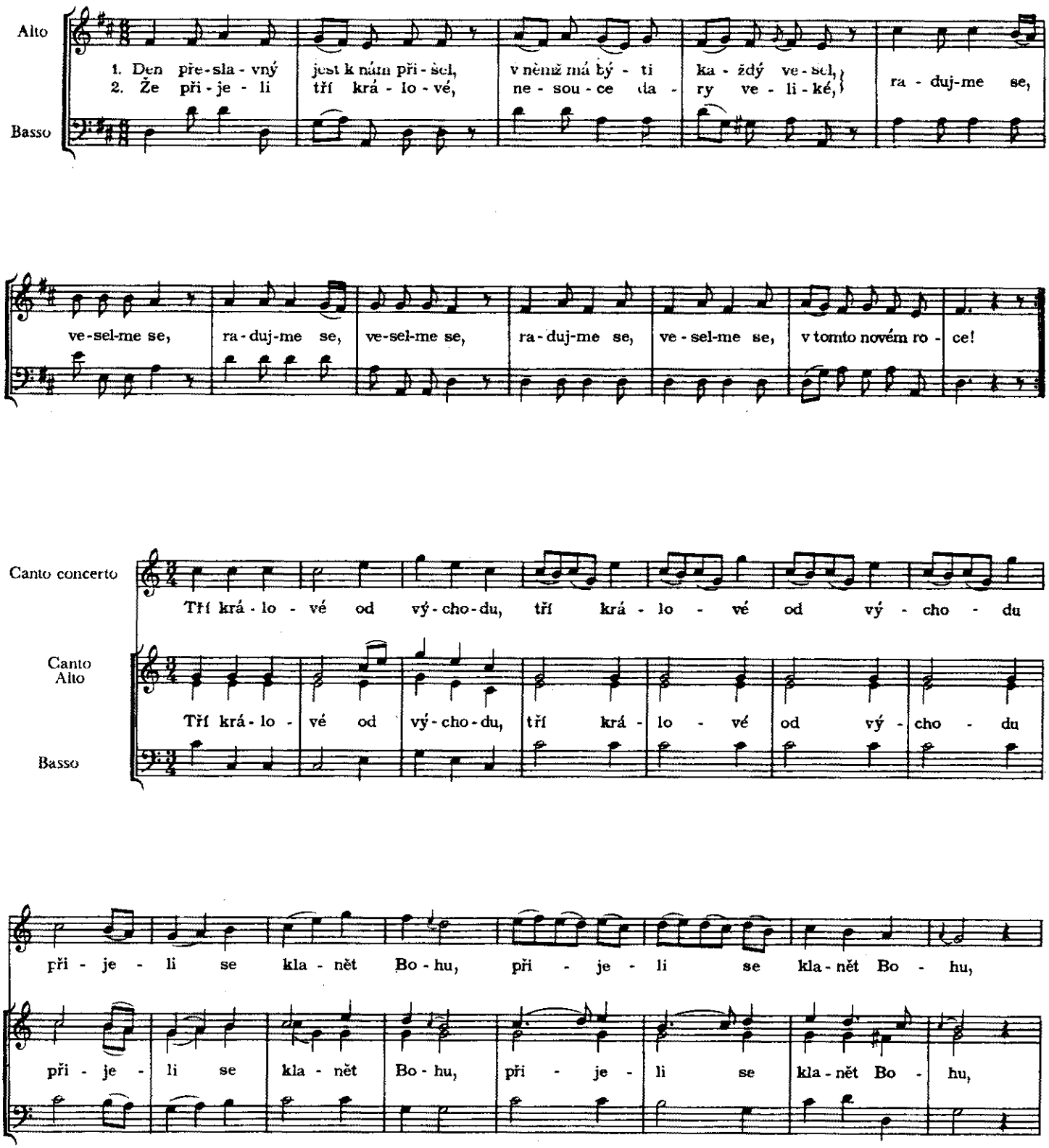

Skenováno pro studijní účely

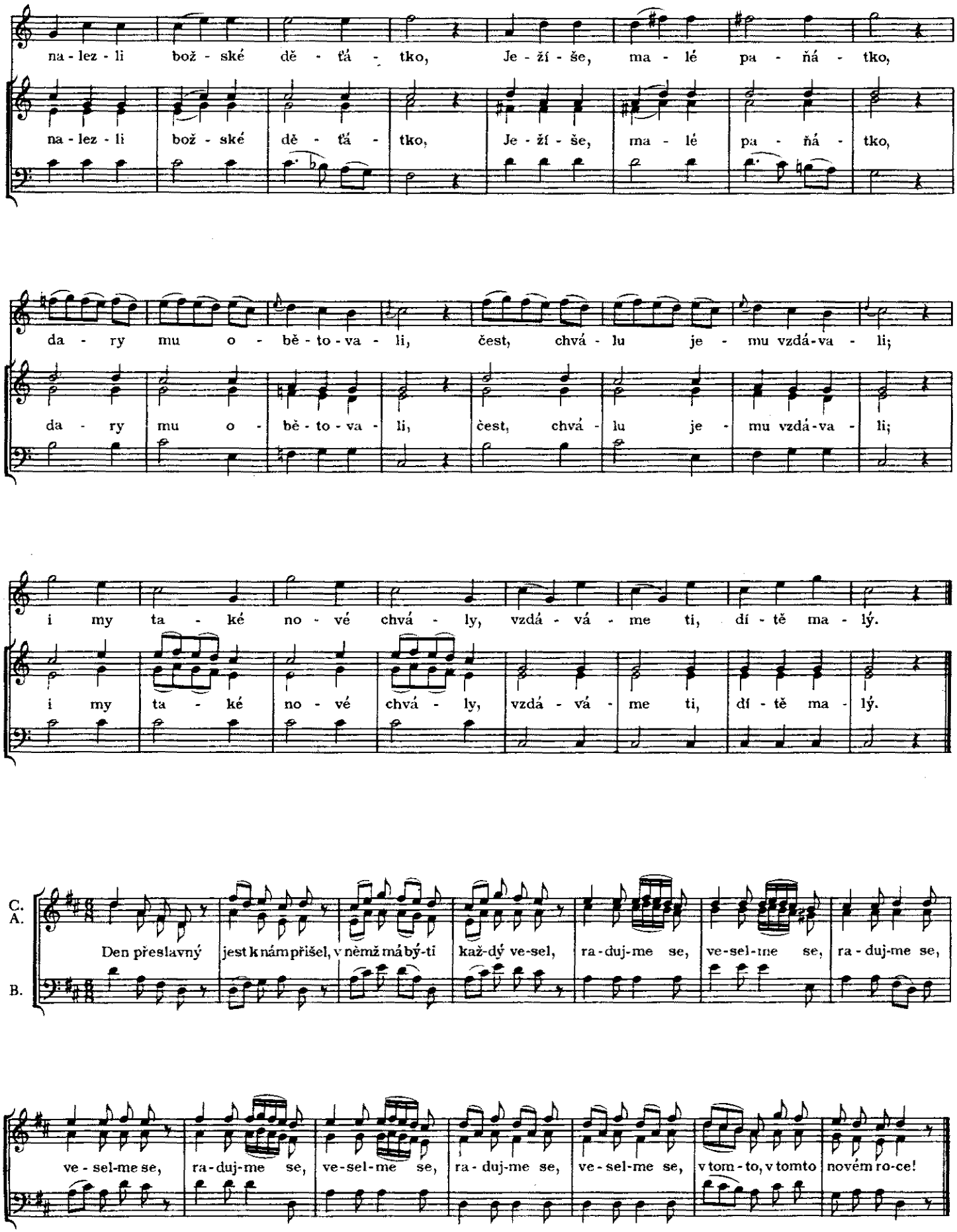

Skenováno pro studijní účely

129. PASTUŠÍ KOLÍBKA

Pastorela

Rkp. z druhé poloviny 18. stol. Druhá polovina 18. stol.

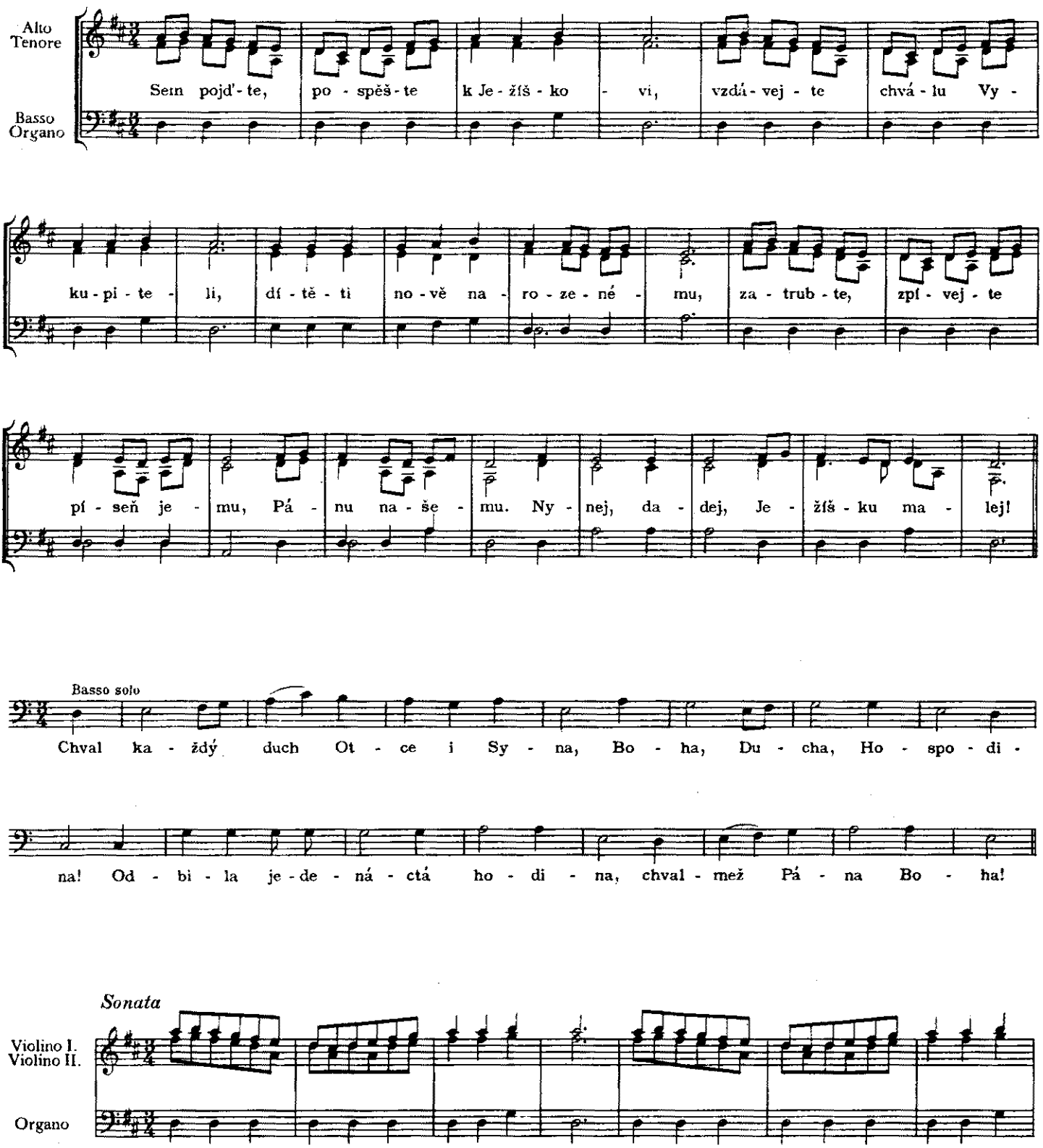

Skenováno pro studijní účely

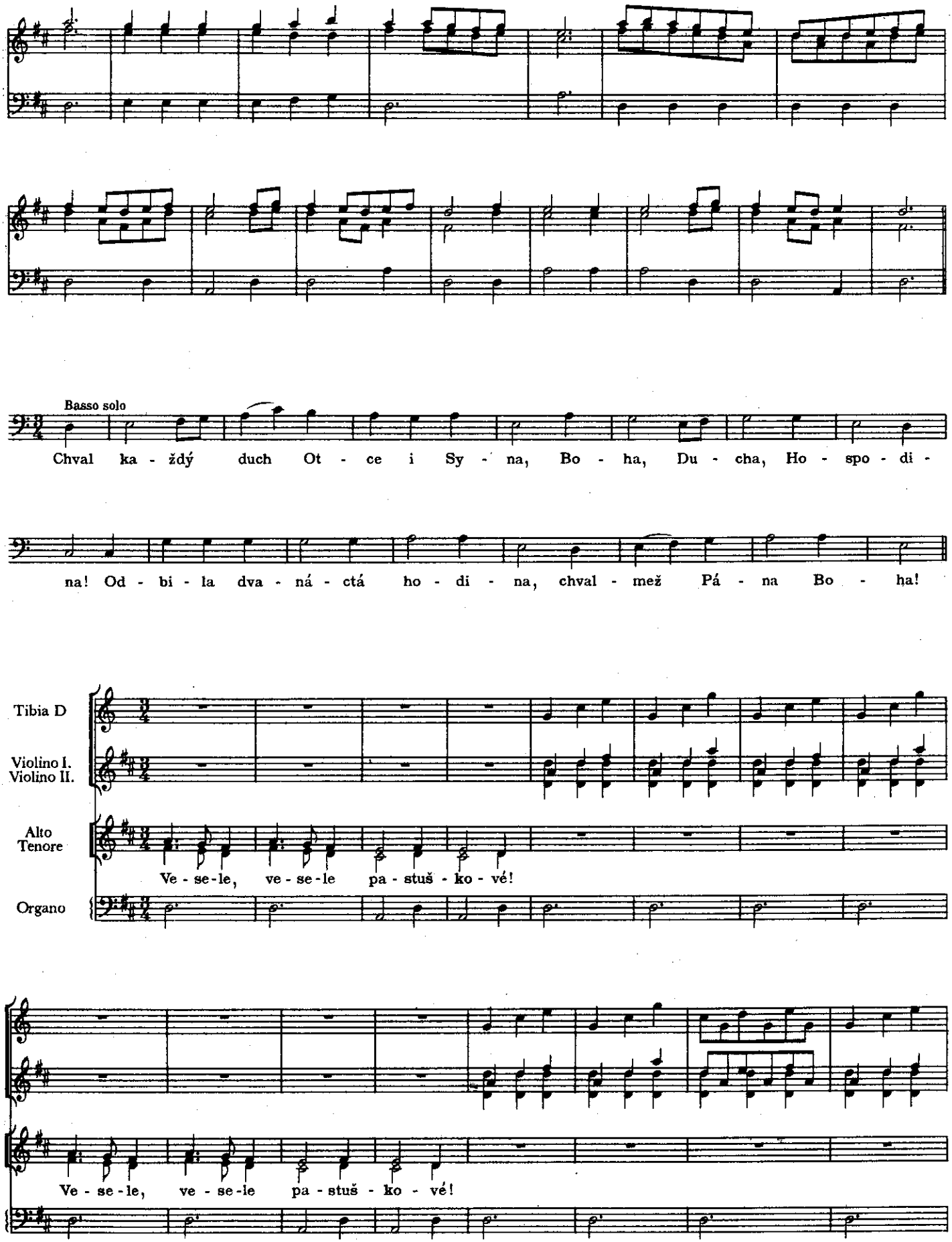

Skenováno pro studijní účely

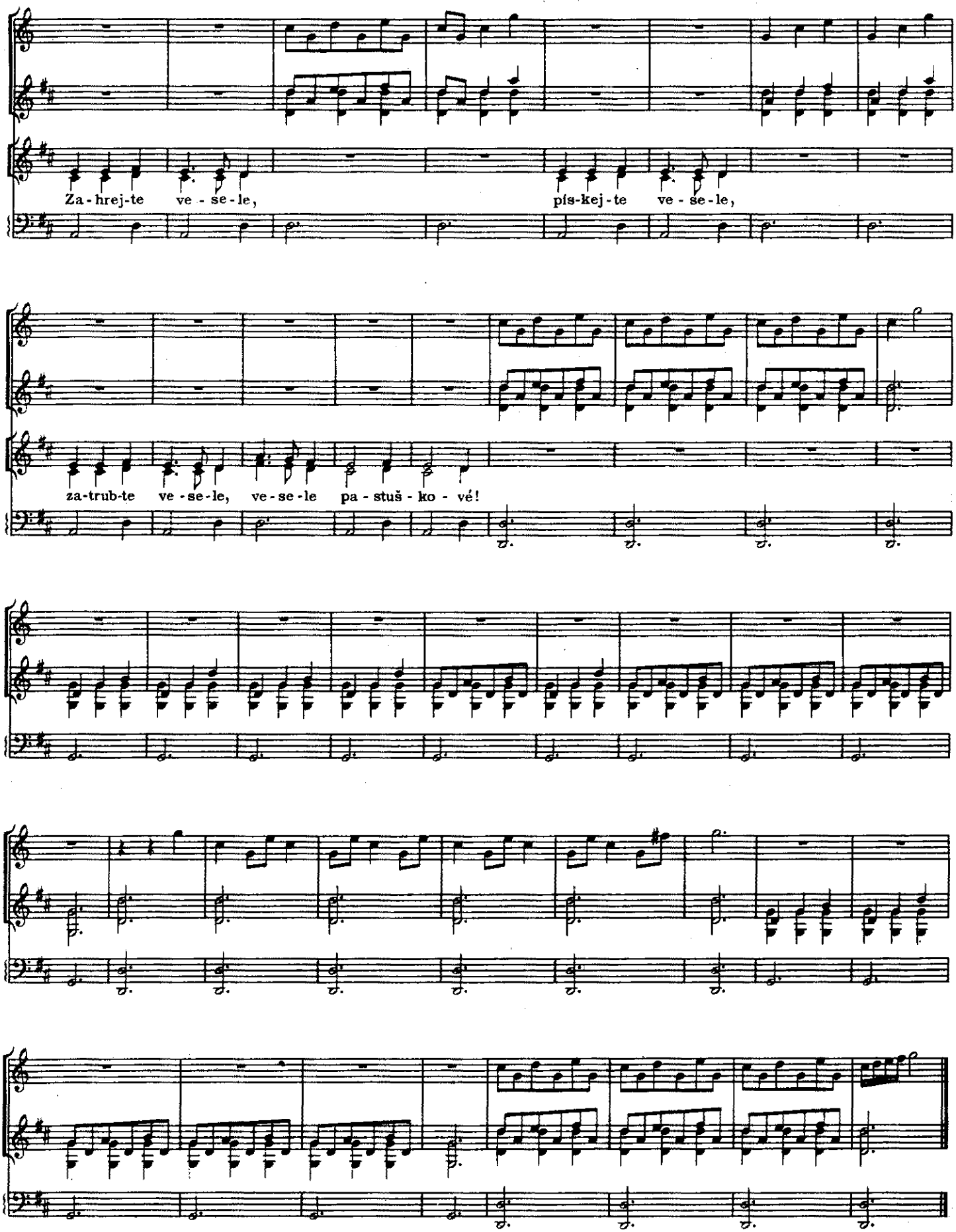

Skenováno pro studijní účely

130. OPERA BOHEMICA DE CAMINO

Rkp. z druhé poloviny 18. stol.

Karel Loos
?—1772

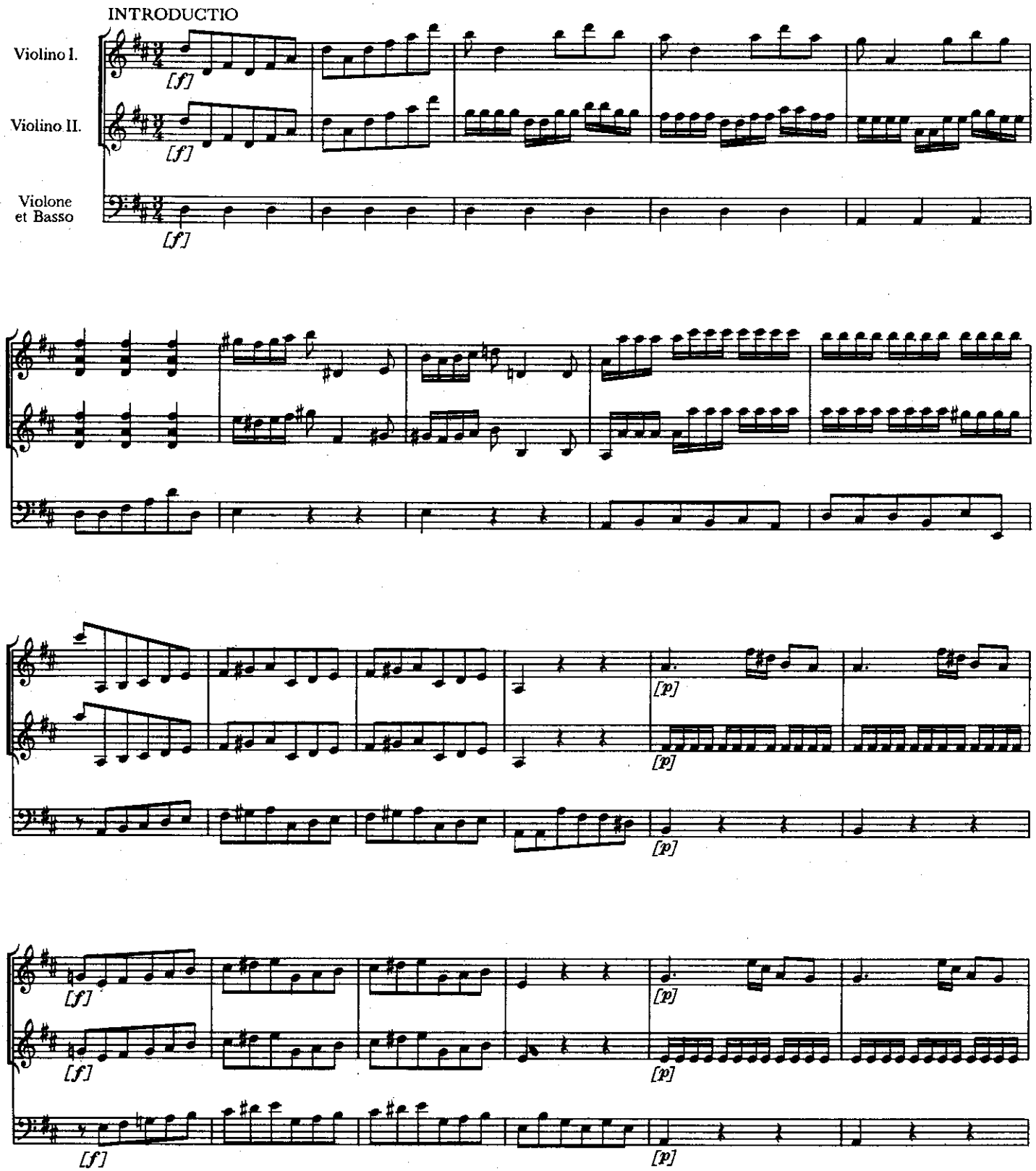

Skenováno pro studijní účely

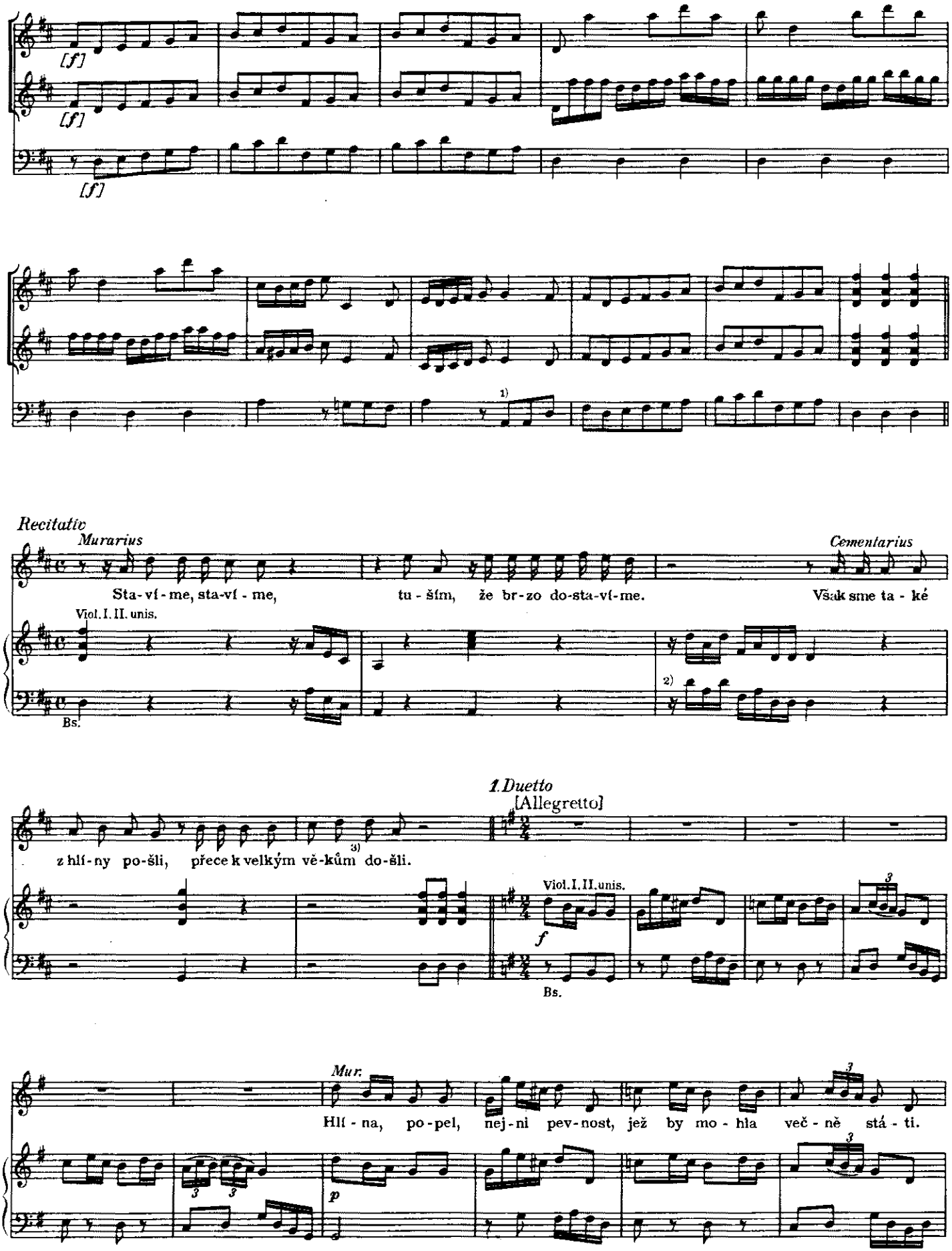

Skenováno pro studijní účely

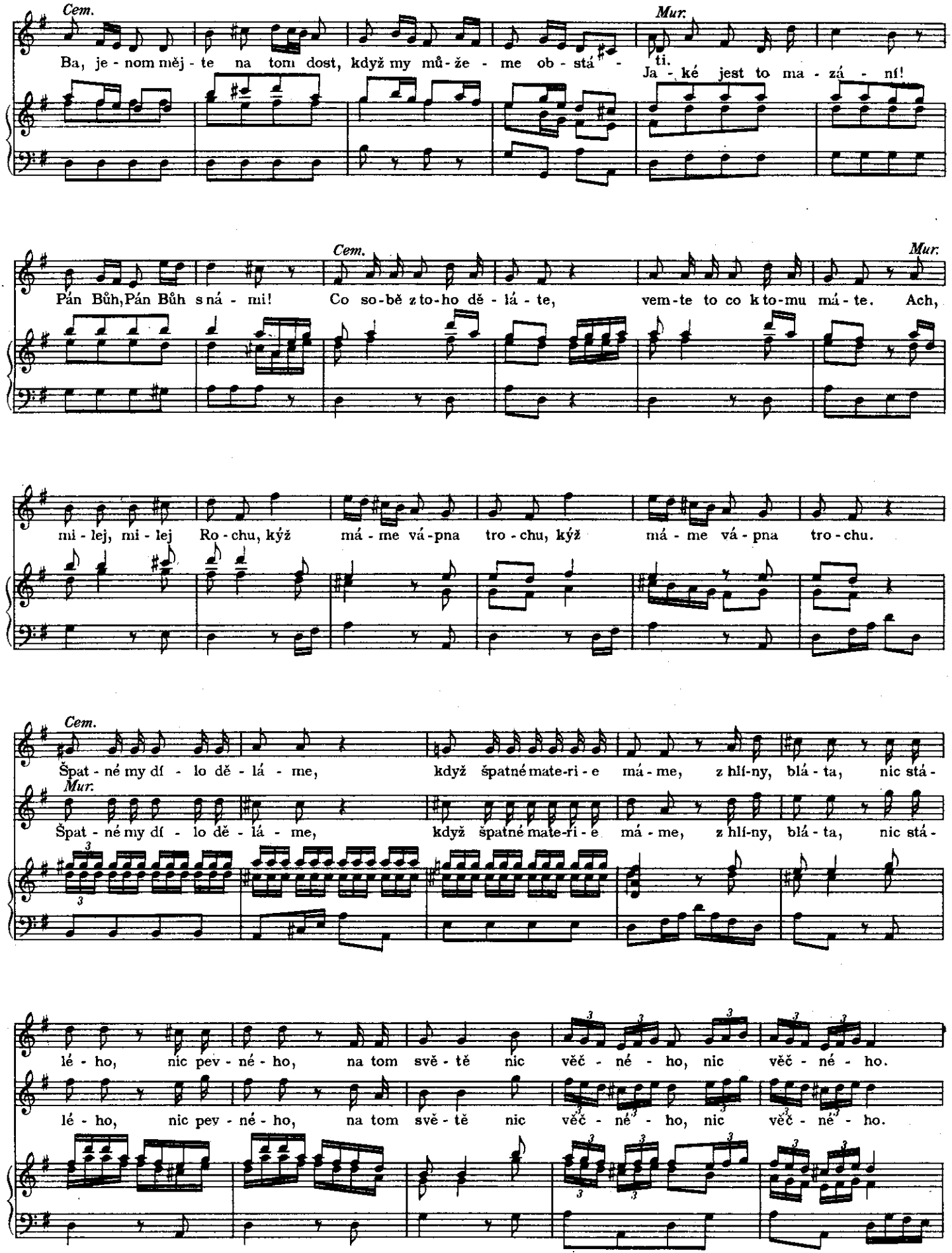

Skenováno pro studijní účely

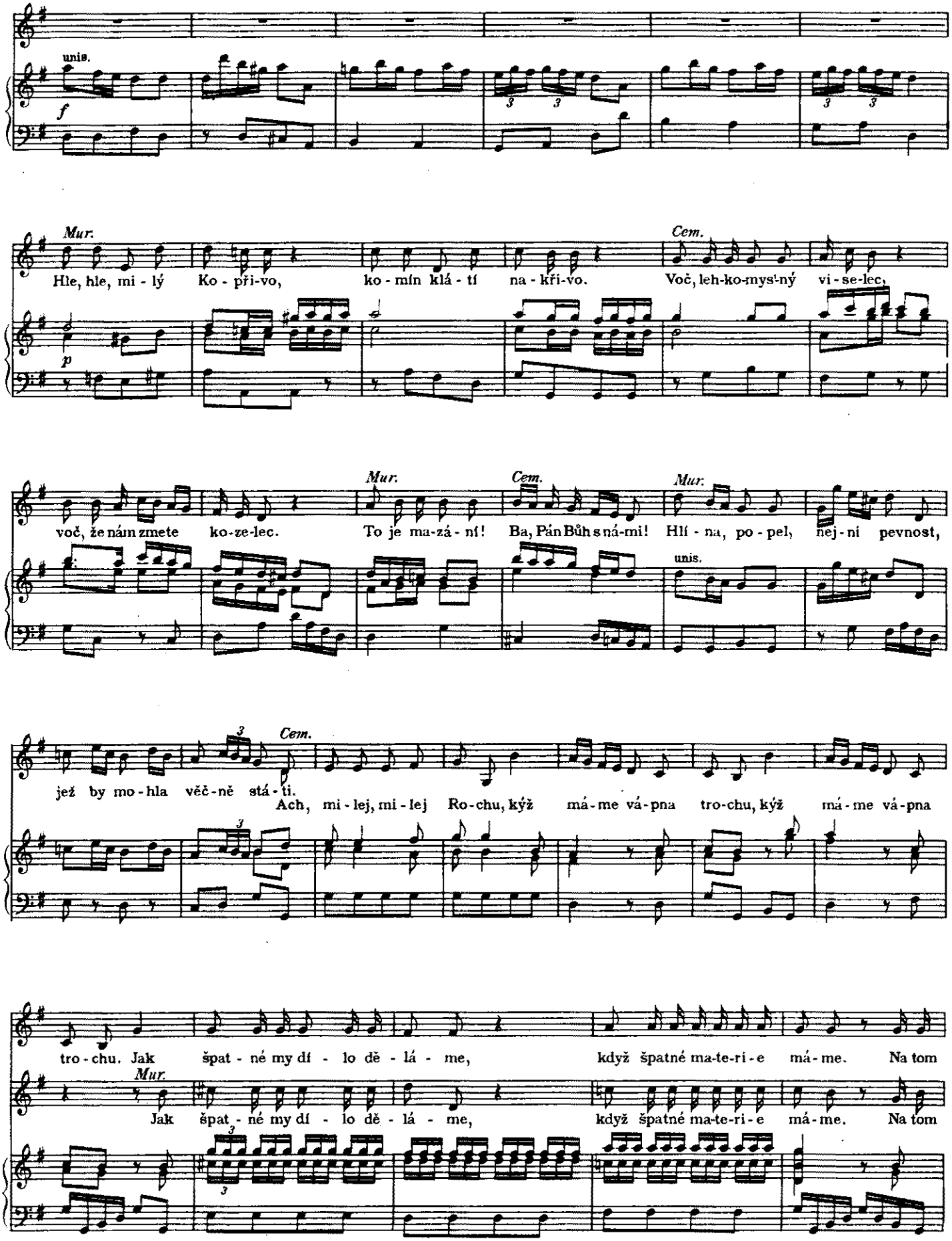

Skenováno pro studijní účely

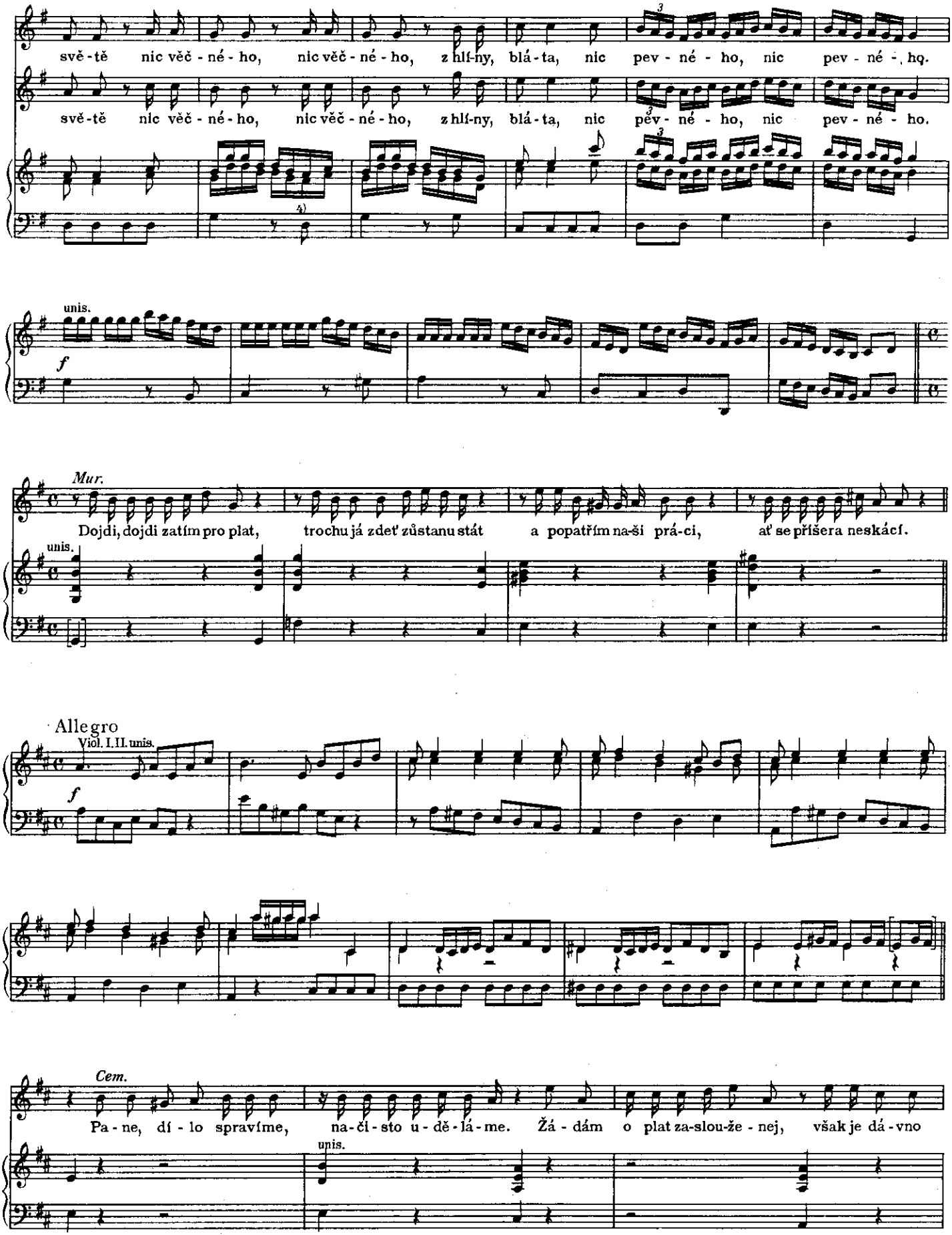

Skenováno pro studijní účely

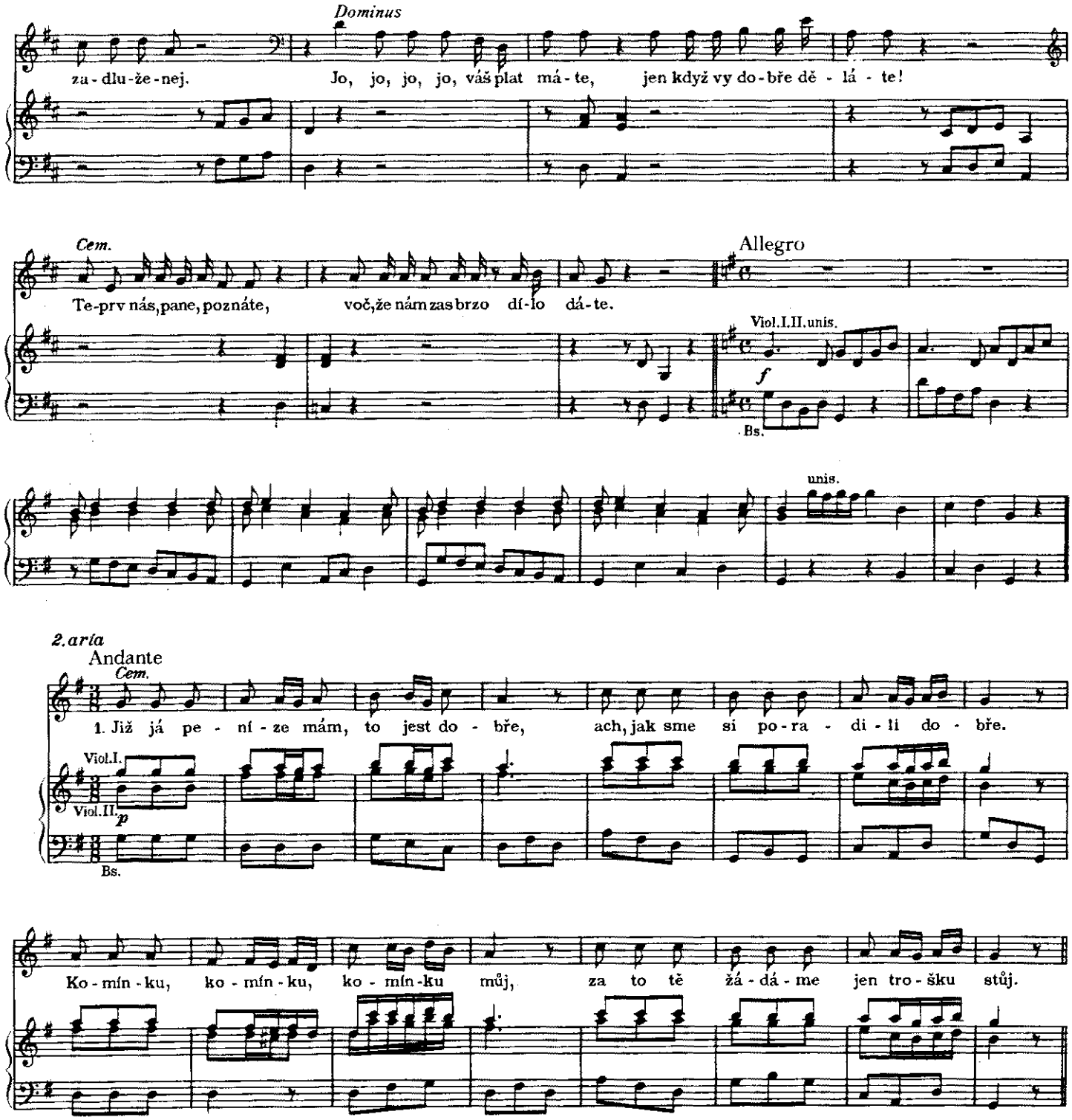

2. Však o ty peníze je nejhůře,
to jsem já včerá prál naší Důře.
Komínku, komínku, komínku můj,
za to tě žádáme, jen trošku stůj.

3. Dyby tě kamarád můj nedržel,
voč, že bys, komínku, dávno ležel.
Komínku, komínku, komínku můj,
za to tě žádáme, jen trošku stůj.

4. Hleď, milý komínku, to ti pravím,
že tě bez vápna víc nevystavím.
Komínku, komínku, komínku můj,
za to tě žádáme, jen trošku stůj.

Skenováno pro studijní účely

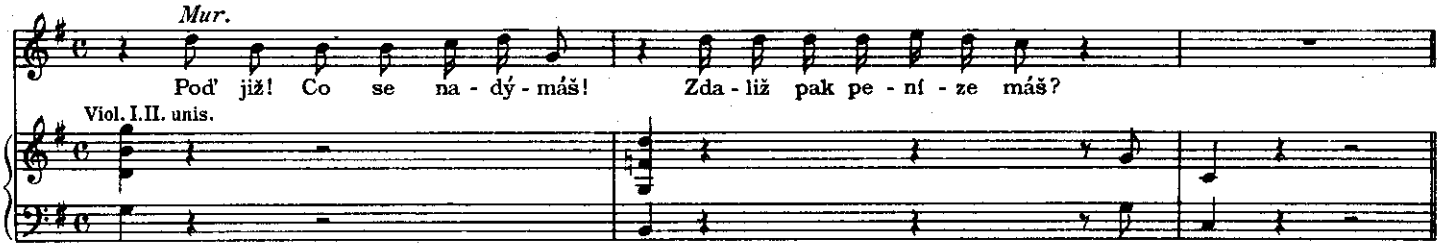

Cem. (viz aria 2.)

5. Peníze sem dostal, jak náleží,
rád sem tomu, že komín neleží.
Komínku, komínku, komínku můj,
za to tě žádáme, jen trošku stůj.

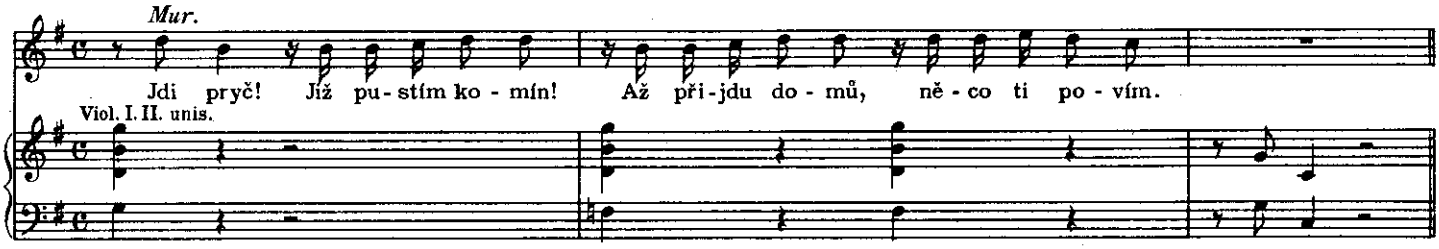

Cem. (viz aria 2.)

6. Zatím se měj dobře, můj komínku,
jenom dnes o sobě nečiň zmínku.
Komínku, komínku, komínku můj,
za to tě žádáme, jen trošku stůj.

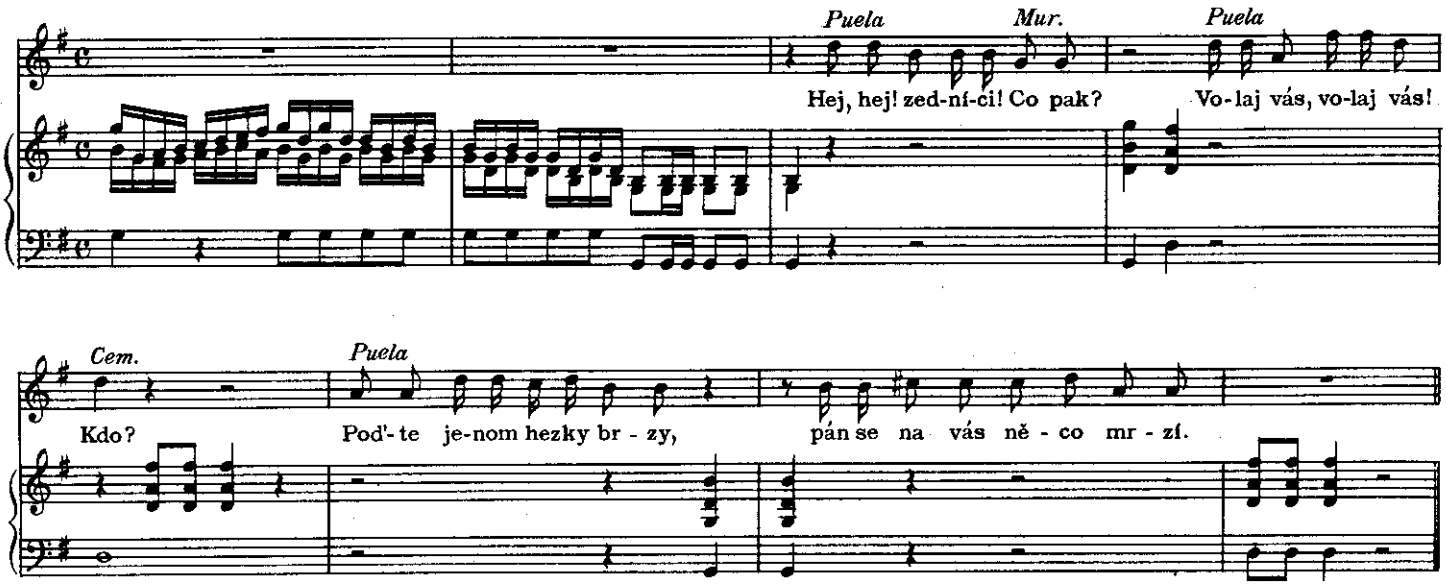

Cem. (viz aria 2.)

7. Voč, že se prach — komín již zpovídal,
budeme my míti v ústech příval.
My, starci, my za to nemůžeme,
kterak si od toho pomůžeme.

Skenováno pro studijní účely

3. aria

Allegro

Viol.I.II.

f

Bs.

Dominus

Co jste, vy zed-ní-ci! Jste vy ře-me-sní-ci!

unis.

p

Na-před pe-ní-ze jste vza-li, po lur-kov-sku pra-co-va-li, to je krásné, to je čas-né, to je hez-ky, třesky, plesky,

mám já od vás zi-sku, ko-mín le-ží v pí-sku.

f

Co jste, vy zed-ní-ci! Jste vy

unis.

p

Skenováno pro studijní účely

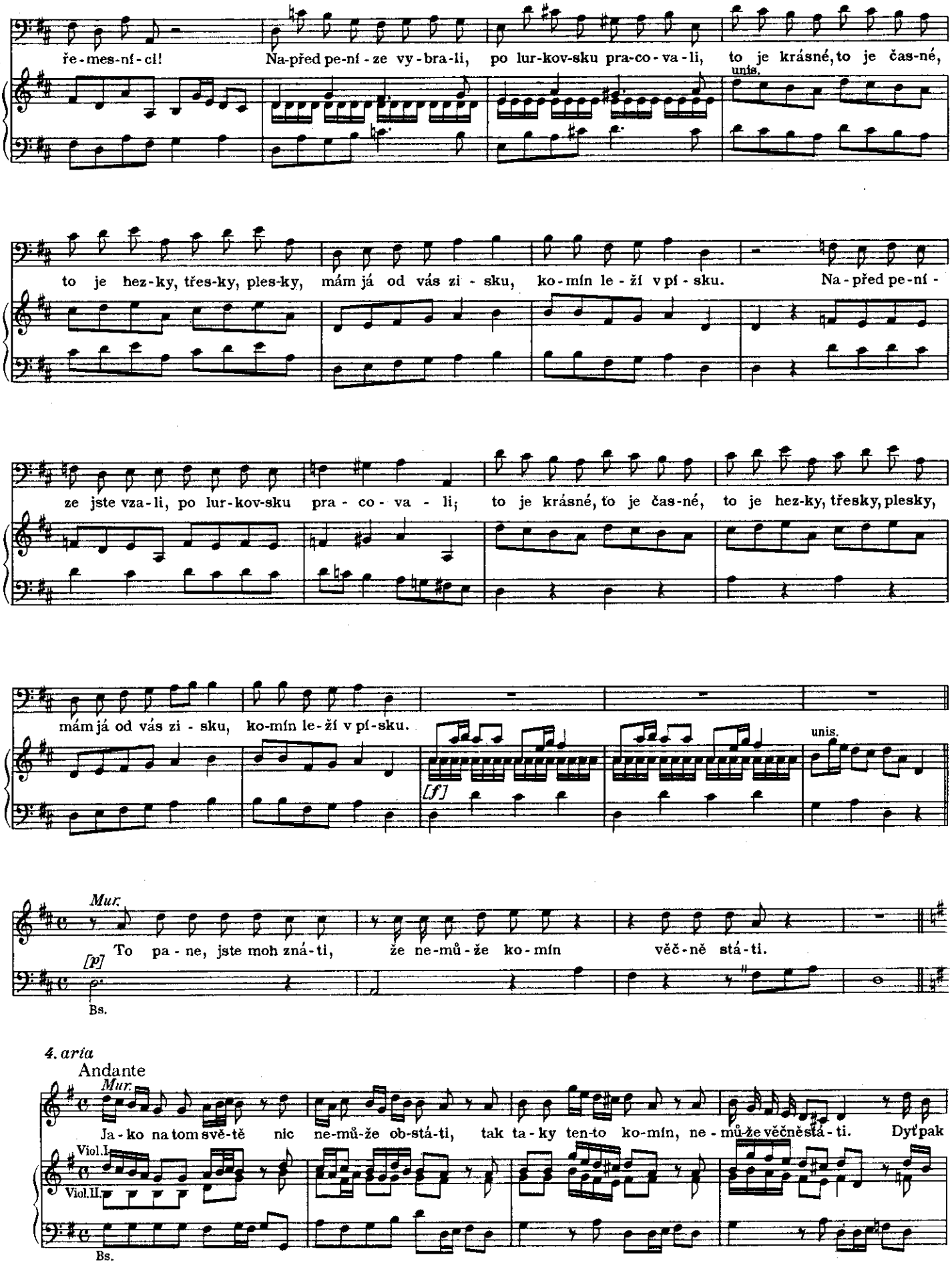

Skenováno pro studijní účely

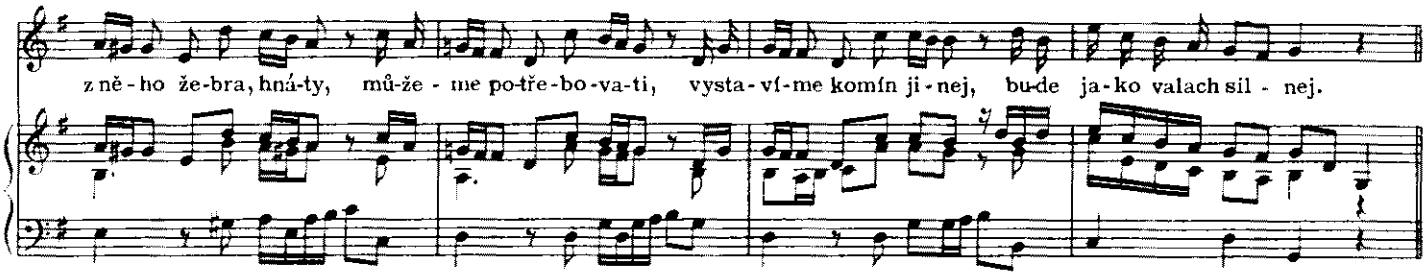

Chorus

Allegro

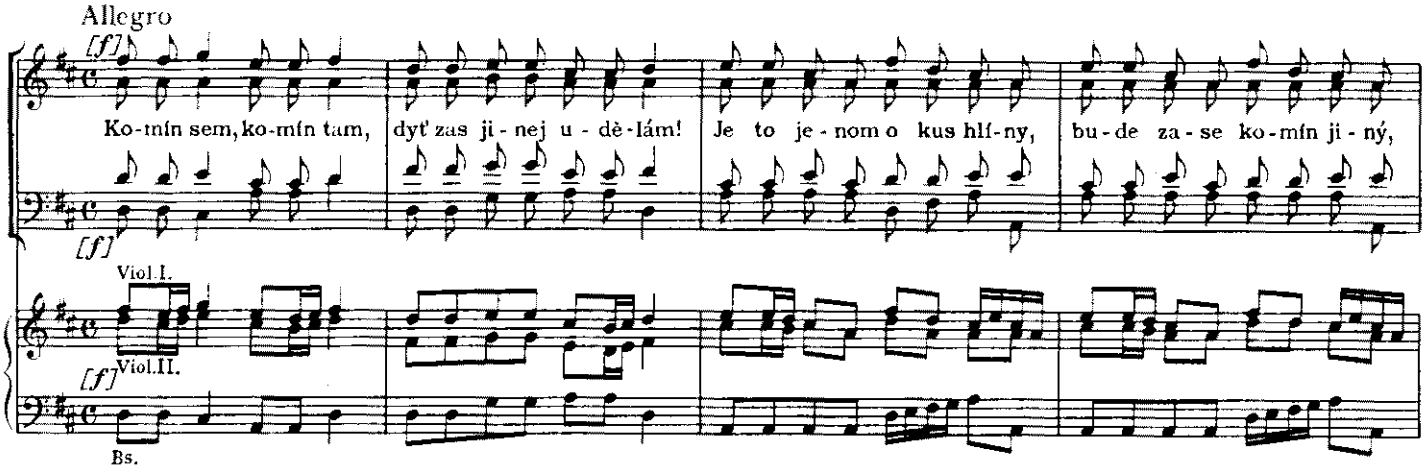

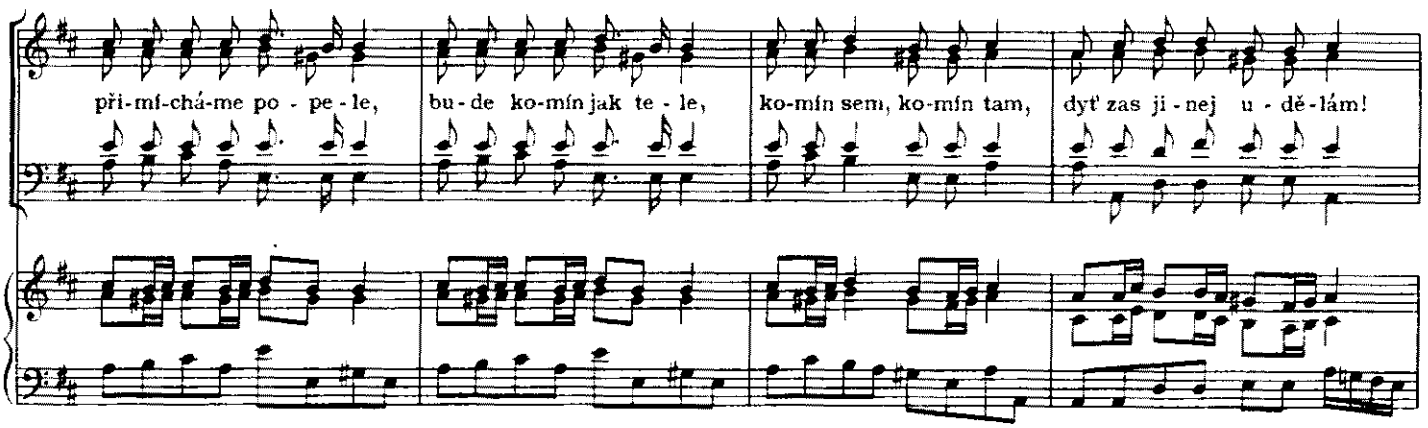

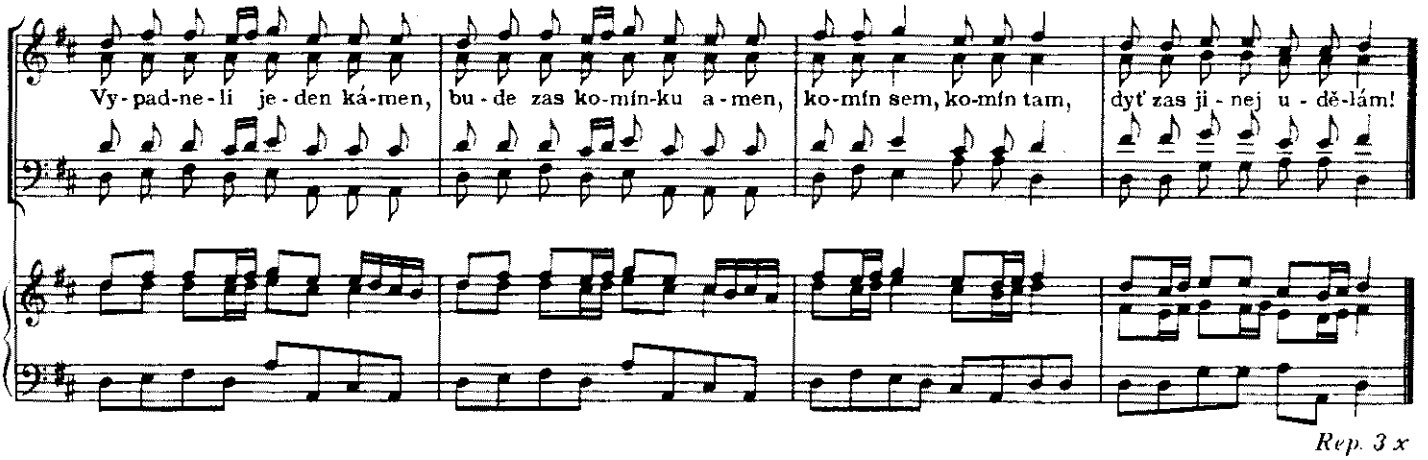

Rep. 3 x

Skenováno pro studijní účely

131. OPERETTA O SEDLSKEJ SVOBODĚ

Rkp. z konce 18. stol.

Jan Antoš
Druhá polovina 18. stol.

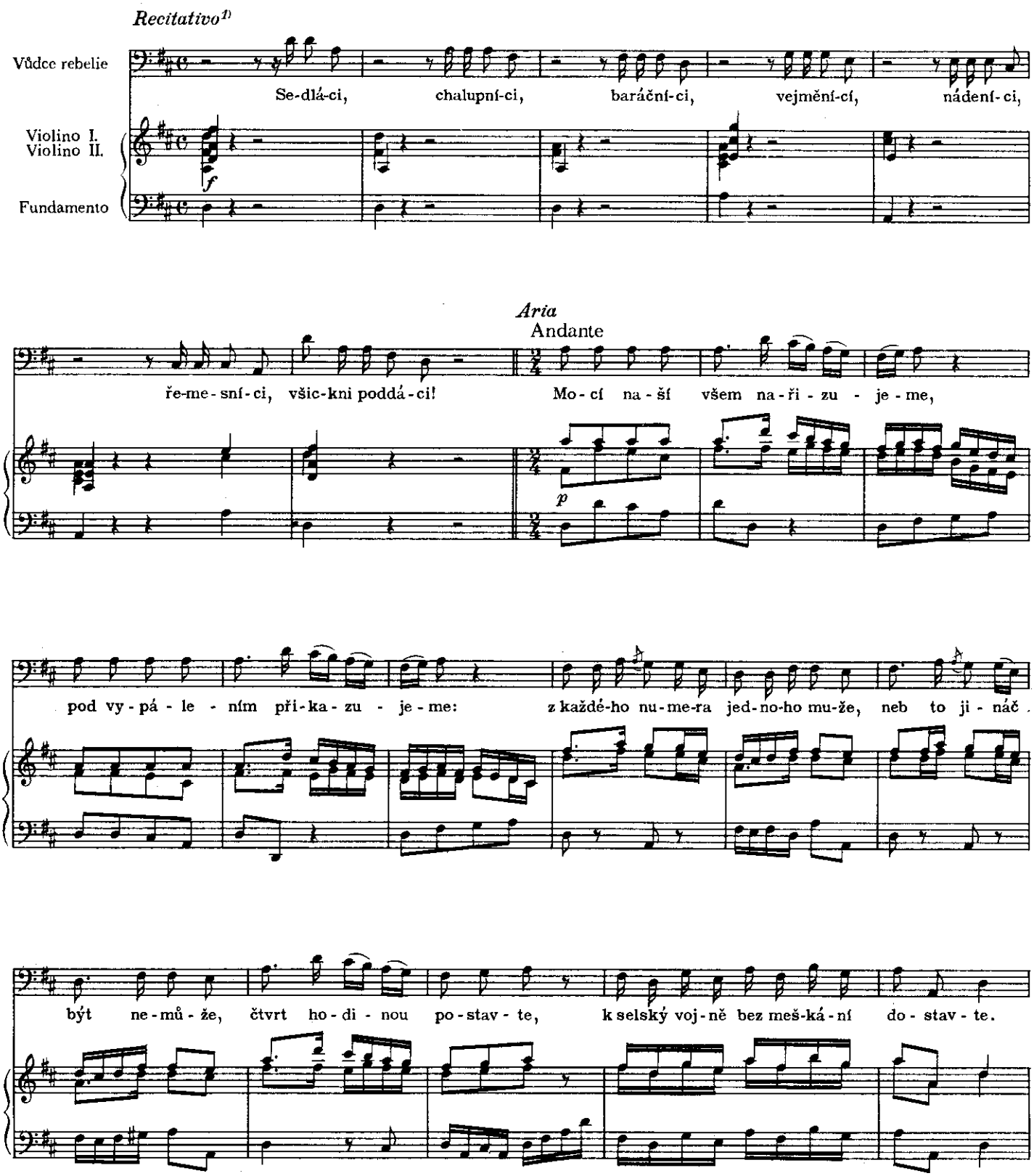

Skenováno pro studijní účely

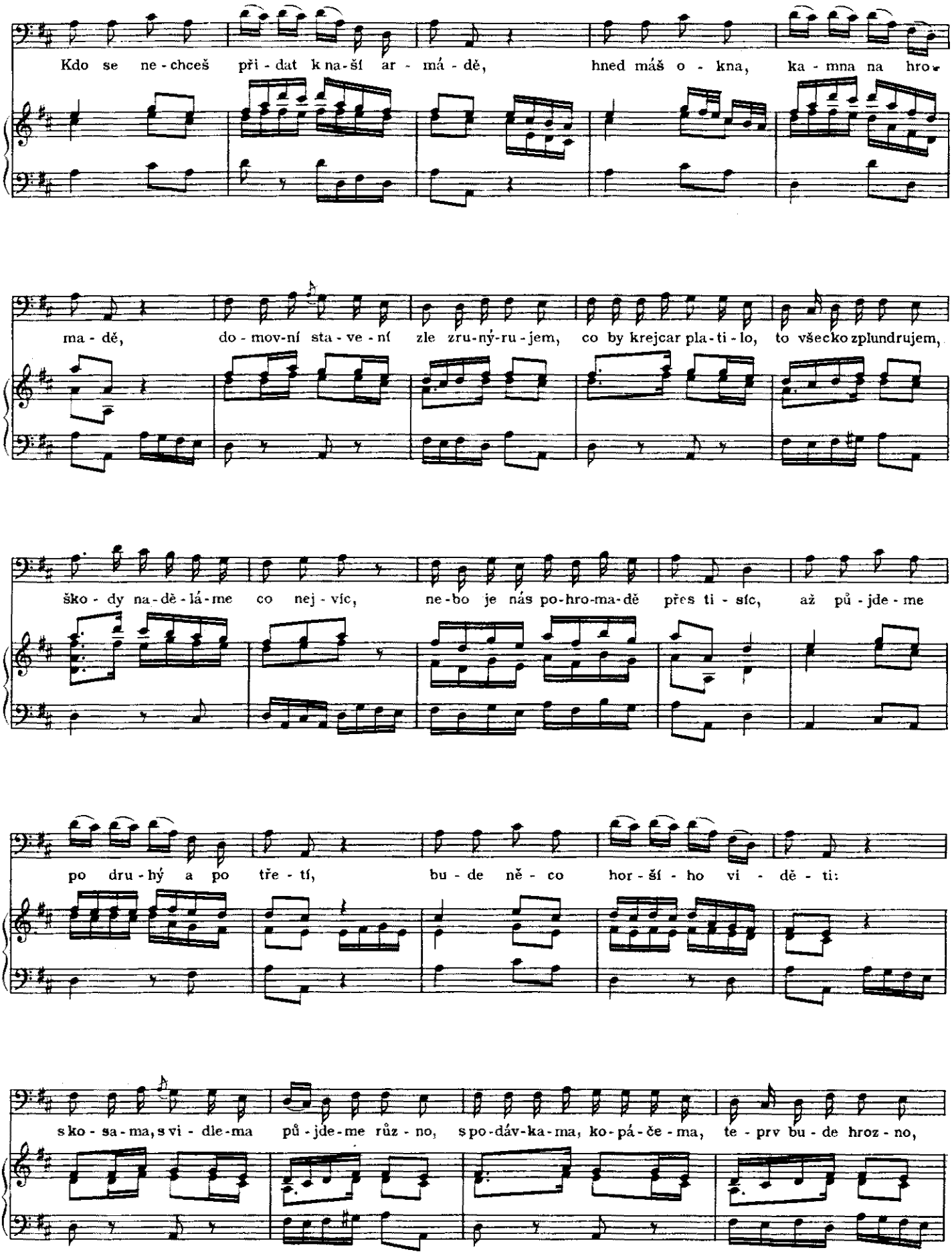

Skenováno pro studijní účely

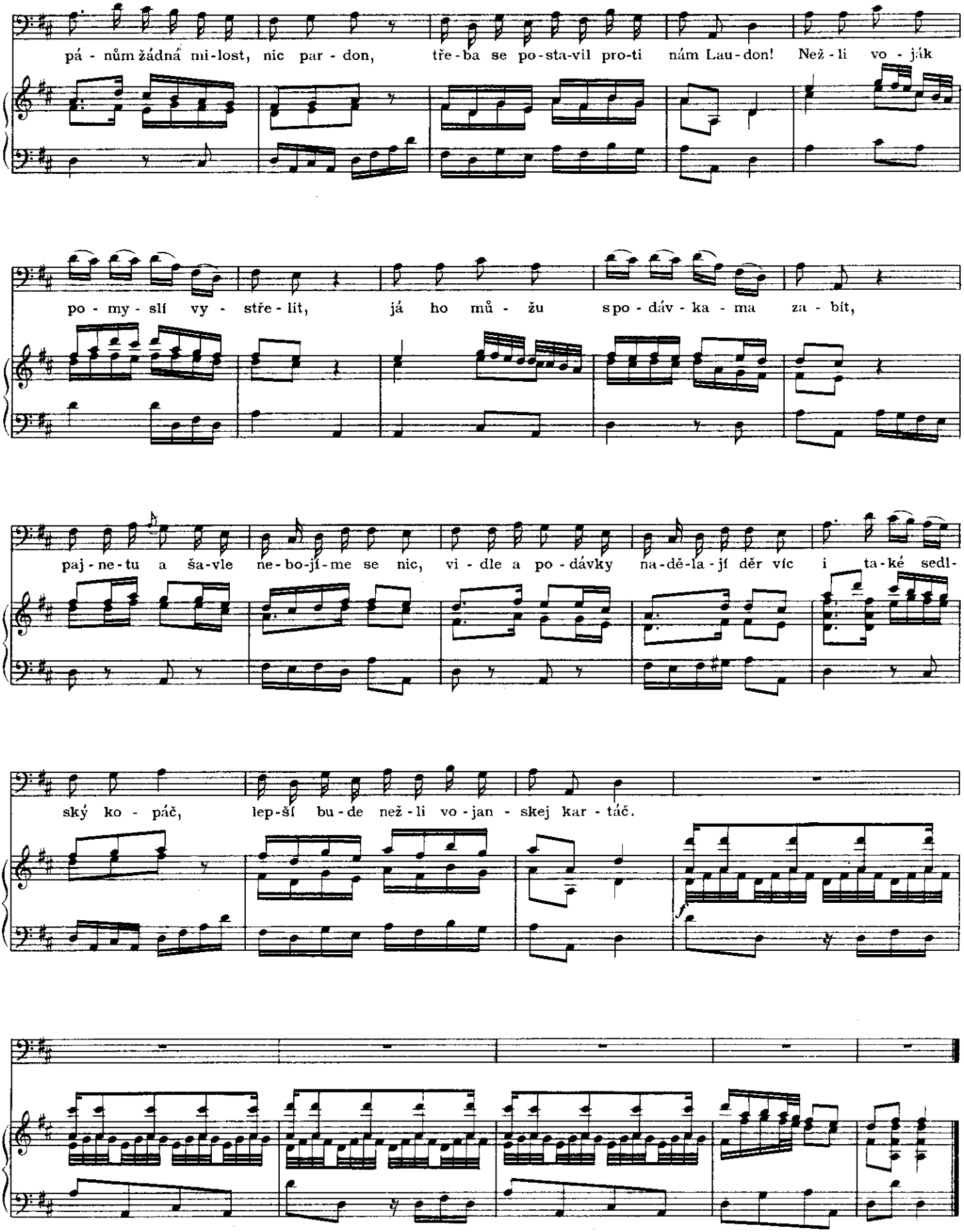

Skenováno pro studijní účely

132. LAMENTACE O SELSKEJ REBELII

K. Michl: Selské bouře na Hradecku

Matěj Chvojka?
1755?—1791

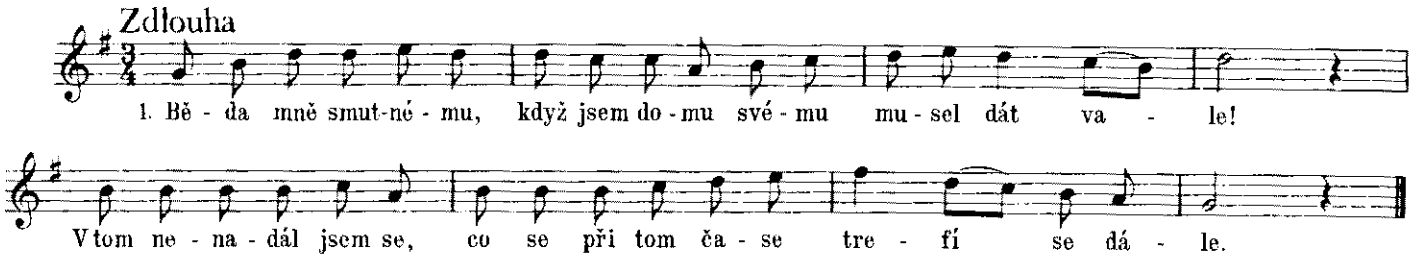

2. Že při rebelii
selské, ňákou chvíli
jsem byl, to se znám,
však jsem nic nevěděl
a nic nepřezvěděl,
až to přišlo k nám.

3. Přišel ke mně smělý
pacholík veselý,
divně se točil
a řka: „Stroj se s námi,
půjdeme na pány!"
tak ke mně vkročil.

4. Já se počnu smáti
a jeho se ptáti:
„Koho sebou máš?"
„Neptej se na to nic,
vždyť nás tu stojí víc,
hned je uhlídáš."

5. Já když z domu vyjdu,
vidím mnoho lidu,
veliké houfy;
všichni byli smělí,
v rukách hole měli
jako cepovky.

6. Ode mne pak ten houf
běžel do Kratonoh,
my za ním taky;
ostatní se smáli,
dost se nastrkali
mezi sedláky.

7. Do Kratonoh přijdu,
rozličného lidu
tu všudy vidím;
co se má státi,
počnu se jich ptáti,
vesměs k nim mluvím.

8. Napořád nemálo
všudy lidu stálo,
chlapů jako hora;
od nich jsem slyšel řeč,
že půjdou na Chlumec —
na derektora.

9. Ten udatný správce,
jemu naše práce
nepostačuje;
s těmi robotami
ubohé poddané
velmi sužuje.

133. ŠPÁSOVNÁ NOVINA V PÍSEŇ UVEDENÁ O SEDLSKÉ SVOBODĚ

Kramářský tisk z r. 1777

Jan Antoš?
Druhá polovina 18. stol.

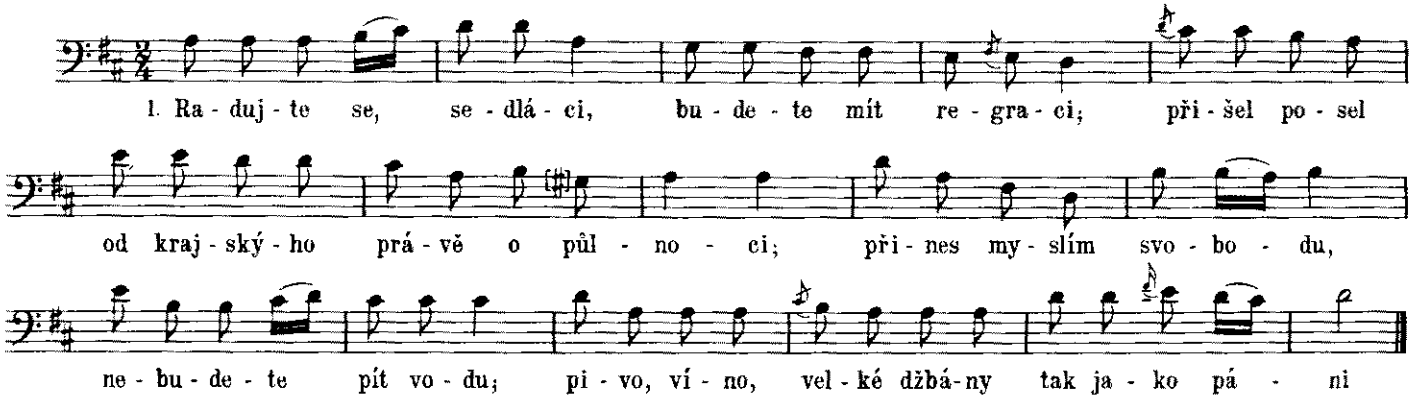

Skenováno pro studijní účely

2. To hned bude začátek:
musíme každý svátek
pěkně se nést, vlasy česat
tak jako v pátek.
A když přijdou soboty,
nebudou víc roboty,
musíte si vypucovat
střevíce, boty.

3. Klobouk s třema rohama
budete nosit s náma,
ve vlasech již nesmí býti
plevy a sláma;
košile vyškrobeny
muži i také ženy,
žádný nebude vyčítat,
že ste poddaní.

4. To vám nastanou časy:
u kabátu dvě kapsy,
v jedny pixlu, v druhy šátek,
utírat nosy.
Dřív ste na to nedbali,
manýry ste neznali,
o kalhoty a šosama
ste utírali.

5. Budete moct svobodně
piva se napít hodně,
však ale se neožírat
a pít pozorně,
musíte se naučit,
který budete ho pít,
a na to nezapomínat,
hubu si utřít.

6. Byli jste nezdvořáci,
milí páni sedláci;
kdo vás bude ctnostem učit,
bude mít práci;
neb tak tvrdé stvoření,
a hned od narození,
žádnej v světě neviděl,
jak v české zemi.

7. Opět něco nového
slyším přepodivného,
o čem jsem vám nyní zpíval,
nic není z toho:
žádný z vašeho rodu
že nedočká svobodu,
jedna sedlka povídala,
když šla pro vodu.

8. Ach, nebozí sedláci,
co ste si způsobili,
kýž ste raději k tej svobodě
vy nesvolili!
Robot bude přeškoda,
nastane nová moda,
že má sedlák být vojákem —
pěkná svoboda!

9. Myslili ste, sedláci,
svobodní být jak ptáci;
strčejí vás vladykové
do jiných klecí.
Obzvláště pak vás, páni
husité a berani,
nejlepší jest všecky vyhnat
ze české zemi.

10. Měli ste se Boha bát
a kostely neloupat;
trpělivosť nese růže,
měli ste čekat.
Když ste čekat nechtěli,
u Prahy vás věšeli,
vojáci vám jsou na zádech
svobodu psali.

11. Kde pak jest váš generál,
co vás komandýroval,
u křesťanů a u židů
s váma raboval?
Ten byl moudrý i v síle,
dělal vám kratochvíle,
nyní se v Praze vyráží
v obecným díle.

12. Mnozí sedláci moudří
jináč o tom hovoří:
„Kolikrát obilí šmahem
všecko vyhoří;
kam pak se podějeme,
kde pak pomoc najdeme?
Vrchnosti nám nepůjčejí,
hladem pomřeme.

13. Zůstanem rač poddaní,
vždycky nám naši páni
zapůjčejí a zpomůžou
v našem soužení.
Svobodným bejt, nic nemít
a den po dni nouzi třít,
lepší chodit na robotu,
nežli hladem mřít.“

14. Čekejte tehdy času,
tak jako husa klasu;
na robotu posílejte
domácí chasu;
na potažný, na pěší,
jistě vás Bůh potěší,
jaké patenty vám přijdou,
každý uslyší.

15. Kterak vám byla hojna,
ta vaše hloupá vojna!
praví sedlák jako sedlák,
musím říct znova:
Šli ste podle Sibyliy,
a kterak ste chybili,
protože se kráva s volem
o to radili.

16. Můžete začít znova
jako Kec u Jankova,
uděláte si památku
na léta mnohá.
Nastanou jiný tance,
až půjdete na šance,
to Sibyllino proroctví
vemte do rance.

134. LIDOVÉ PÍSNĚ ZE 17. A 18. STOLETÍ

Guberniální sbírka z r. 1819
Zápis z lidového podání

Druhá polovina 17. stol.?

a) ŽÁDNÝ ČLOVĚK NEUVĚŘÍ

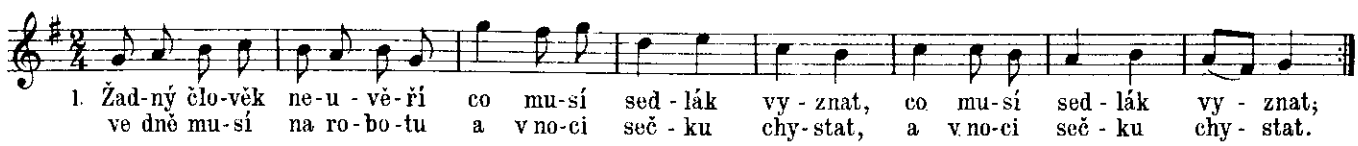

2. V nedělu jde do kostela,
[: kněz mu tam peklem hrozí; :]
odpoledňa do hromady —
[: a fojt ho v kladě vězí. :]

Skenováno pro studijní účely

b) ZÁBRDOVSKÉ VRCHNÍ

F. Sušil: Moravské národní písně — 17.—18. stol.

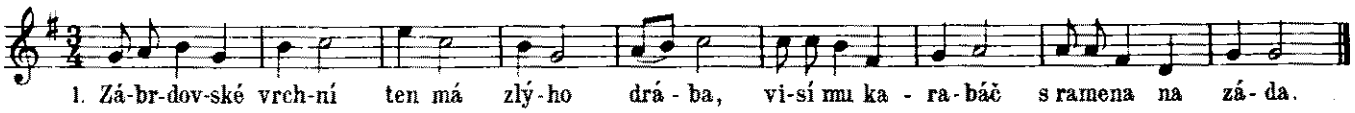

2. Máme drába, máme
v černým dolamáně,
dyž on hlavó kévá,
nerád večer bévá.

3. Zlýho pána máme
v modrým baladráně,
nesce nás dům pustit,
me mo zhotíkáme.

c) SELSKÁ MODLITBA

K. J. Erben: Písně národní v Čechách — 17.—18. stol.

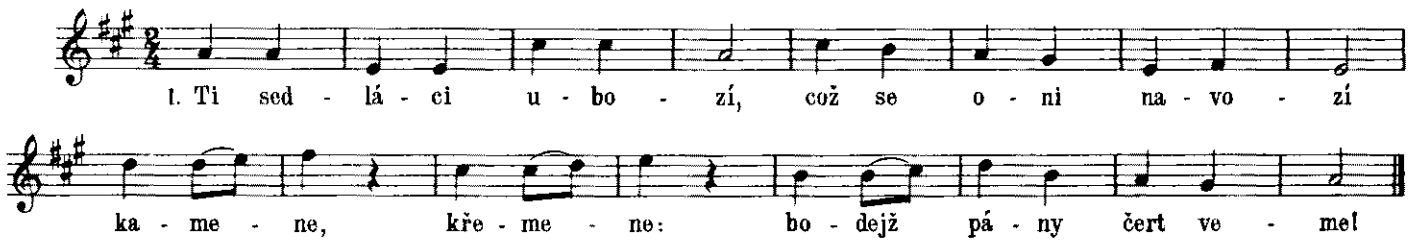

2. Ten purkrabí, parukář,
sám největší pletichář,
bije nás
jako ras:
zasloužil by sám provaz!

3. A ten šelma nešťastný,
ten šmahavý poklasný,
ten pro klas
stíhá nás:
zasloužil by sám provaz!

4. Šafář, taškář vybraný,
od biřice vypraný,
sám co vzal
a prodal,
nám sedlákům vinu dal.

5. Pane Bože veliký!
smiluj se nad rolníky:
přijmi je
do nebe —
a pány ať čert veme!

d) HEJ! HORE HÁJ

Slovenské spevy I. — 17.—18. stol.

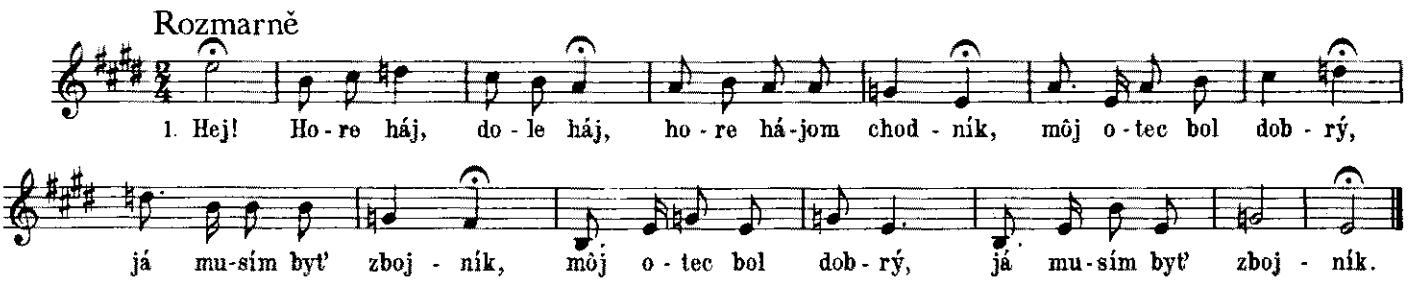

2. Hej! Já musím byť zbojník,
bo krivda veliká,
[: nepravosť u pánov,
pravda u zbojníka. :]

3. Hej! Pravda u zbojníka,
čo zná krivdy s vami
[: a keď jim niet lieku,
márni jich guliami. :]

Skenováno pro studijní účely

e) HEJ! PIJÚ CHLAPCI, PIJÚ

Slovenské spevy II. 17.—18. stol.

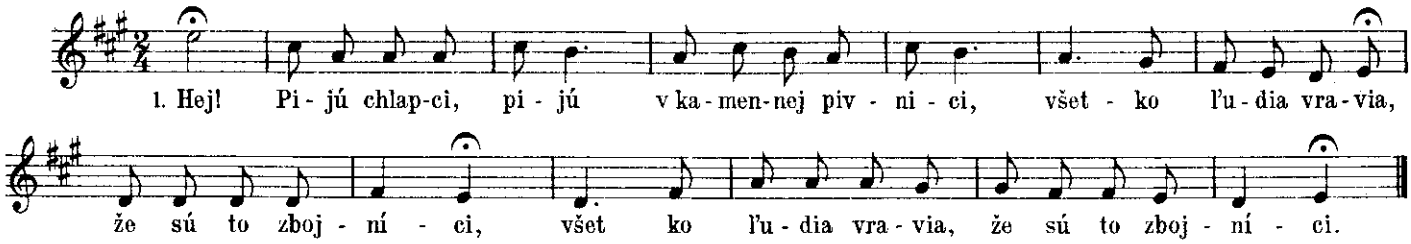

2. Hej! Popíjaj, popíjaj,
nekradni, nezbíjaj:
[: čerta napopíjáš,
ak si nenazbíjáš. :]

3. Hej! Na Végľašskom zámku
zvony vyzváňajú:
[: poďme, chlapci, poďme,
na zboj nás volajú. :]

4. Hej! Pofukuj, povievaj
vetríčok voňavý,
[: poráňaj, posrážaj
rosičku pred nami. :]

f) V TOM ZELENÉM BOŘÍ

F. Sušil: Moravské národní písně 17.—18. stol.

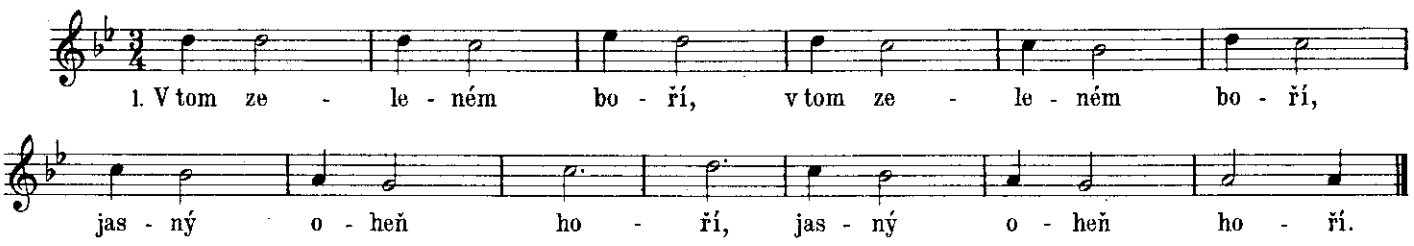

2. [: A při tom ohýnku :]
[: dvanást švárných synků. :]

3. [: Třinástý Adámek, :]
[: zbojnický hajtmánek. :]

4. [: Leží poraněný, :]
[: kulkú je střelený. :]

5. [: Keď už umřít musí, :]
[: kamarádů prosí: :]

6. [: Kamarádi moji, :]
[: nenechte mia tady. :]

7. [: Vezměte mia sebú :]
[: do tých tmavých žlebů. :]

8. [: Tam mia pochovajte, :]
[: kde sa scházíváte. :]

9. [: Na tych křižných cestách :]
hrob mně vykopajte,
do něho mia dajte.

10. [: Pod tema jedlami, :]
[: kde sem píjal s vámi. :]

11. [: Keď mia pochováte, :]
[: nápis na hrob dajte: :]

12. [: Tu leží Adámek, :]
[: náš dobrý hajtmánek. :]

g) ONDRÁŠ, ONDRÁŠ

O. Zich: Vojenský zpěvník Počátek 18. stol.?

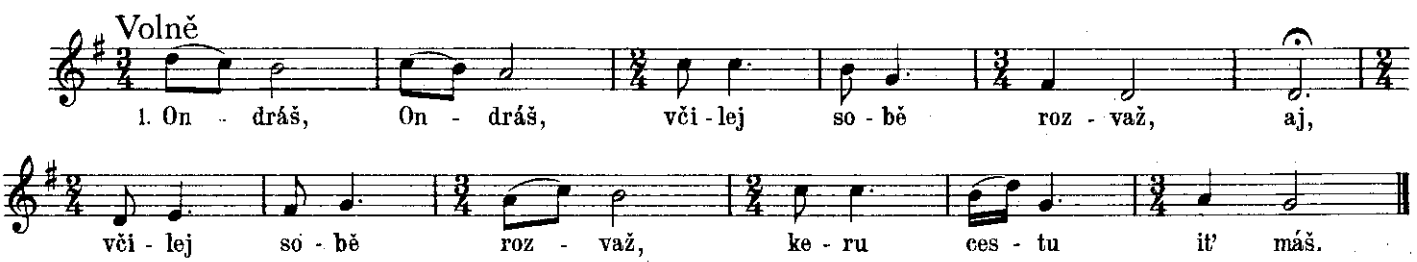

Skenováno pro studijní účely

2. Pujďem, pujďem
hore dolinami,
aj, hore dolinami,
pujďe Pambu s nami.

3. Pujďem, pujďem
hore do kopečka,
aj, budě o mě plakať
moja galanečka.

4. Hory, lesy,
stromečku březový,
aj, stromečku březový,
listku javorový!

h) JÁNOŠÍK, JÁNOŠÍK

Slovenské spevy II. Počátek 18. stol.?

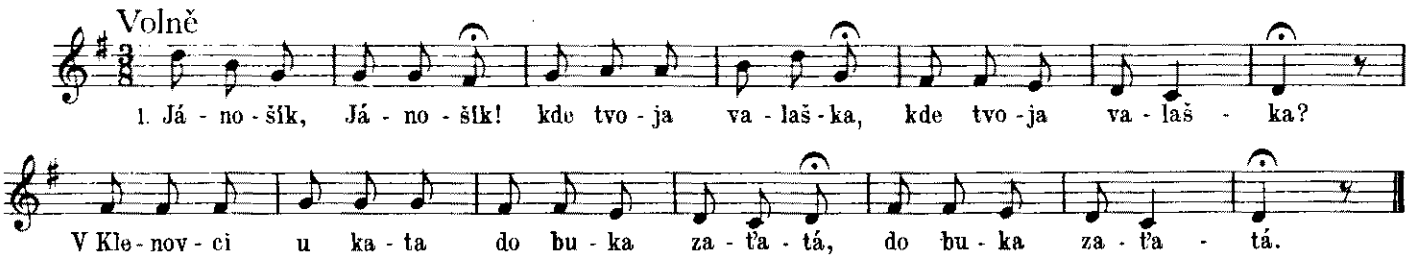

2. Jánošík, Jánošík!
[: kde je tvoj palošík? :]
Tam v hore na hore
[: zafatý v javore. :]

ch) SEM, CHASO, SPĚCHAJTE

J. Poláček: Slovácké pěsničky 17.—18. stol.

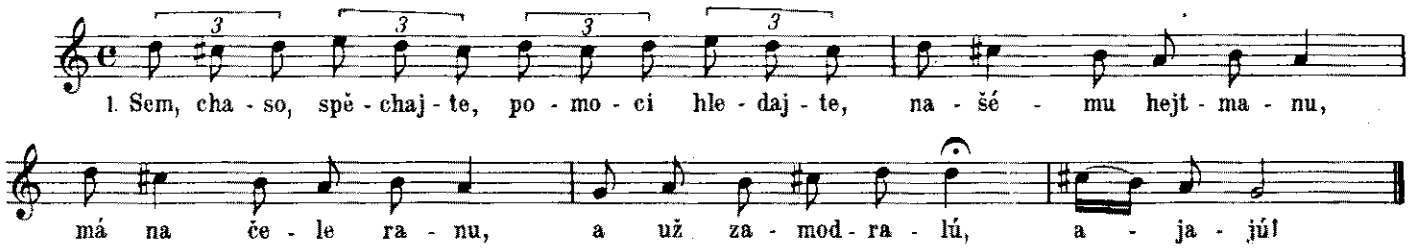

2. Kde sú tvé pistole,
cos míval pri stole,
kde doloman zlatý,
husársky pripjatý,
už si ty zabitý, ajajú!

3. Kde tvá karabina,
tvoja zbraň ohnivá,
kde tvé ostré nože,
nic ti nepomože,
dobrotivý Bože, ajajú!

4. Kde tvé boty žluté,
pri nich strapce zlaté,
kde podkovky zlaté,
ostruhy stříbrné,
už ti věc nebrní, ajajú!

5. Dyckys byl tak silný,
každému odbojný,
nikoho sas nebál,
koho sis ty potkal,
jako lev si rúbal, ajajú!

Skenováno pro studijní účely

135. SINFONIA PASTORALE

Nedatovaný tisk z poloviny 18. stol.

Jan Václav Stamic
1717—1757

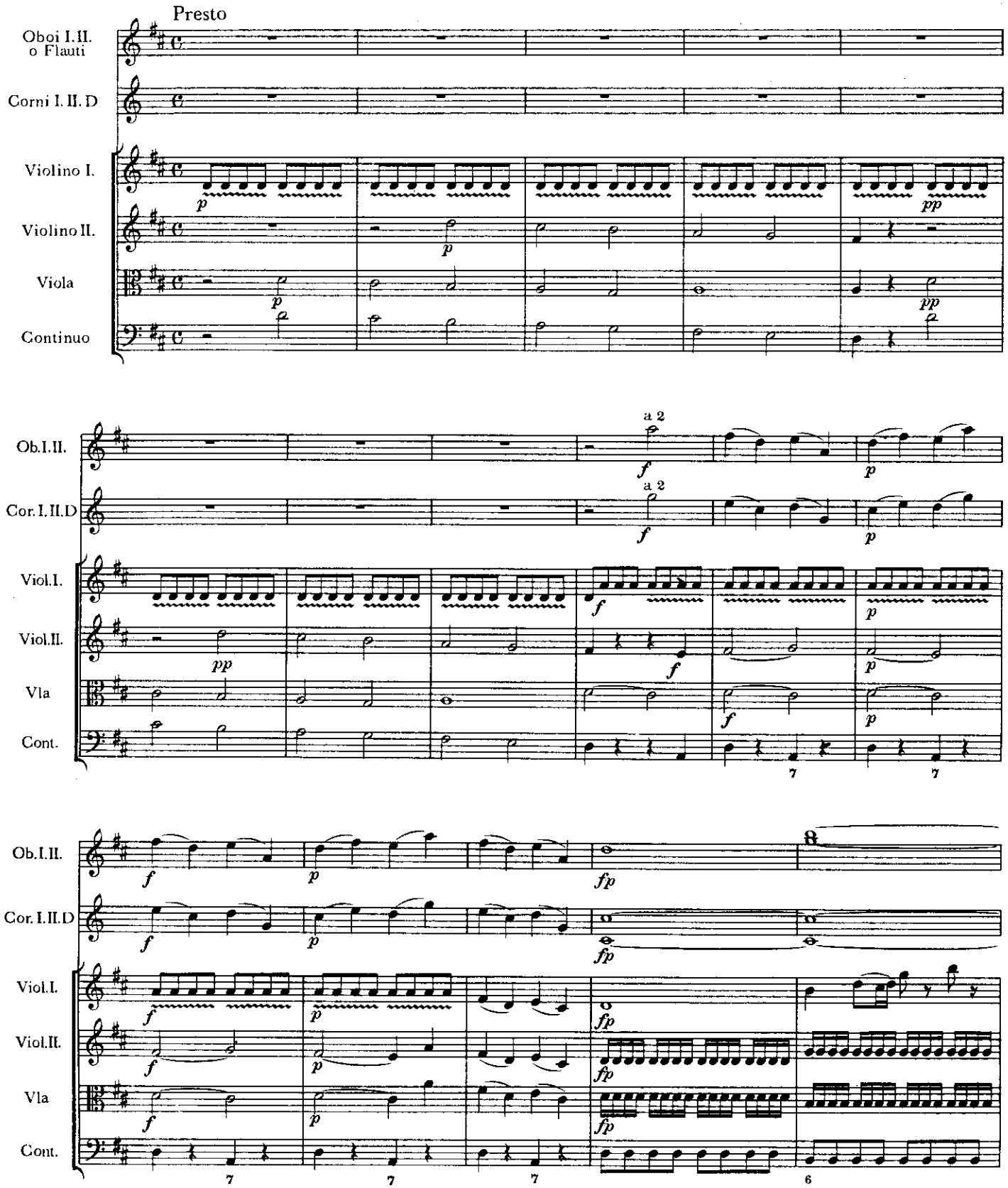

Skenováno pro studijní účely

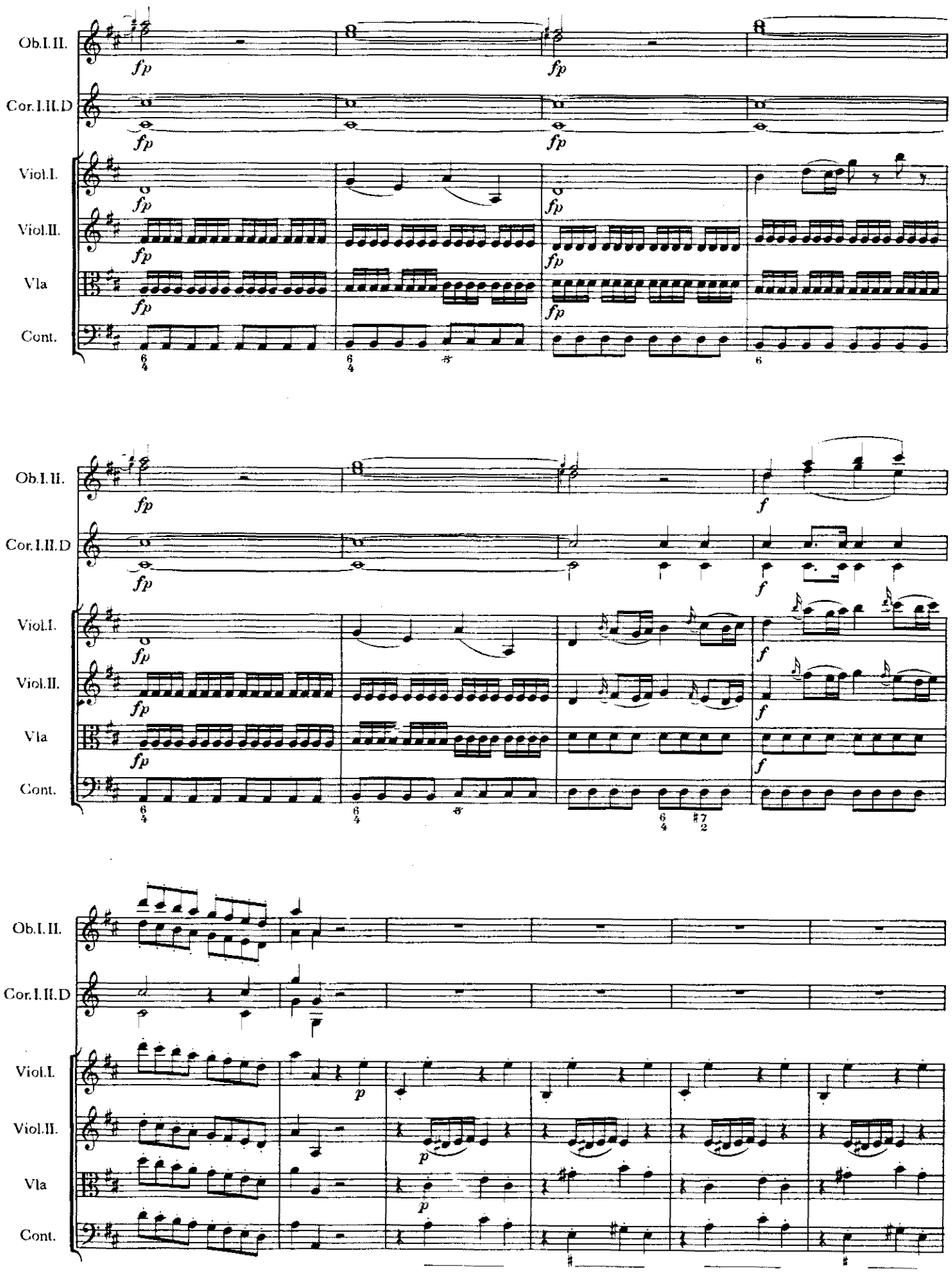

Skenováno pro studijní účely

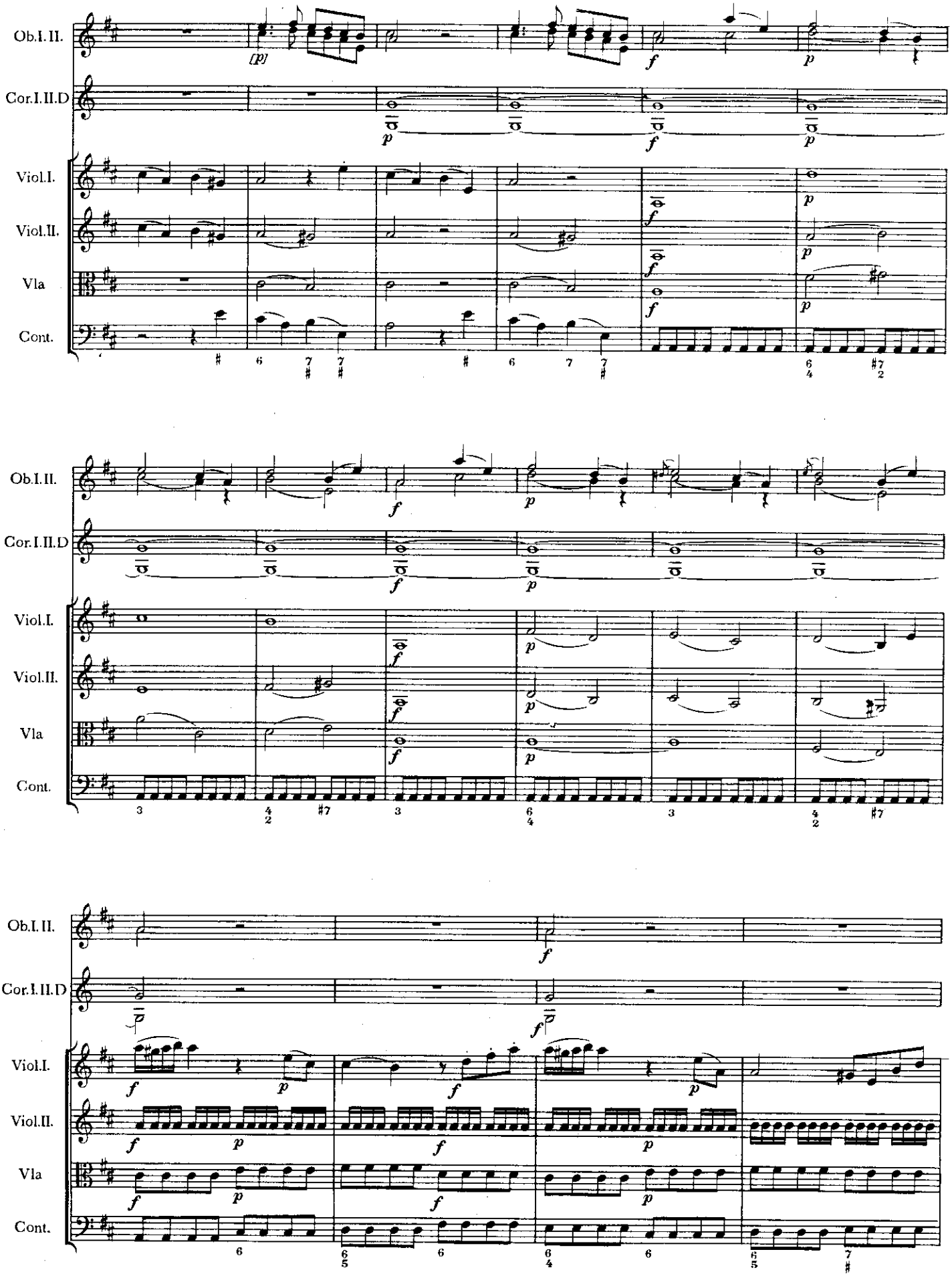

Skenováno pro studijní účely

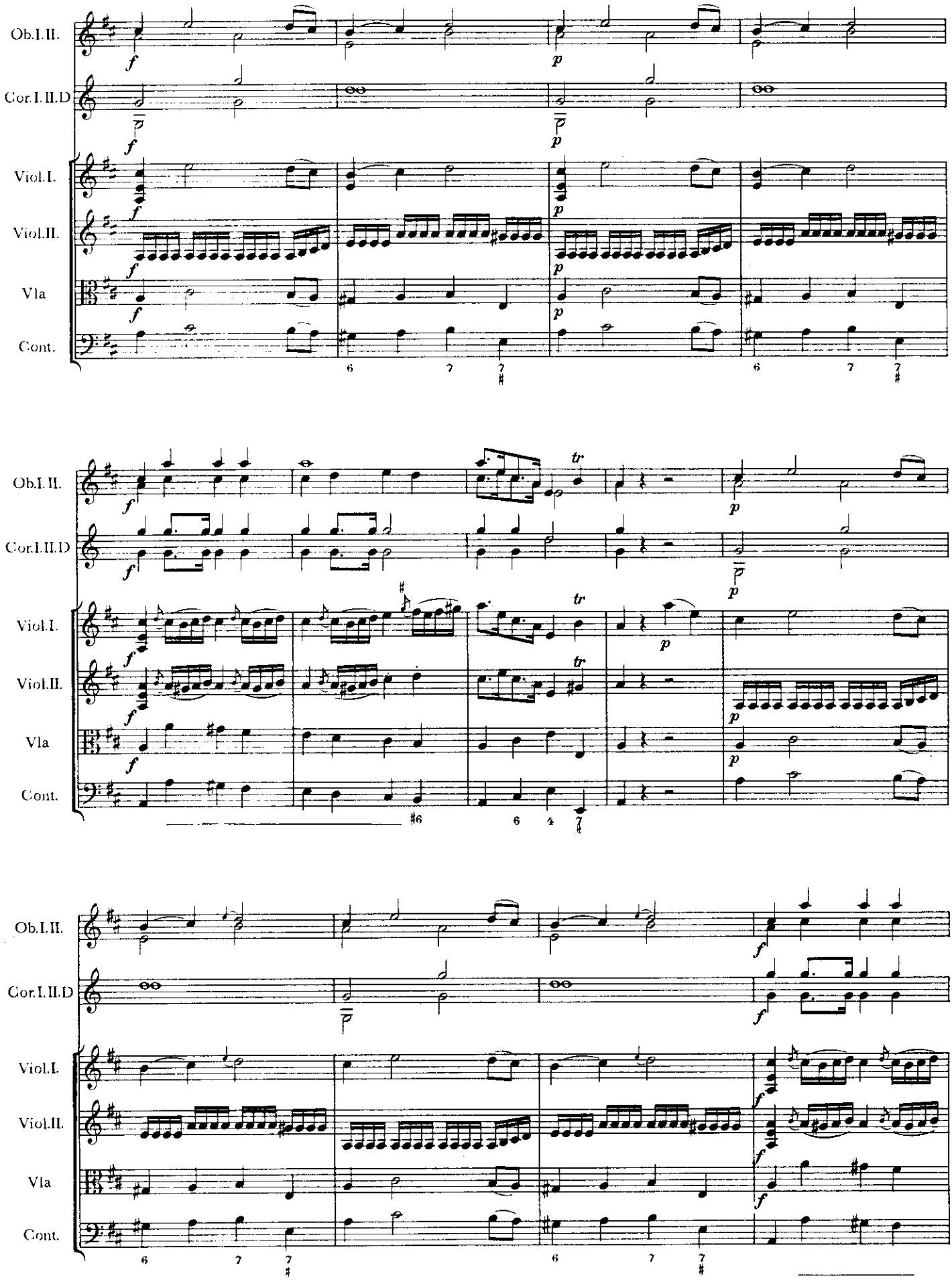

Skenováno pro studijní účely

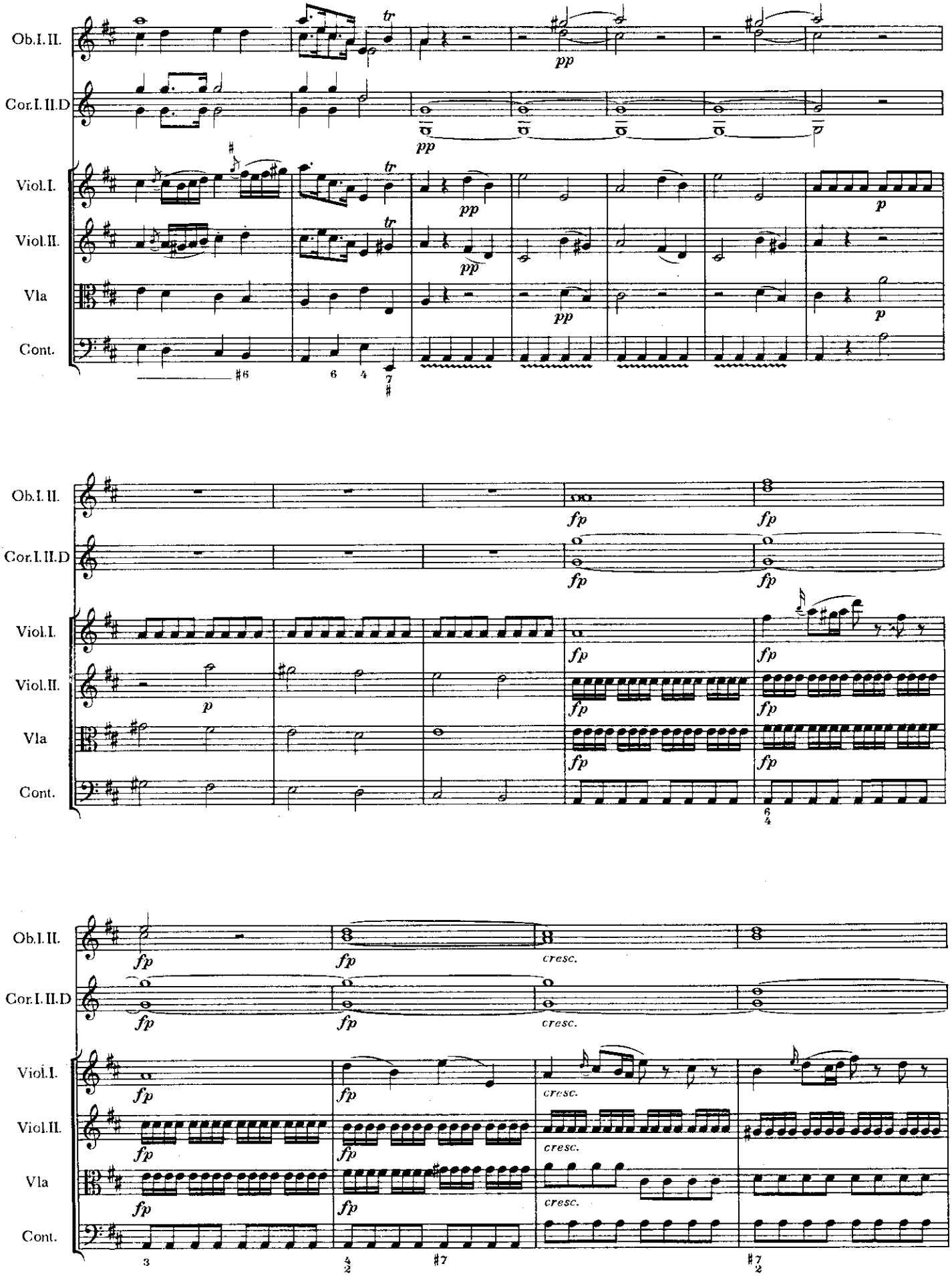

Skenováno pro studijní účely

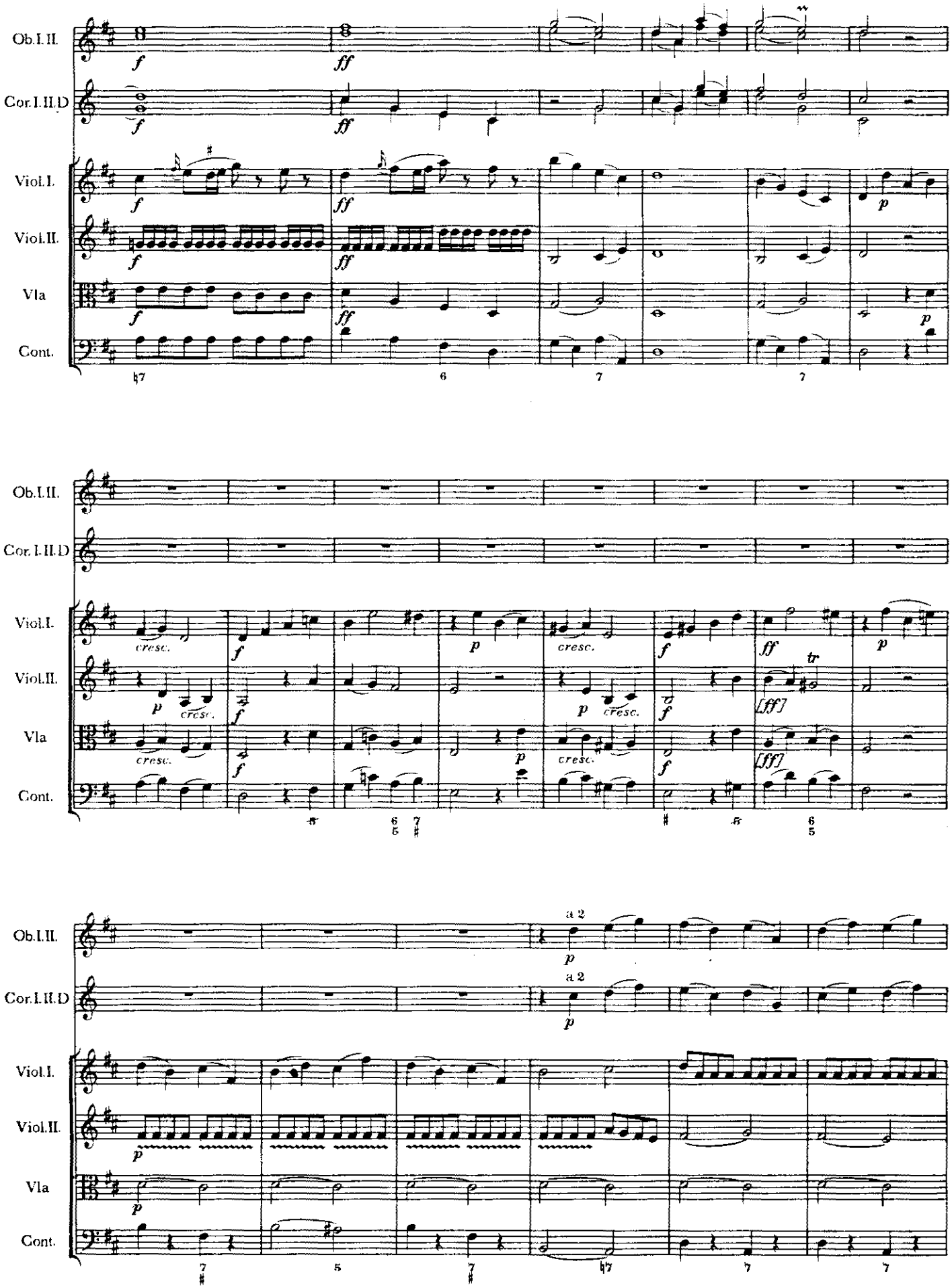

Skenováno pro studijní účely

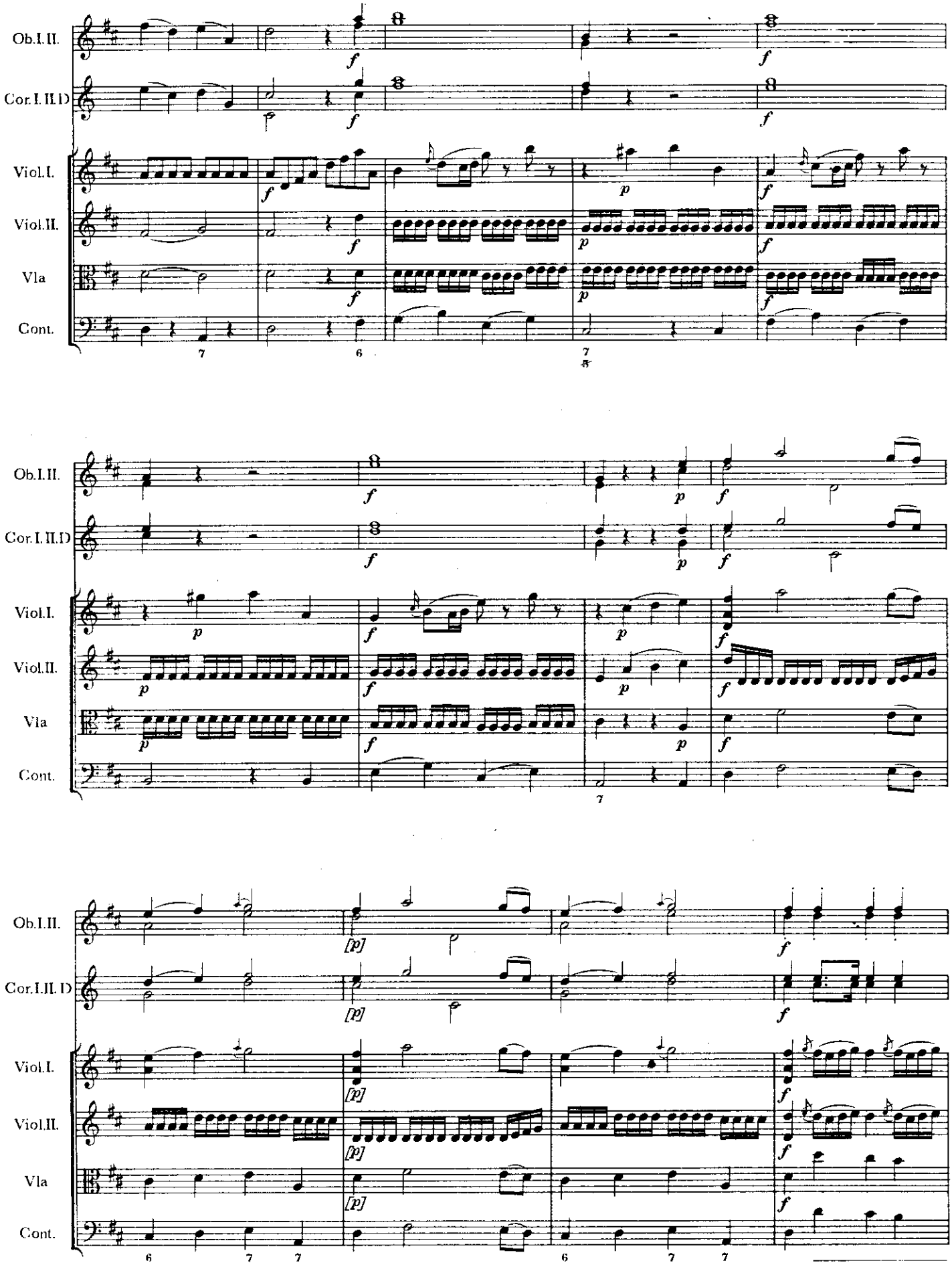

Skenováno pro studijní účely

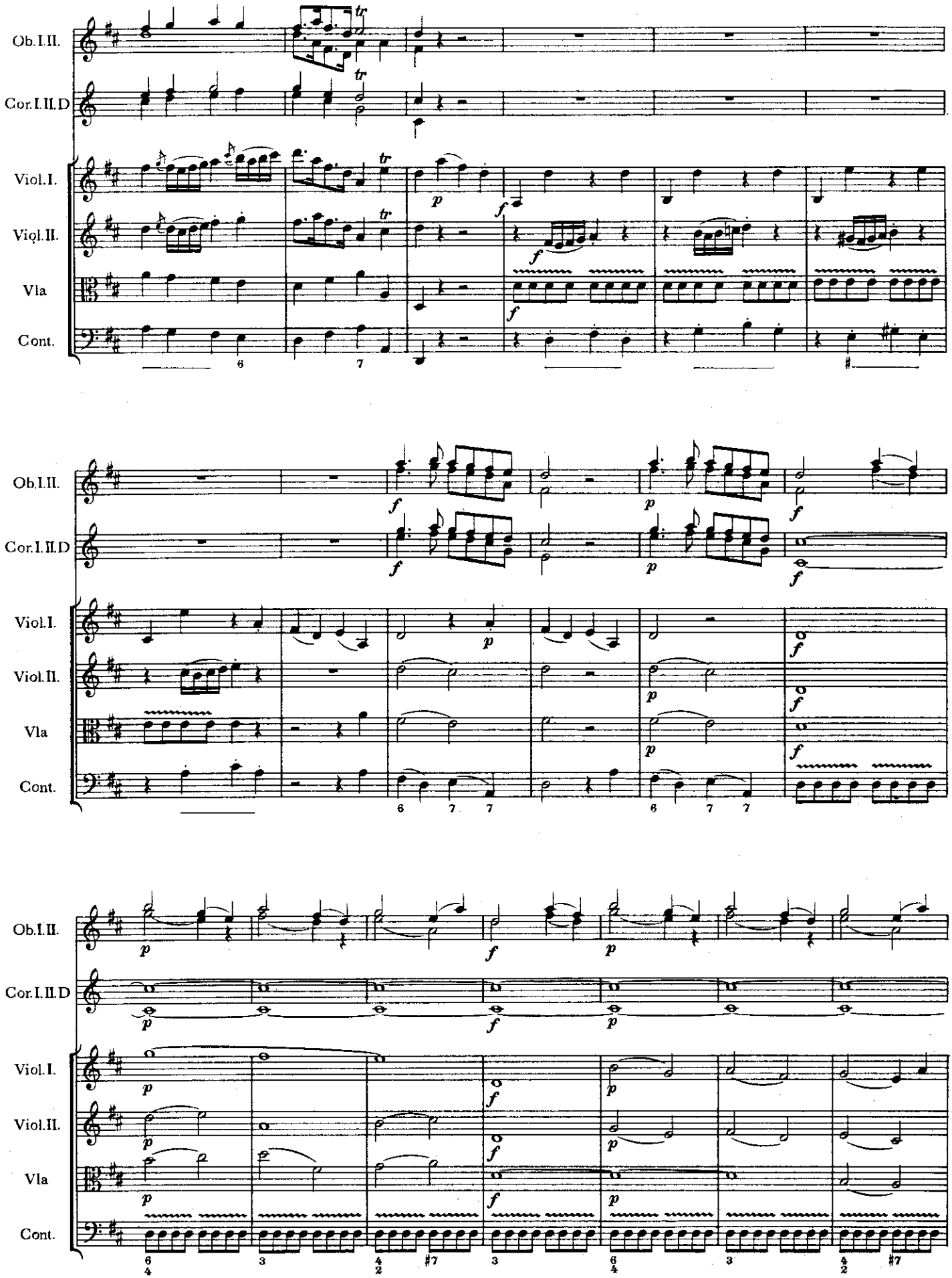

Skenováno pro studijní účely

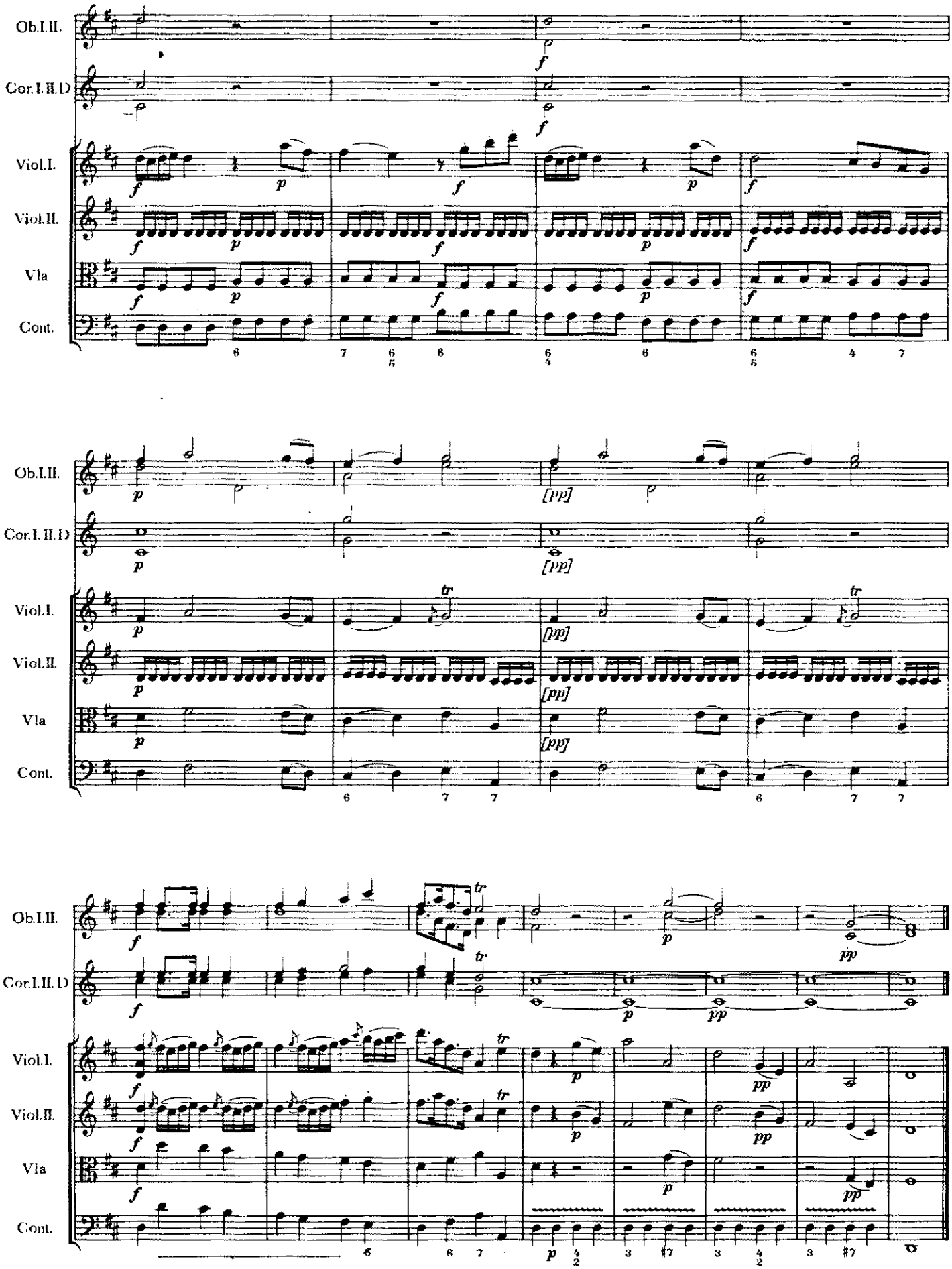

Skenováno pro studijní účely

136. DIVERTIMENTO IN G à QUATTRO

Rkp. z 18. stol.

František Xaver Richter
1709—1789

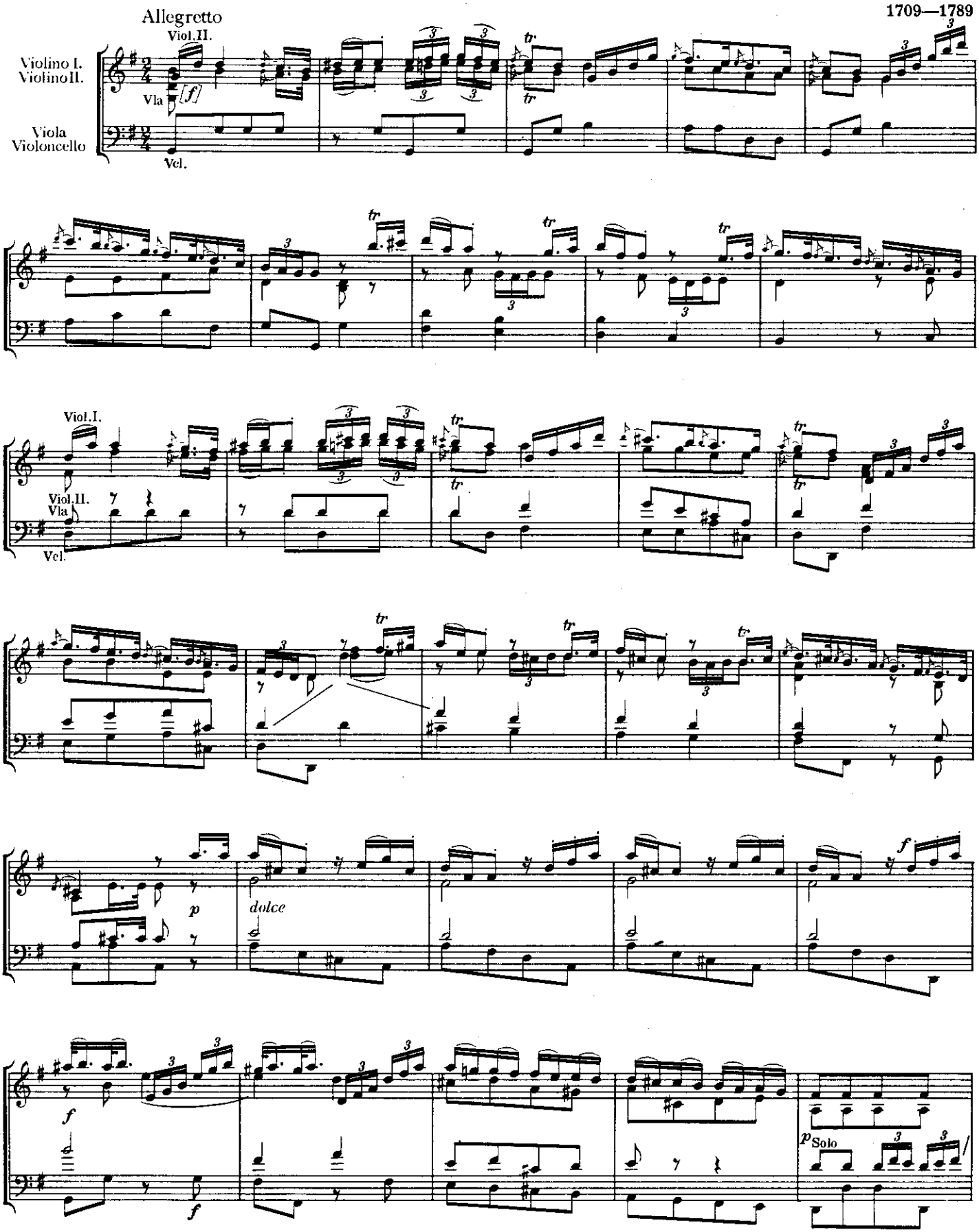

Skenováno pro studijní účely

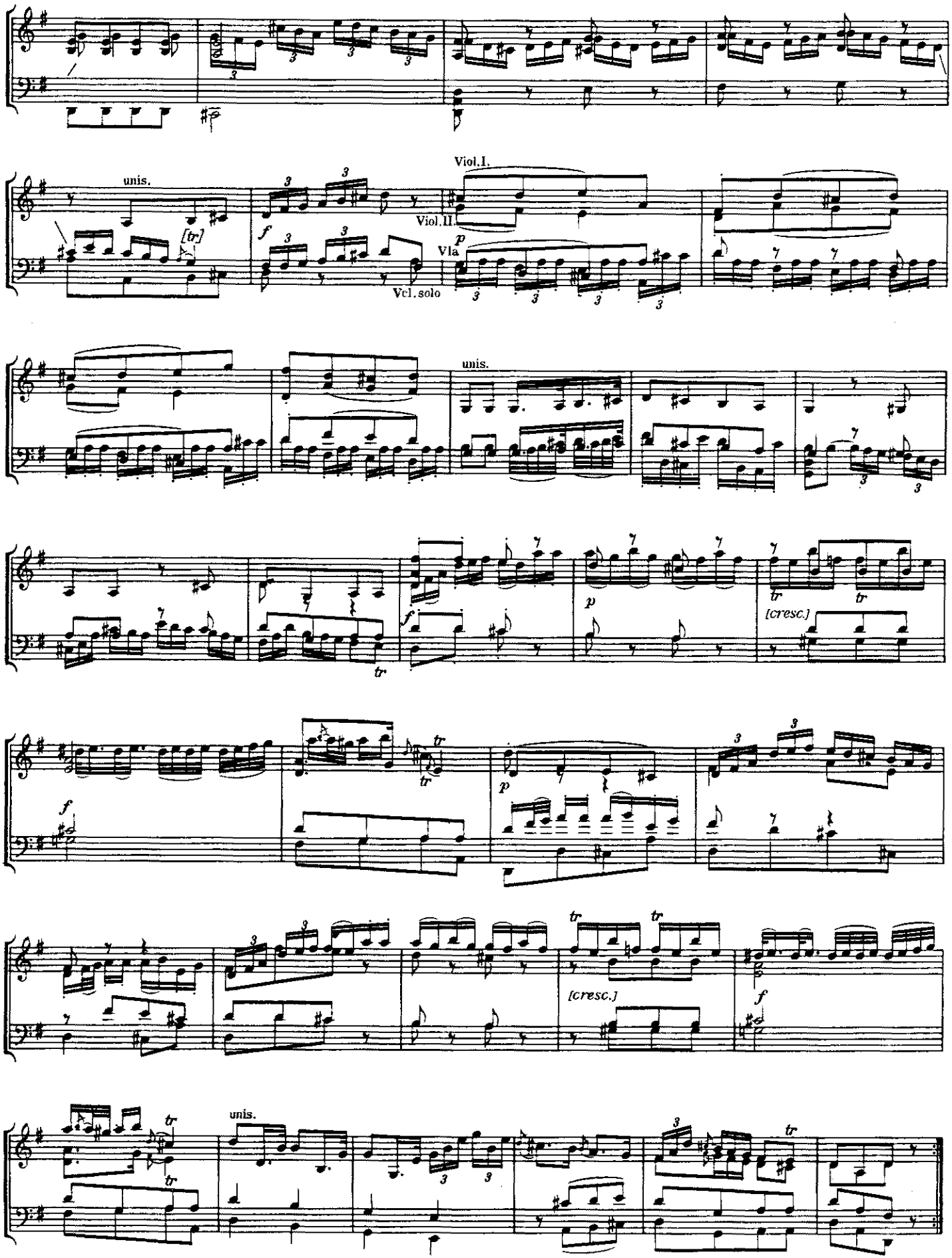

Skenováno pro studijní účely

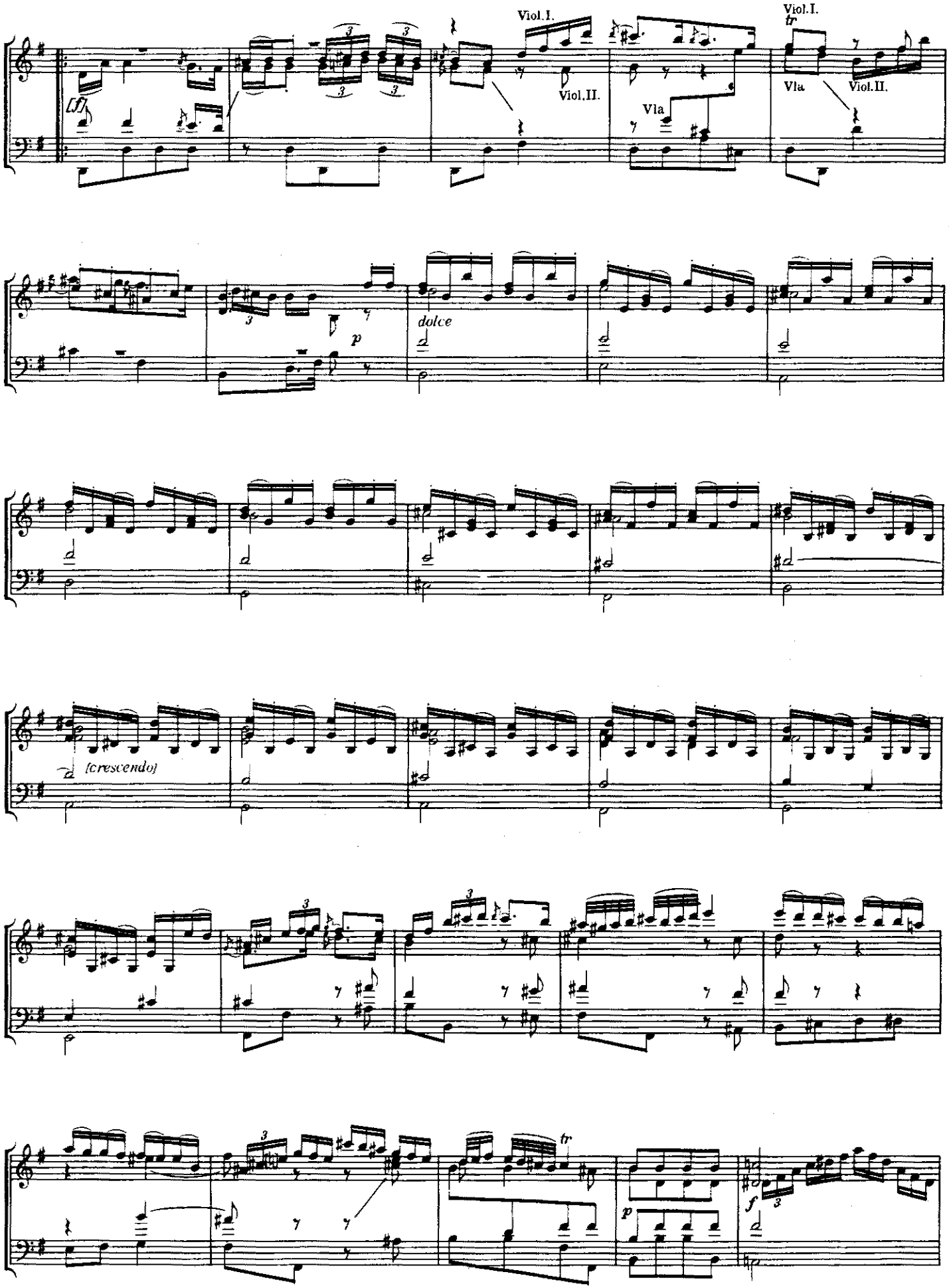

Skenováno pro studijní účely

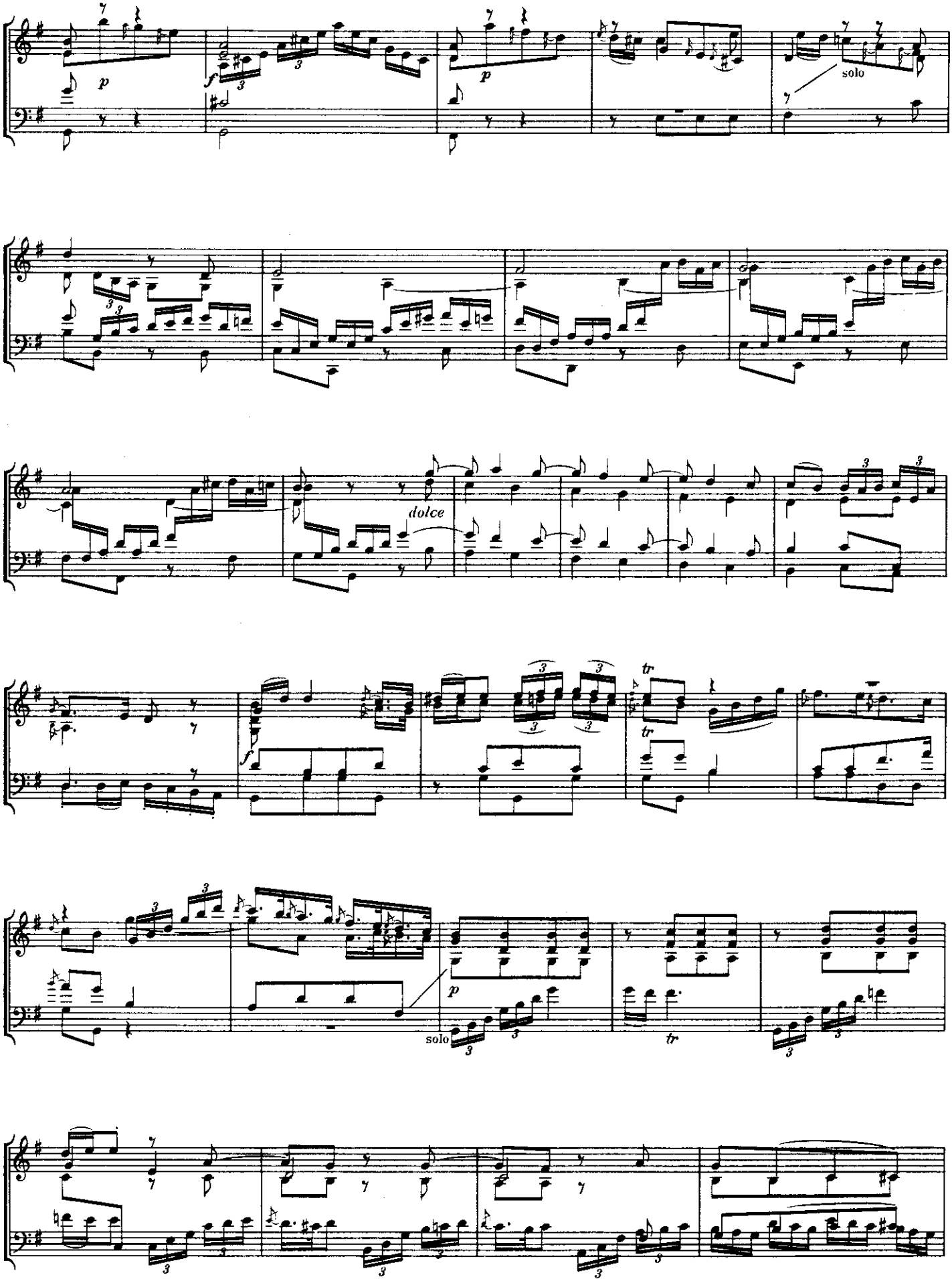

Skenováno pro studijní účely

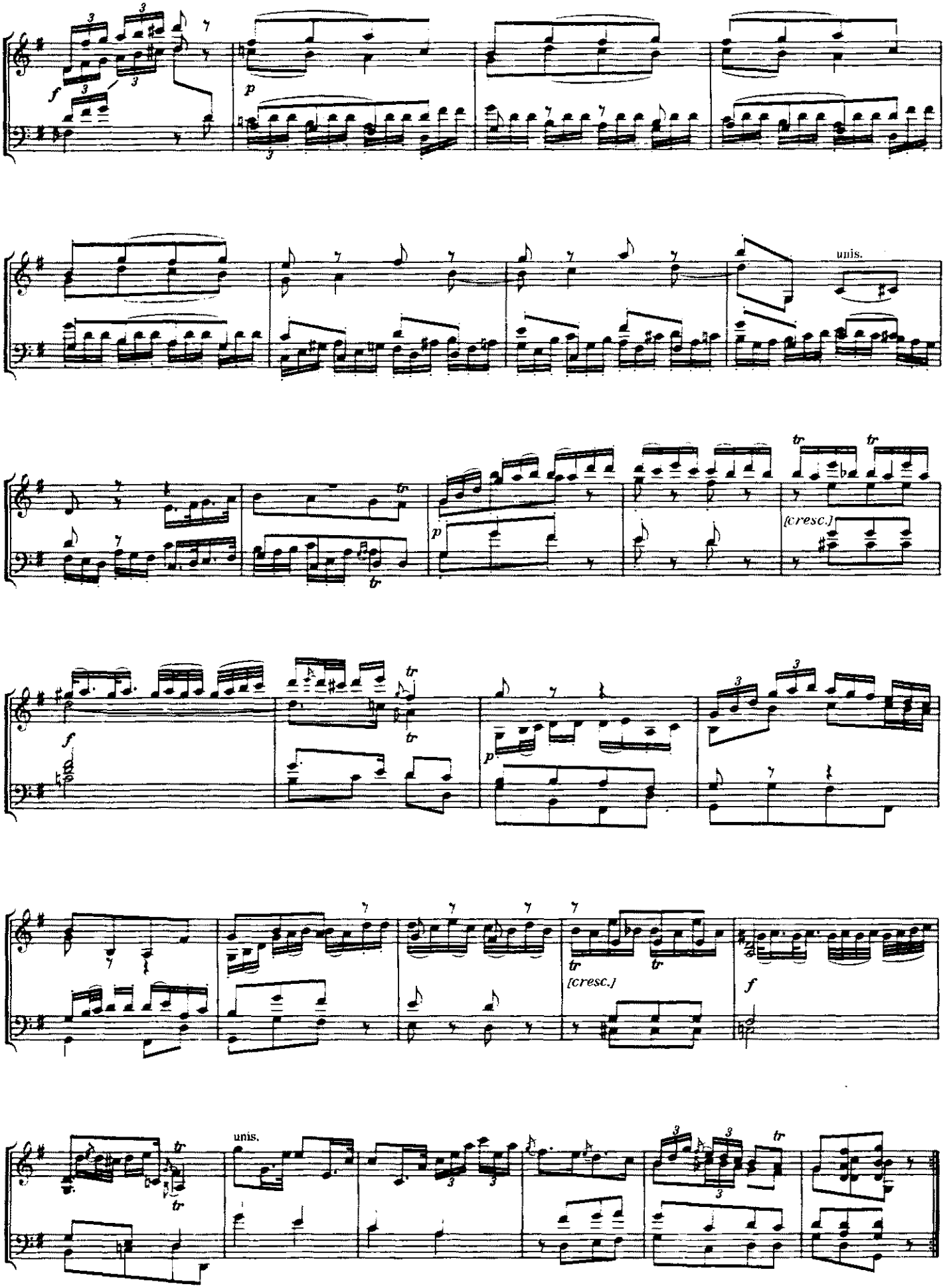

Skenováno pro studijní účely

137. SYMPHONIA I.

Tisk asi z poloviny 18. stol.

Antonín Fils
1730?—1760

Allegro

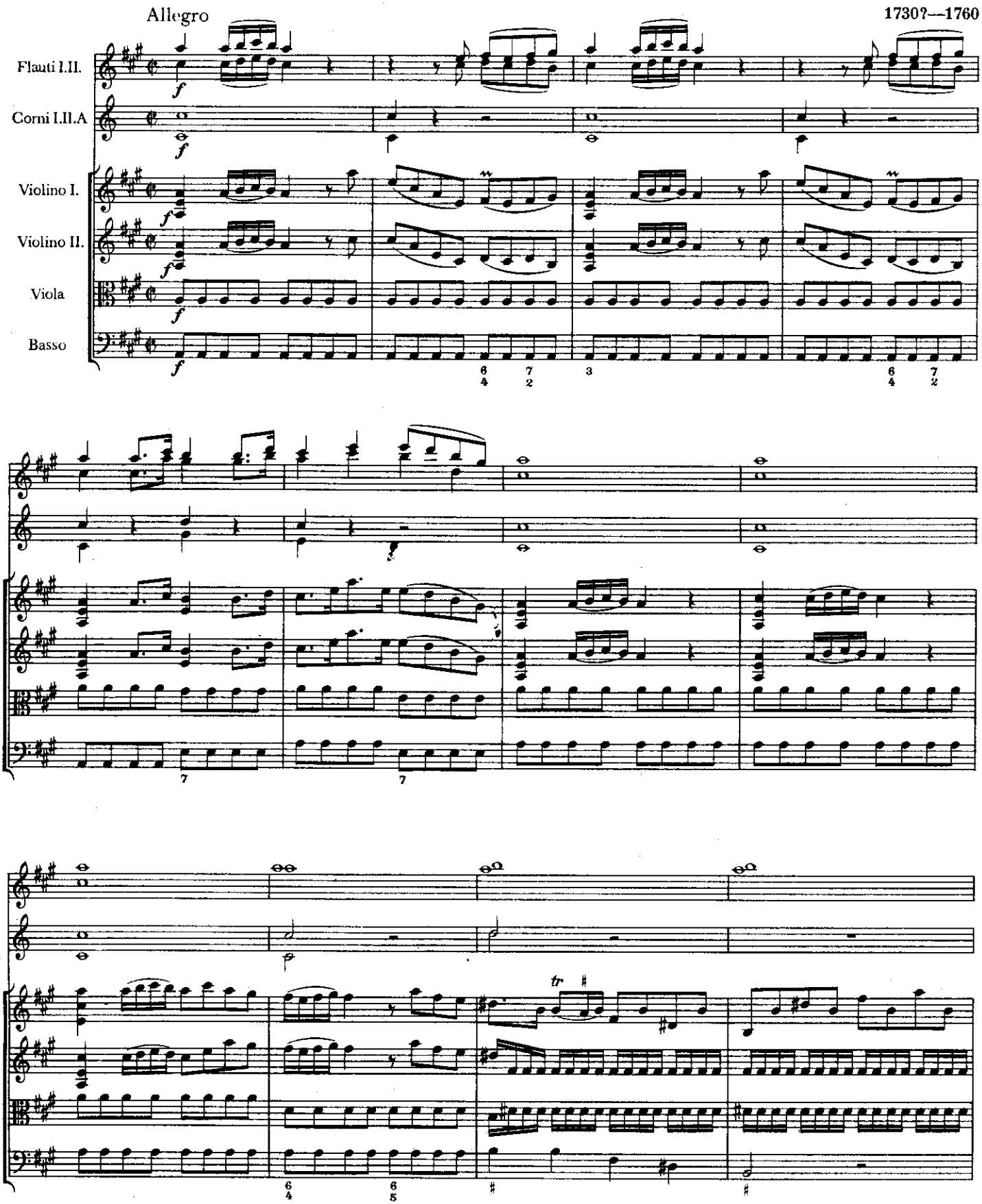

Skenováno pro studijní účely

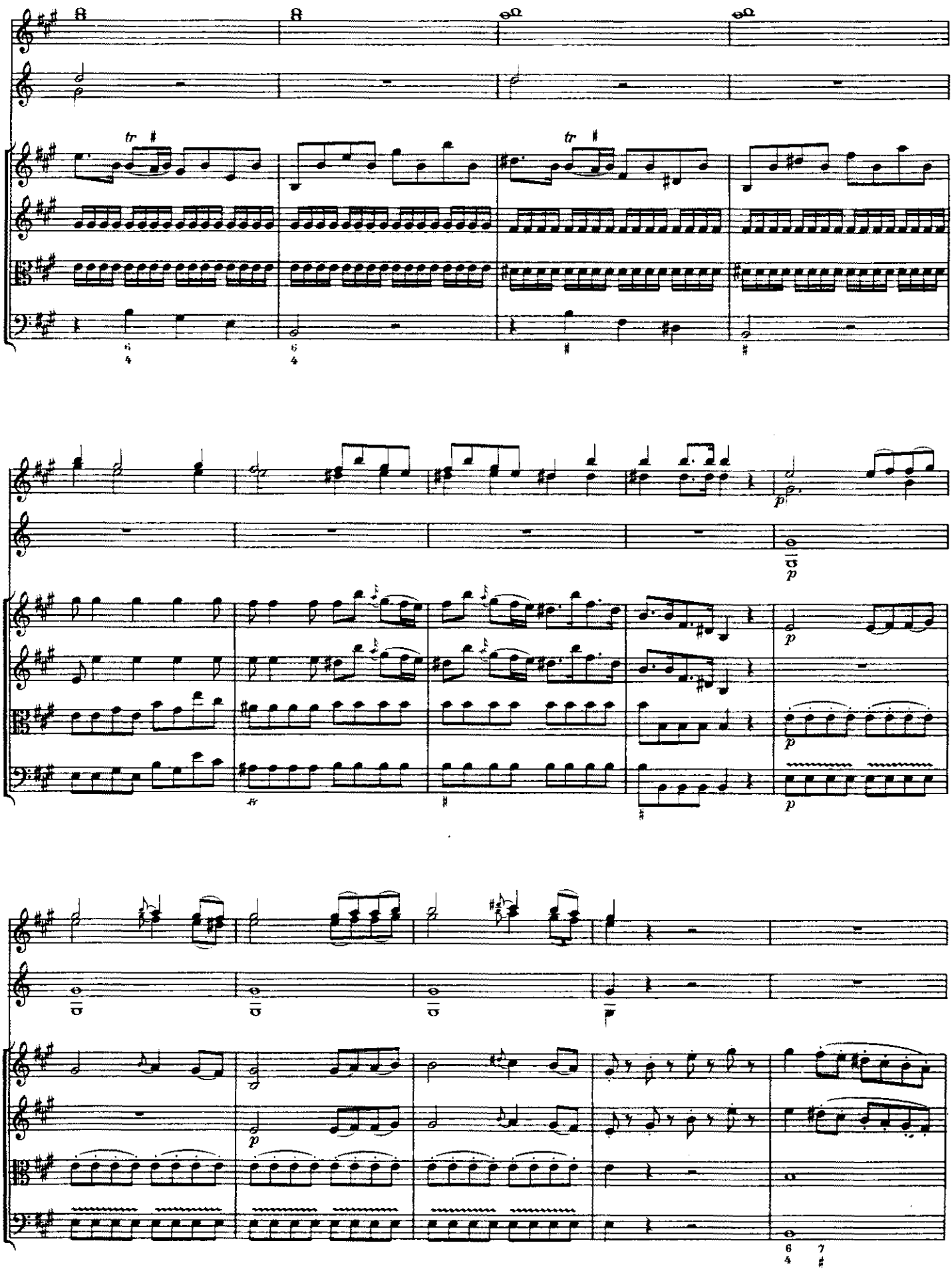

Skenováno pro studijní účely

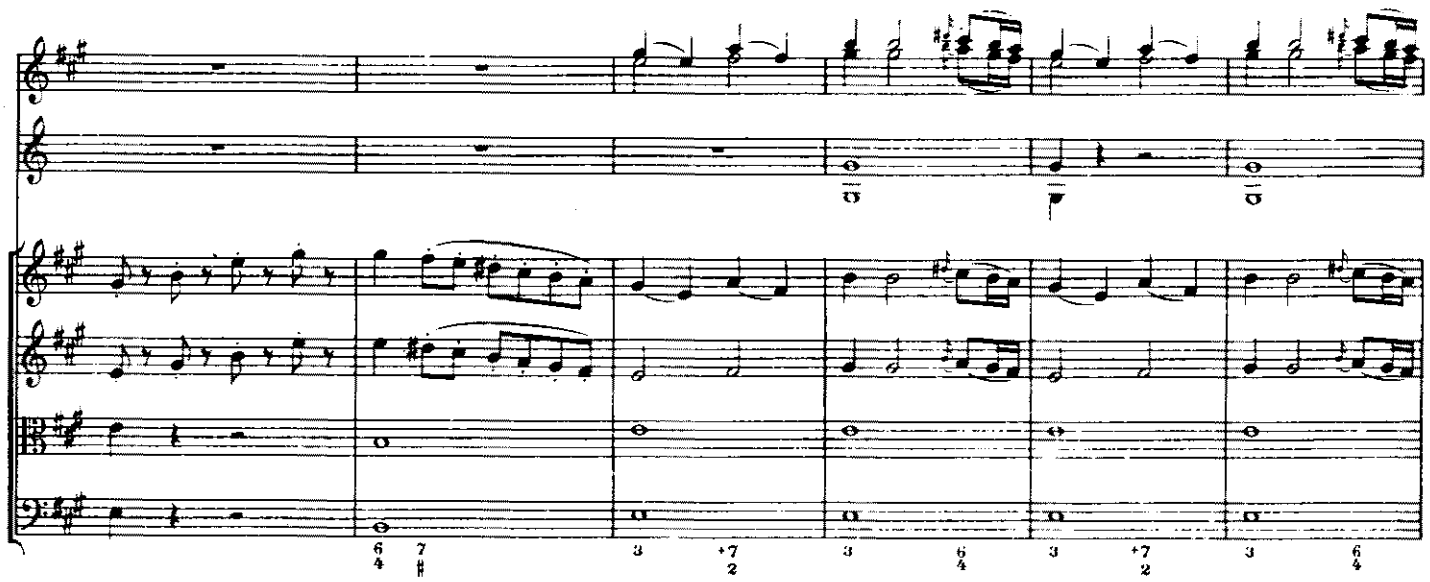

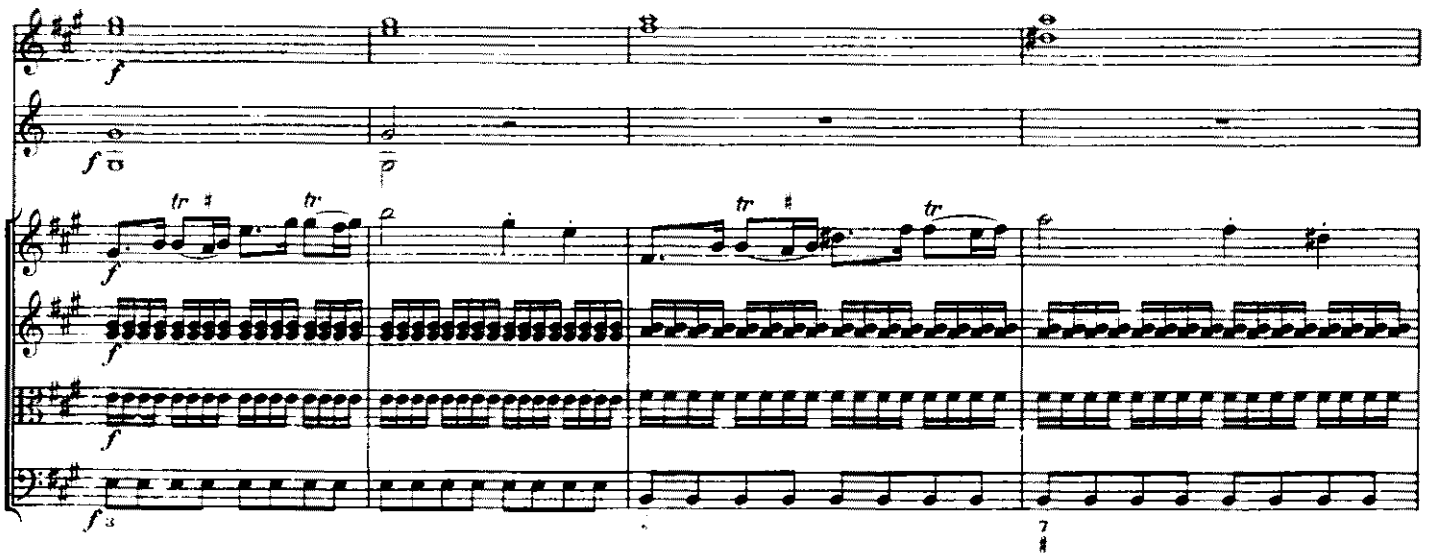

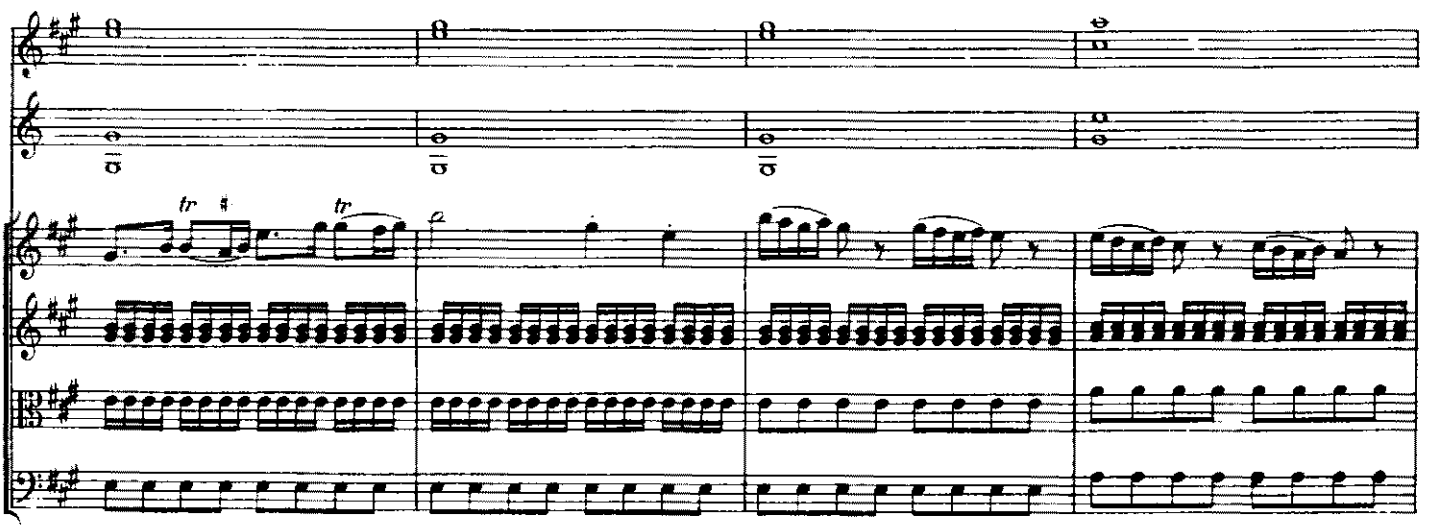

Skenováno pro studijní účely

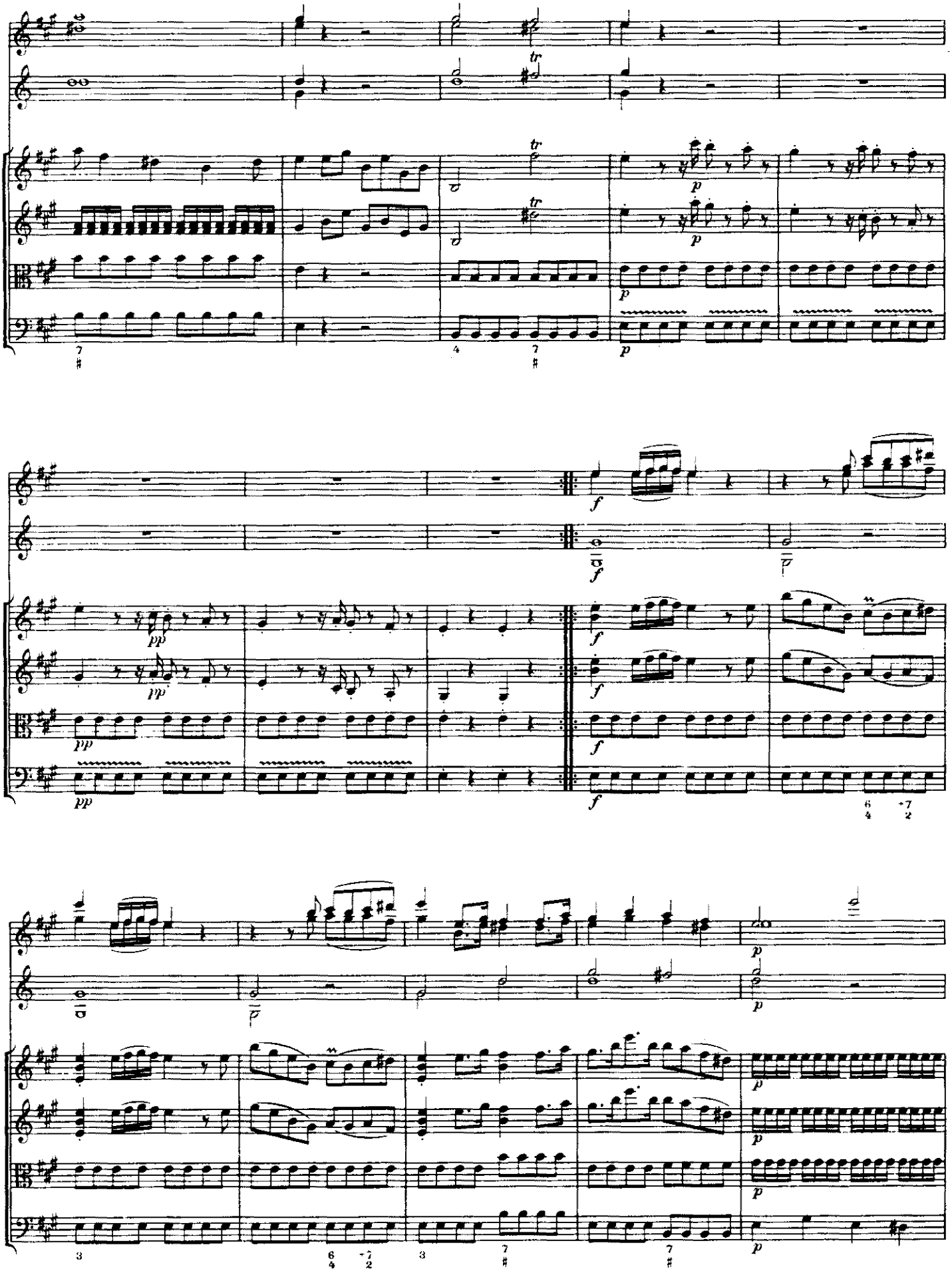

Skenováno pro studijní účely

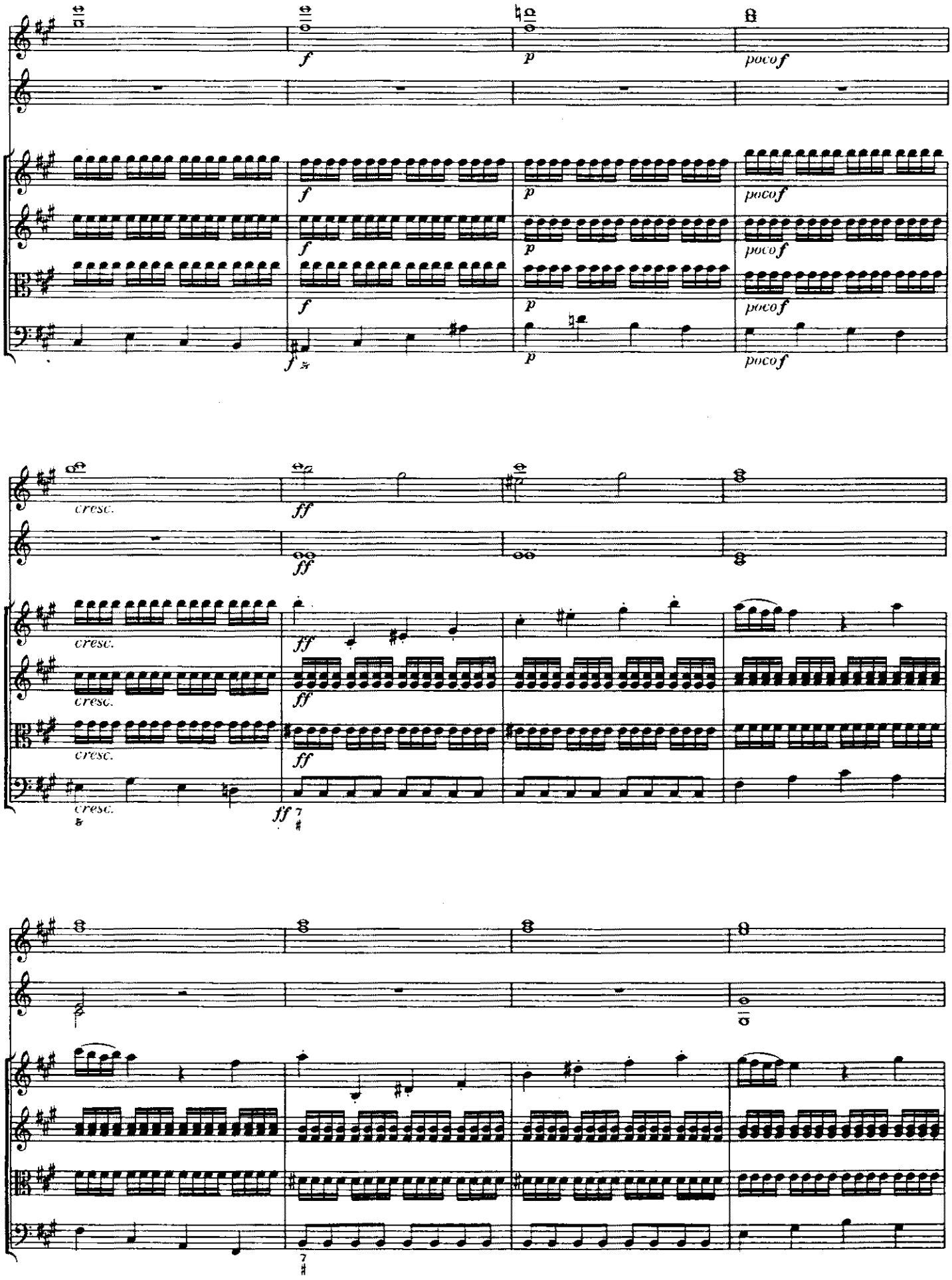

Skenováno pro studijní účely

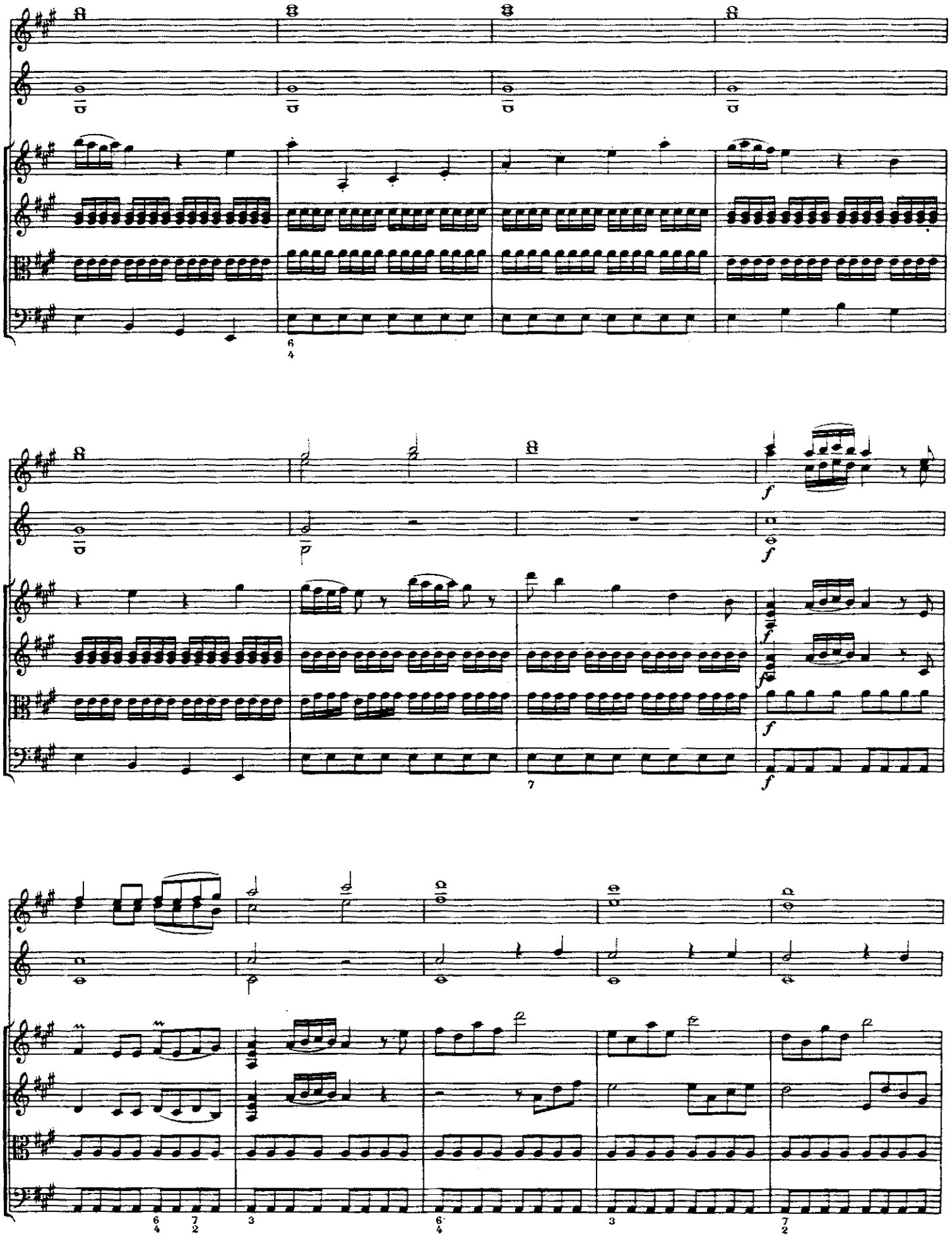

Skenováno pro studijní účely

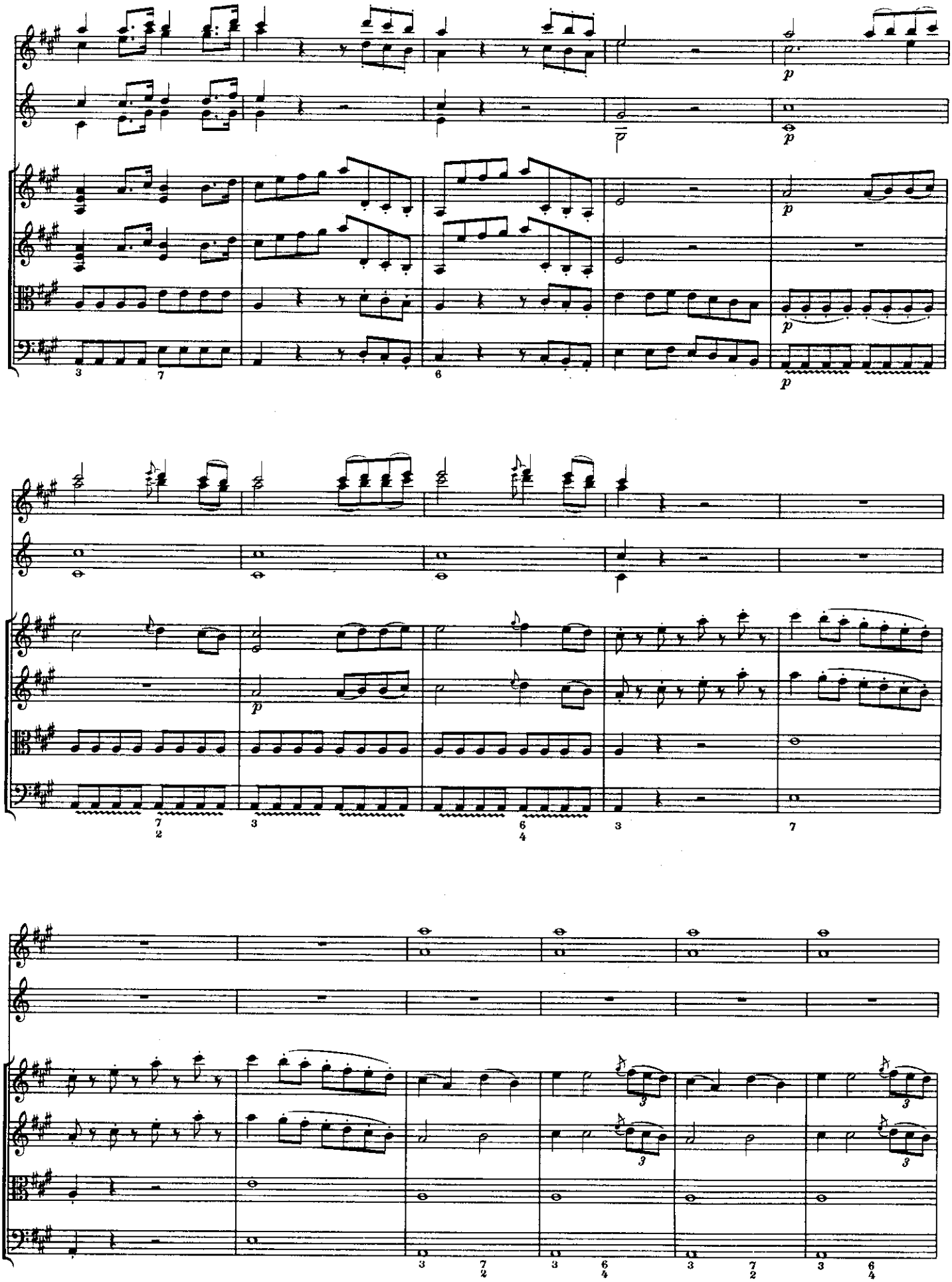

Skenováno pro studijní účely

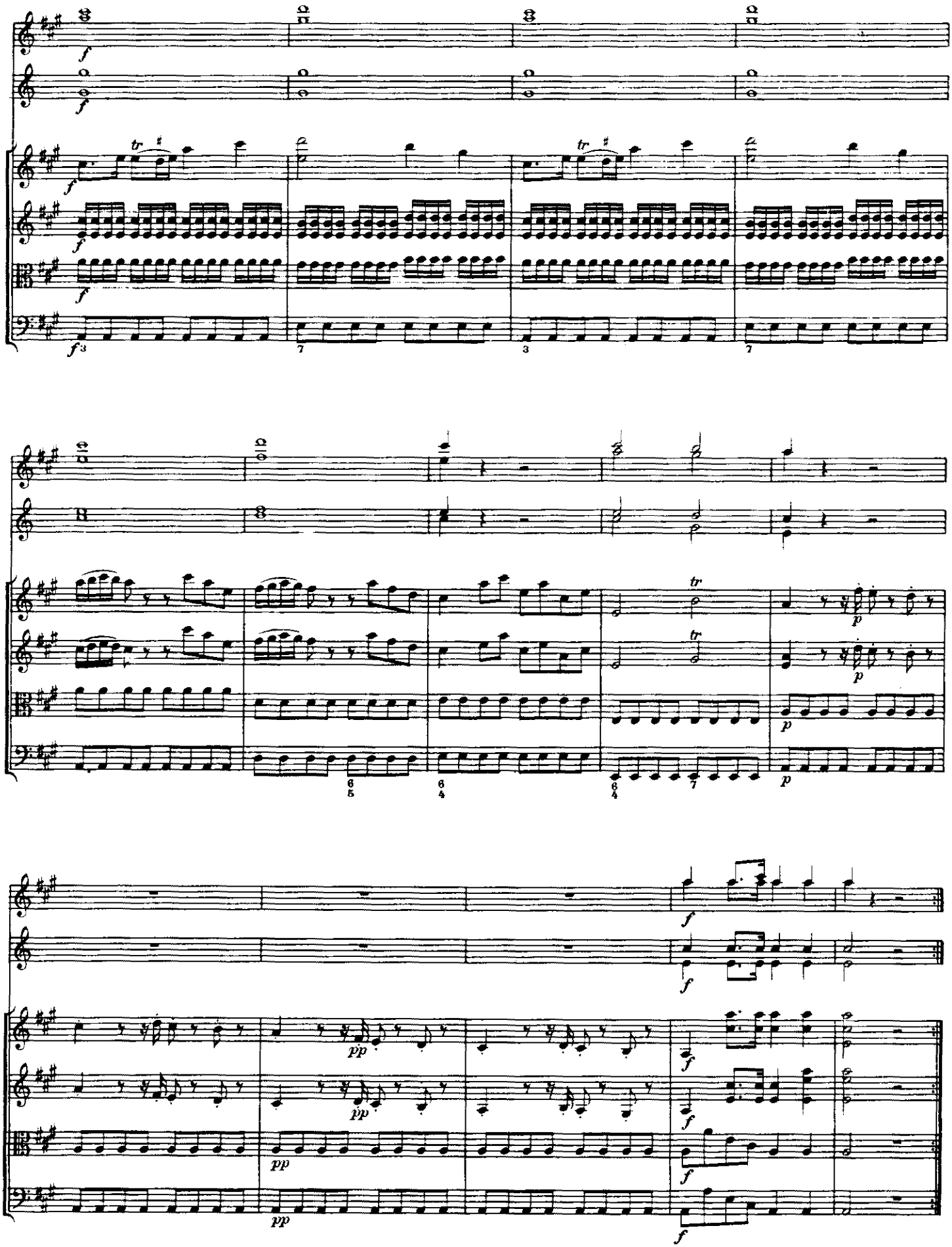

Skenováno pro studijní účely

138. DUO PER VIOLINO

con suo accompagnemento

Rkp. z 18. stol.

František Benda
1709—1786

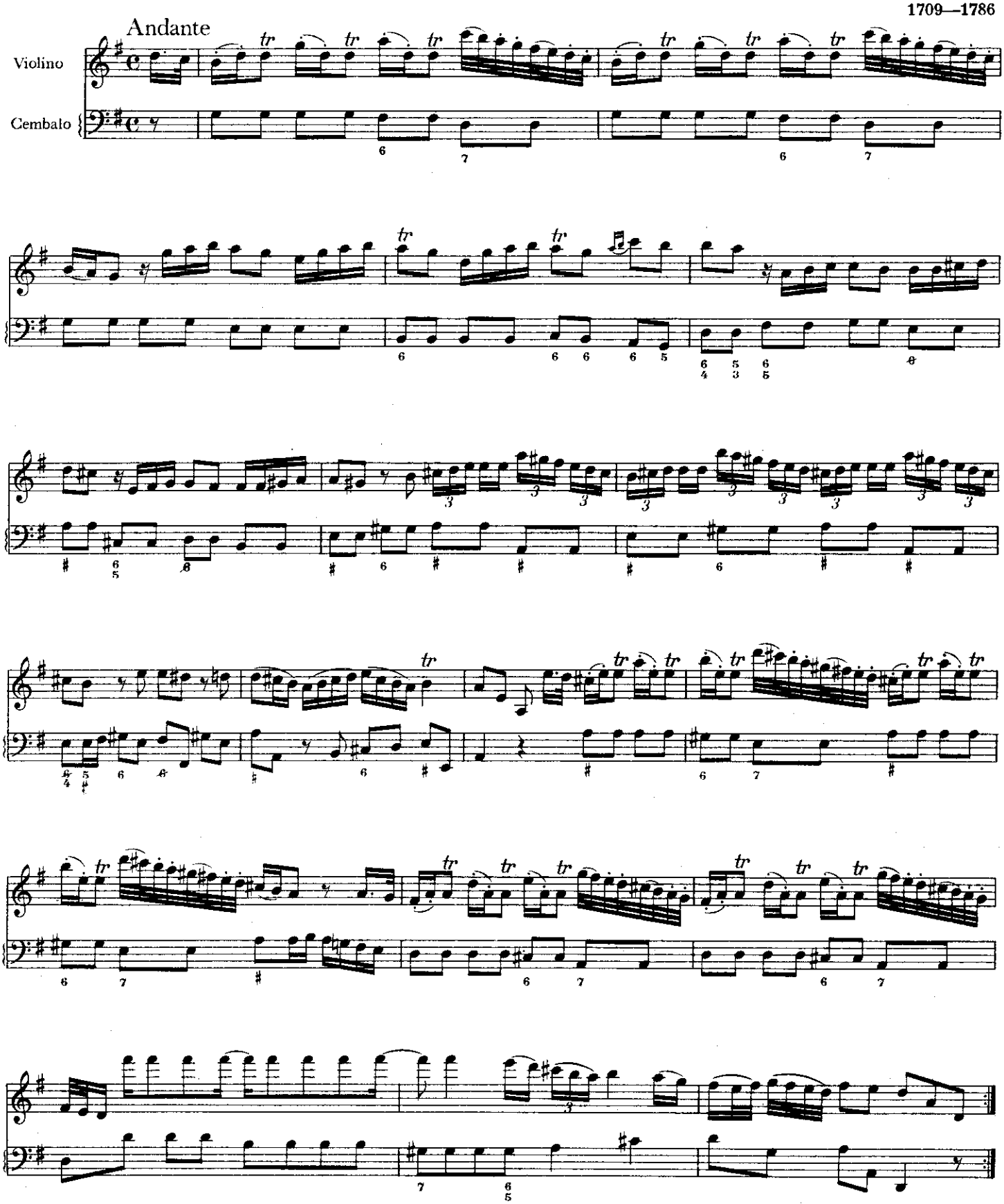

Skenováno pro studijní účely

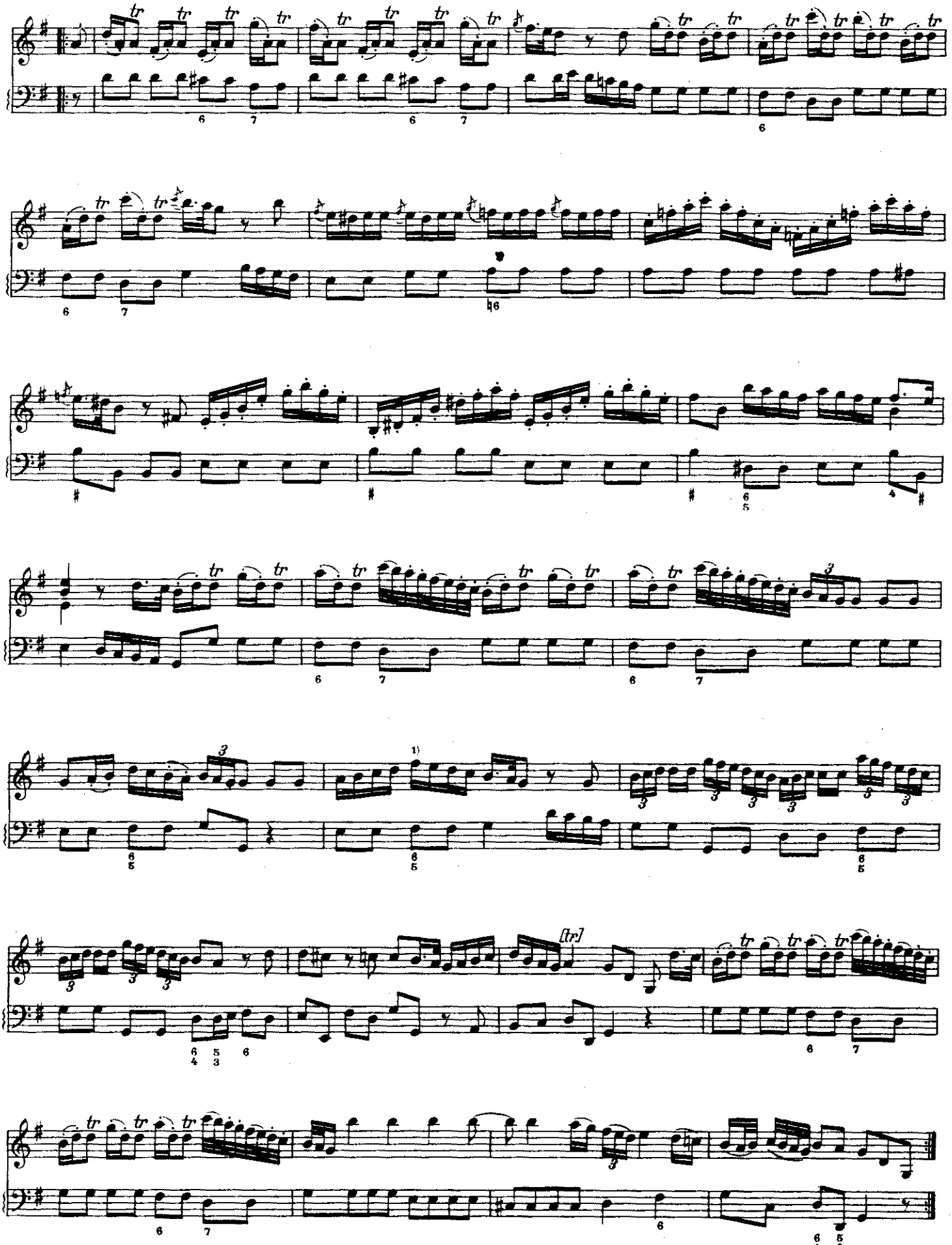

Skenováno pro studijní účely

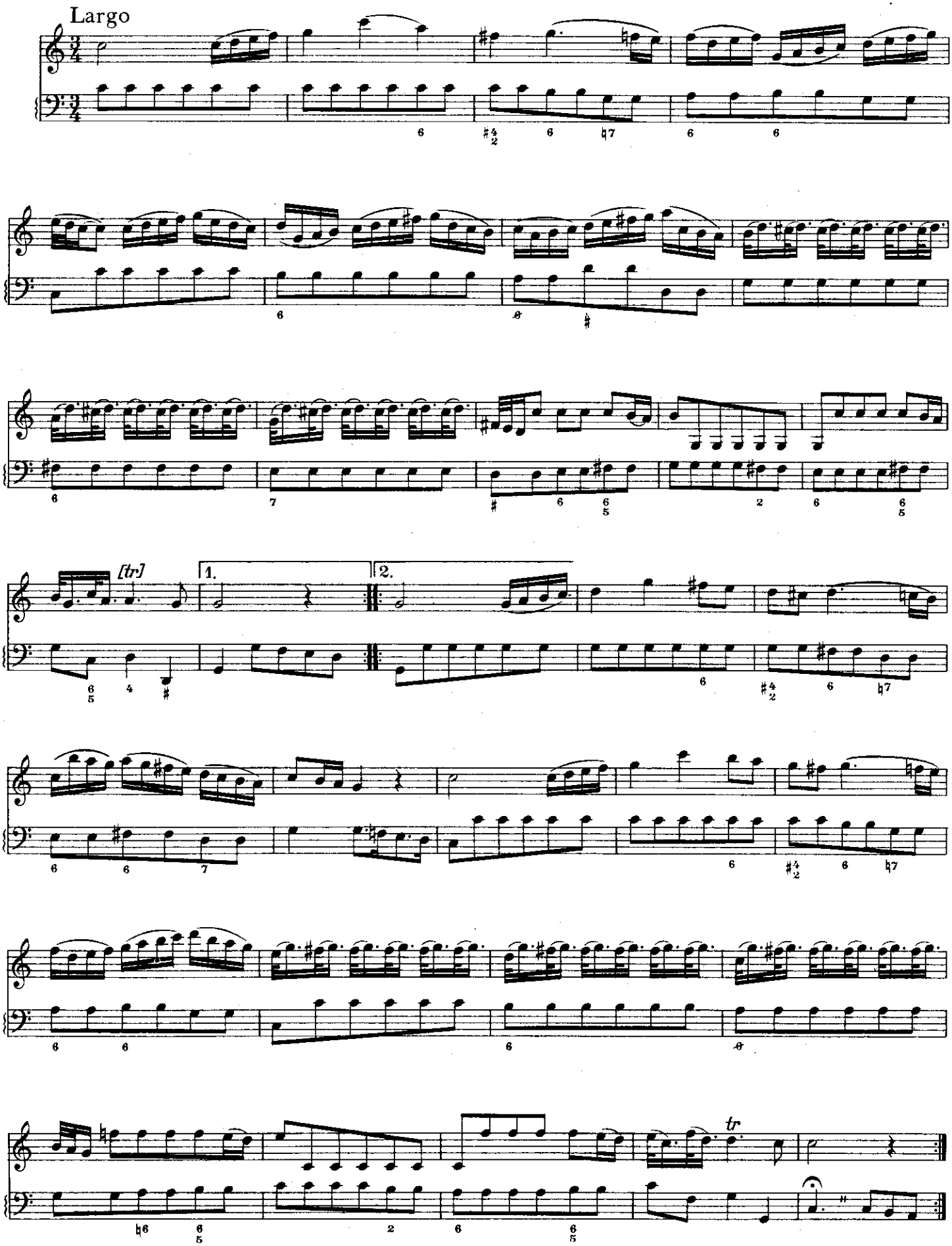

Skenováno pro studijní účely

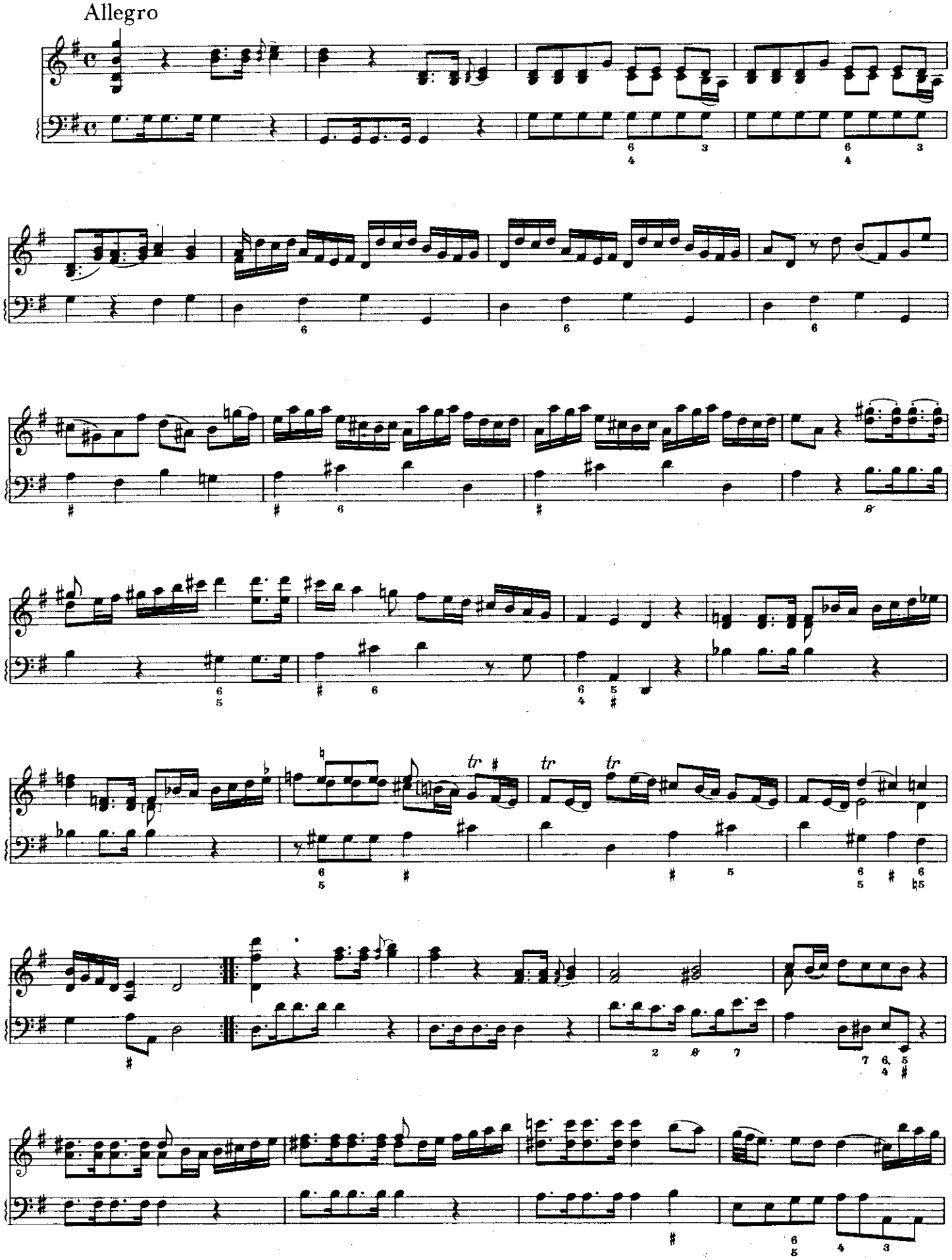

Skenováno pro studijní účely

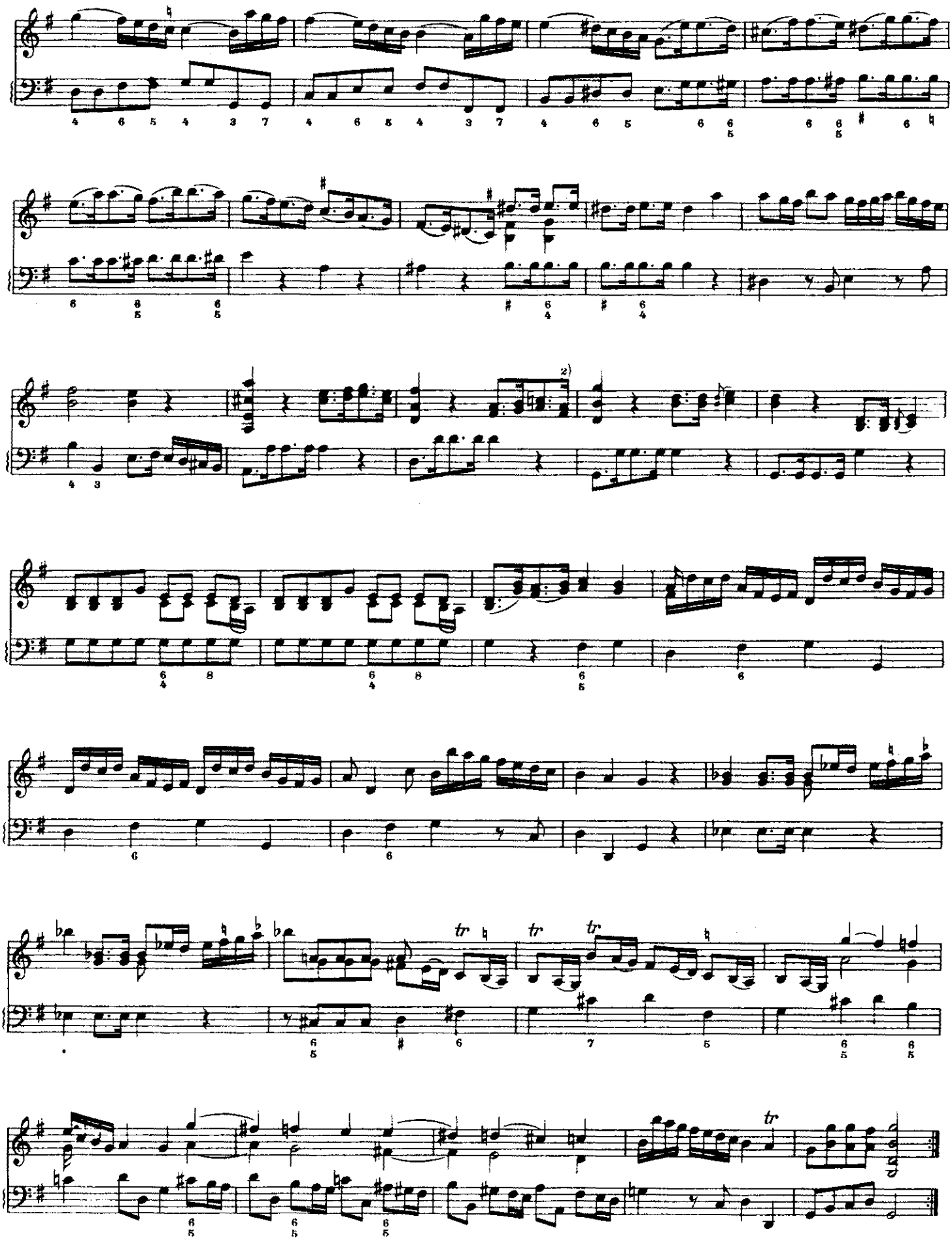

Skenováno pro studijní účely

139. ARIADNA

(Výňatek)

Rkp. z konce 18. stol.

Jiří Antonín Benda
1722—1795

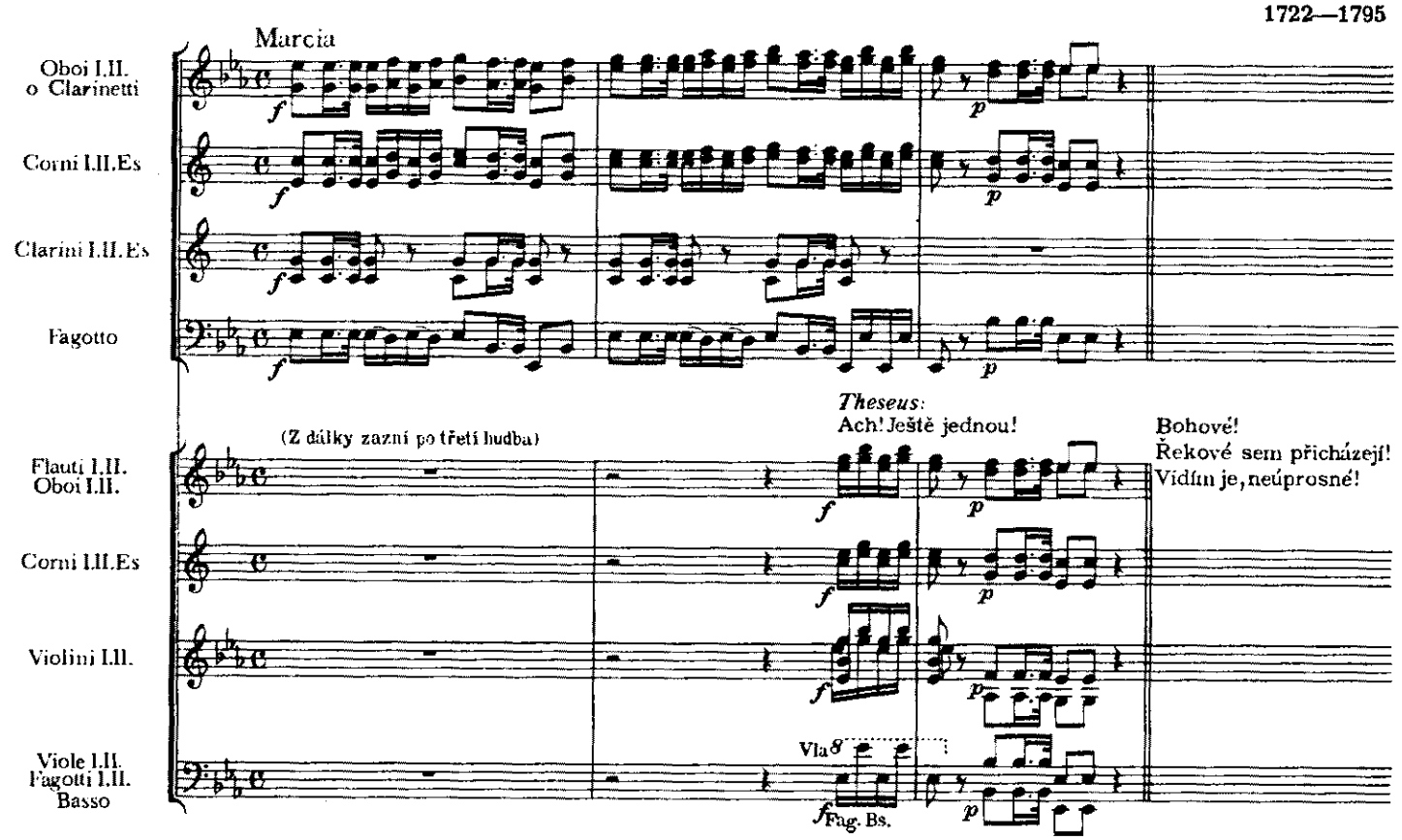

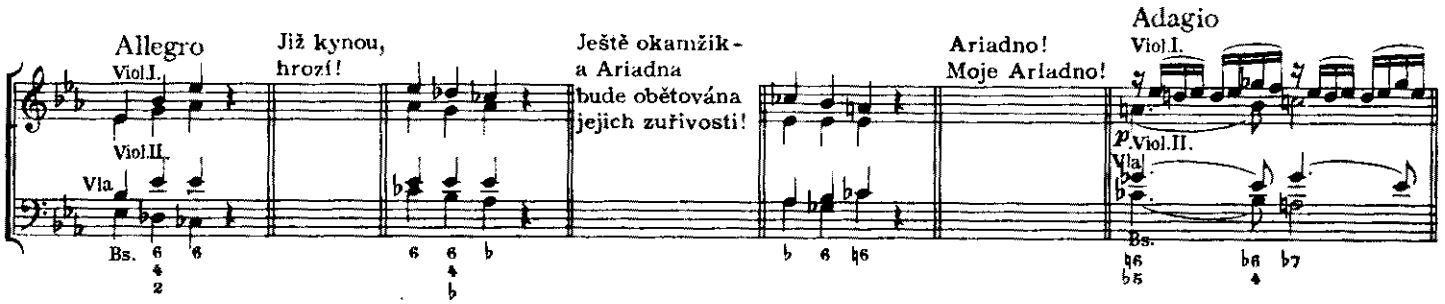

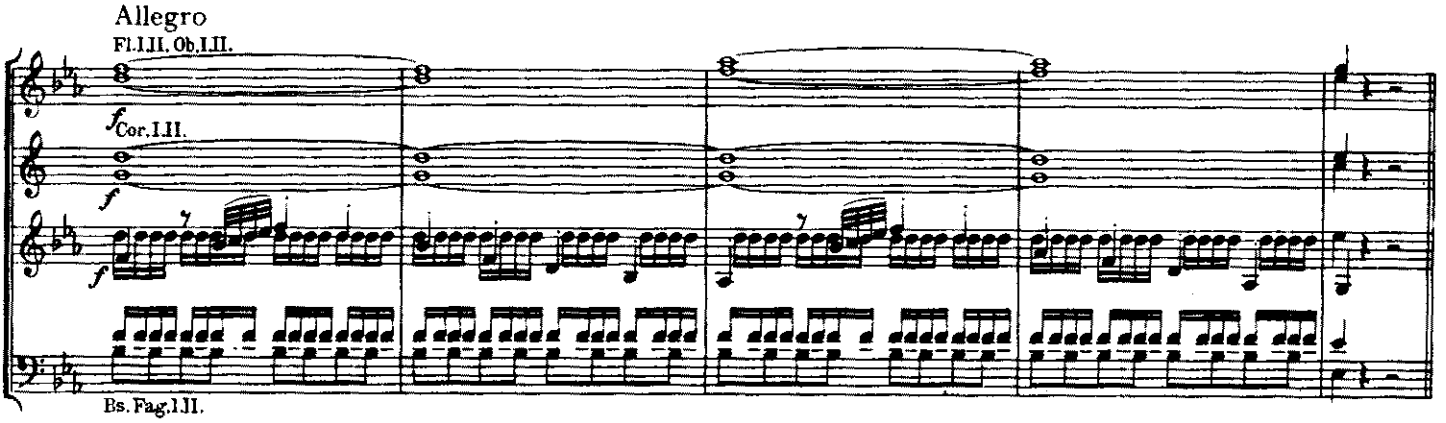

Skenováno pro studijní účely

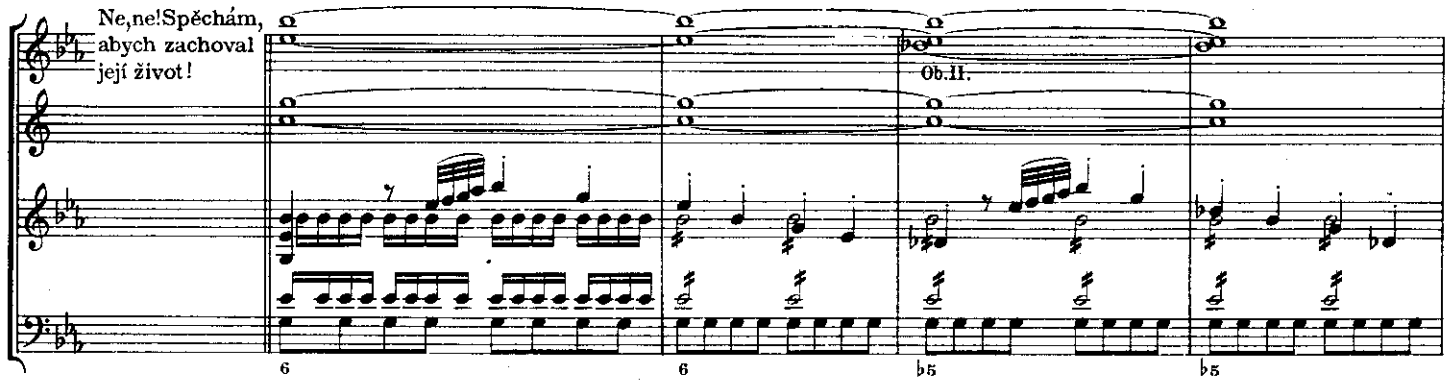

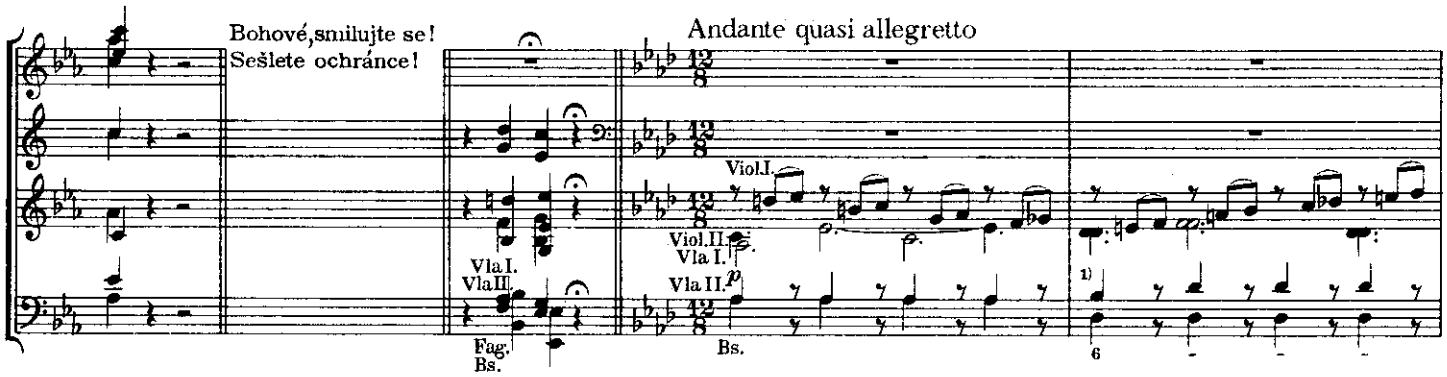

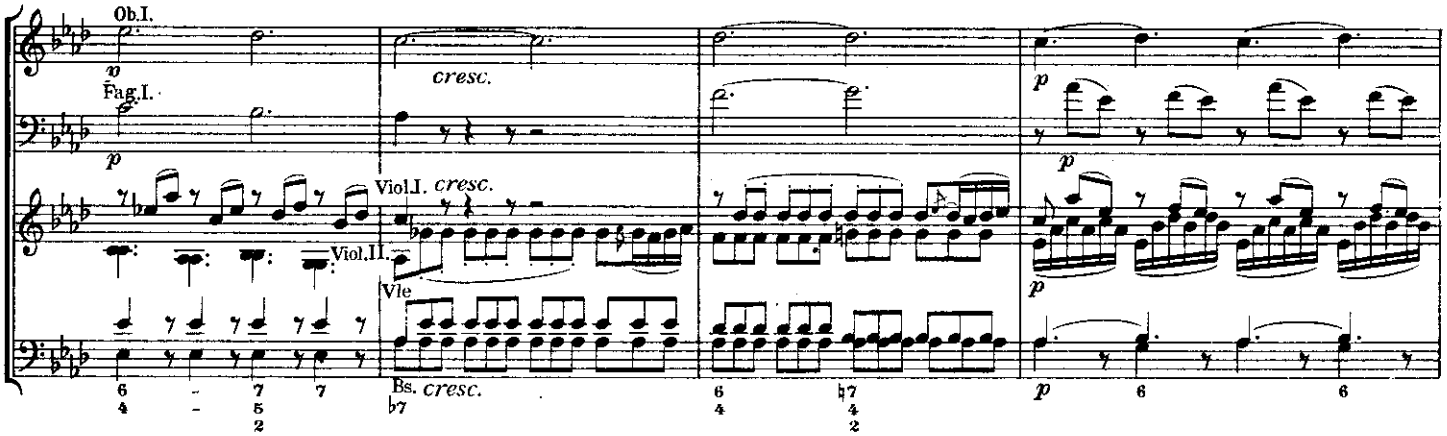

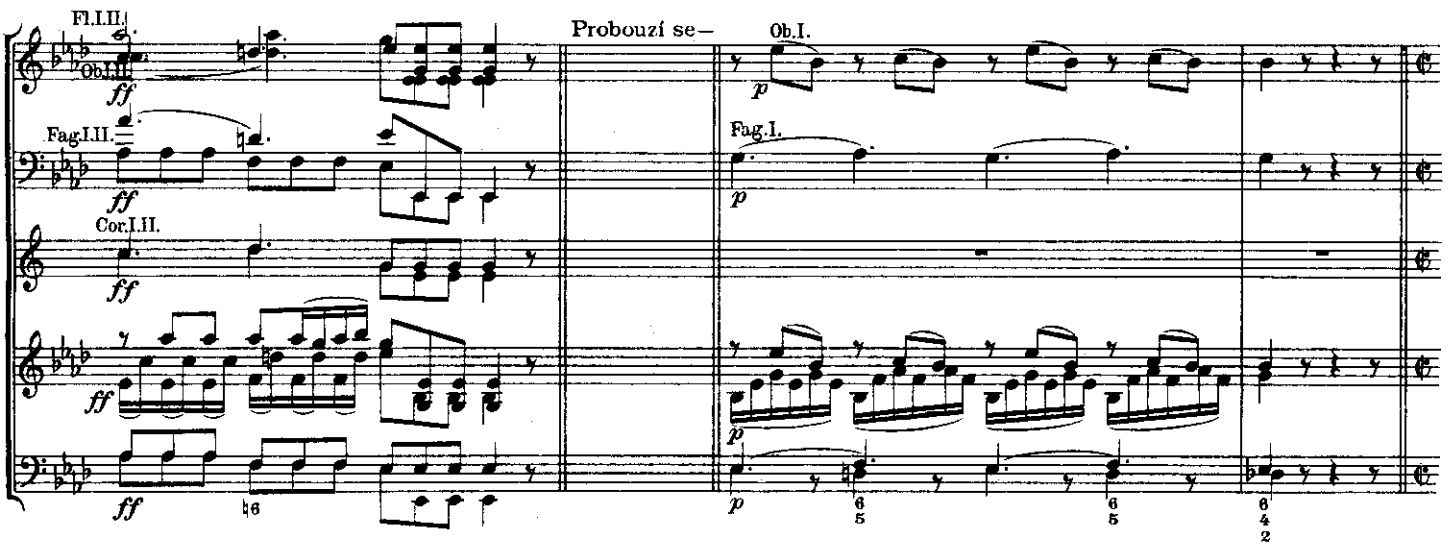

Skenováno pro studijní účely

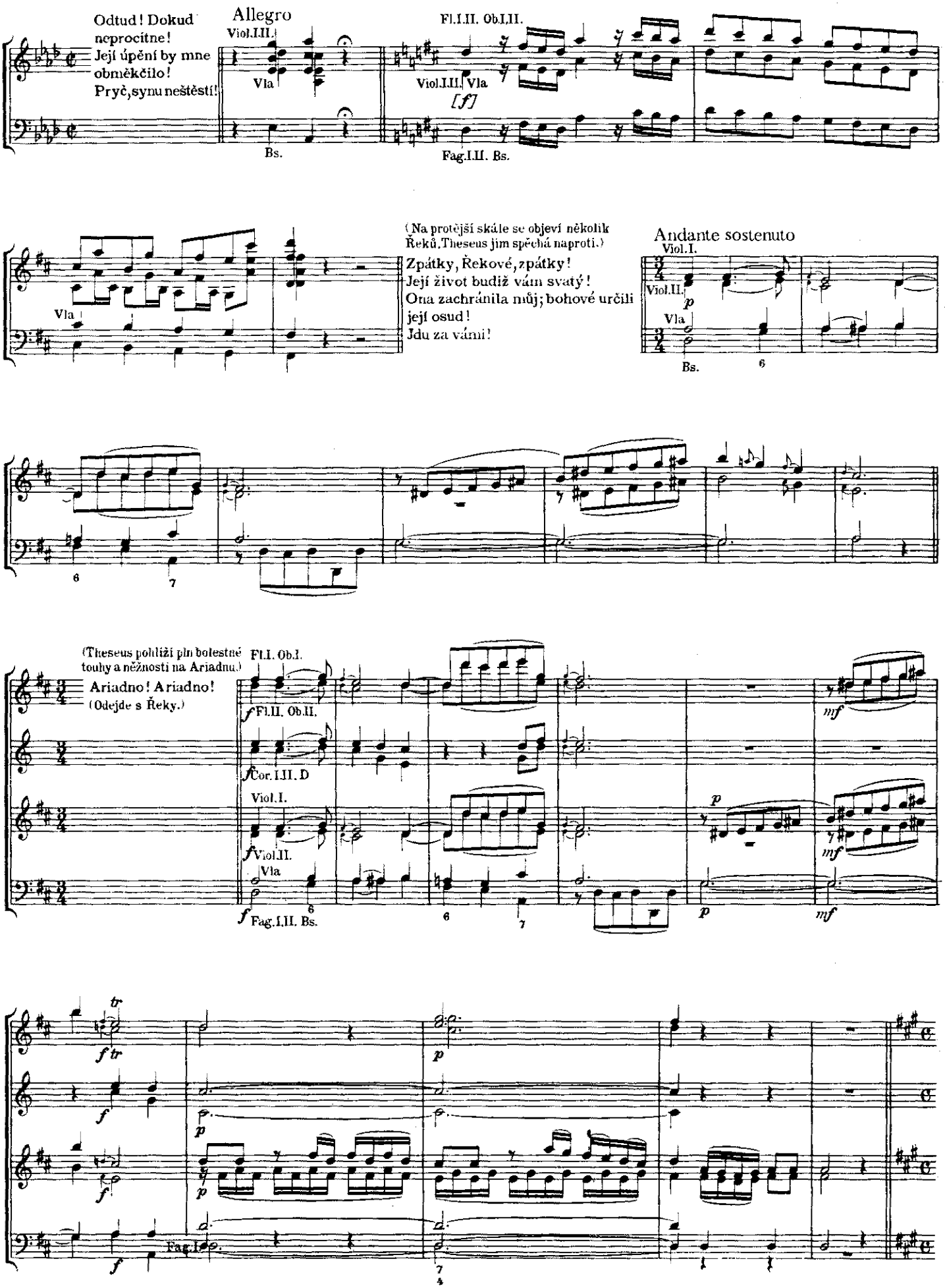

Skenováno pro studijní účely

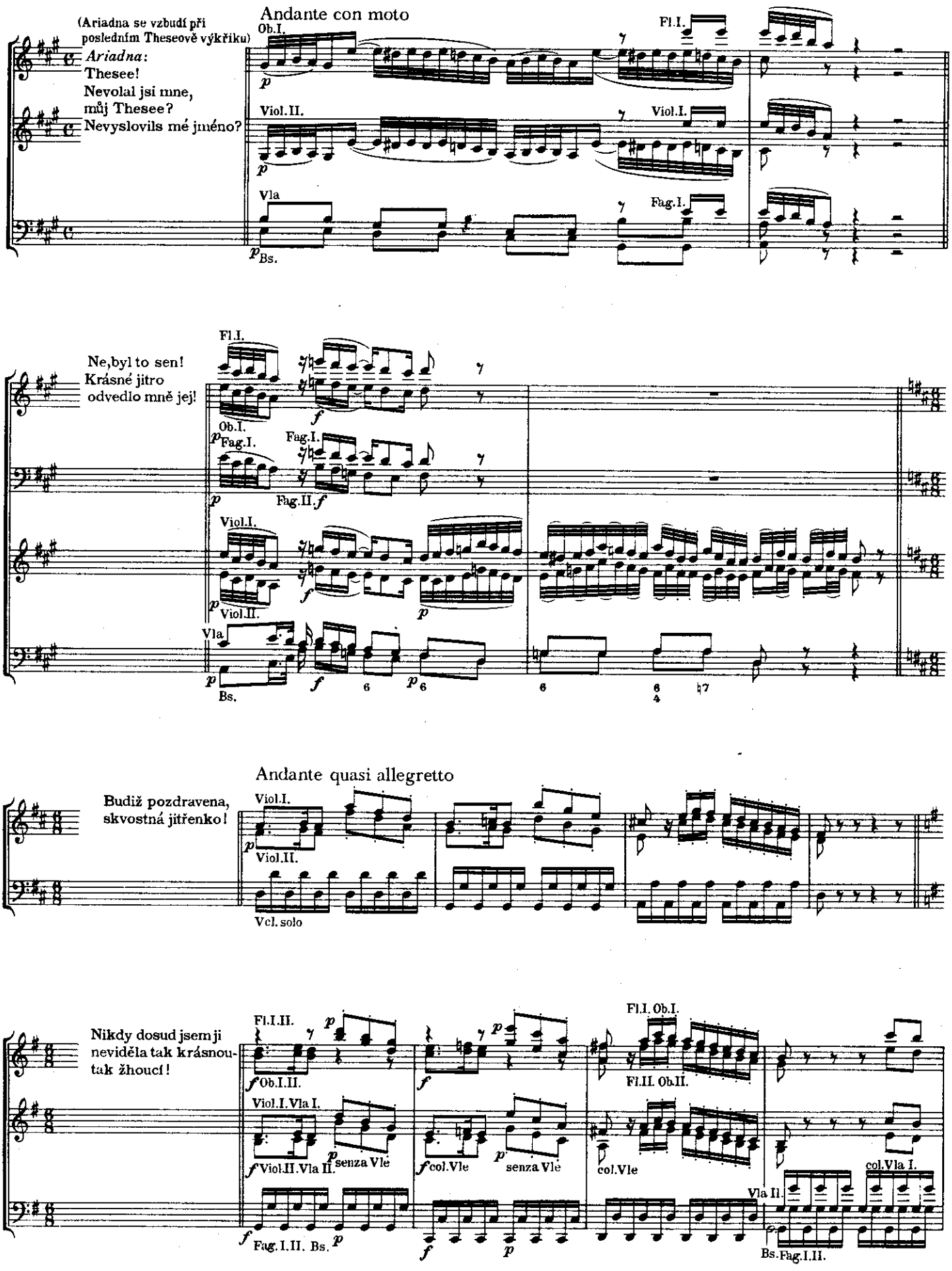

Skenováno pro studijní účely

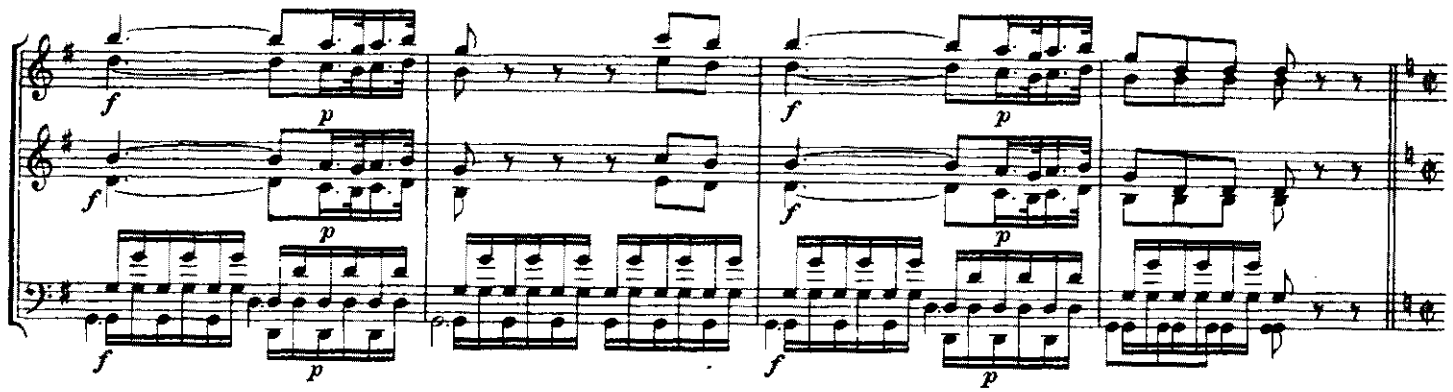

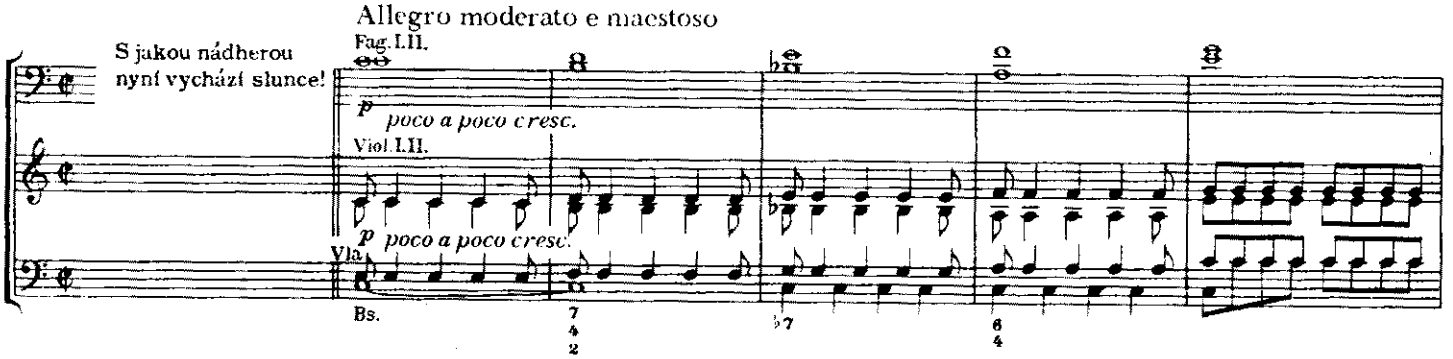

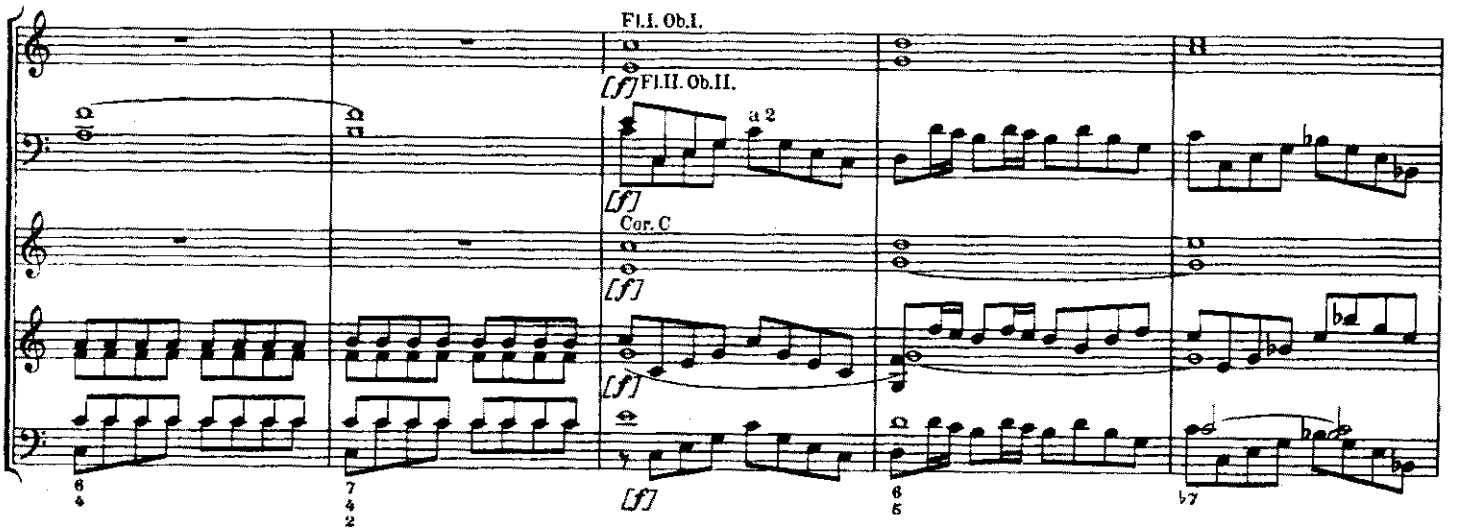

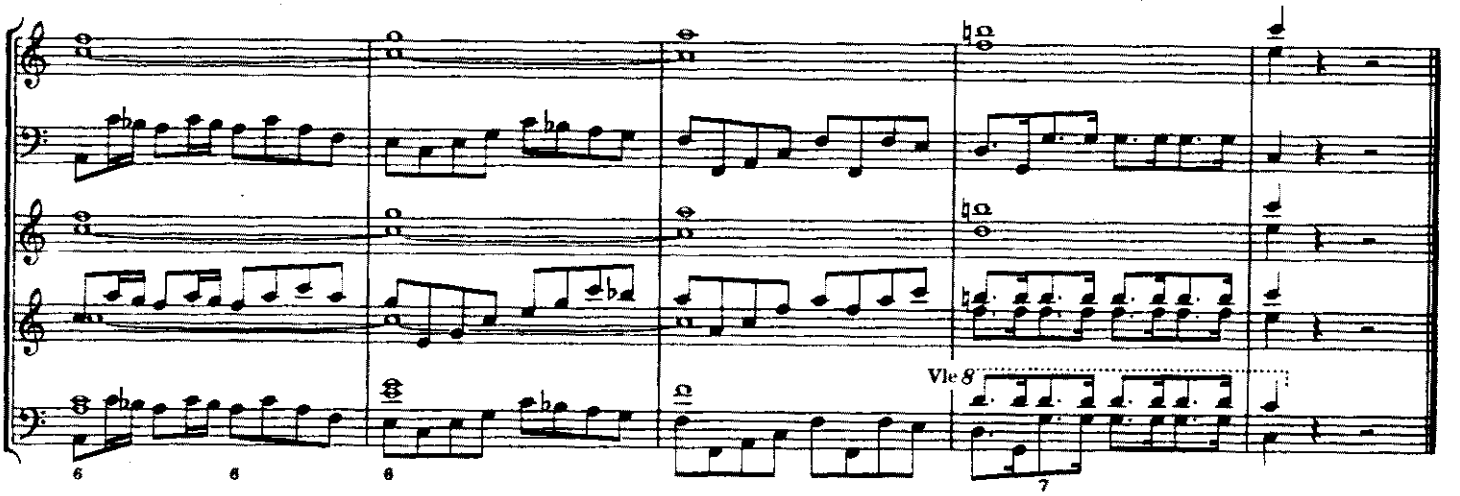

Skenováno pro studijní účely

140. SONÁTA

Tisk z druhé poloviny 18. stol.

Jan Křtitel Krumpholz
1742—1790

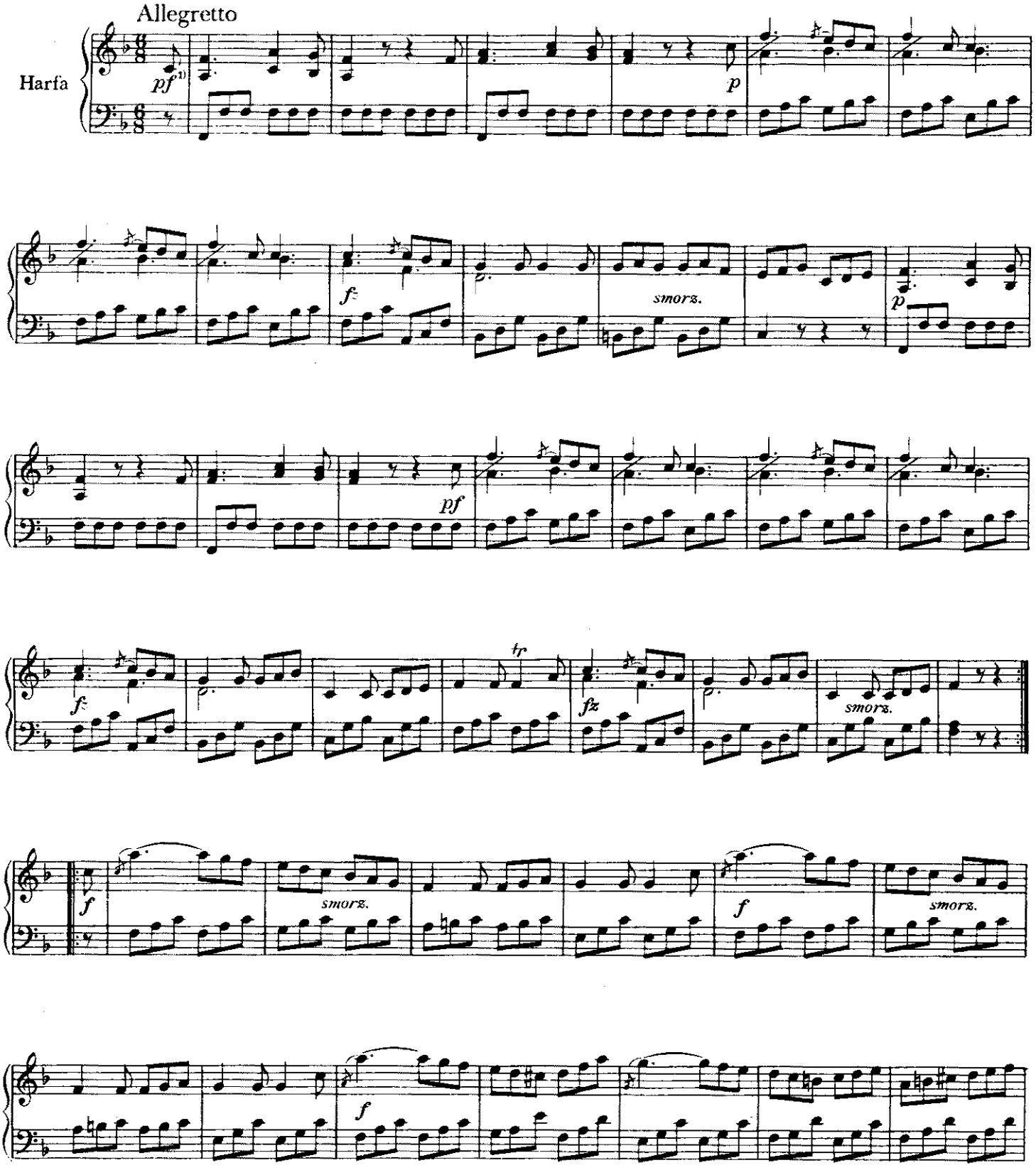

Skenováno pro studijní účely

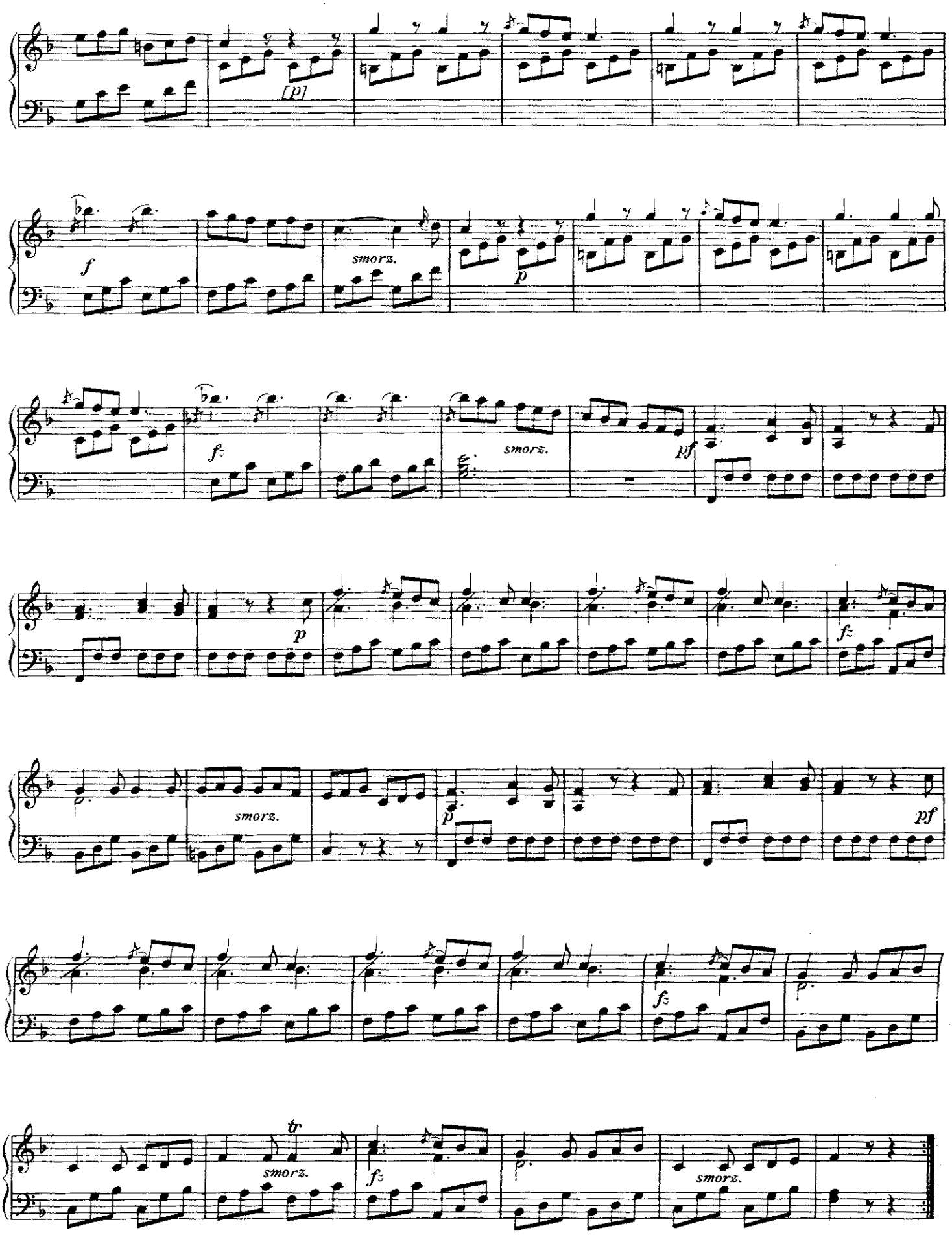

Skenováno pro studijní účely

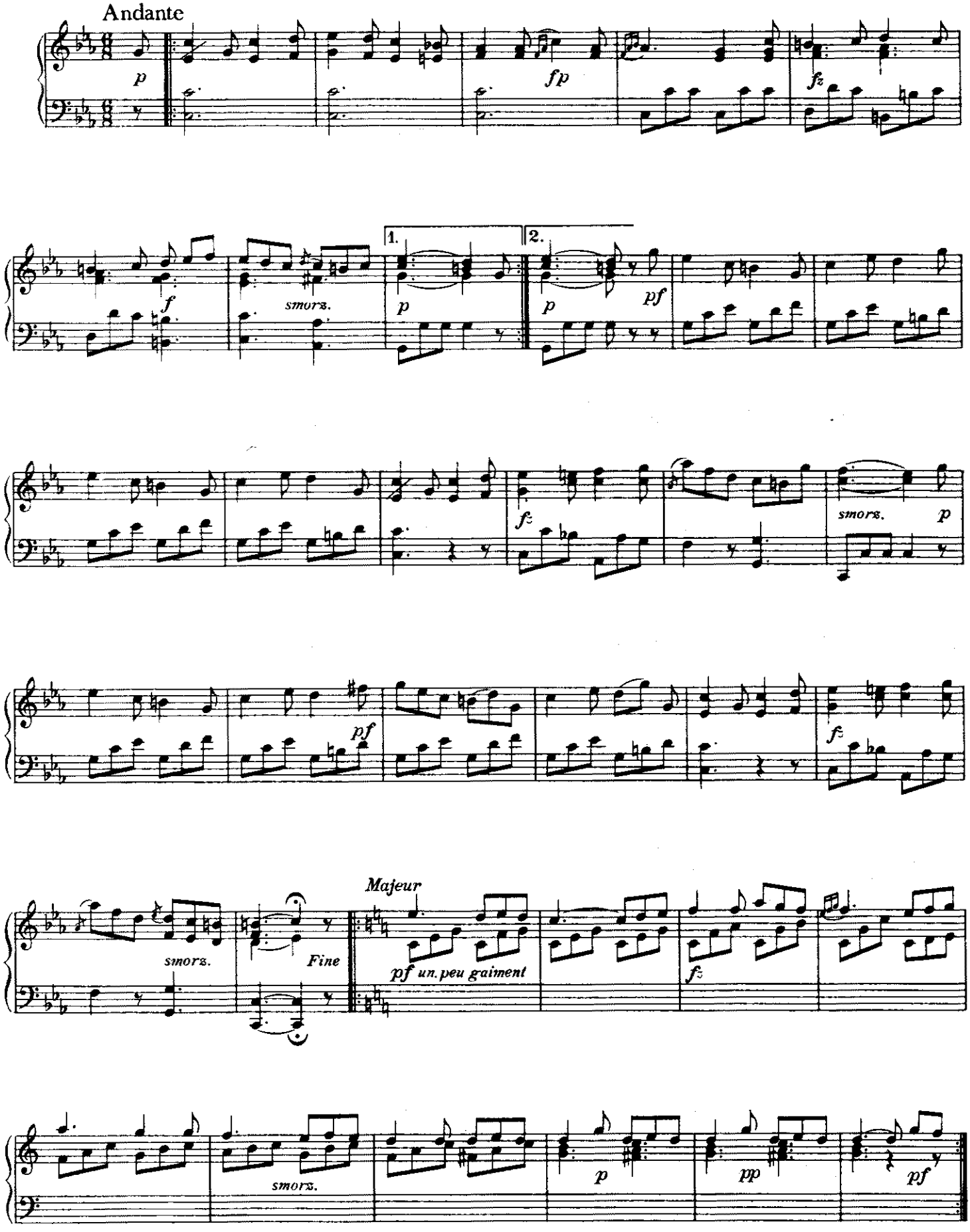

Skenováno pro studijní účely

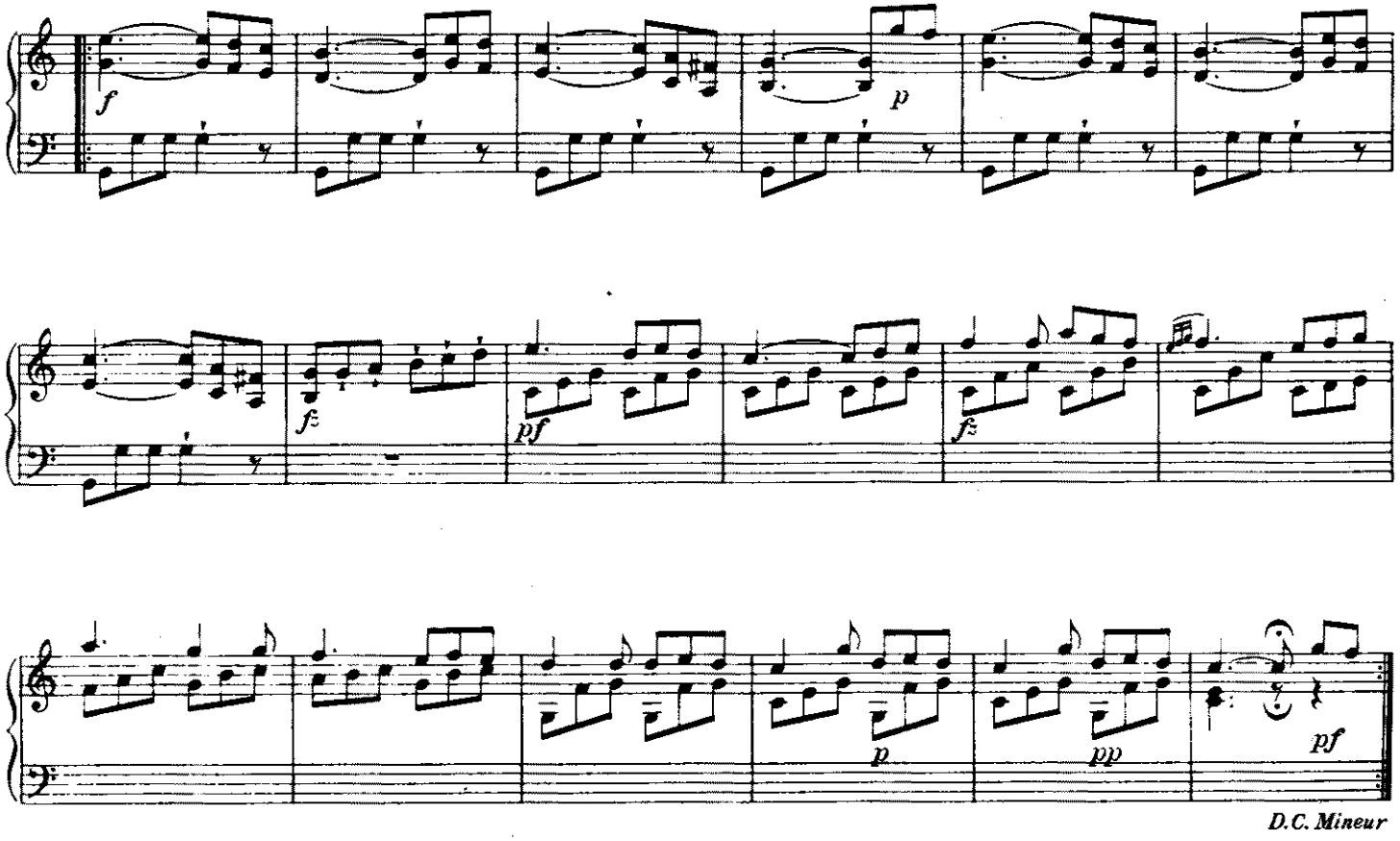

D.C. Mineur

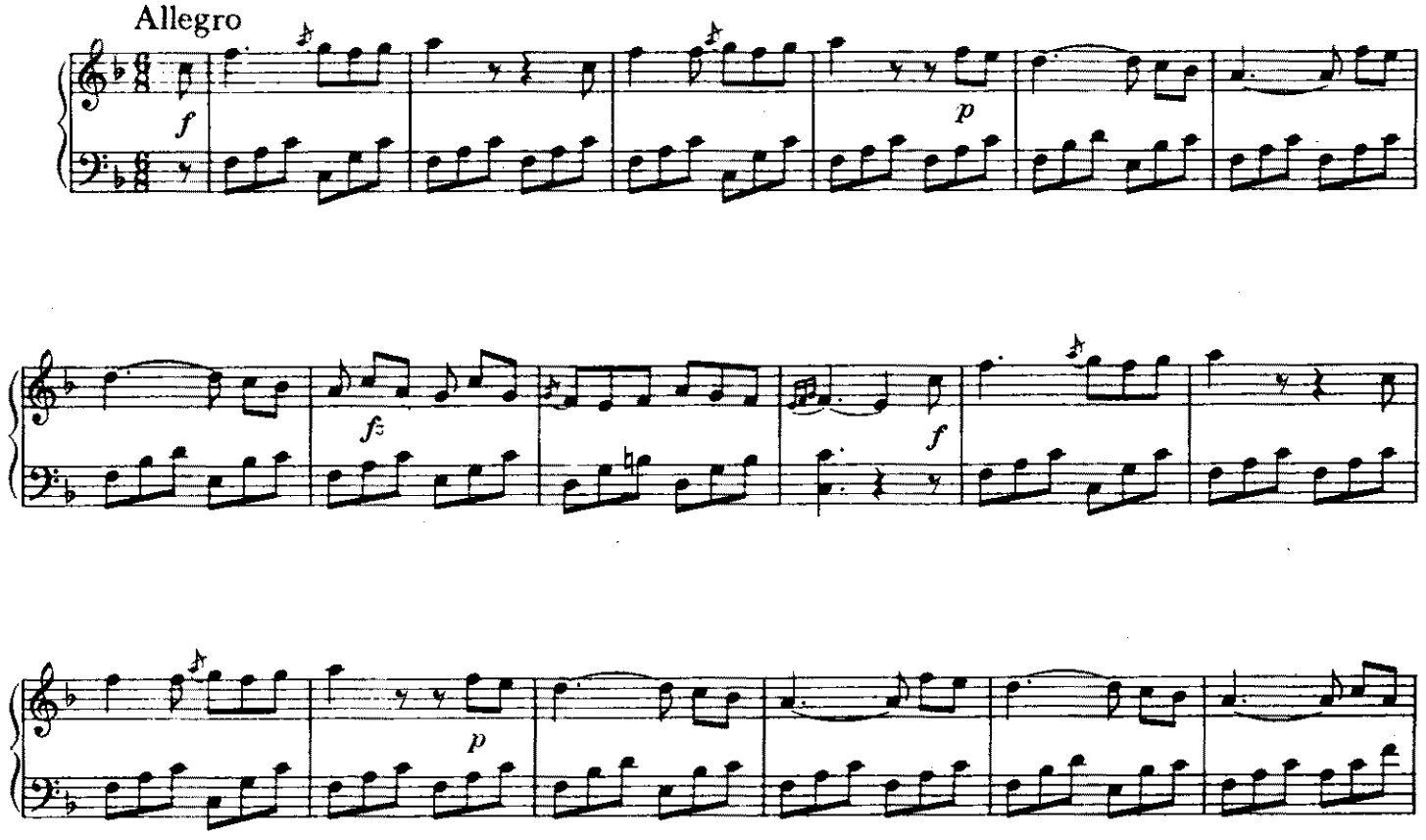

Skenováno pro studijní účely

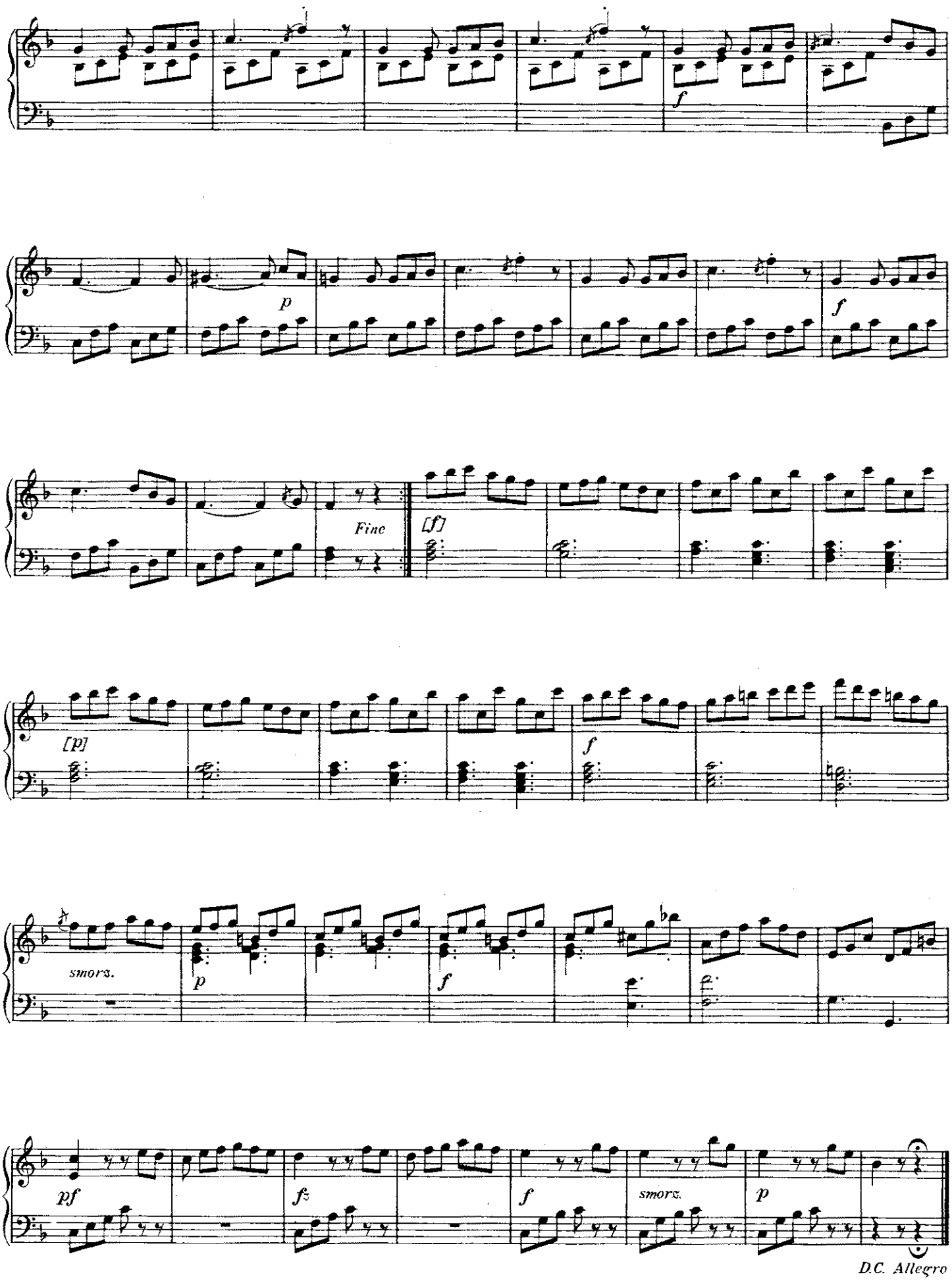

Skenováno pro studijní účely

141. RONDEAU EN CHASSE

Tisk z druhé poloviny 18. stol.

Jan Václav Stich-Punto
1746—1803

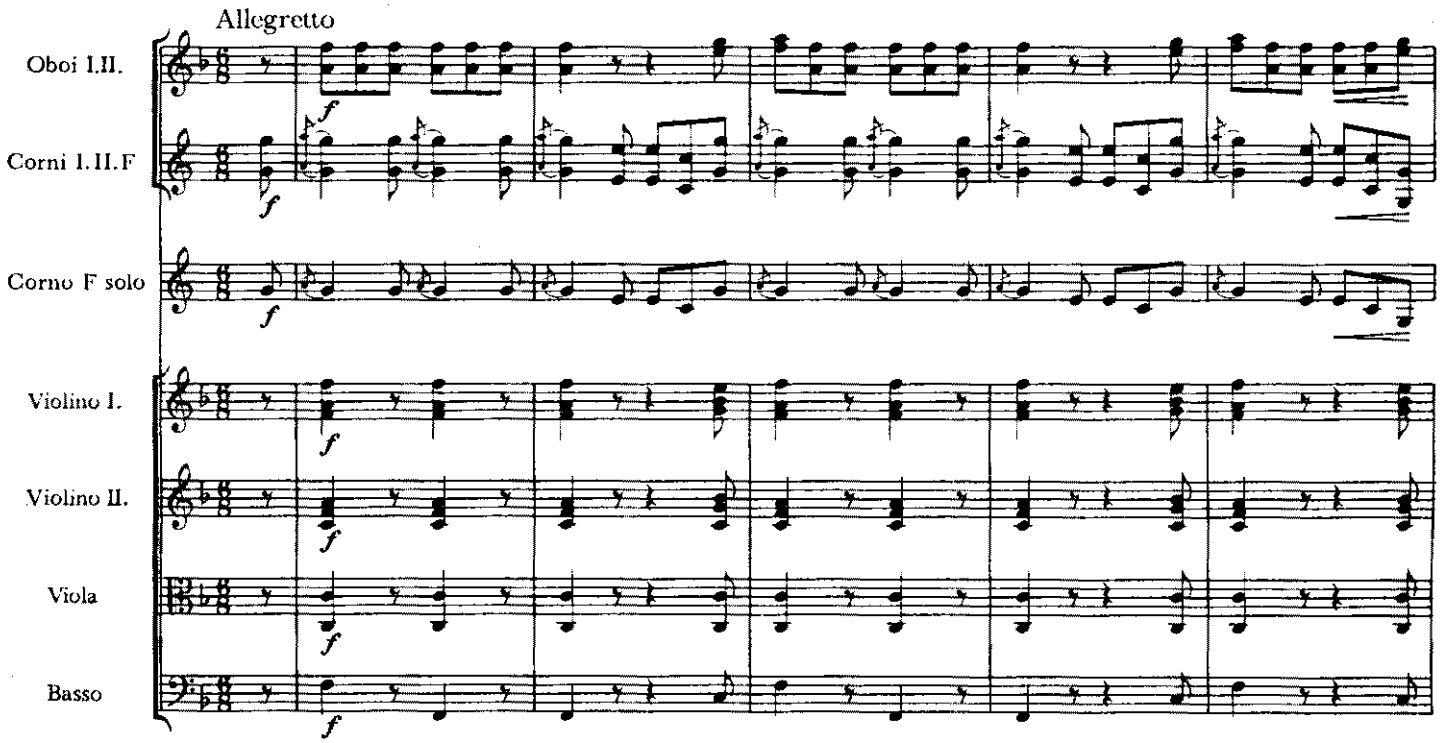

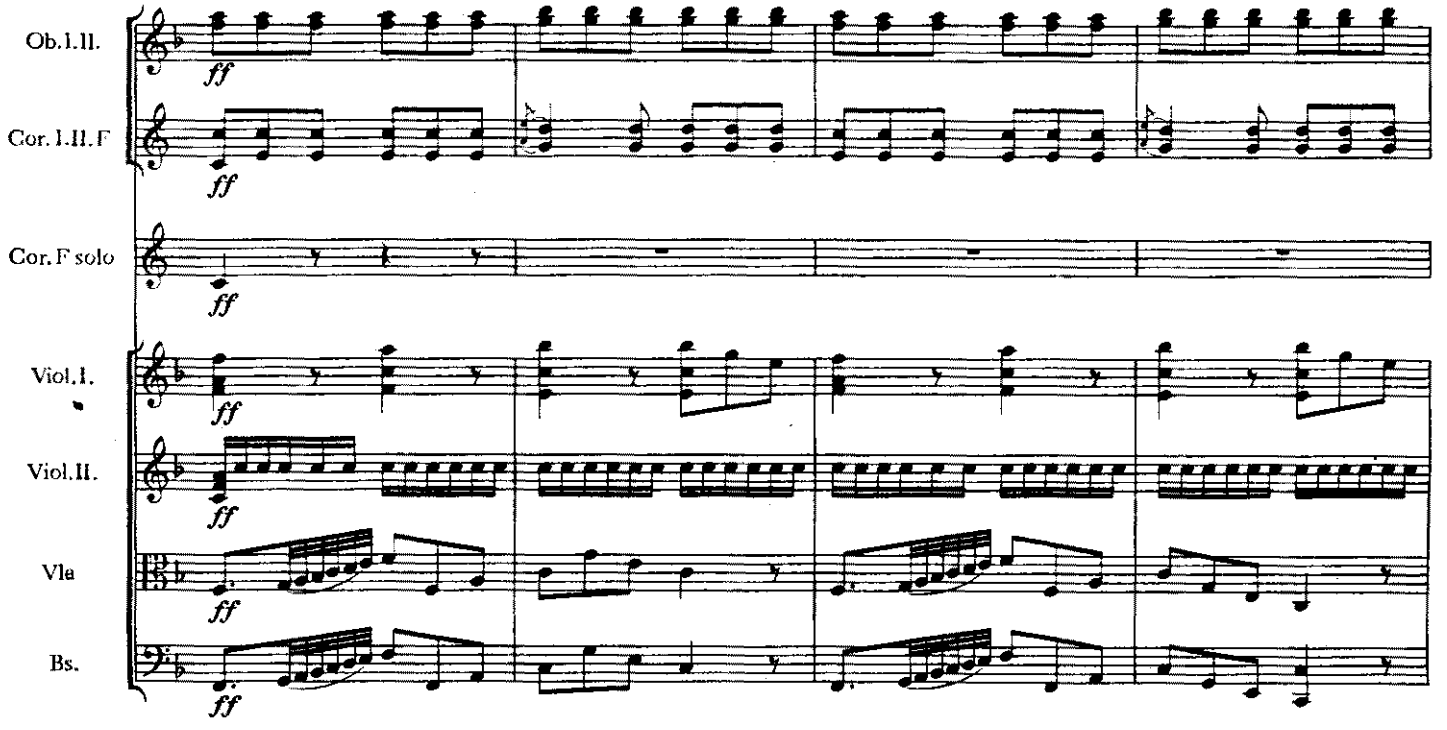

Skenováno pro studijní účely

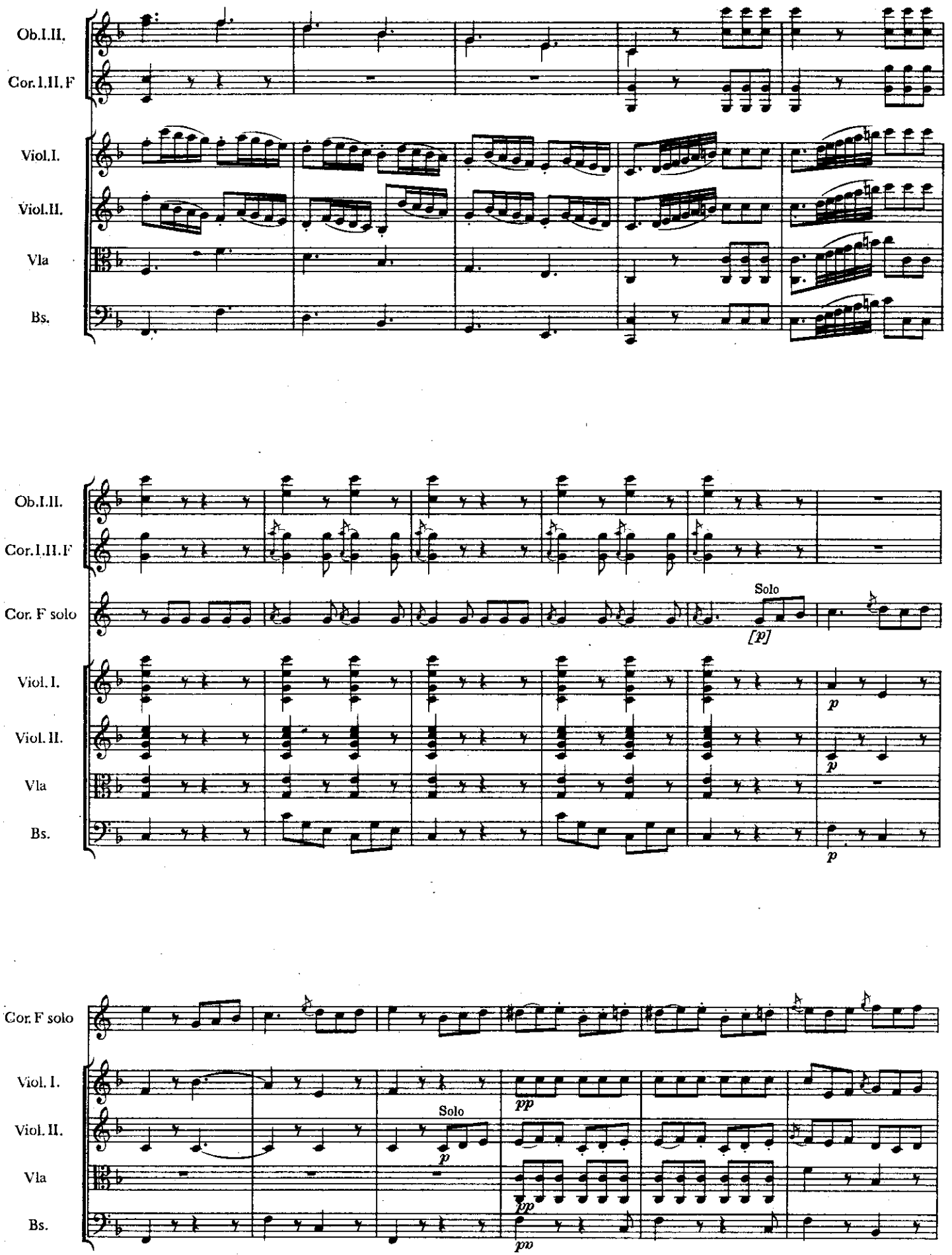

Skenováno pro studijní účely

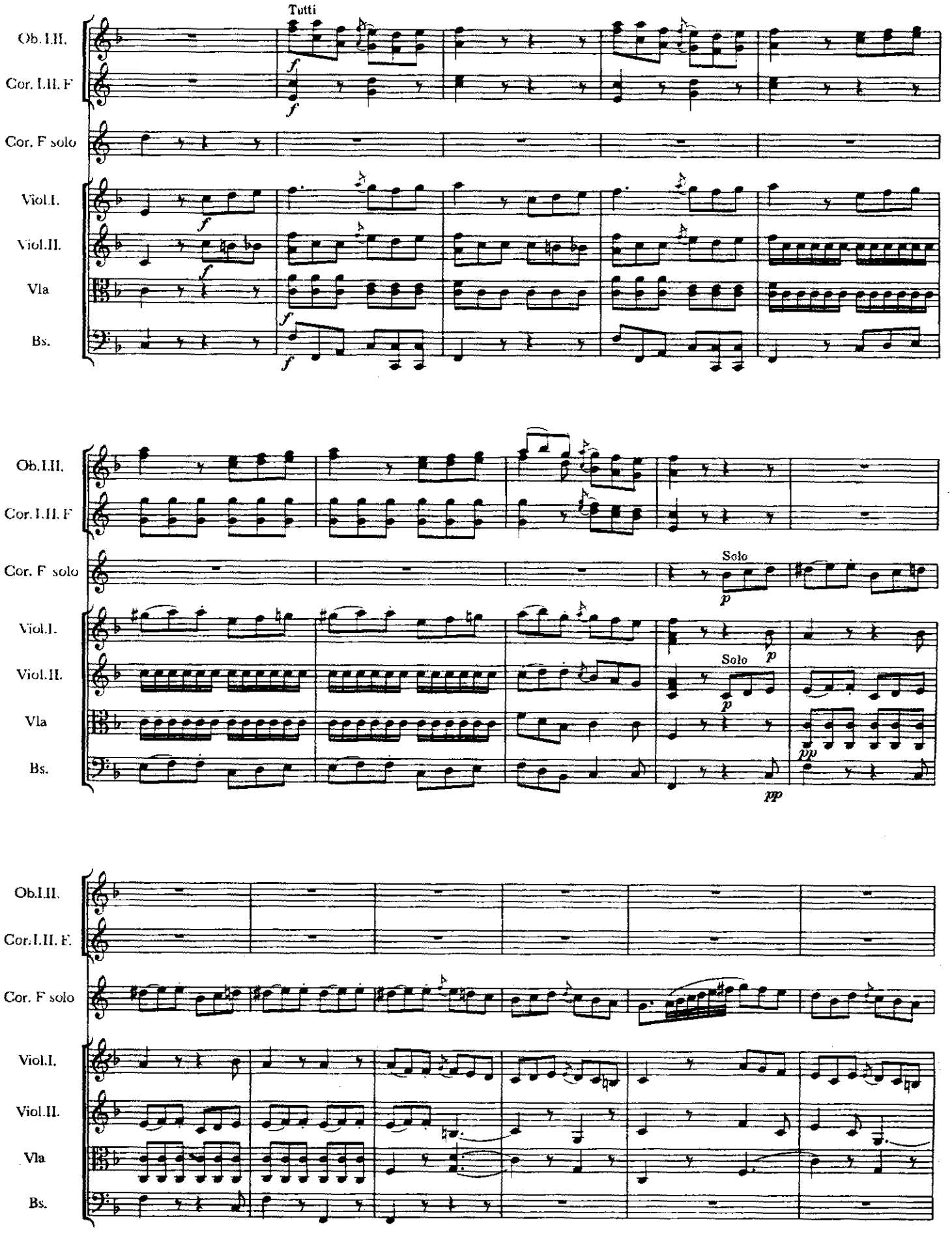

Skenováno pro studijní účely

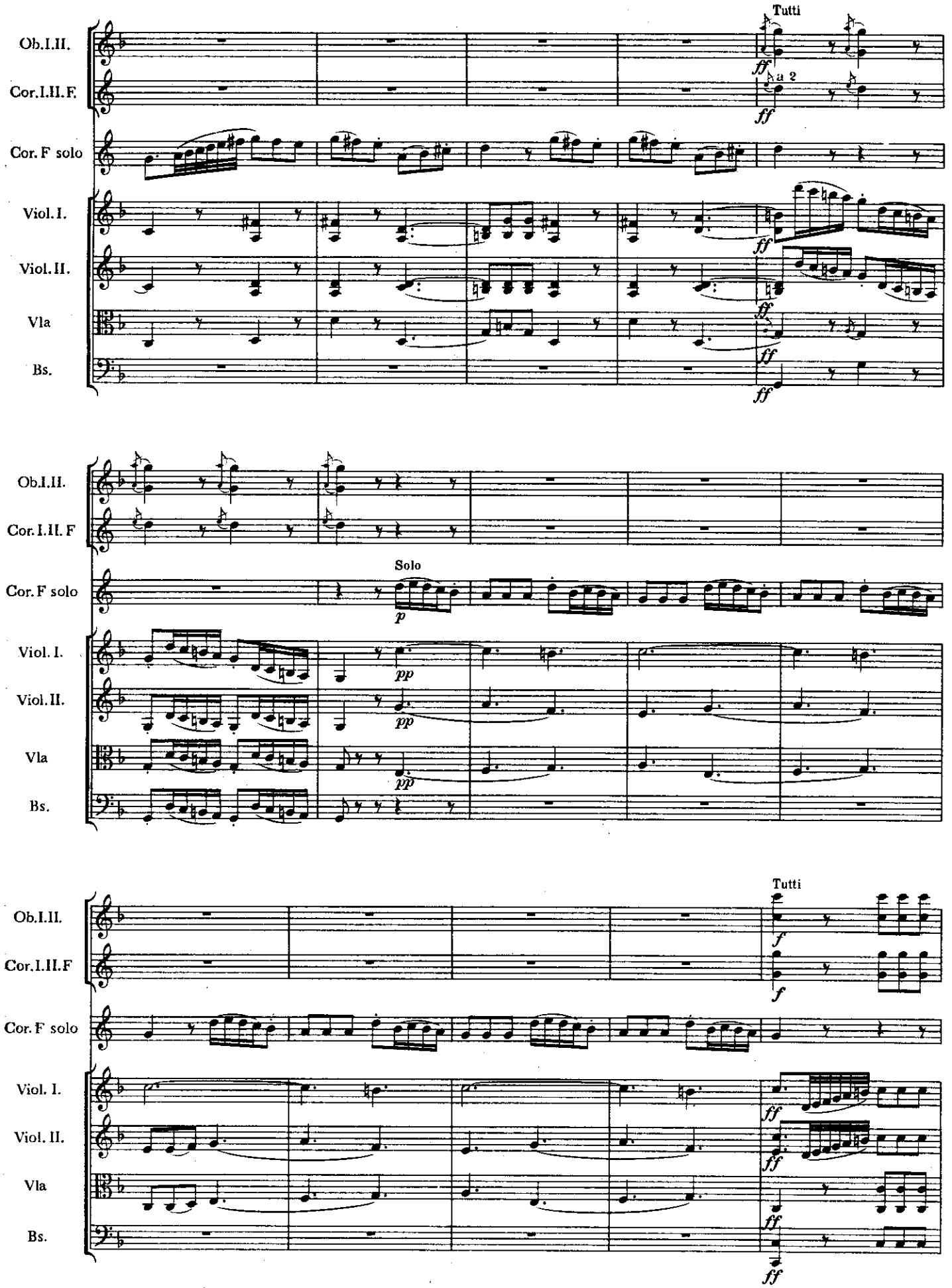

Skenováno pro studijní účely

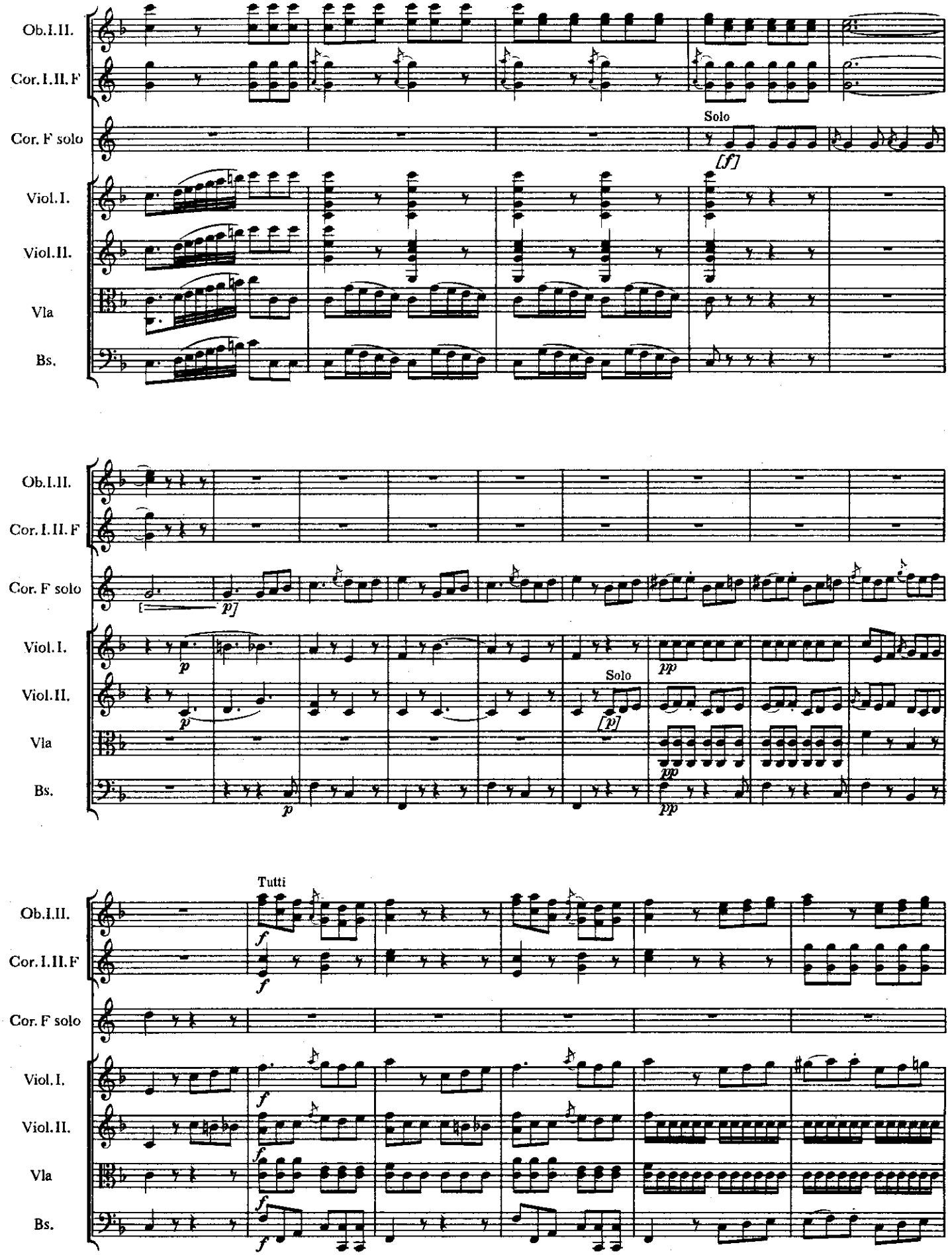

Skenováno pro studijní účely

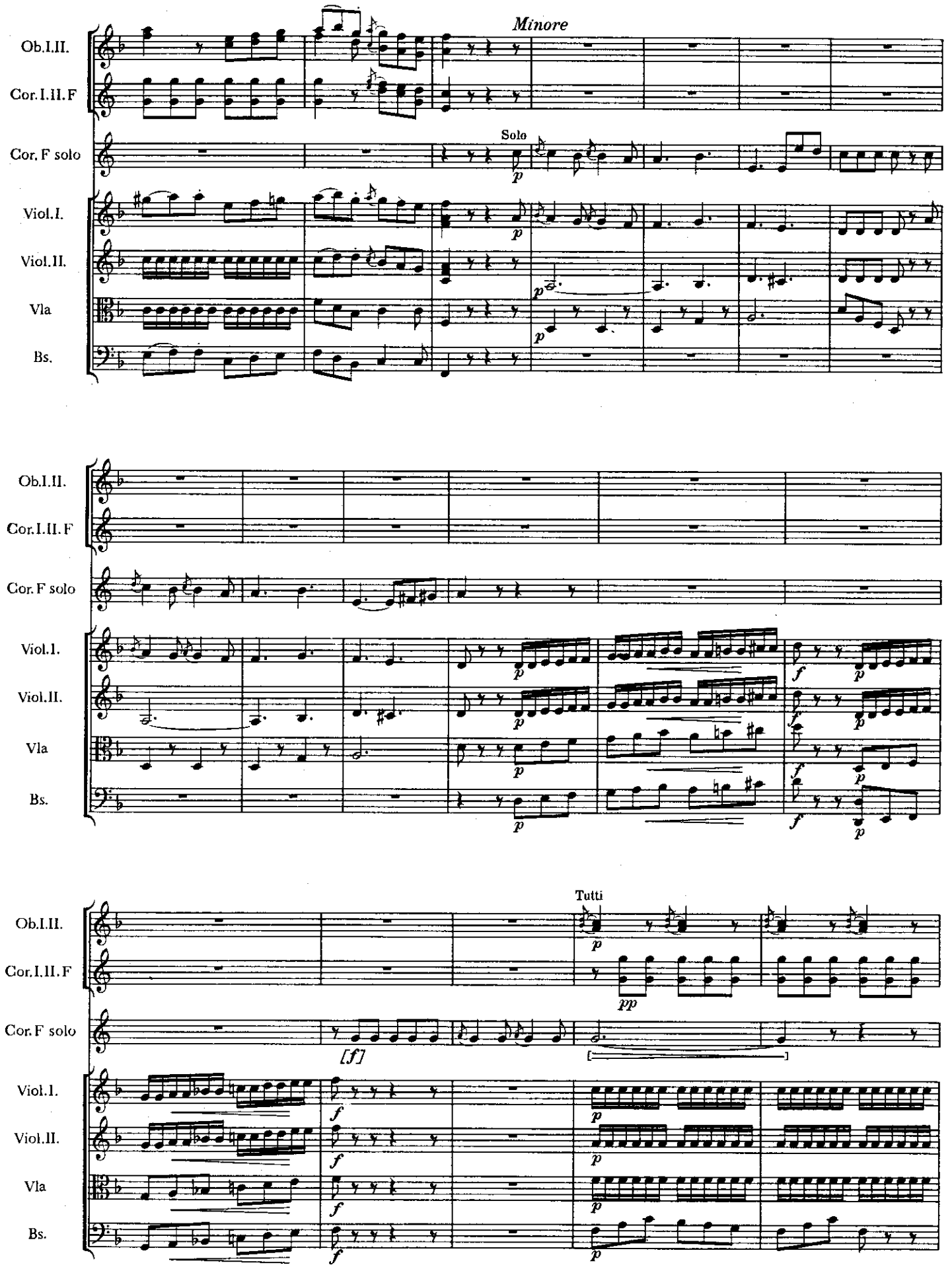

Skenováno pro studijní účely

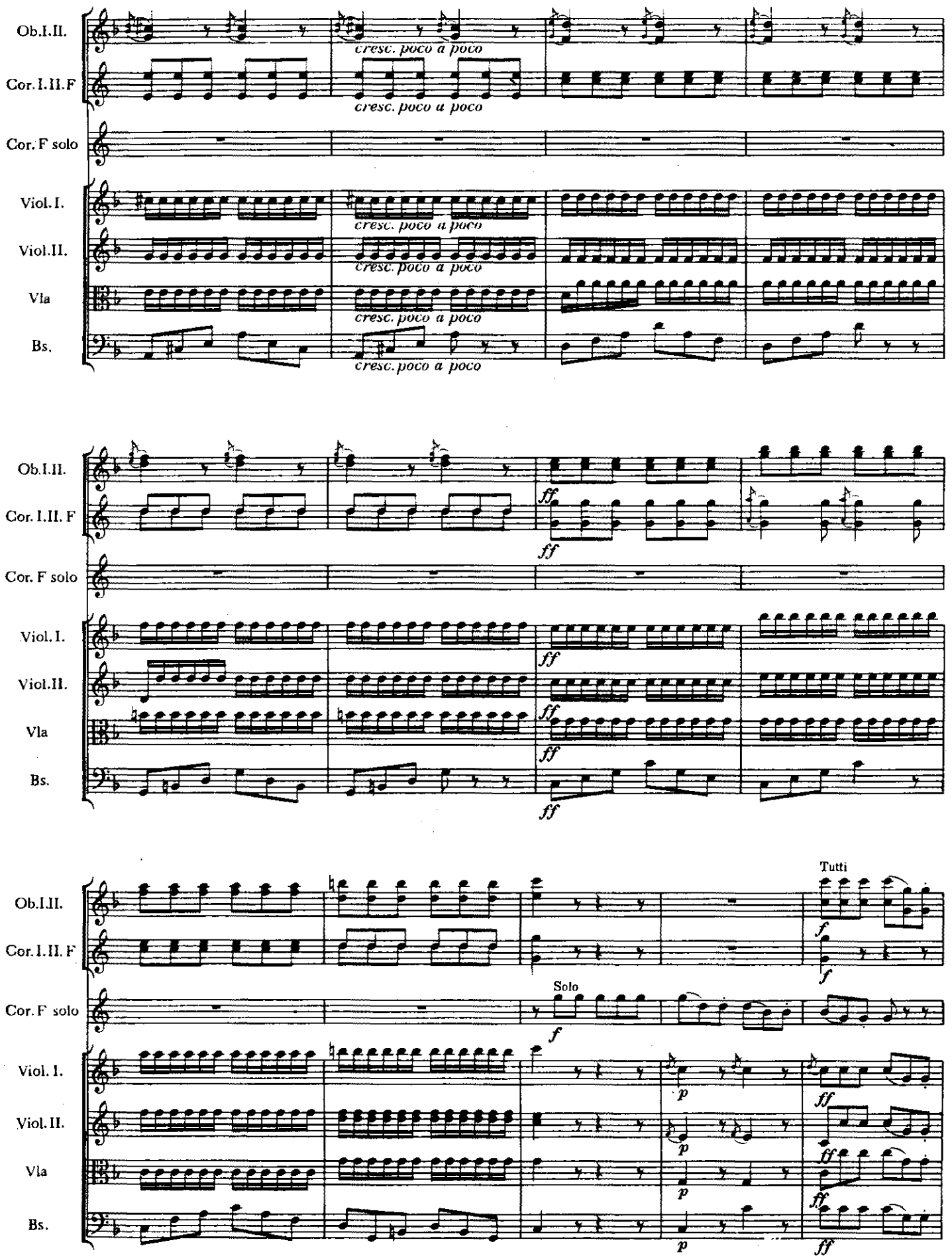

Skenováno pro studijní účely

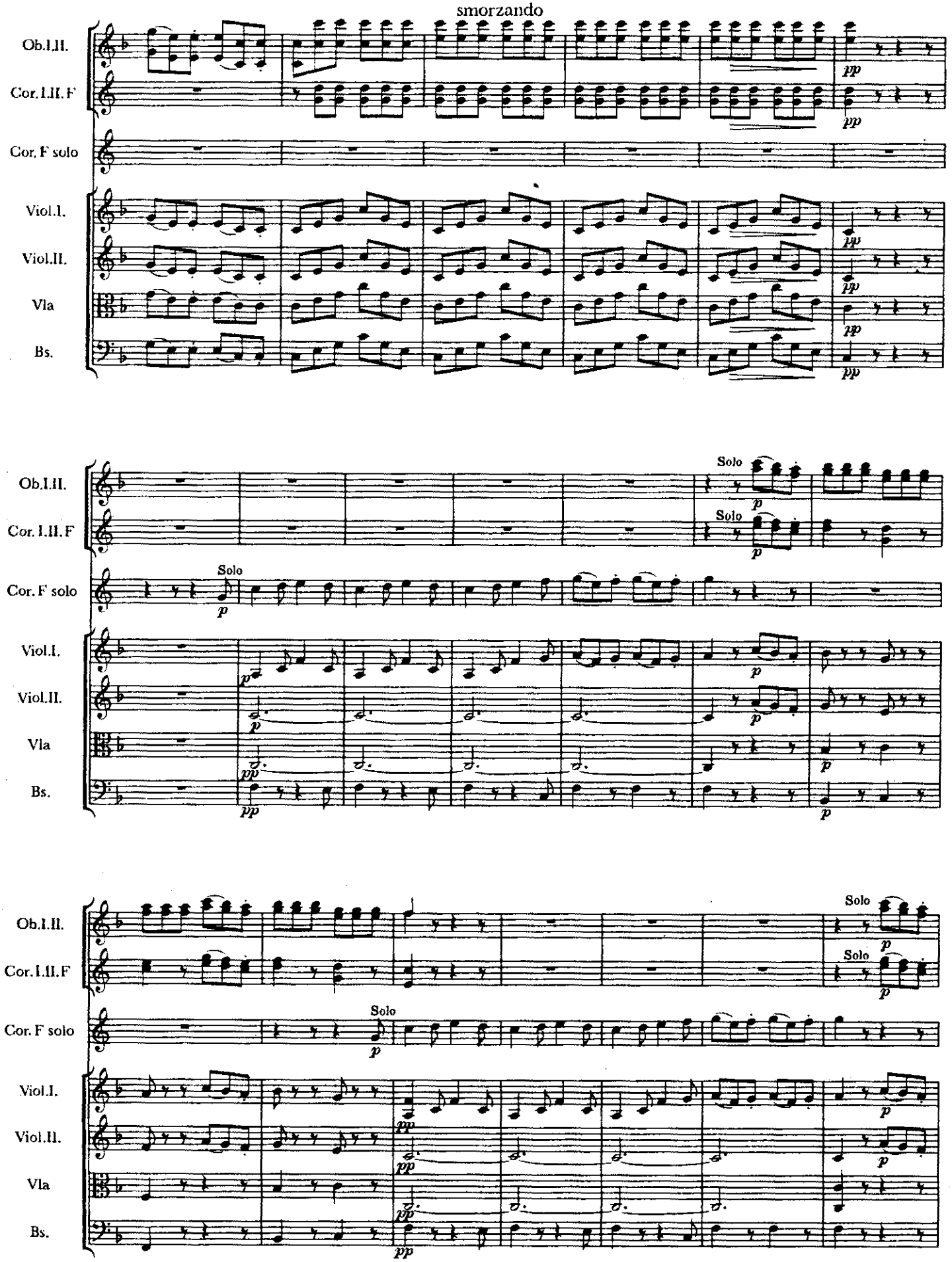

Skenováno pro studijní účely

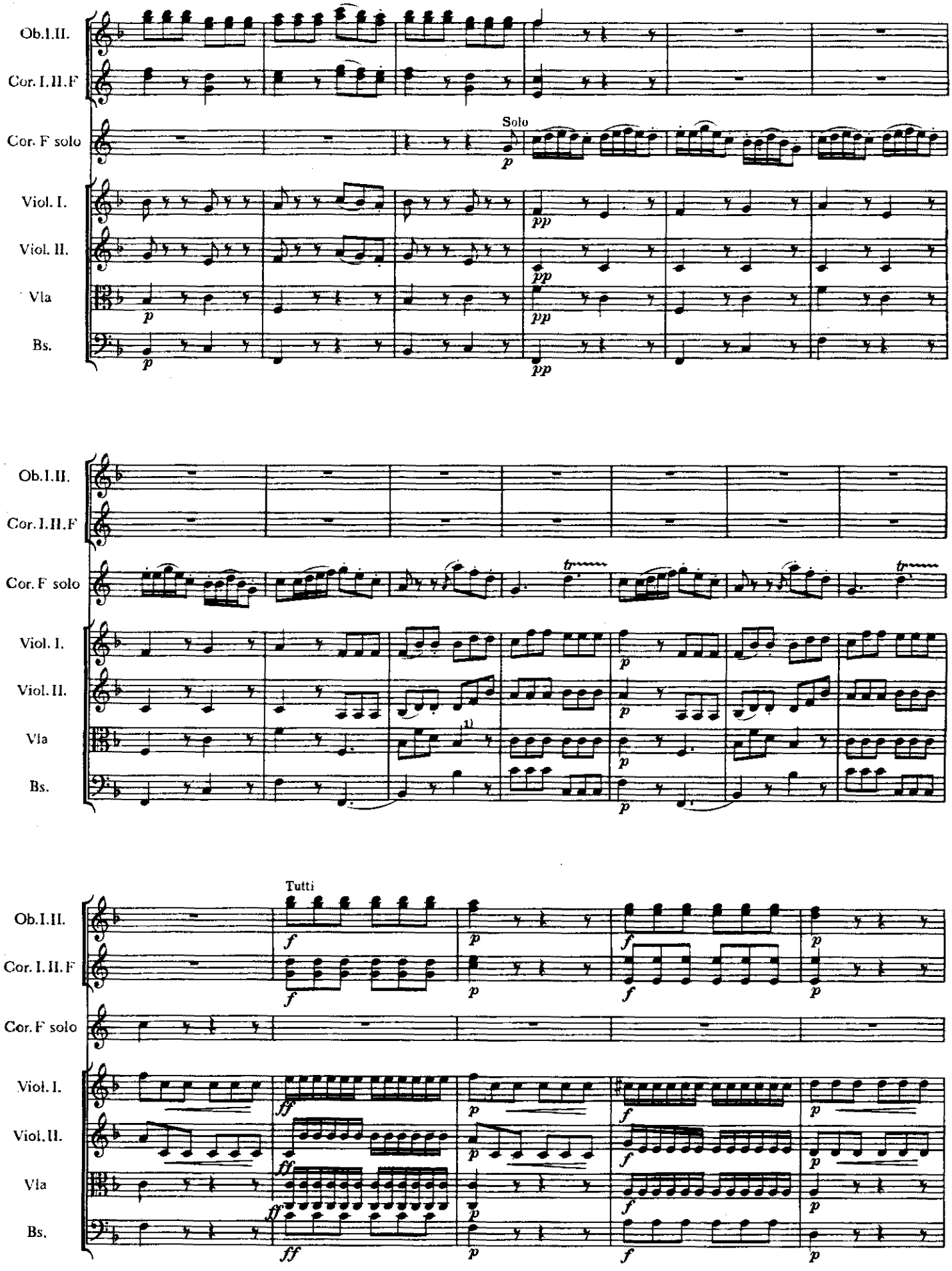

Skenováno pro studijní účely

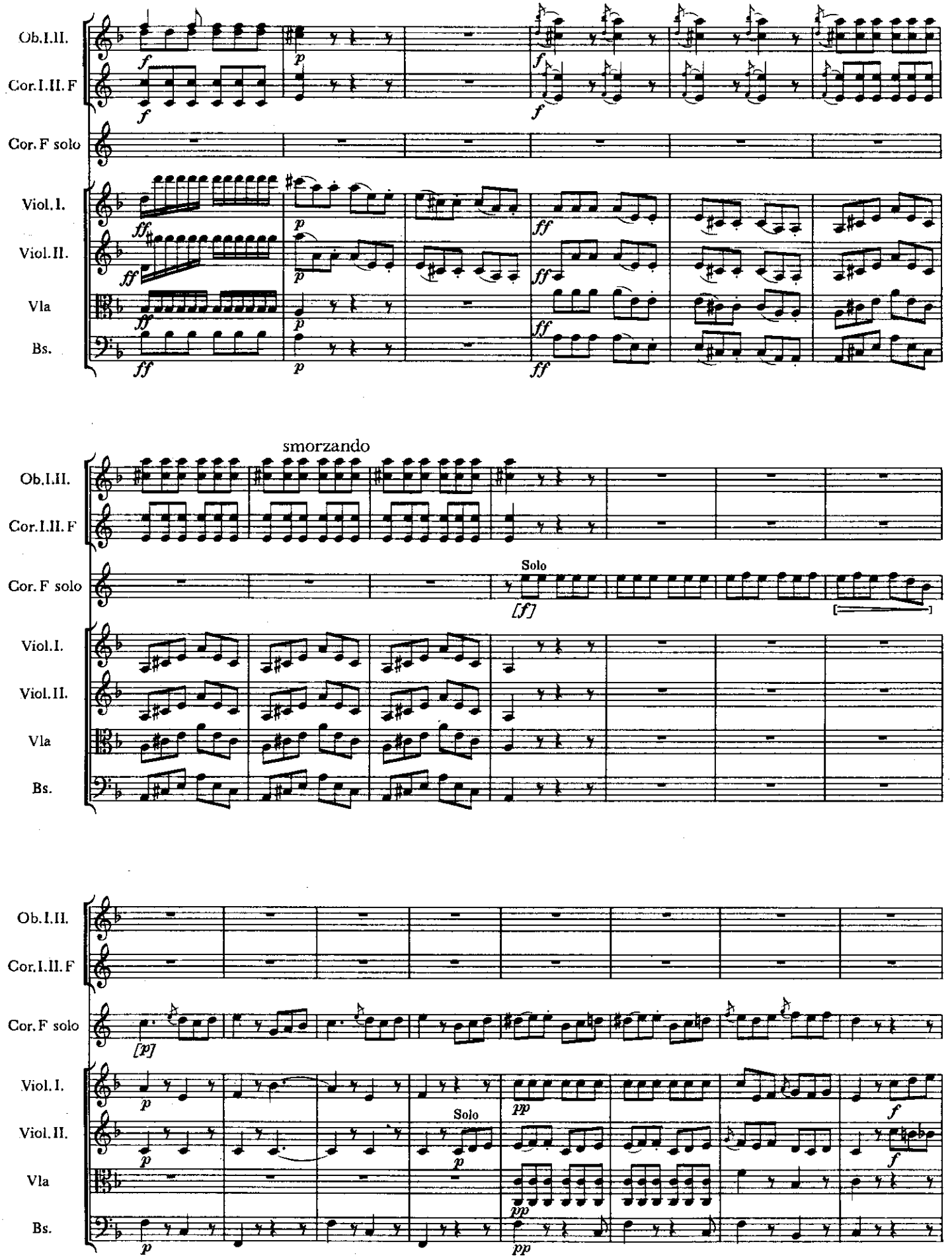

Skenováno pro studijní účely

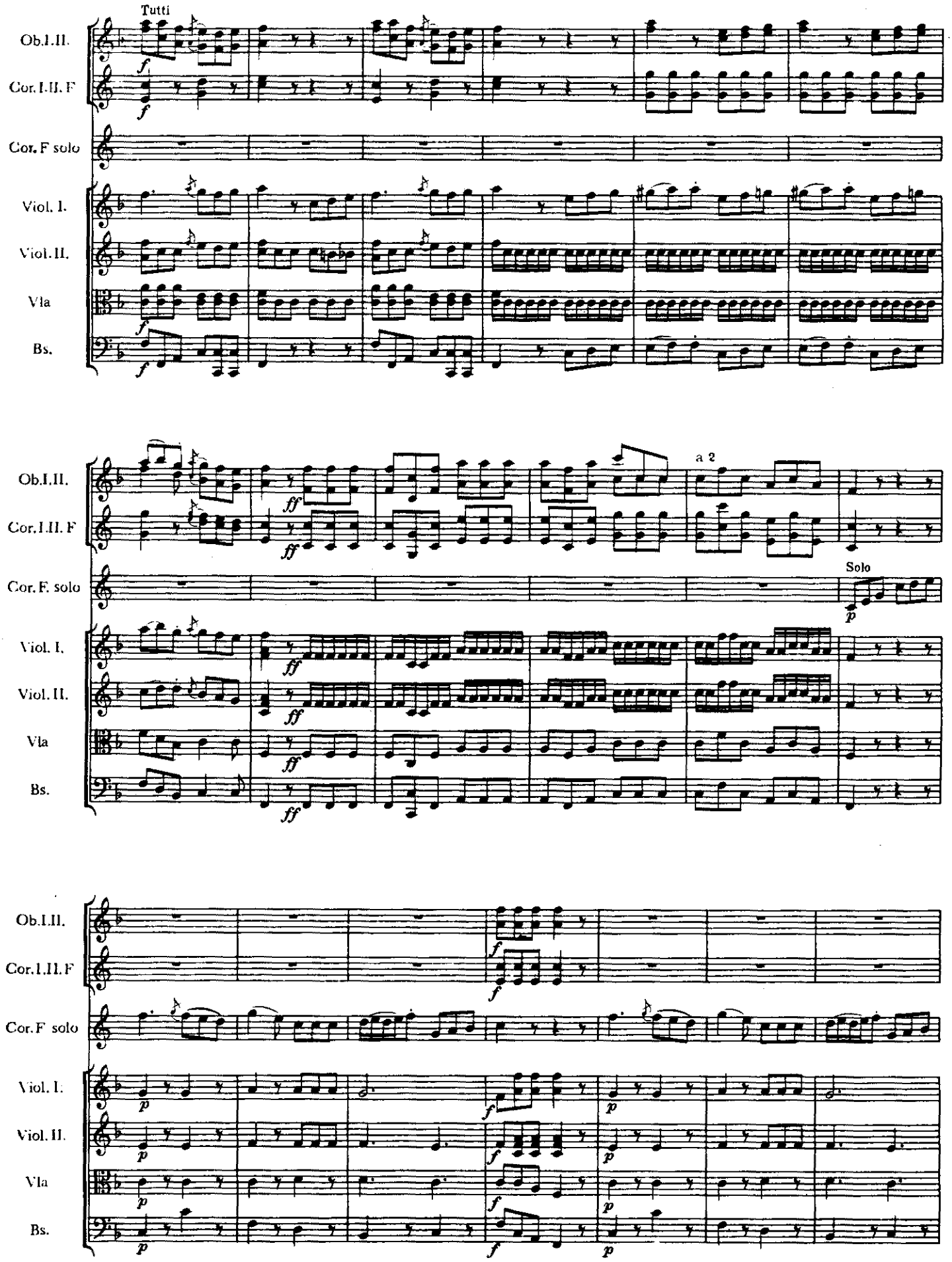

Skenováno pro studijní účely

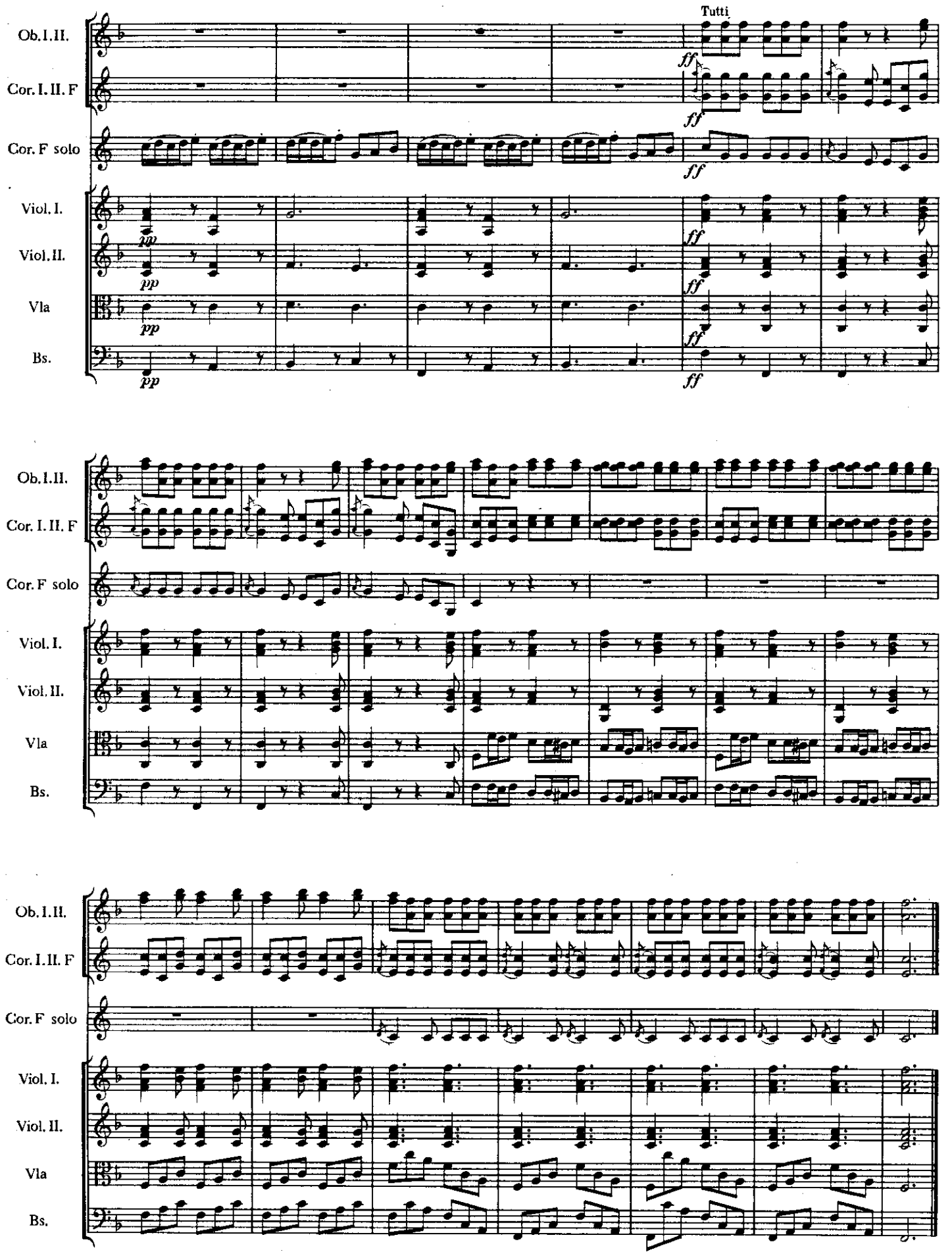

Skenováno pro studijní účely

142. LE RETOUR à PARIS

Tisk z konce 18. stol.

Jan Ladislav Dusík
1760—1812

Molto adagio
con anima ed espressione

Klavír

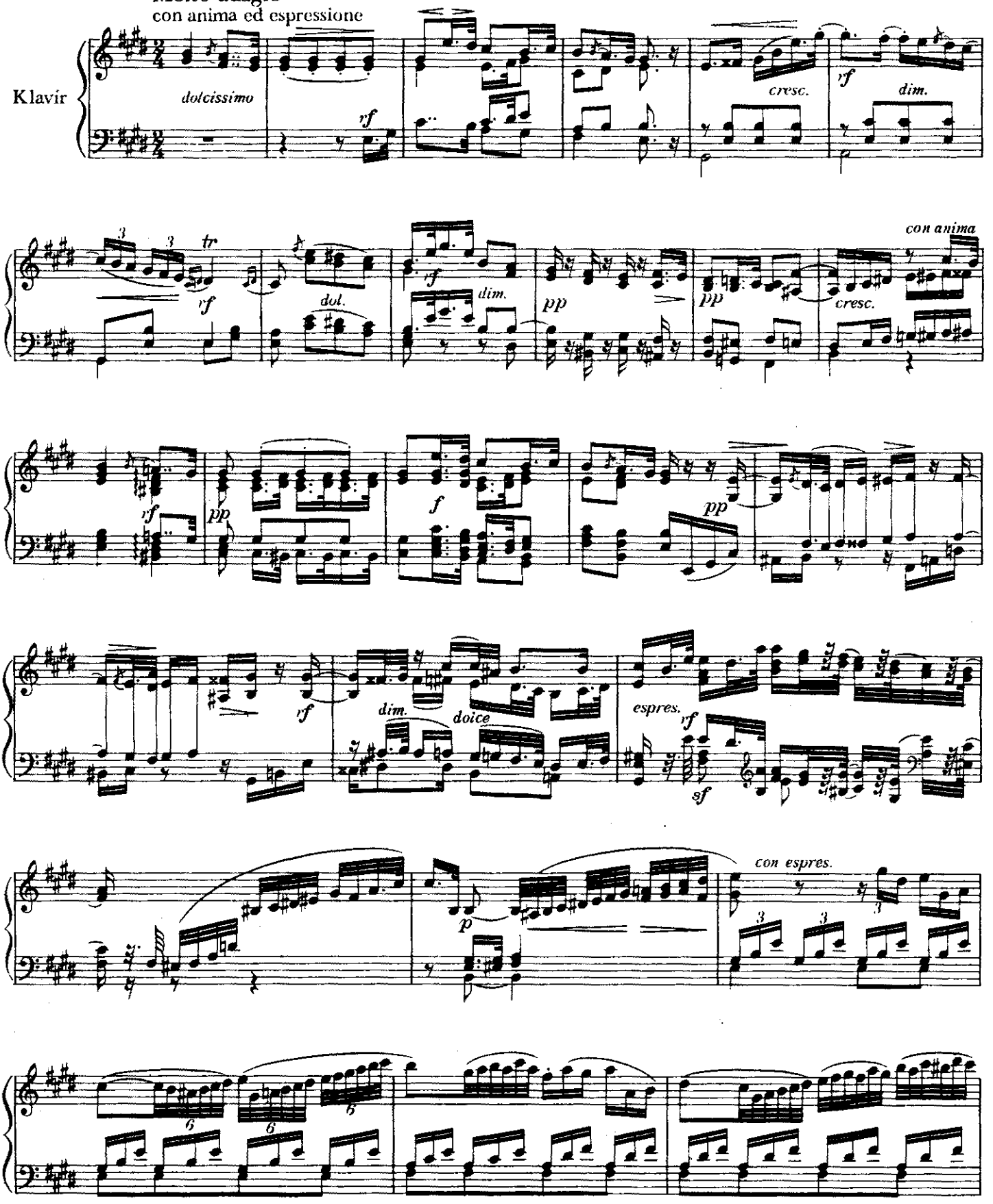

Skenováno pro studijní účely

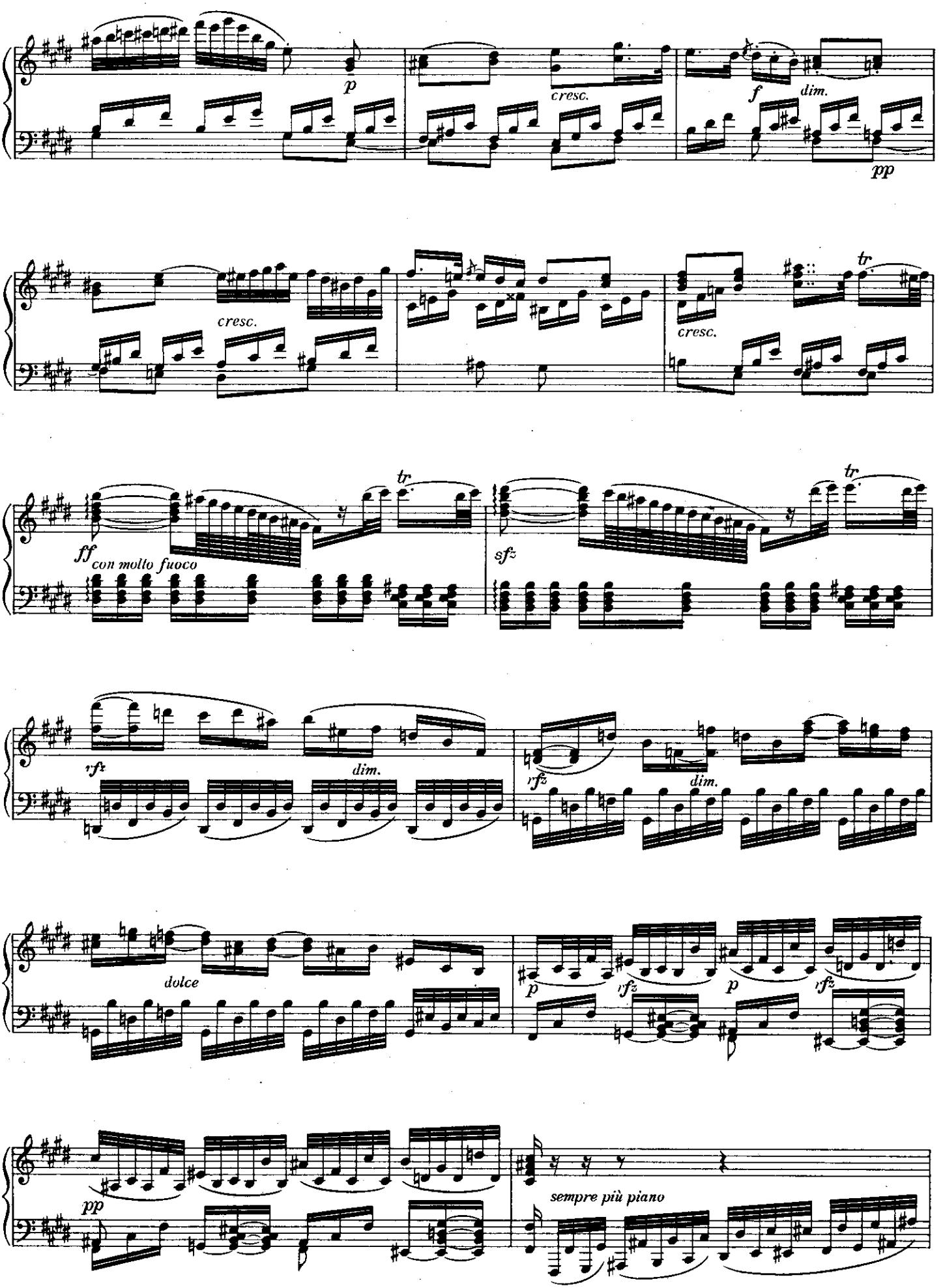

Skenováno pro studijní účely

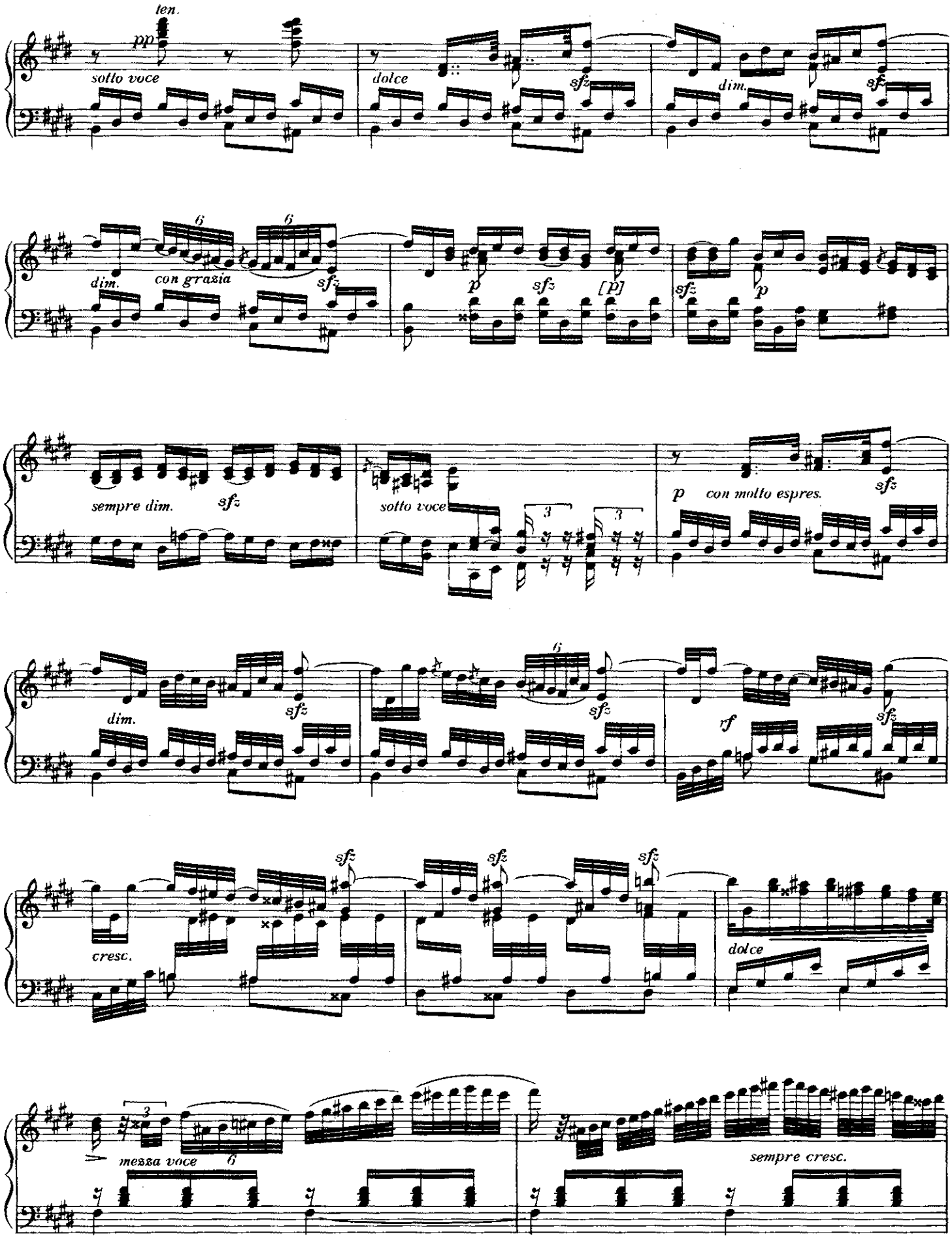

Skenováno pro studijní účely

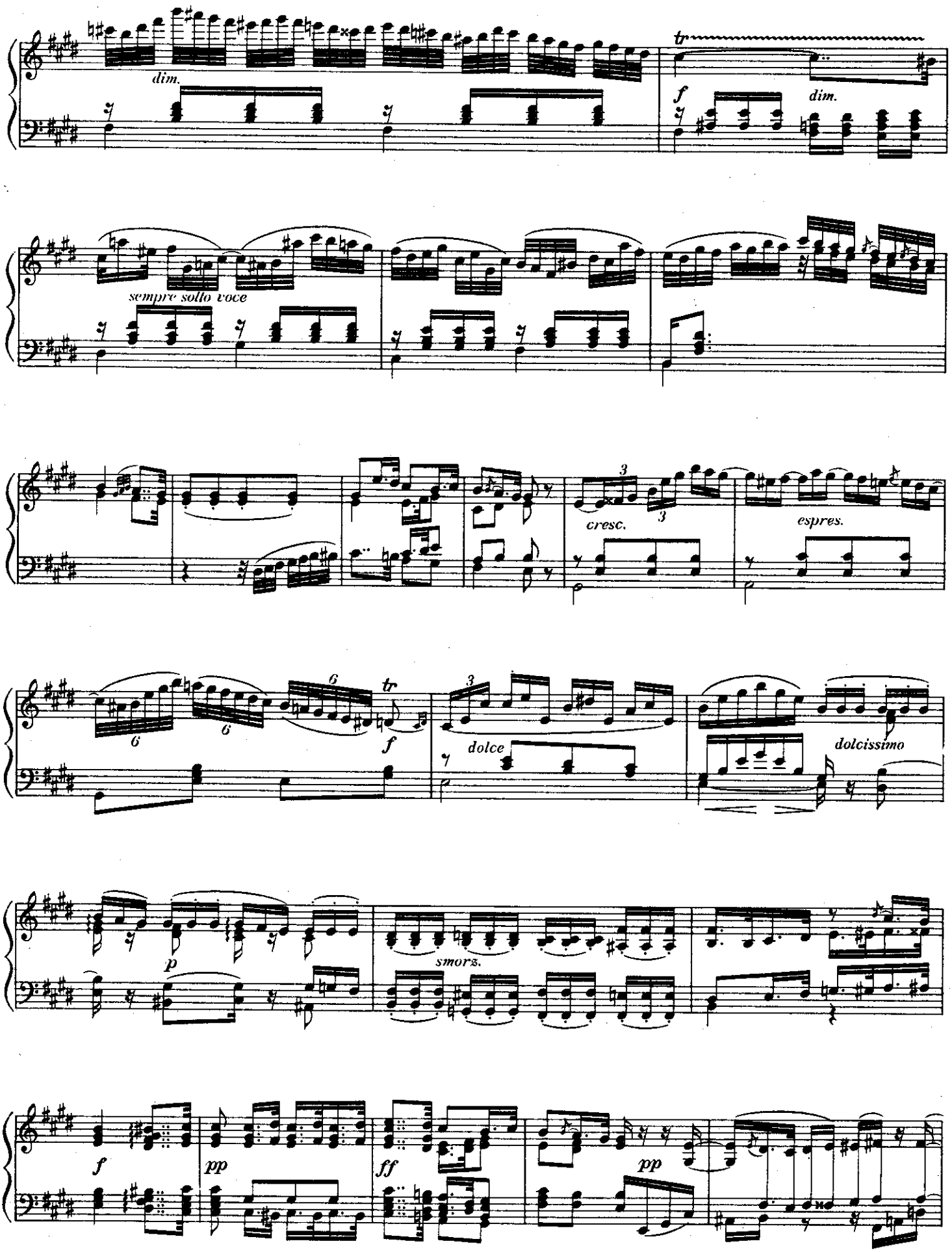

Skenováno pro studijní účely

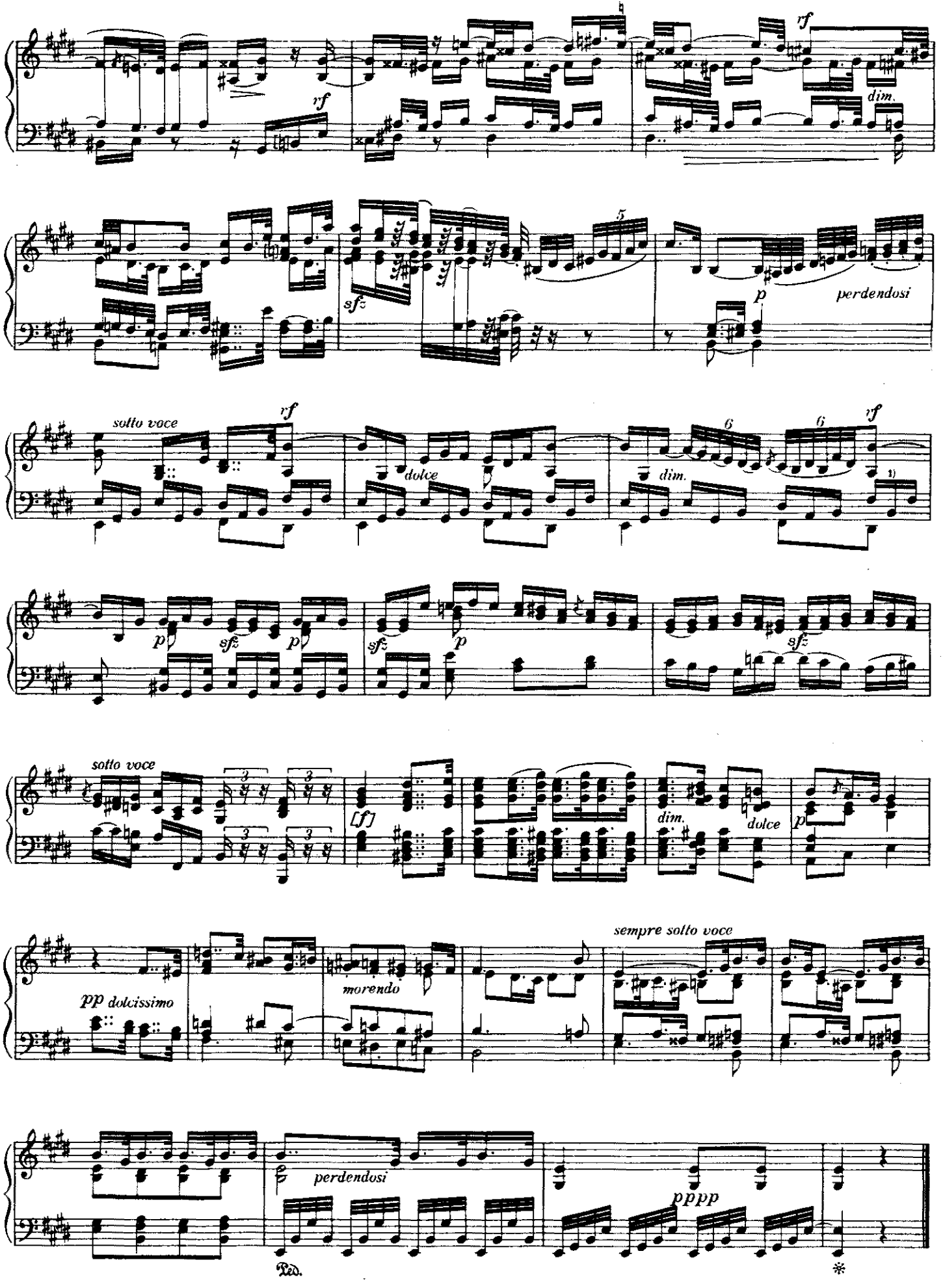

Skenováno pro studijní účely

143. QUINTETTO

Tisk z počátku 19. stol.

Antonín Rejcha
1770—1836

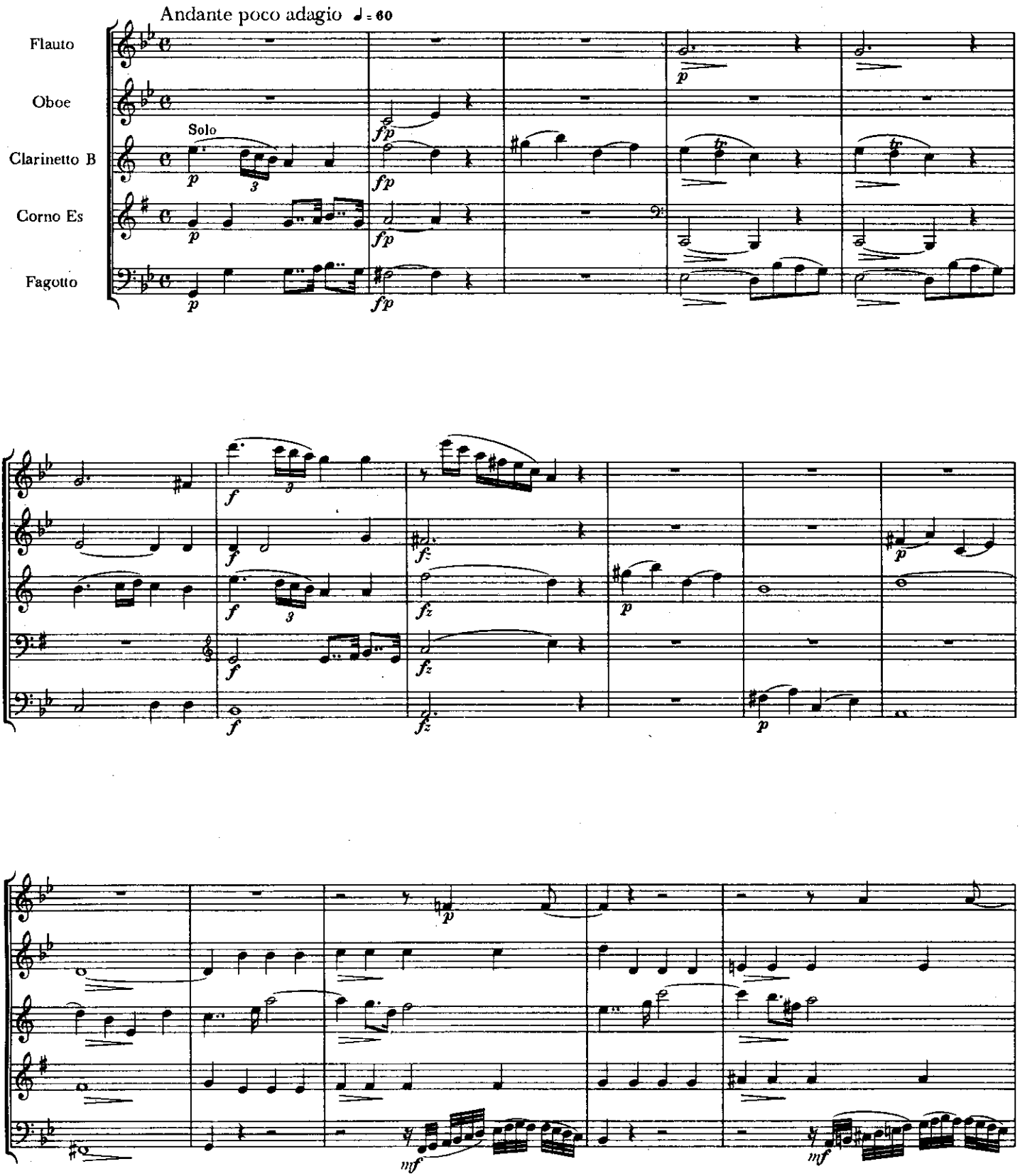

Skenováno pro studijní účely

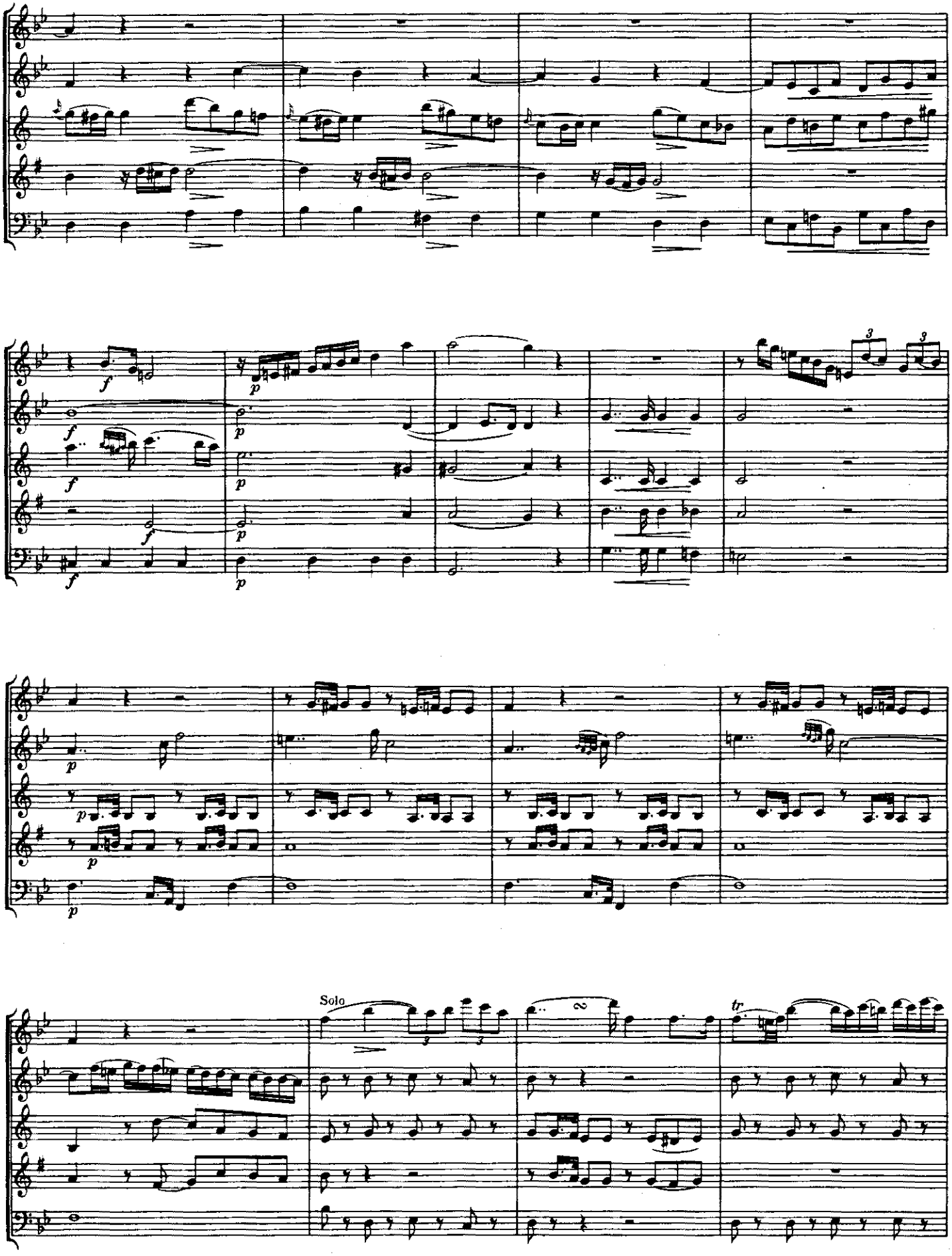

Skenováno pro studijní účely

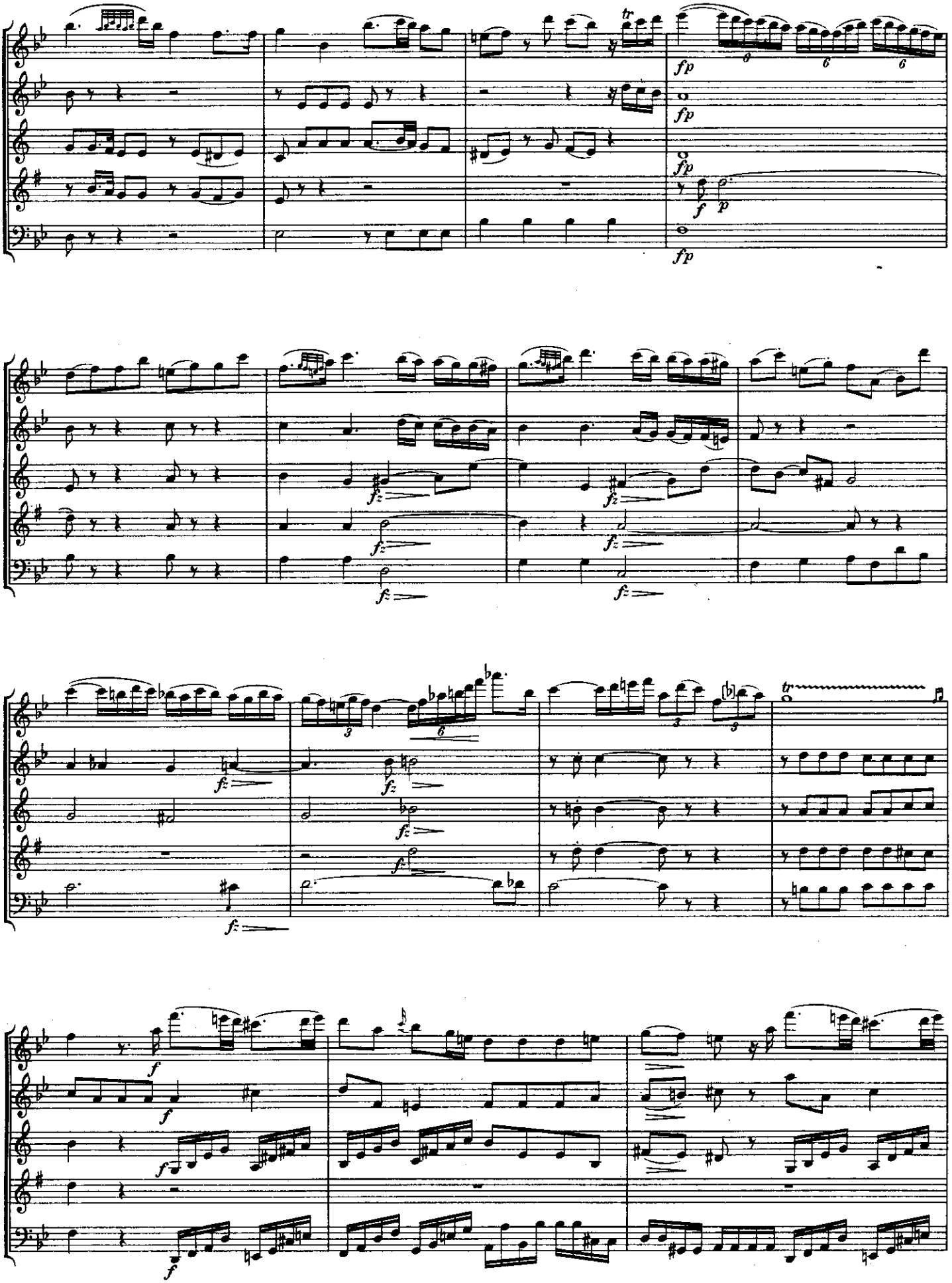

Skenováno pro studijní účely

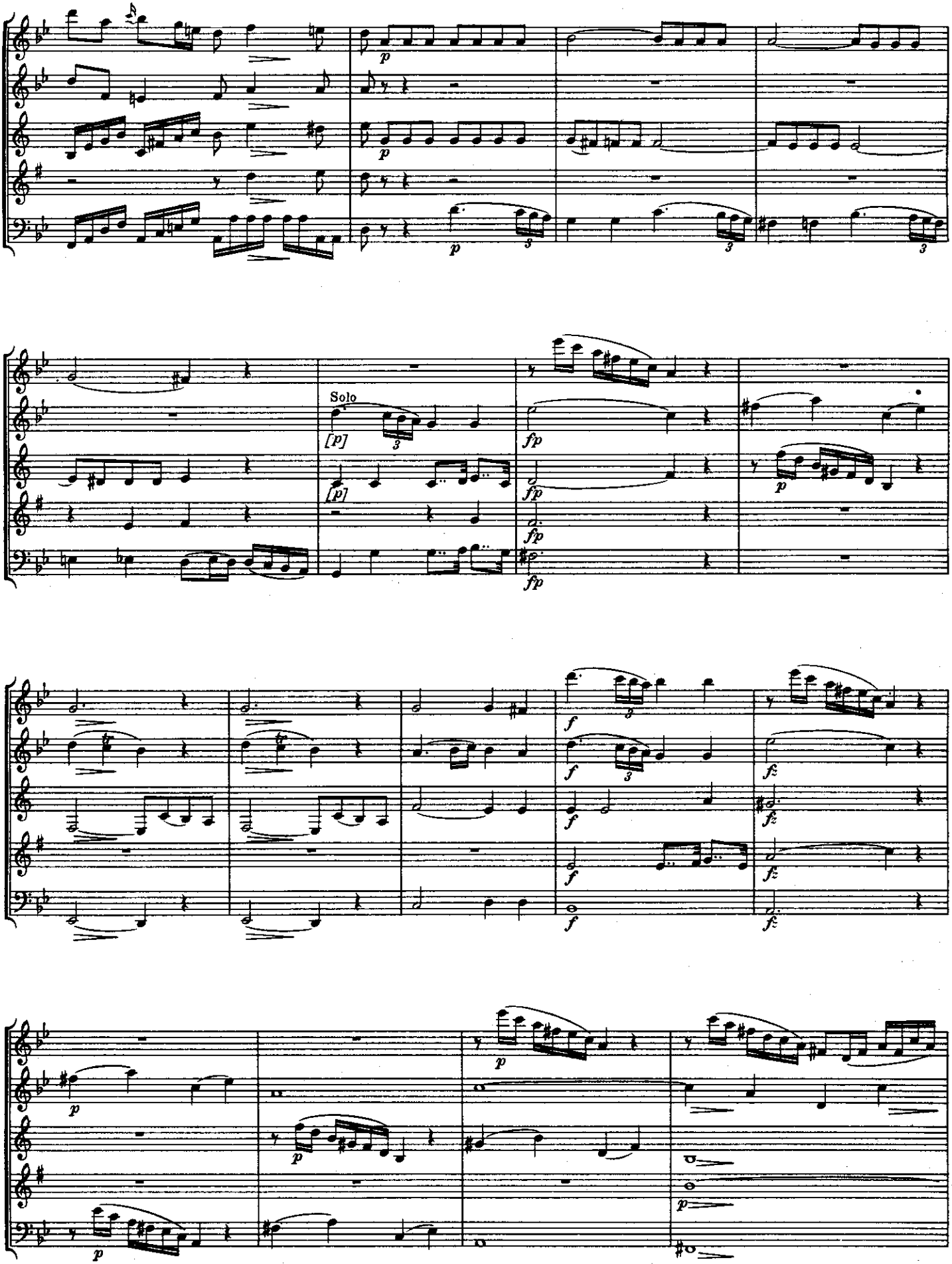

Skenováno pro studijní účely

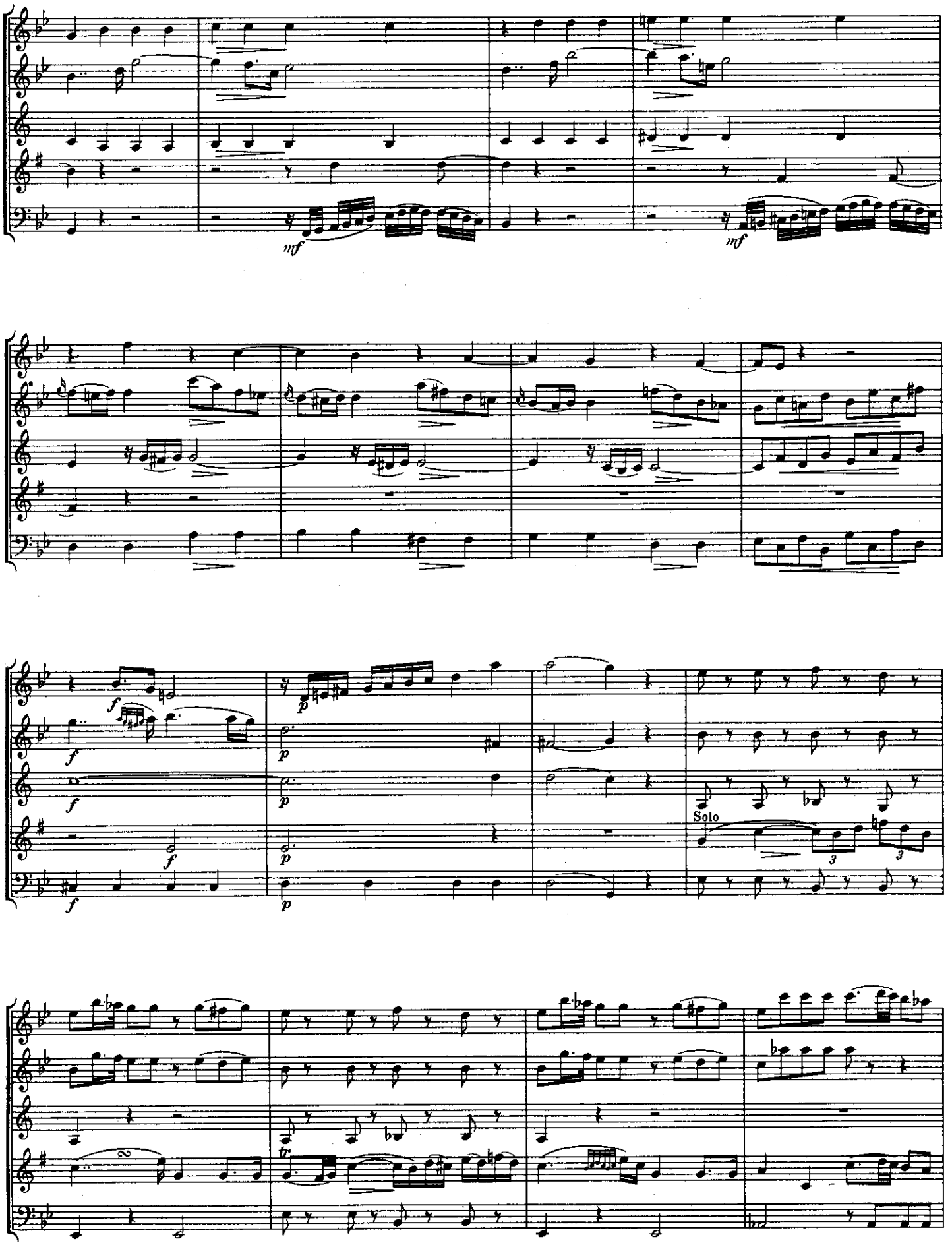

Skenováno pro studijní účely

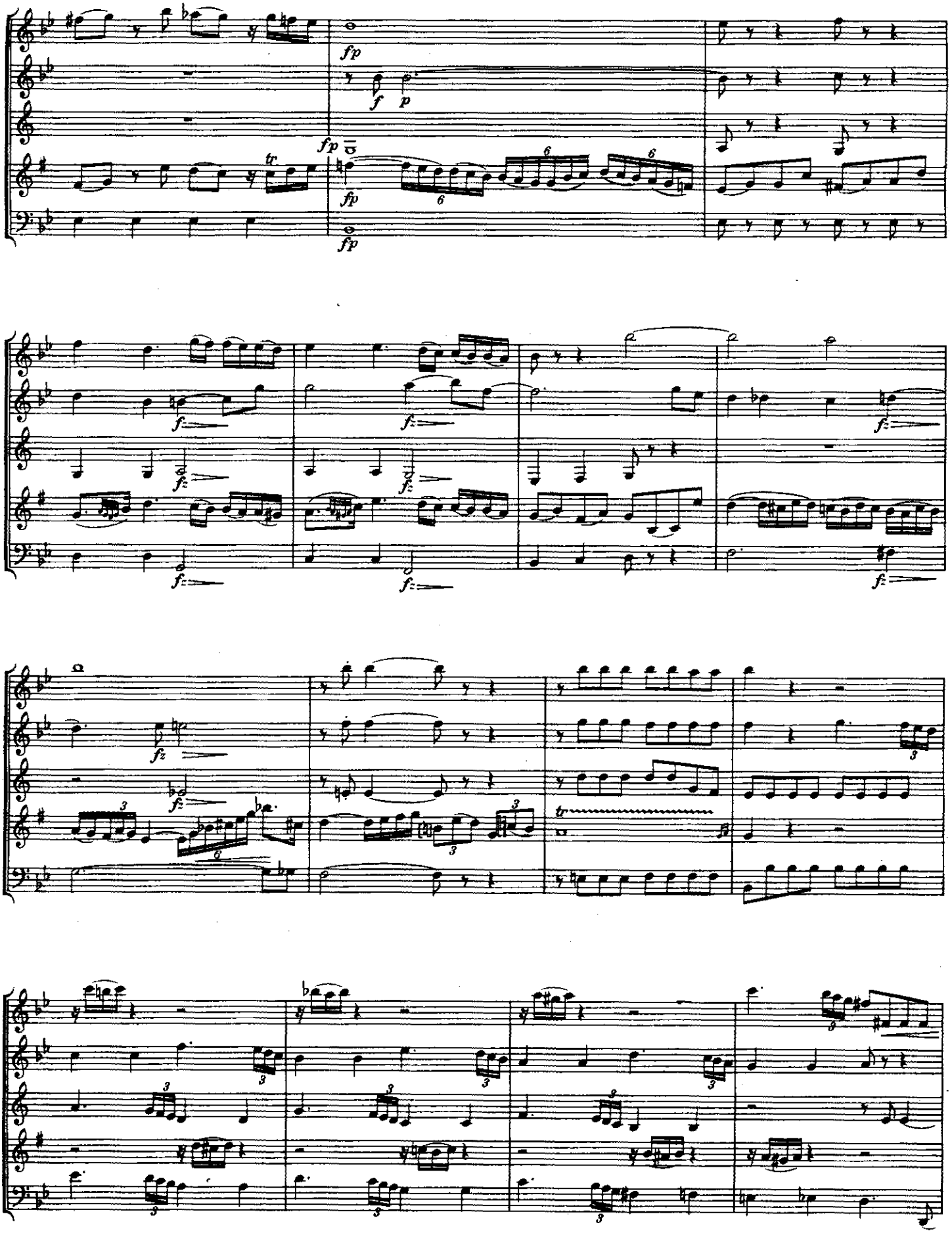

Skenováno pro studijní účely

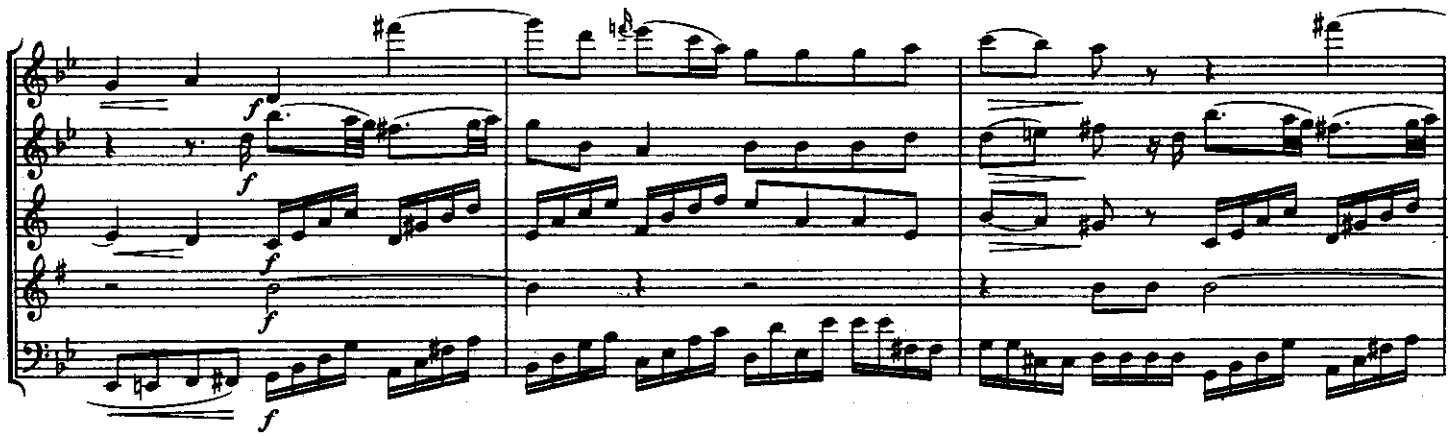

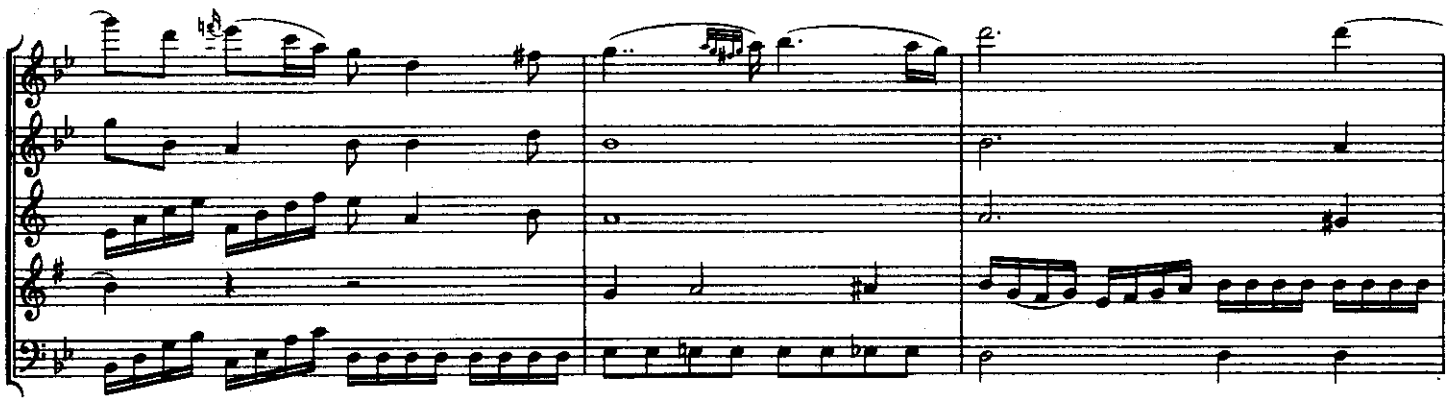

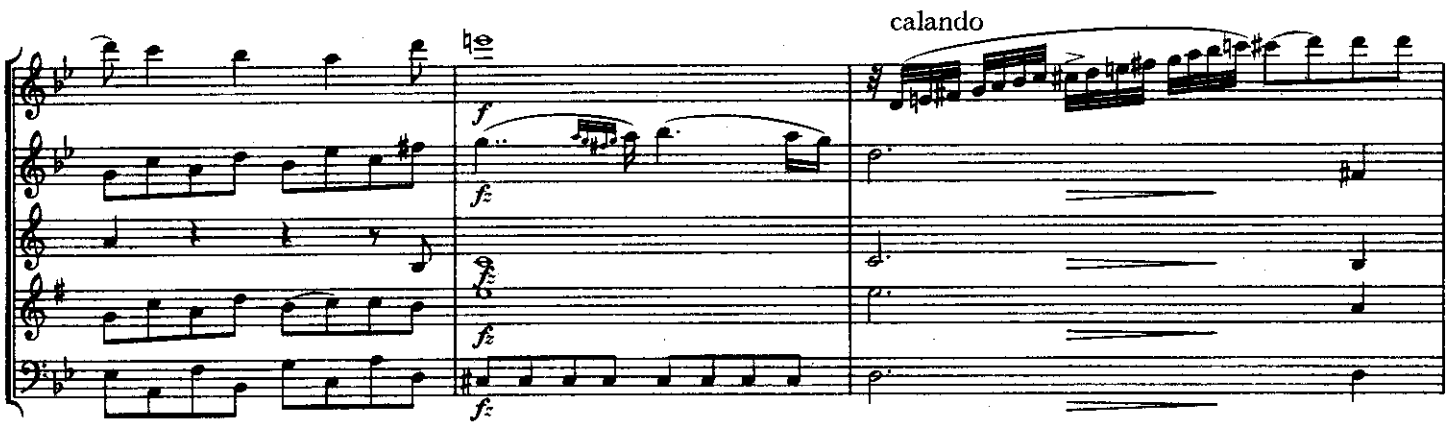

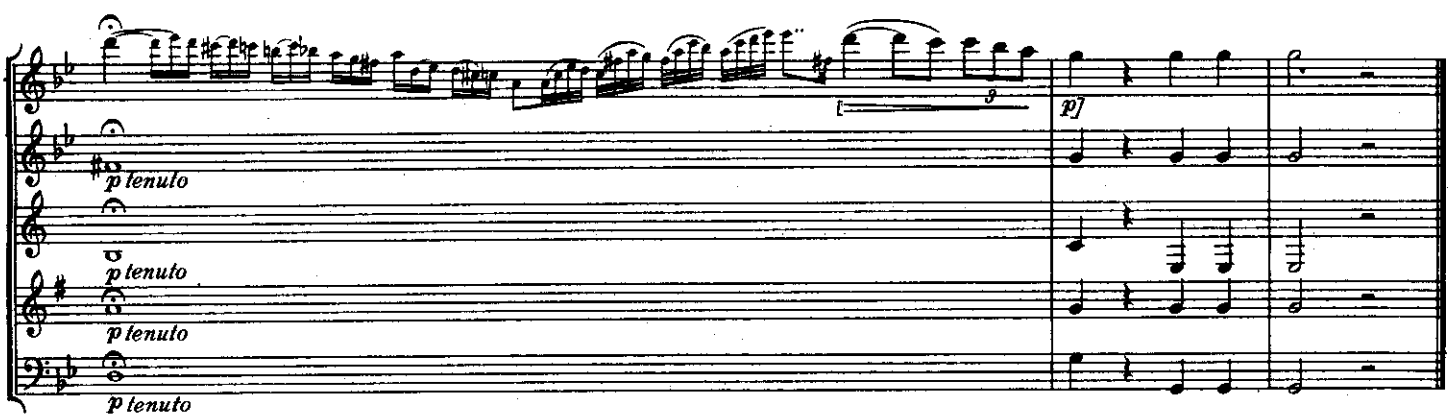

Skenováno pro studijní účely

144. NOTTURNO

Rkp. z konce 18. stol.

Josef Mysliveček
1737—1781

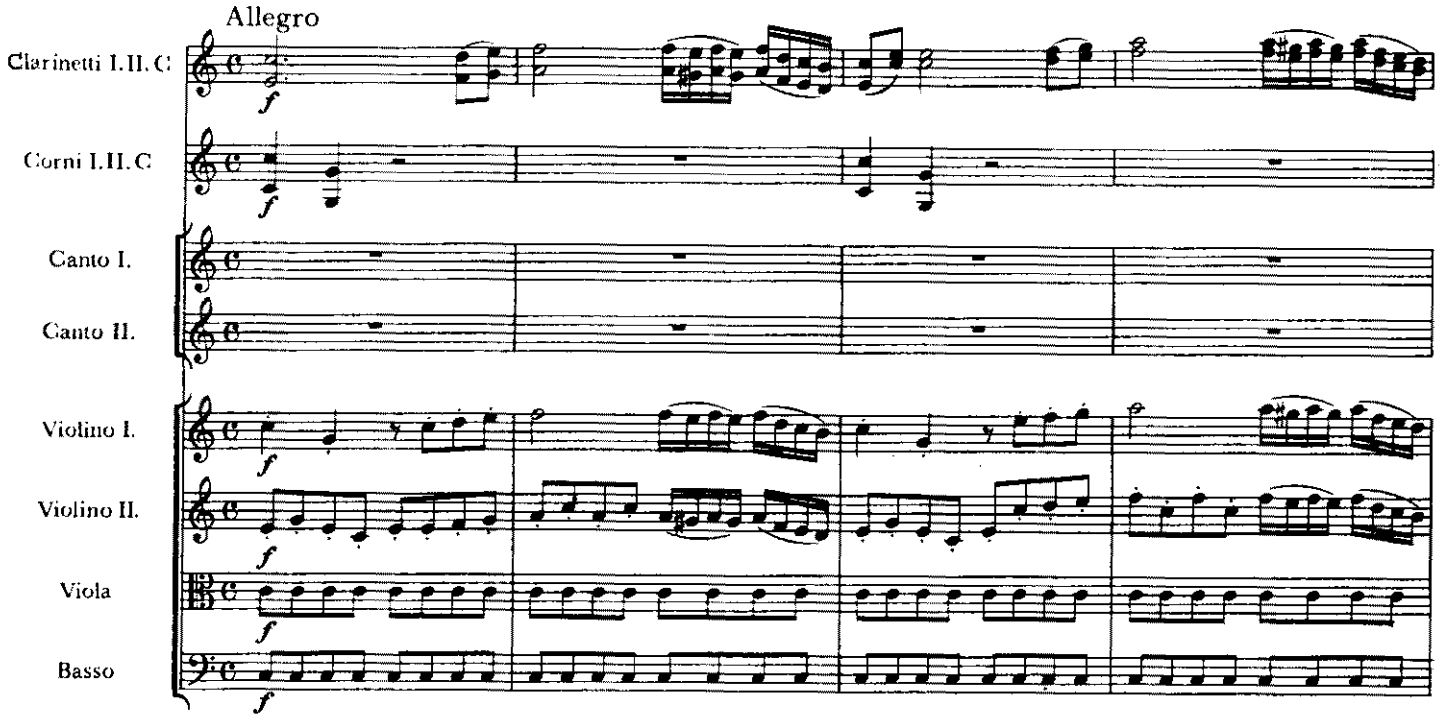

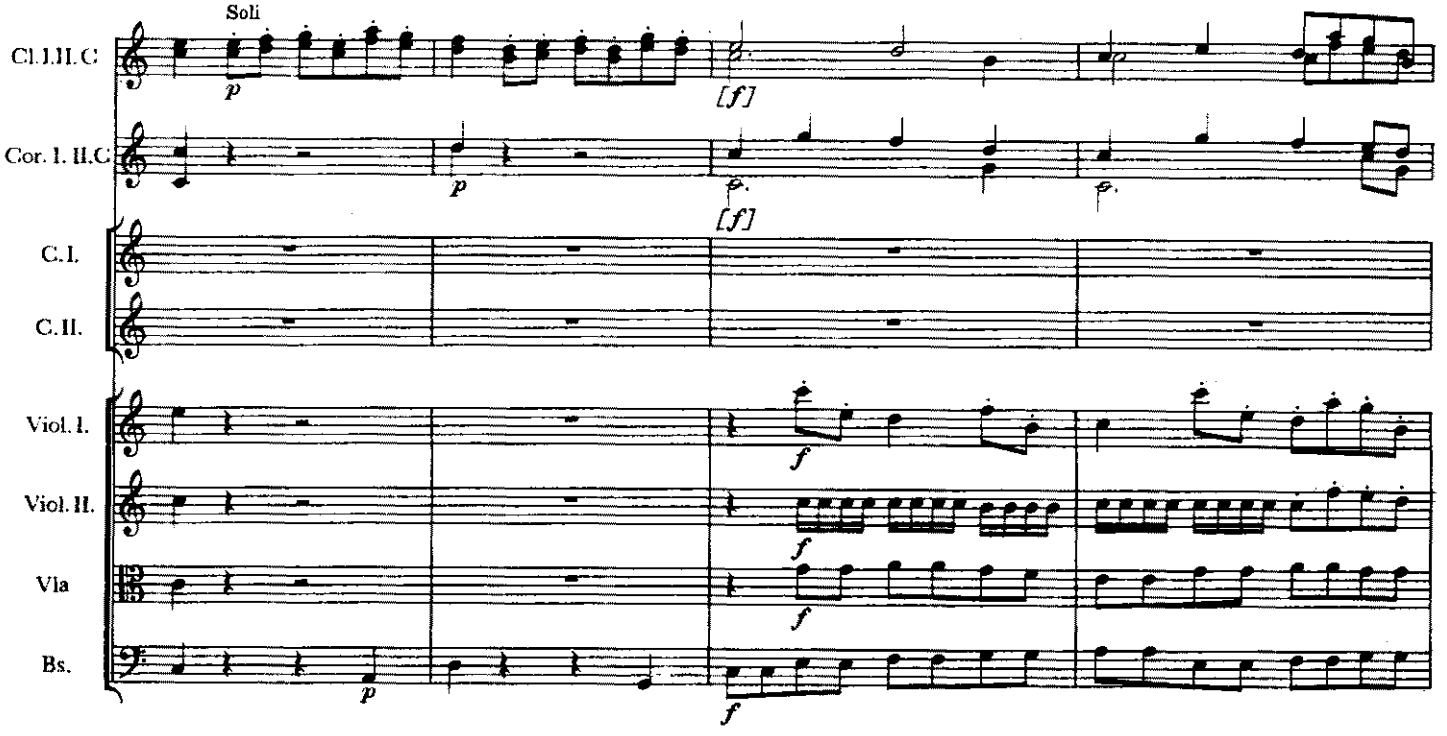

Skenováno pro studijní účely

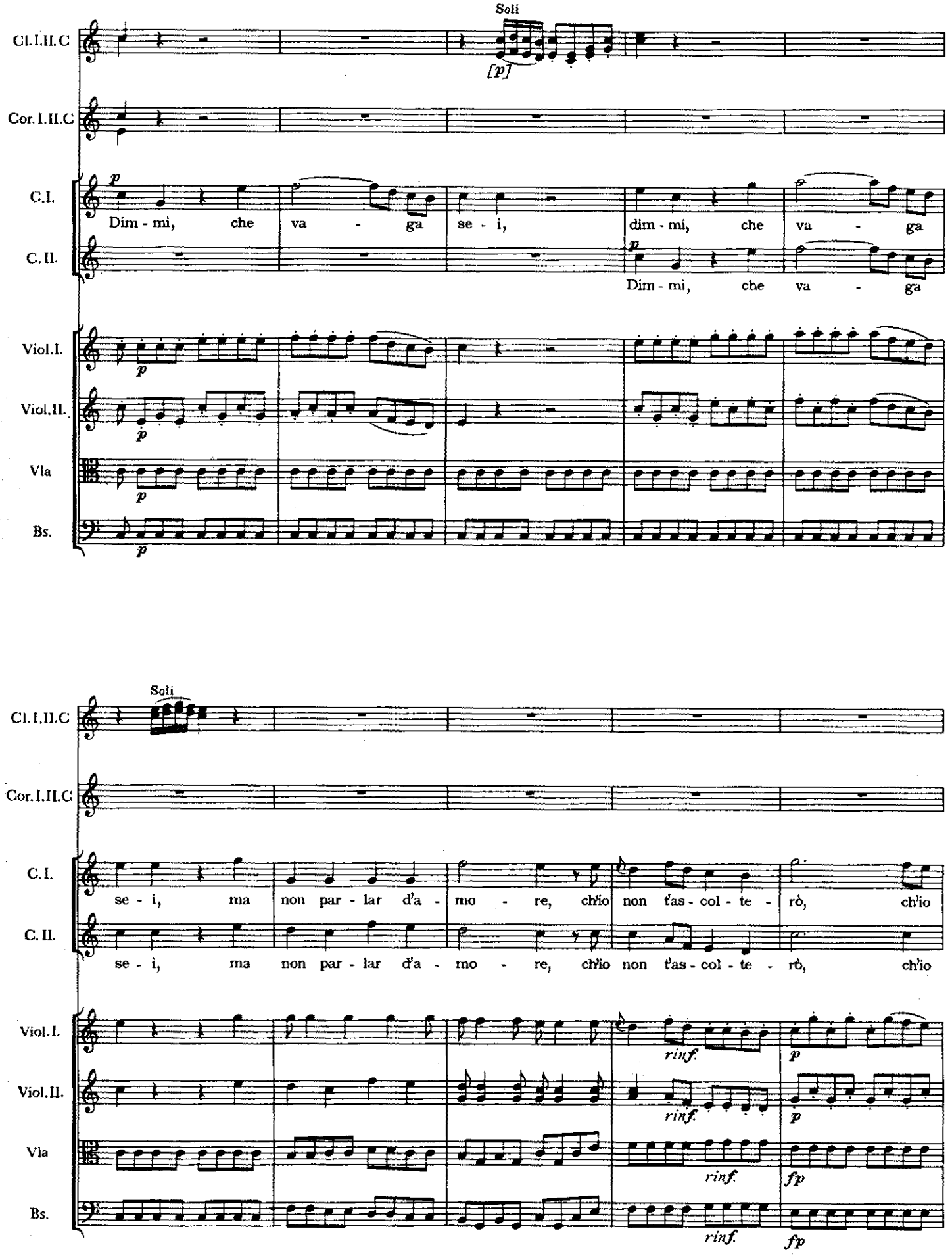

Skenováno pro studijní účely

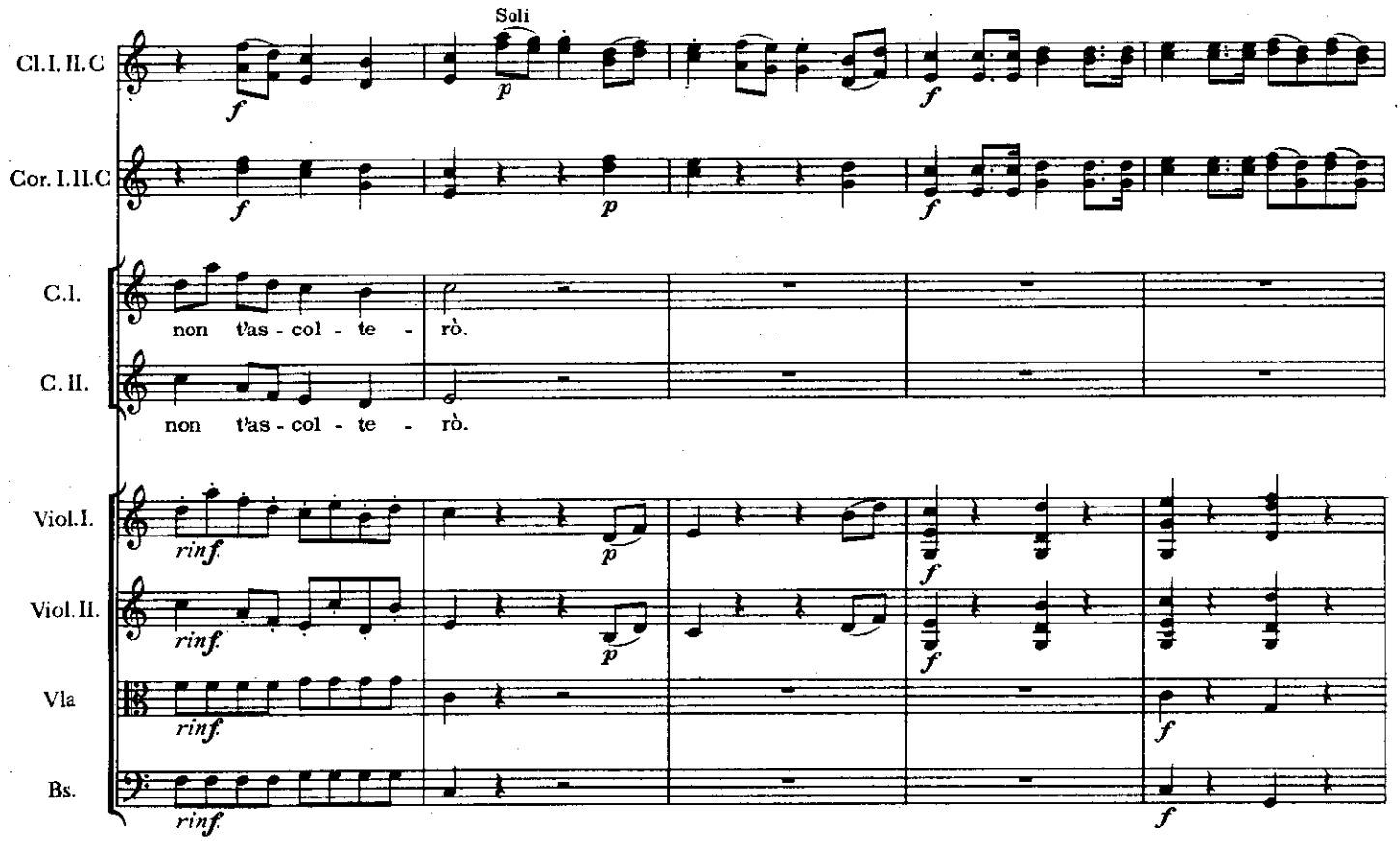

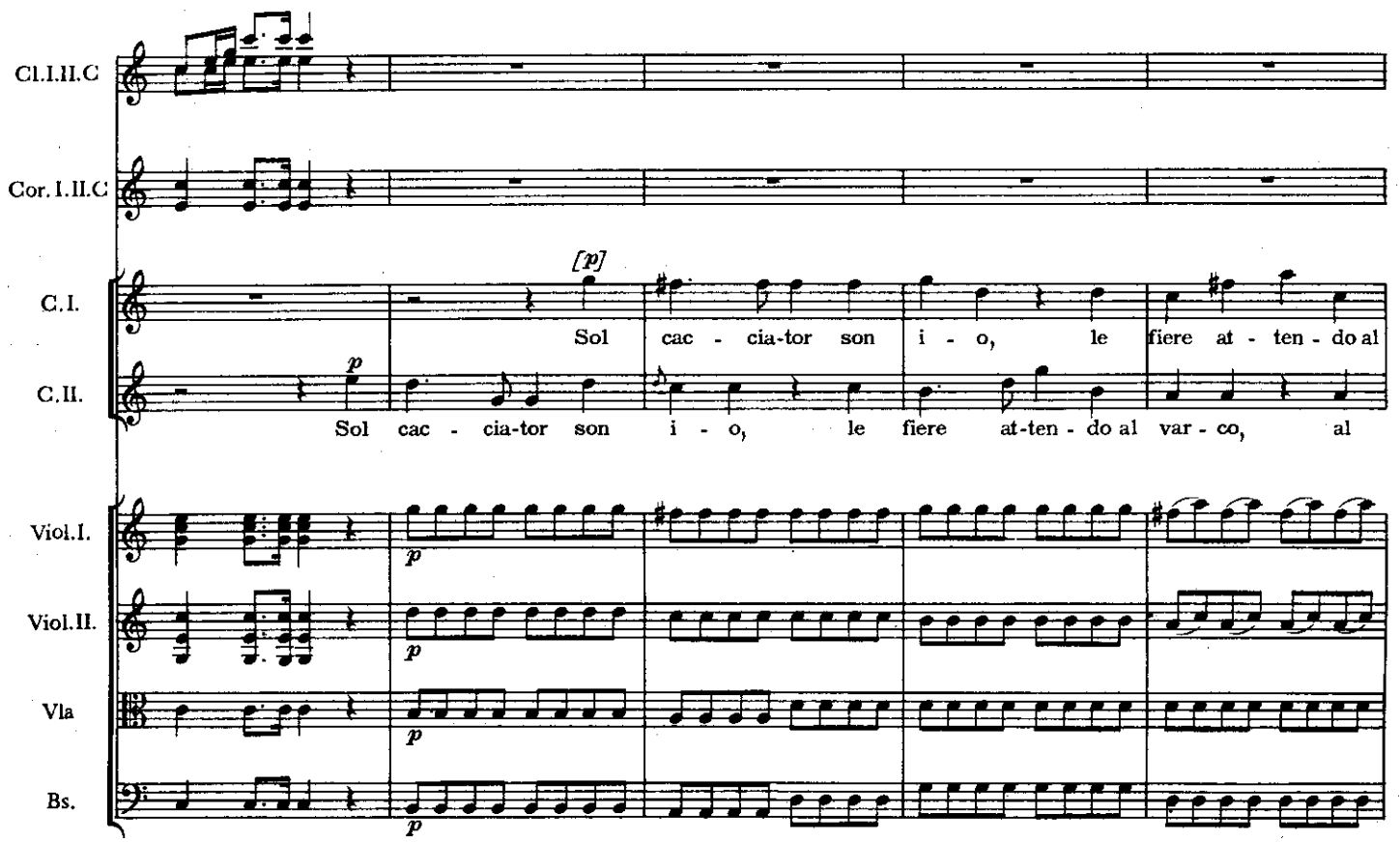

Skenováno pro studijní účely

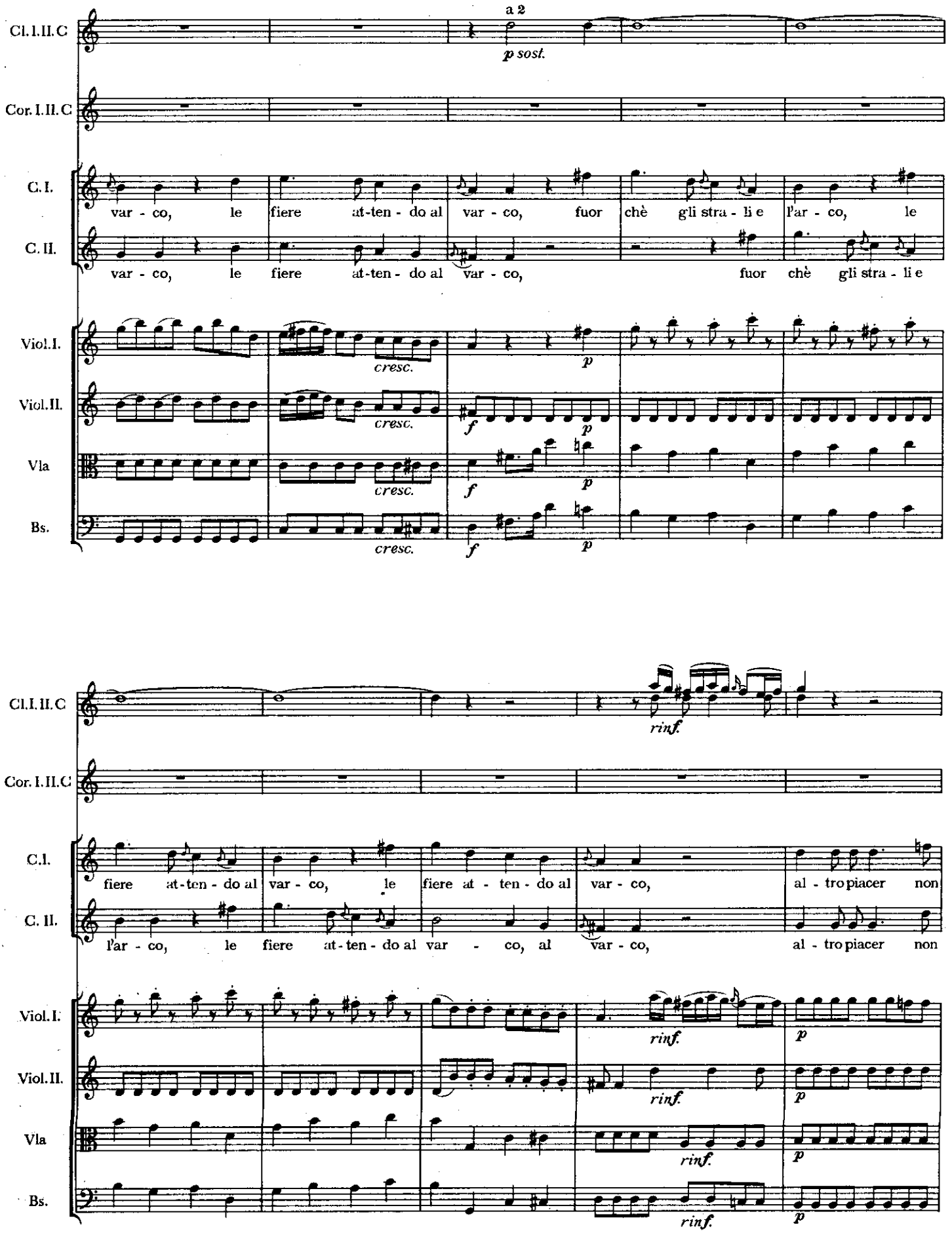

Skenováno pro studijní účely

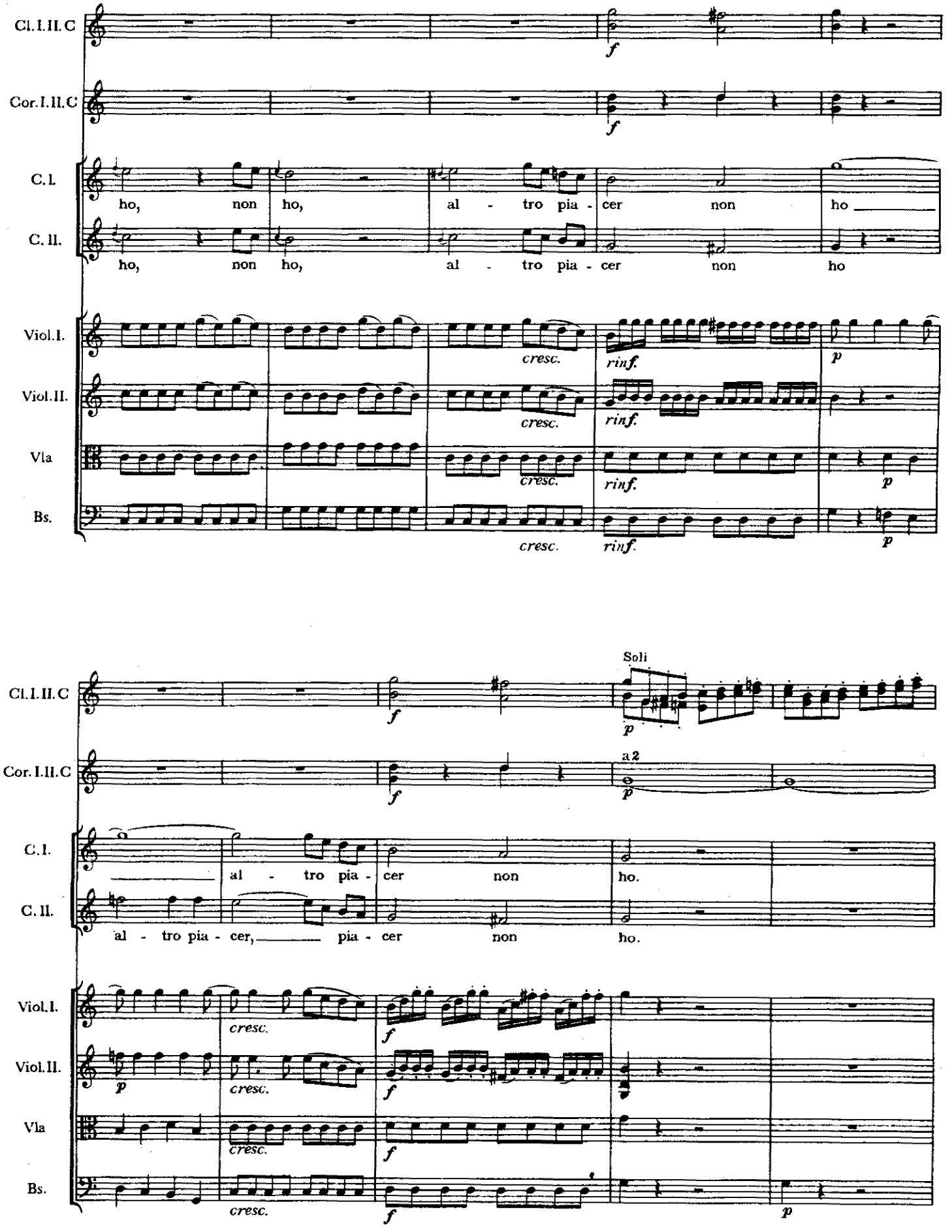

Skenováno pro studijní účely

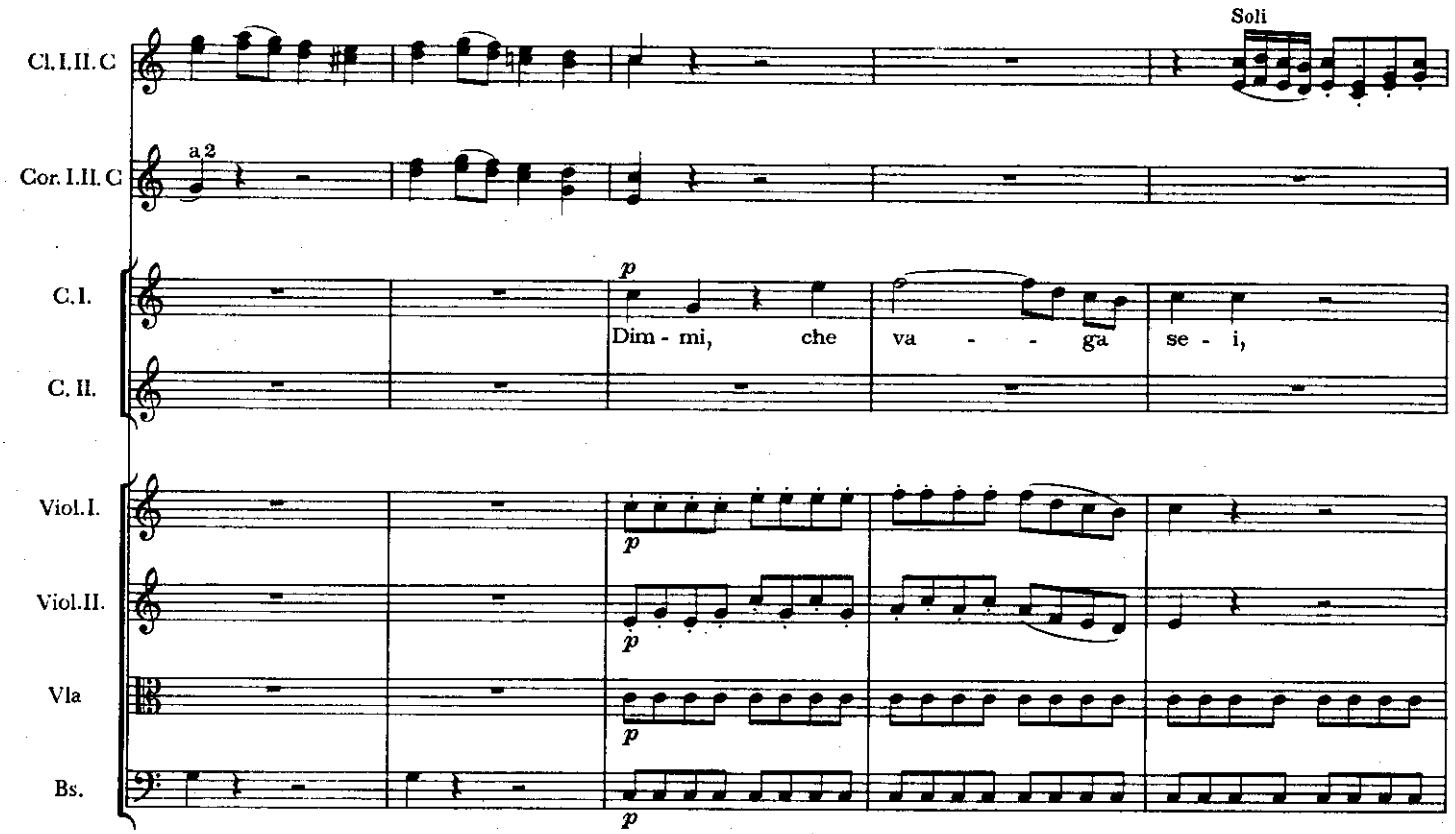

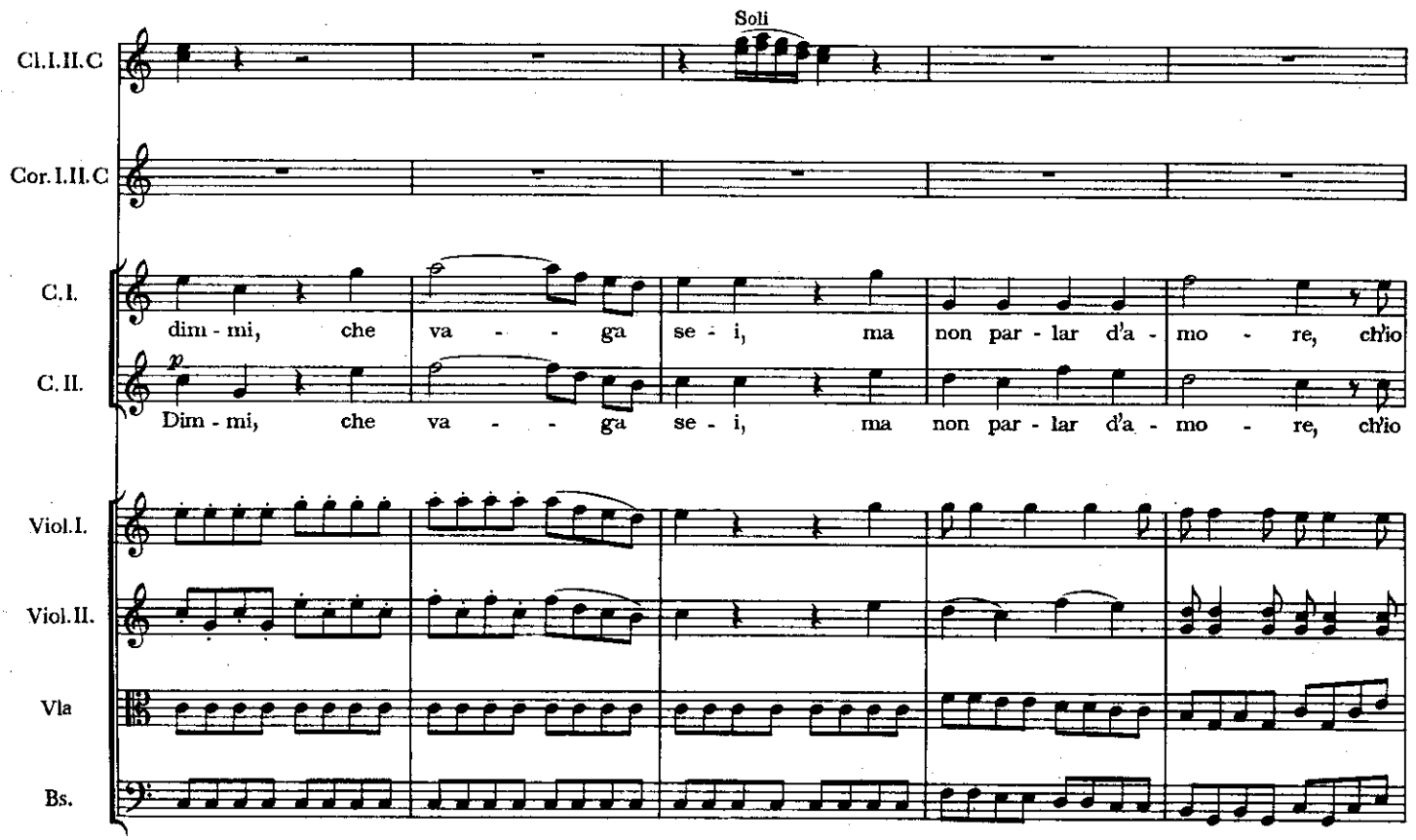

Skenováno pro studijní účely

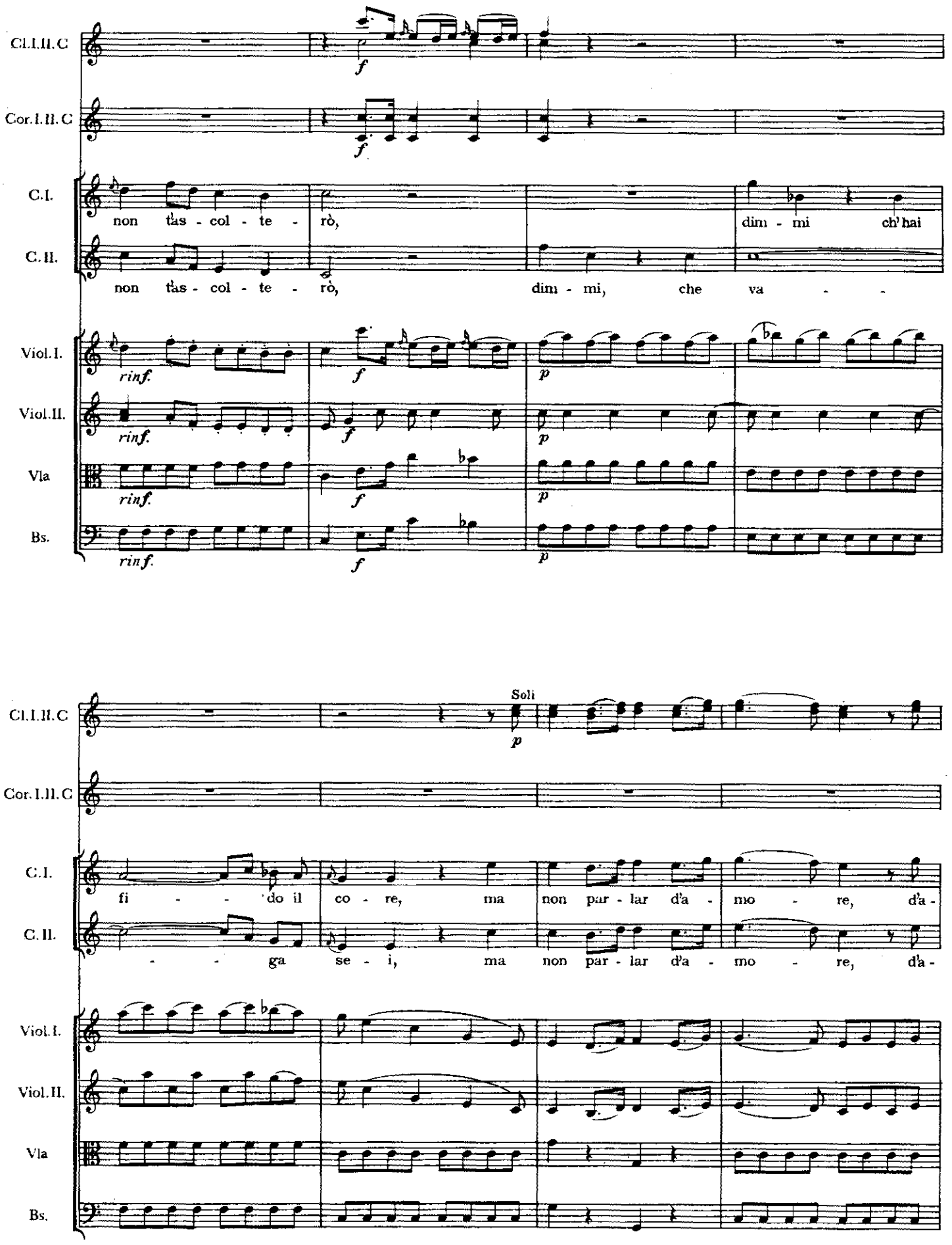

Skenováno pro studijní účely

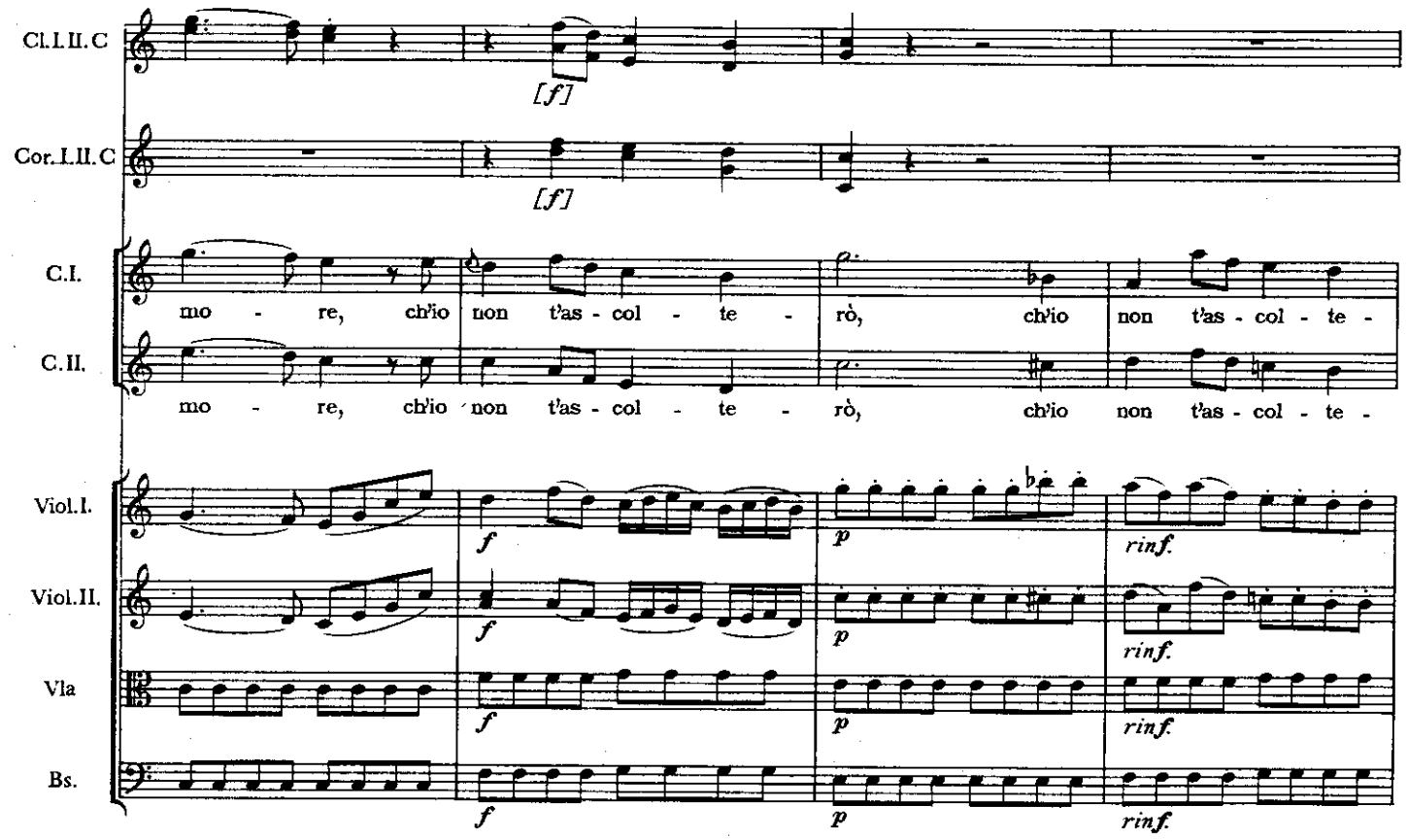

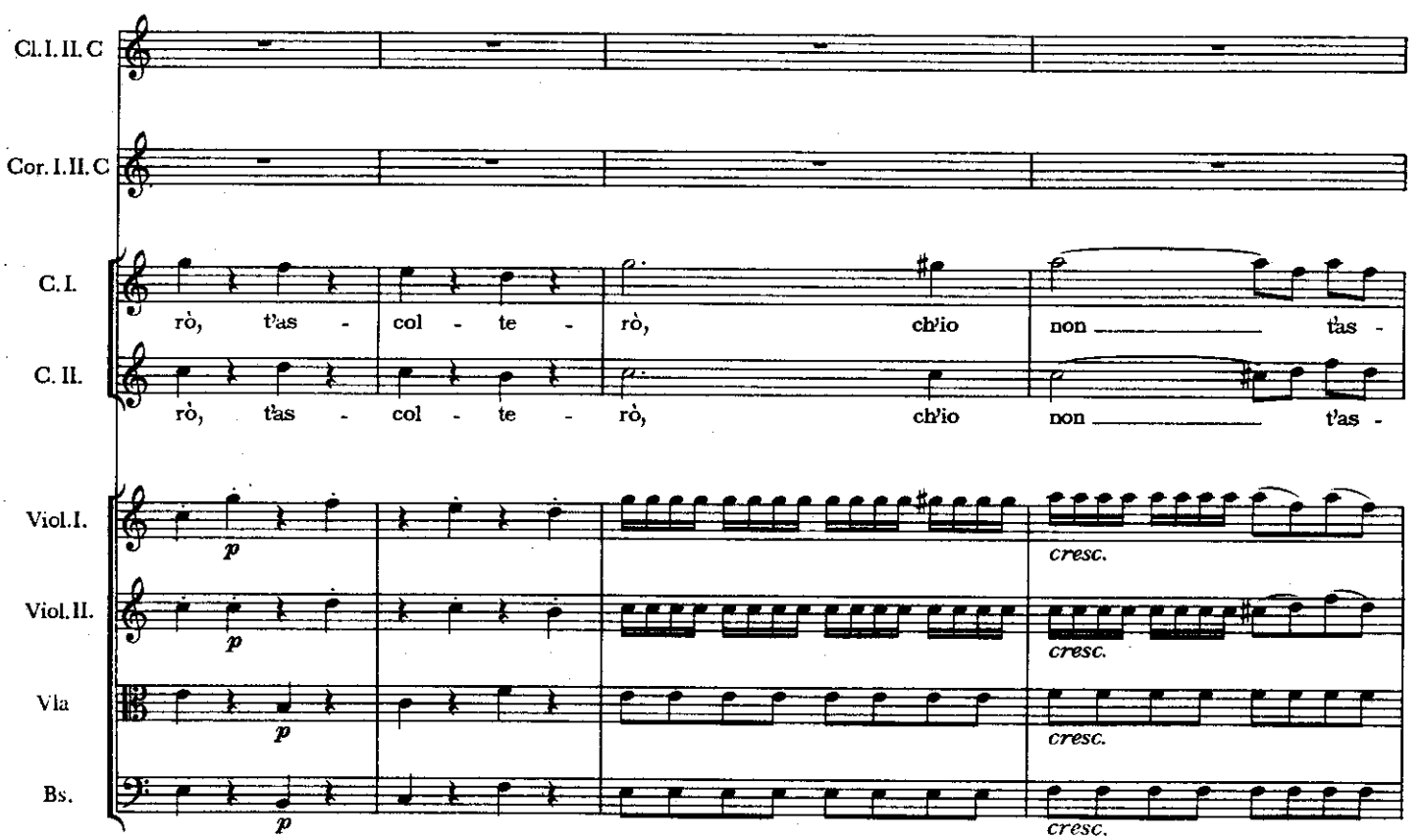

Skenováno pro studijní účely

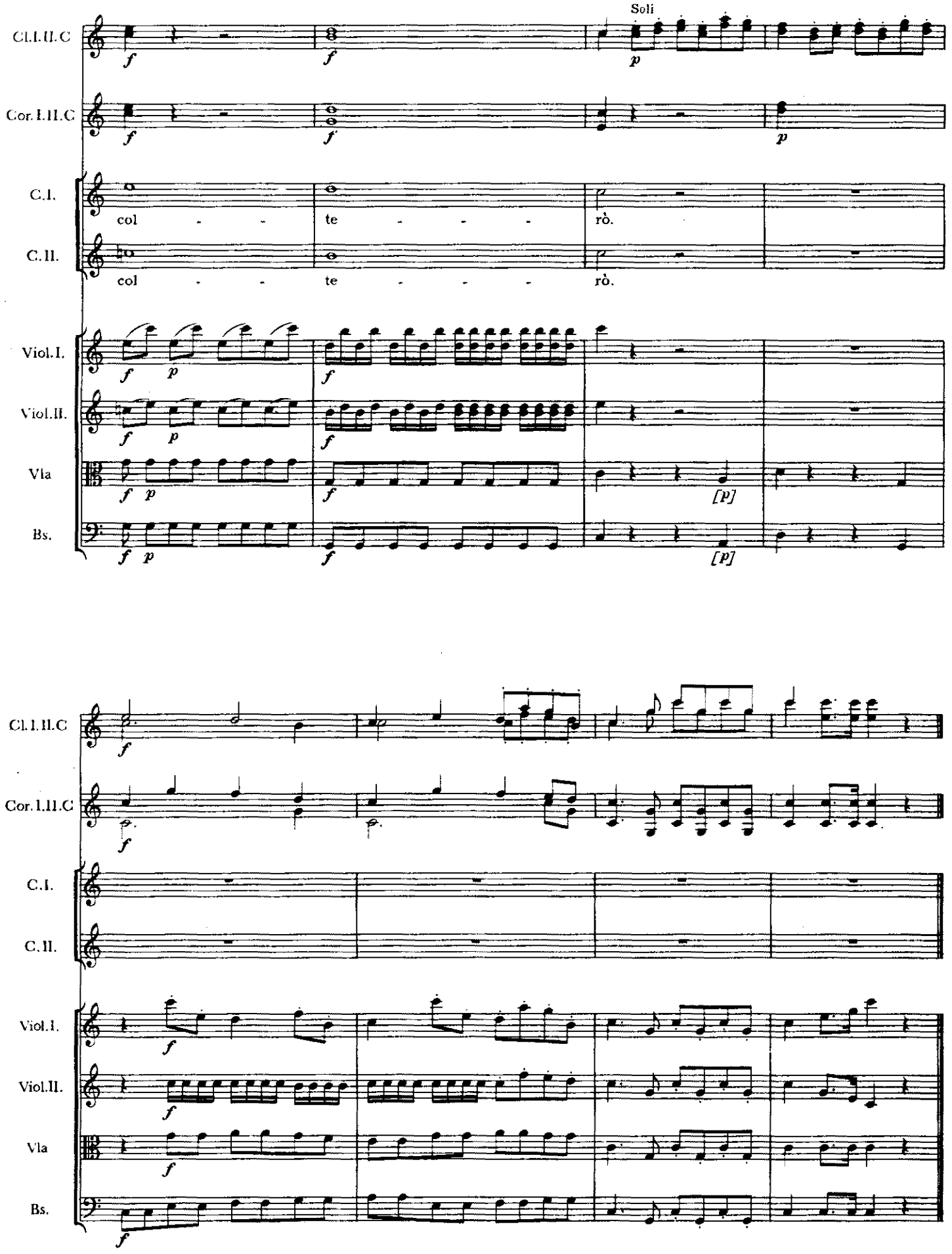

Skenováno pro studijní účely

145. FUGA

Sei Fughe
Tisk z druhé poloviny 18. stol.

Václav Pichl
1741—1805

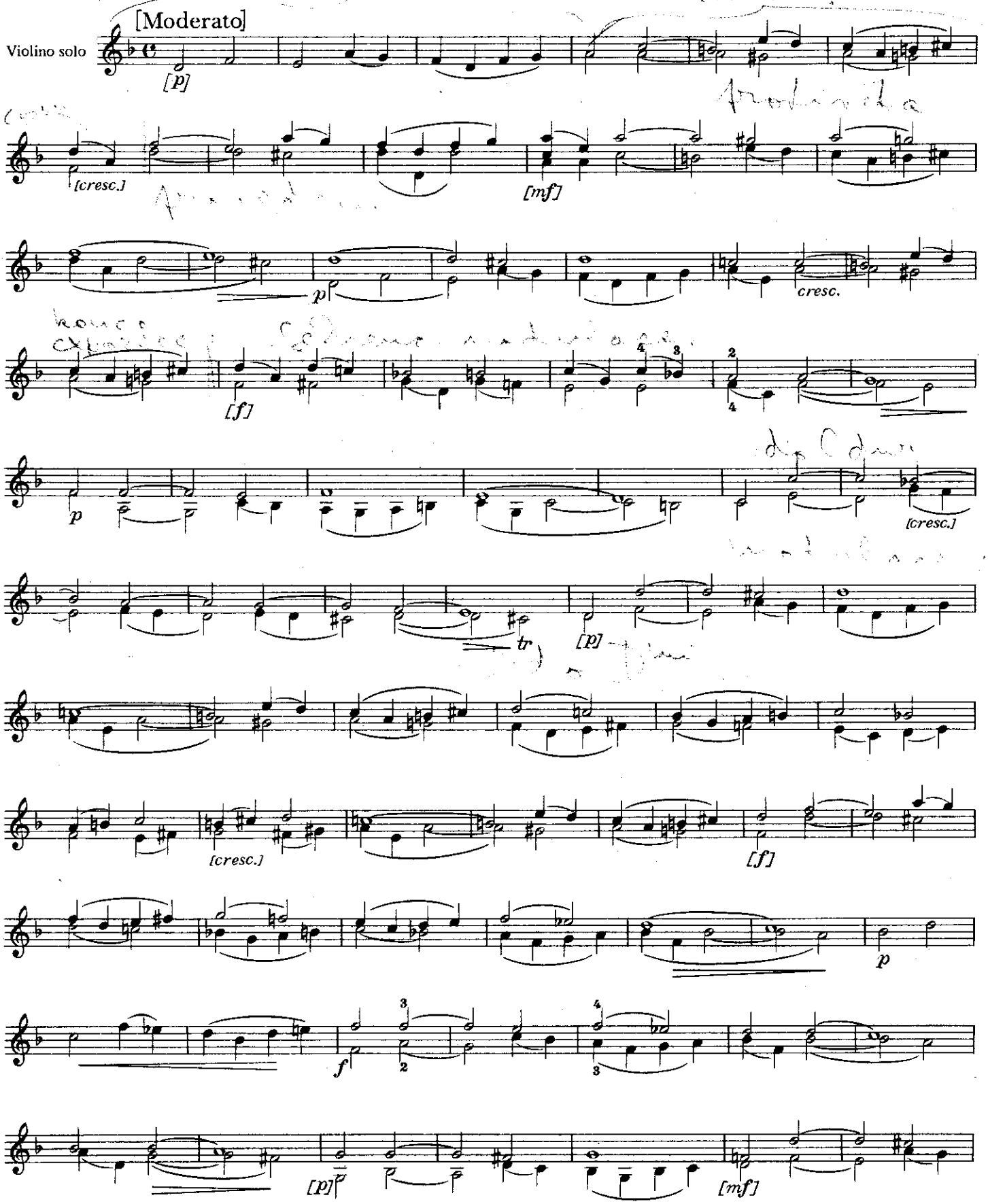

Skenováno pro studijní účely

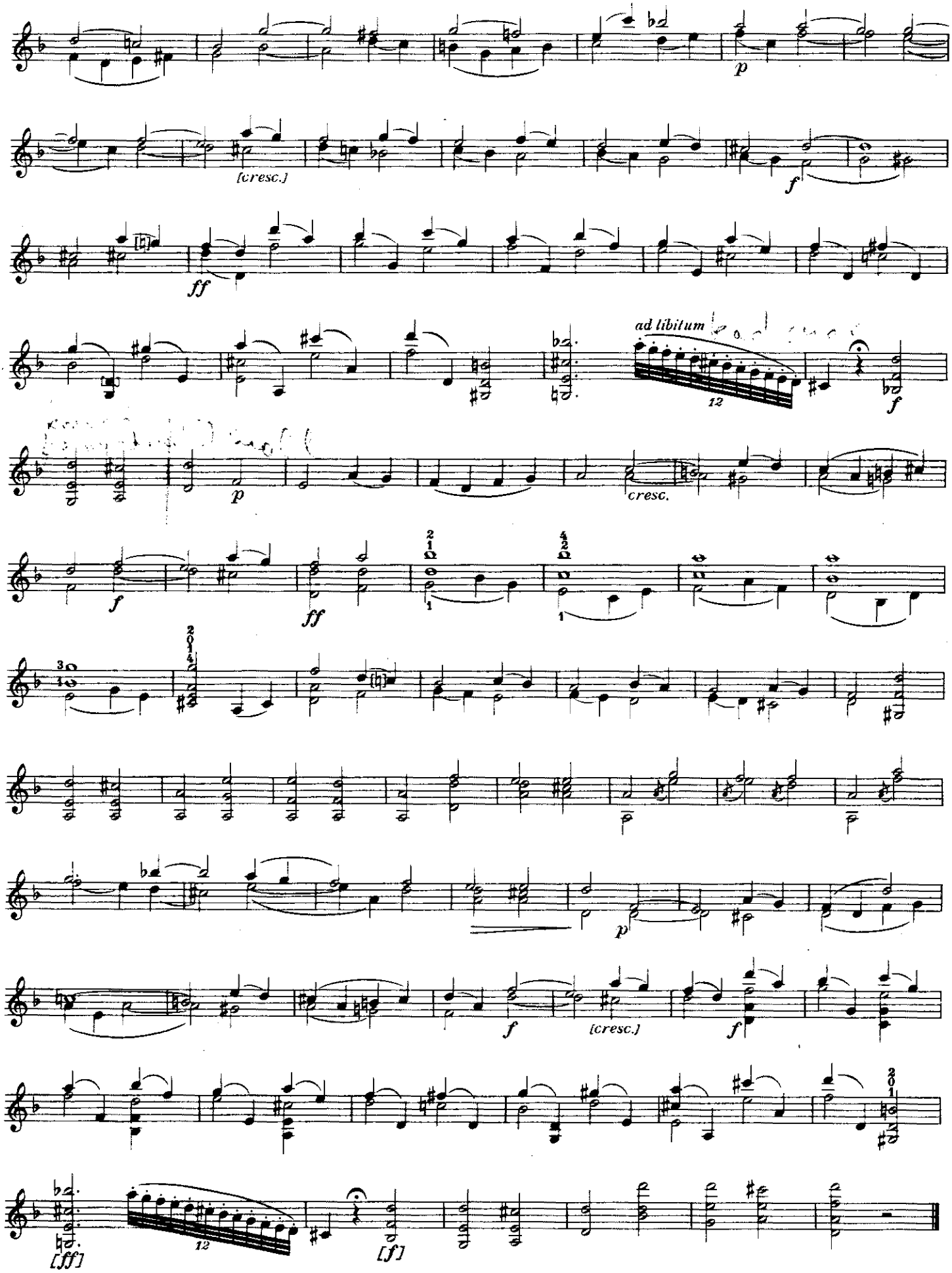

Skenováno pro studijní účely

146. DIVERTIMENTO EX G

Rkp. z druhé poloviny 18. stol.

Josef Antonín Štěpán
1726—1797

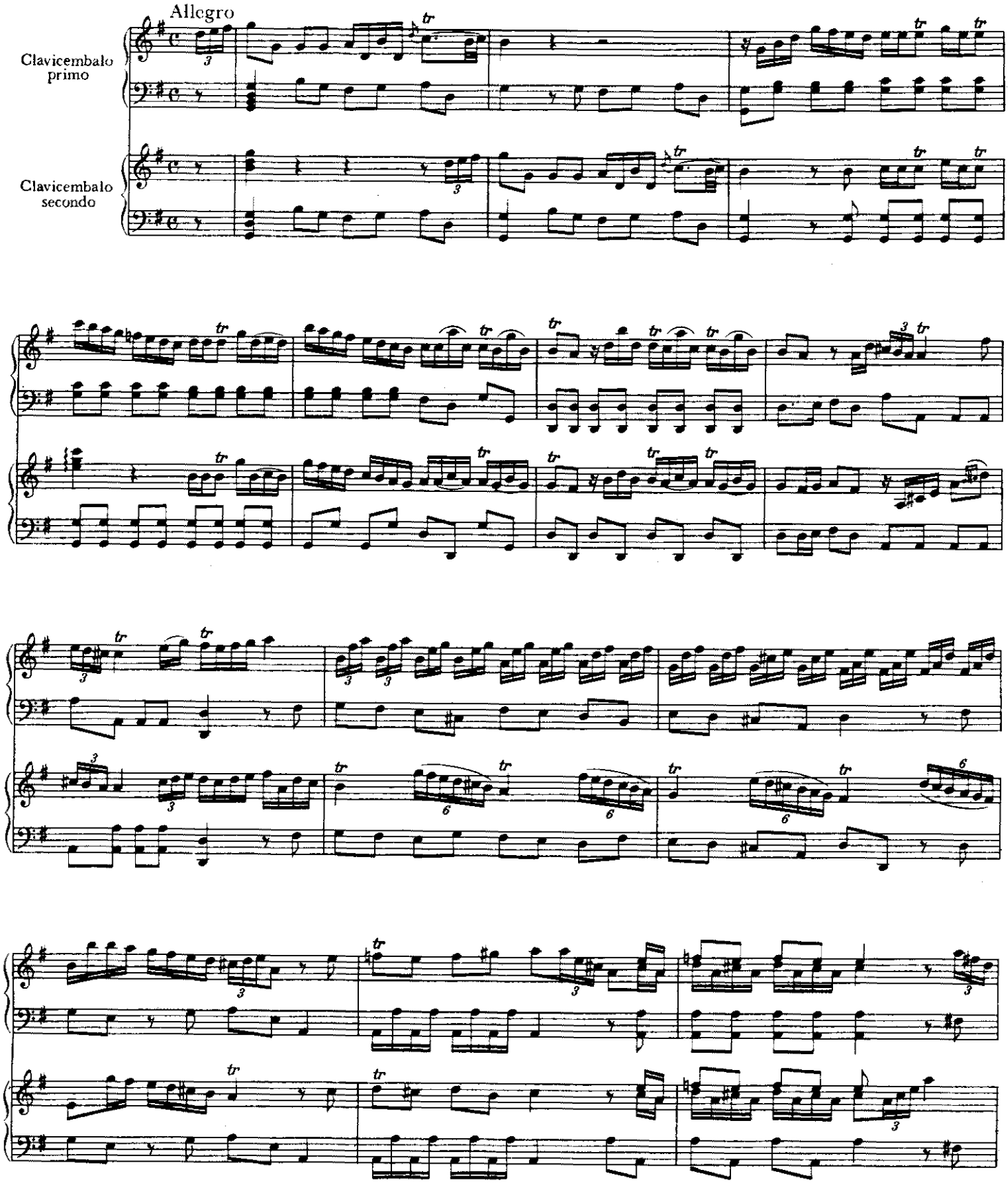

Skenováno pro studijní účely

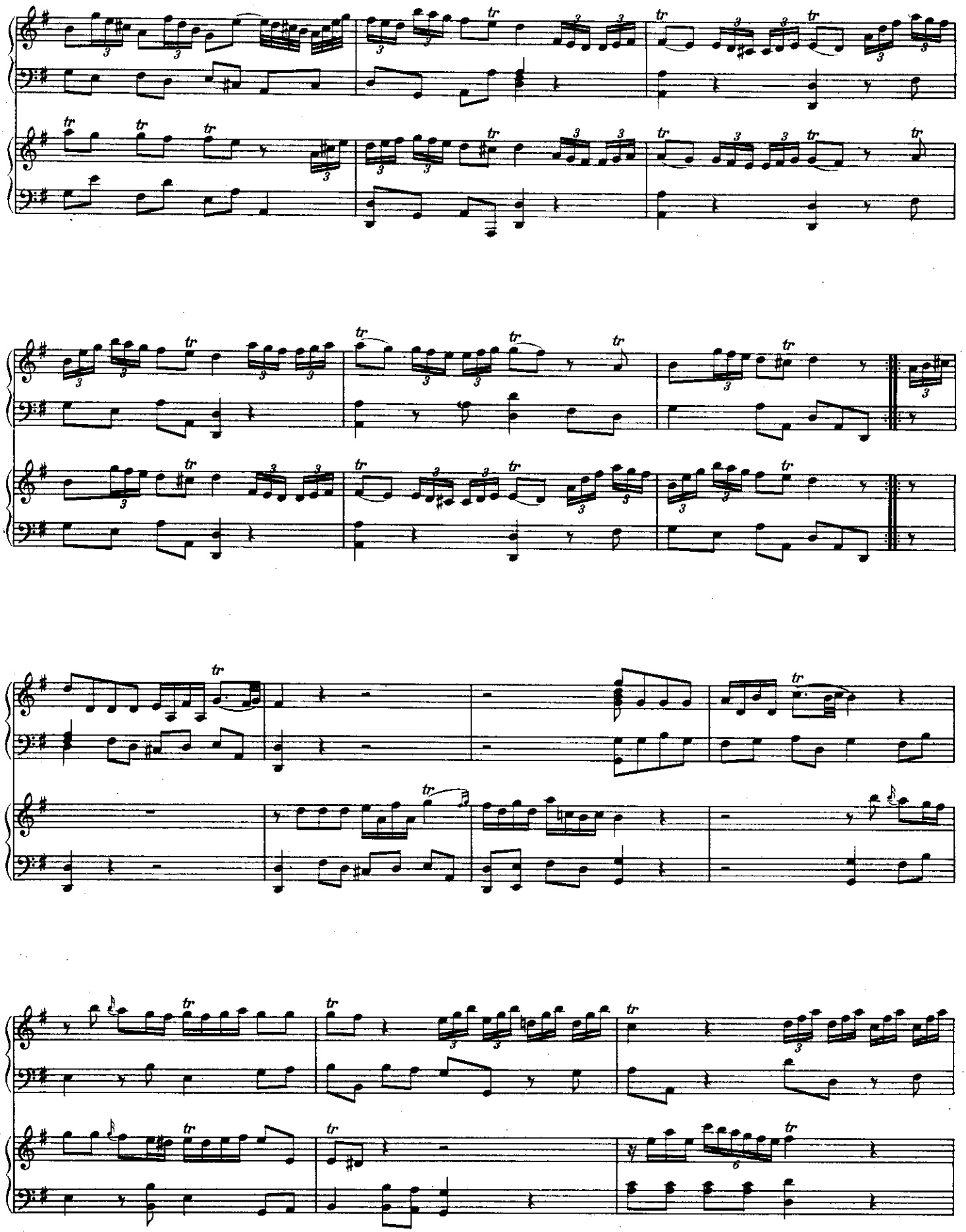

Skenováno pro studijní účely

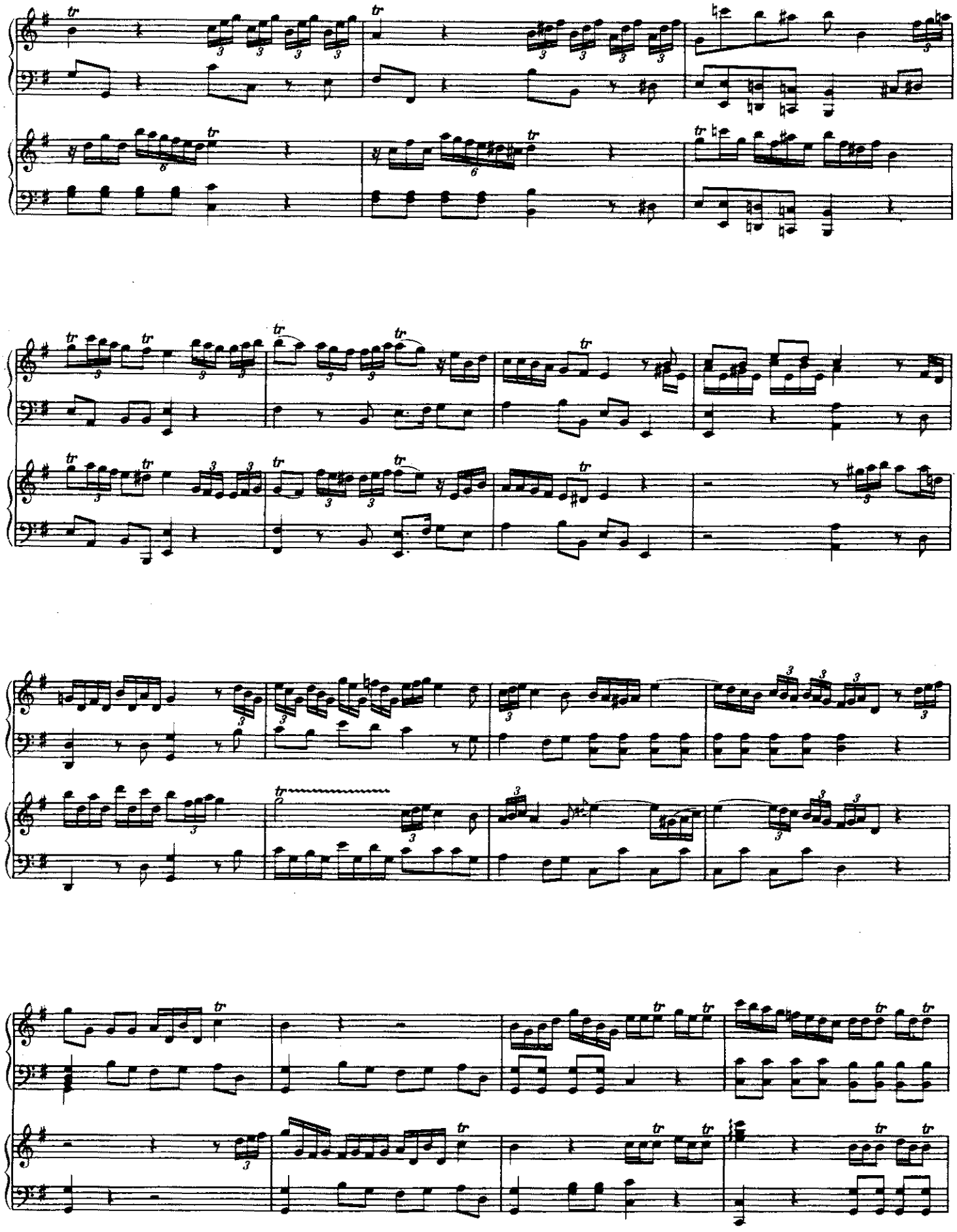

Skenováno pro studijní účely

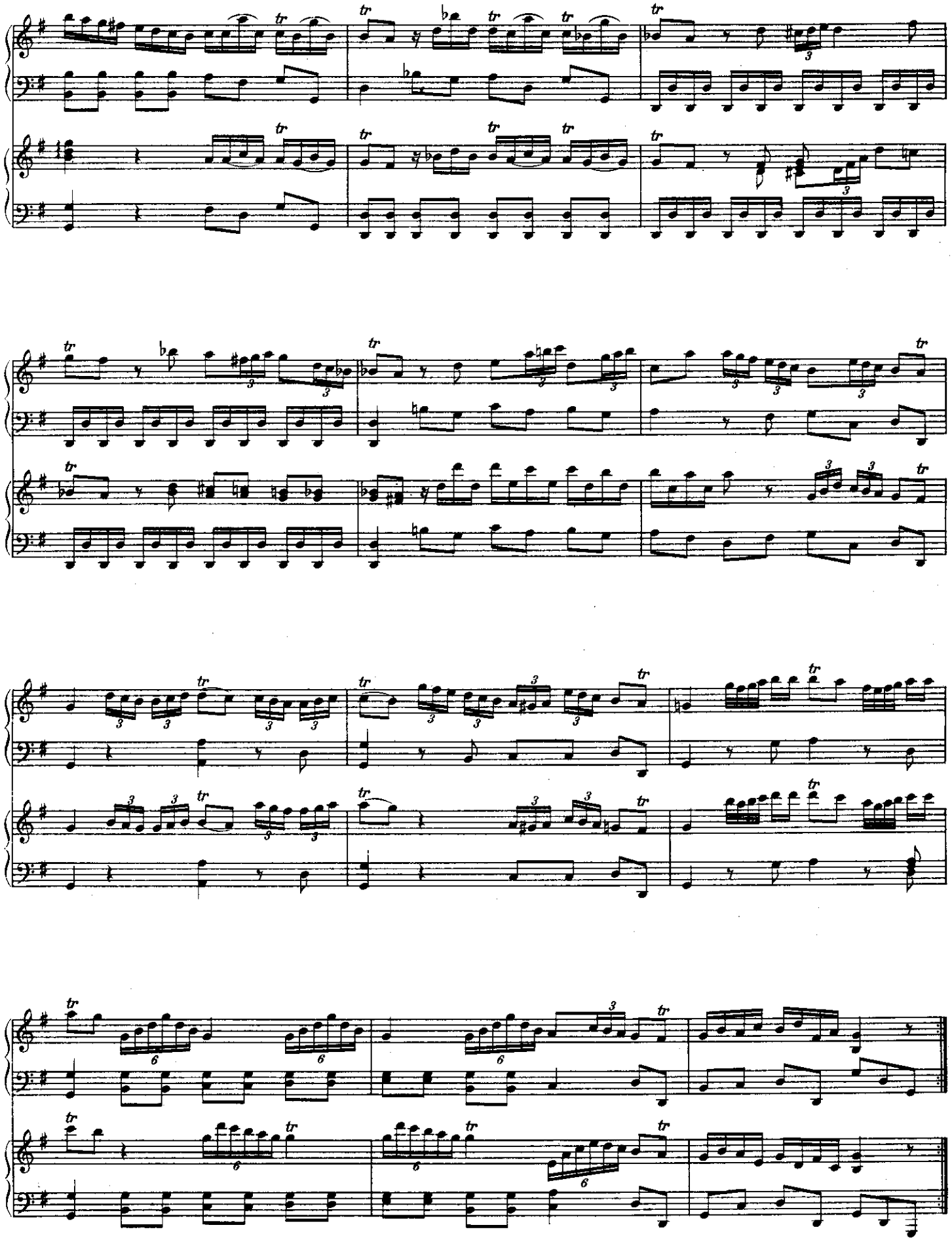

Skenováno pro studijní účely

147. CONCERTO I.

à Flauto Principale

Tisk z druhé poloviny 18. stol.

Jan Křtitel Vaňhal
1739—1813

Allegretto

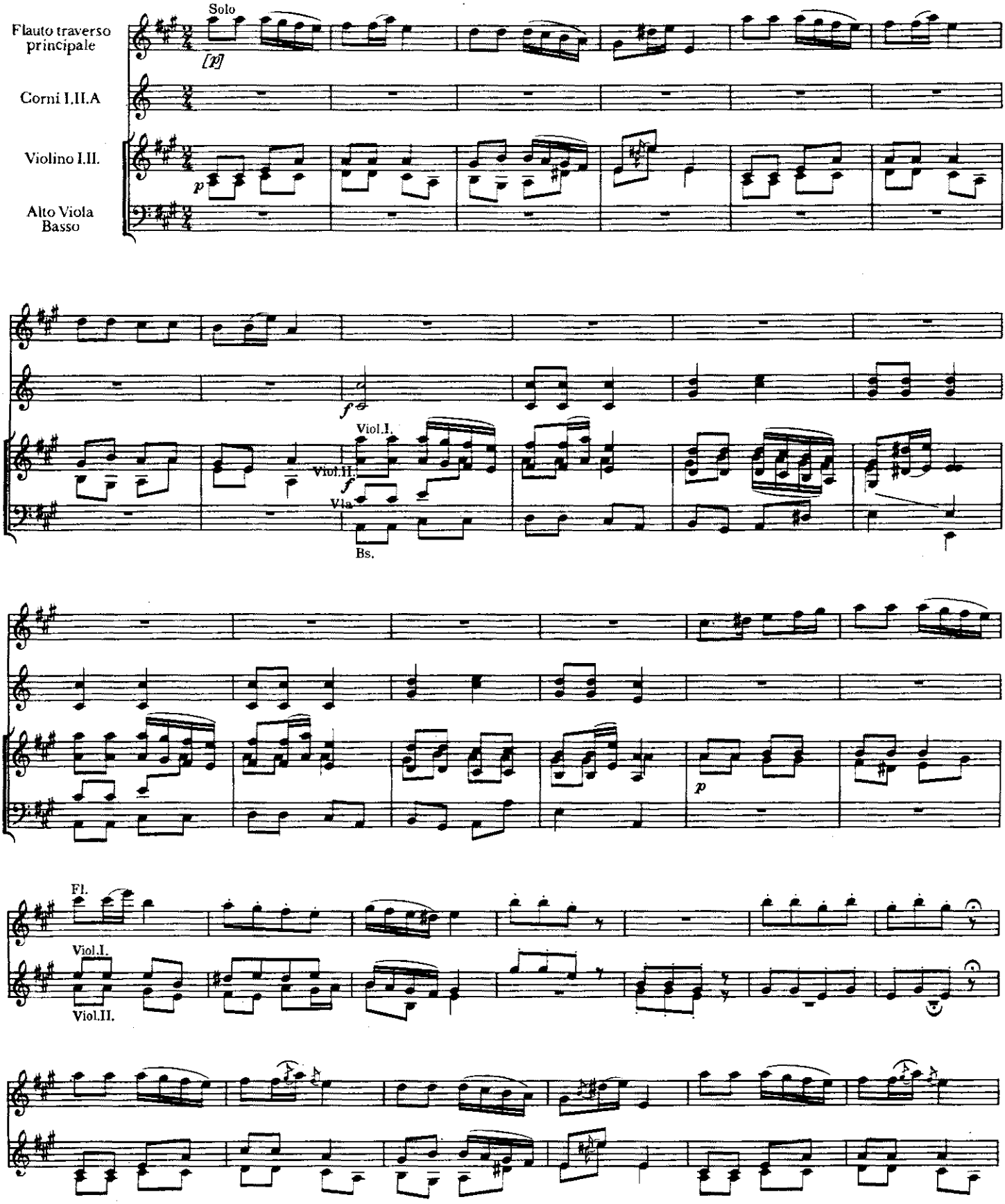

Skenováno pro studijní účely

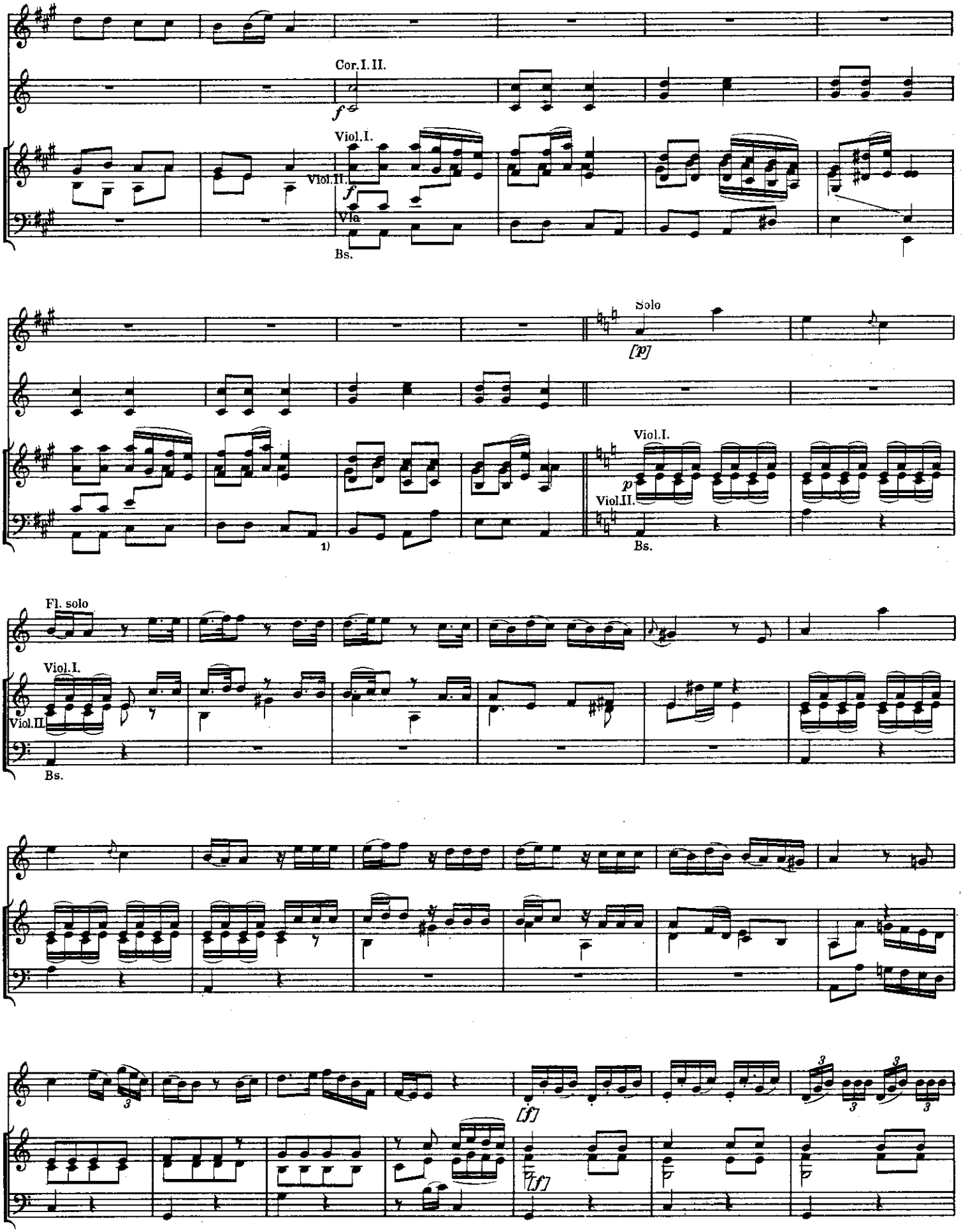

Skenováno pro studijní účely

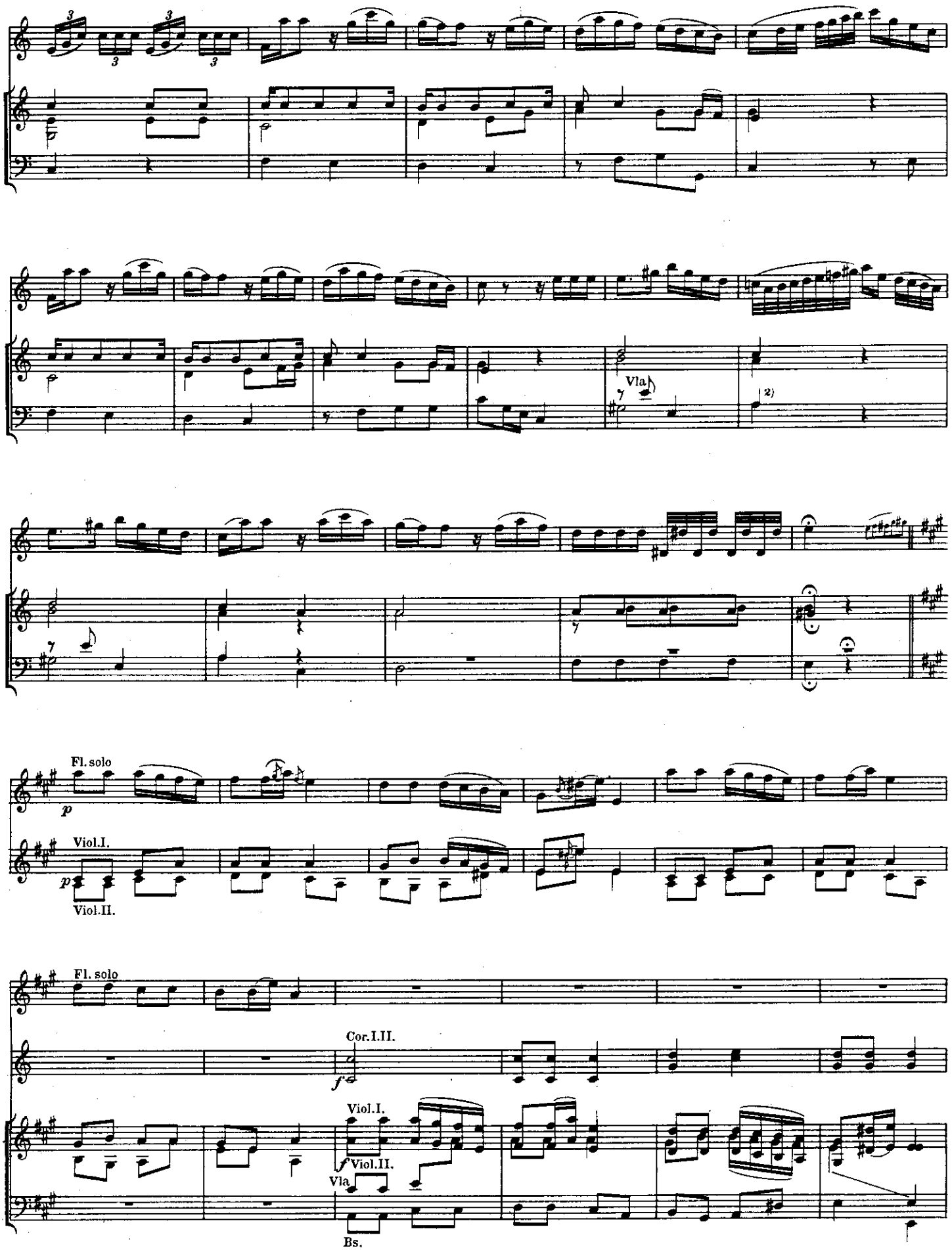

Skenováno pro studijní účely

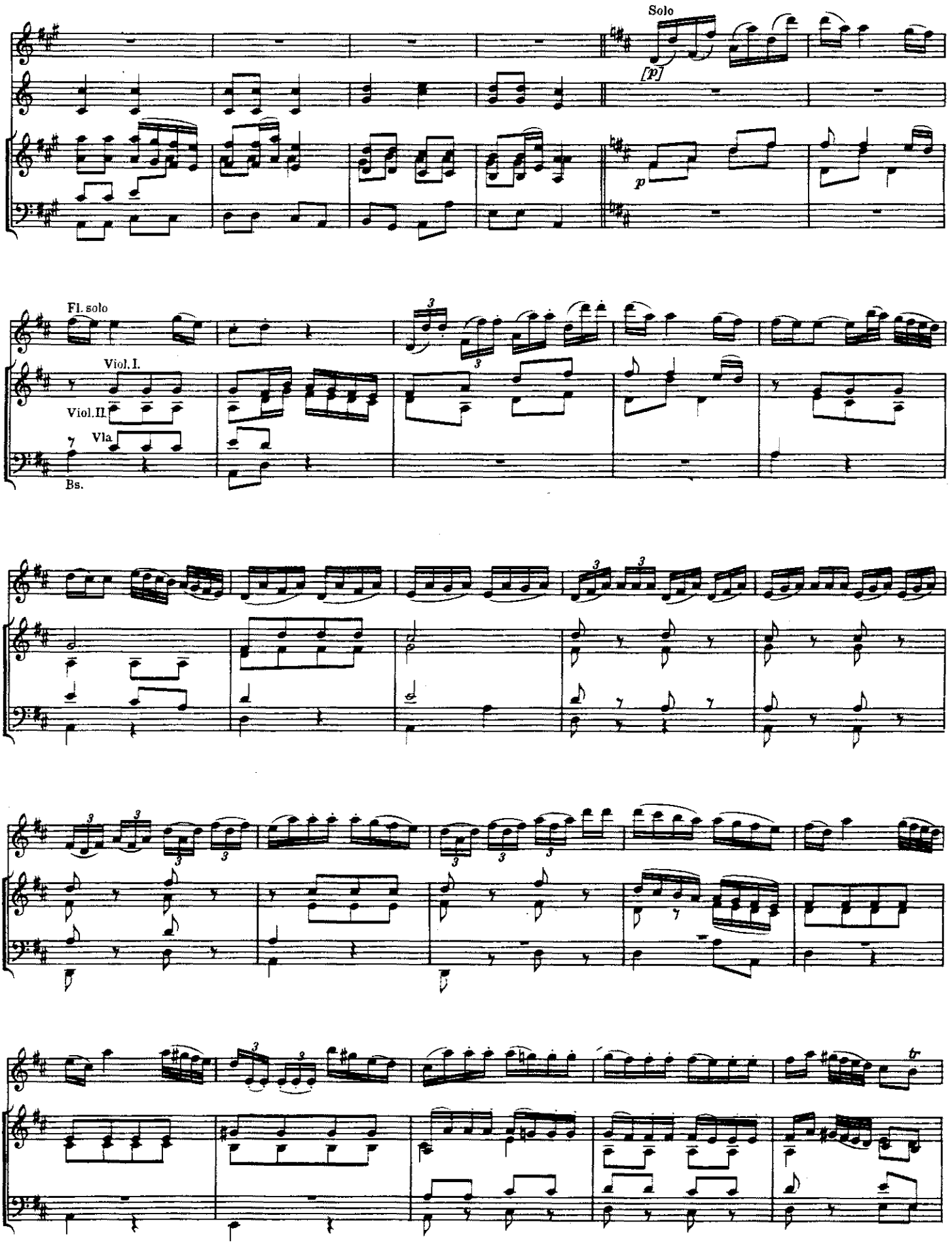

Skenováno pro studijní účely

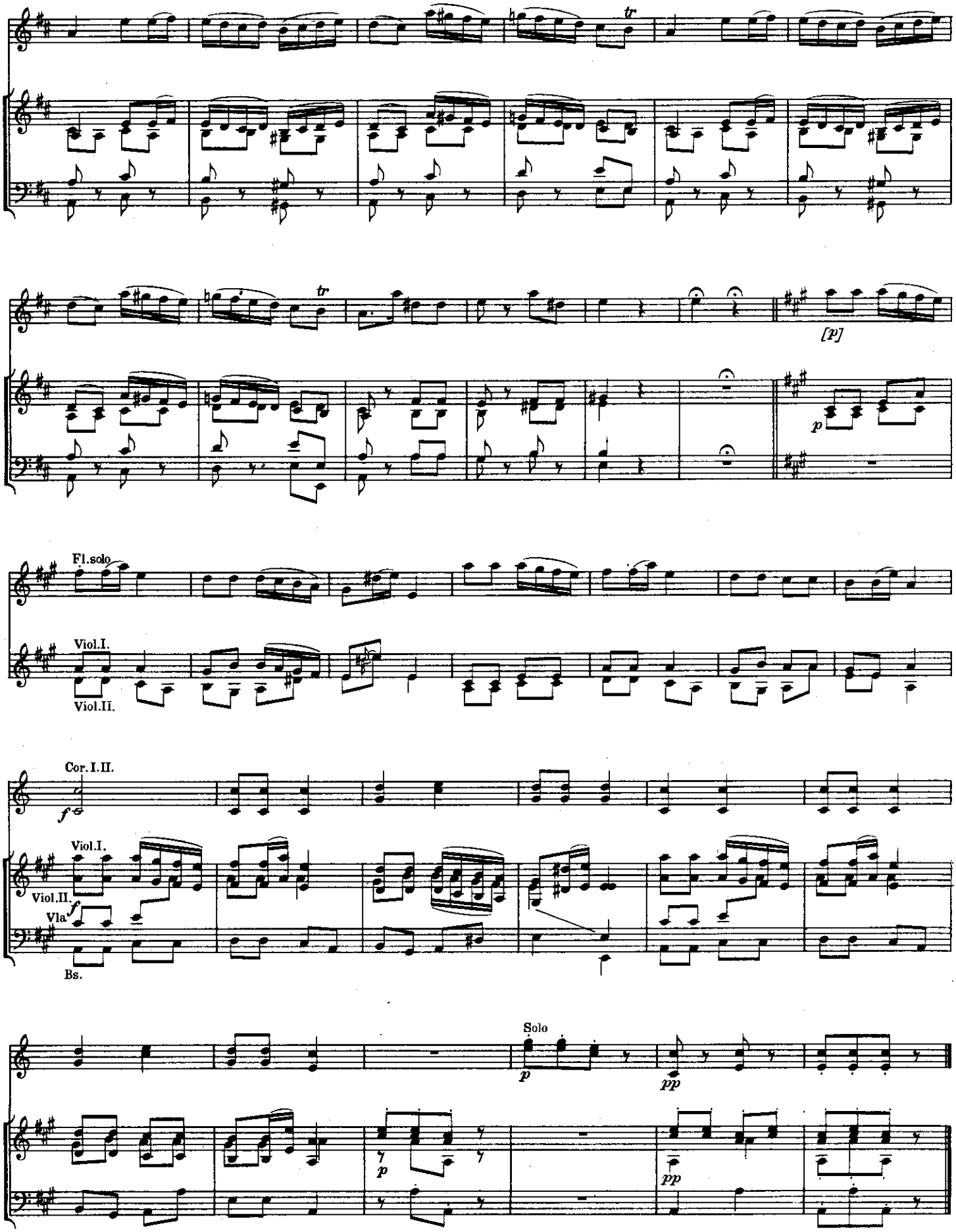

Skenováno pro studijní účely

148. SONÁTA

Tisk z druhé poloviny 18. stol.

Leopold Antonín Koželuh
1747—1818

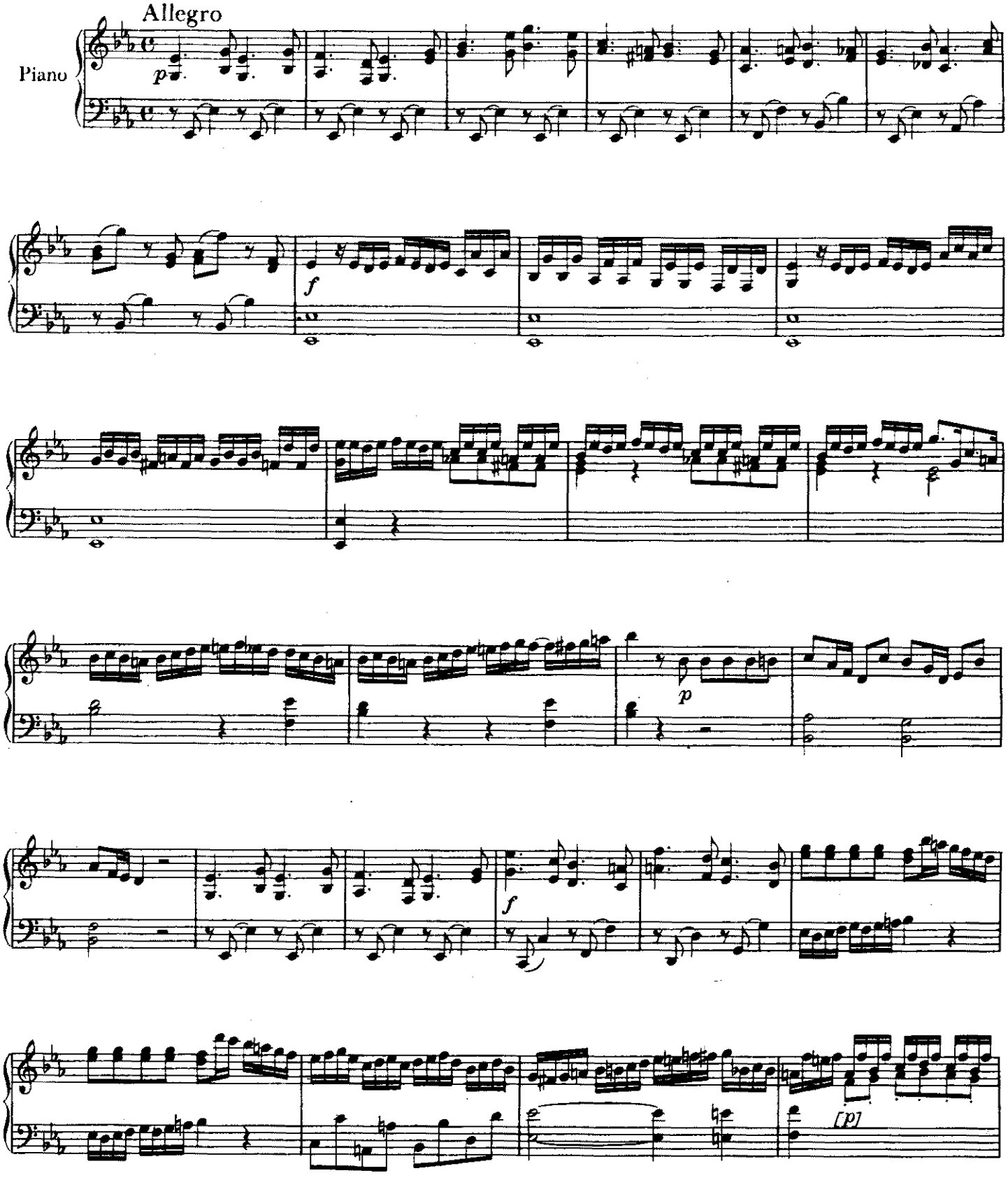

Skenováno pro studijní účely

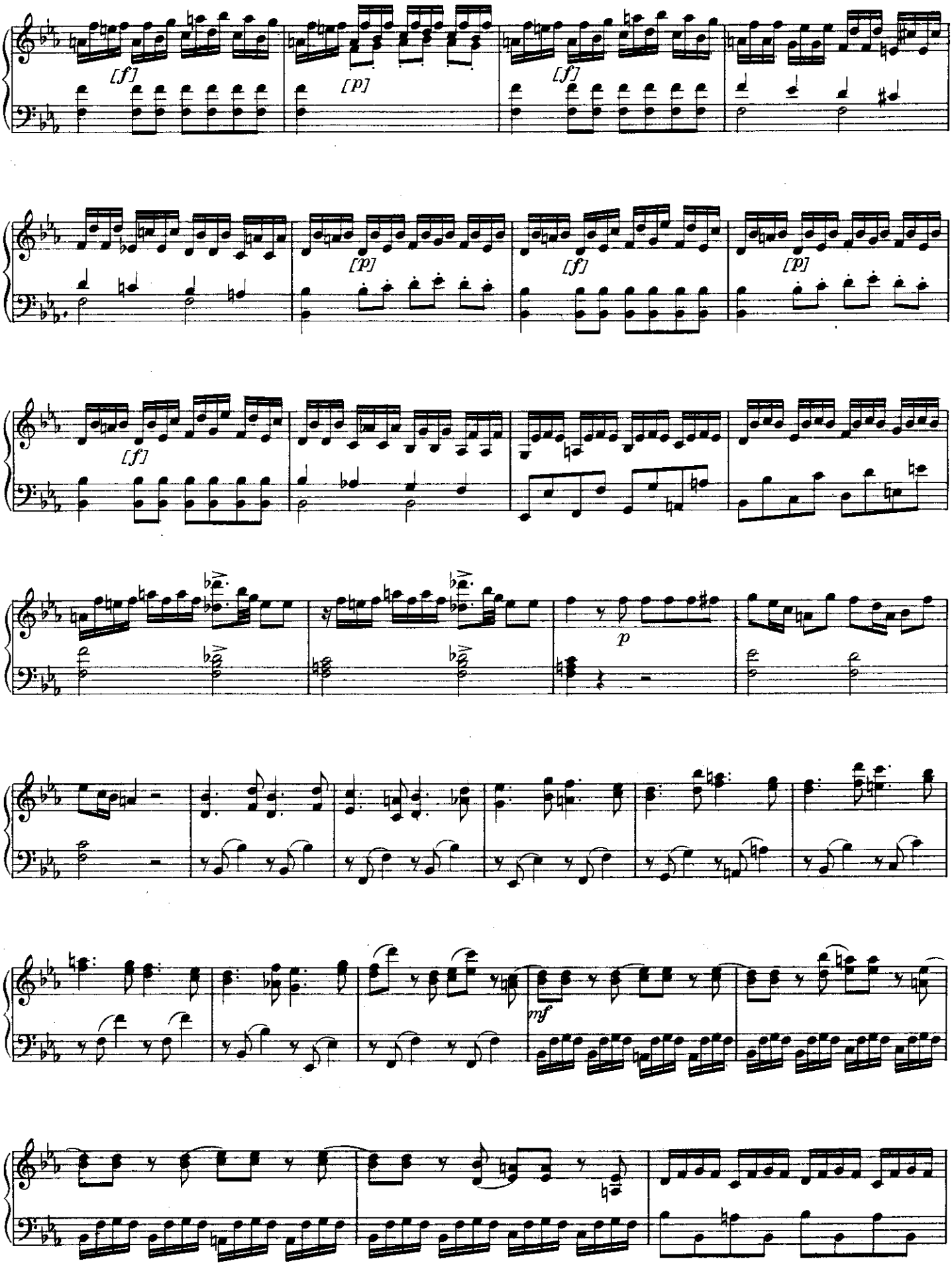

Skenováno pro studijní účely

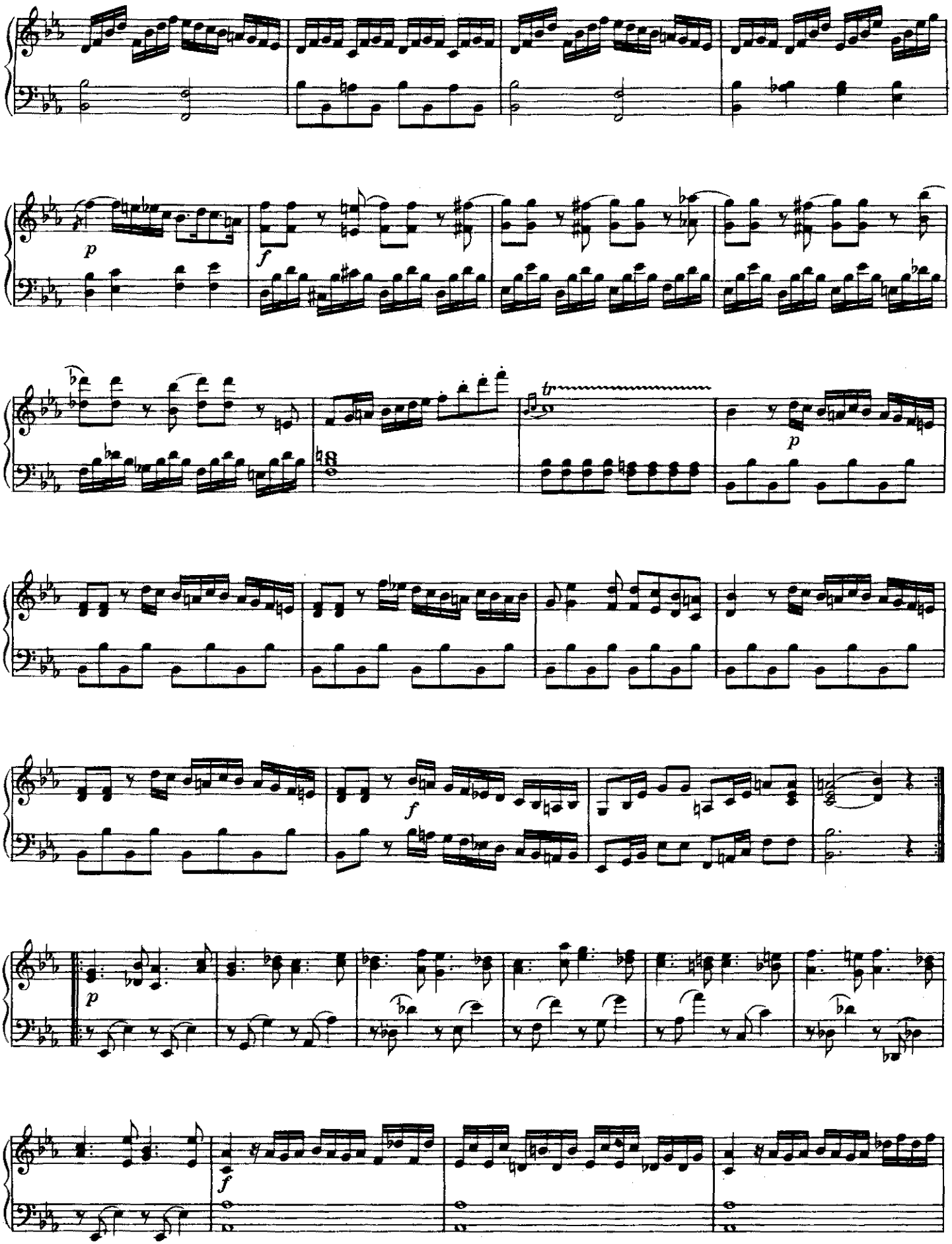

Skenováno pro studijní účely

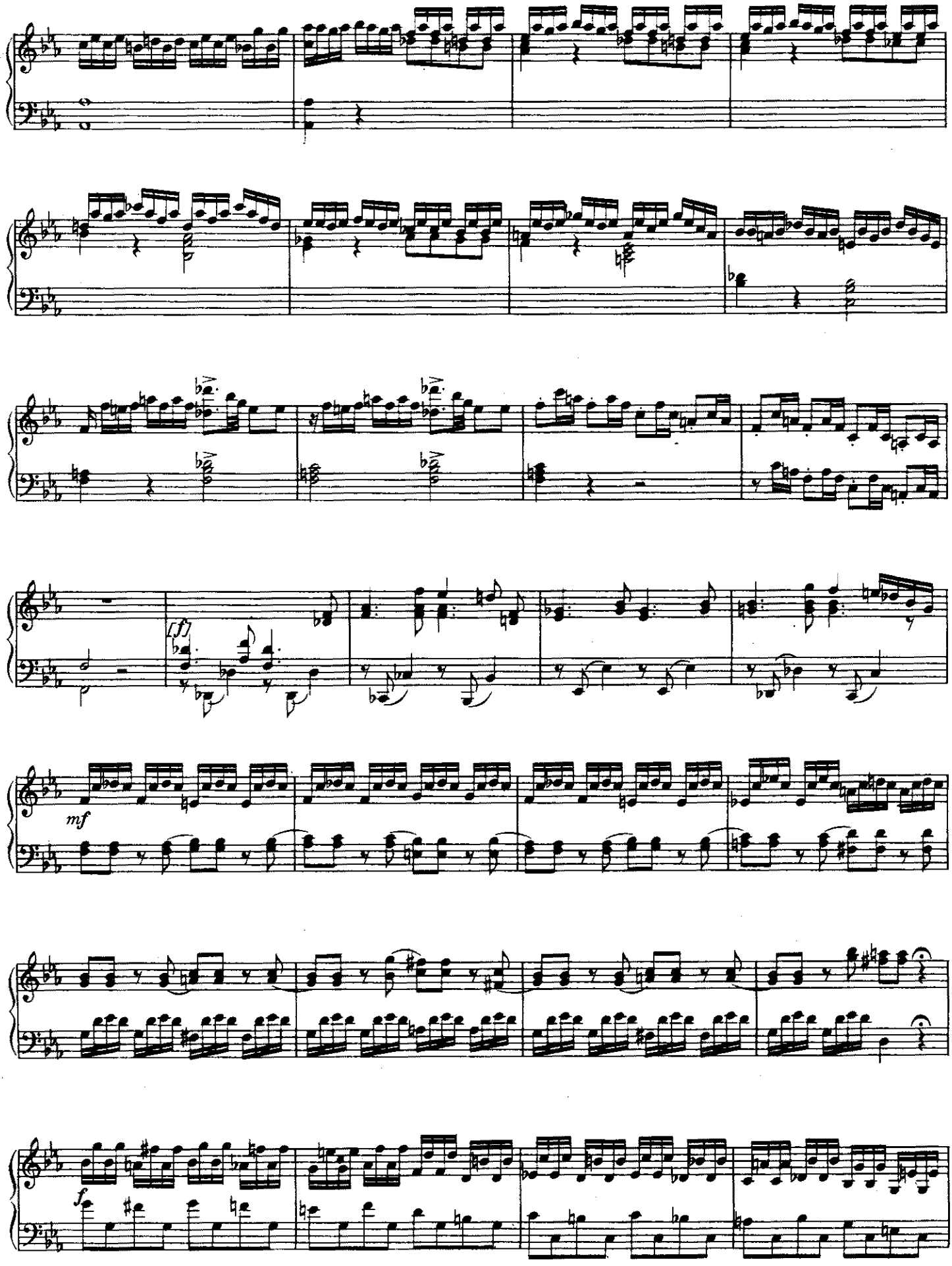

Skenováno pro studijní účely

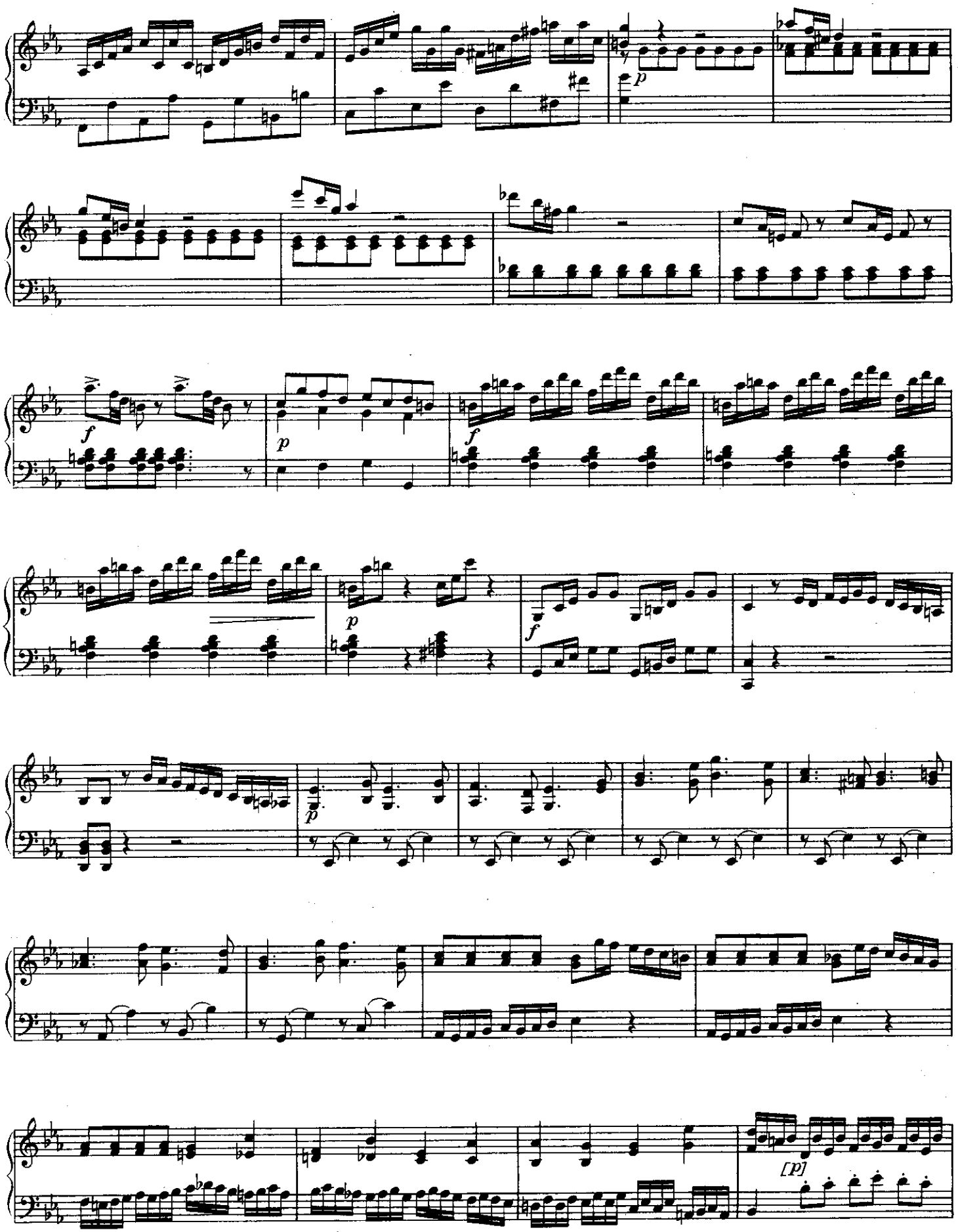

Skenováno pro studijní účely

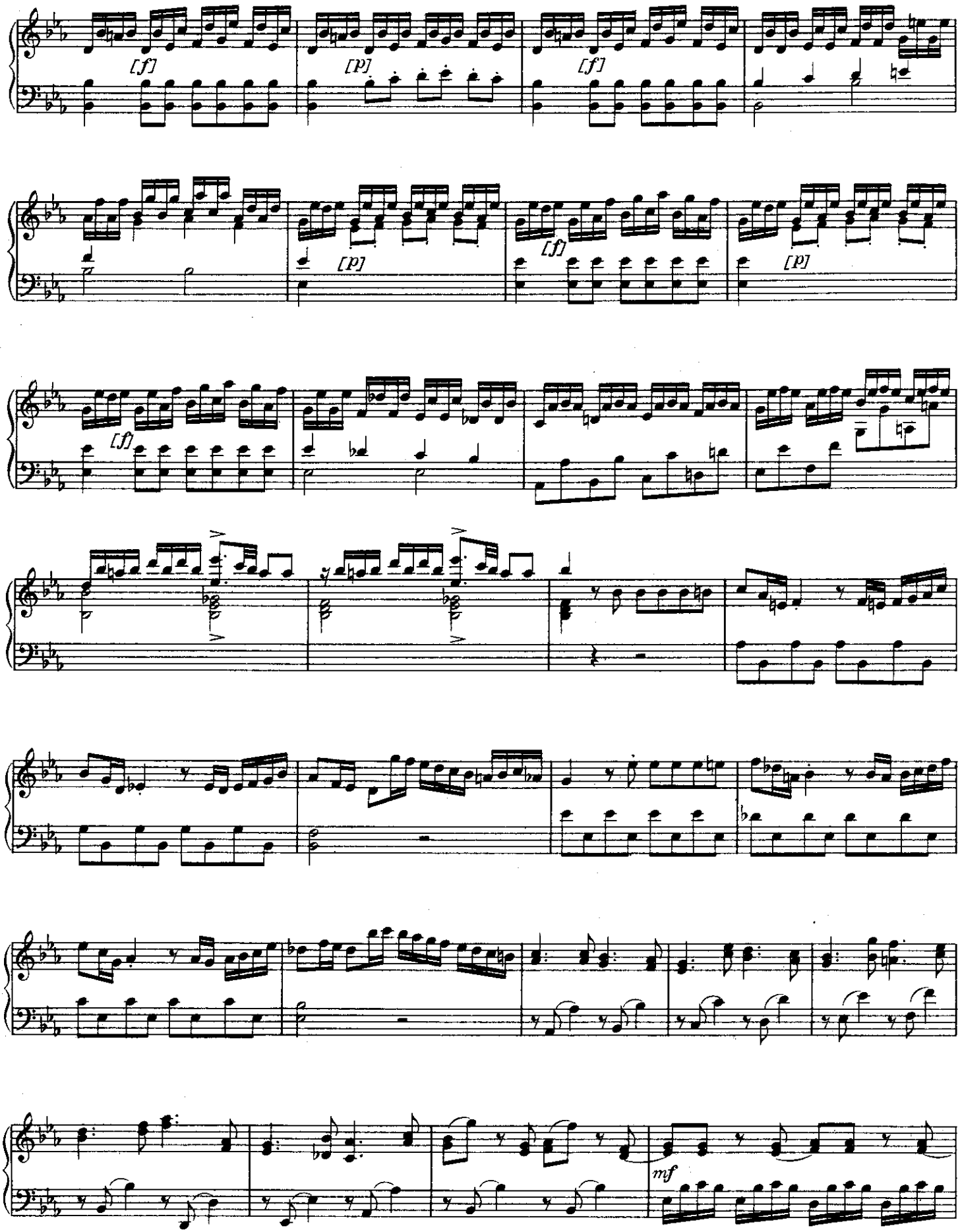

Skenováno pro studijní účely

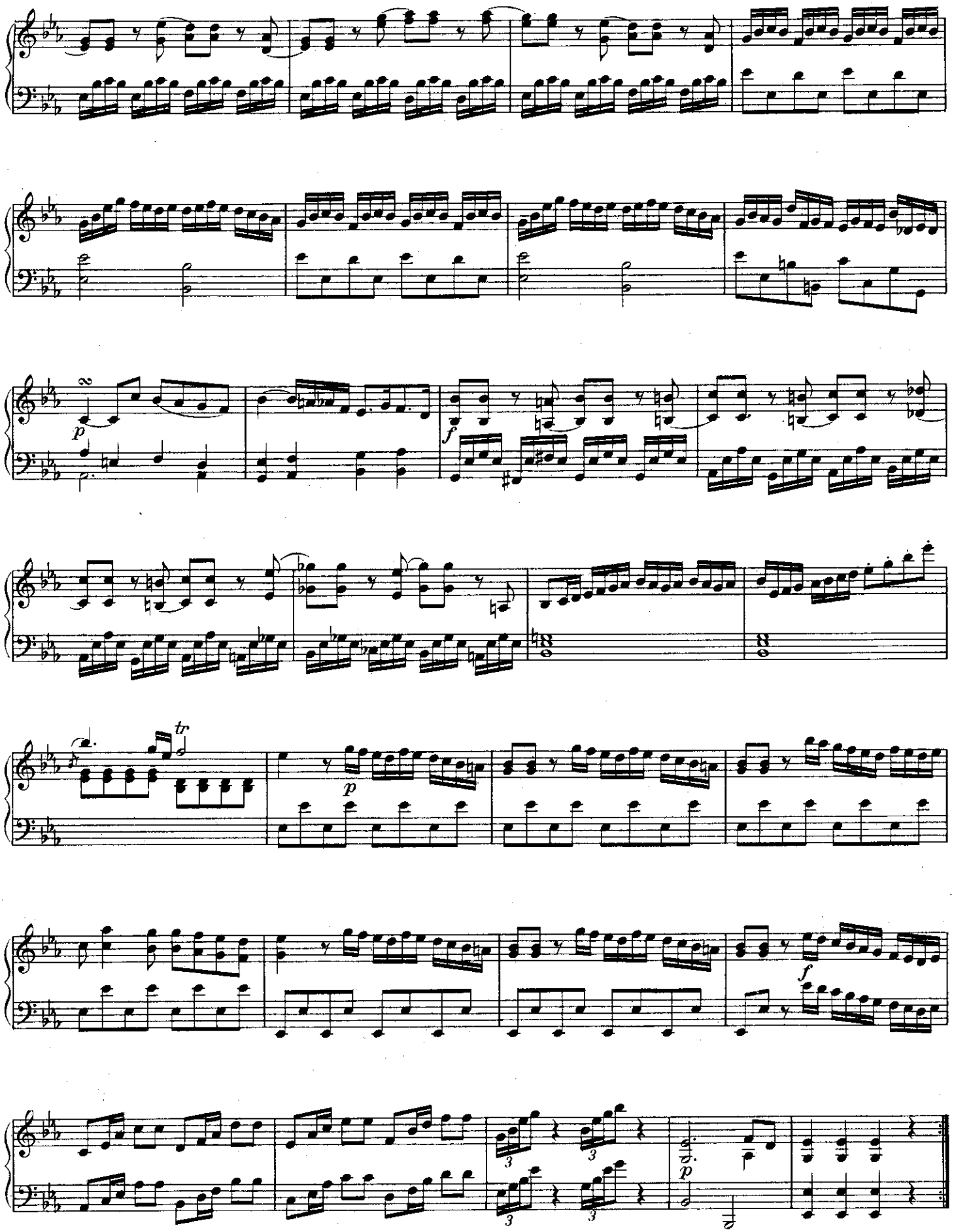

Skenováno pro studijní účely

149. OUVERTURE

Rkp. z druhé poloviny 18. stol.

Pavel Vranický
1756—1808

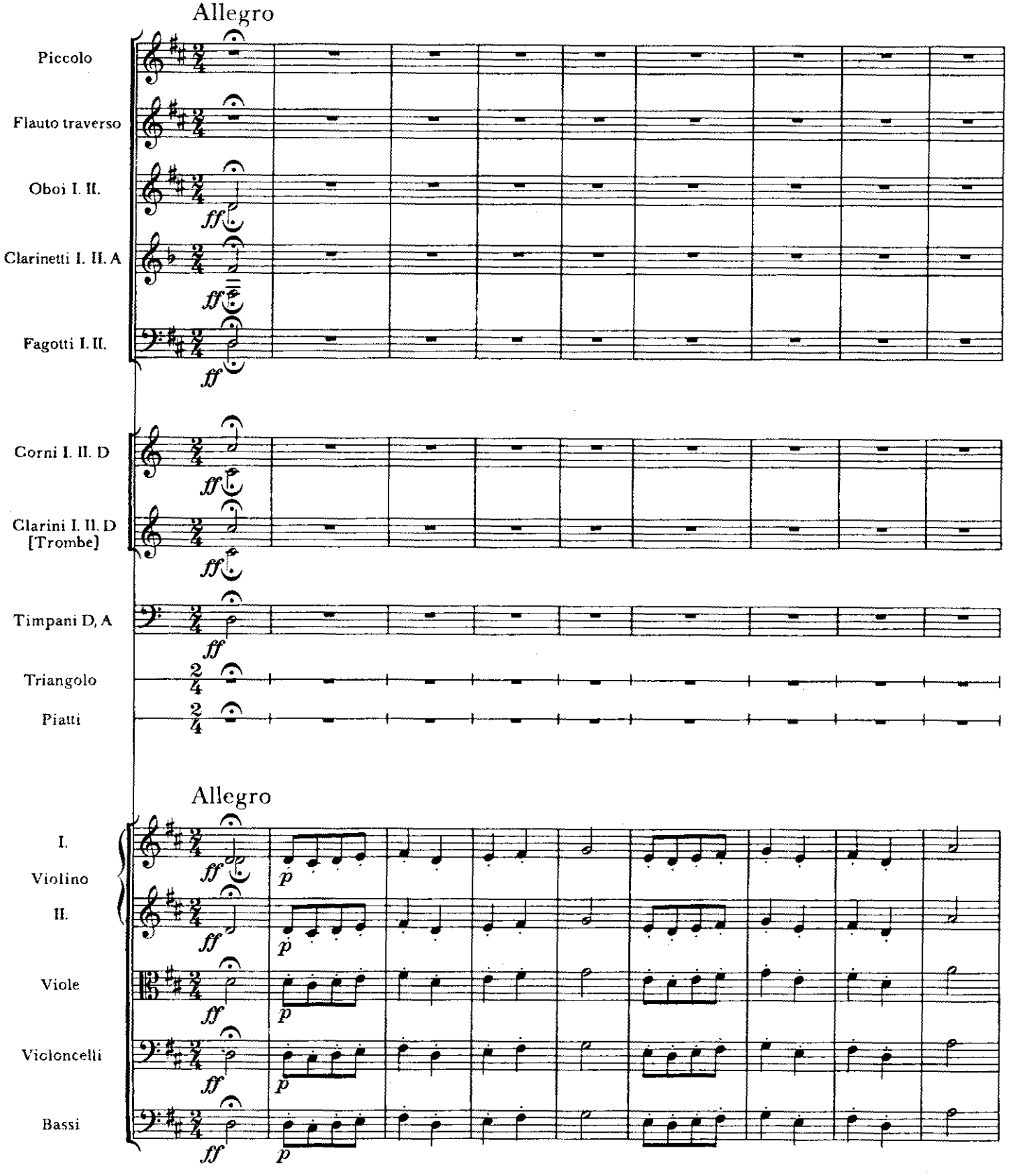

Skenováno pro studijní účely

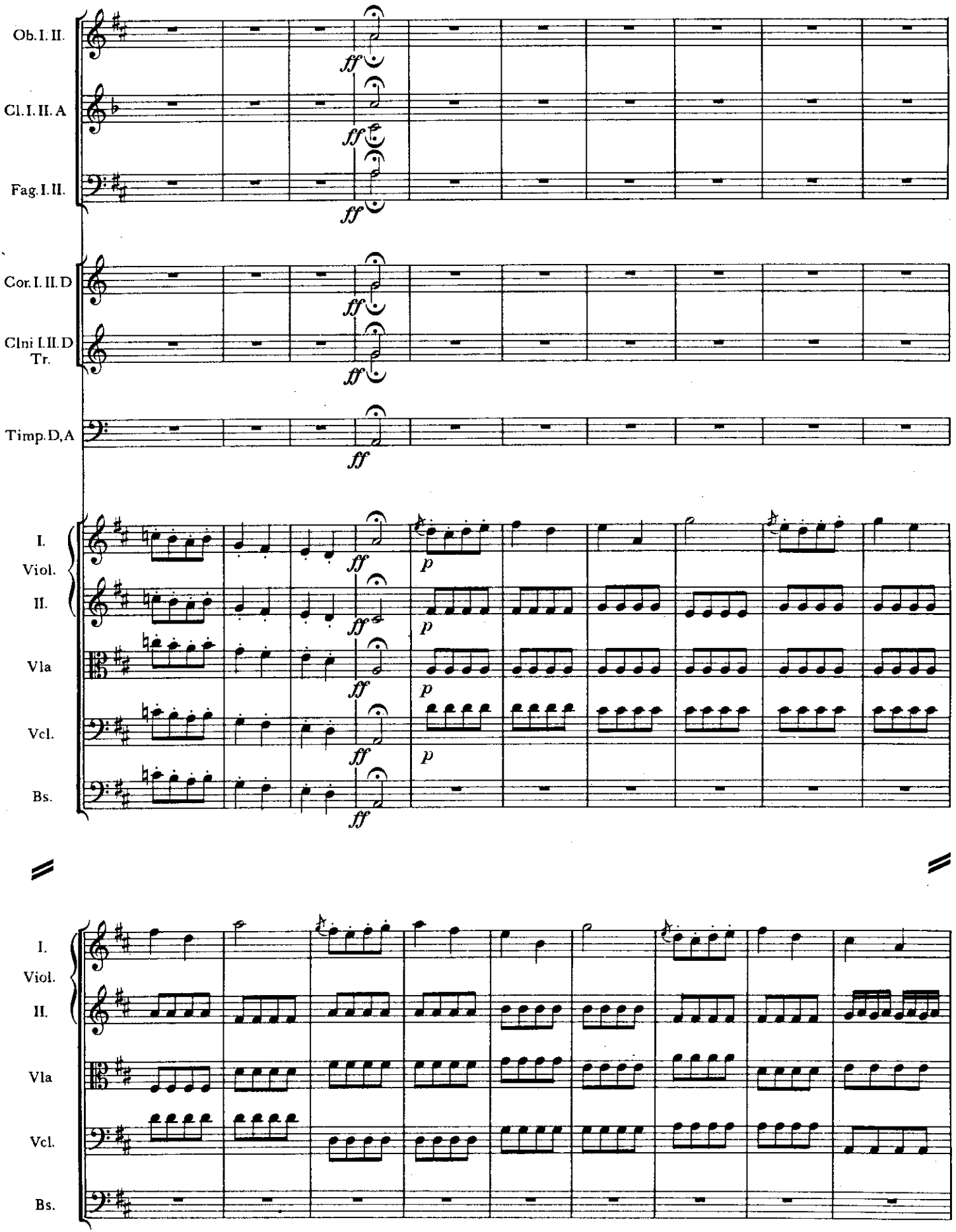

Skenováno pro studijní účely

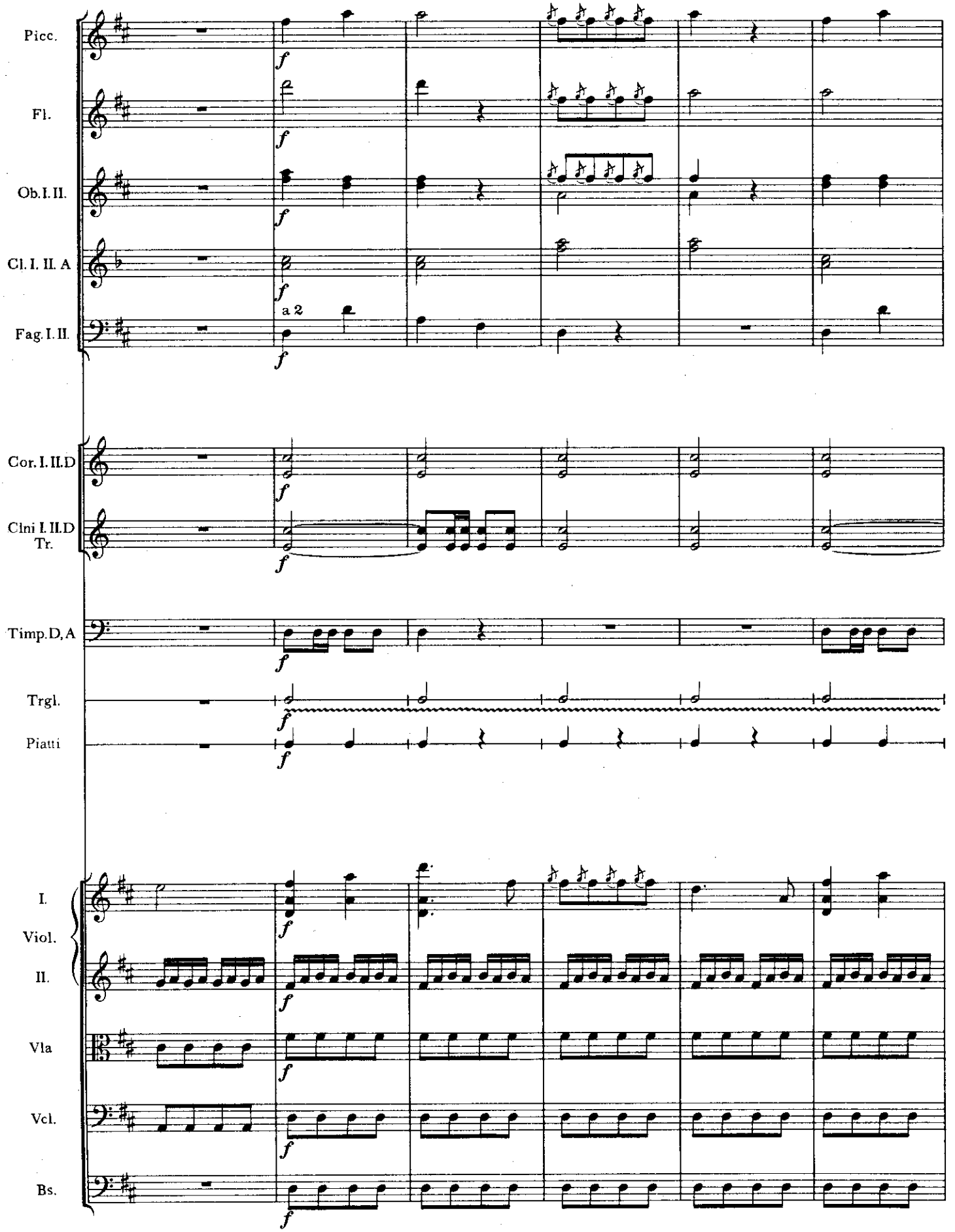

Skenováno pro studijní účely

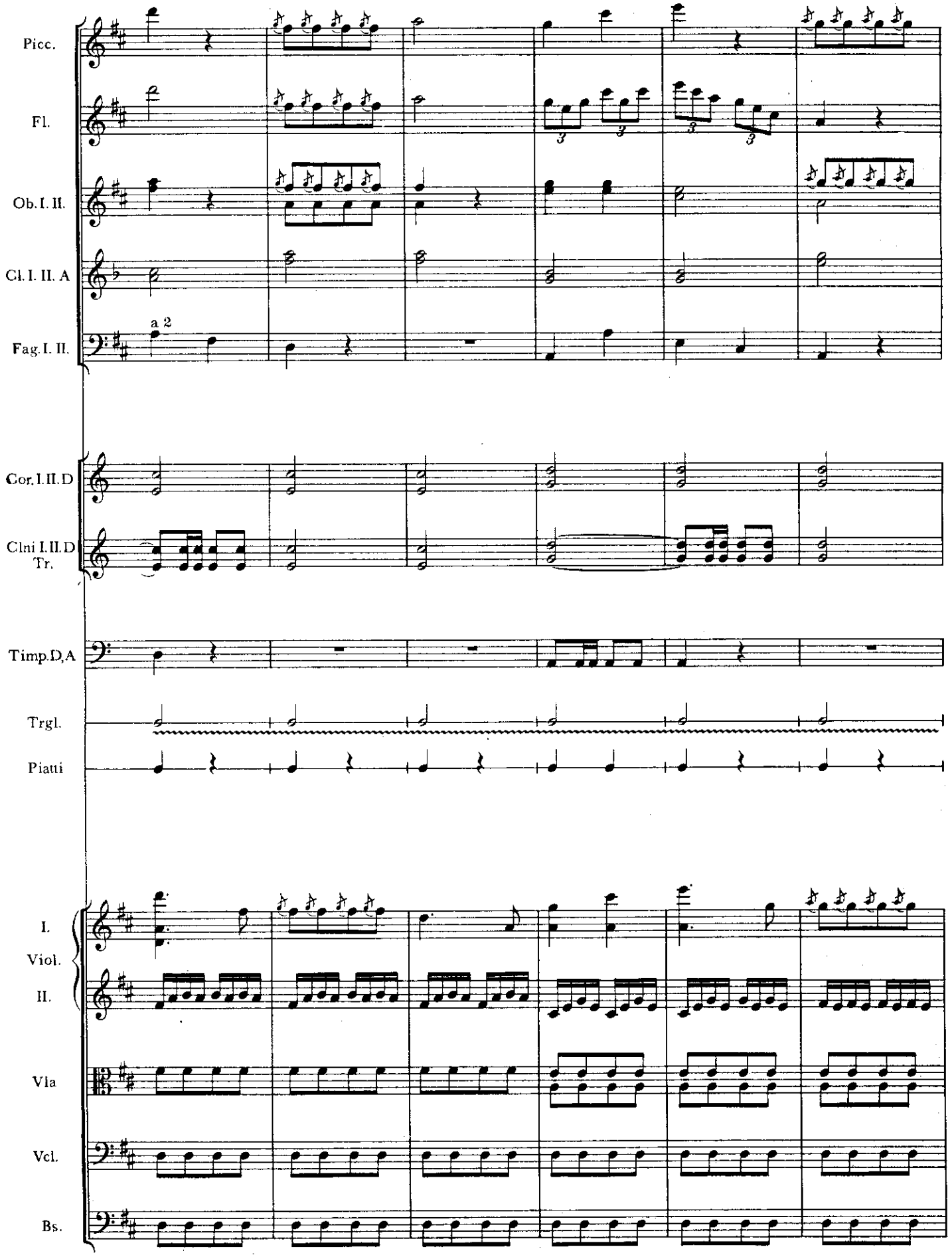

Skenováno pro studijní účely

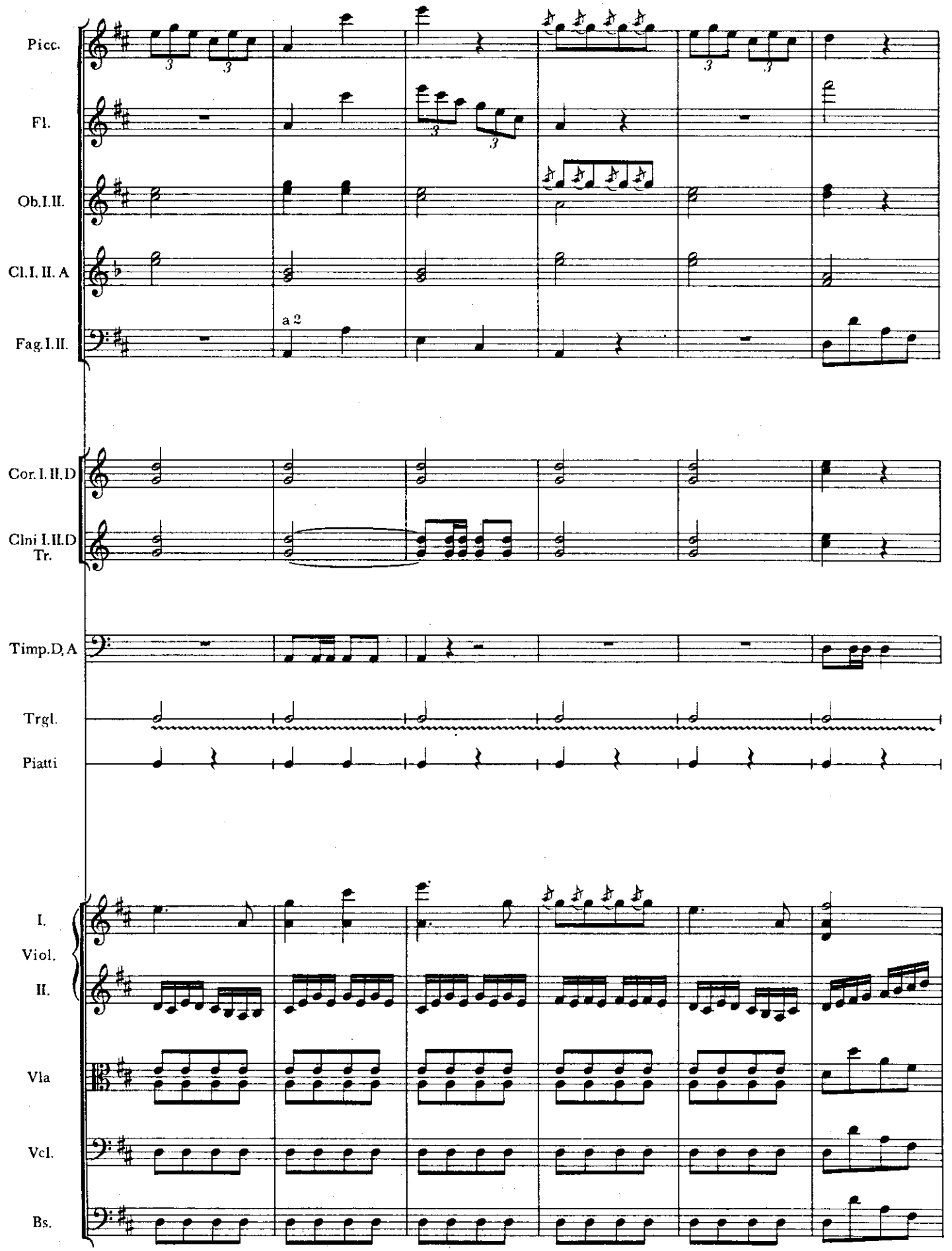

Skenováno pro studijní účely

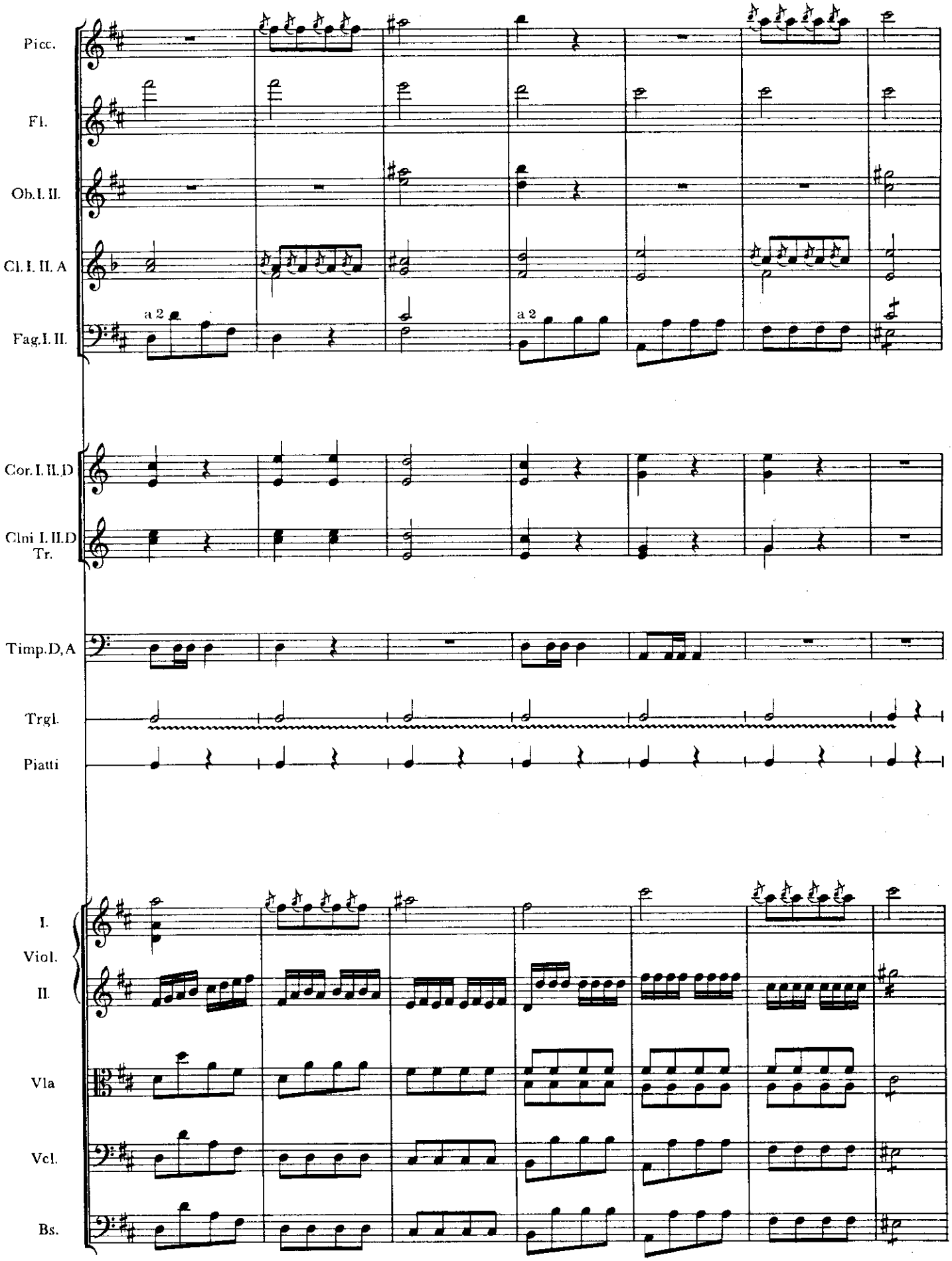

Skenováno pro studijní účely

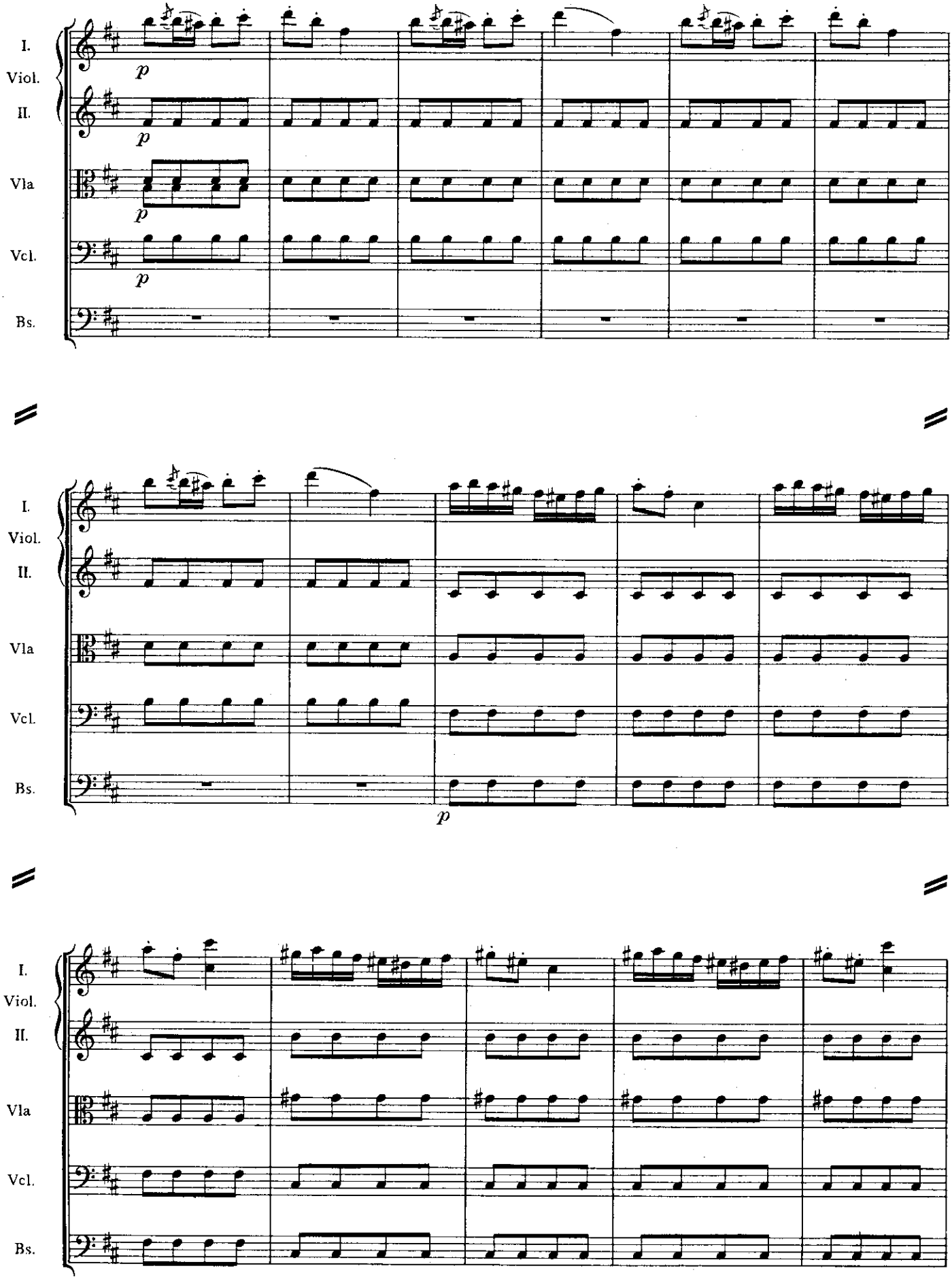

Skenováno pro studijní účely

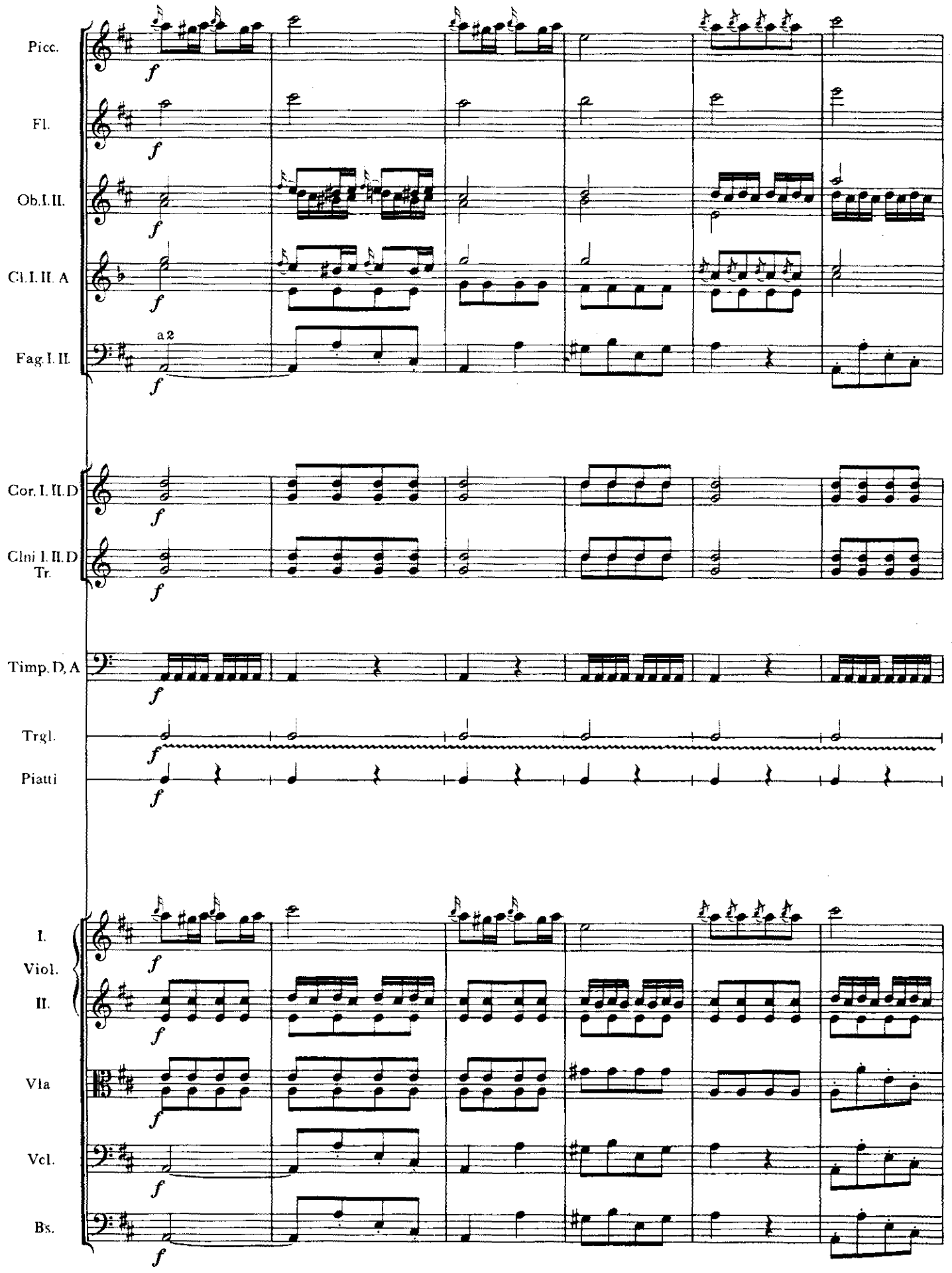

Skenováno pro studijní účely

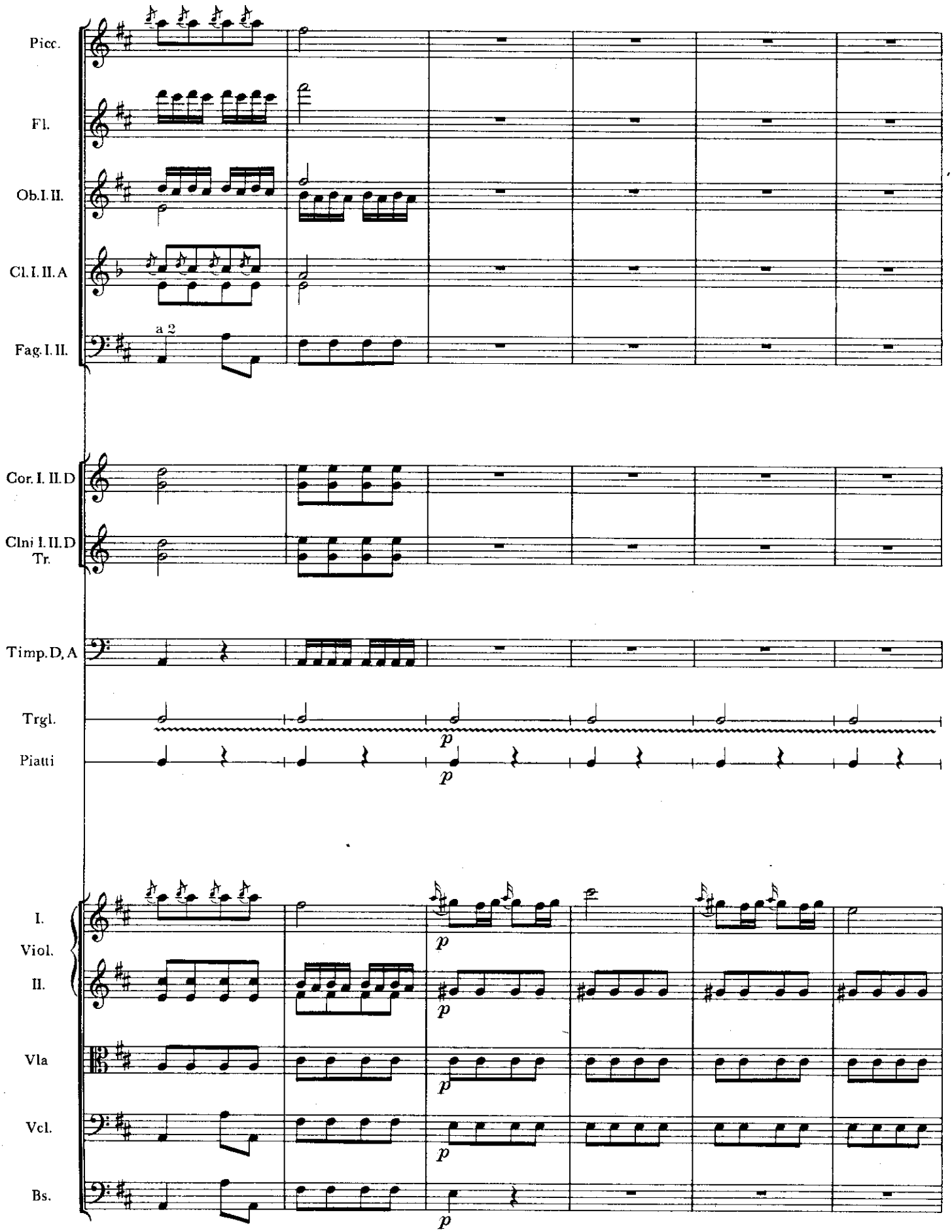

Skenováno pro studijní účely

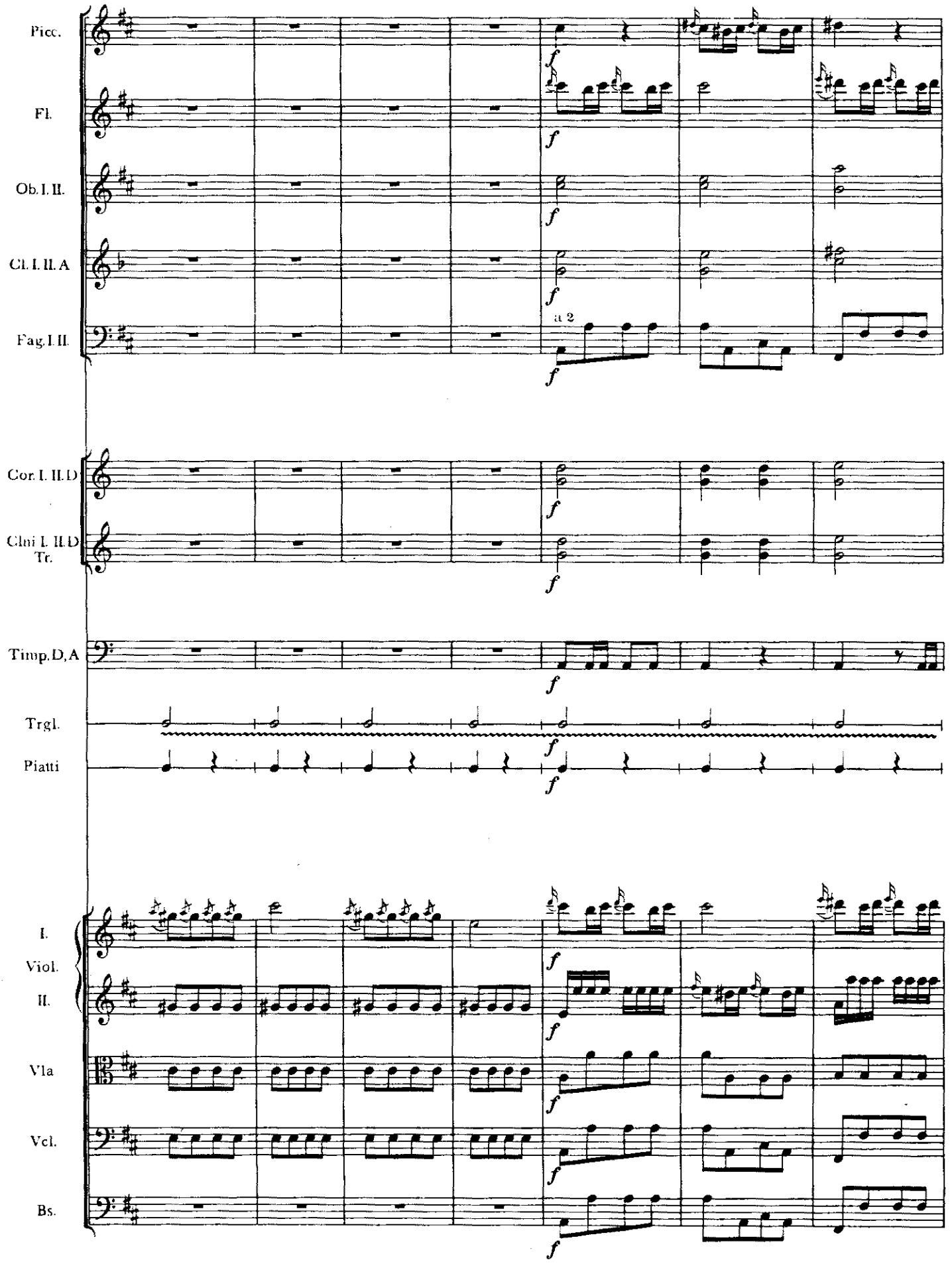

Skenováno pro studijní účely

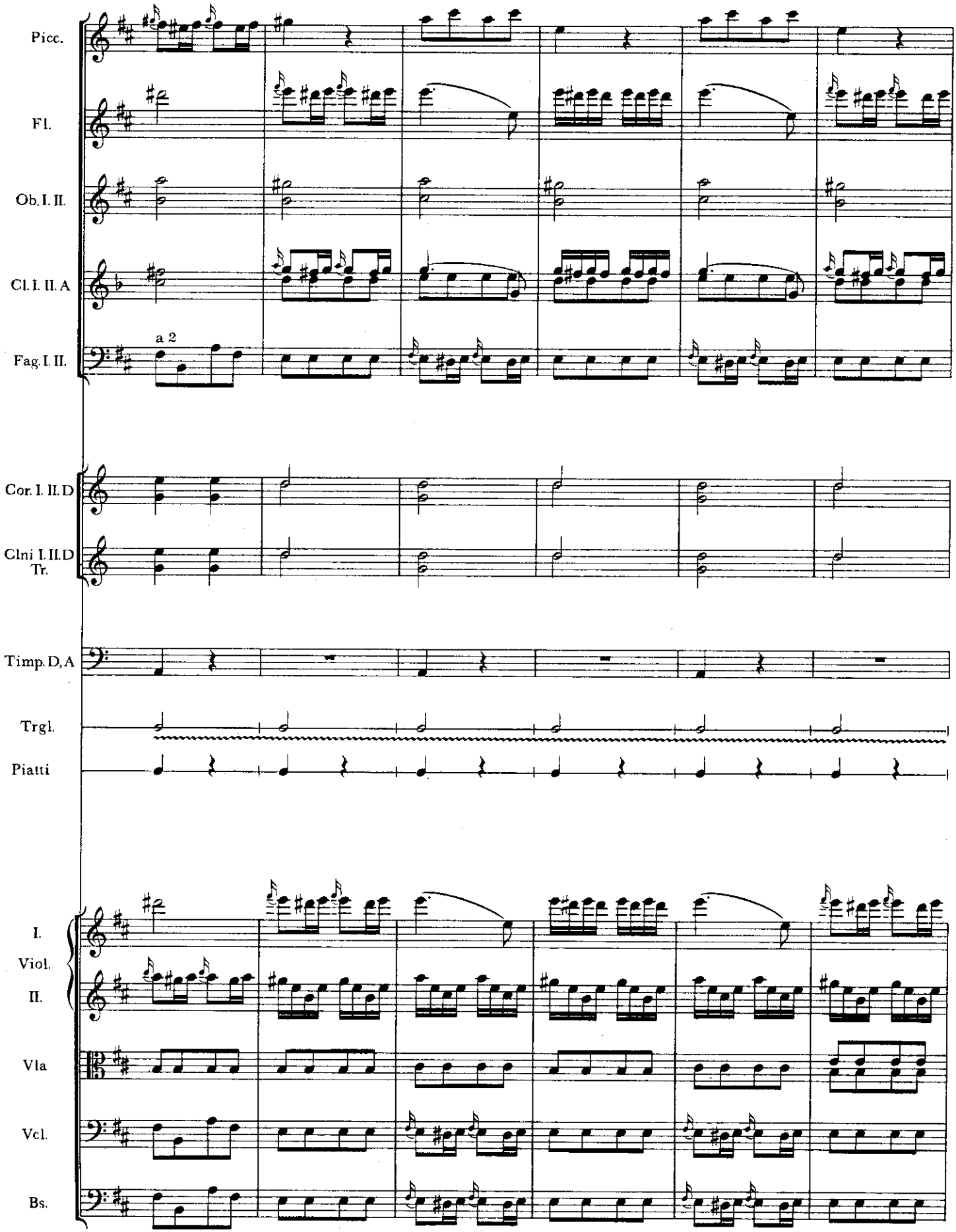

Skenováno pro studijní účely

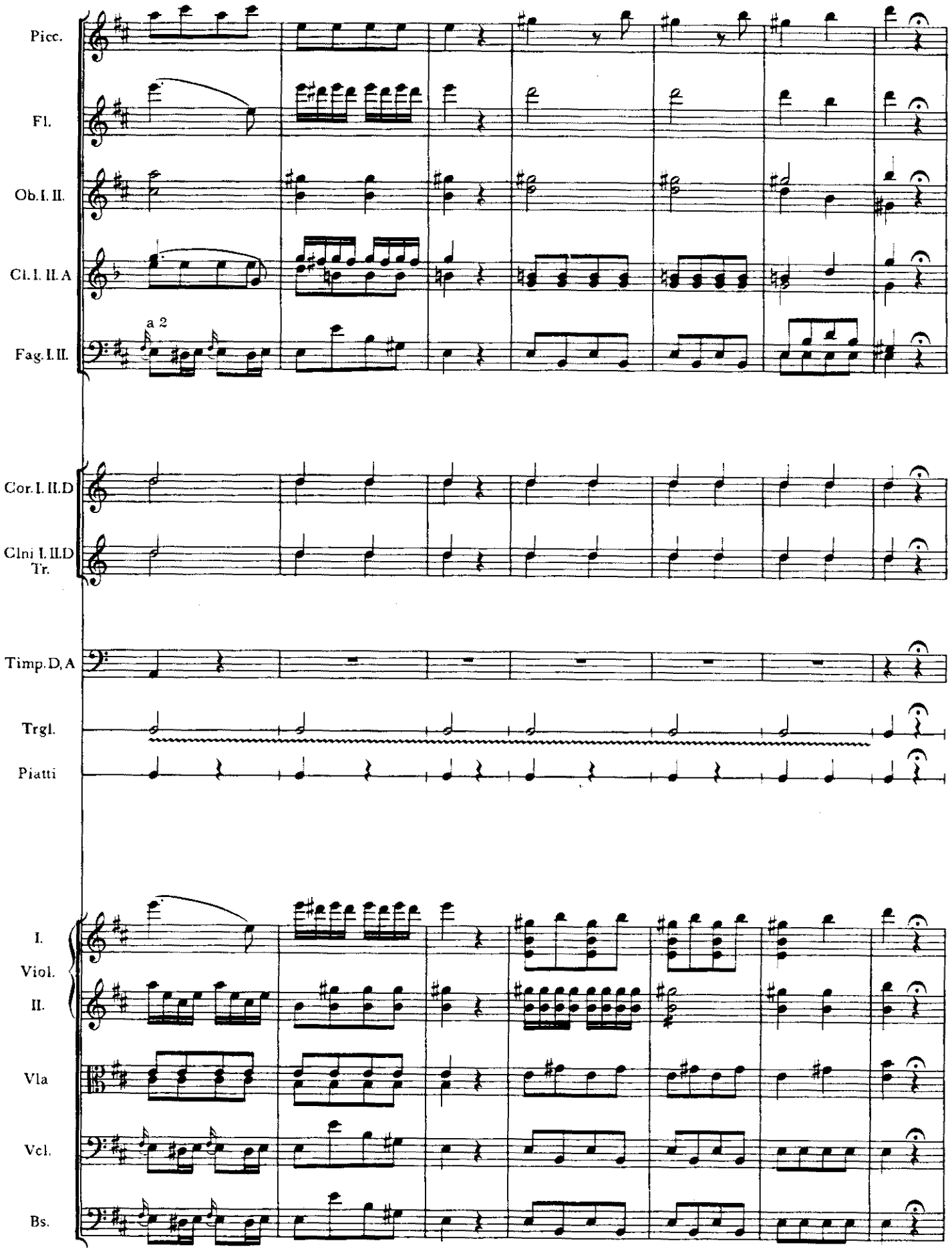

Skenováno pro studijní účely

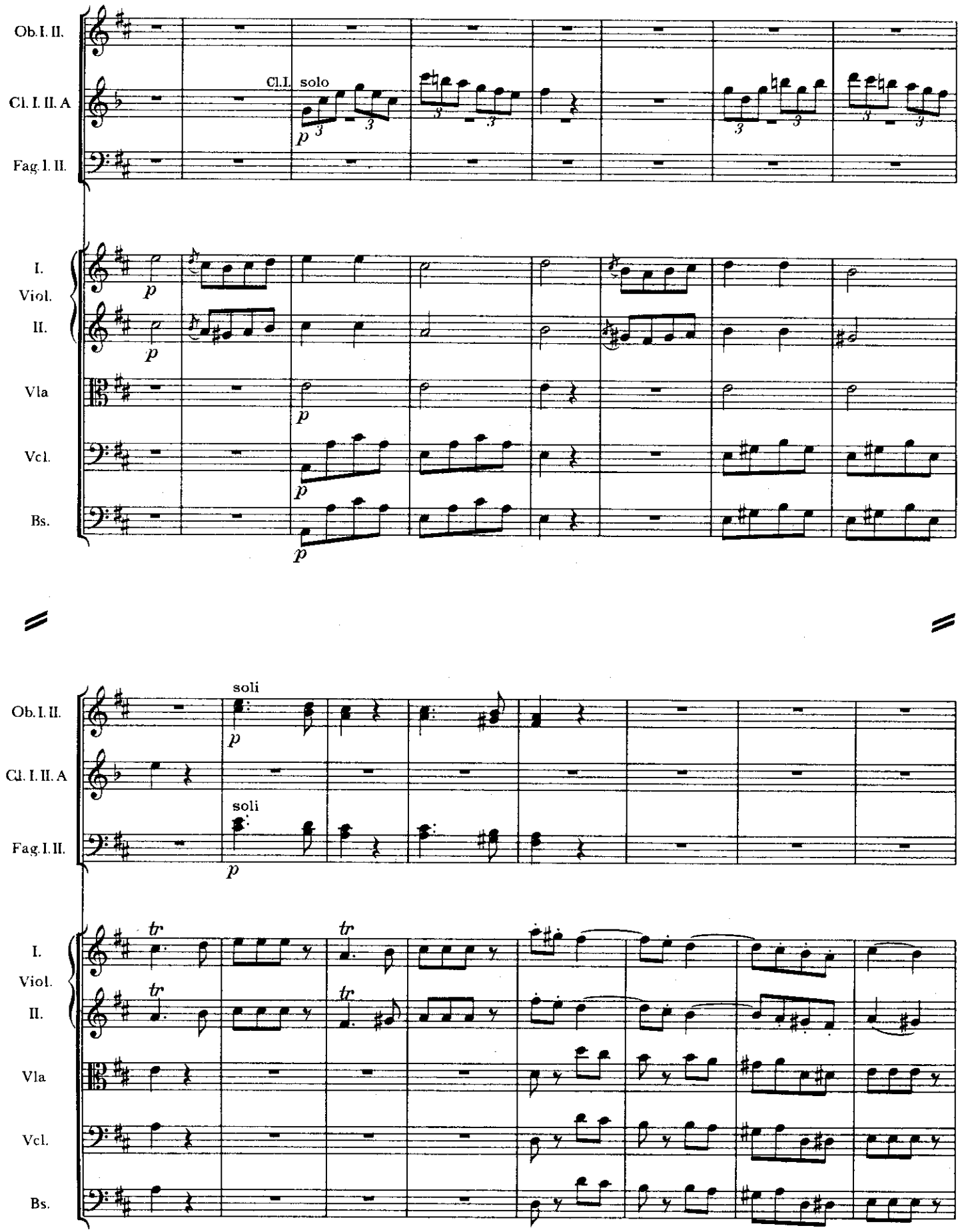

Skenováno pro studijní účely

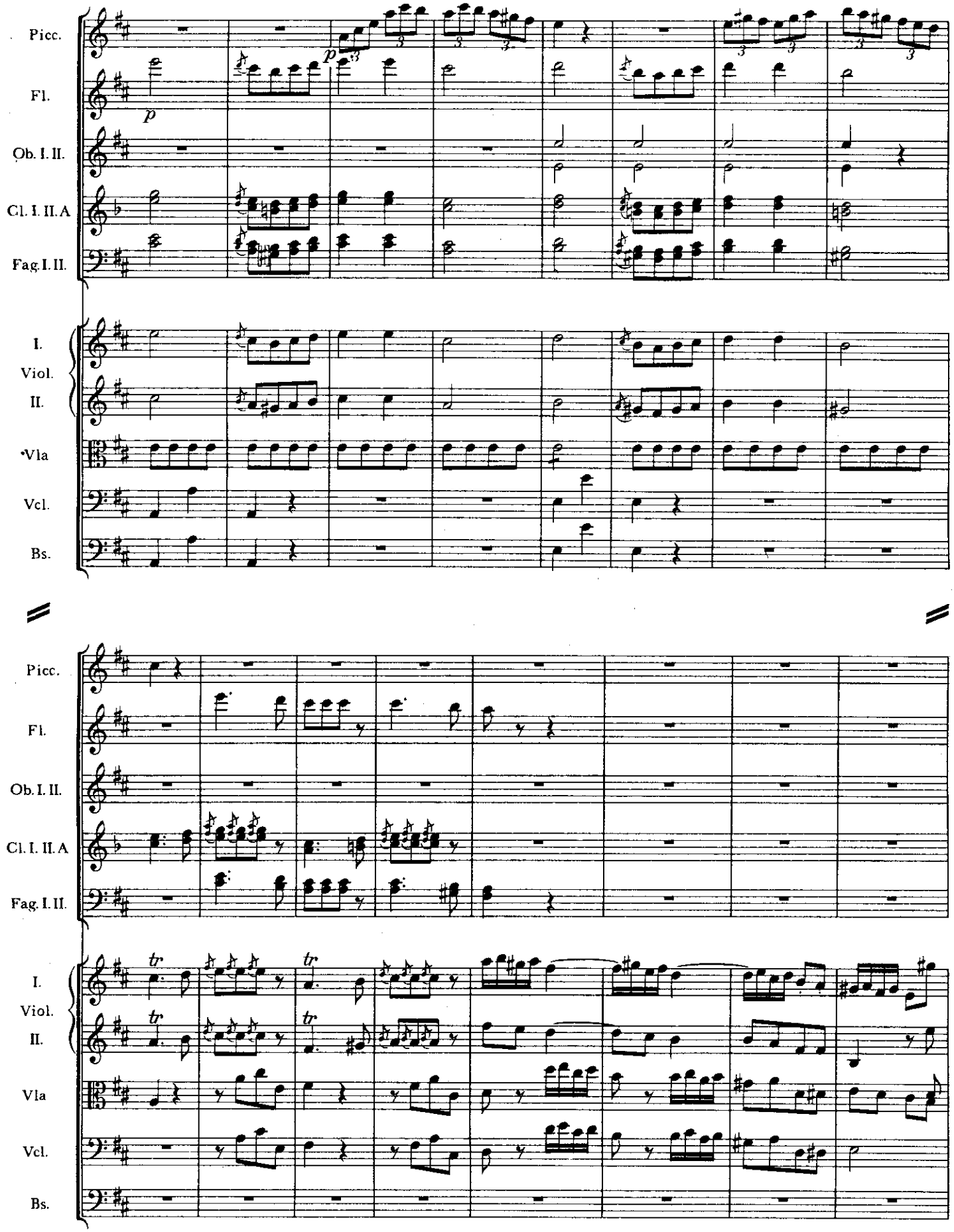

Skenováno pro studijní účely

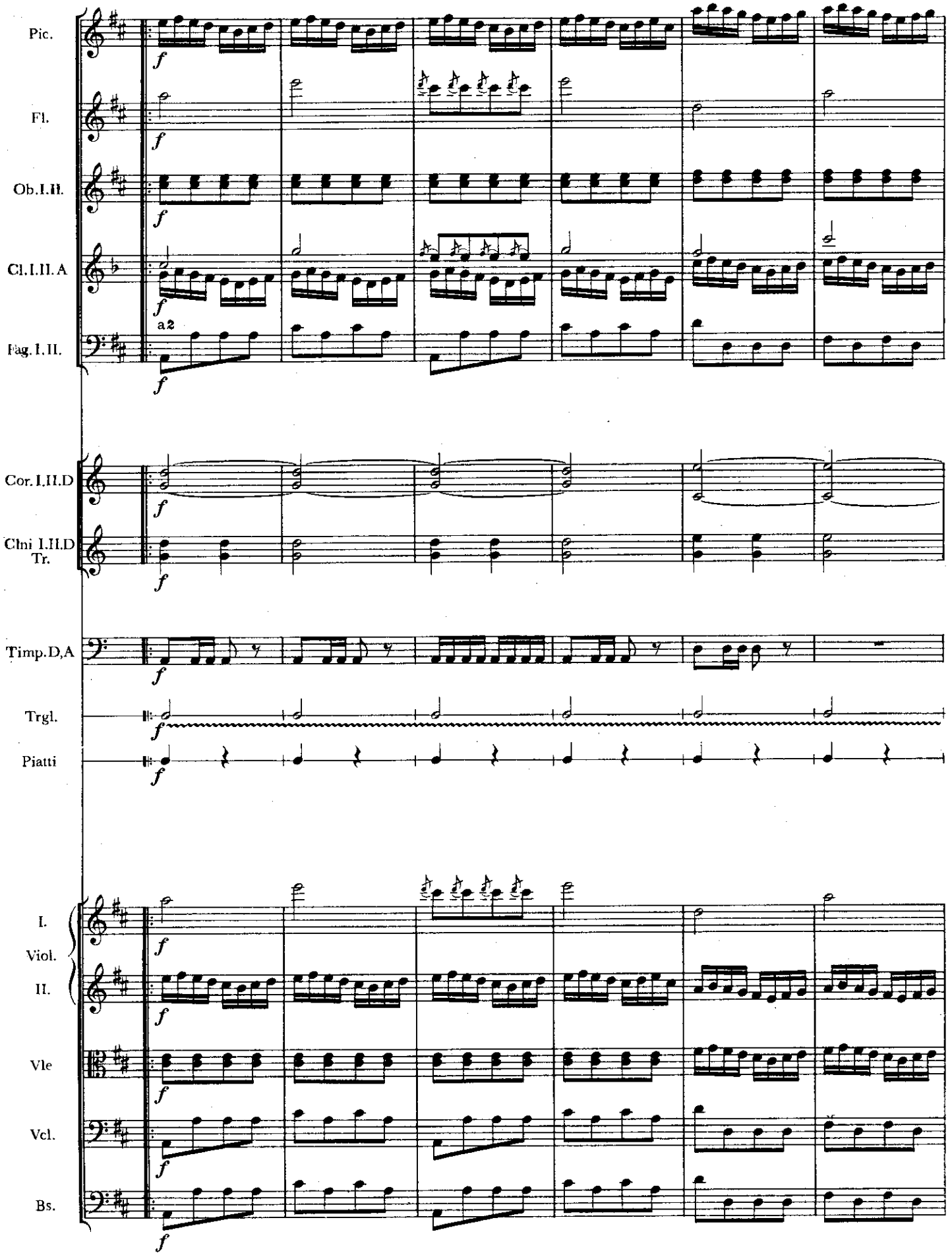

Skenováno pro studijní účely

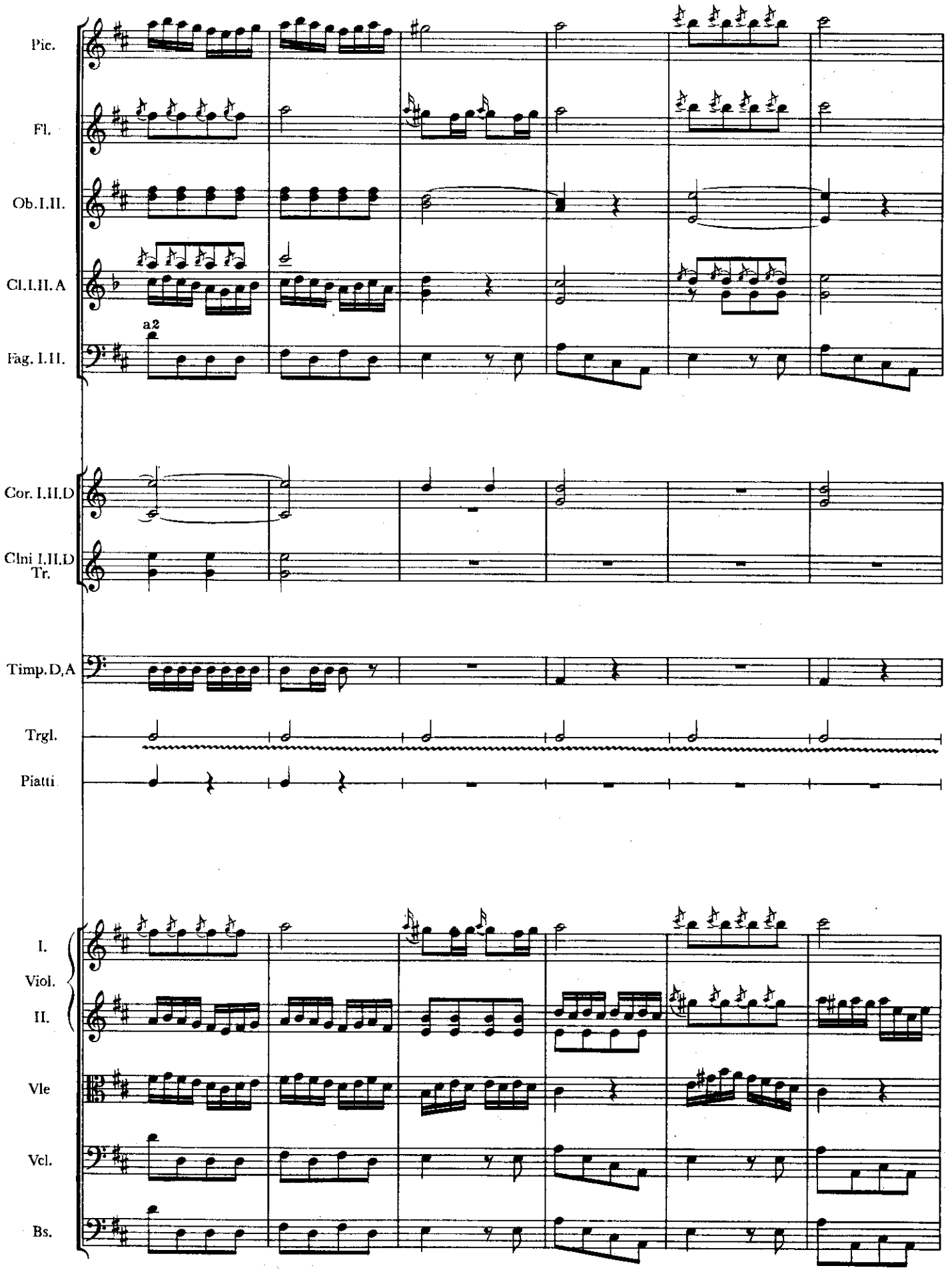

Skenováno pro studijní účely

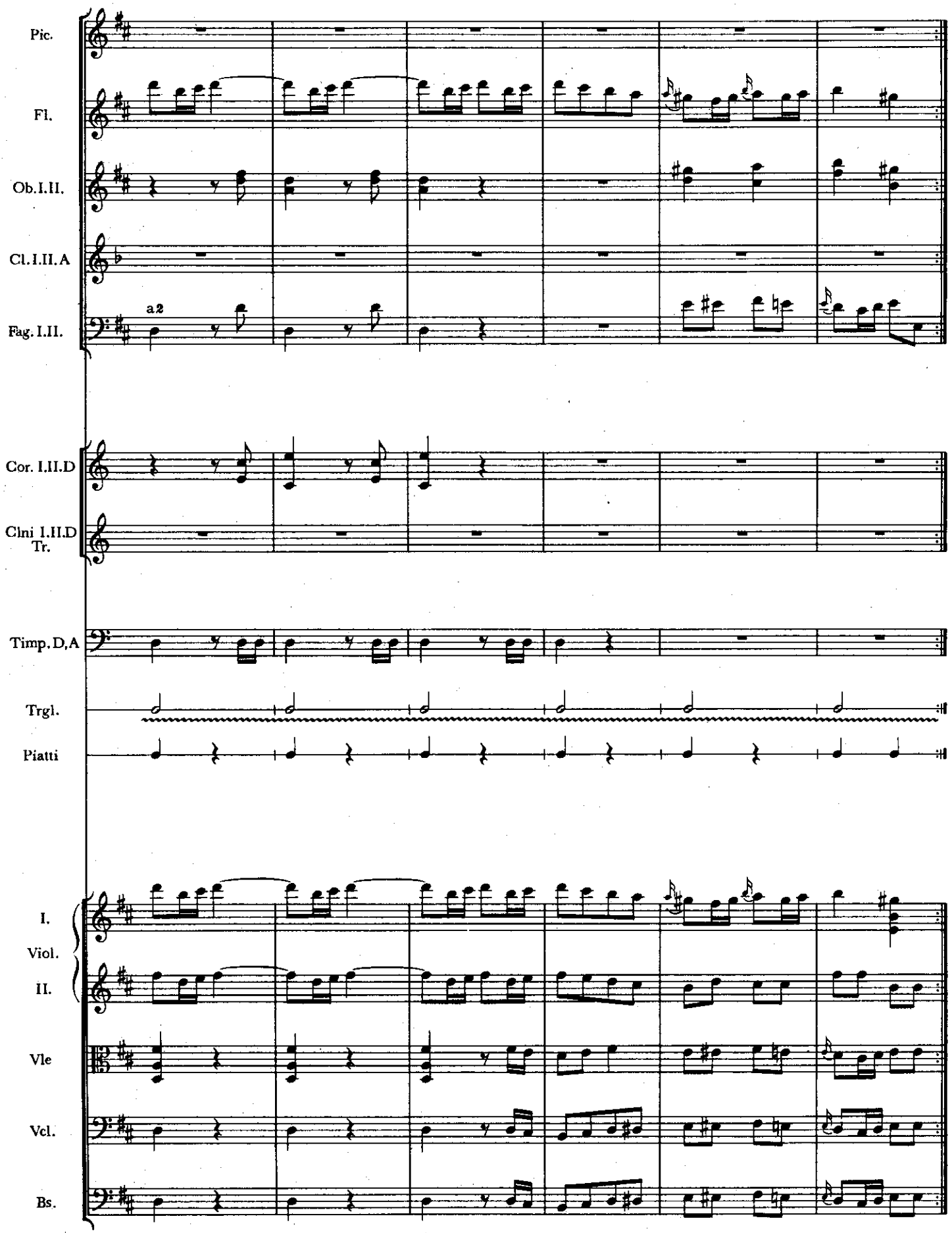

Skenováno pro studijní účely

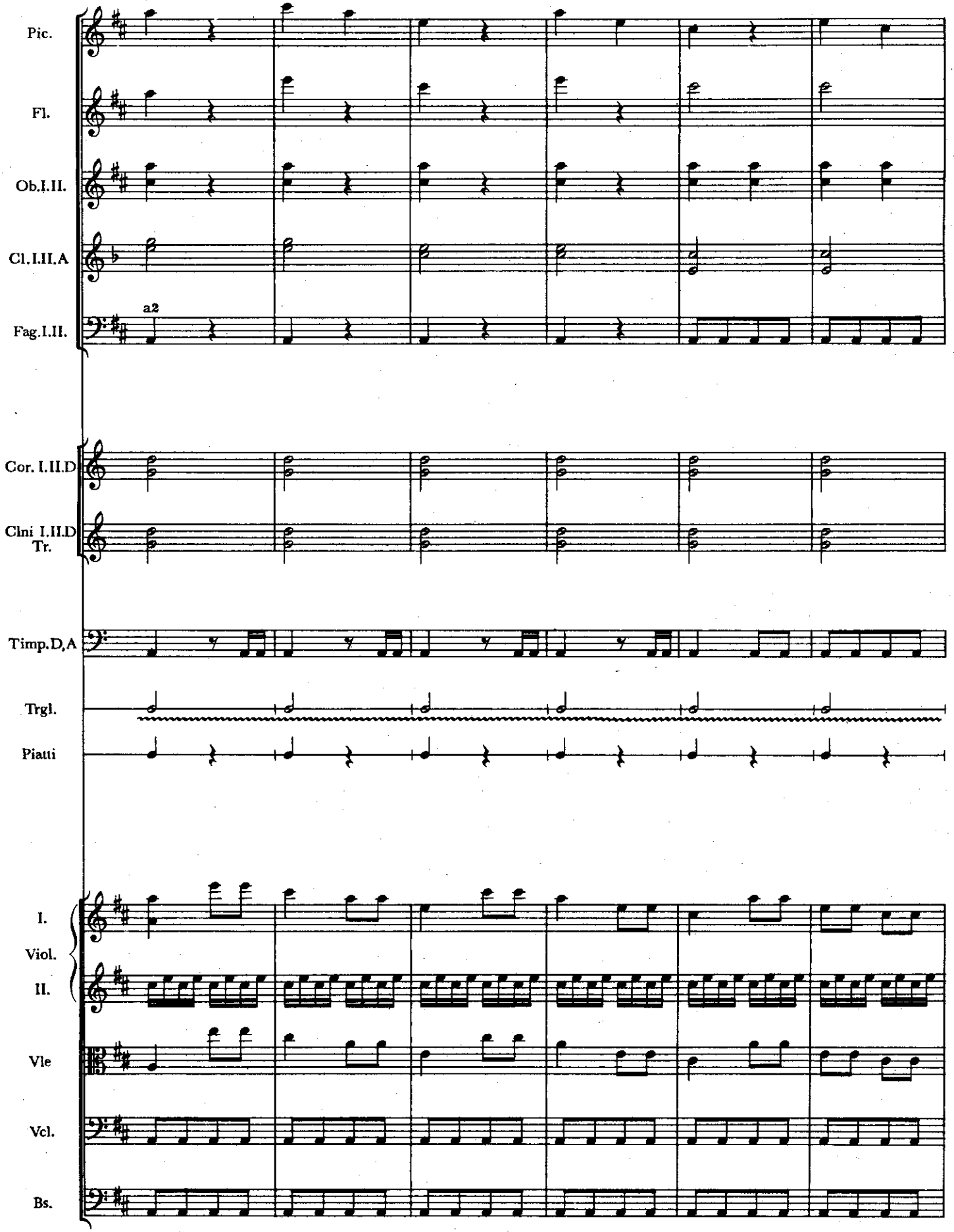

Skenováno pro studijní účely

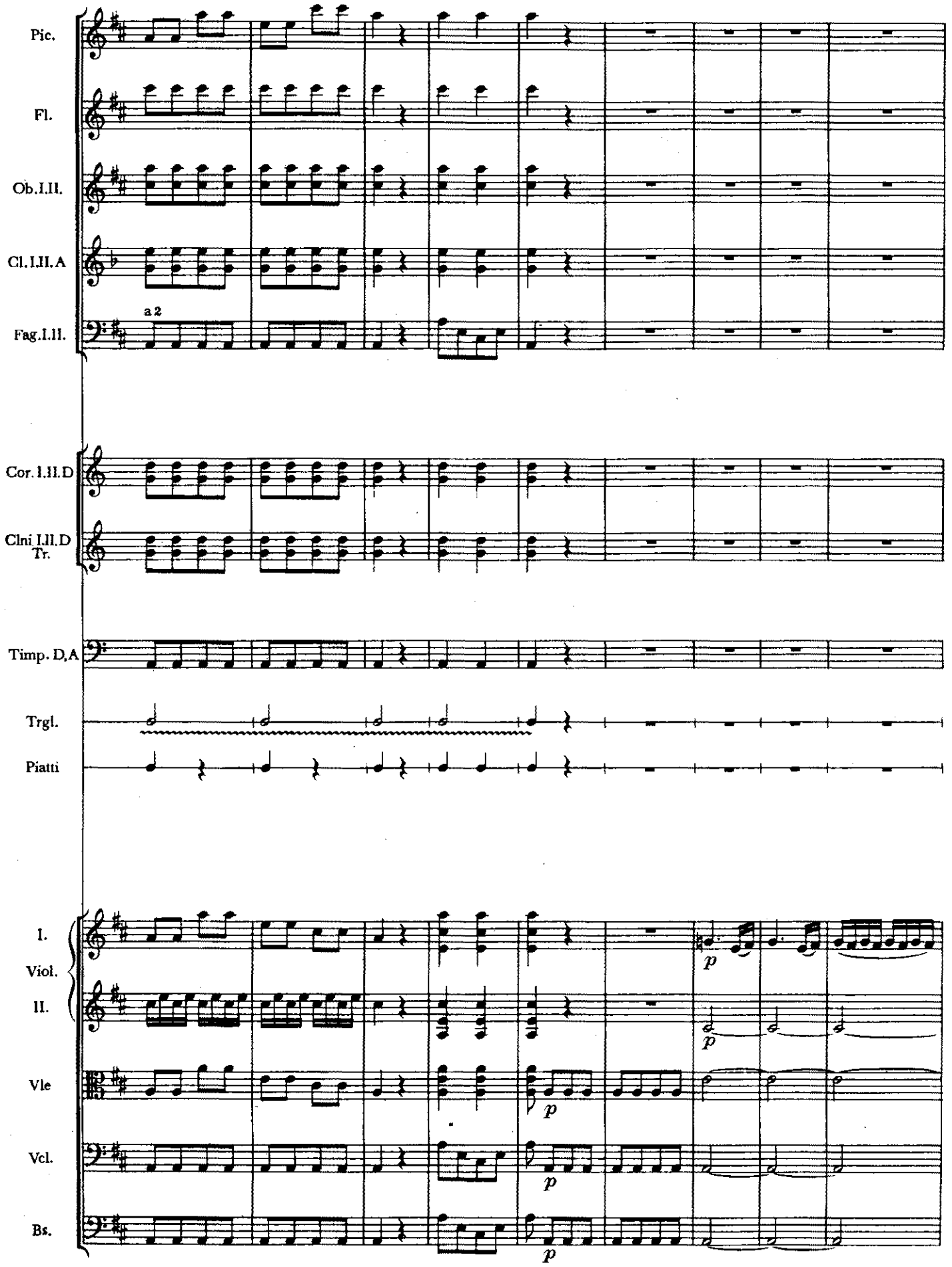

Skenováno pro studijní účely

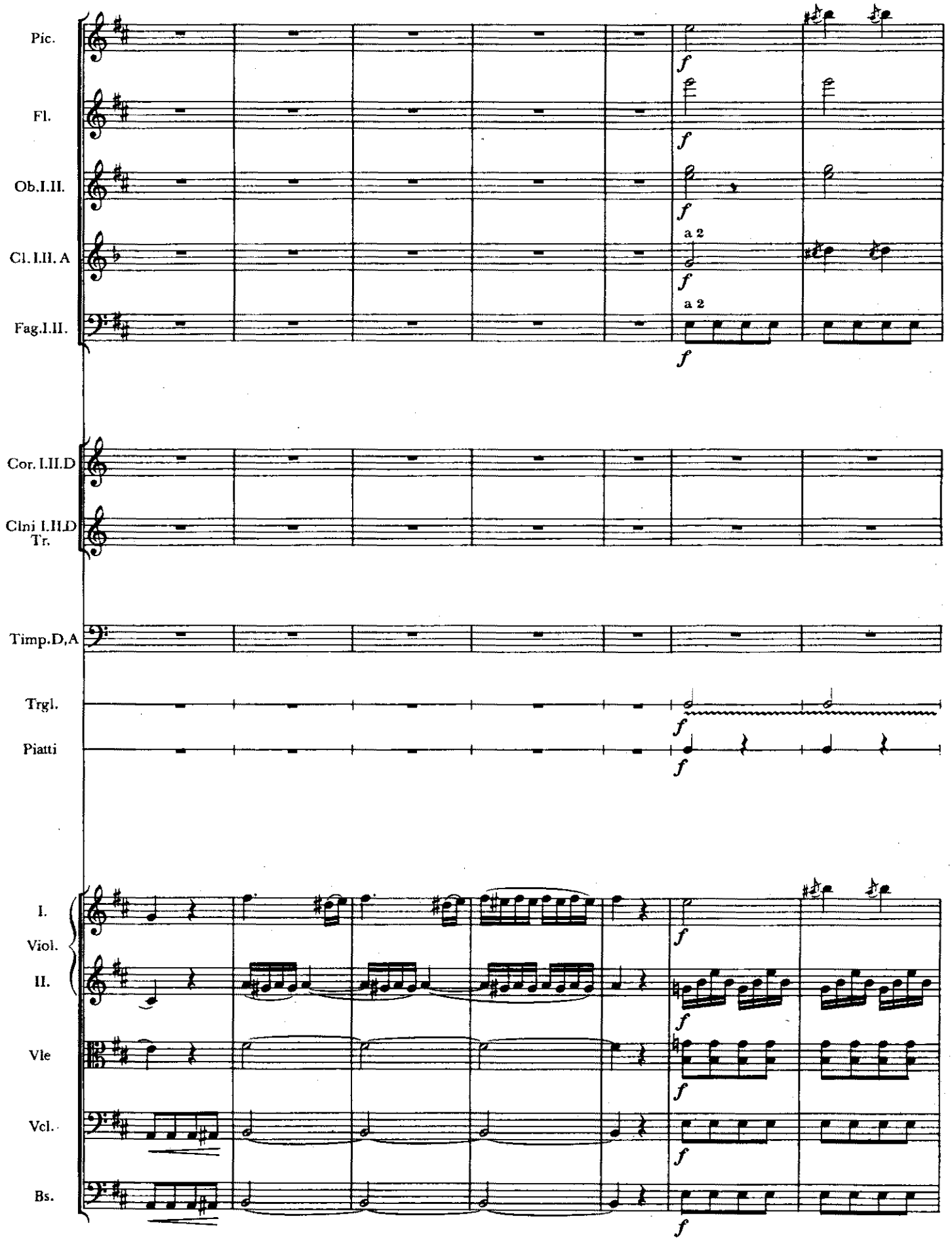

Skenováno pro studijní účely

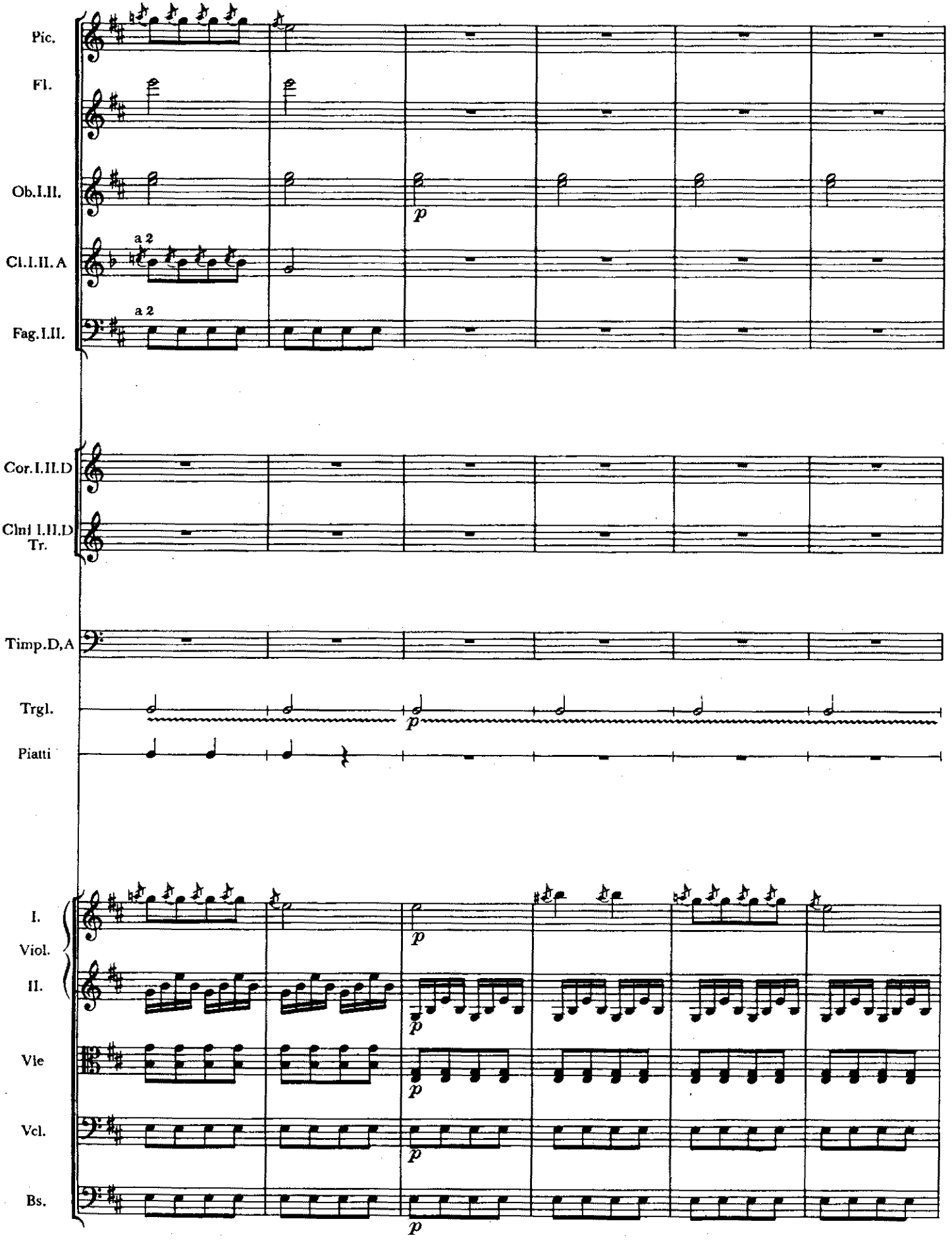

Skenováno pro studijní účely

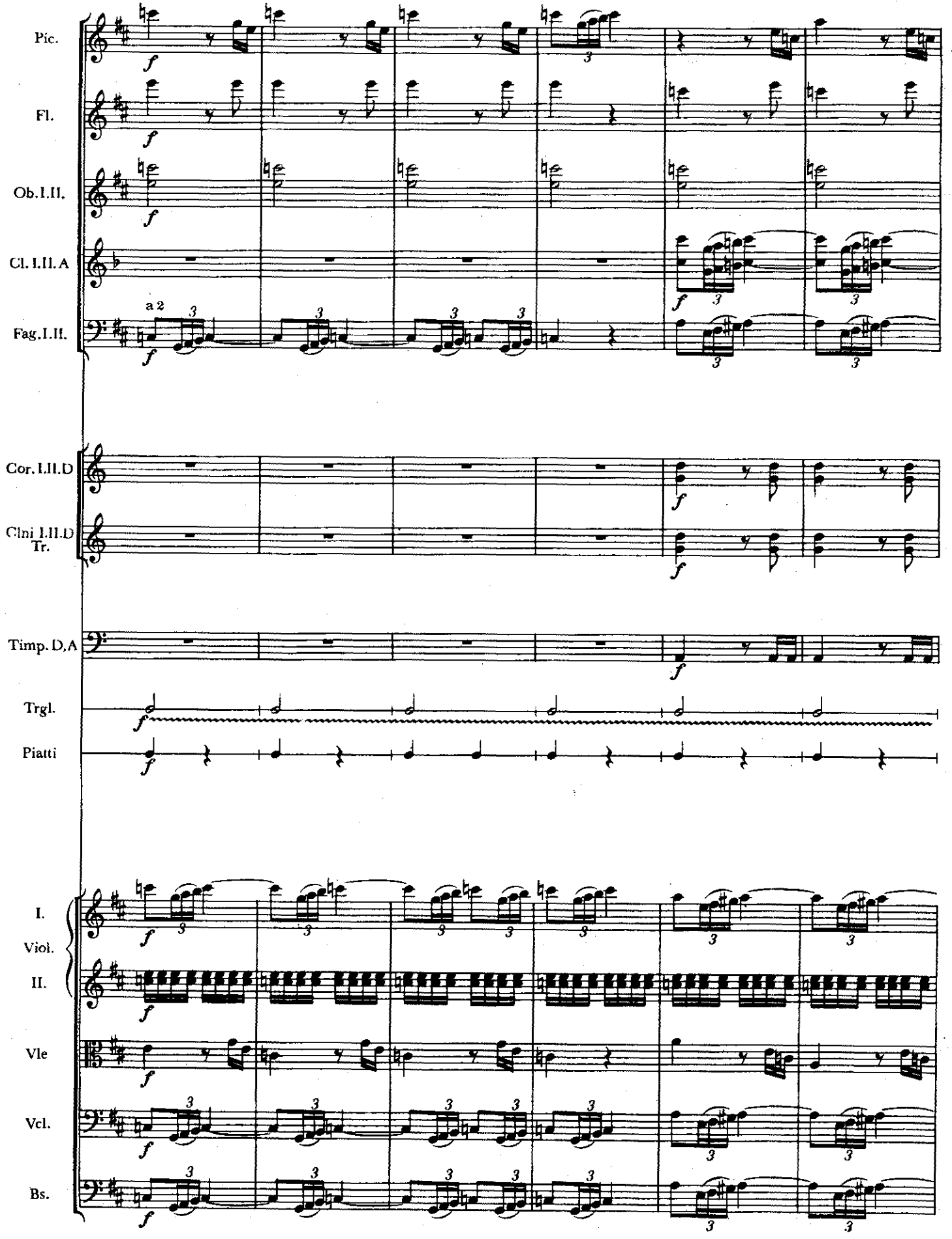

Skenováno pro studijní účely

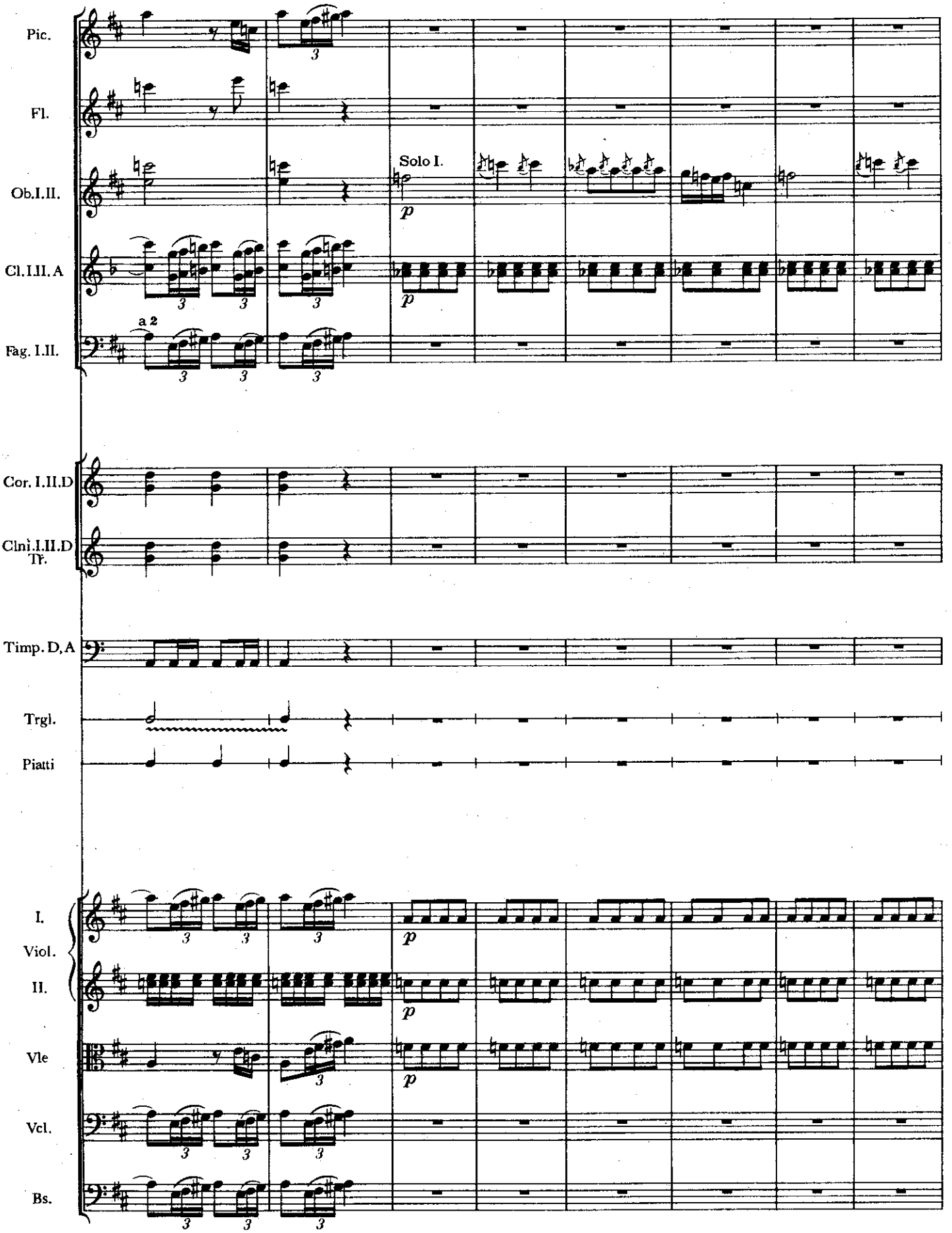

Skenováno pro studijní účely

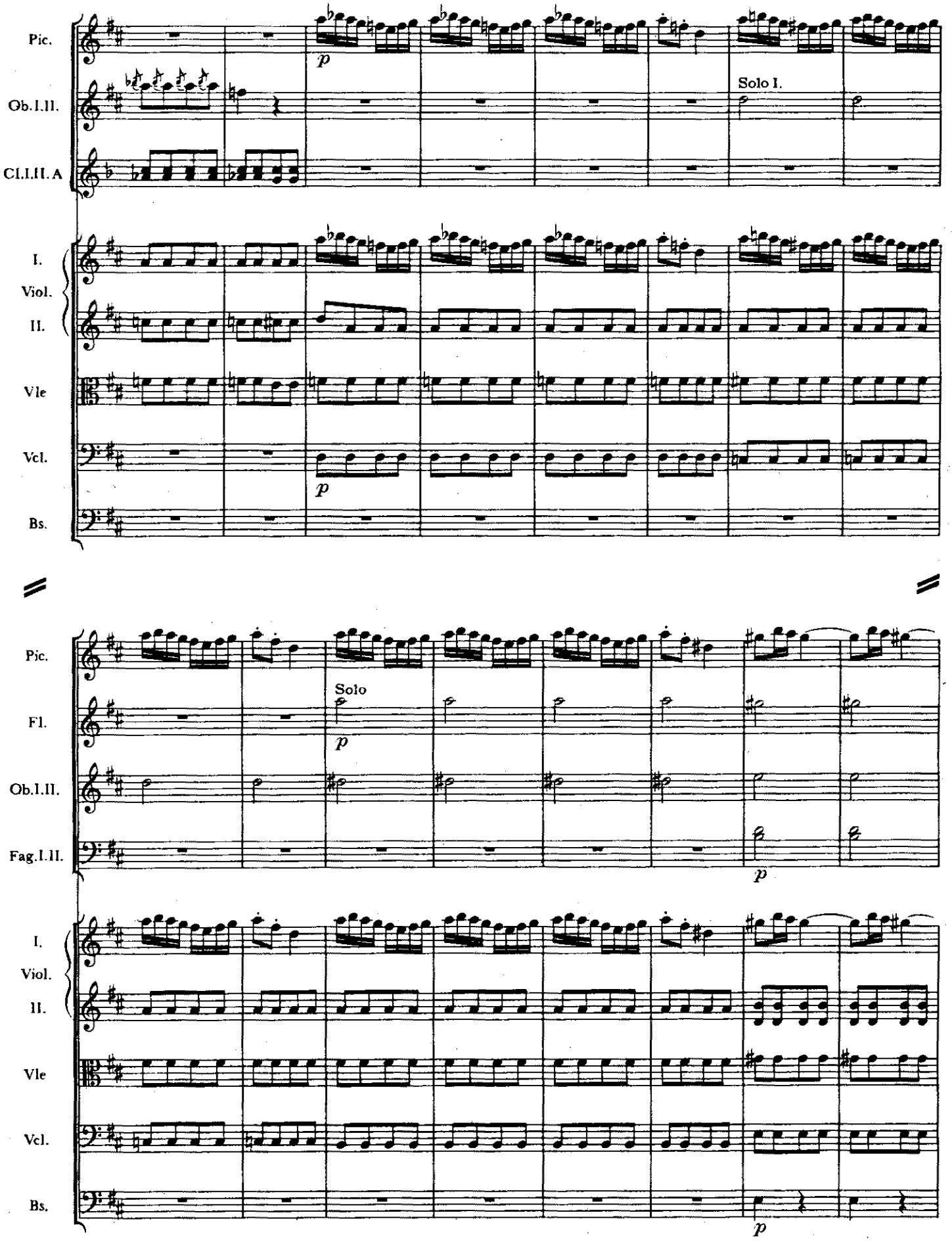

Skenováno pro studijní účely

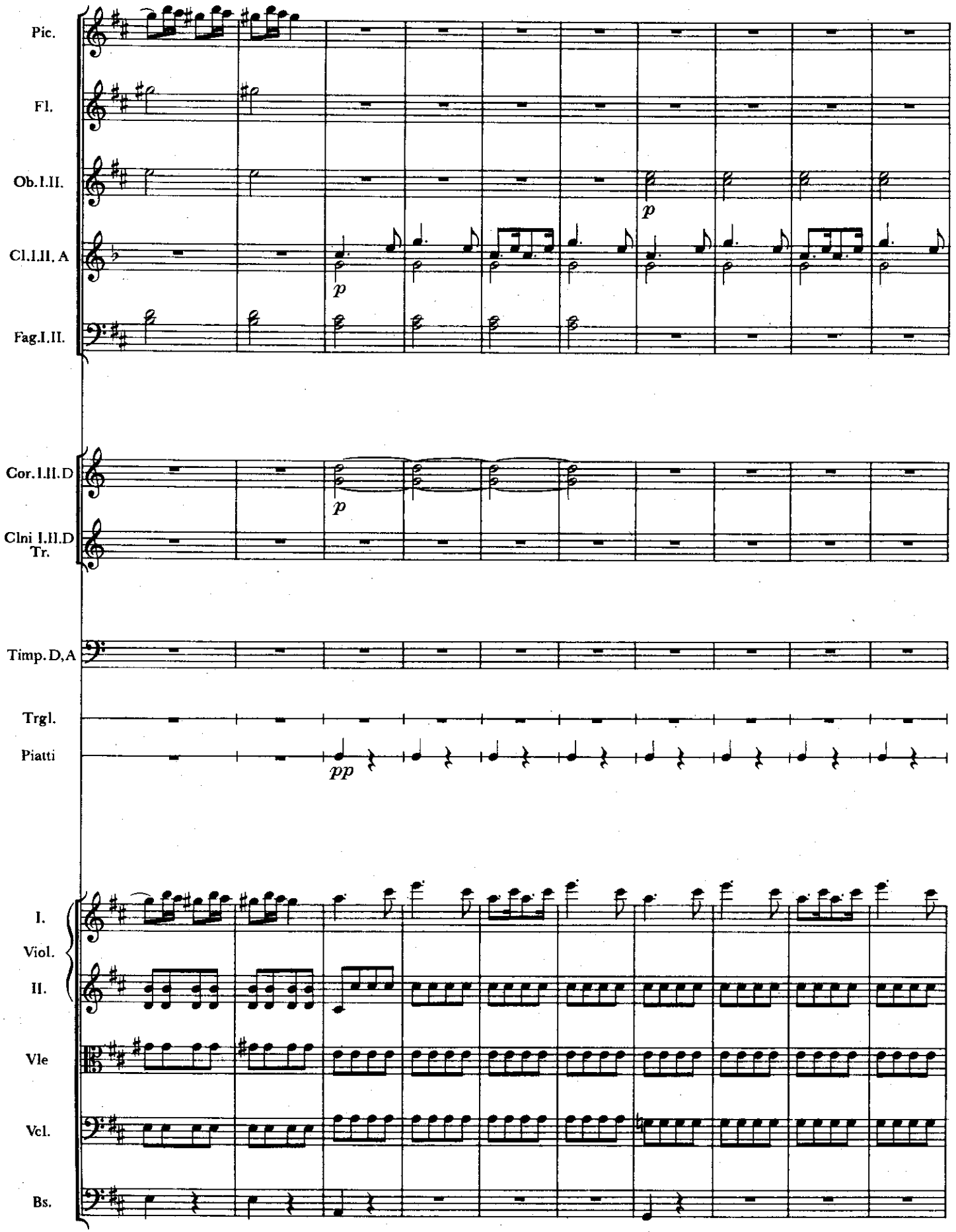

Skenováno pro studijní účely

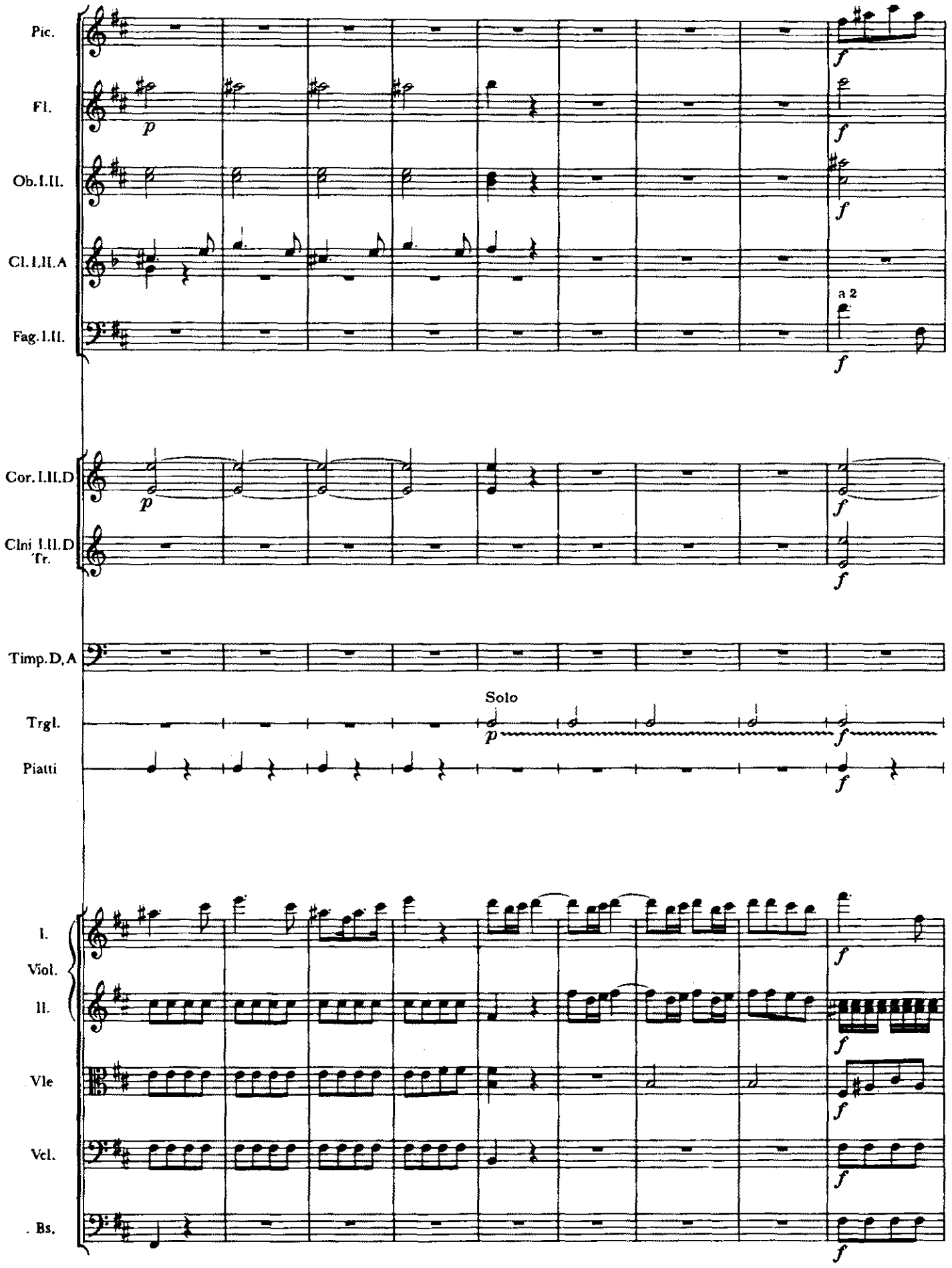

Skenováno pro studijní účely

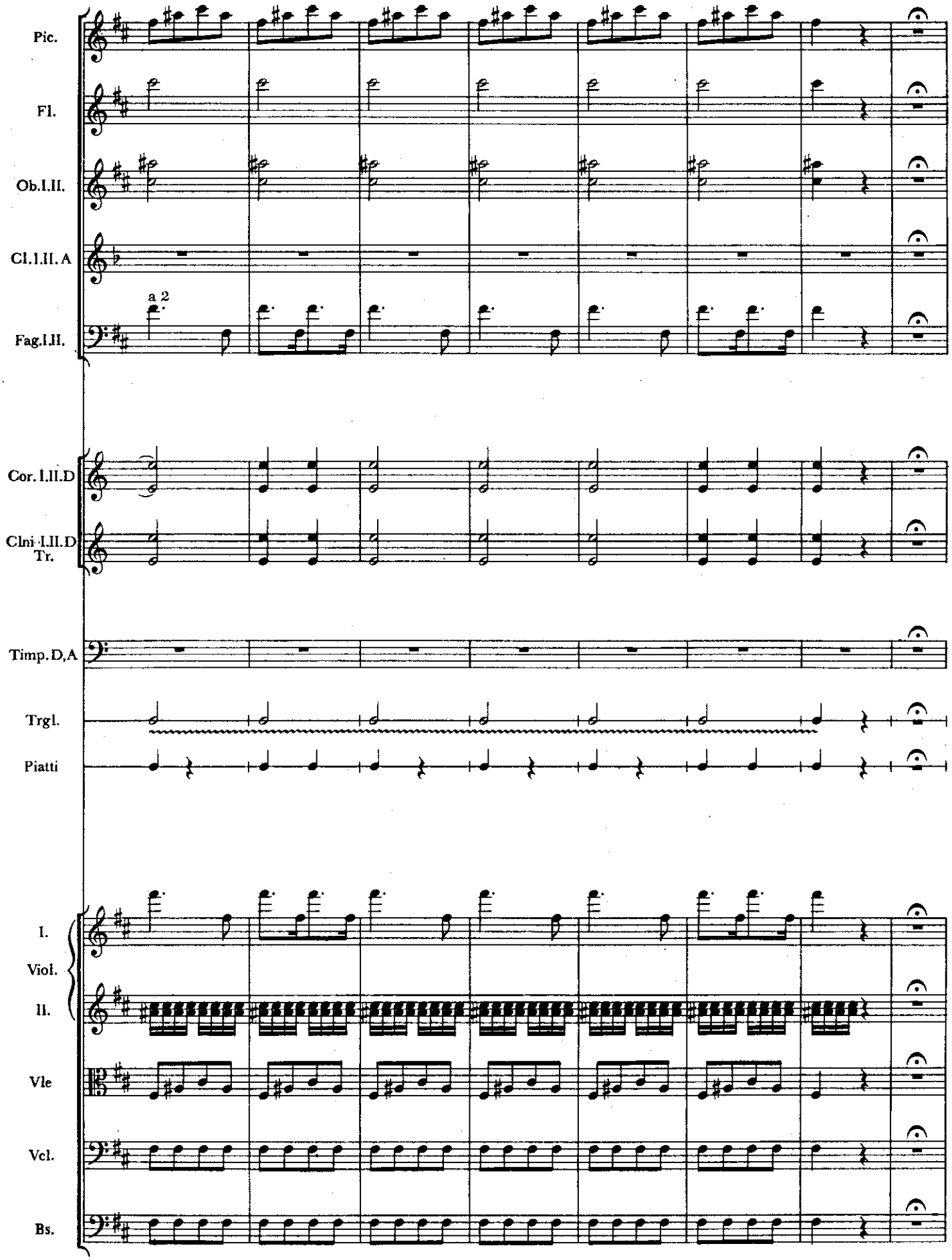

Skenováno pro studijní účely

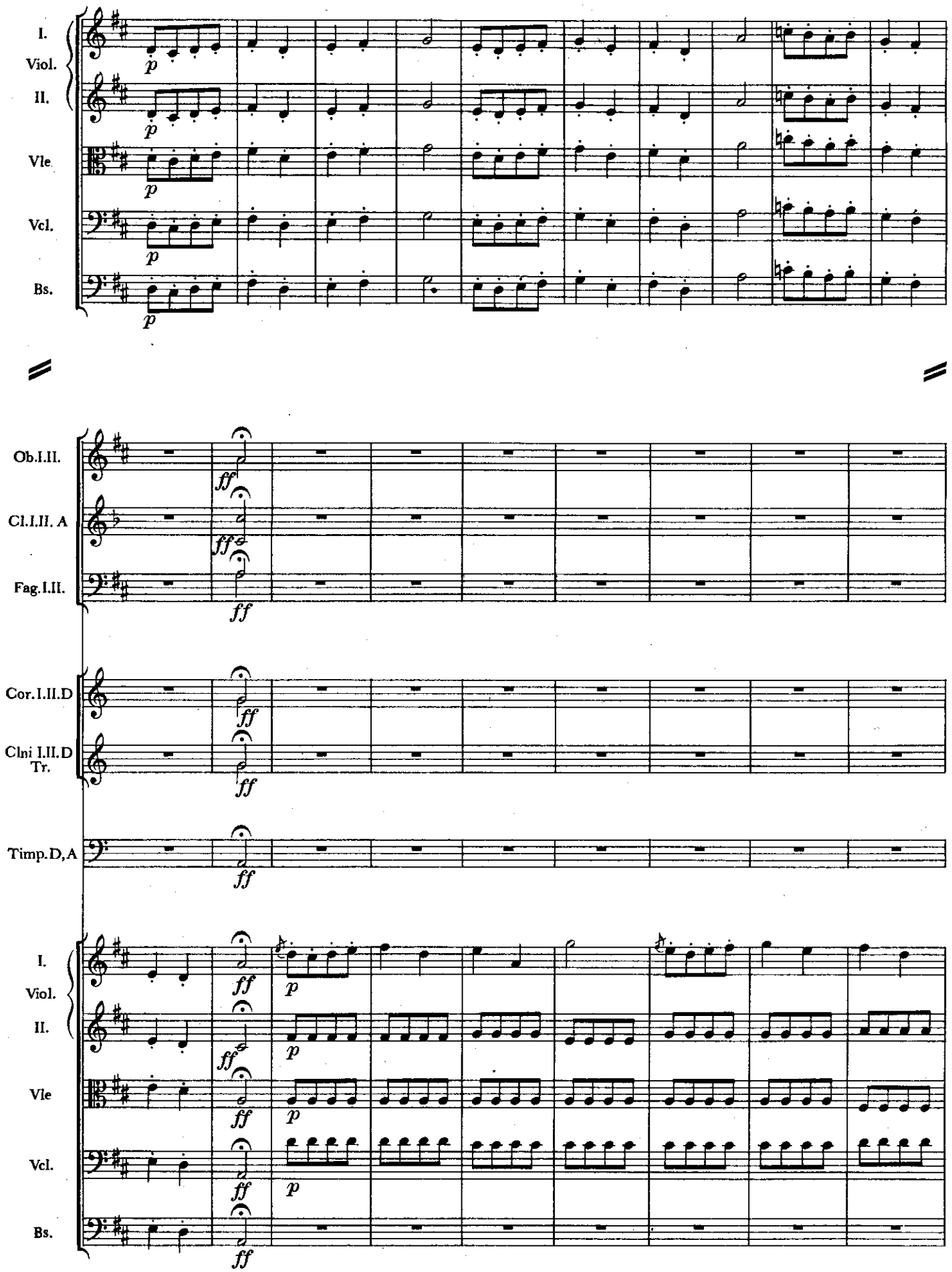

Skenováno pro studijní účely

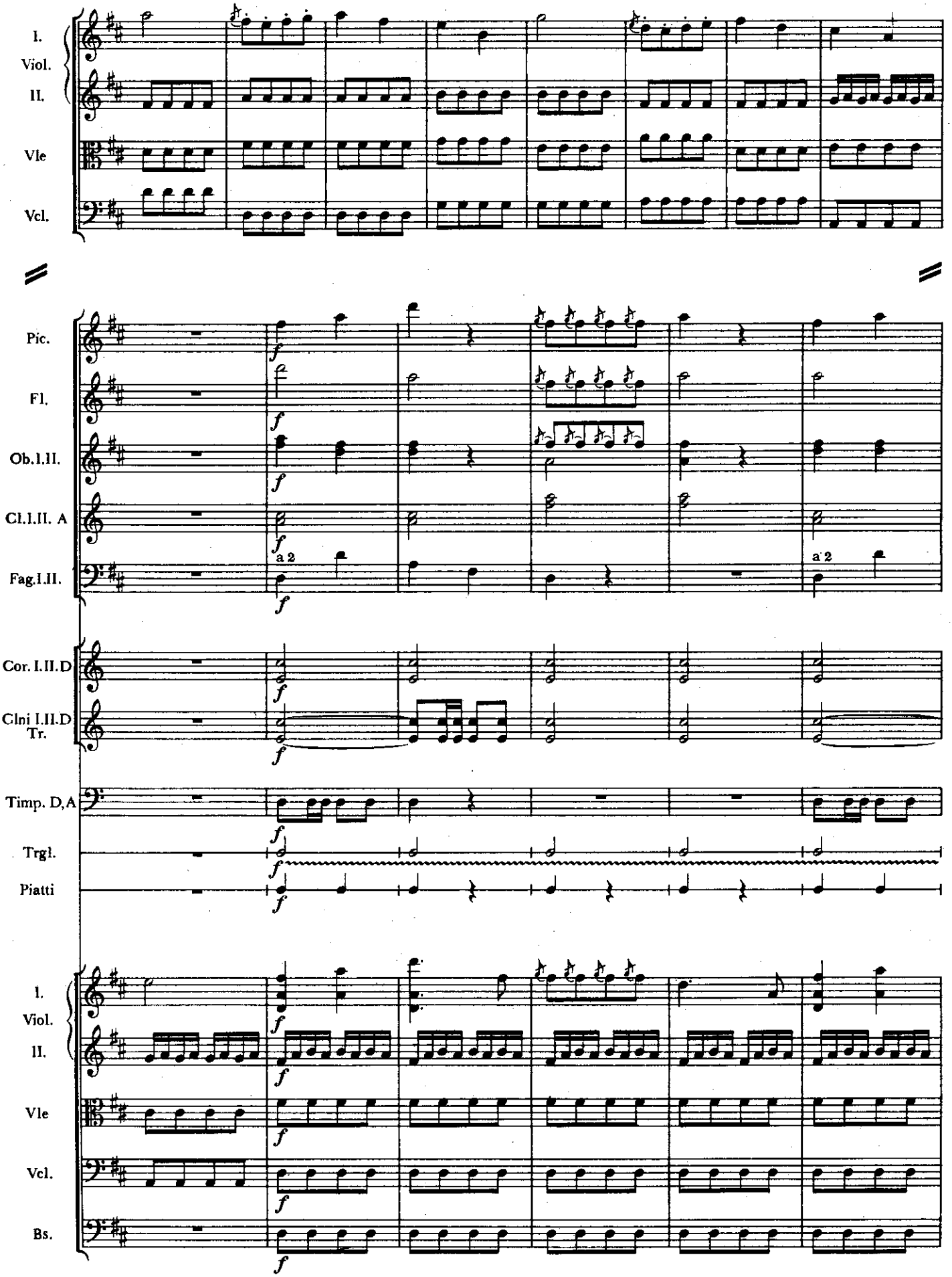

Skenováno pro studijní účely

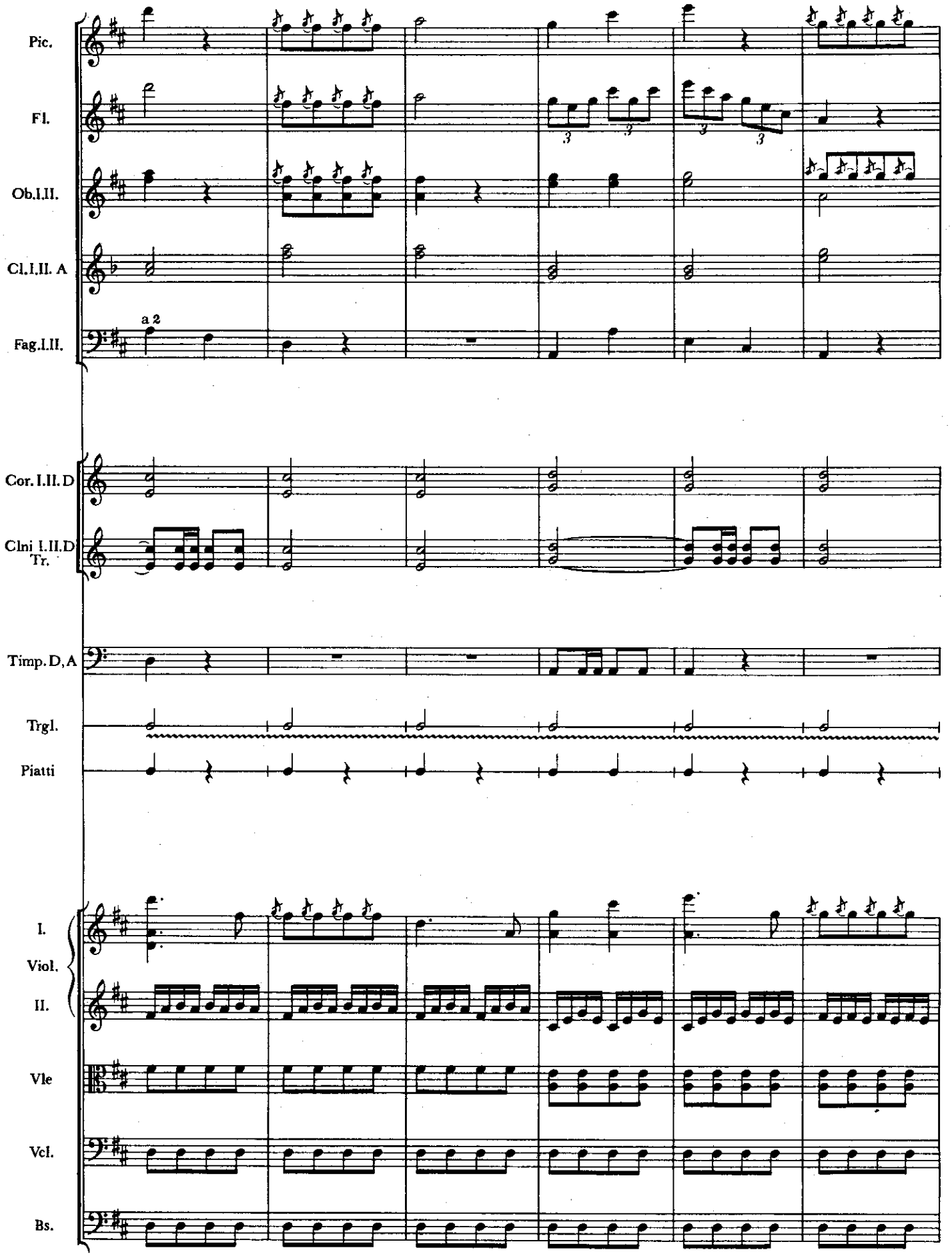

Skenováno pro studijní účely

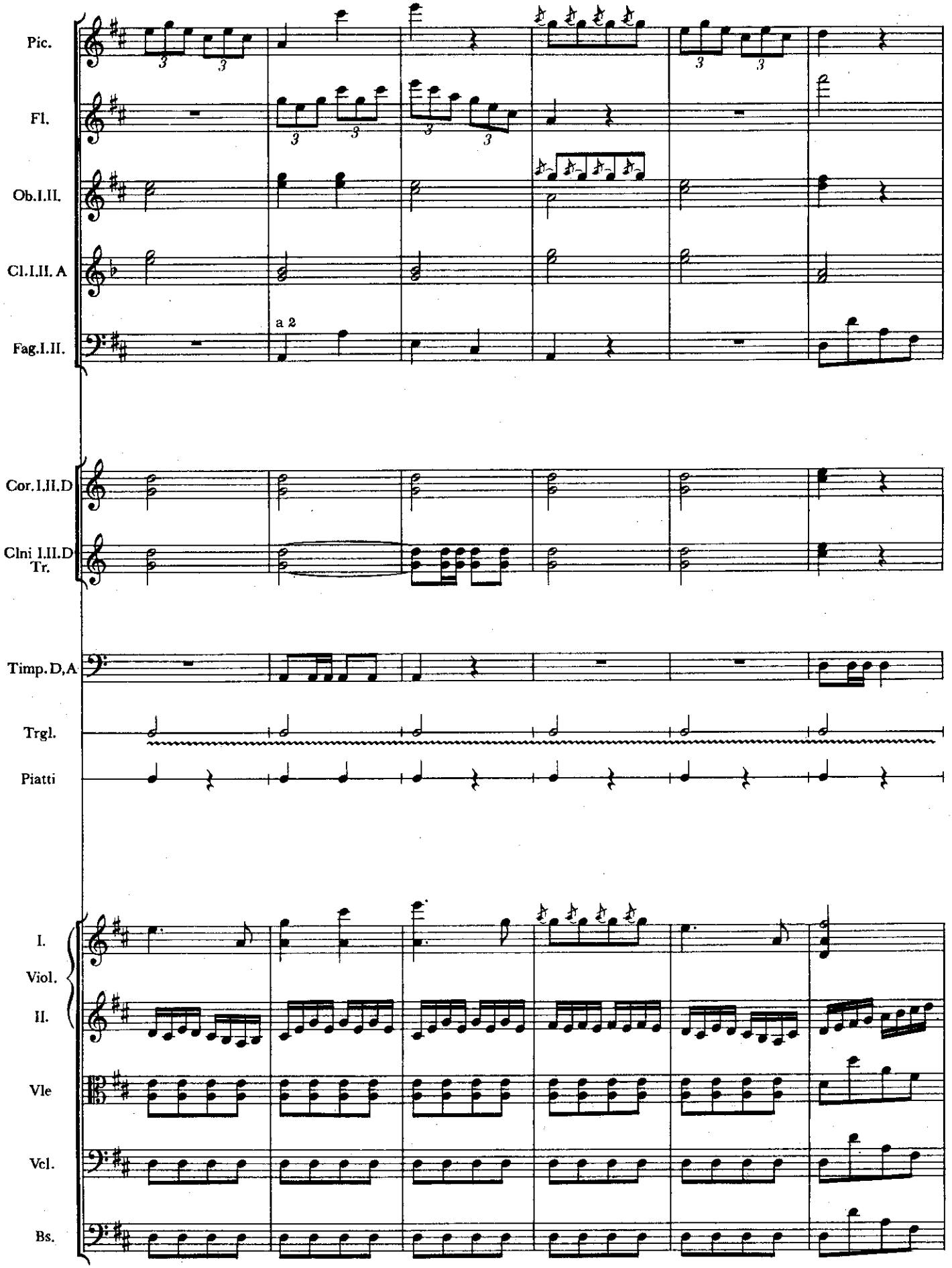

Skenováno pro studijní účely

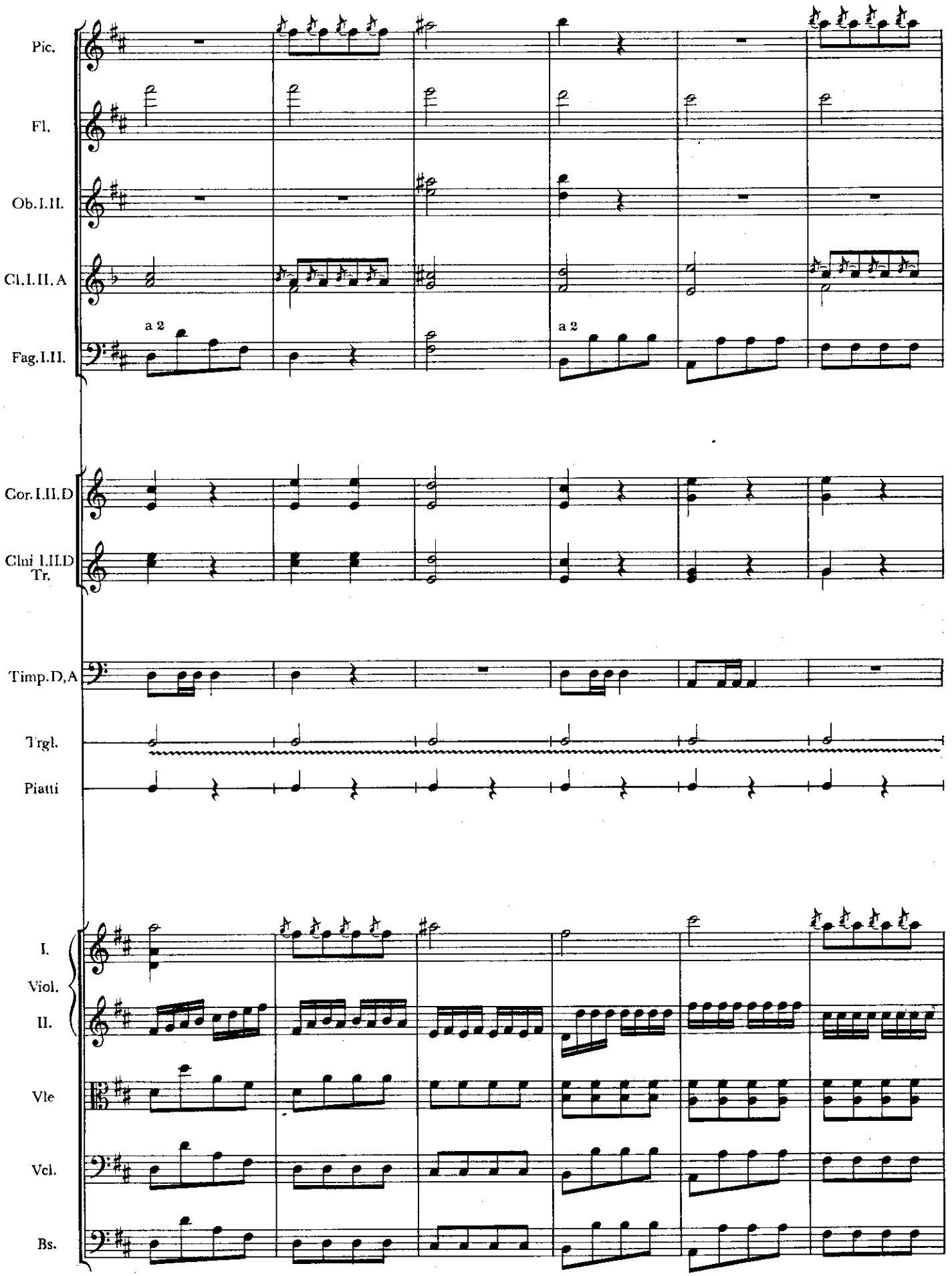

Skenováno pro studijní účely

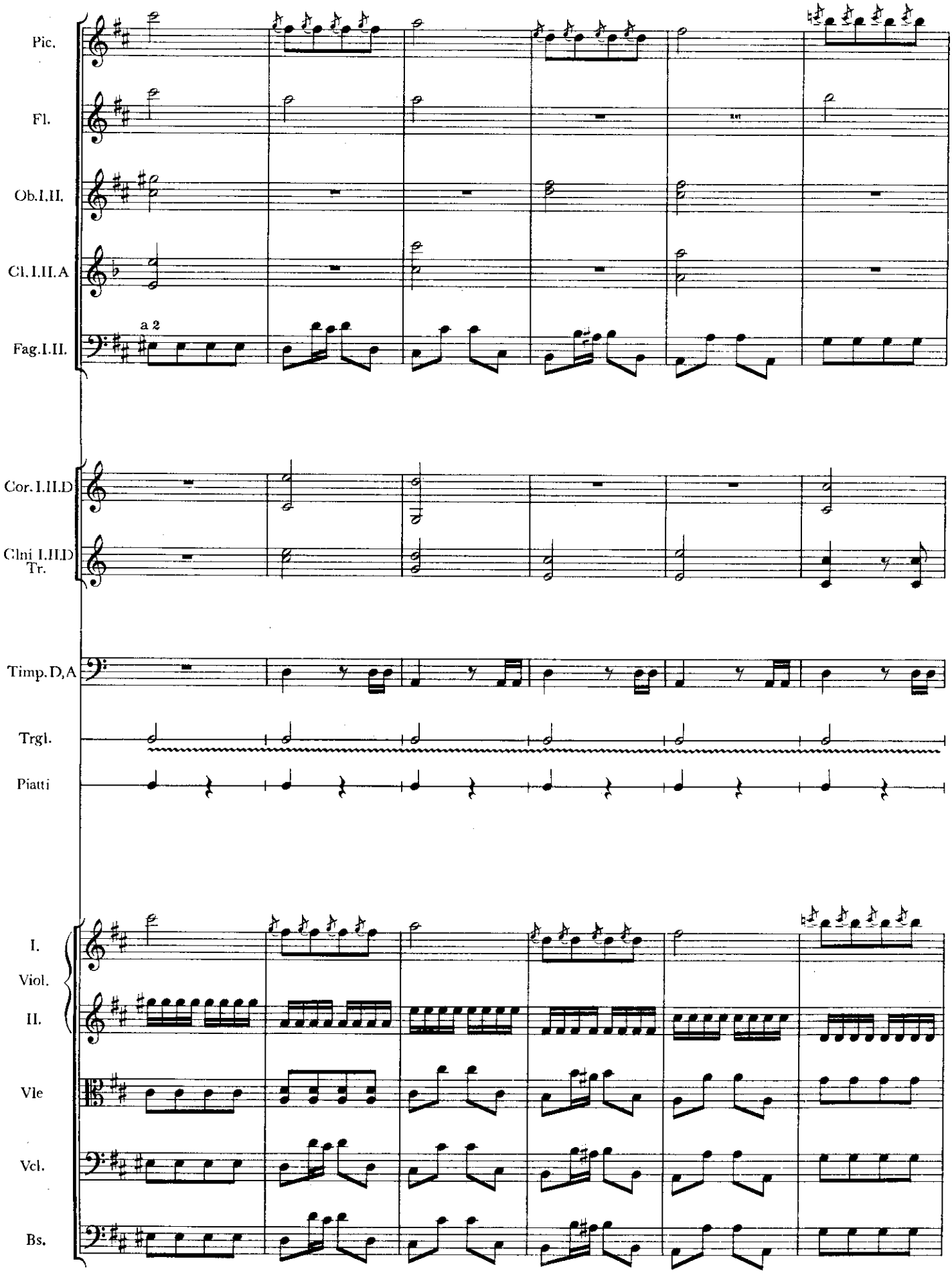

Skenováno pro studijní účely

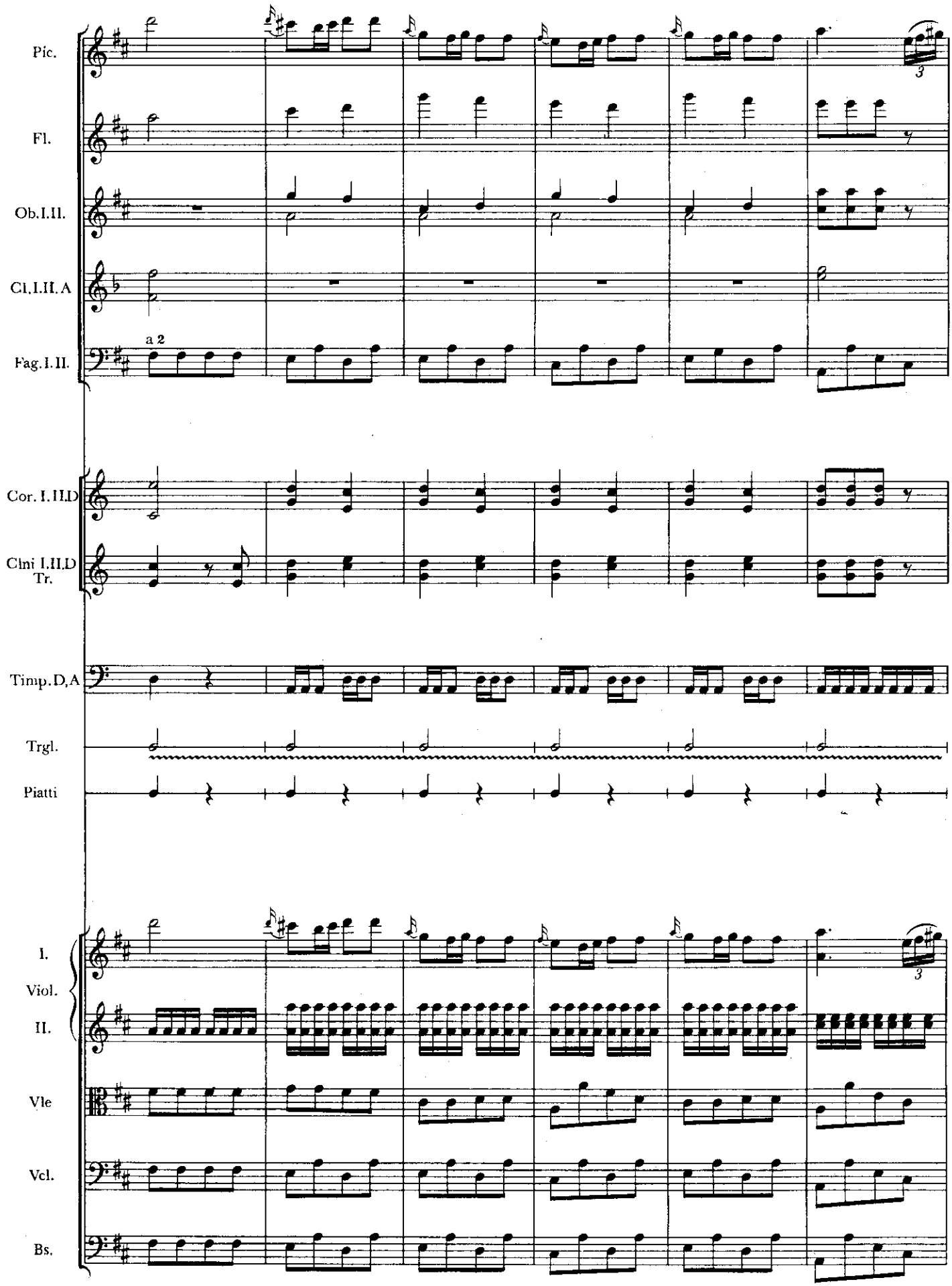

Skenováno pro studijní účely

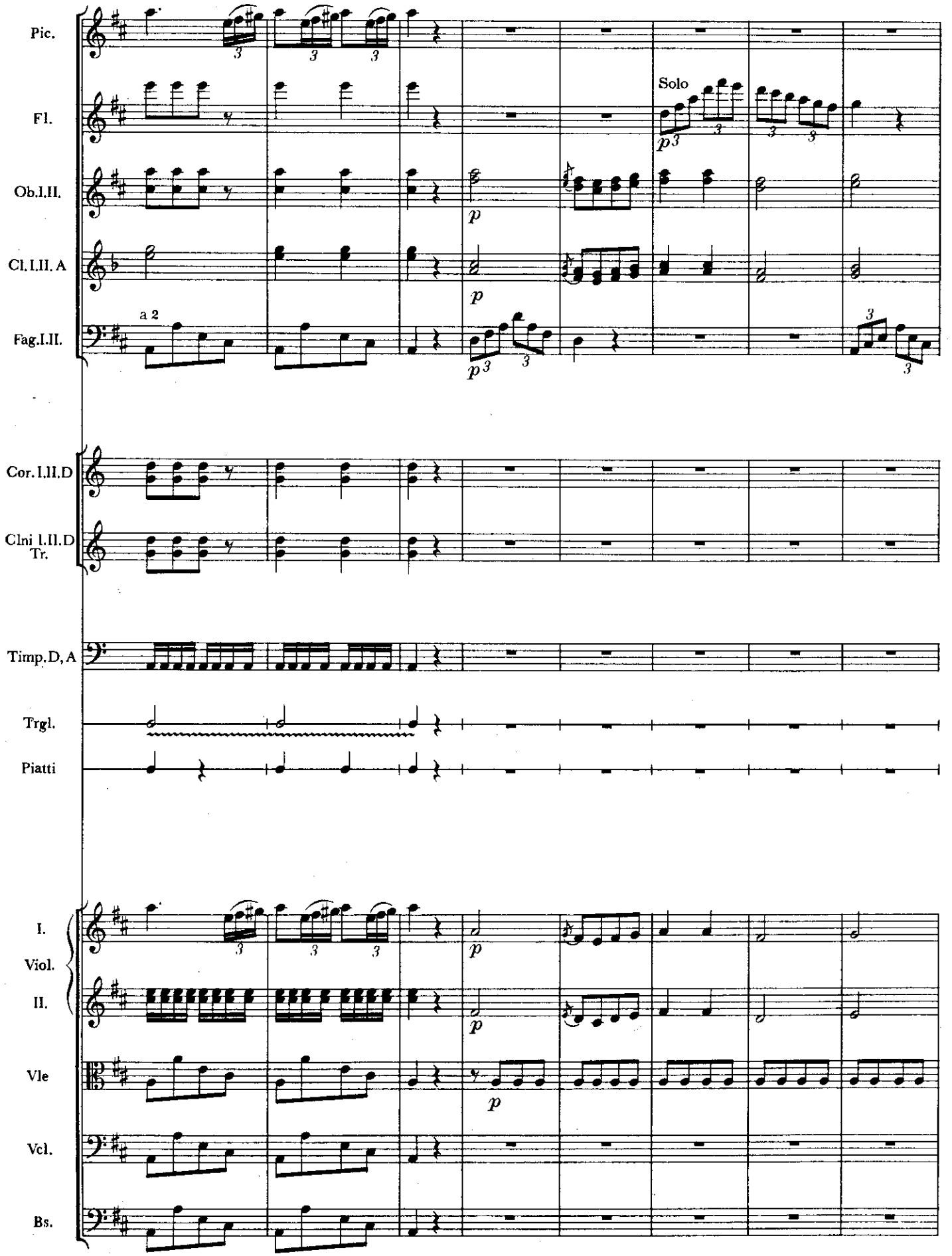

Skenováno pro studijní účely

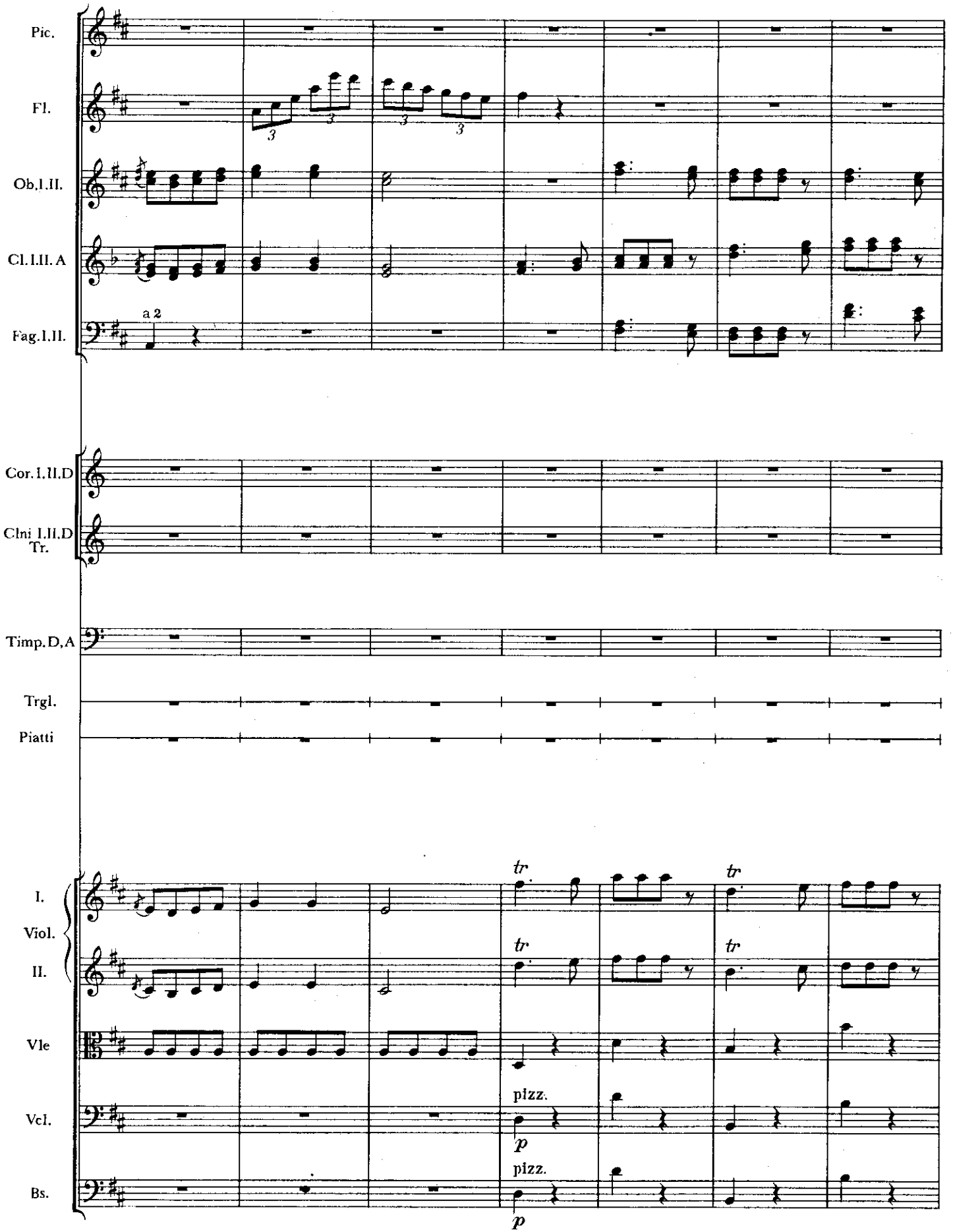

Skenováno pro studijní účely

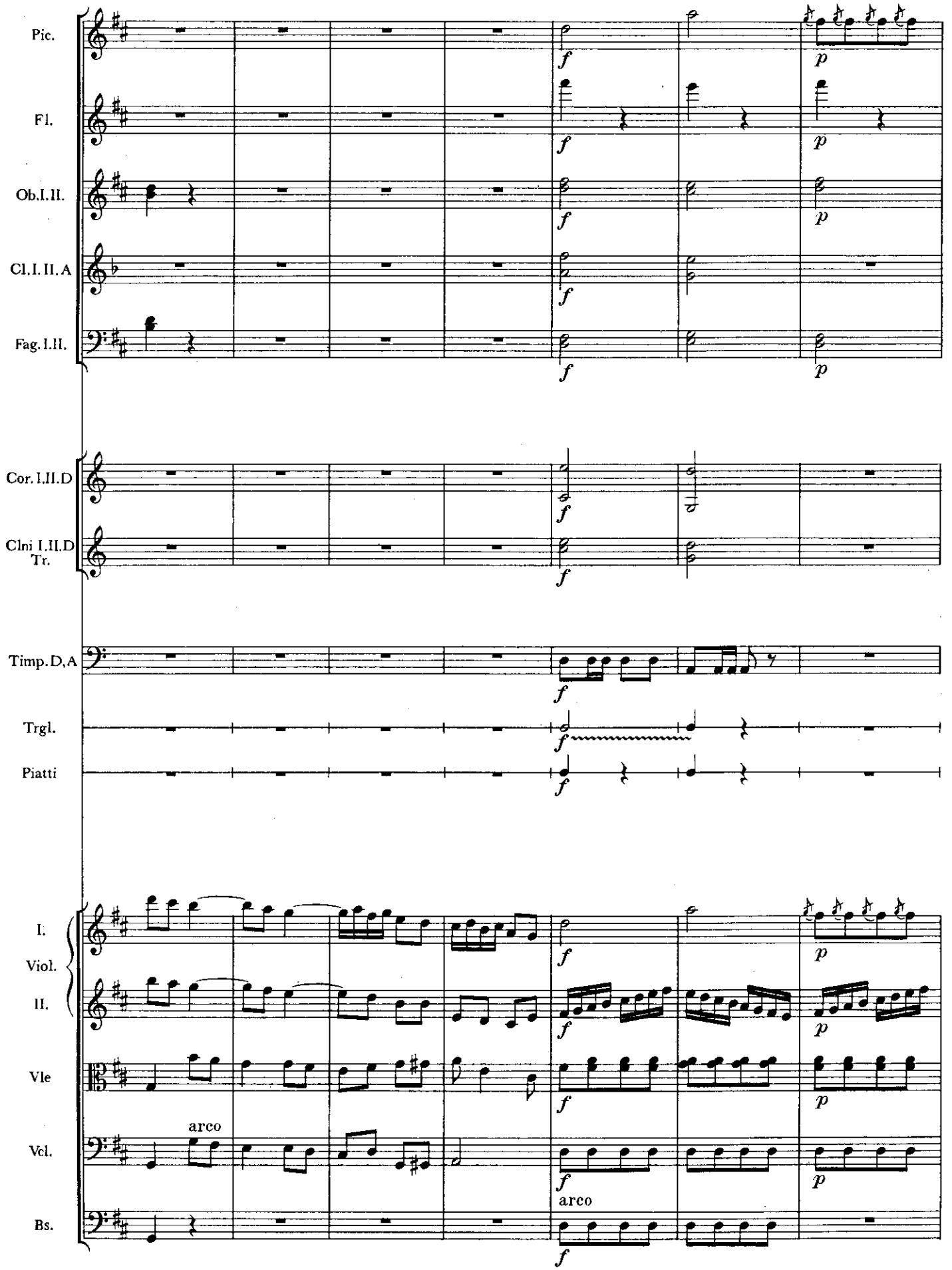

Skenováno pro studijní účely

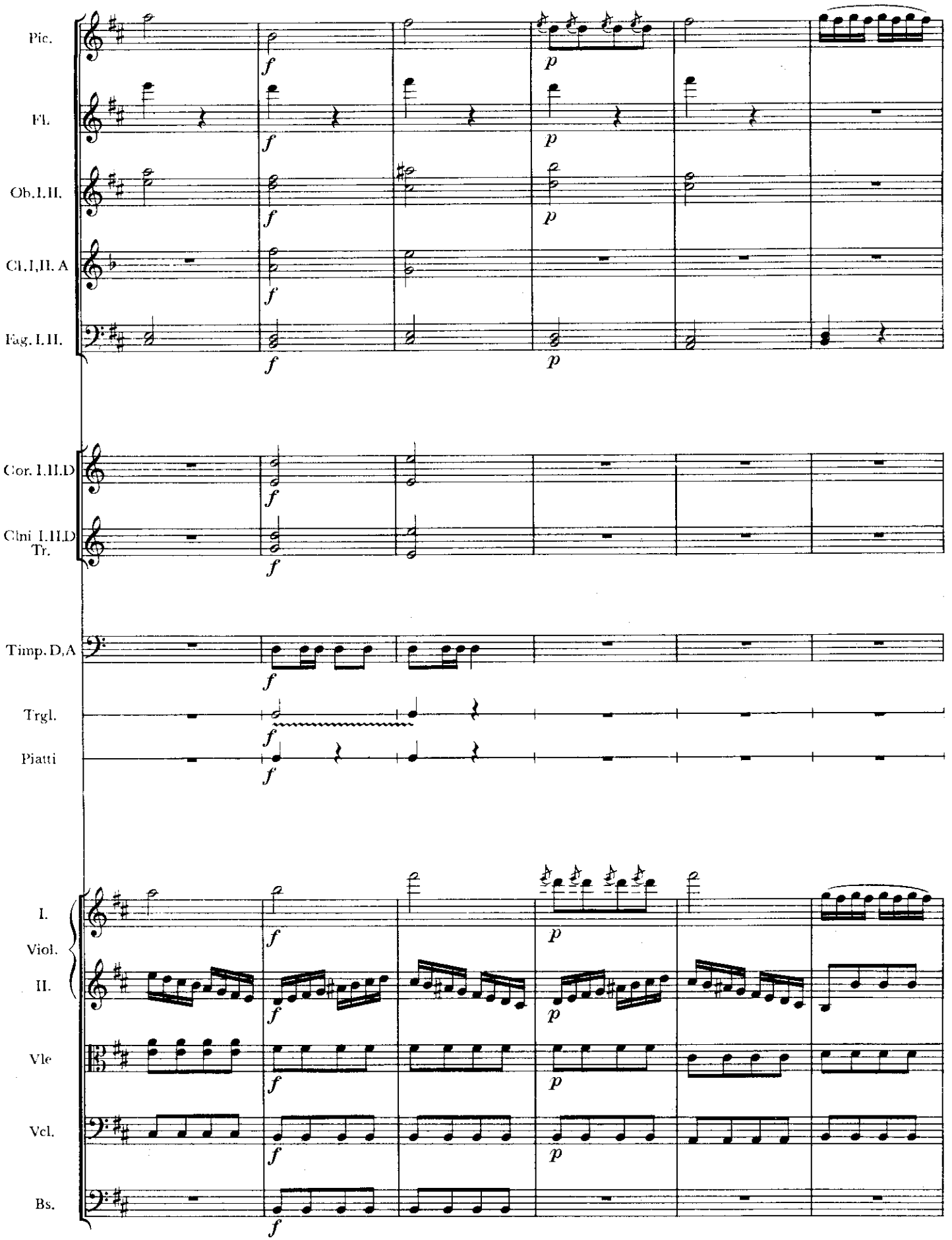

Skenováno pro studijní účely

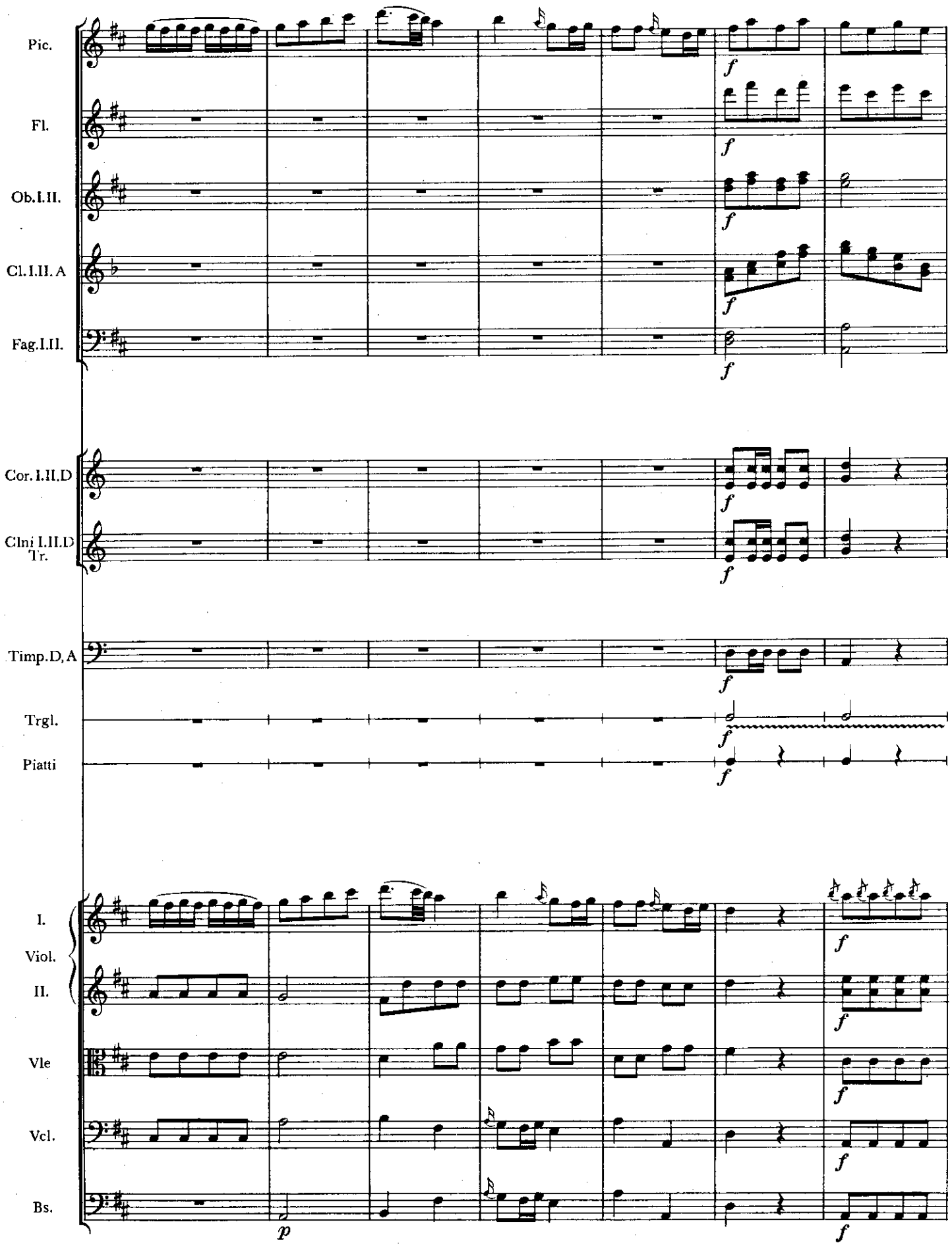

Skenováno pro studijní účely

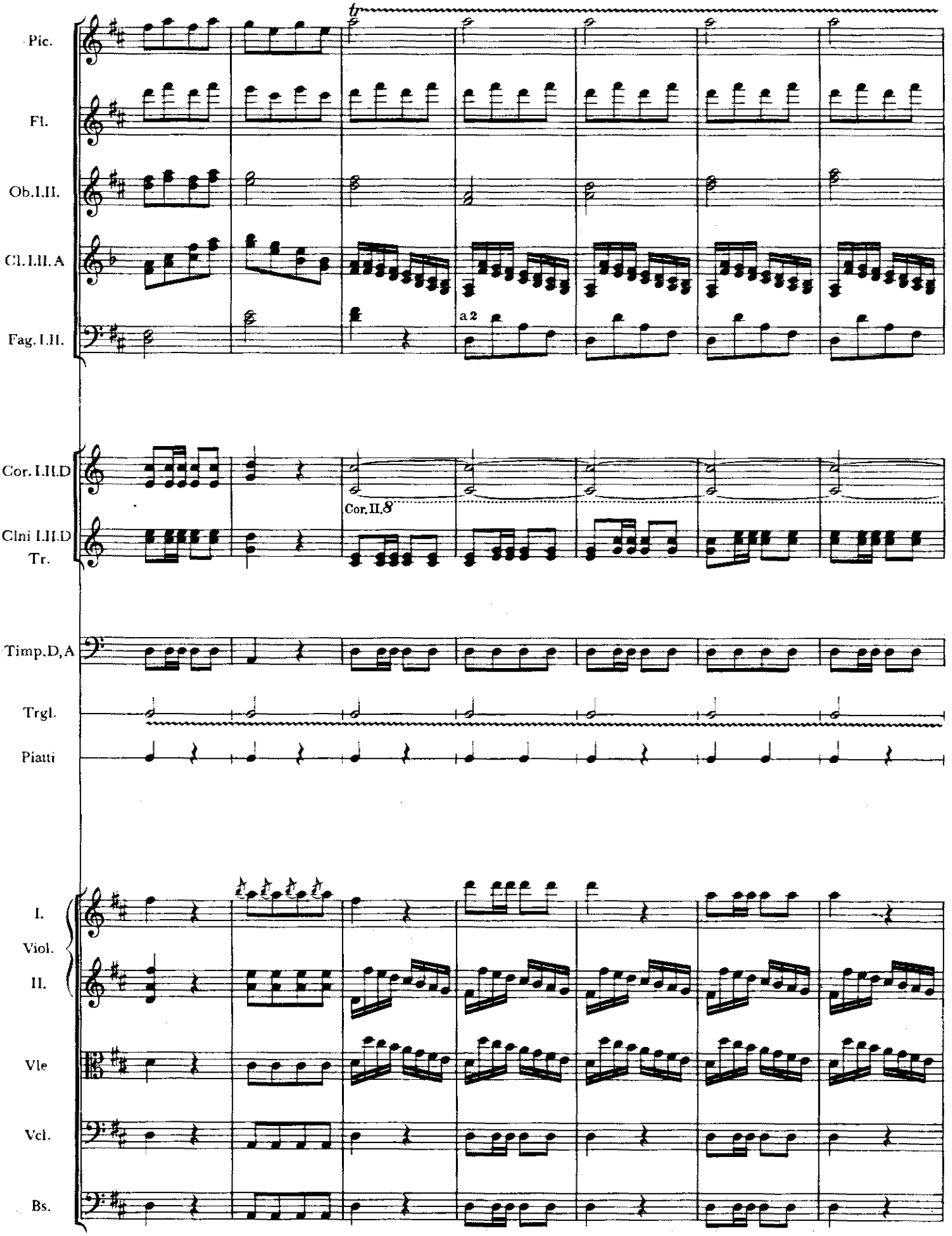

Skenováno pro studijní účely

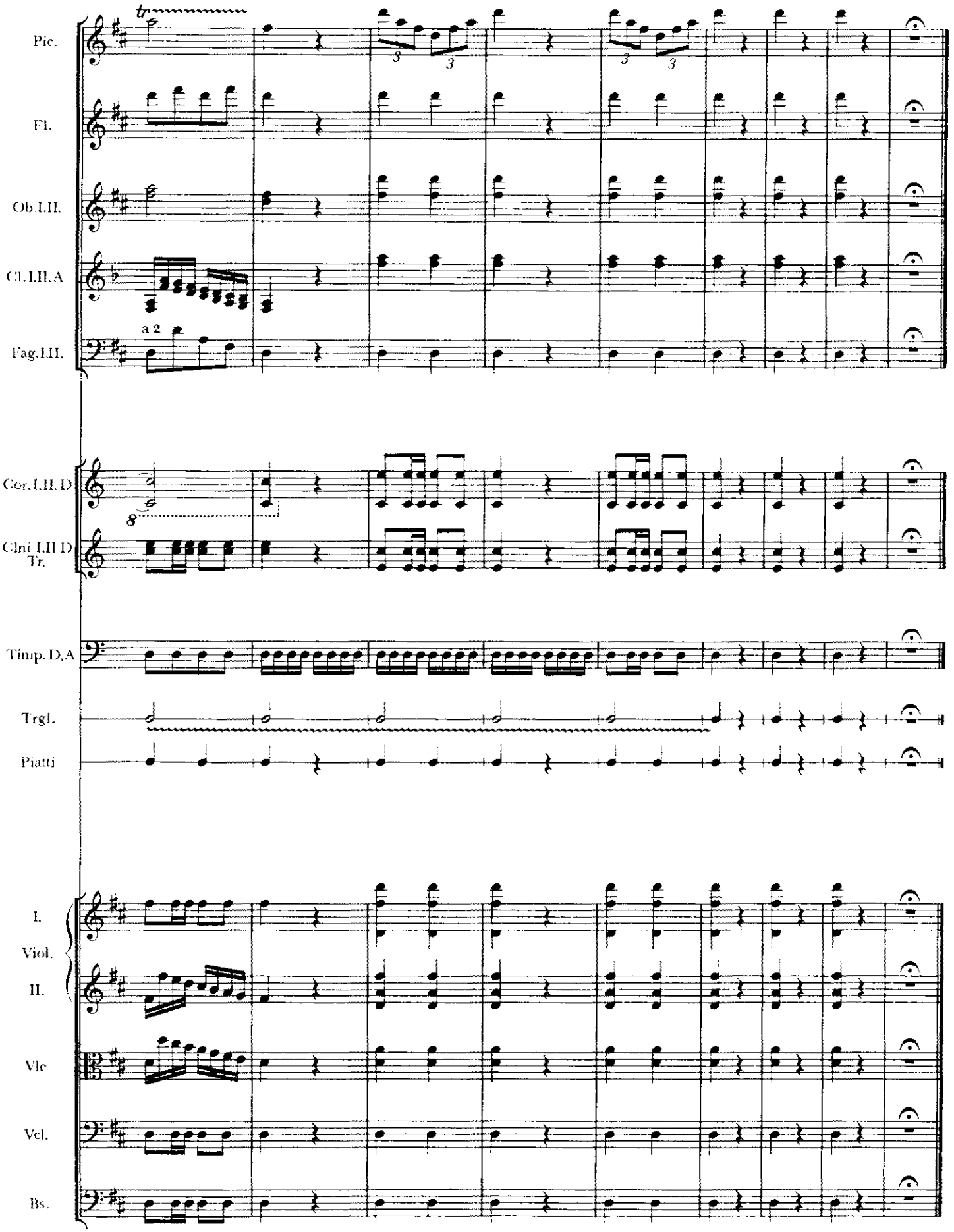

Skenováno pro studijní účely

150. CONCERTO IN D

Rkp. z konce 18. stol.

Antonín Vranický
1761—1820

Rondeau

Allegretto

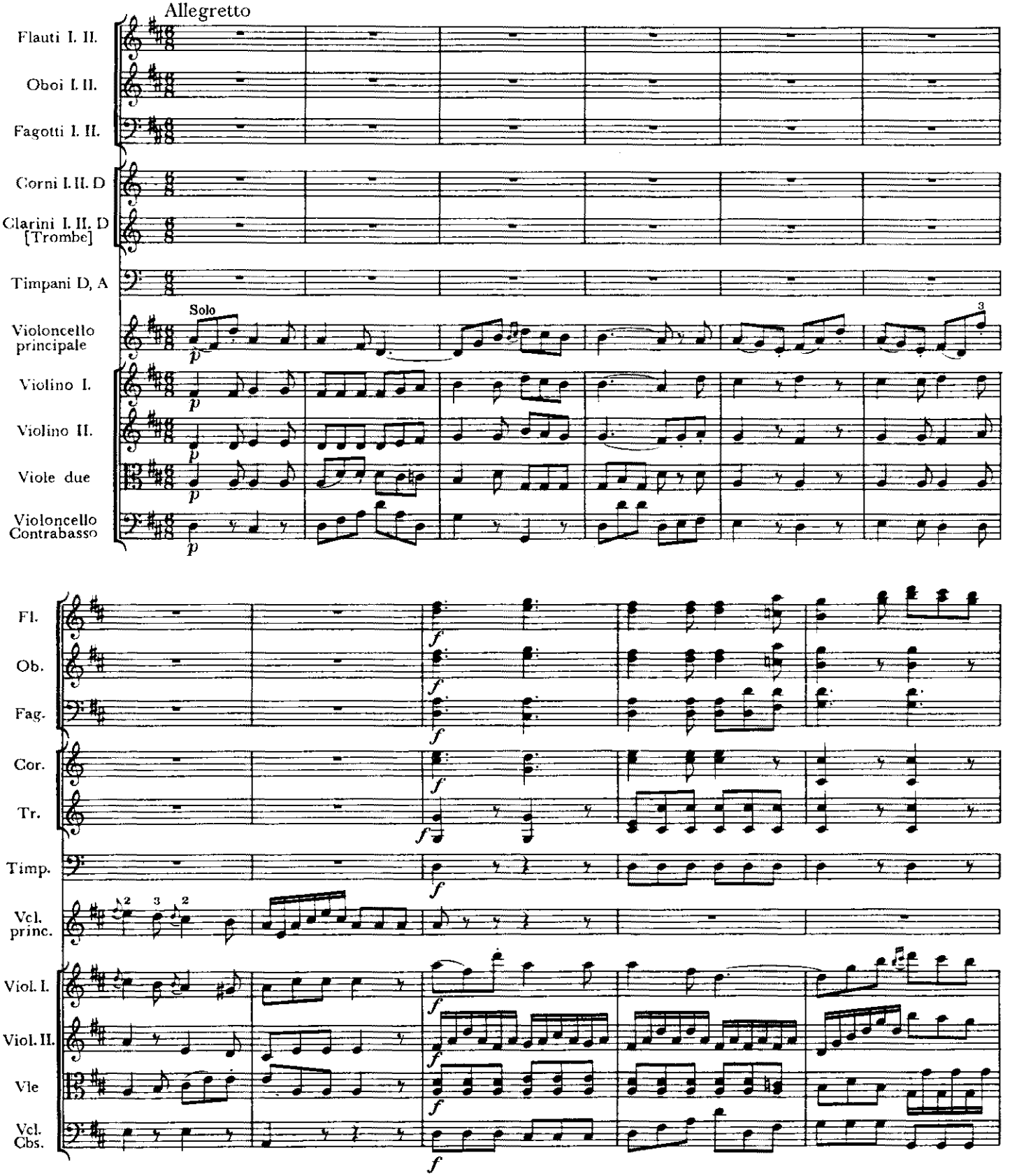

Skenováno pro studijní účely

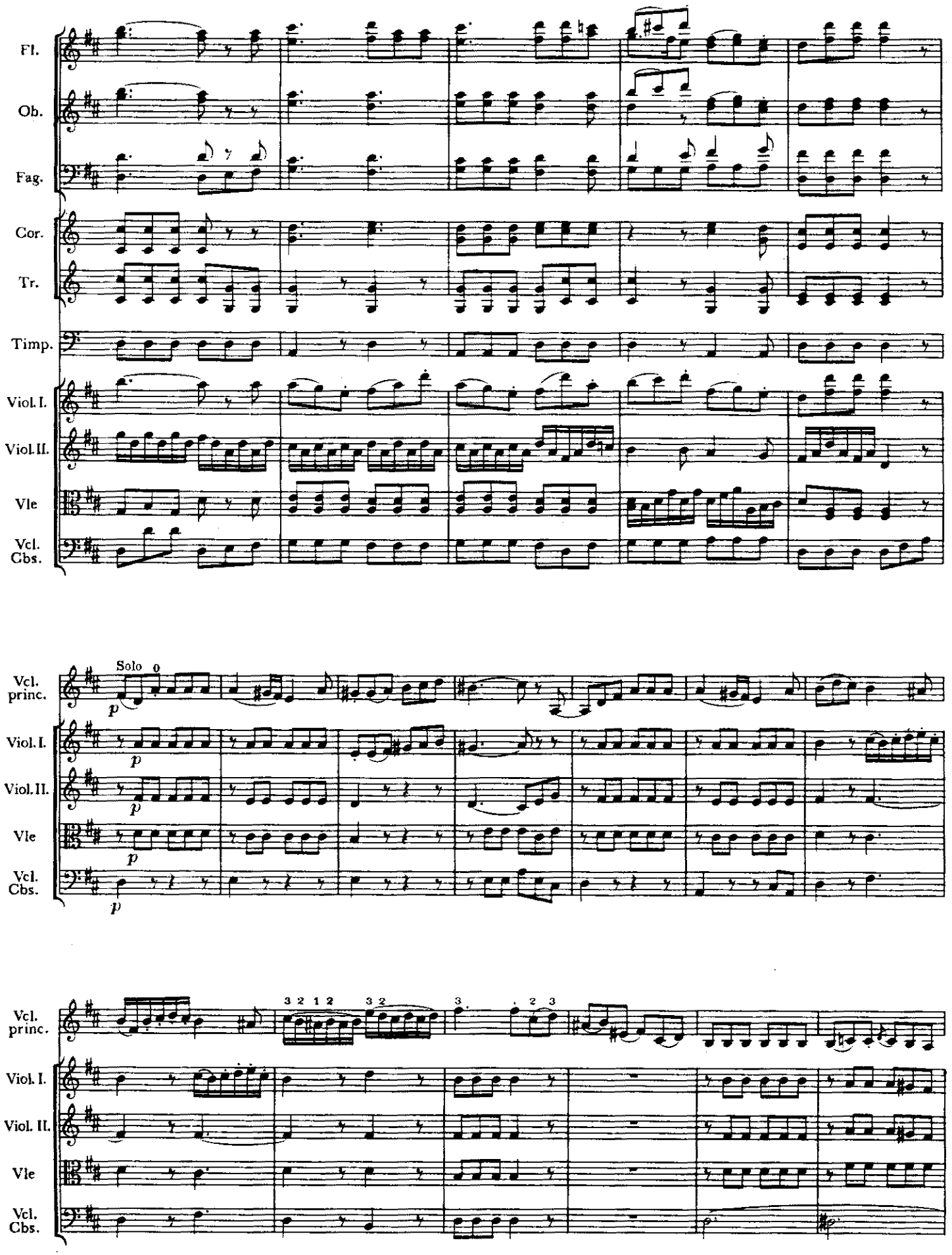

Skenováno pro studijní účely

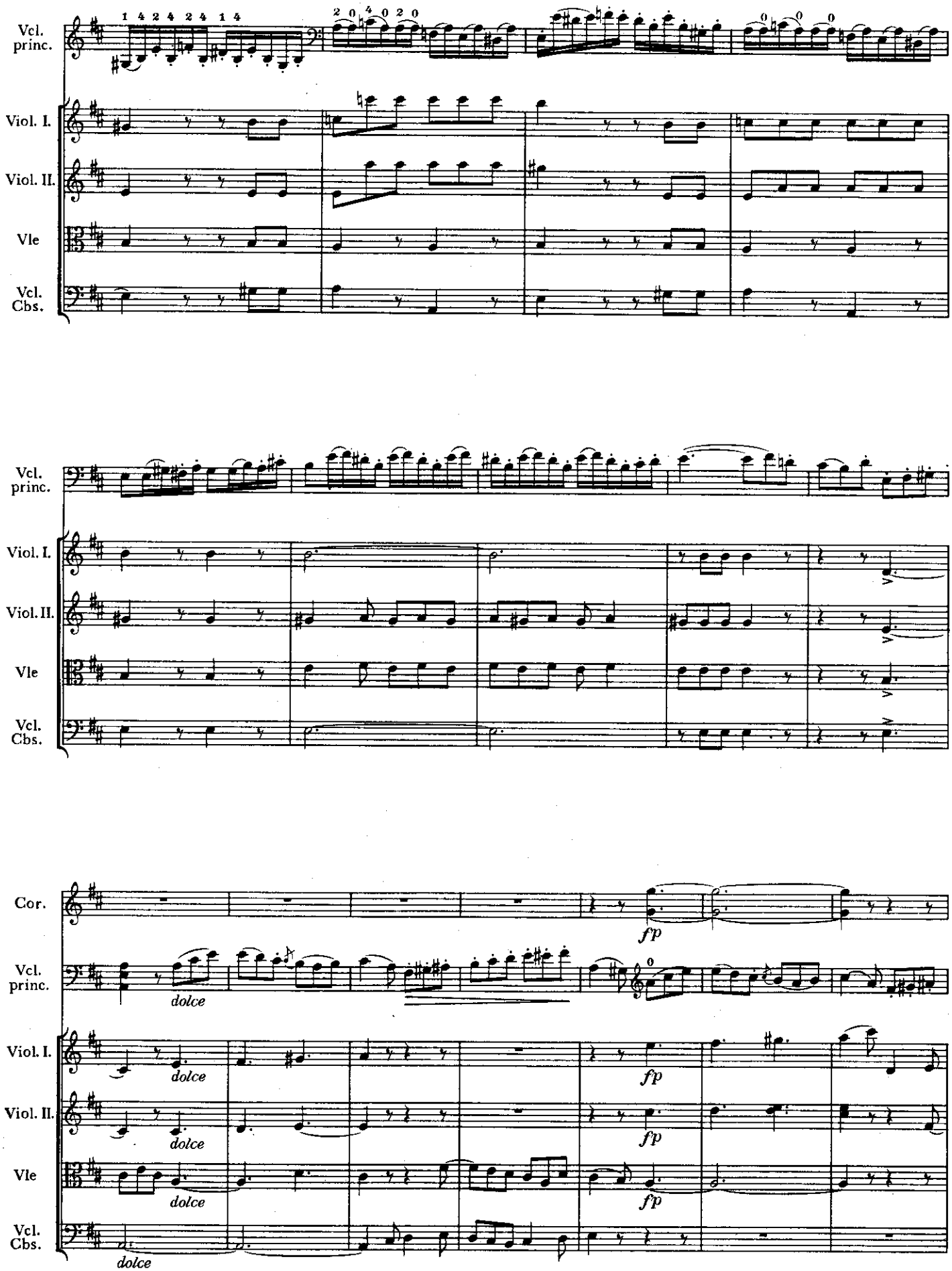

Skenováno pro studijní účely

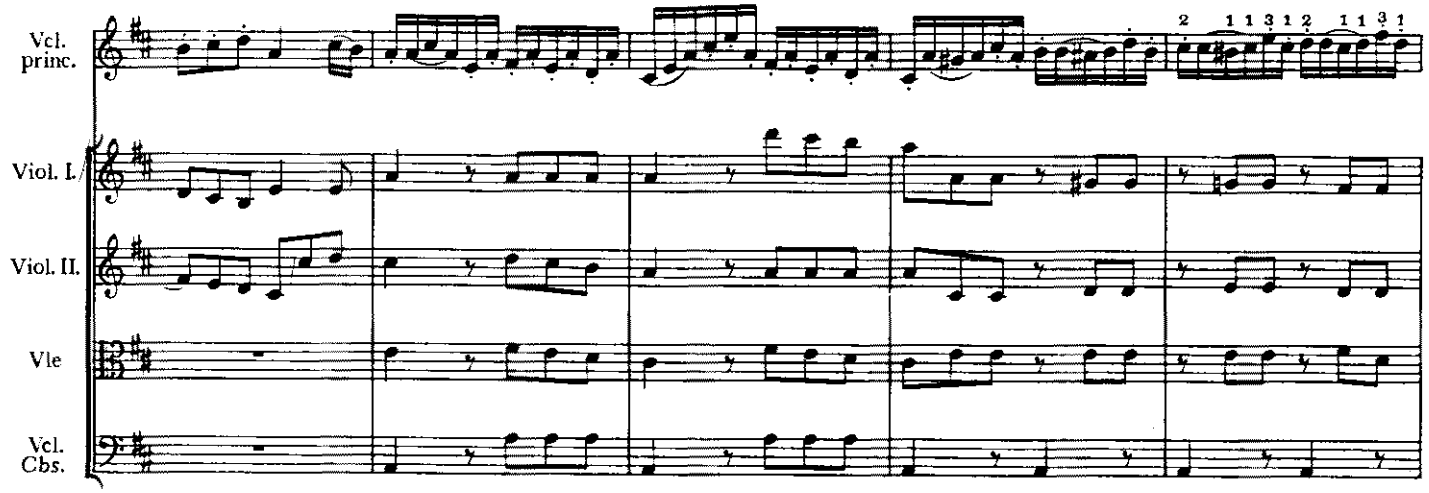

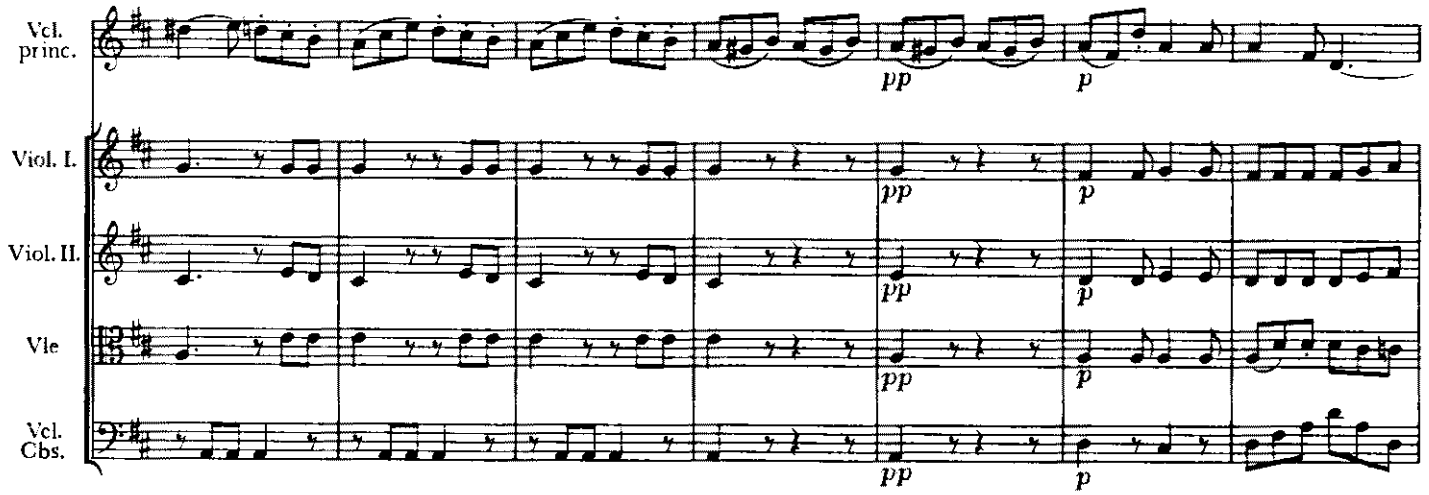

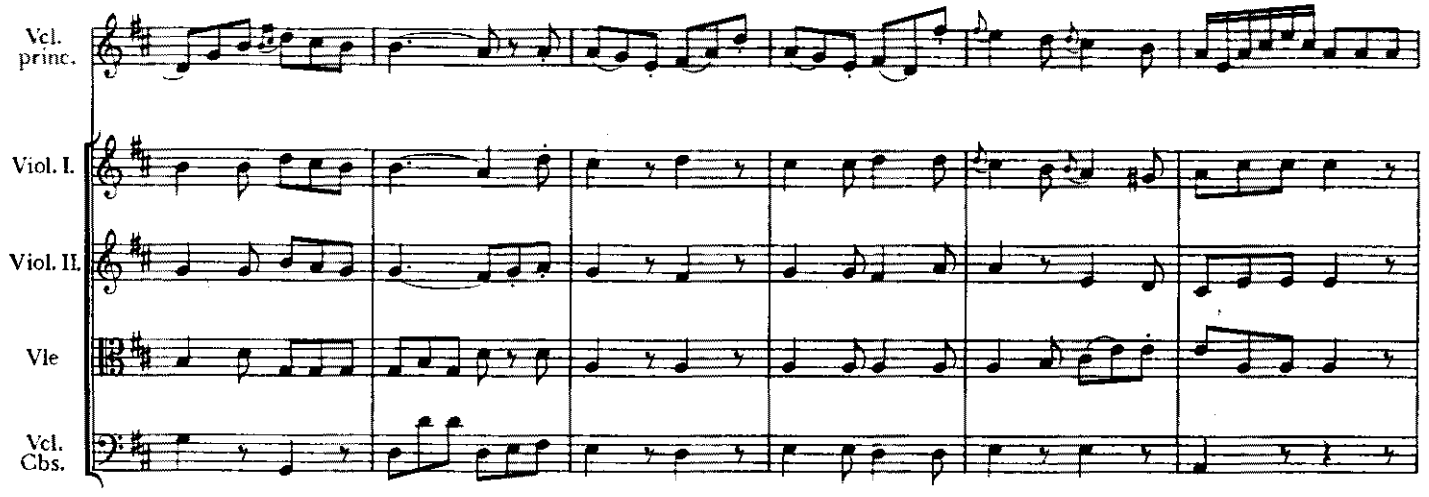

Skenováno pro studijní účely

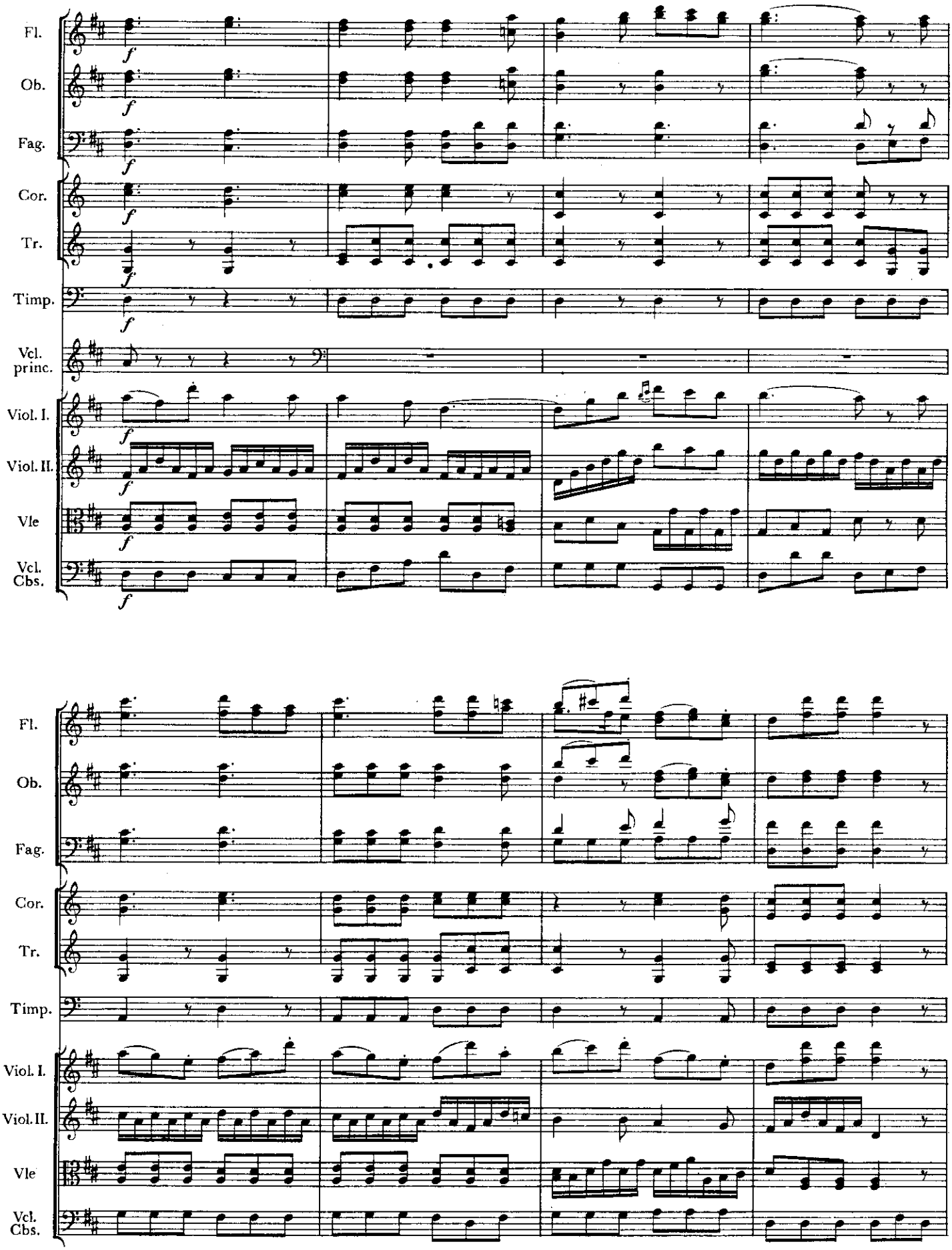

Skenováno pro studijní účely

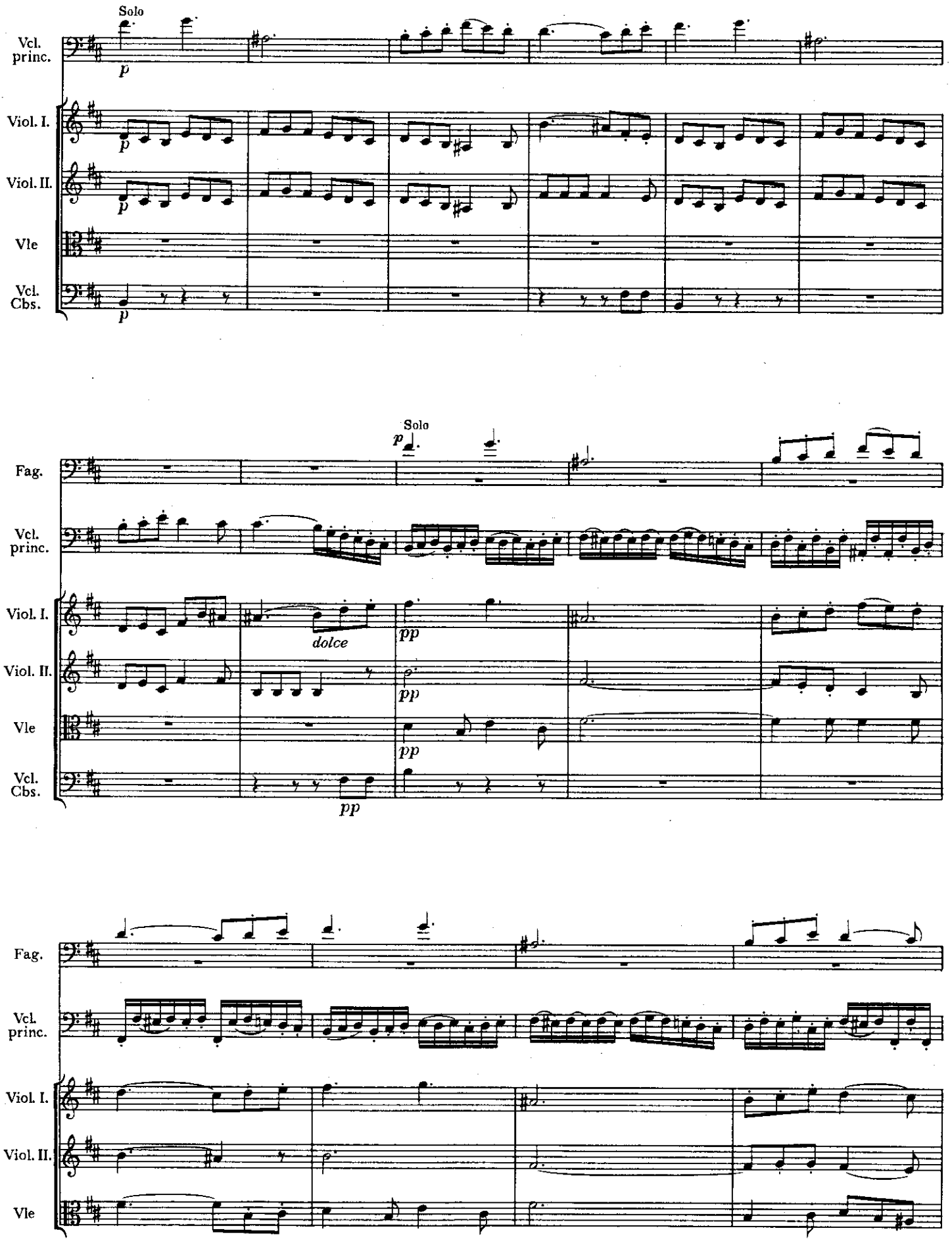

Skenováno pro studijní účely

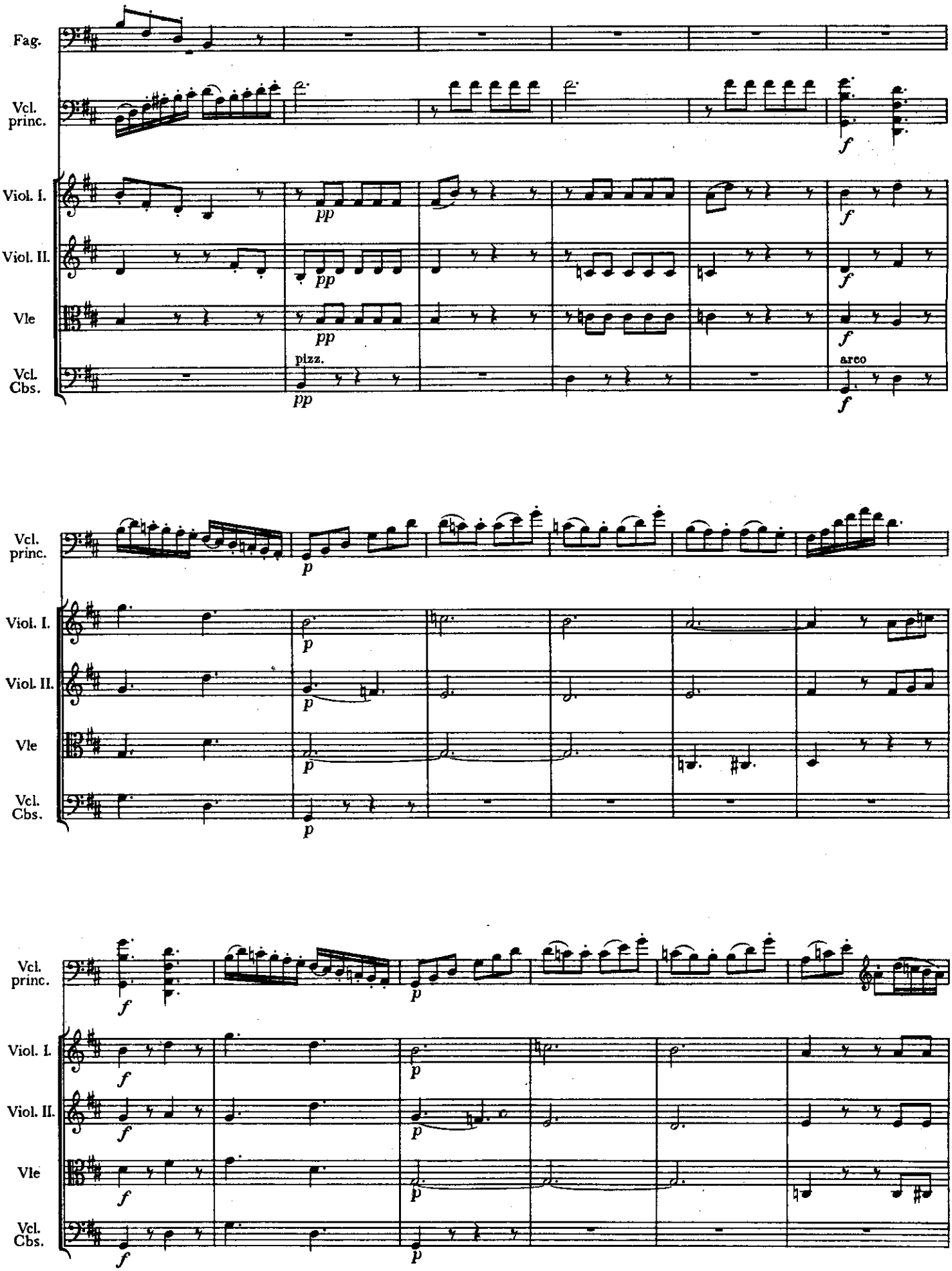

Skenováno pro studijní účely

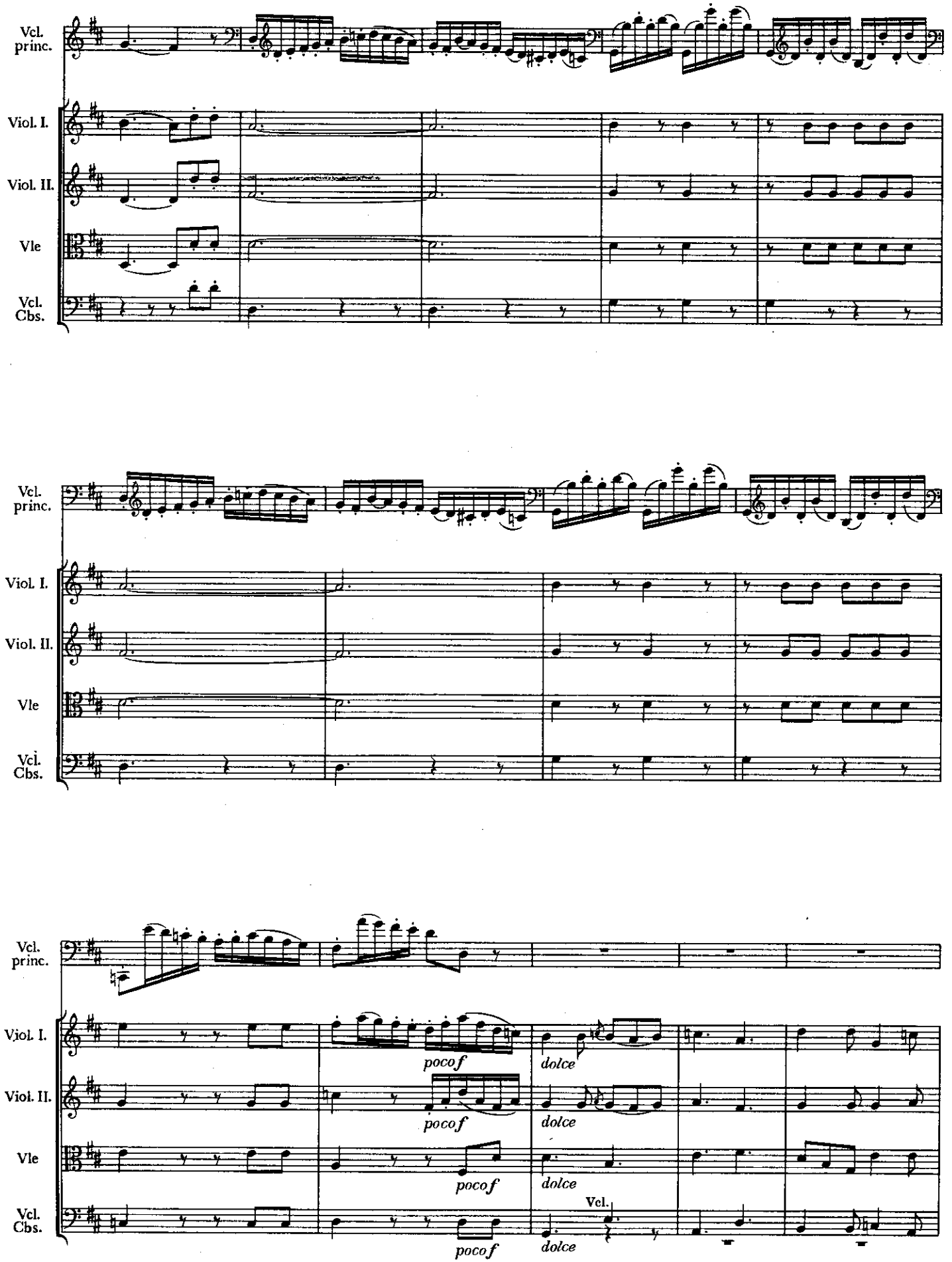

Skenováno pro studijní účely

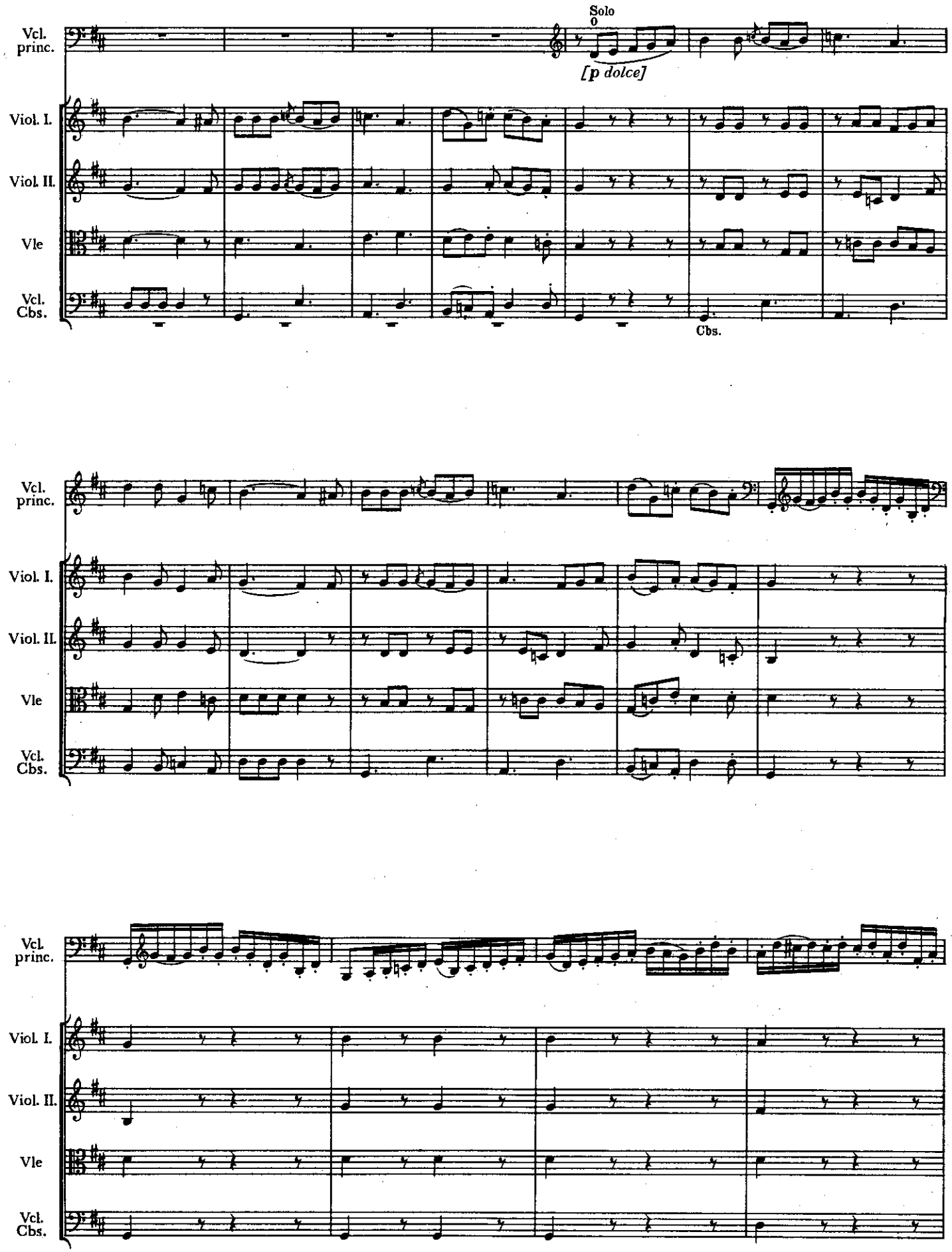

Skenováno pro studijní účely

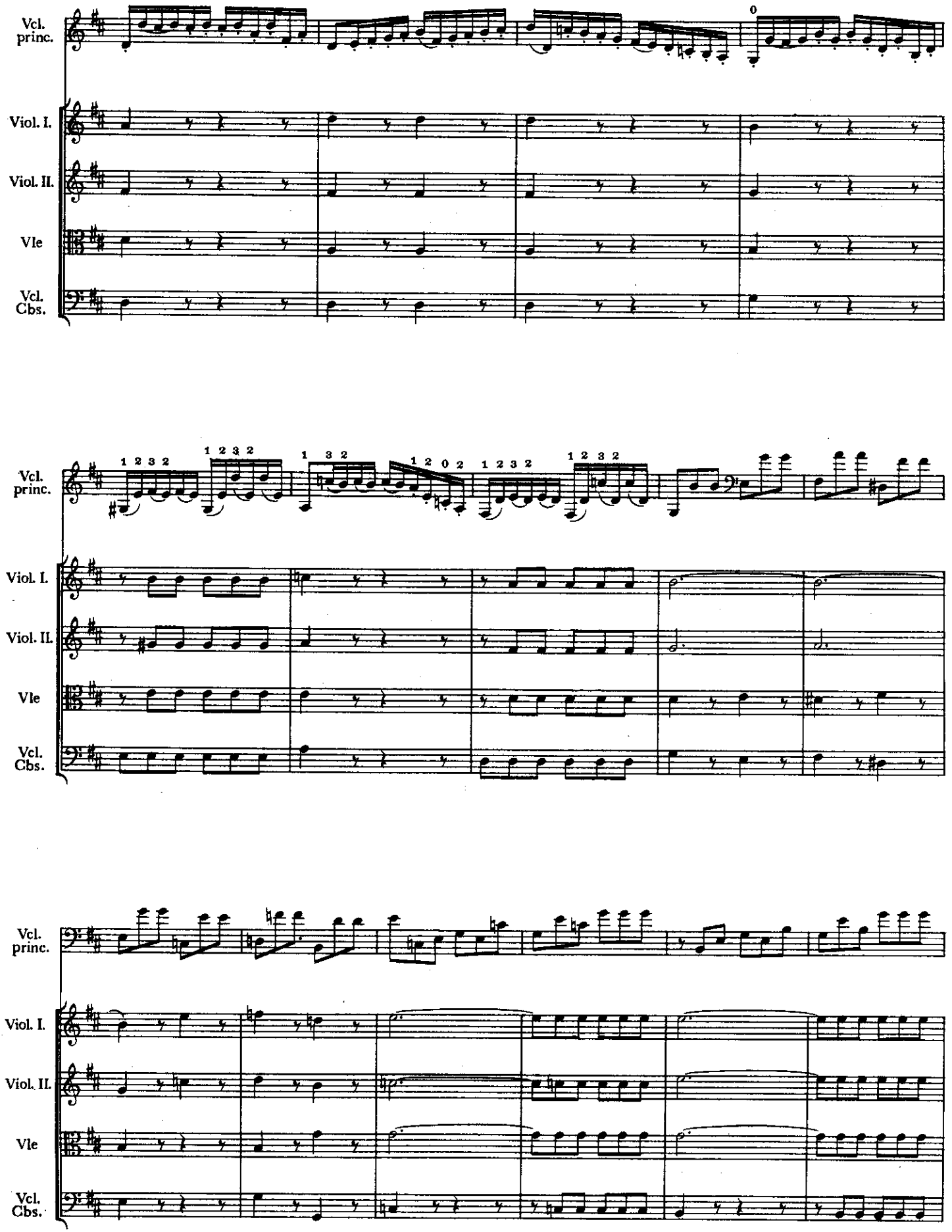

Skenováno pro studijní účely

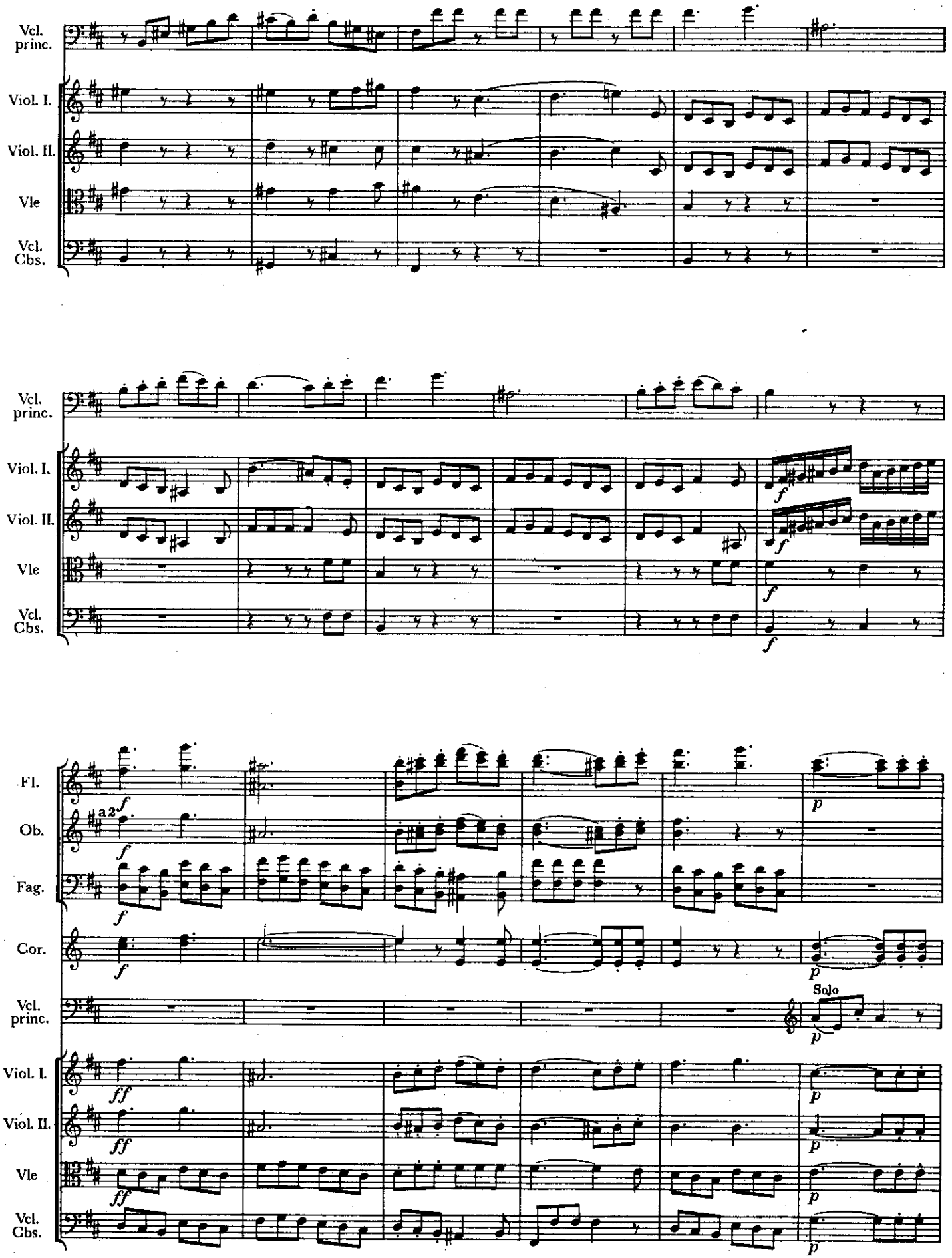

Skenováno pro studijní účely

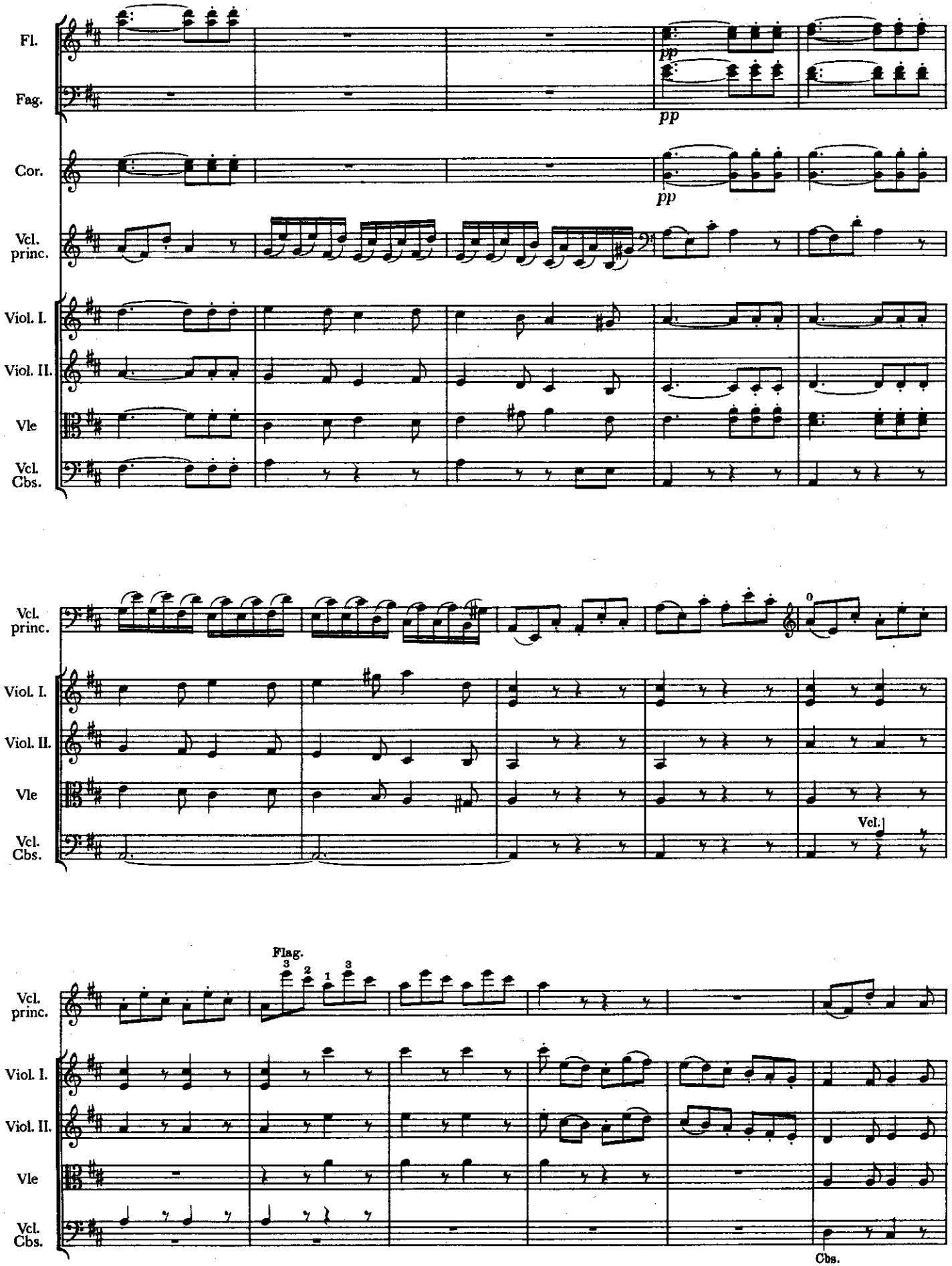

Skenováno pro studijní účely

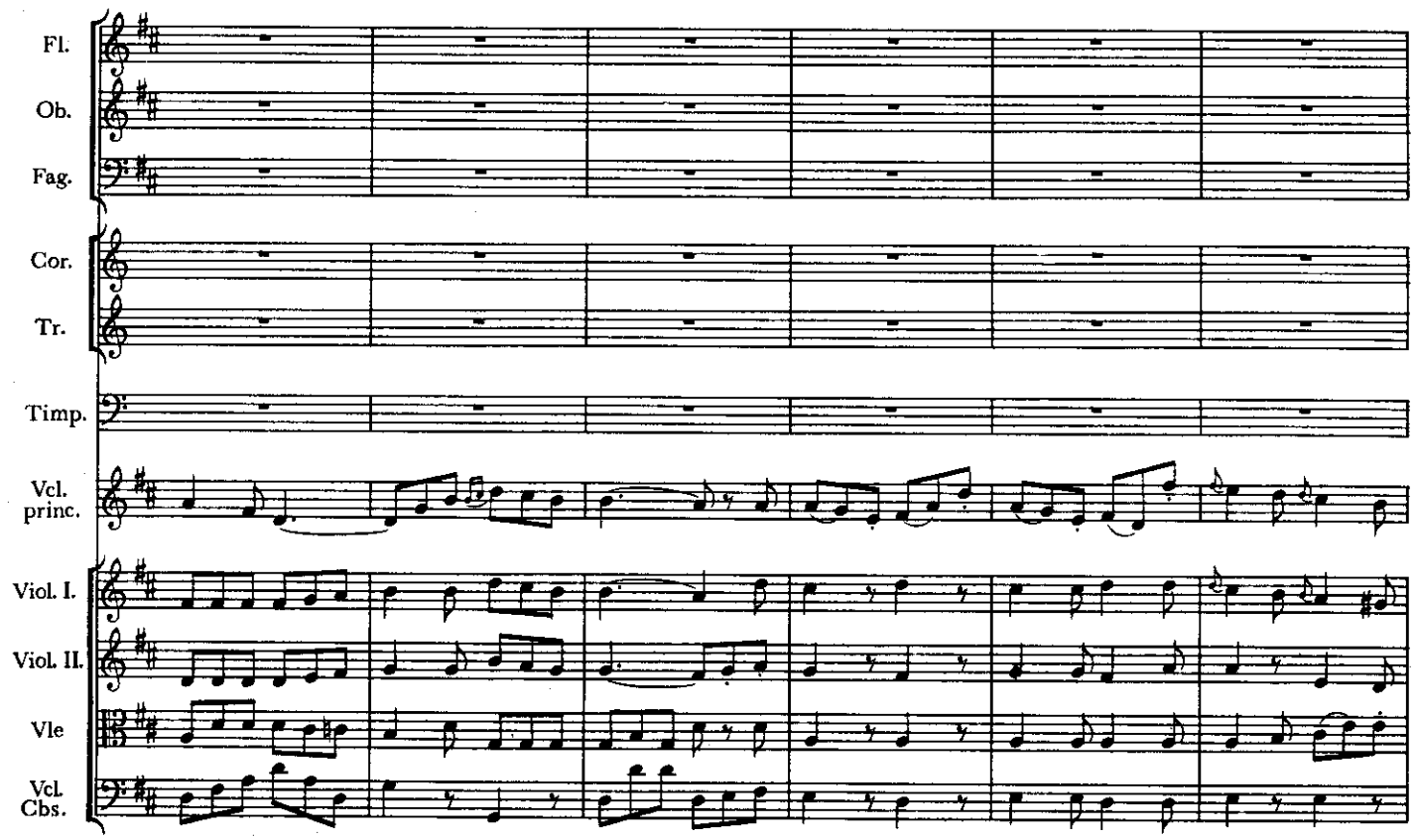

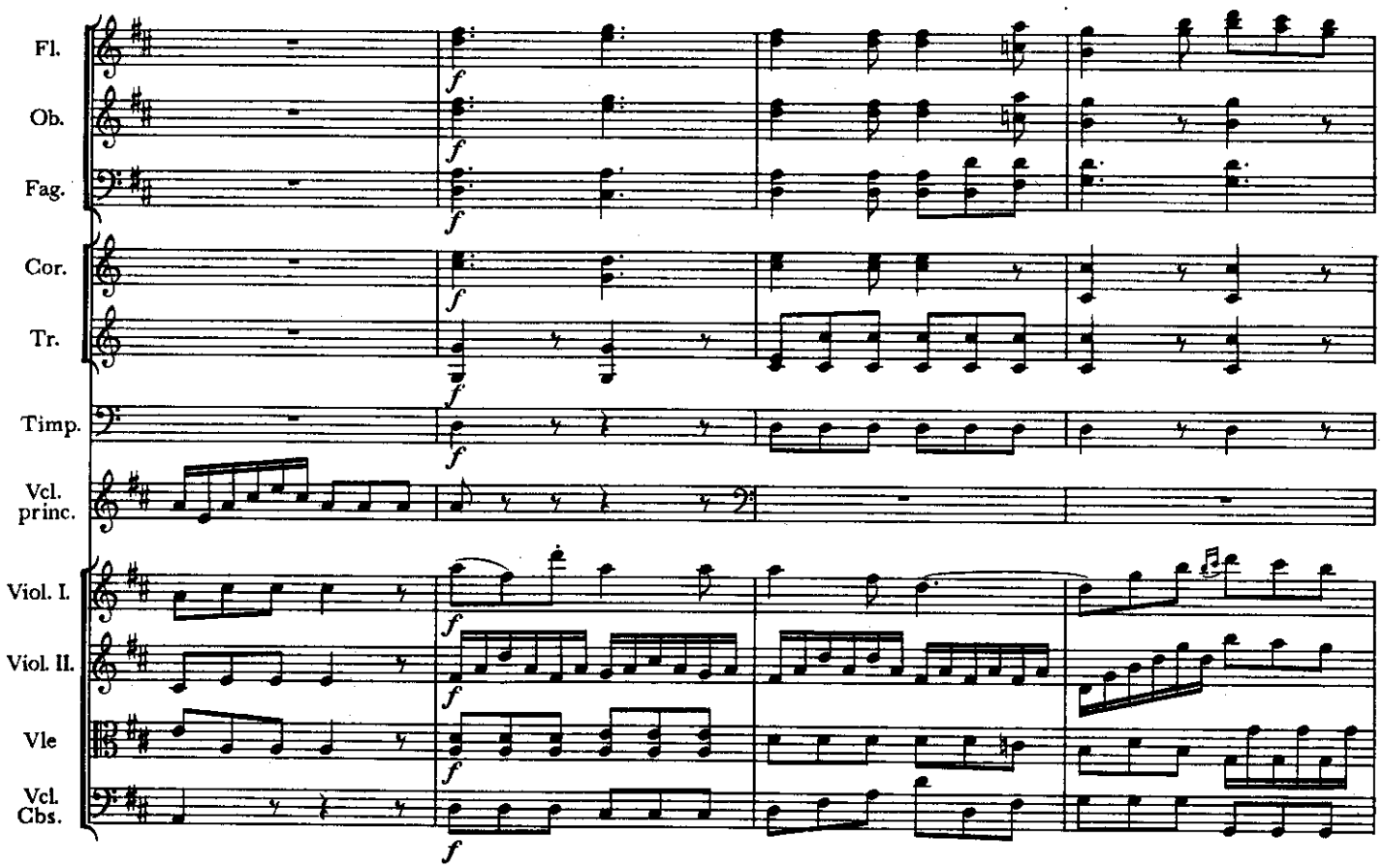

Skenováno pro studijní účely

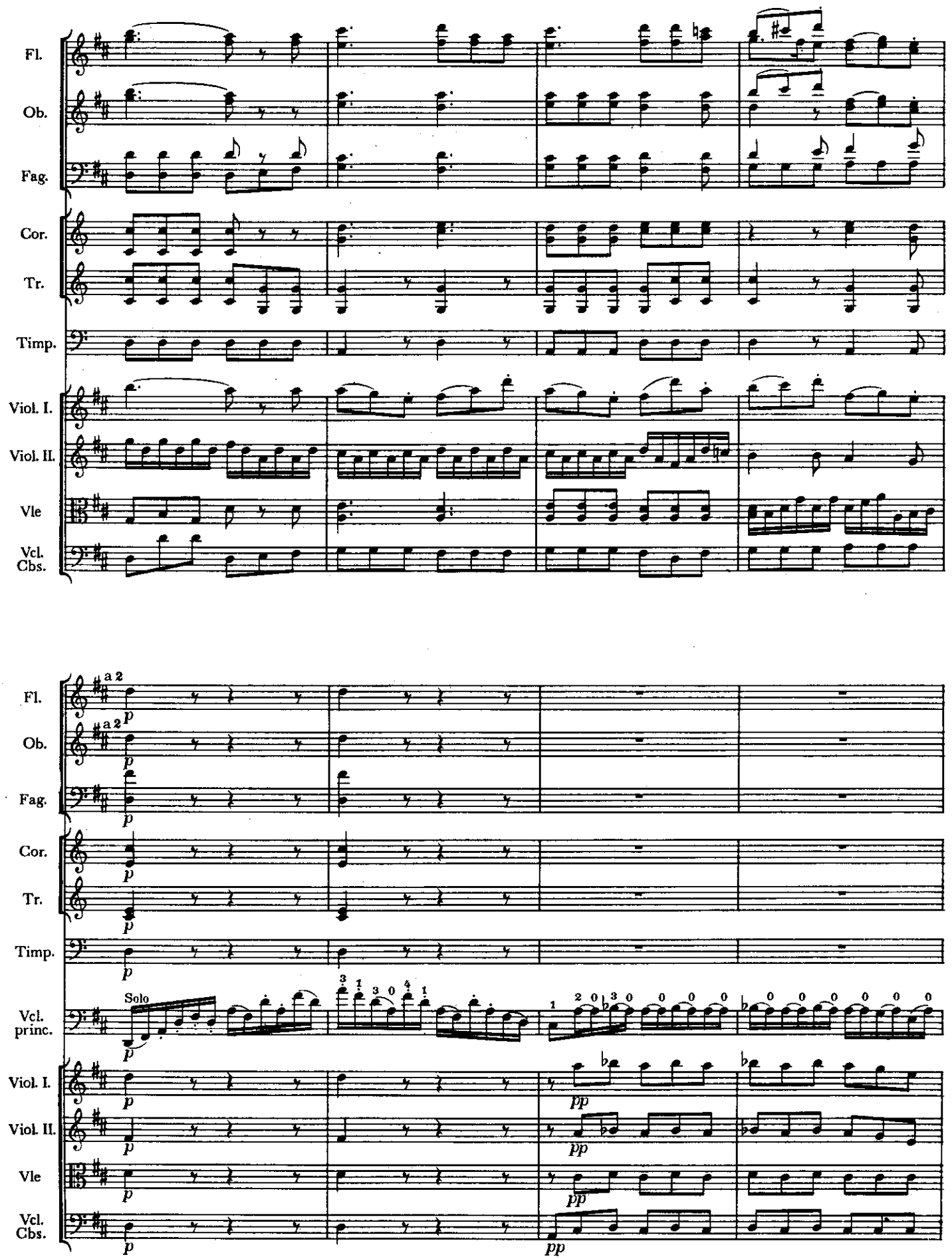

Skenováno pro studijní účely

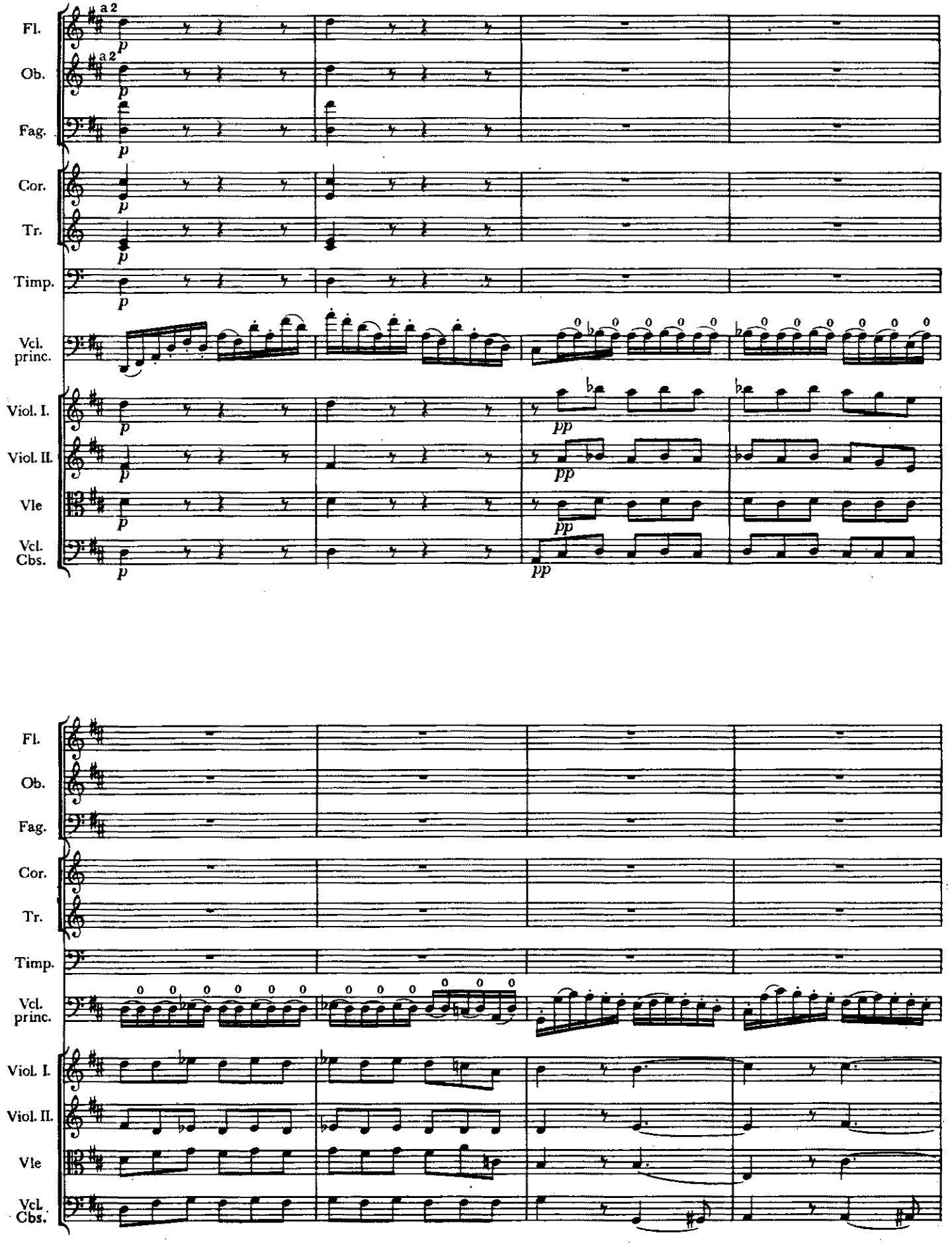

Skenováno pro studijní účely

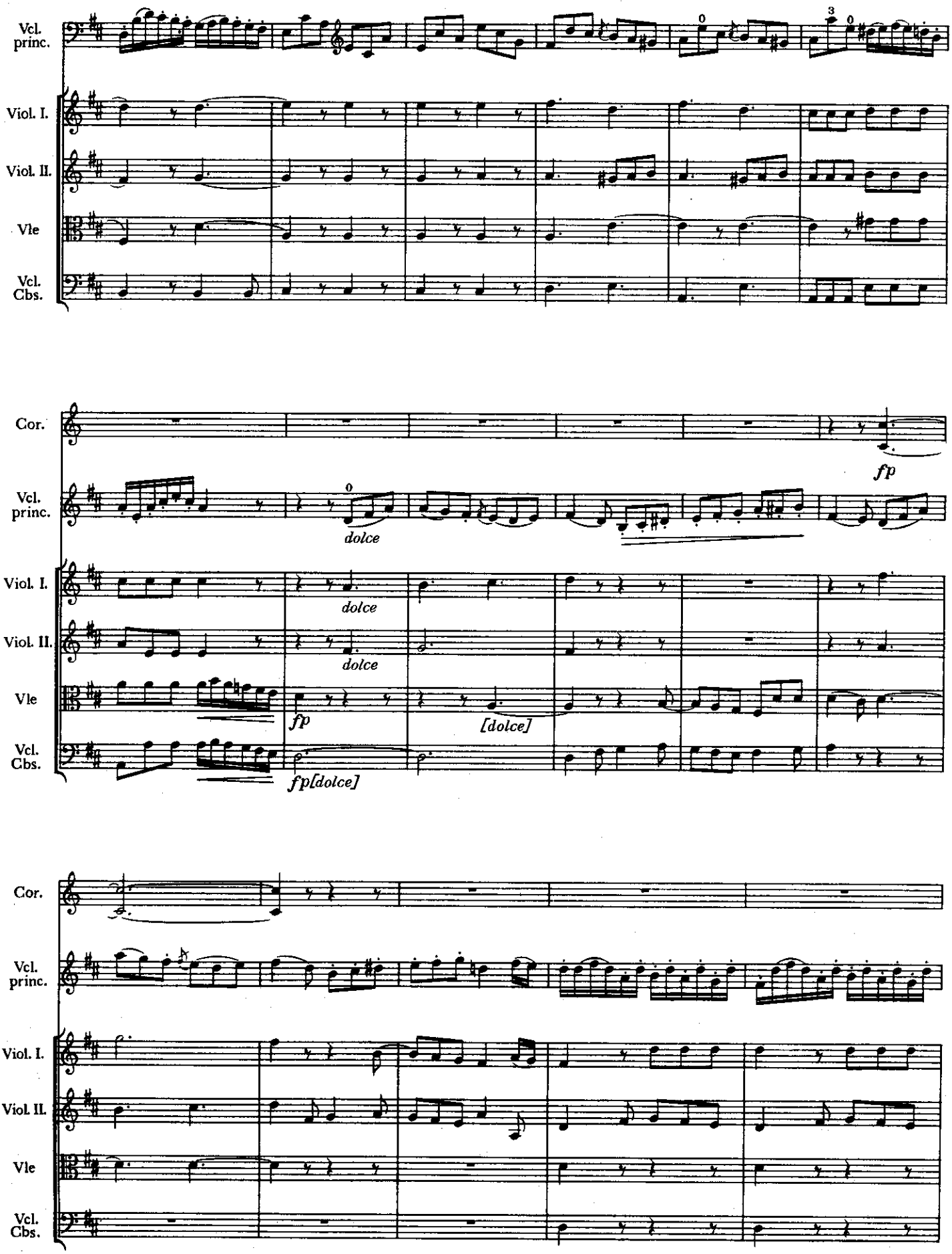

Skenováno pro studijní účely

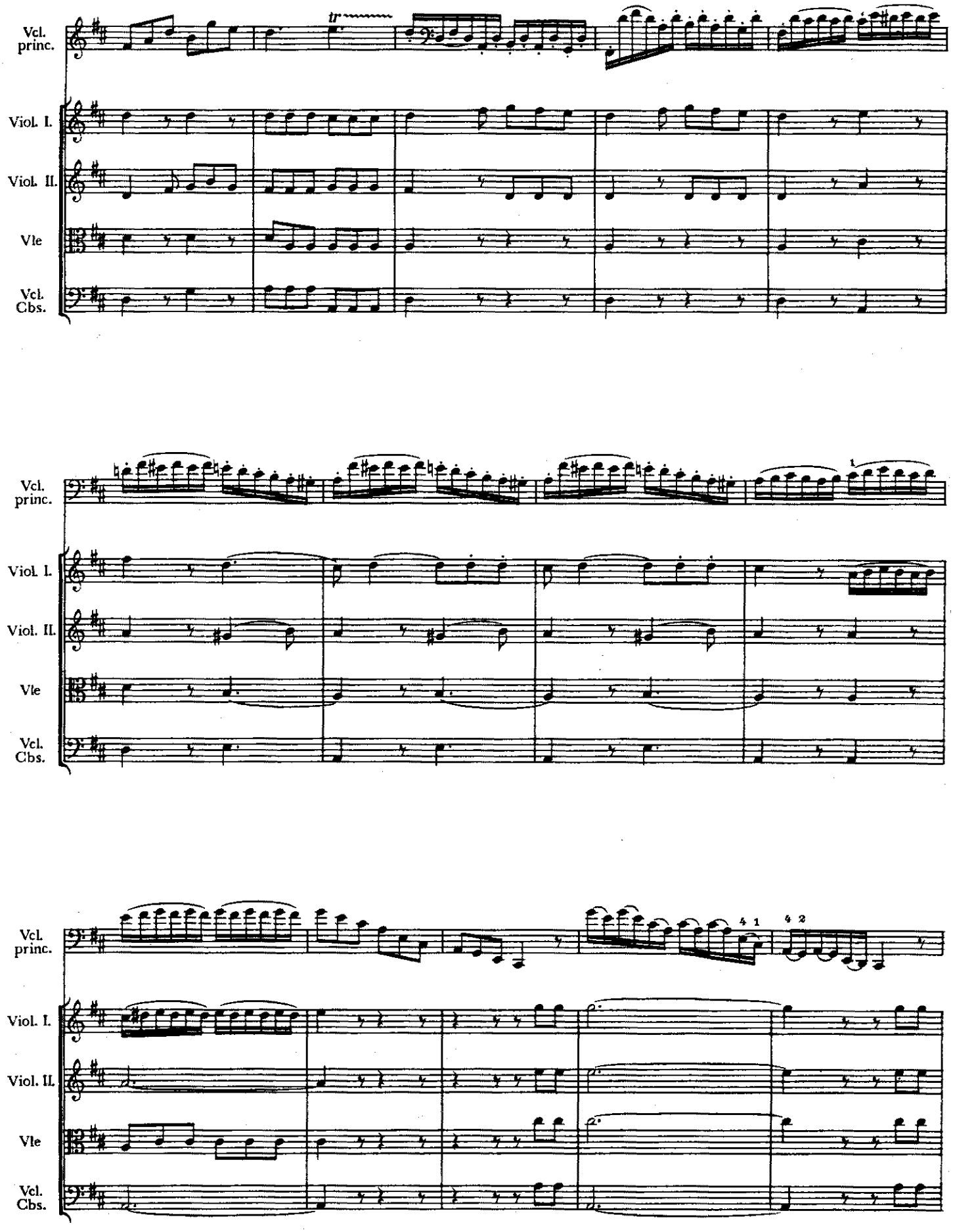

Skenováno pro studijní účely

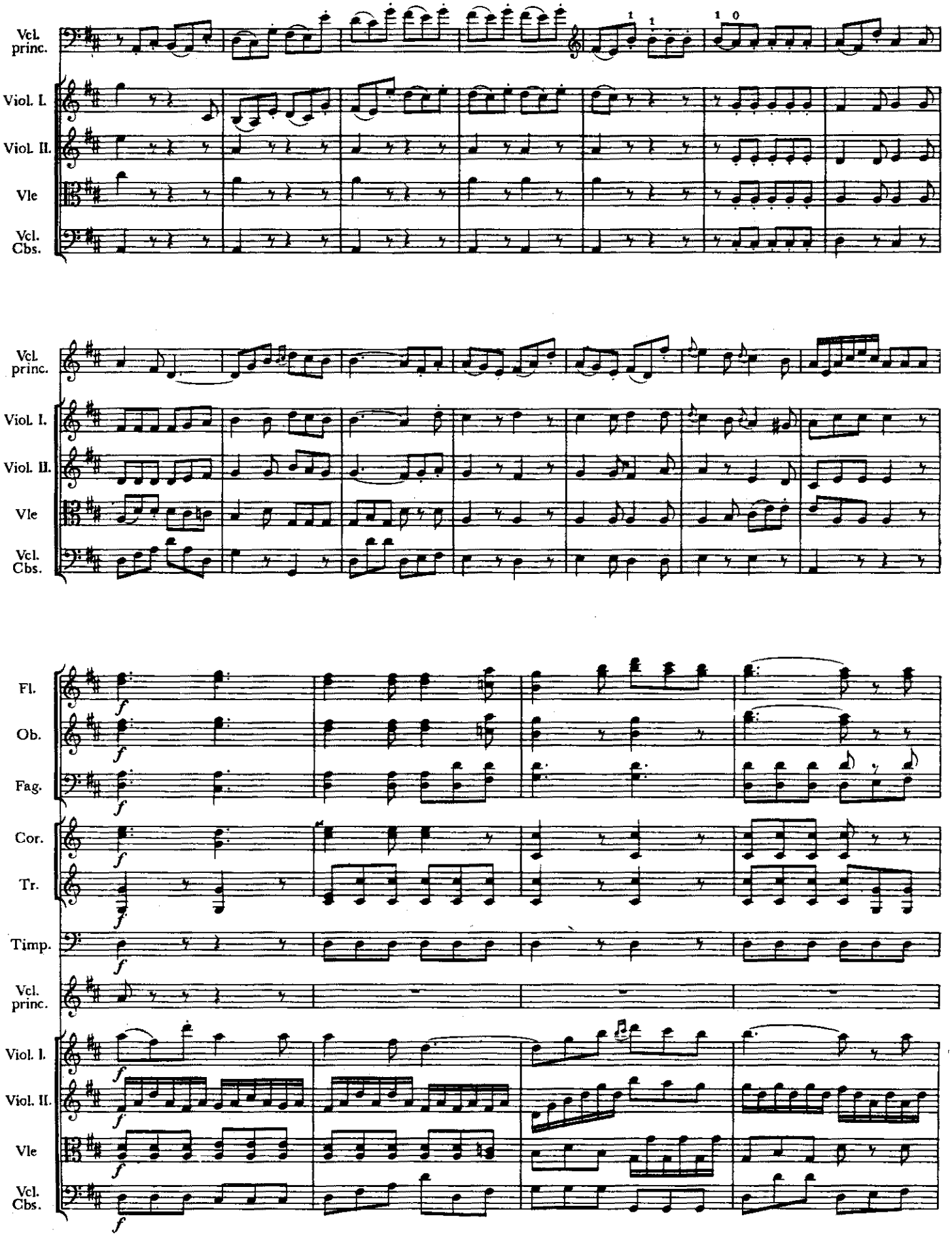

Skenováno pro studijní účely

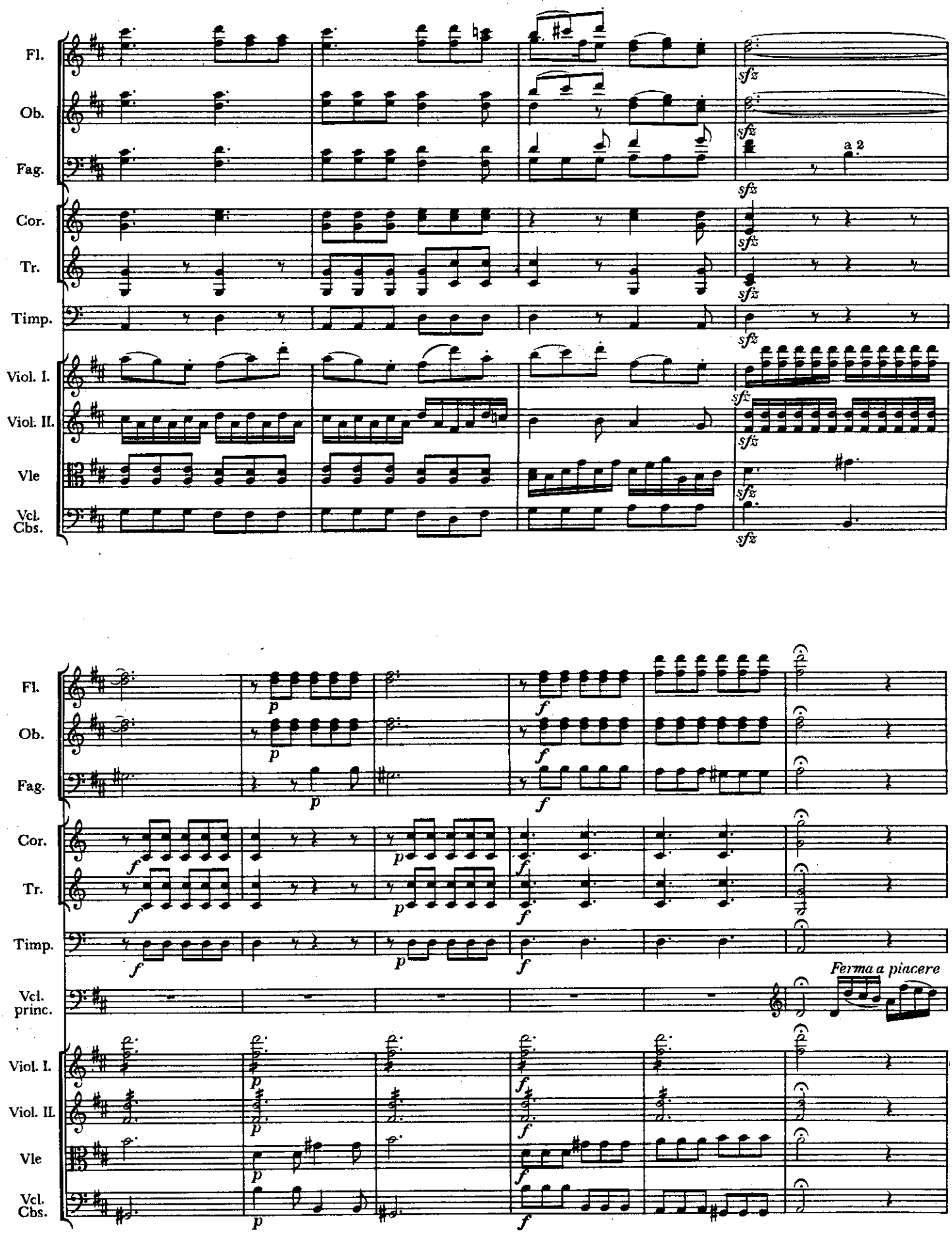

Skenováno pro studijní účely

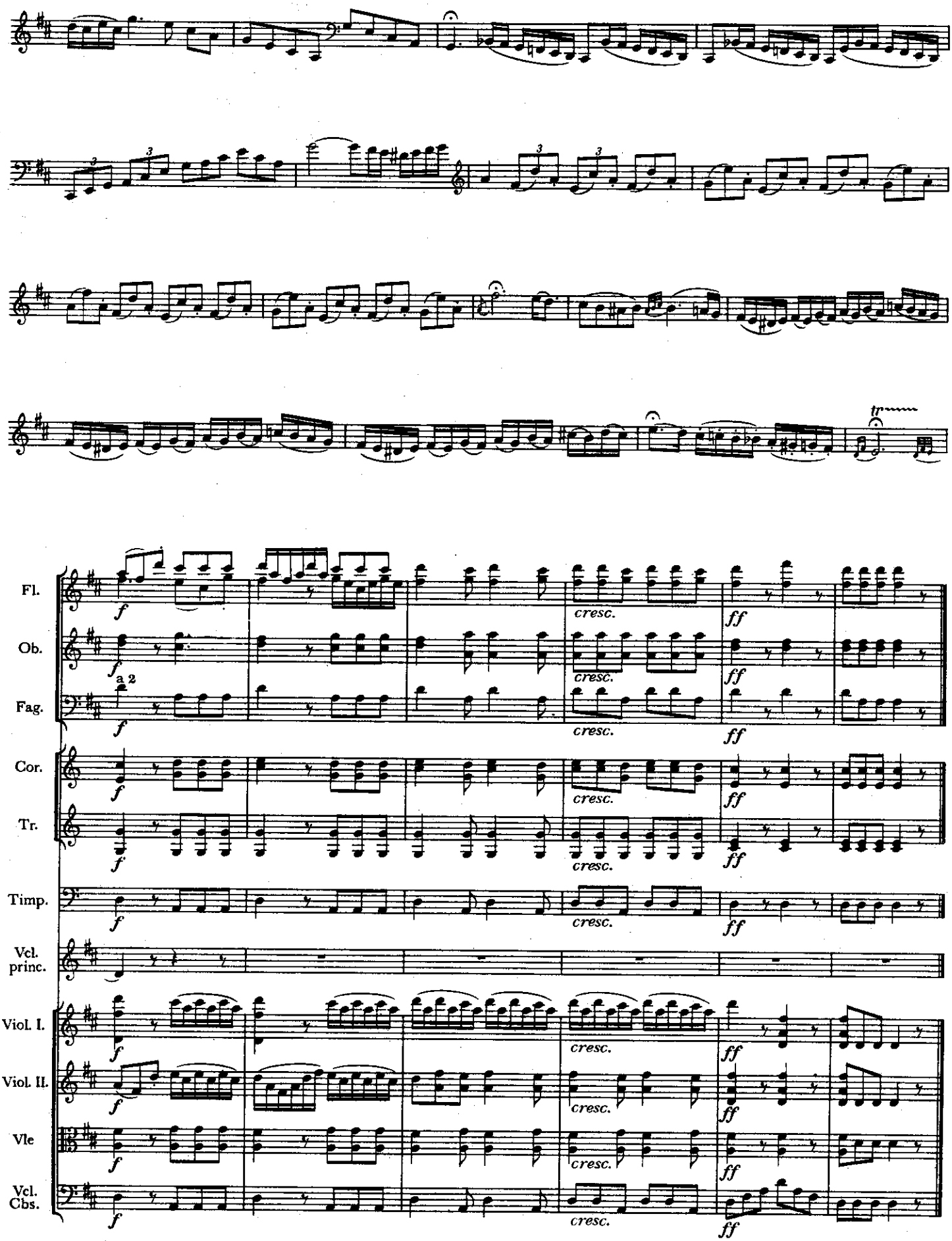

Skenováno pro studijní účely

151. QUARTETTO I.

Rkp. z konce 18. stol.

František Vincenc Kramář
1759—1831

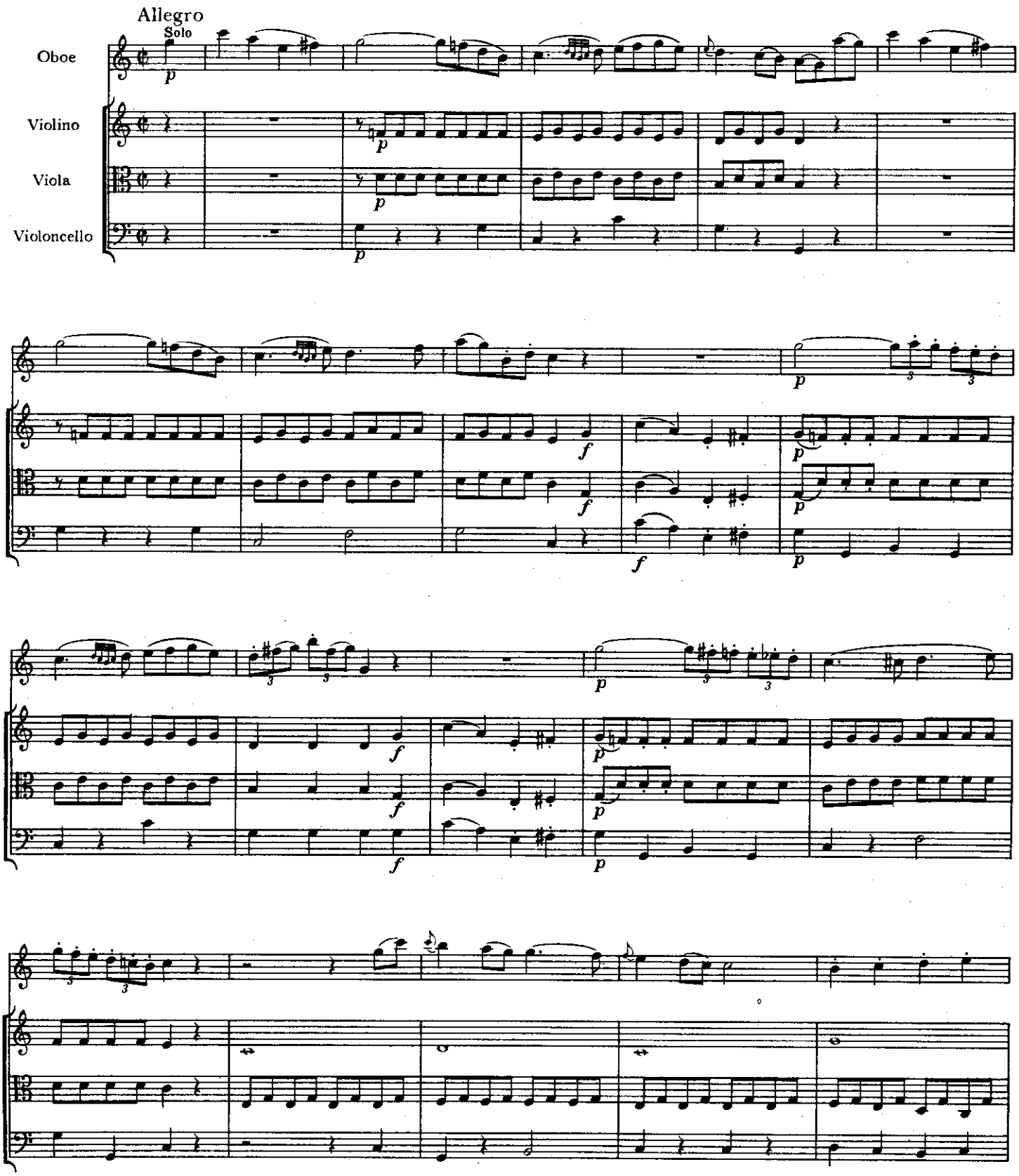

Skenováno pro studijní účely

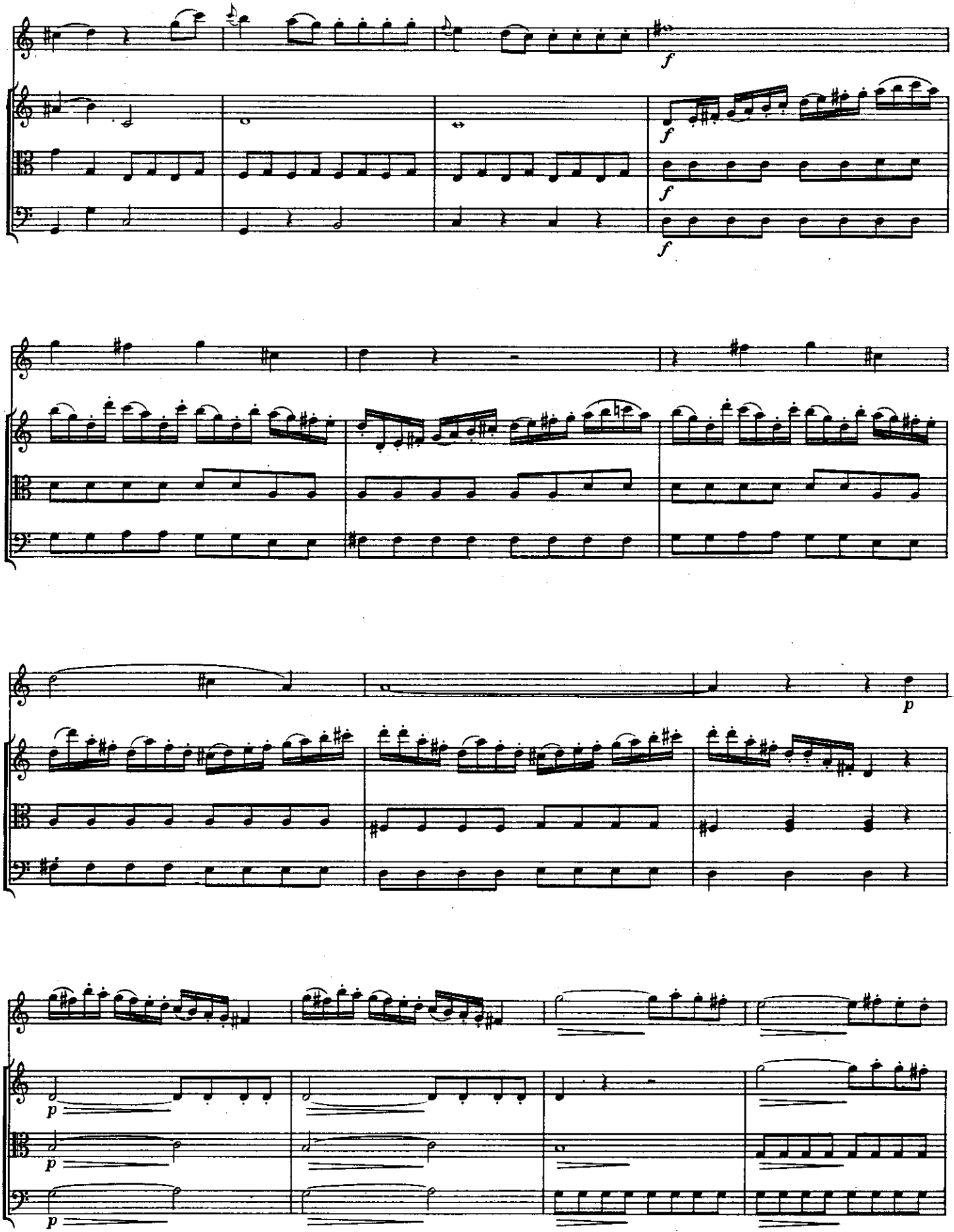

Skenováno pro studijní účely

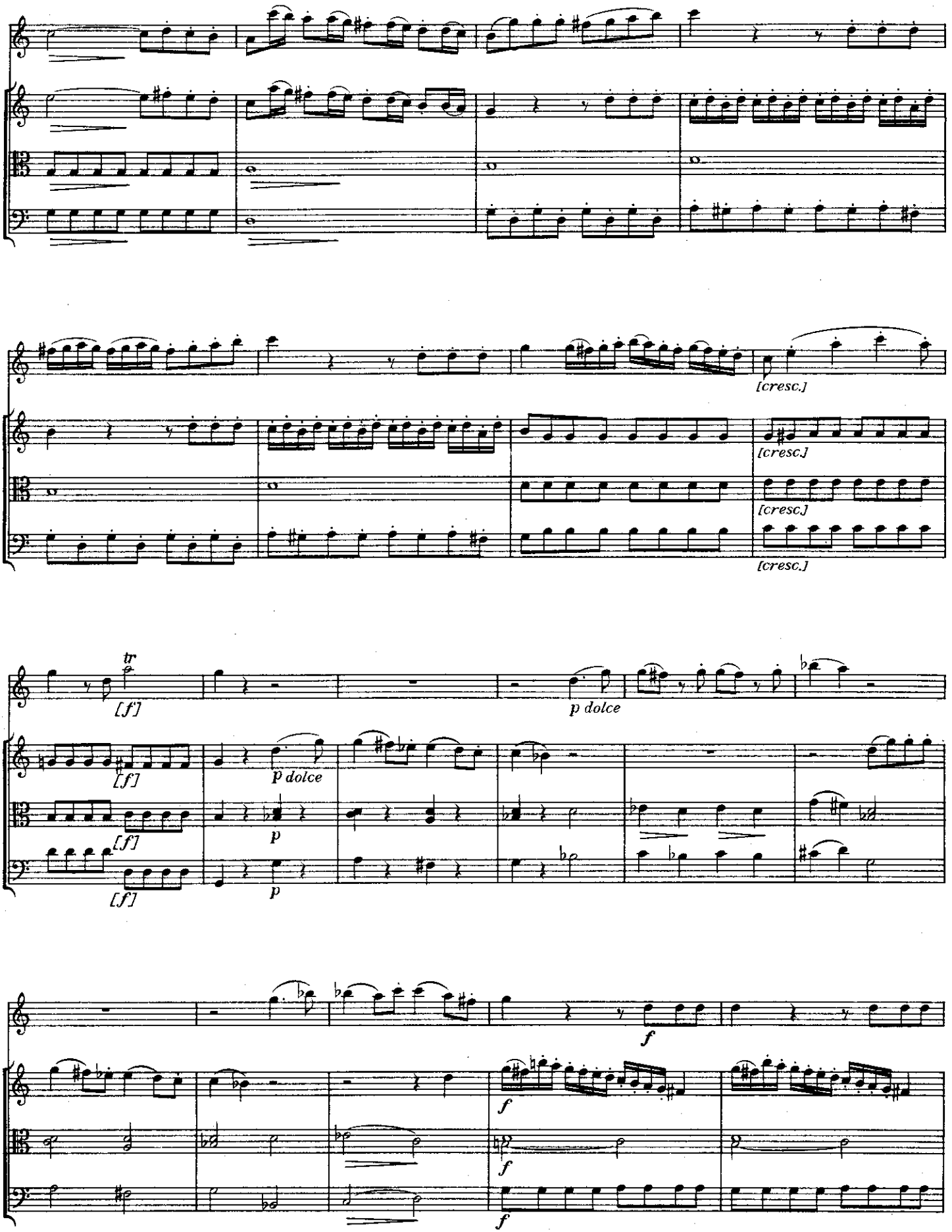

Skenováno pro studijní účely

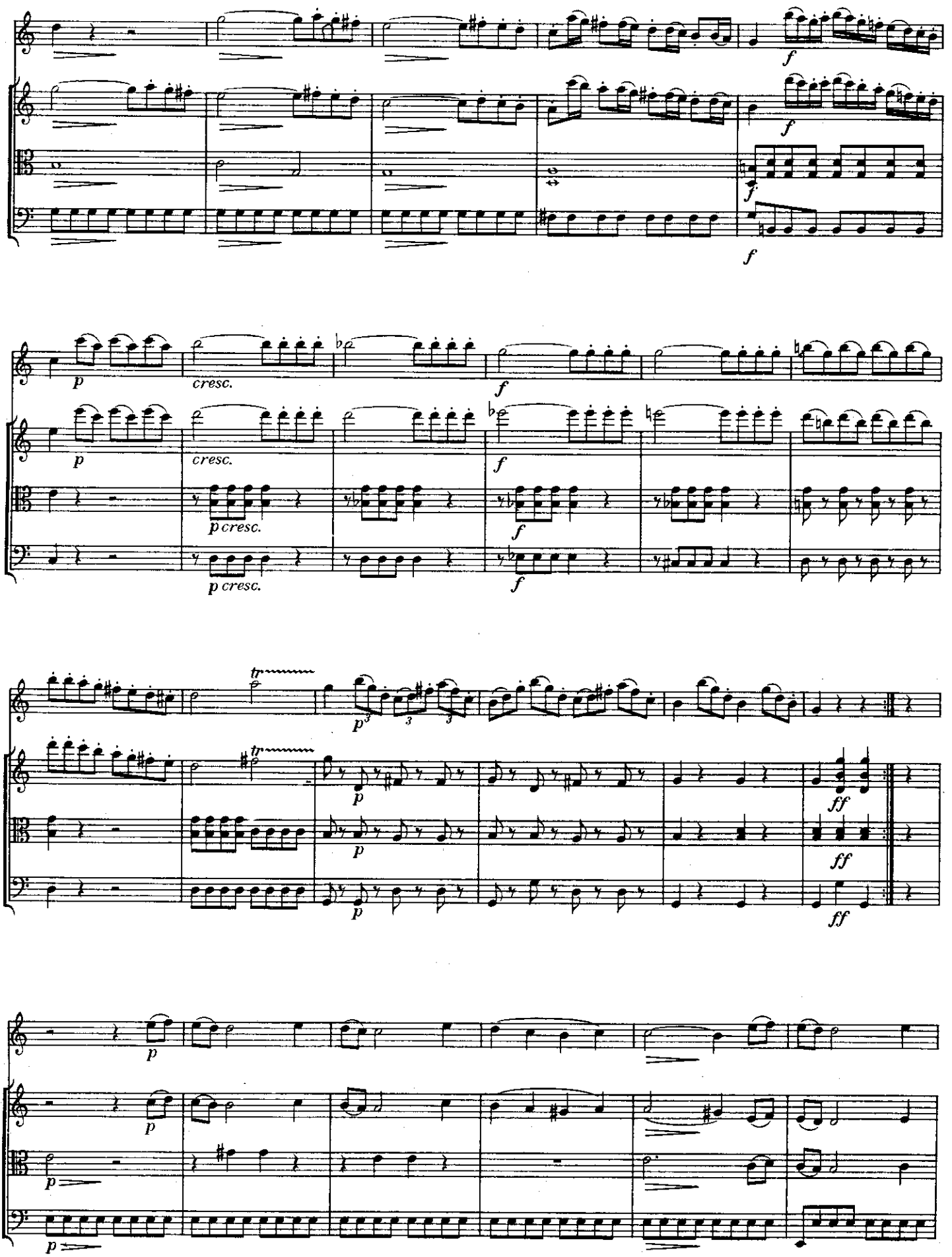

Skenováno pro studijní účely

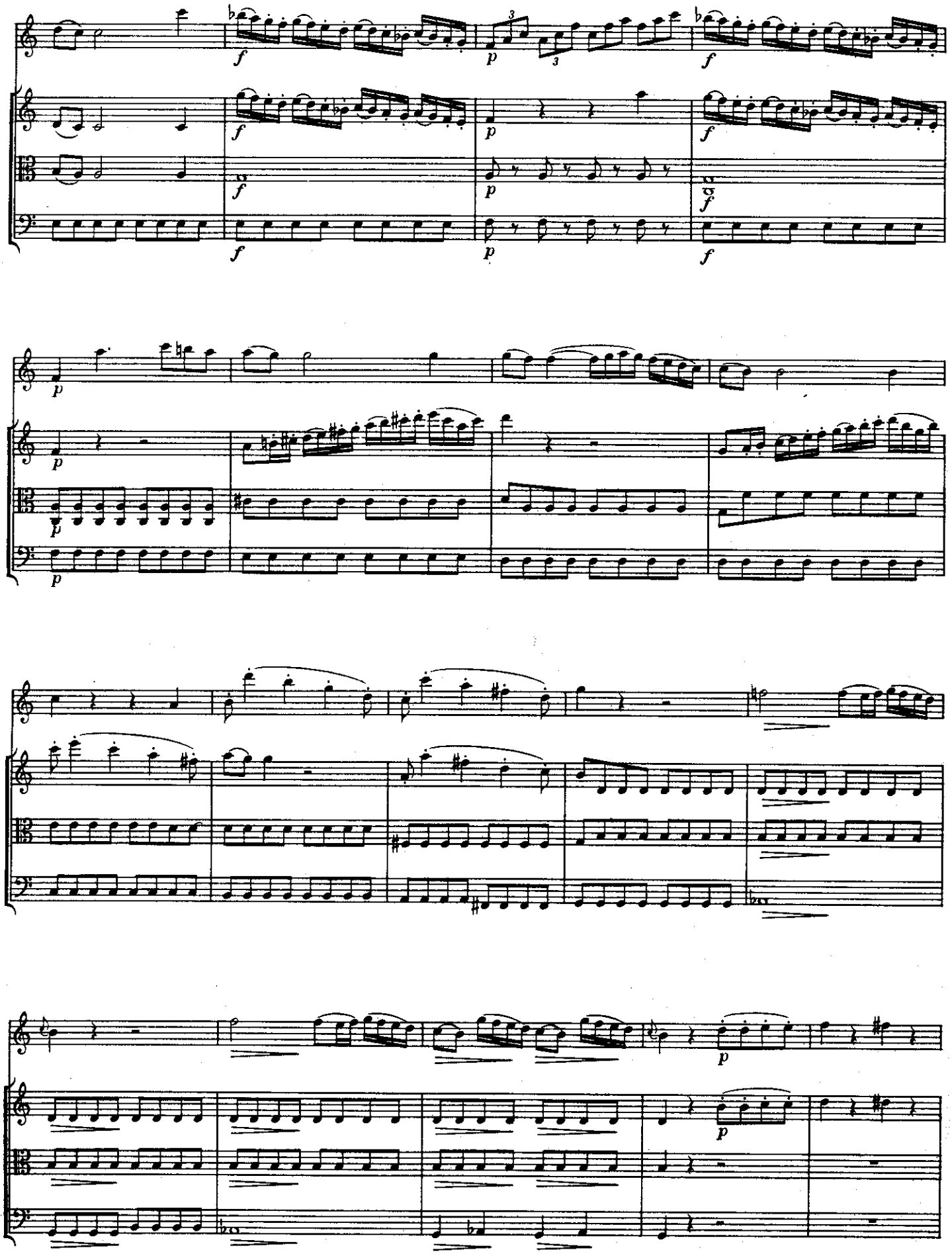

Skenováno pro studijní účely

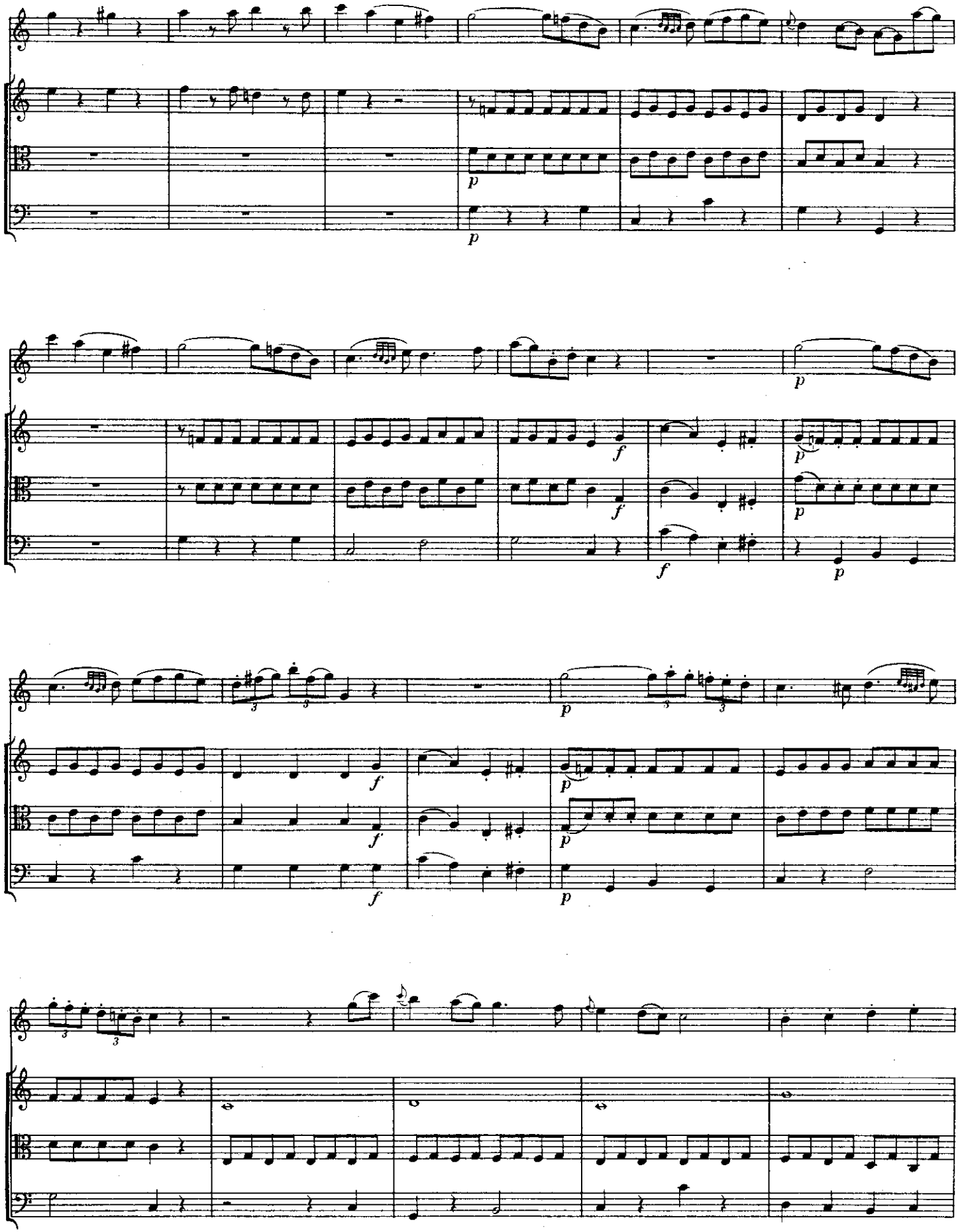

Skenováno pro studijní účely

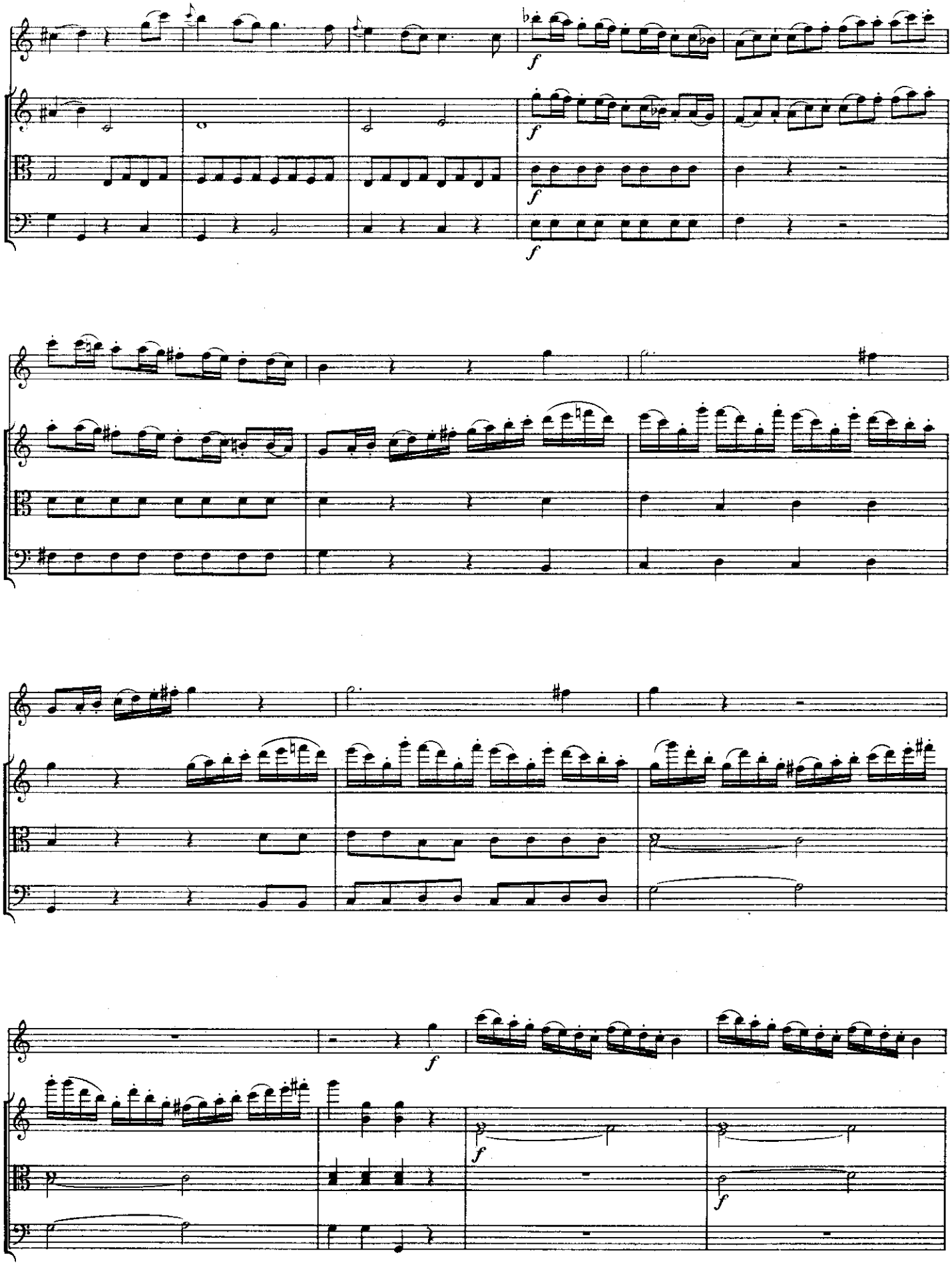

Skenováno pro studijní účely

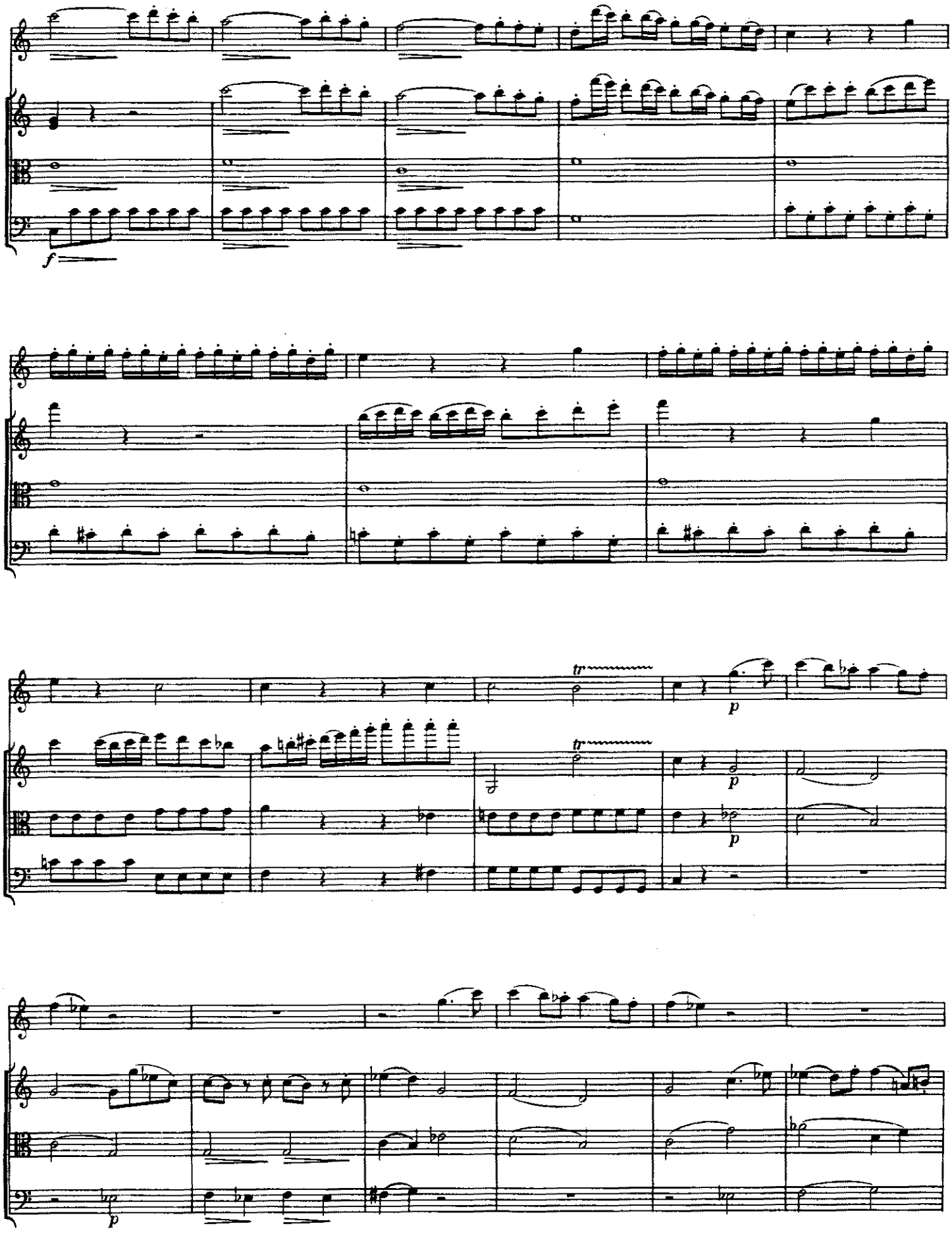

Skenováno pro studijní účely

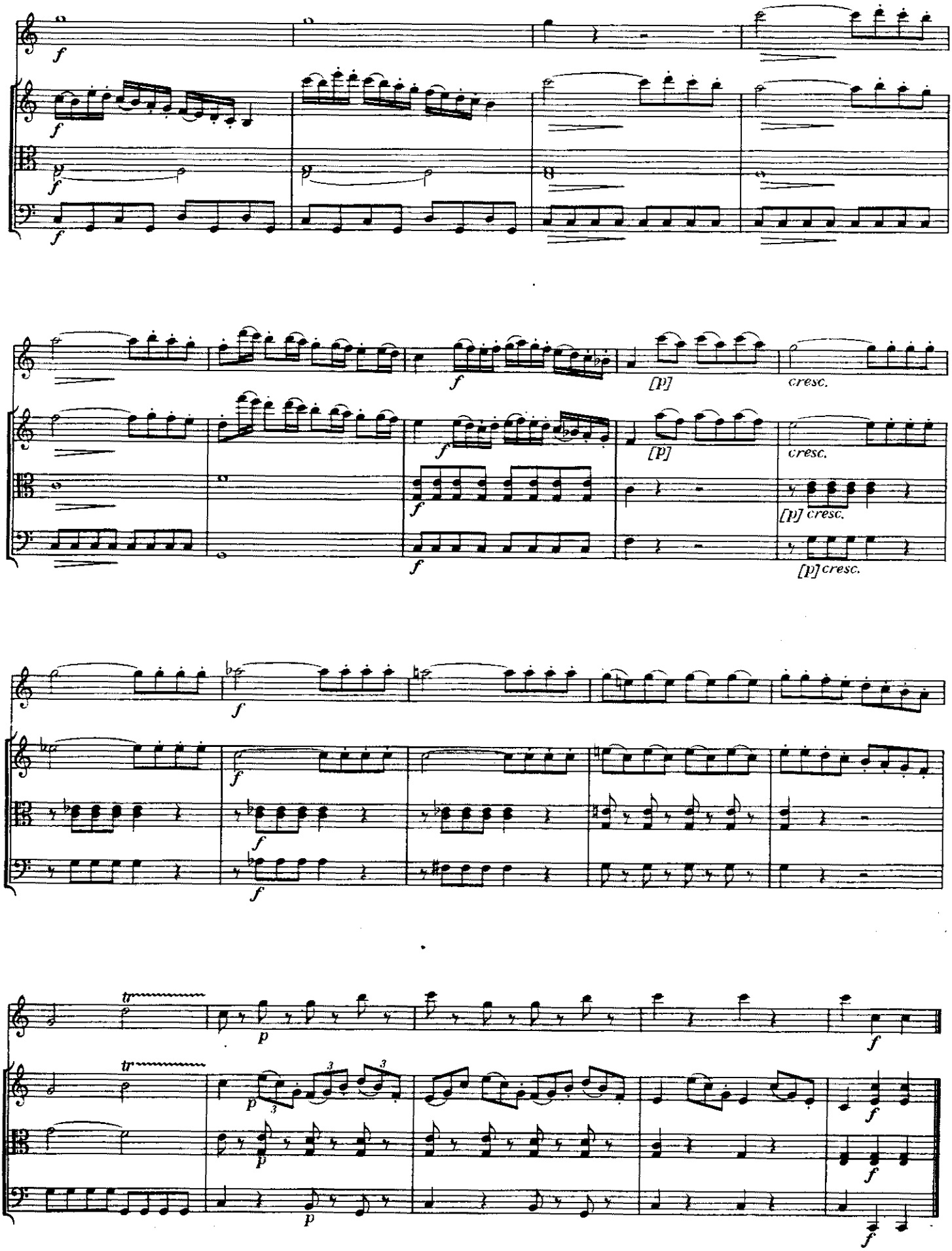

Skenováno pro studijní účely

152. QUARTETTO

Tisk z první poloviny 19. stol.

Vojtěch Jírovec
1763—1850

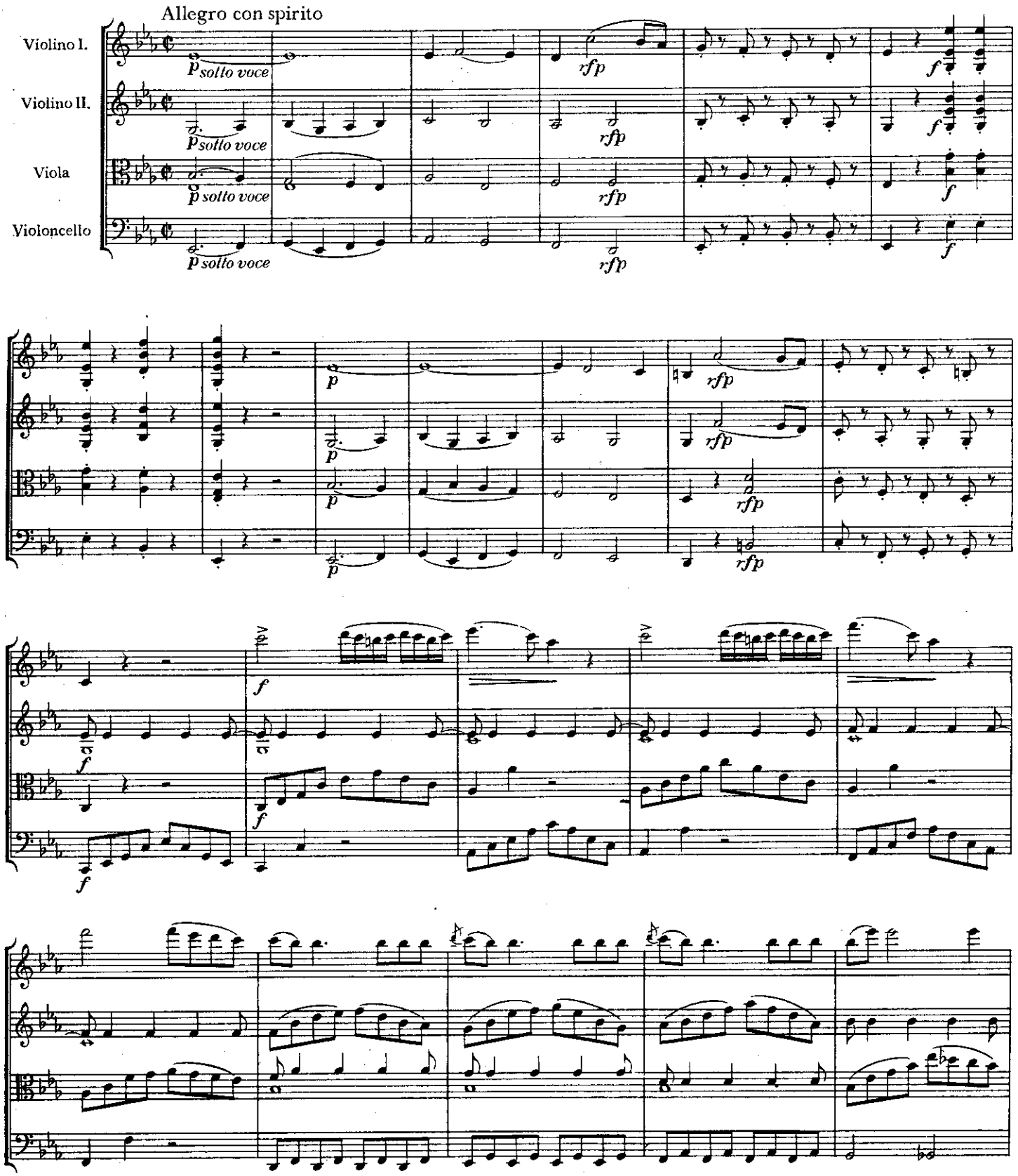

Skenováno pro studijní účely

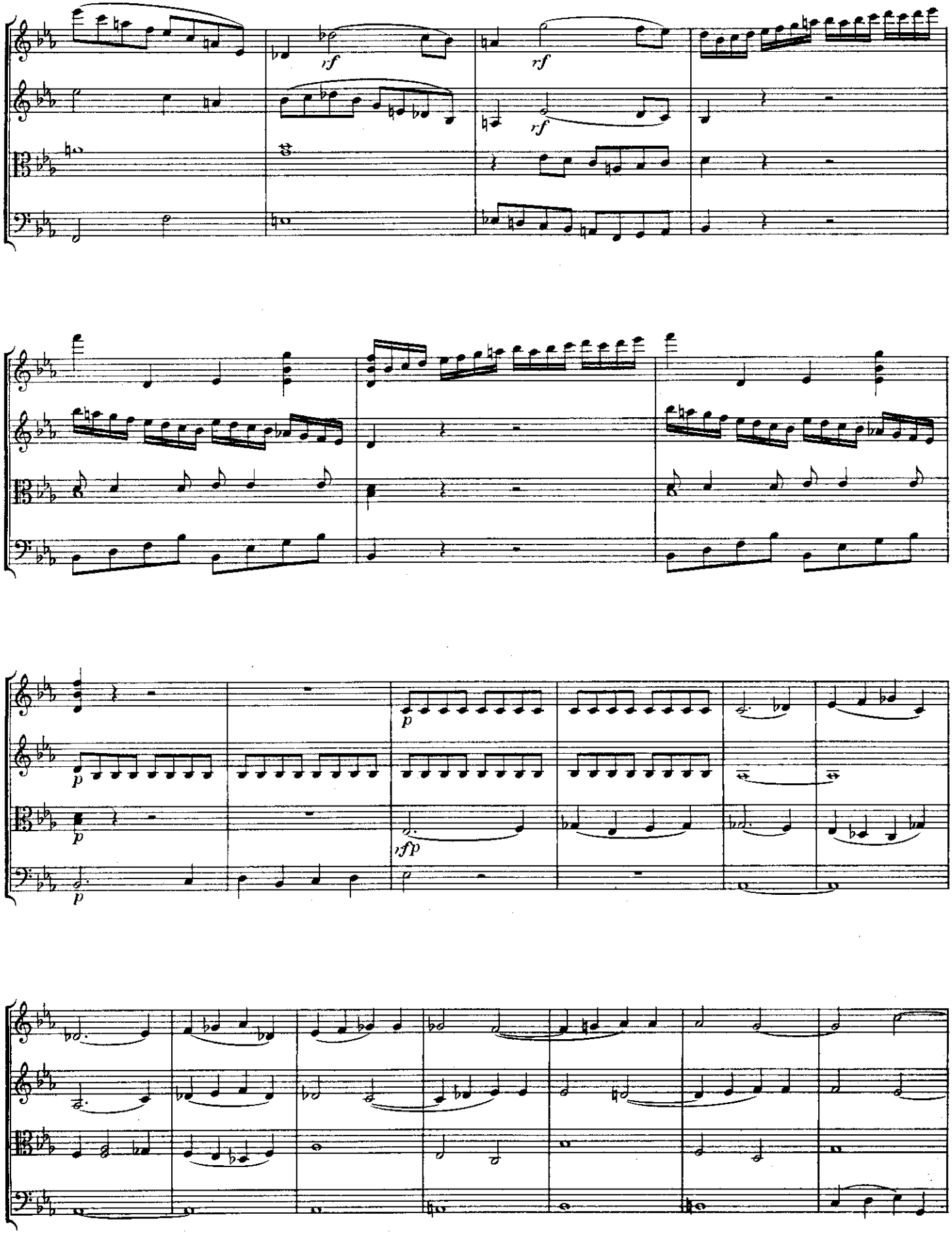

Skenováno pro studijní účely

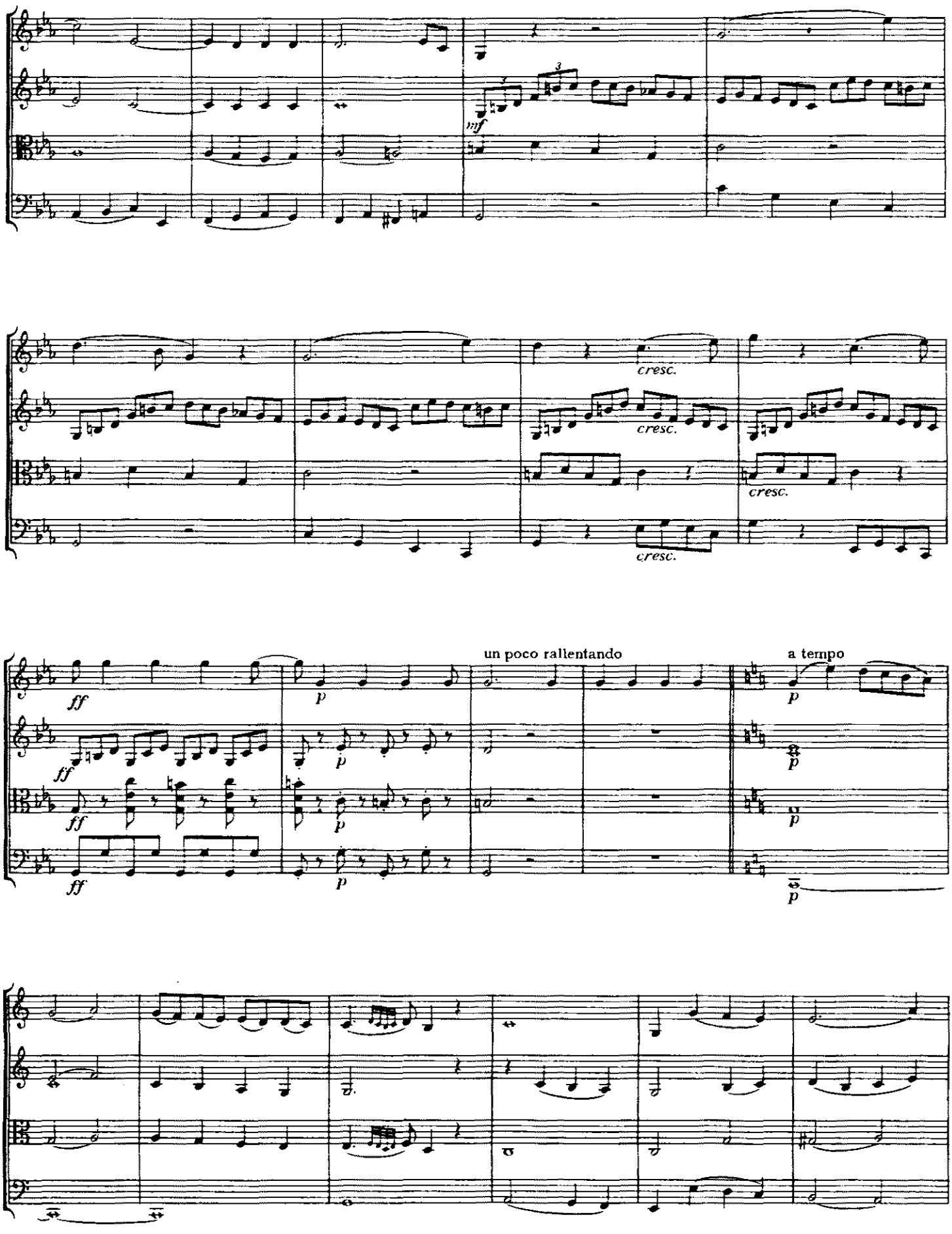

Skenováno pro studijní účely

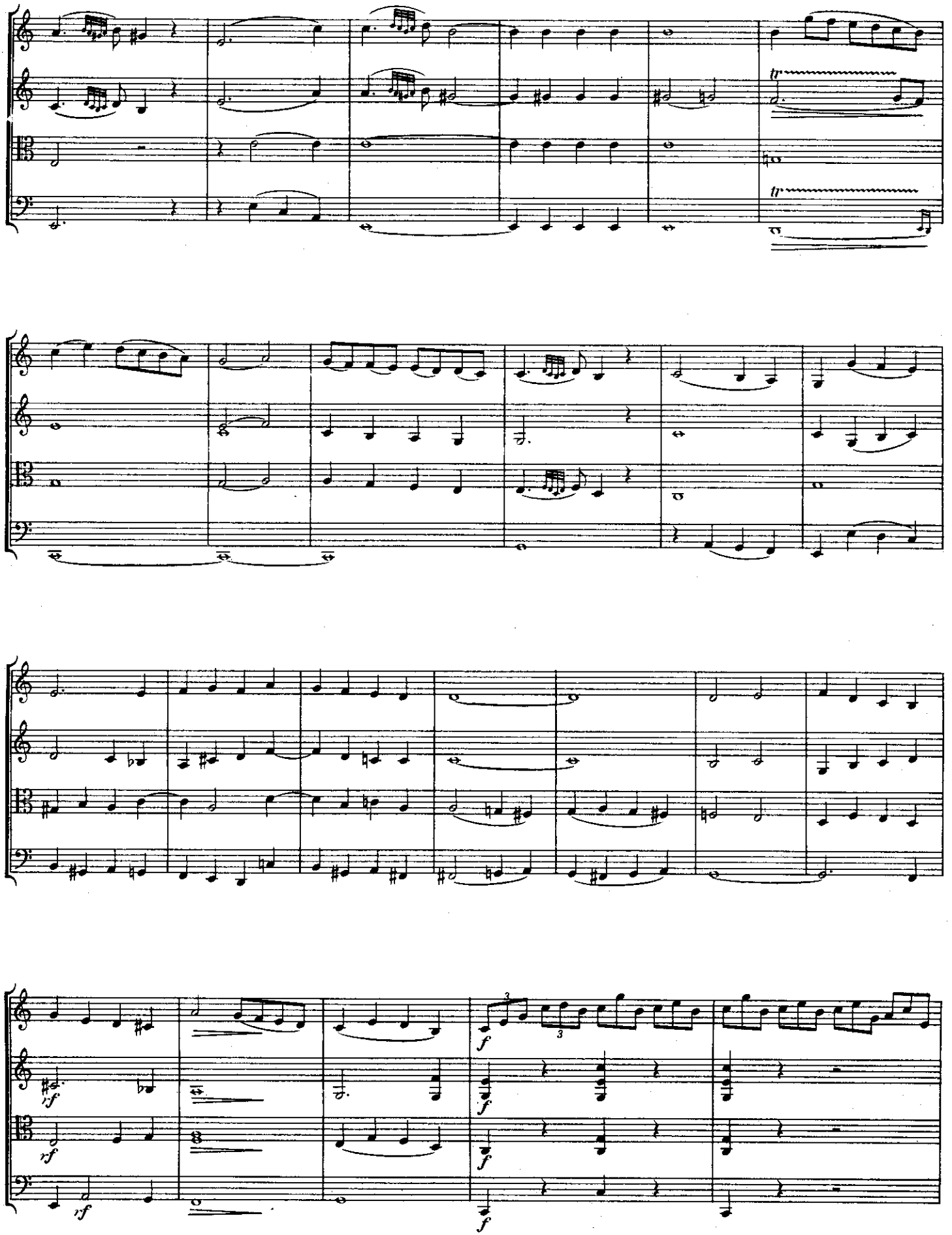

Skenováno pro studijní účely

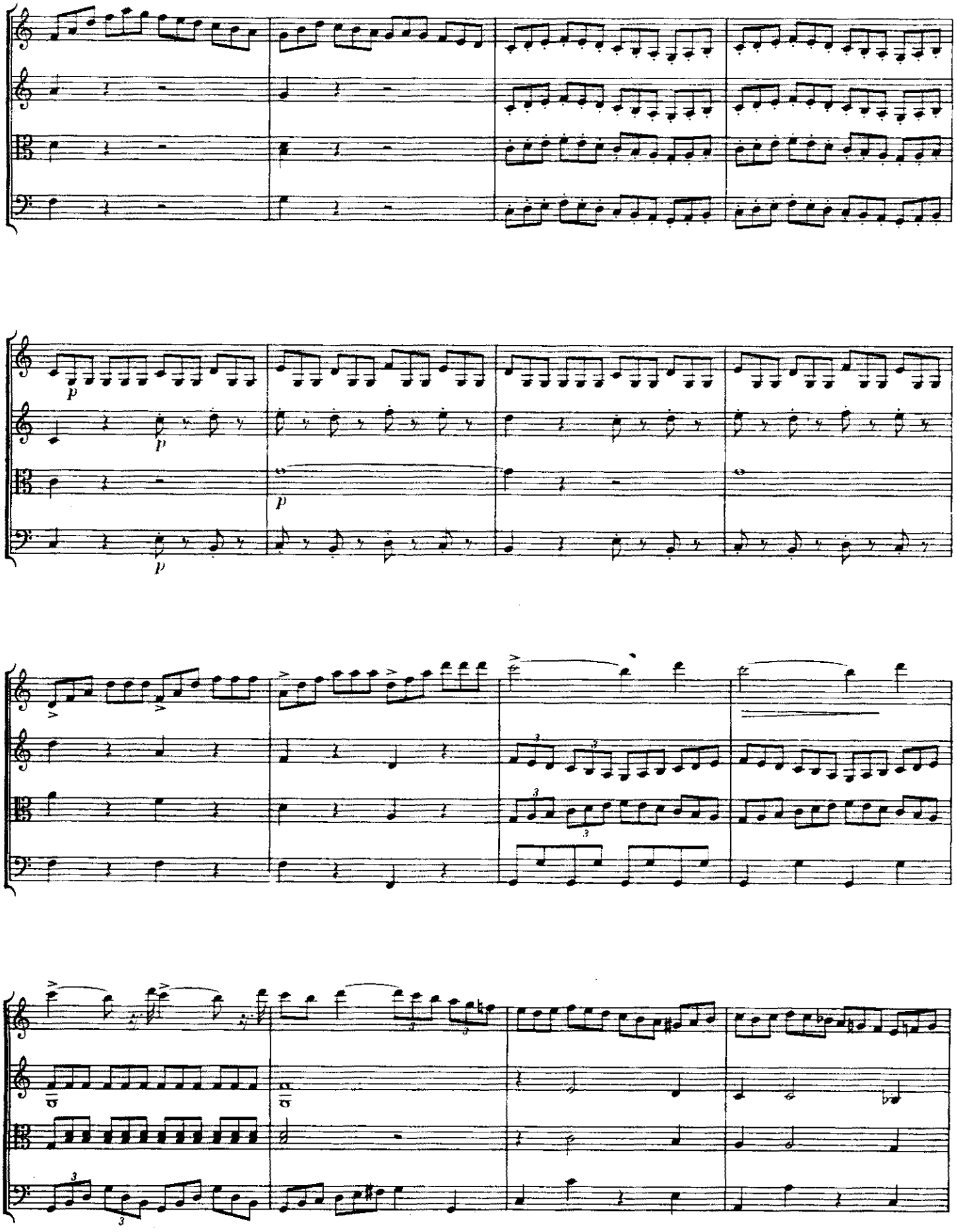

Skenováno pro studijní účely

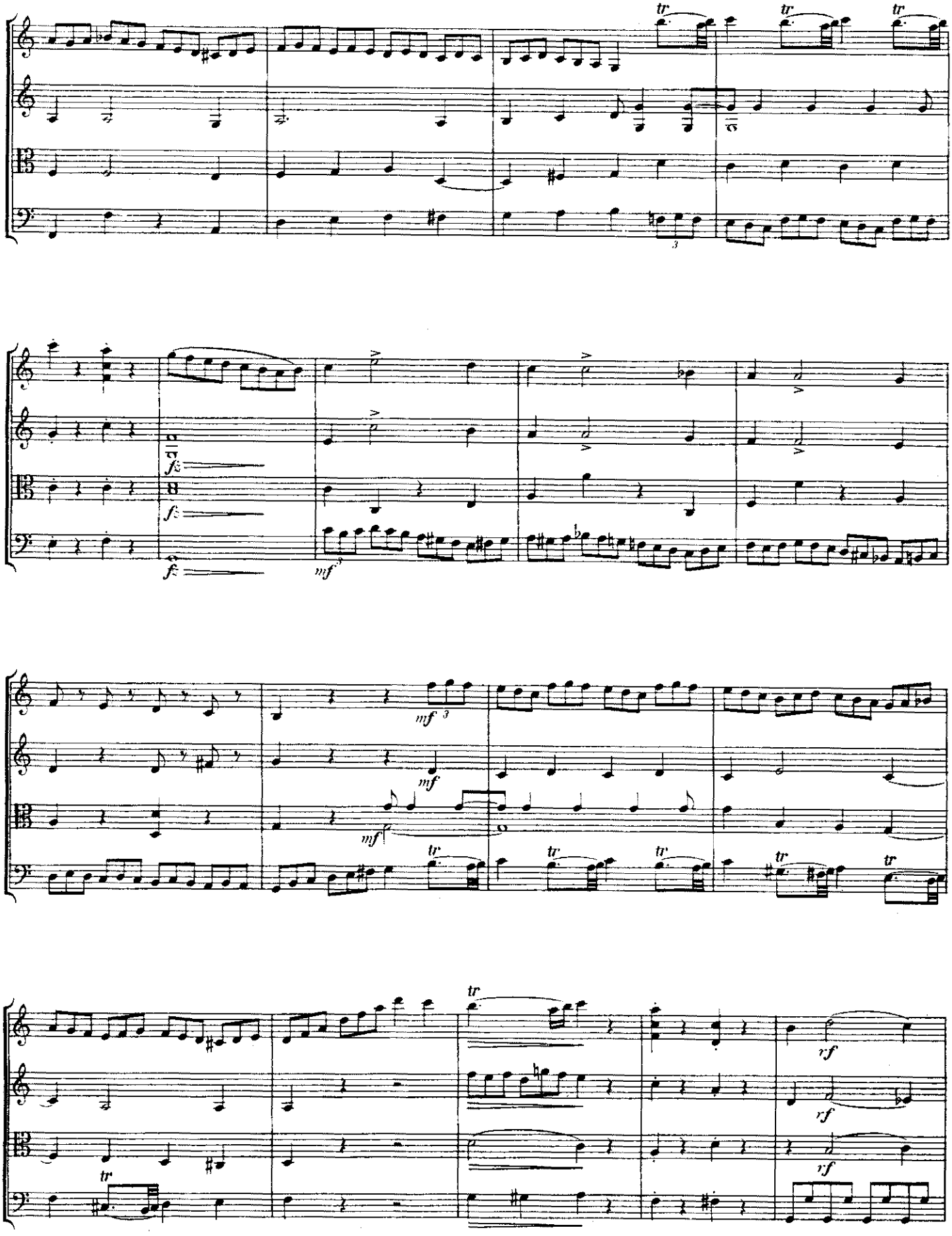

Skenováno pro studijní účely

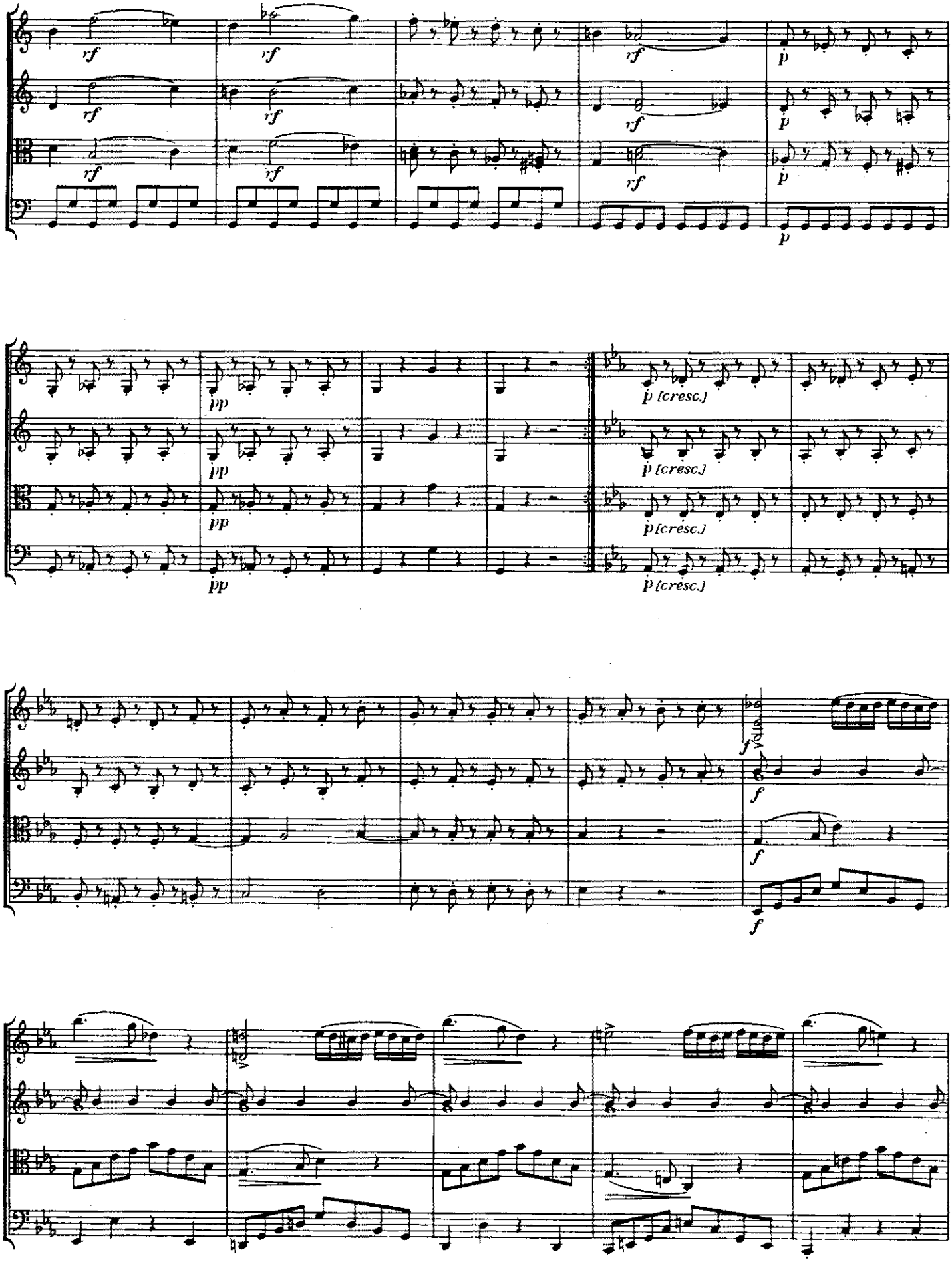

Skenováno pro studijní účely

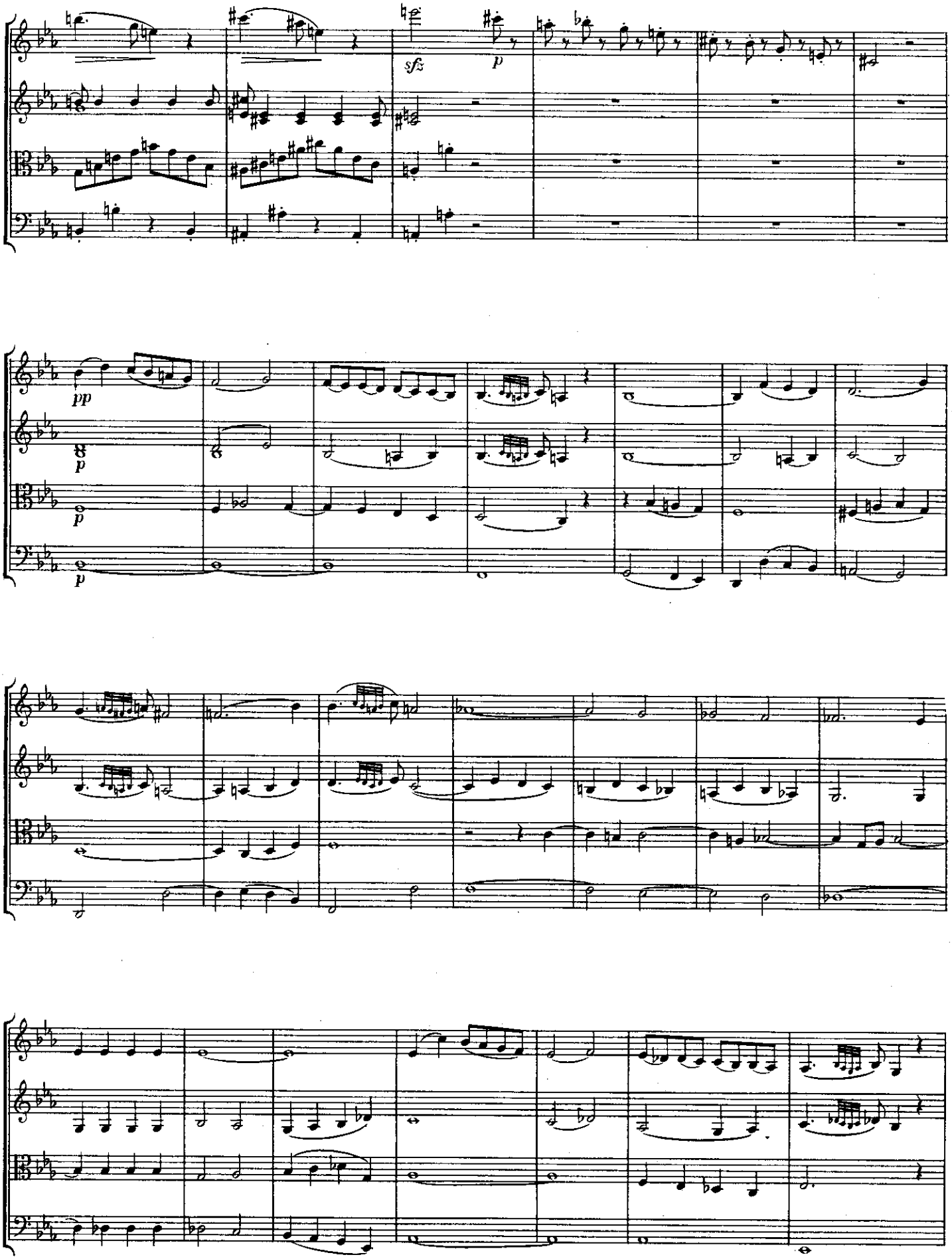

Skenováno pro studijní účely

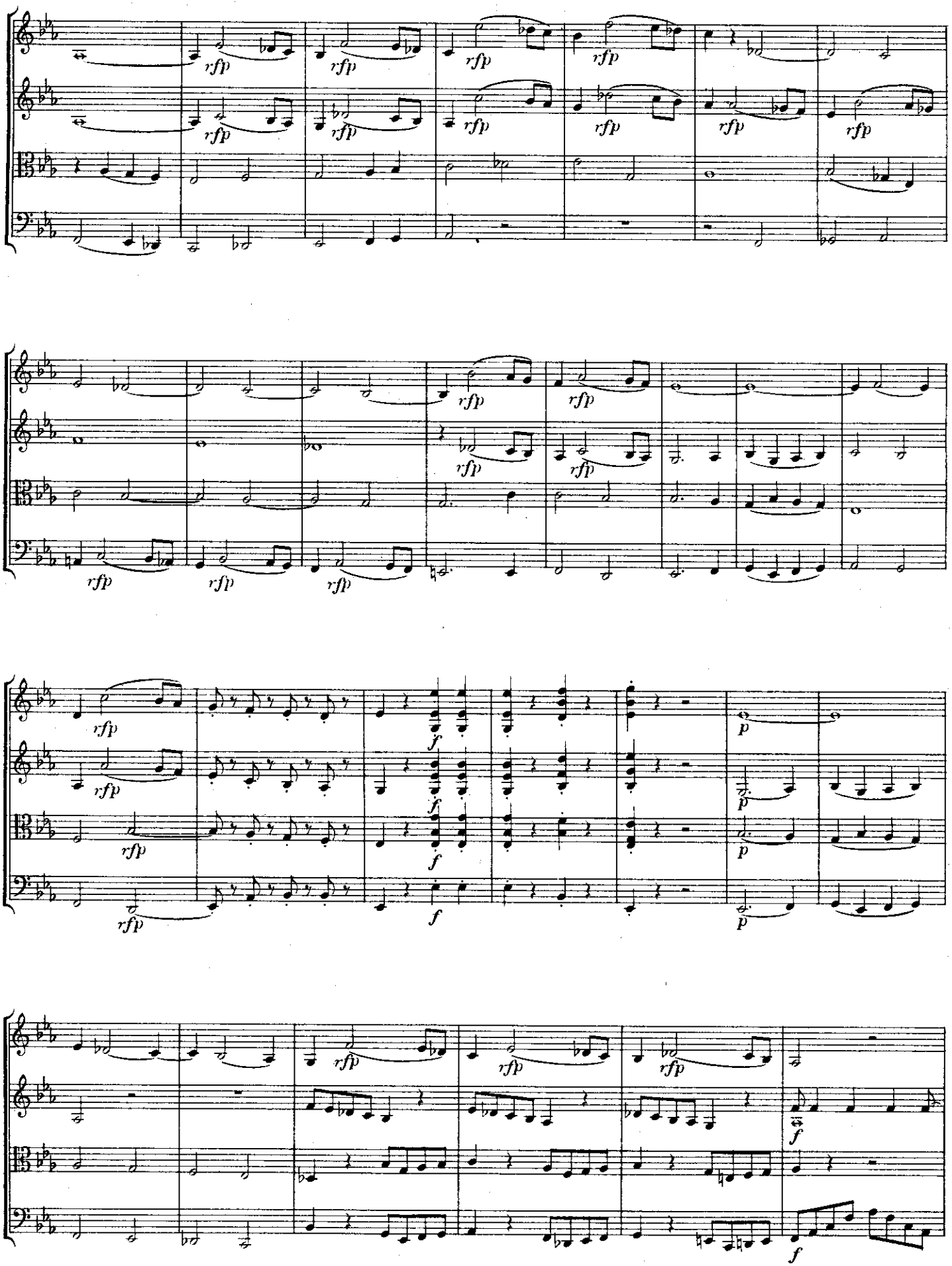

Skenováno pro studijní účely

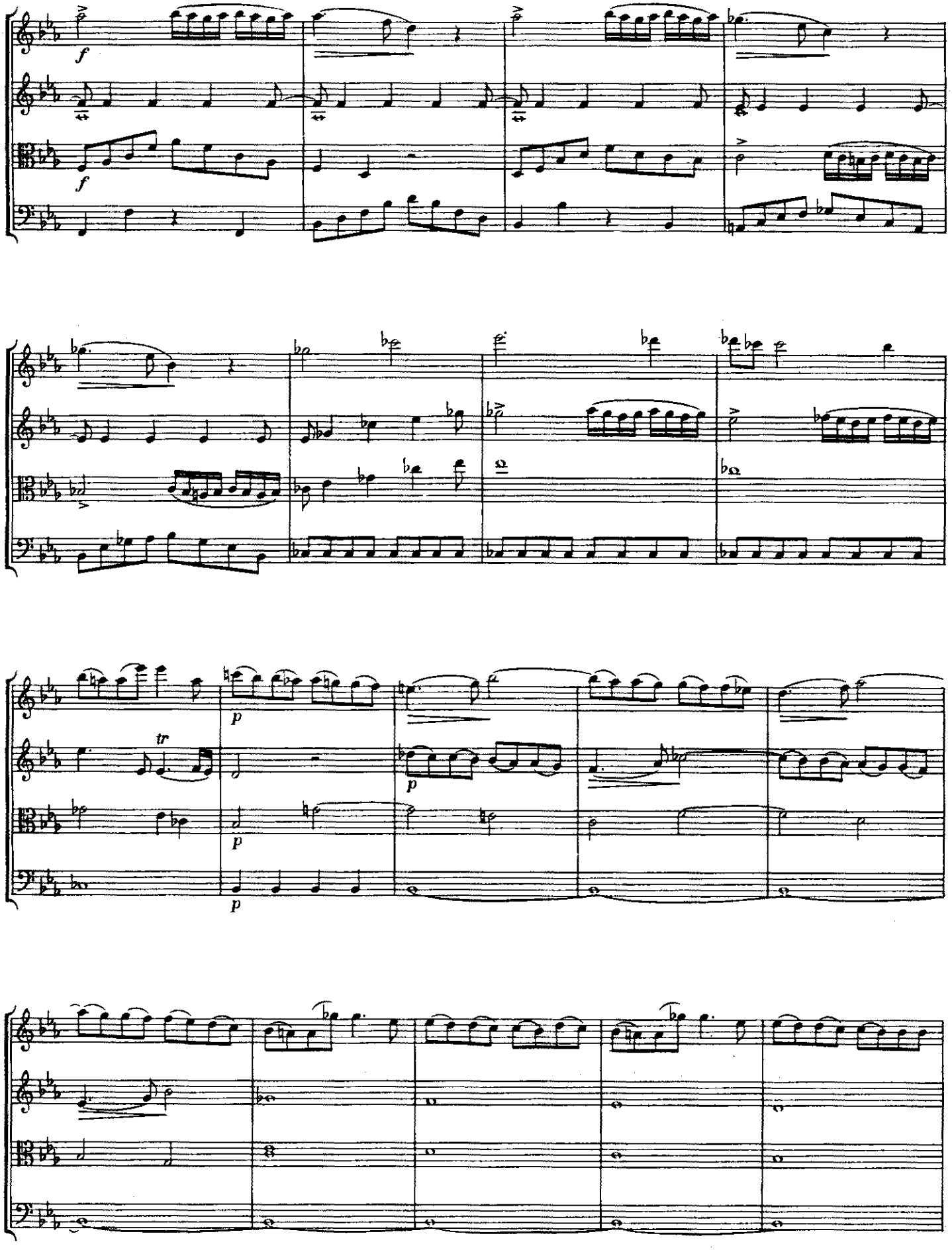

Skenováno pro studijní účely

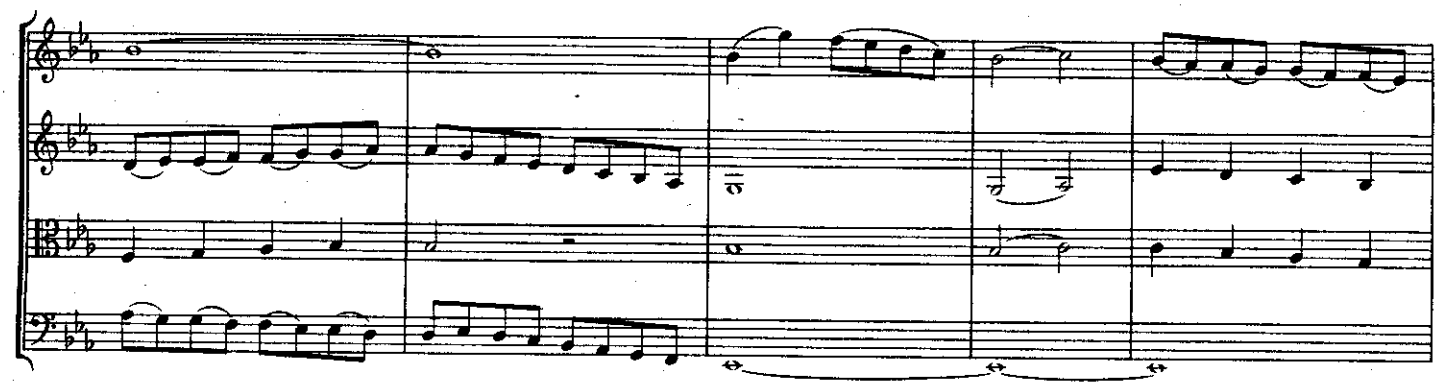

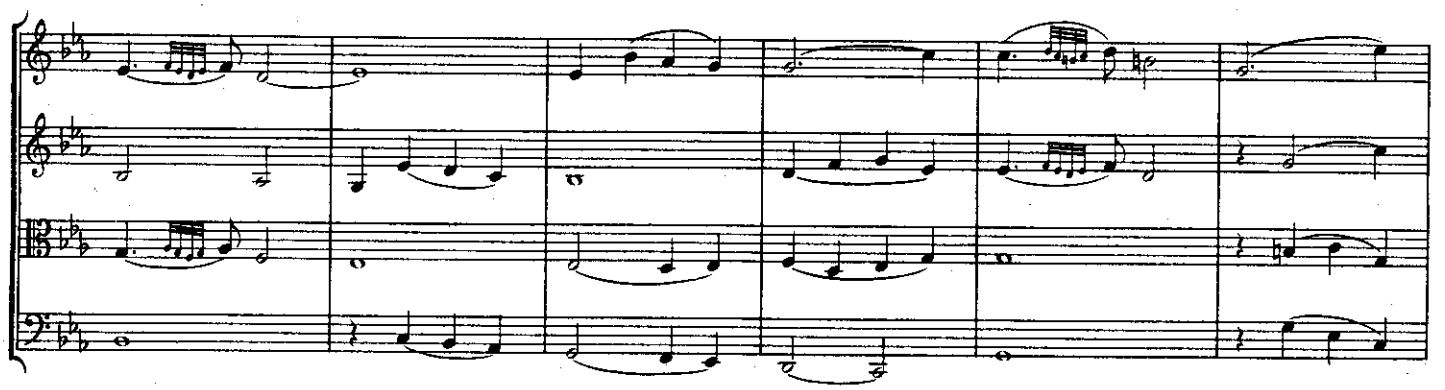

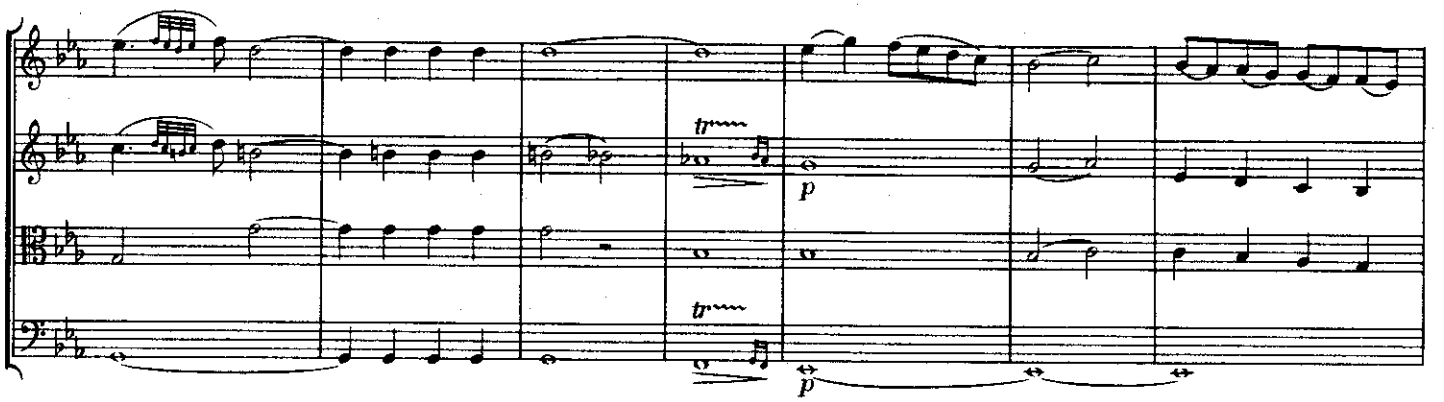

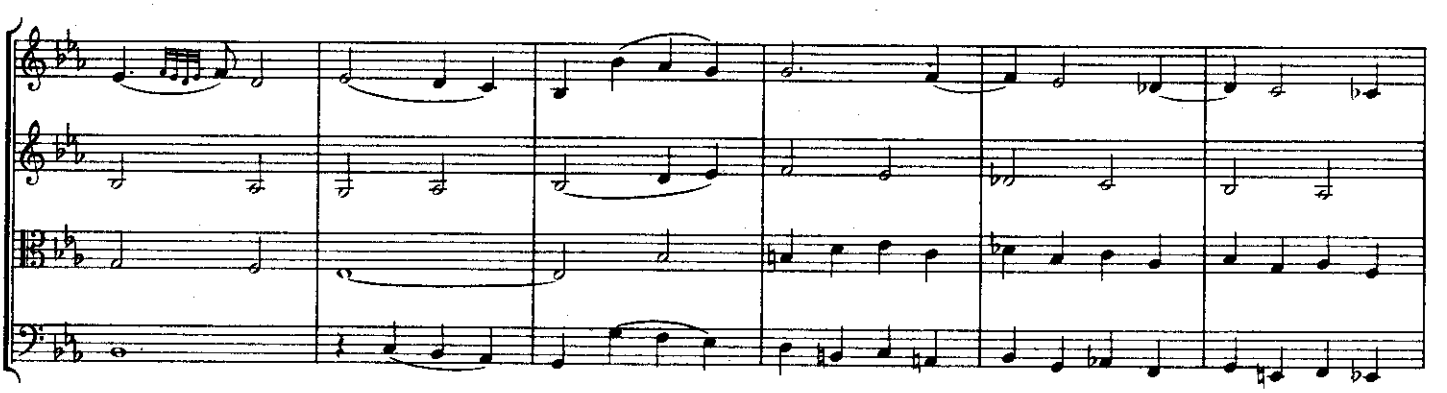

Skenováno pro studijní účely

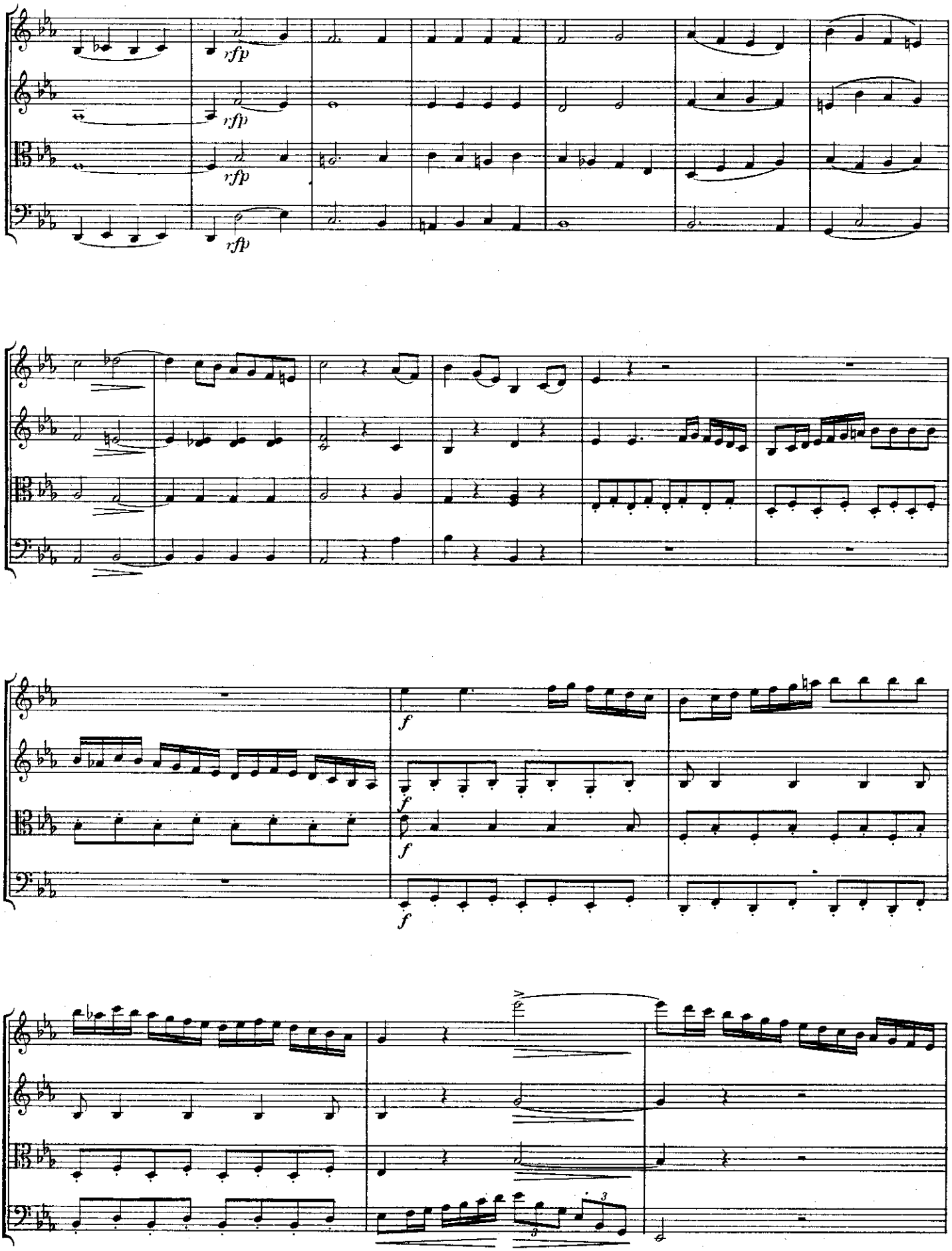

Skenováno pro studijní účely

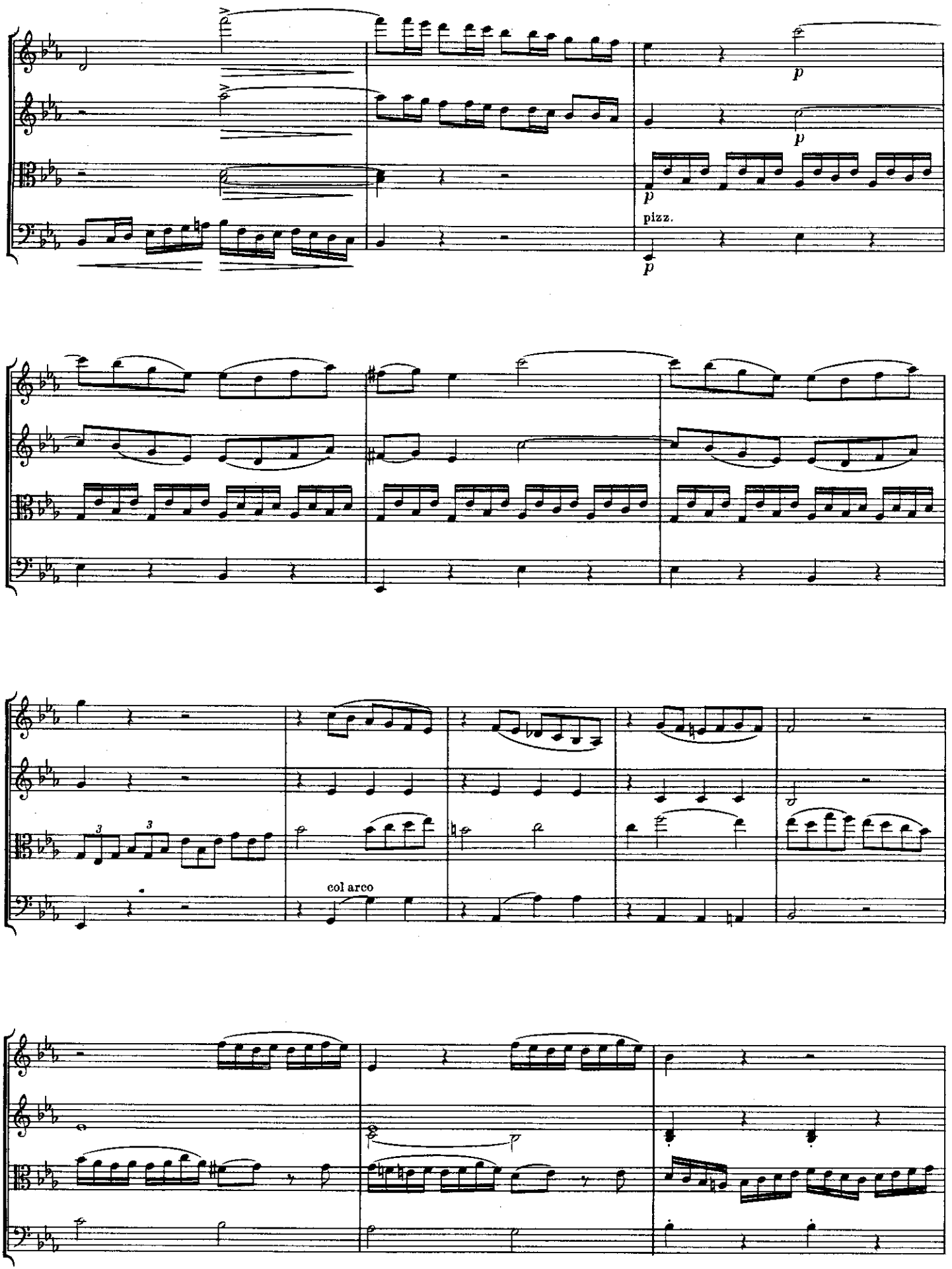

Skenováno pro studijní účely

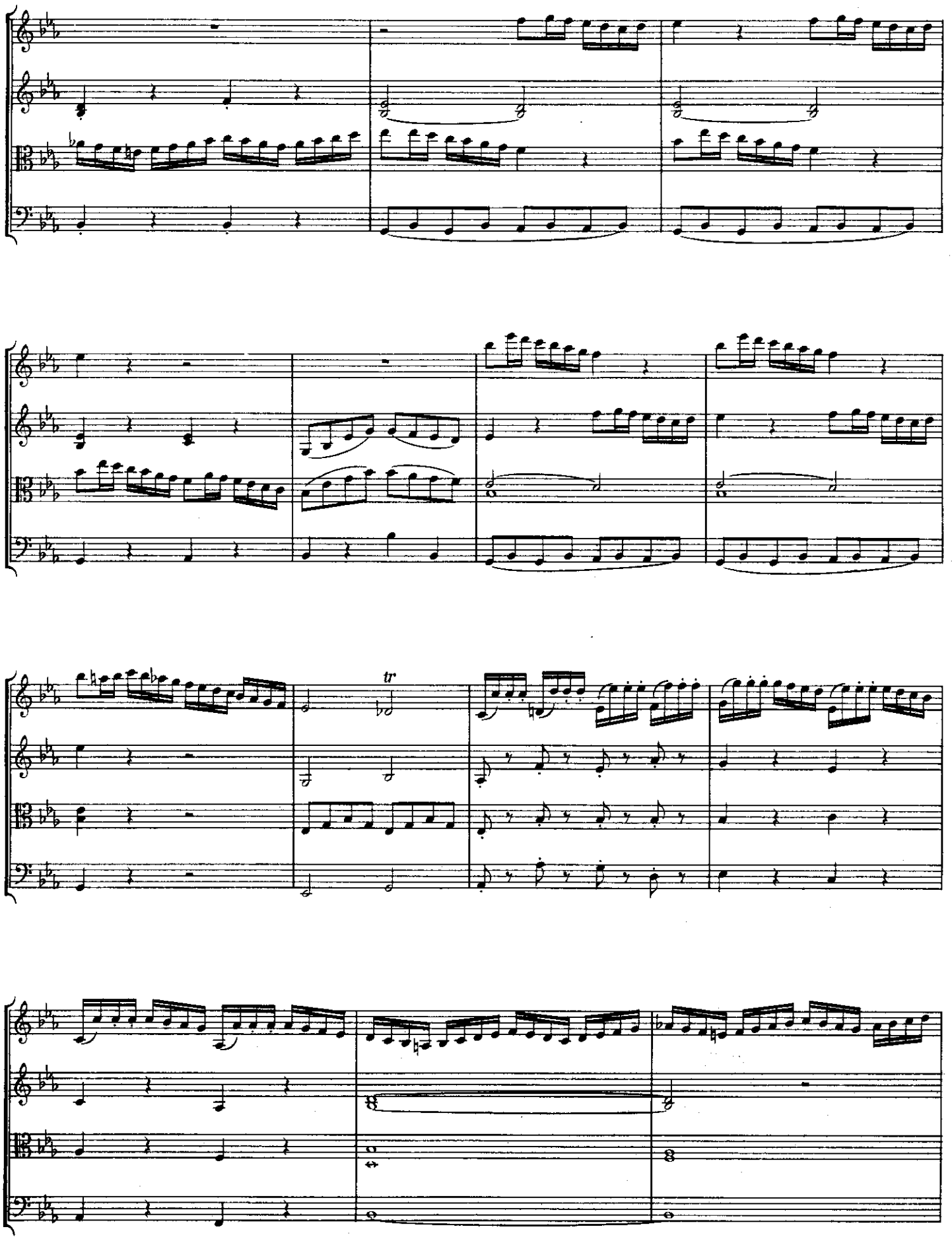

Skenováno pro studijní účely

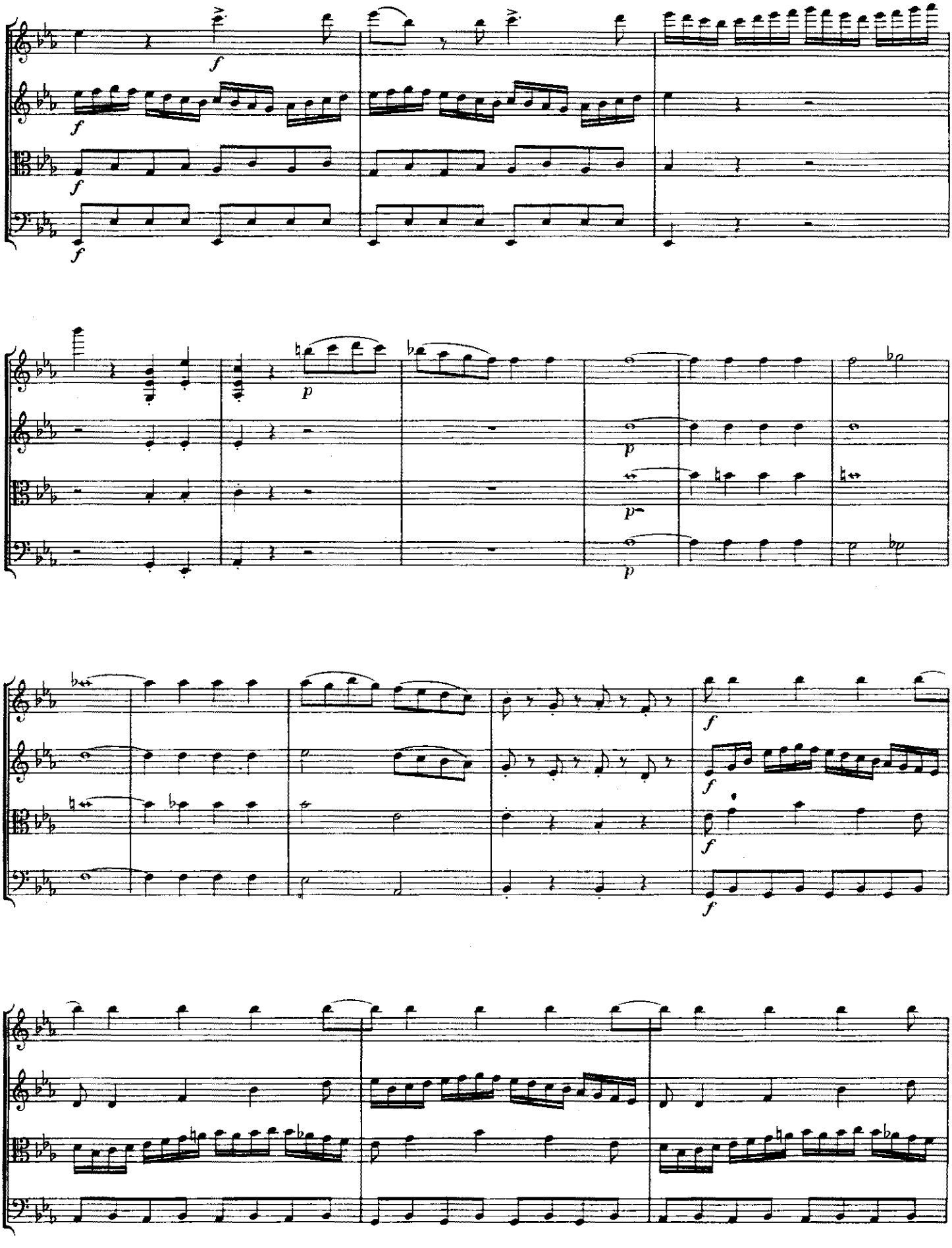

Skenováno pro studijní účely

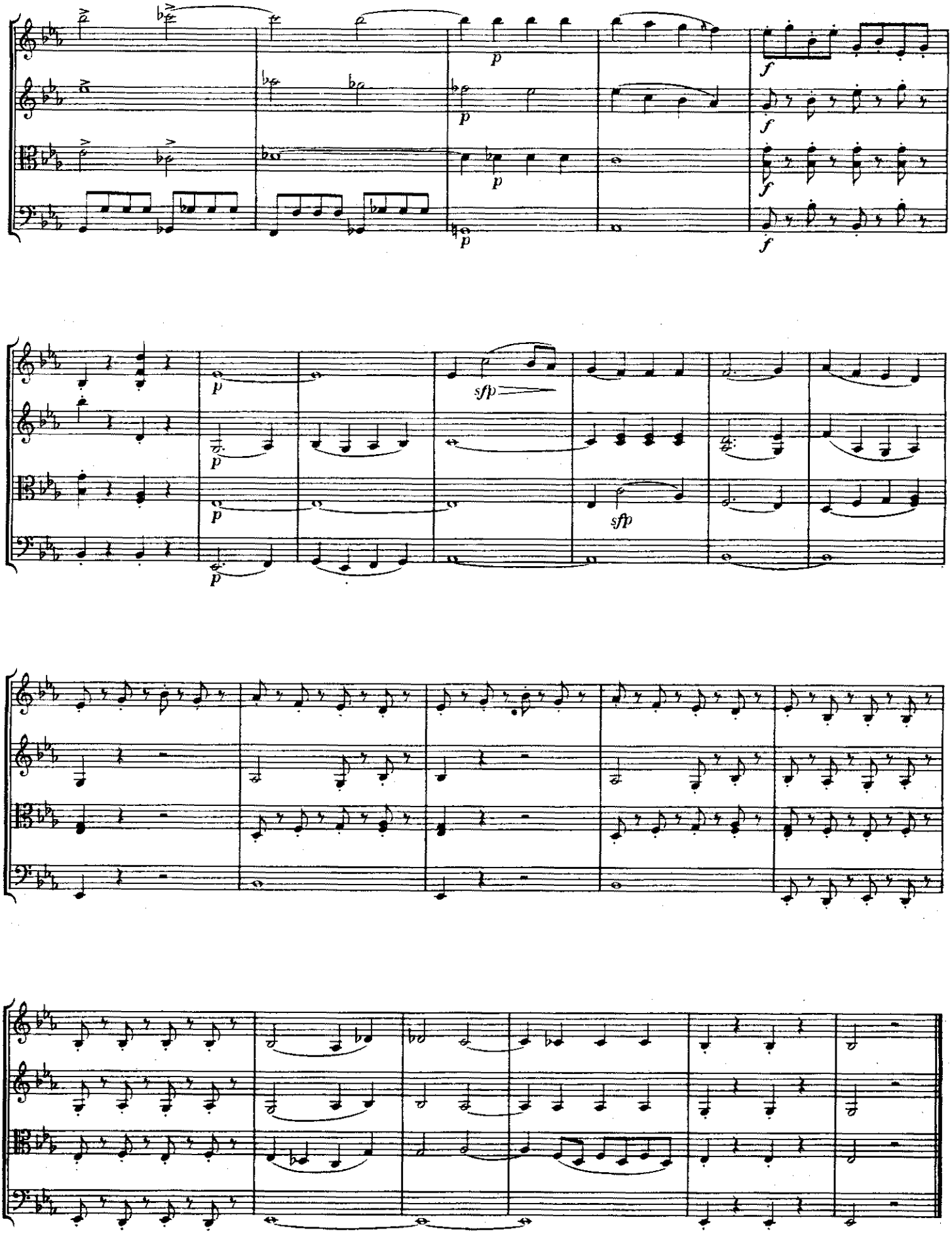

Skenováno pro studijní účely

153. FUGA

Museum für Orgelspieler
Tisk kolem r. 1832

Jan Křtitel Kuchař
1751—1829

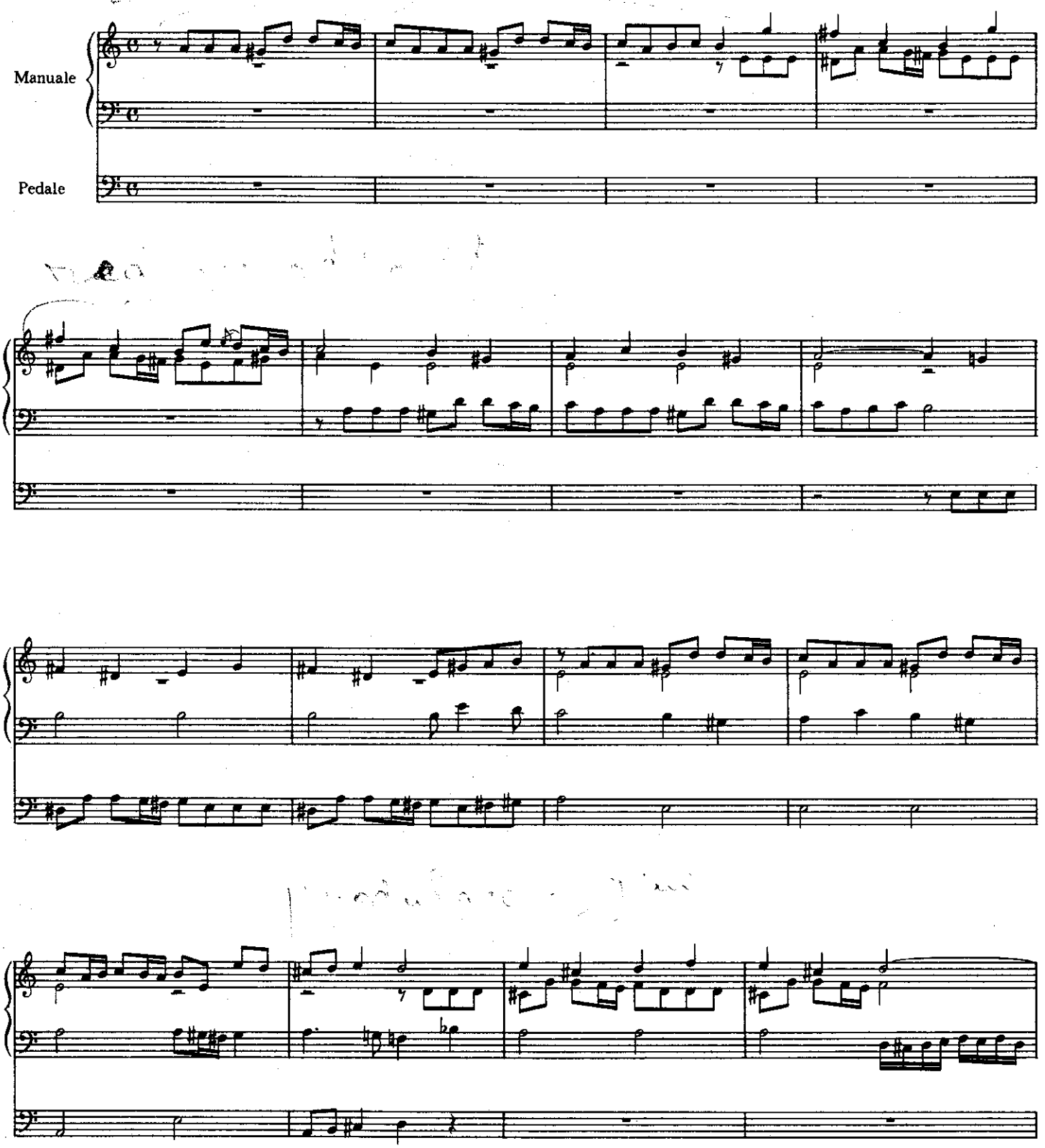

Skenováno pro studijní účely

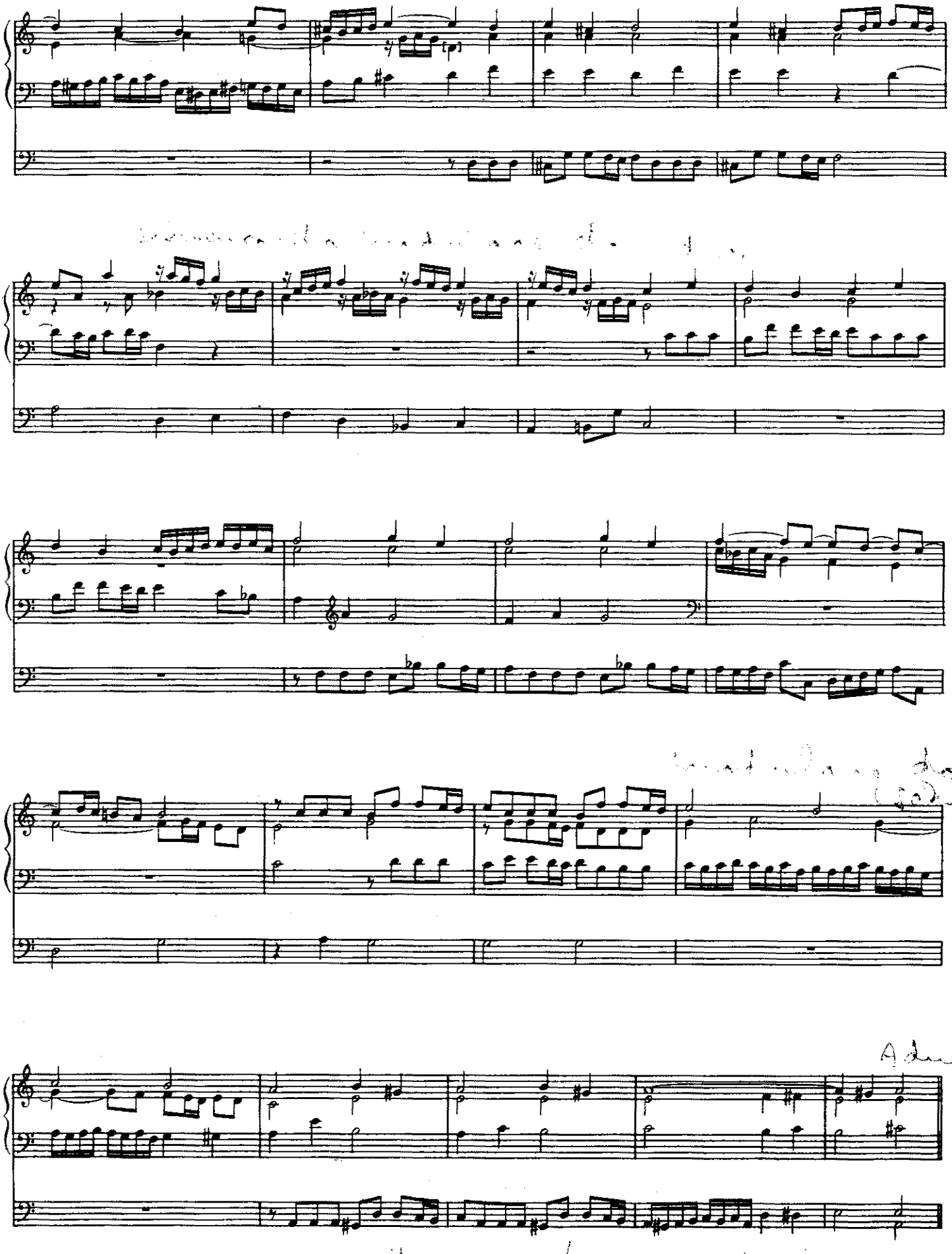

Skenováno pro studijní účely

154. MISSA SOLEMNIS PASTORALIS IN A

Kyrie

Autograf z r. 1796

Jakub Jan Ryba
› 1765—1815

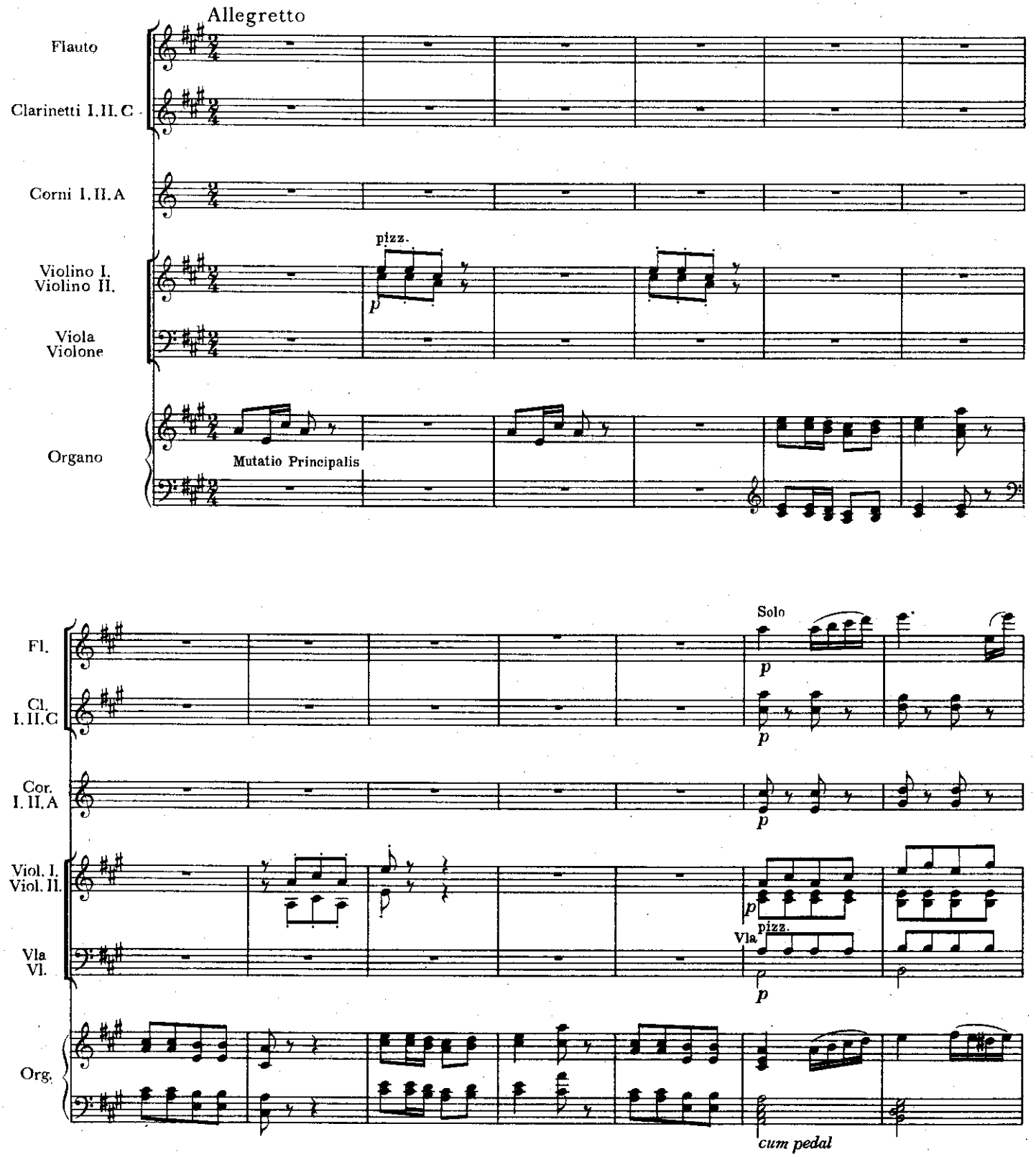

Skenováno pro studijní účely

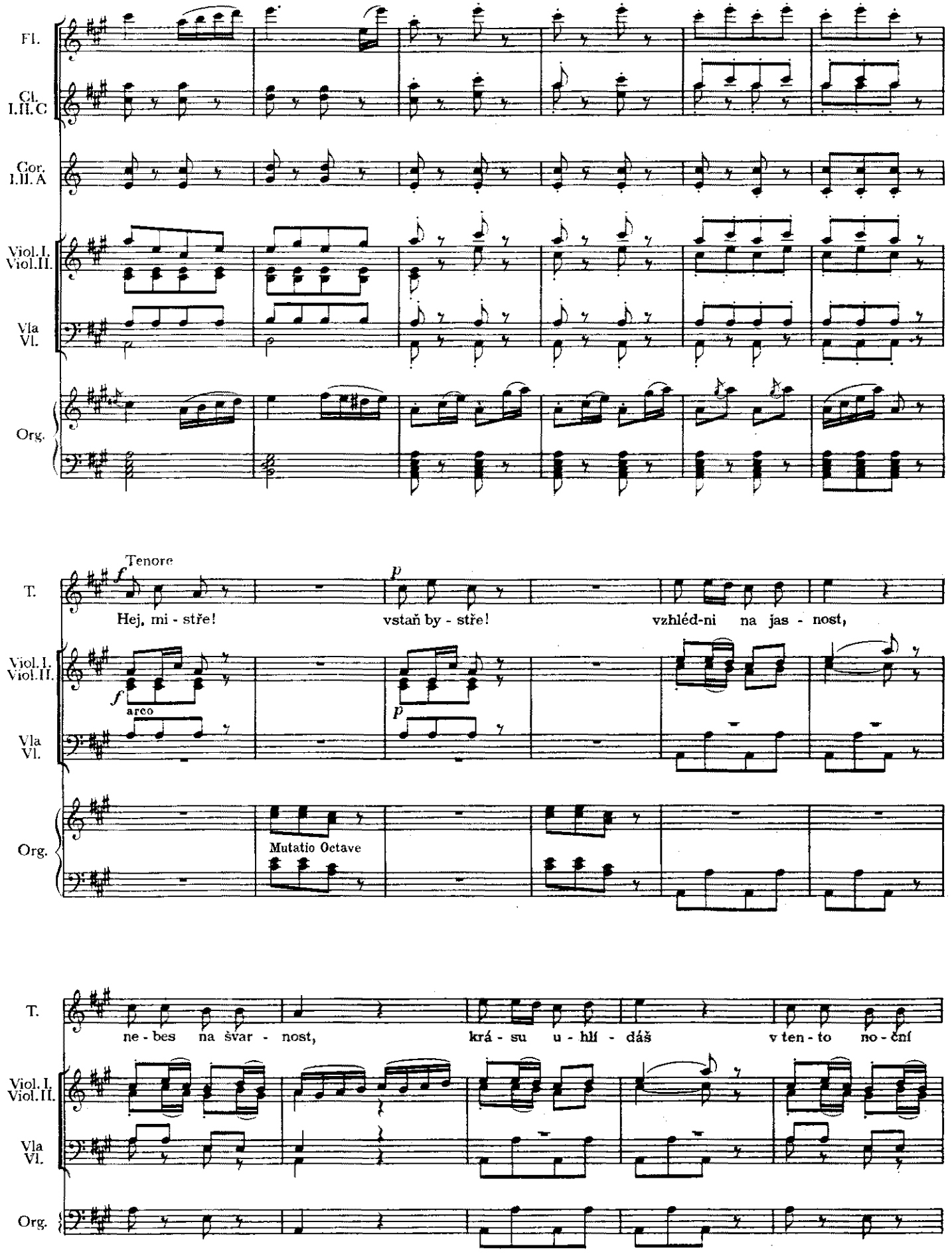

Skenováno pro studijní účely

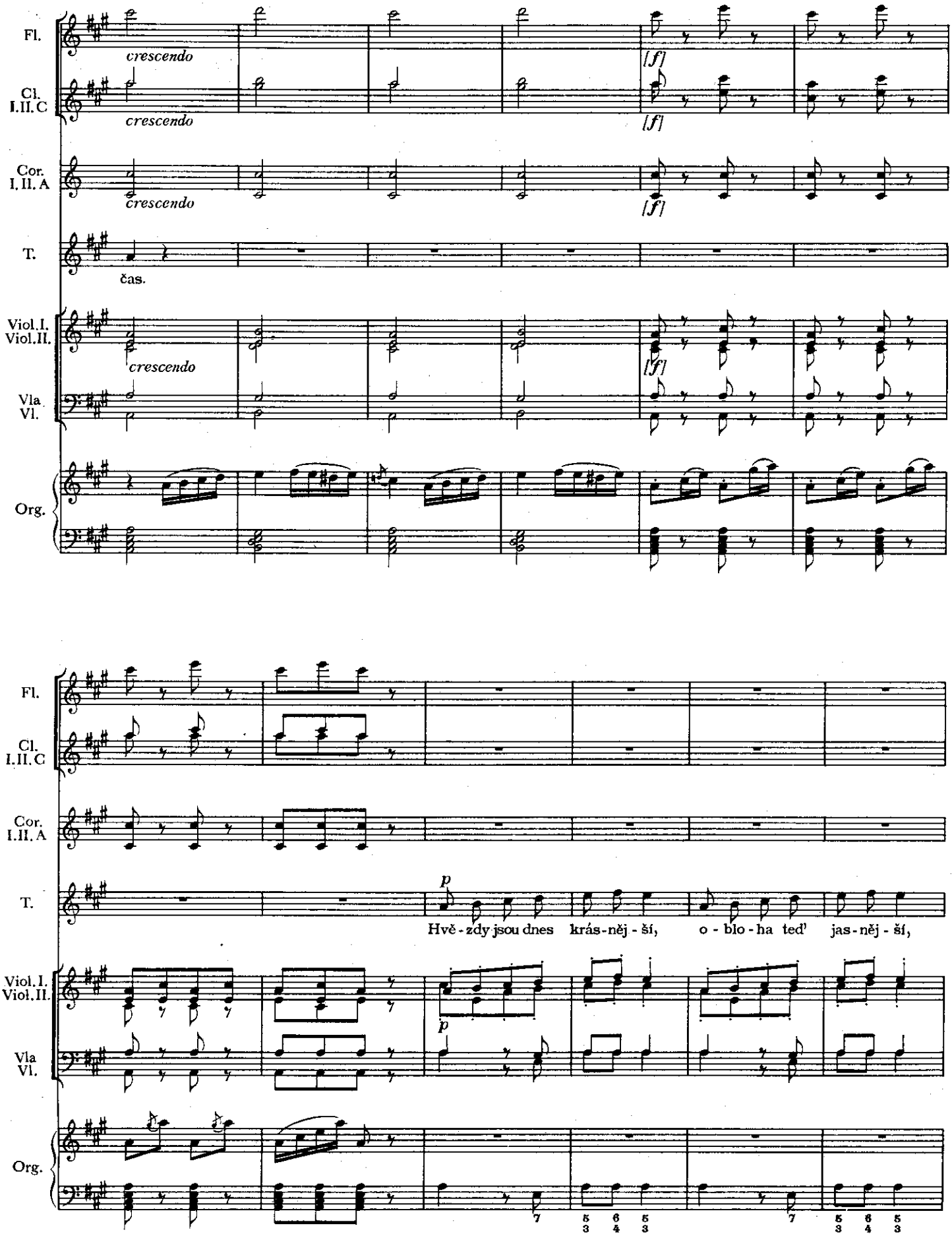

Skenováno pro studijní účely

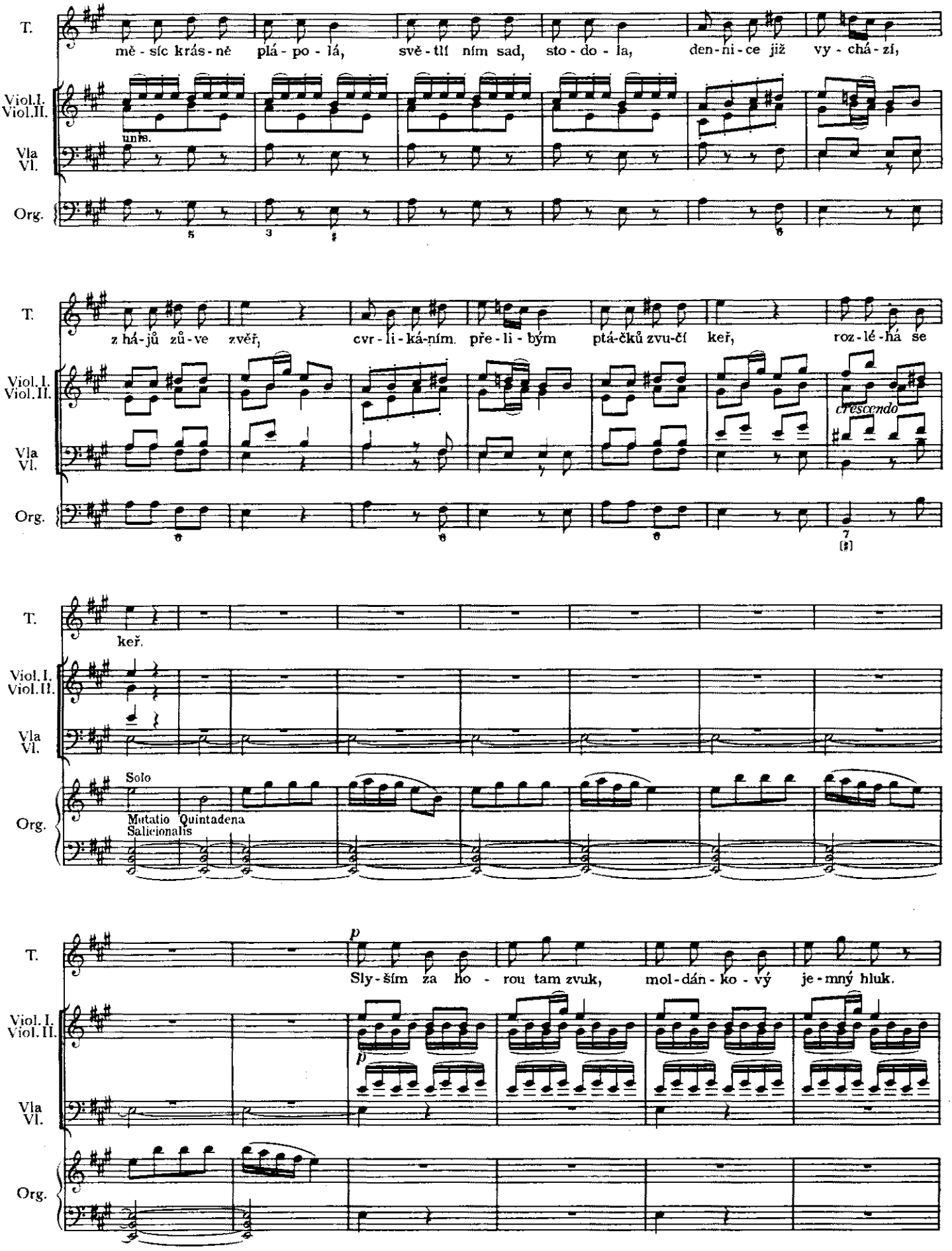

Skenováno pro studijní účely

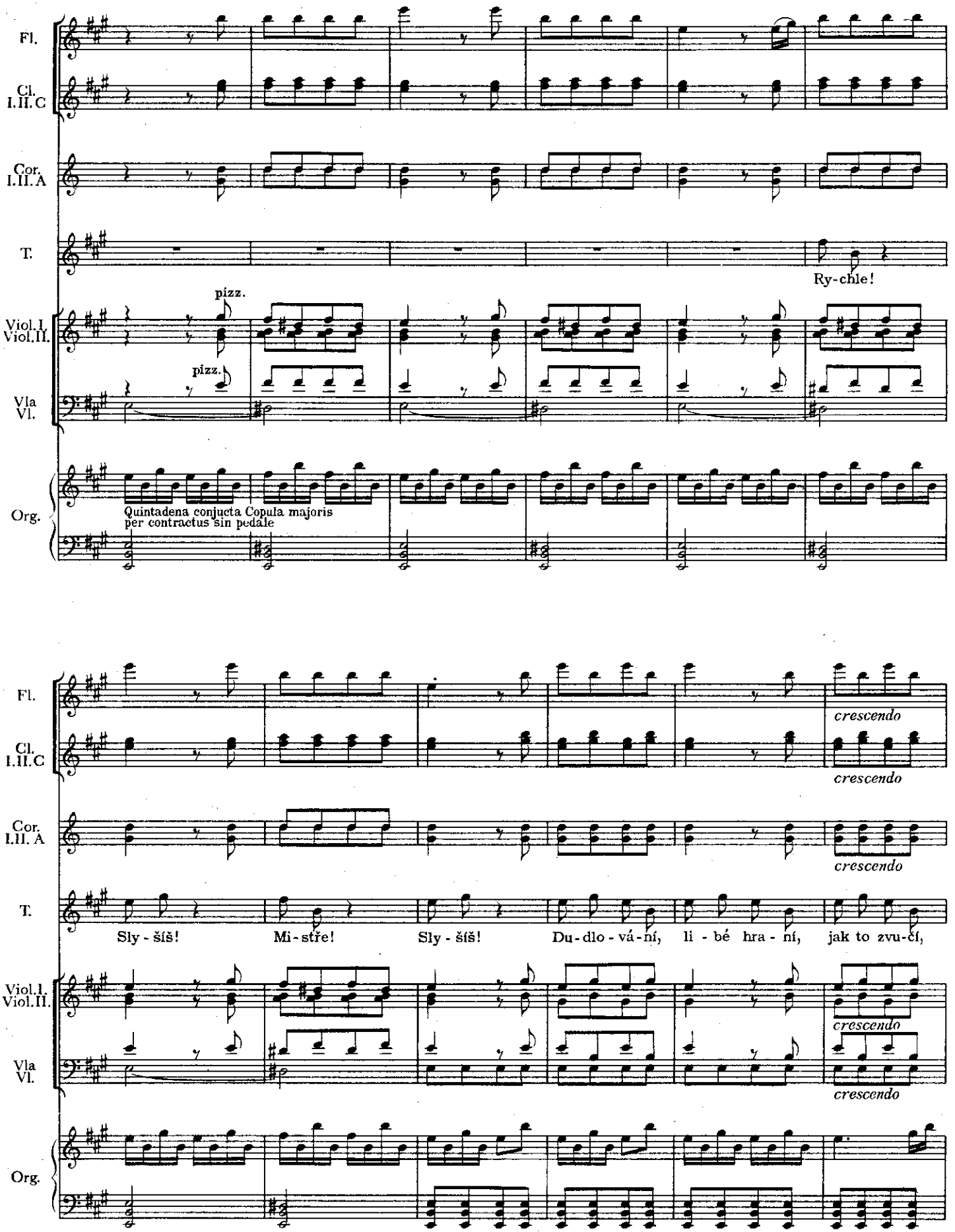

Skenováno pro studijní účely

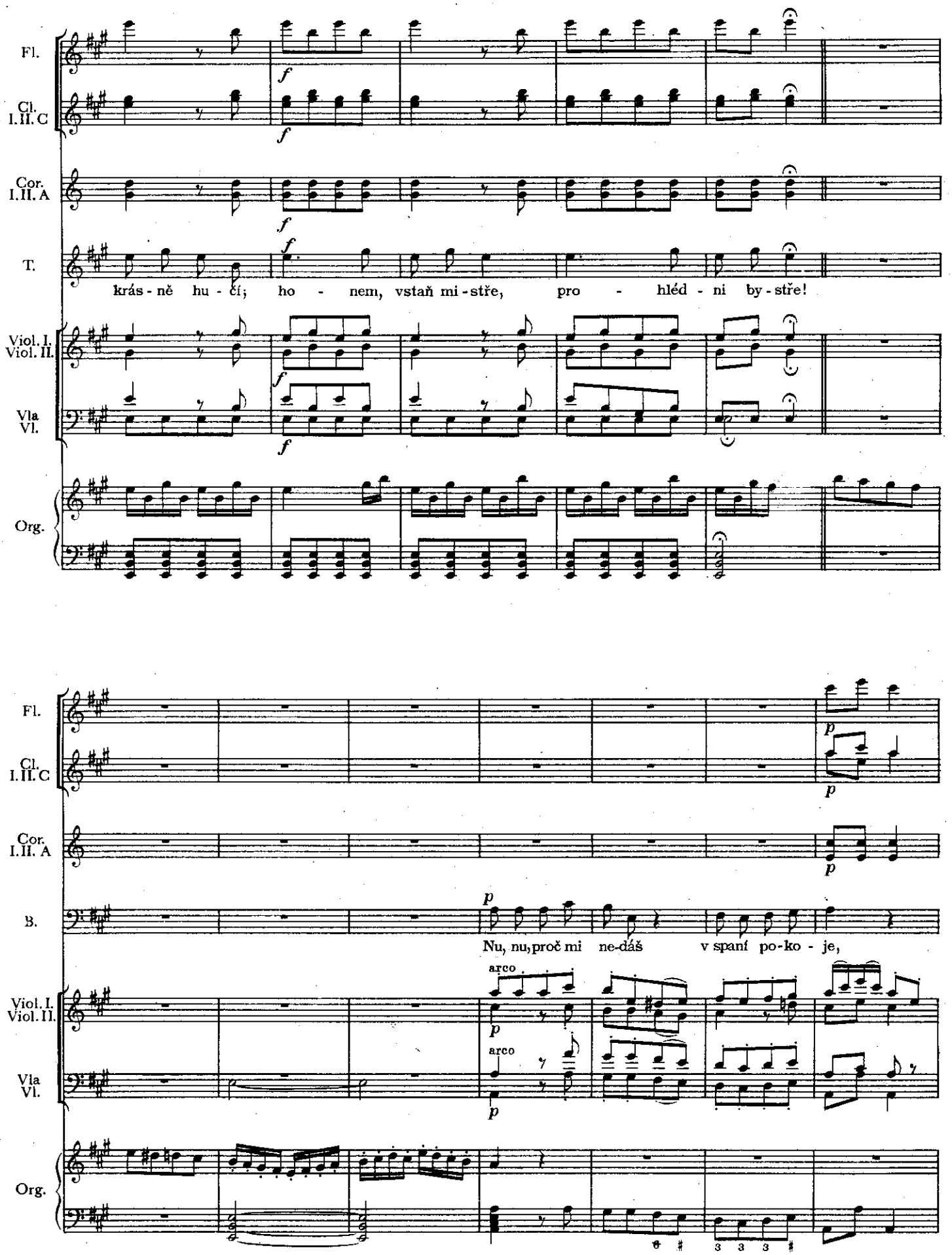

Skenováno pro studijní účely

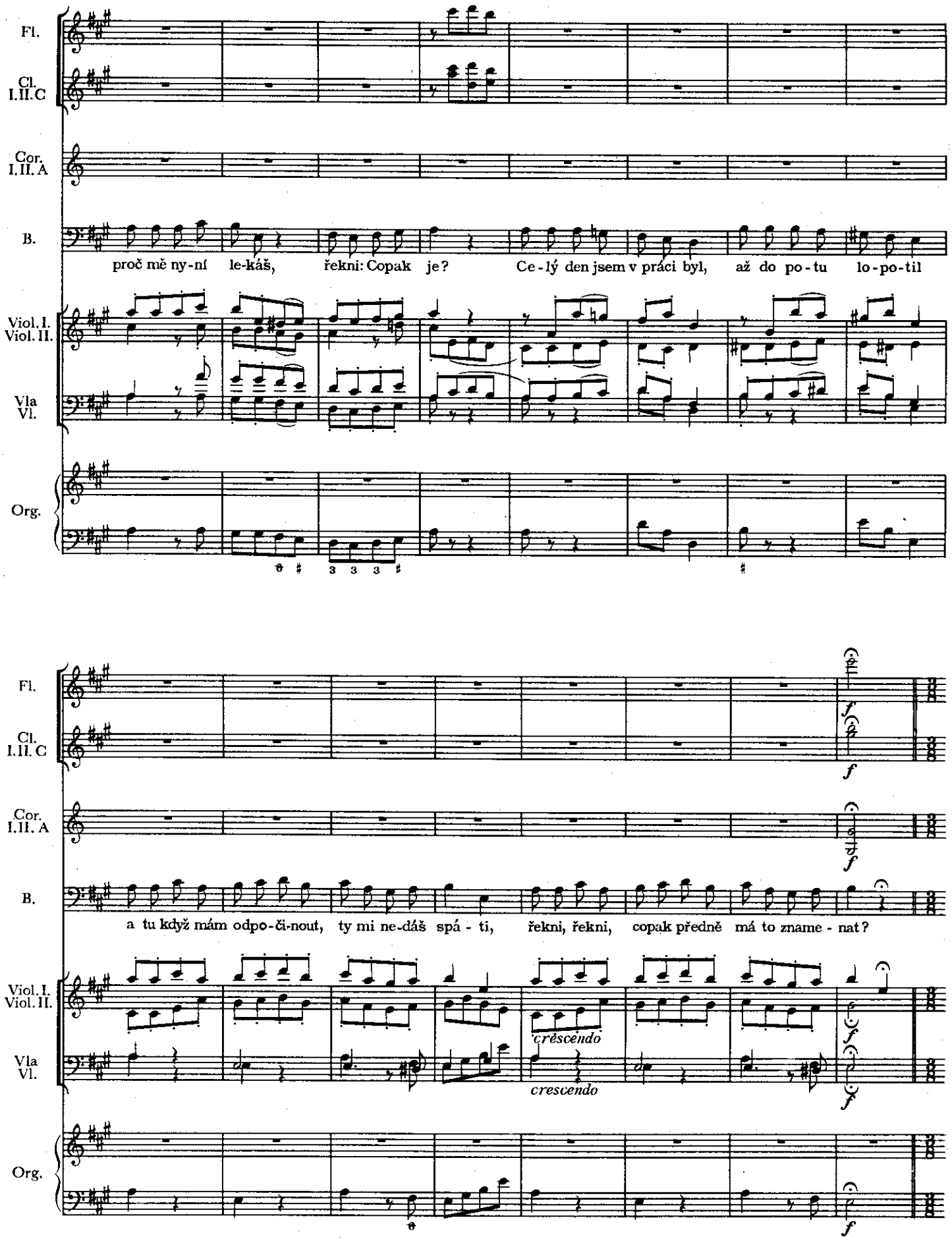

Skenováno pro studijní účely

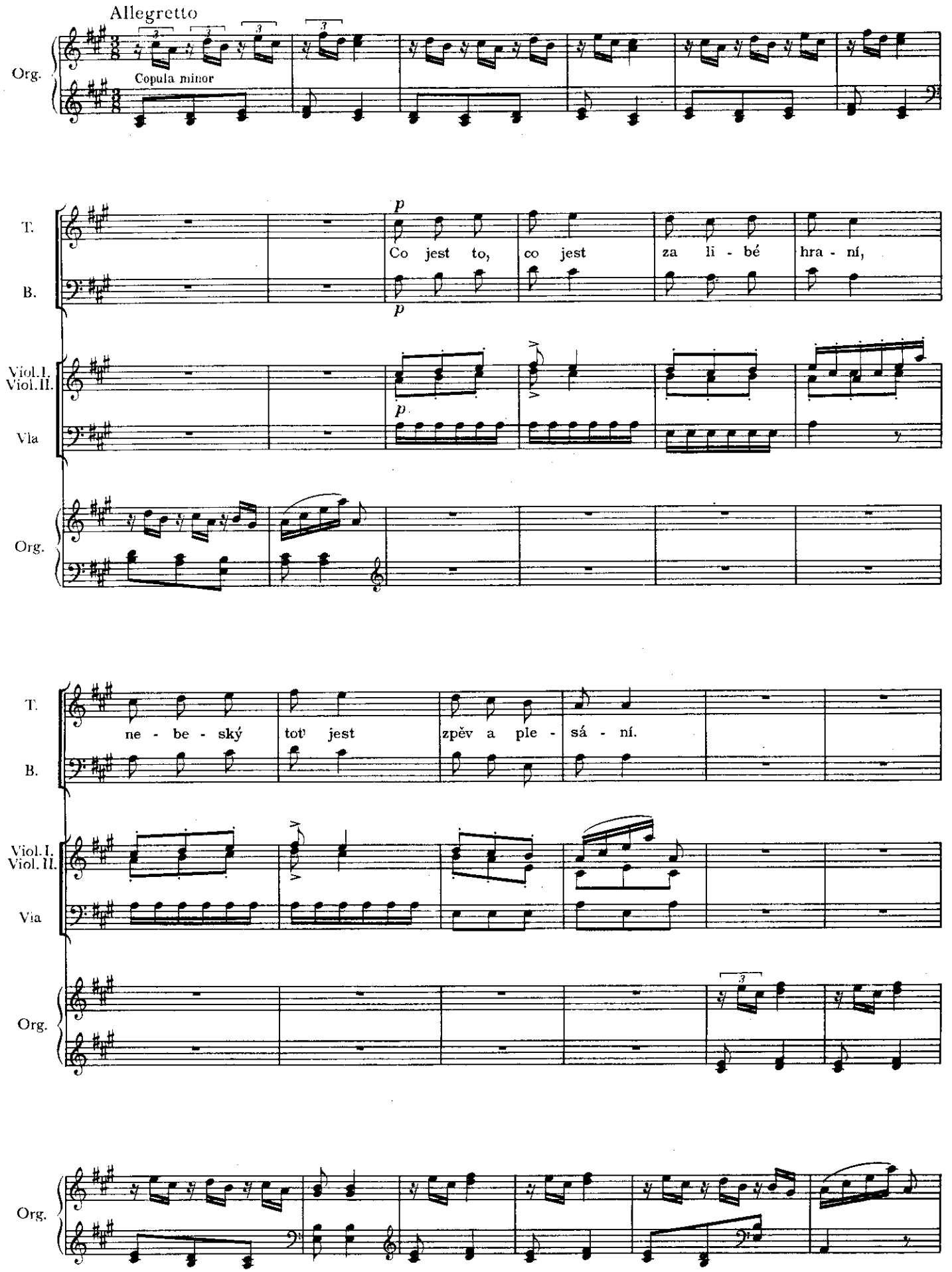

Skenováno pro studijní účely

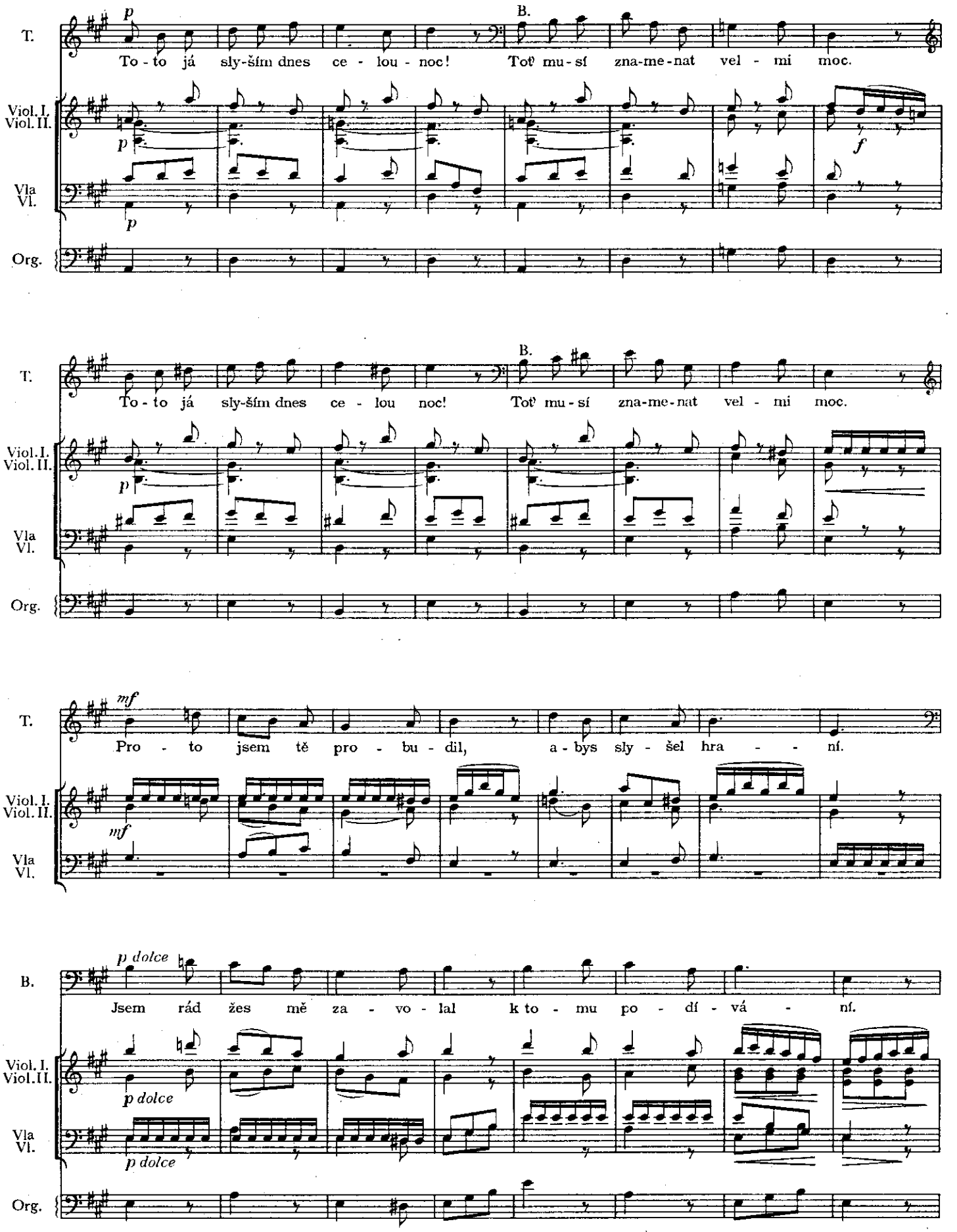

Skenováno pro studijní účely

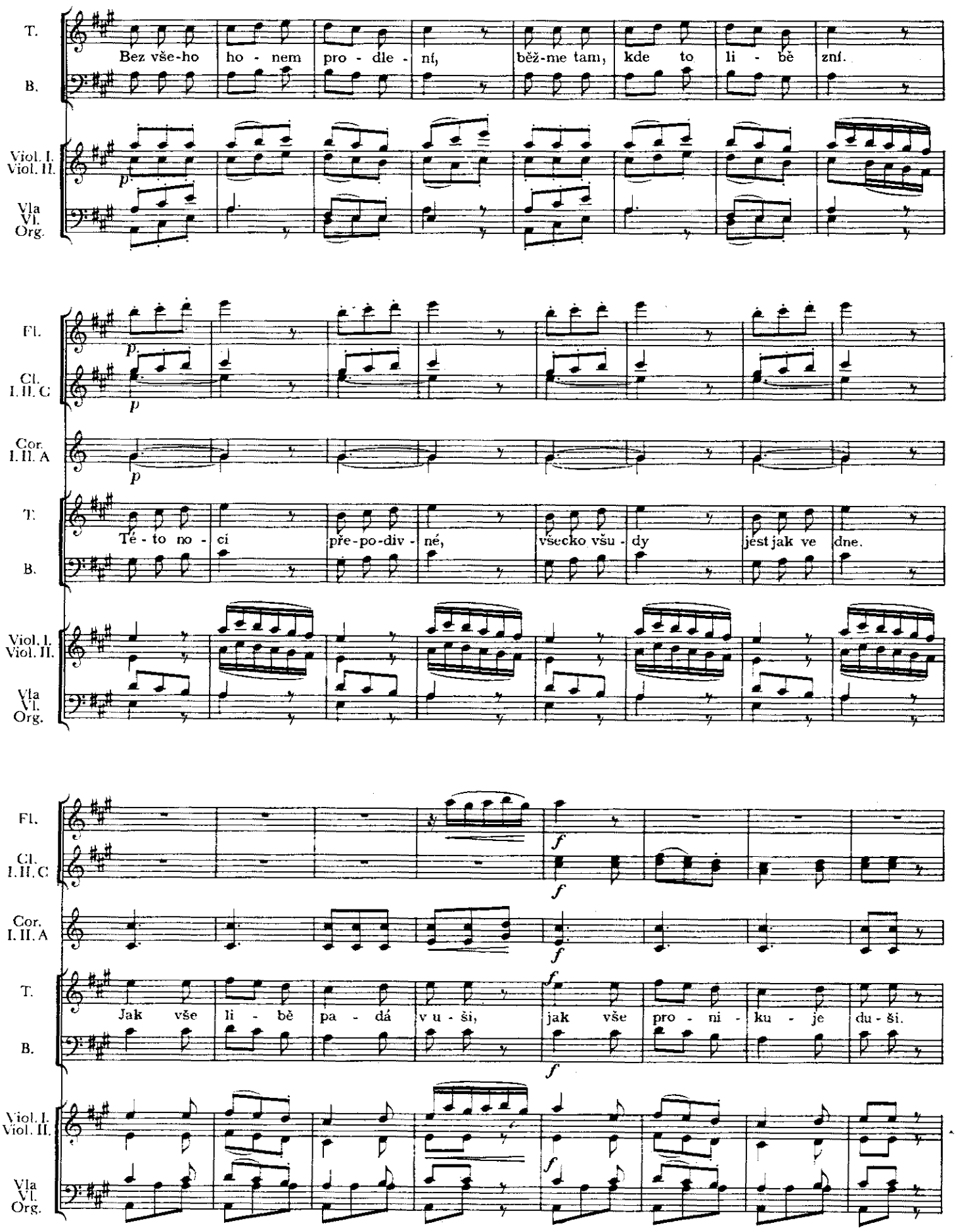

Skenováno pro studijní účely

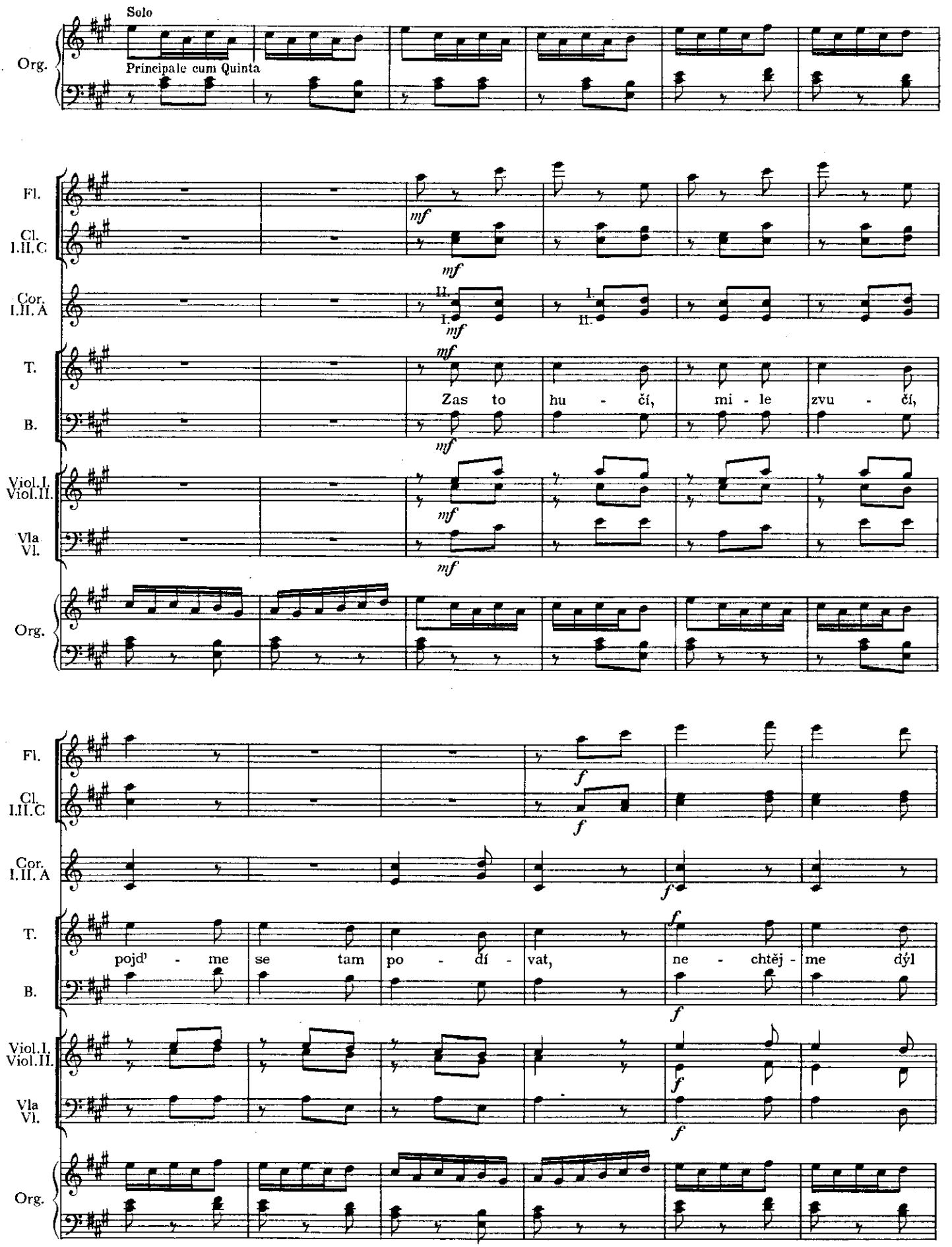

Skenováno pro studijní účely

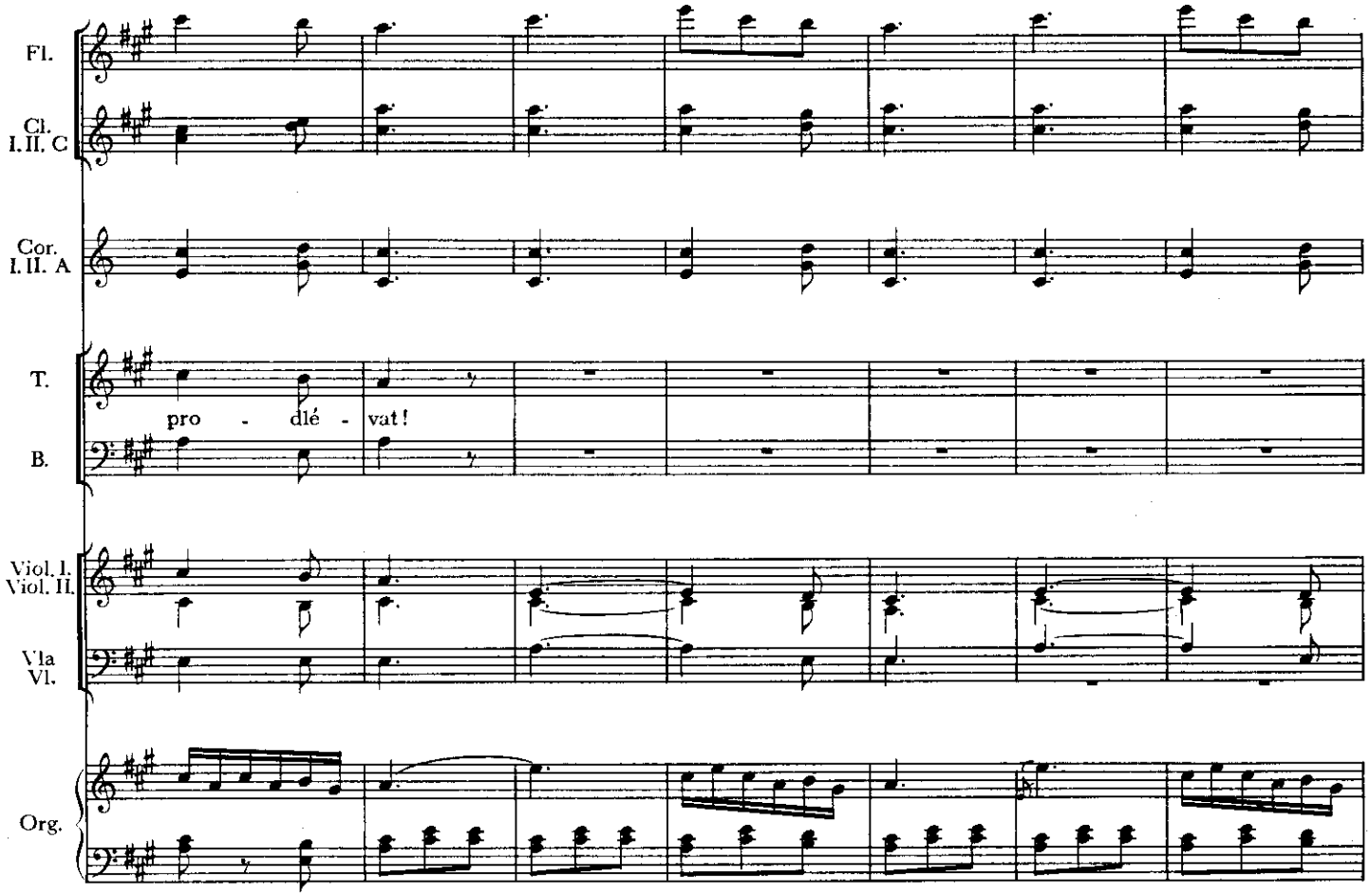

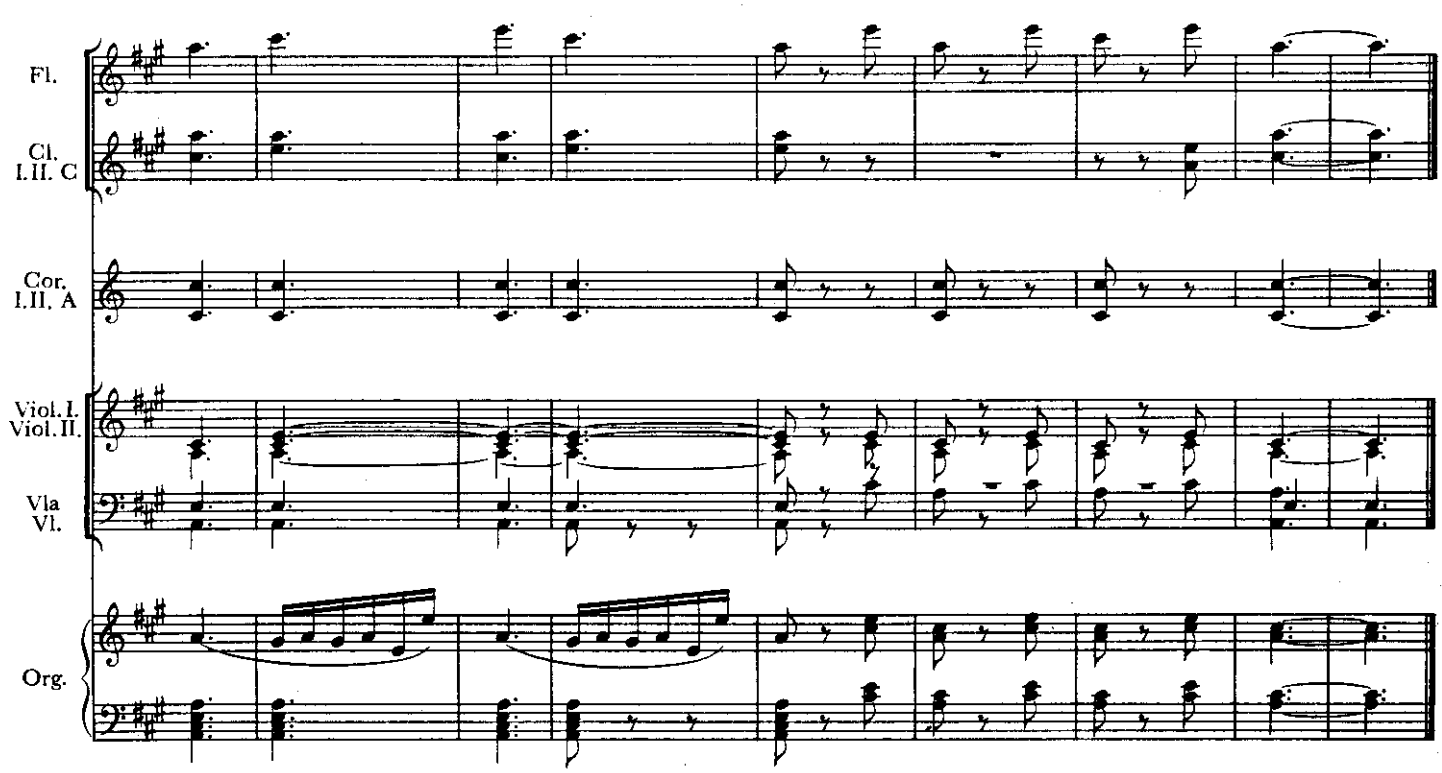

Skenováno pro studijní účely

155. SPOKOJENÝ SEDLÁK

Zwölf böhmische Lieder
Tisk z r. 1800

Jakub Jan Ryba
1765—1815

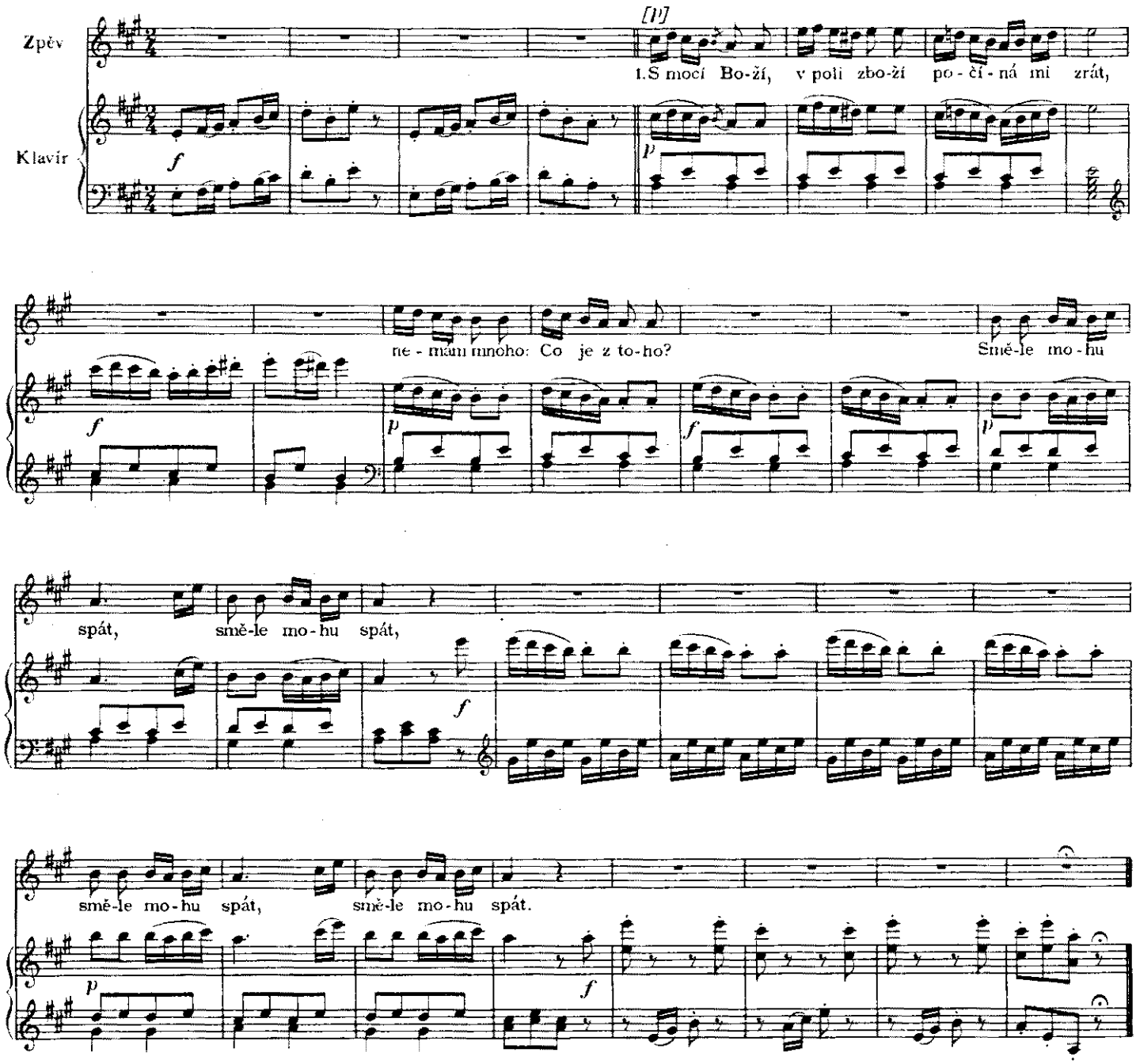

2. Jen mne, hezká
holka česká
vroucně miluje,
kdežto v světě,
na nevěstě
lest se zjevuje.

3. Naše mladost
cítí radost
v prosté muzice,
když se páni
v požívání
mejlí velice.

4. Ať se blaží,
břicho vlaží
vínem nezdravým:
Já si vodou,
moudrý škodou,
zdraví napravím.

5. Stříbro, zlato,
vdovám vzato,
strachu dělá moc;
v poctivosti
všeho dosti:
Páni, dobrou noc!

Skenováno pro studijní účely

156. MENUET

Rkp. z počátku 19. stol.

Jan Augustin Vitásek
1770—1839

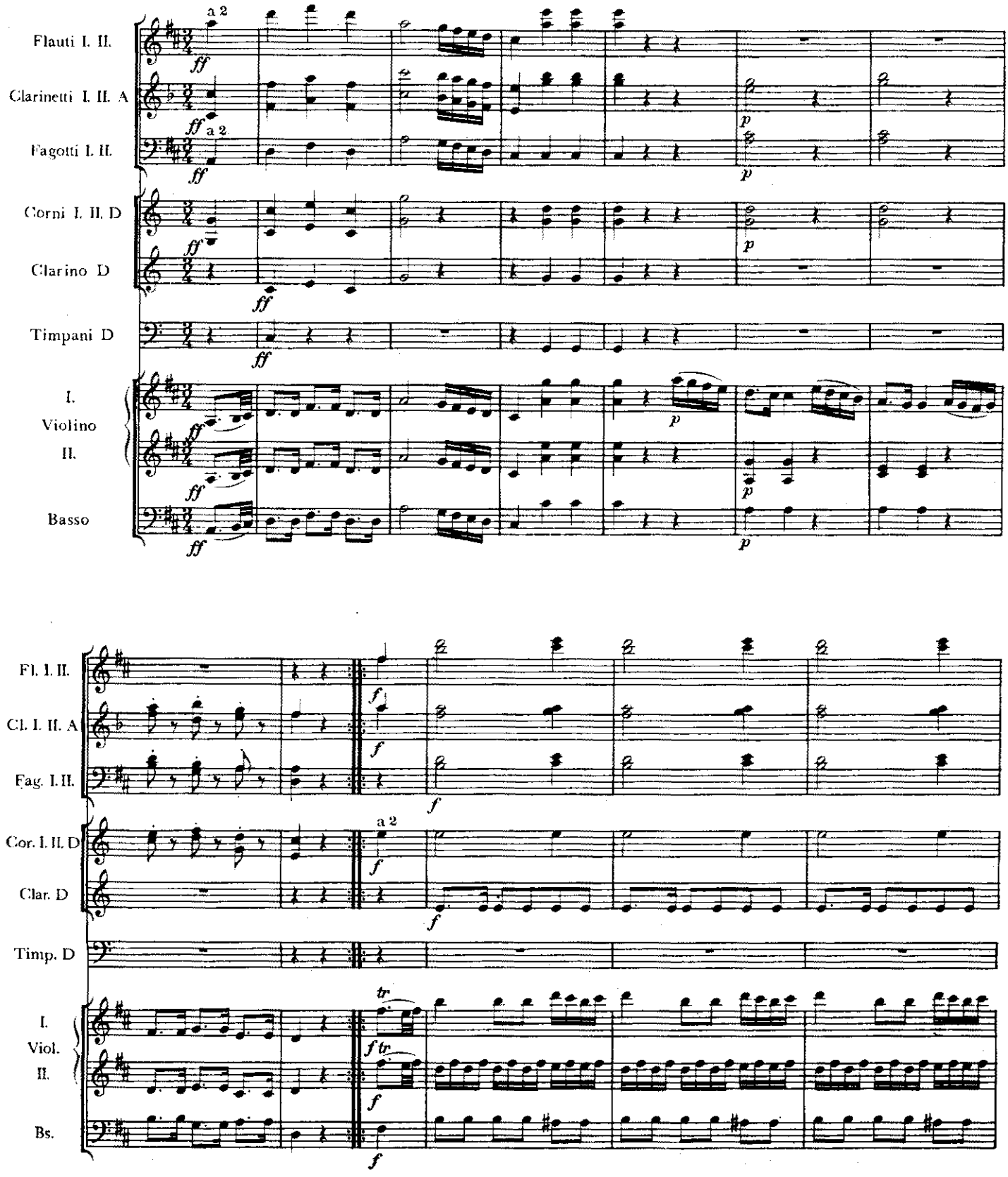

Skenováno pro studijní účely

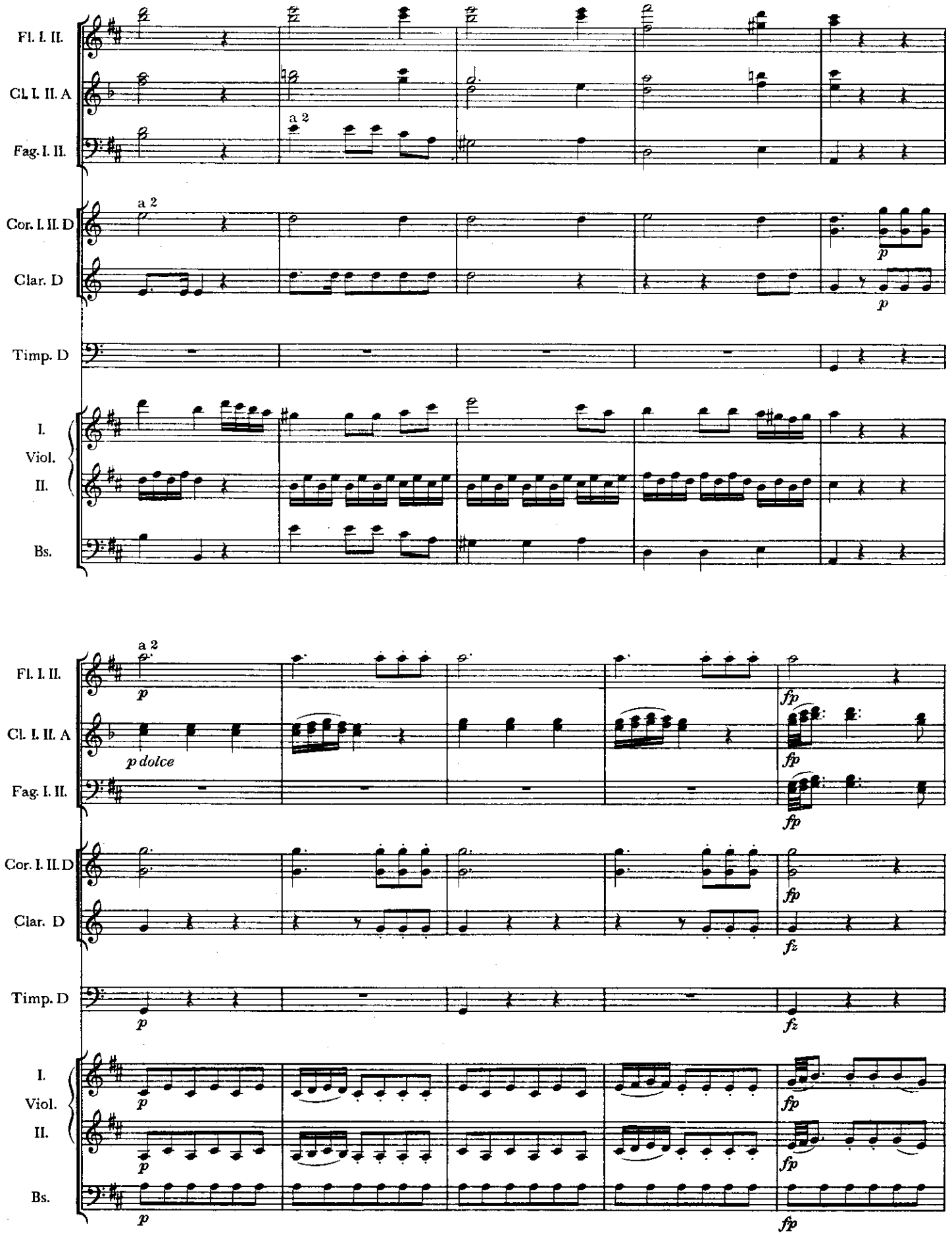

Skenováno pro studijní účely

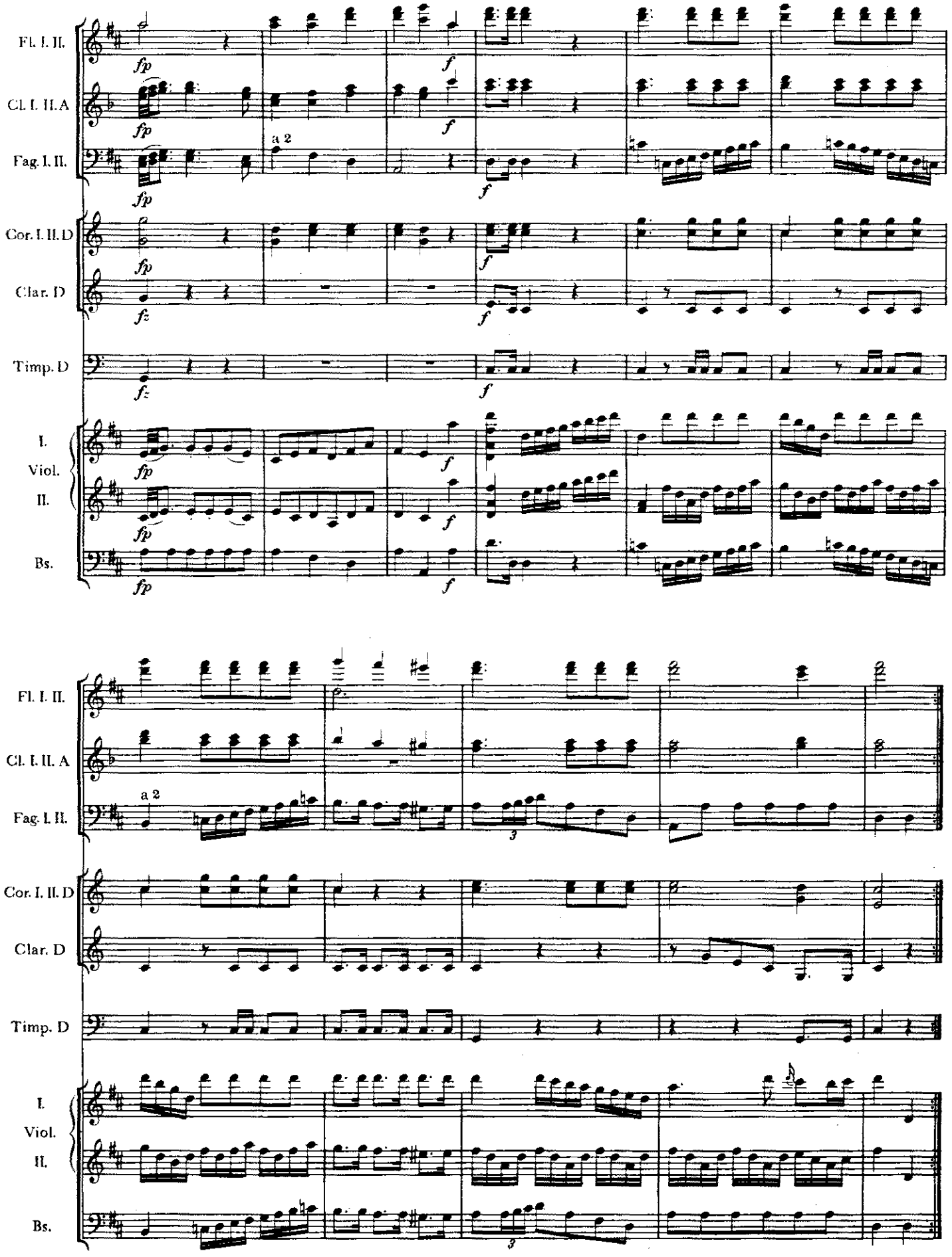

Skenováno pro studijní účely

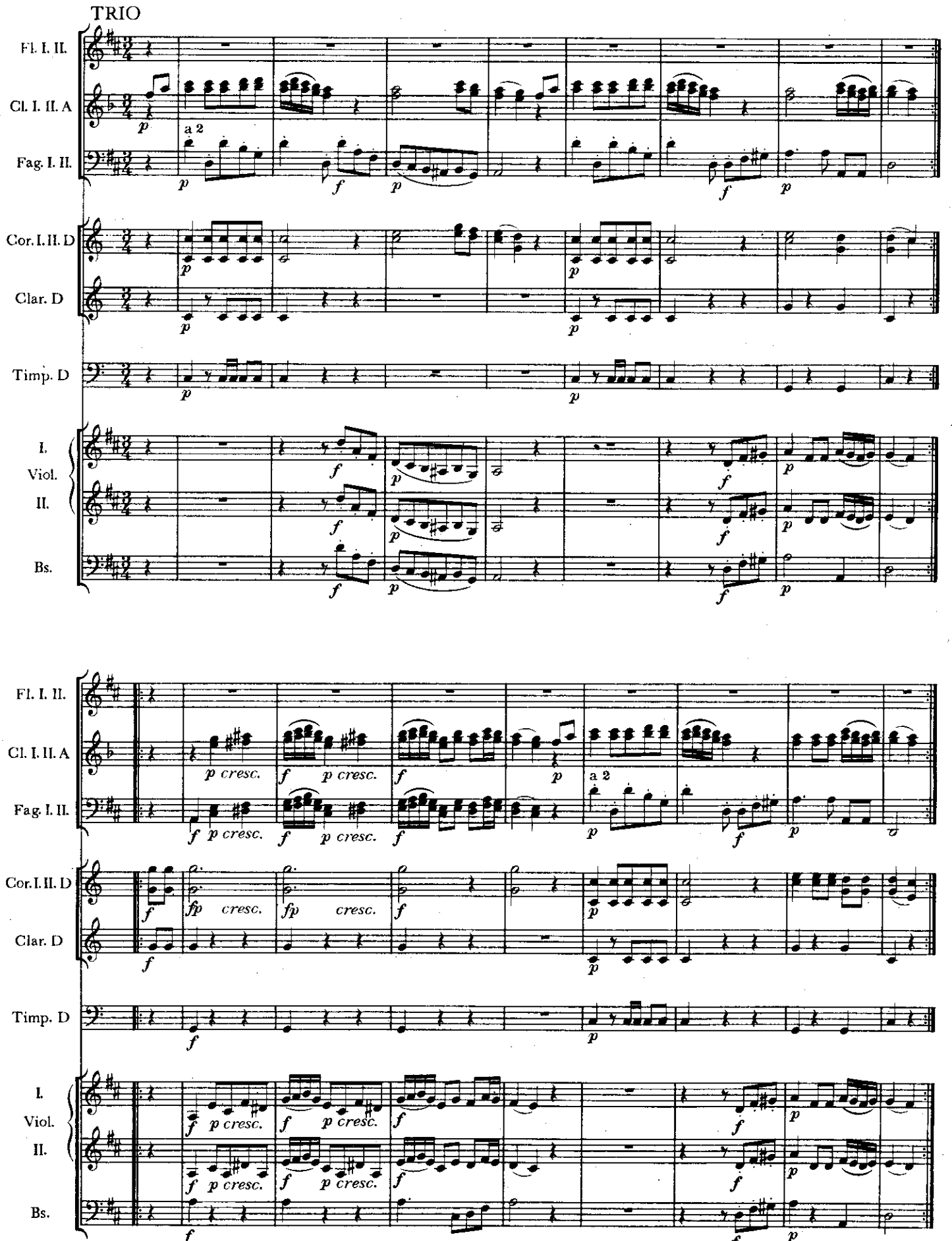

Skenováno pro studijní účely

157. DITHYRAMB

Tre Ditirambi
Tisk z r. 1823

Václav Jan Tomášek
1774—1850

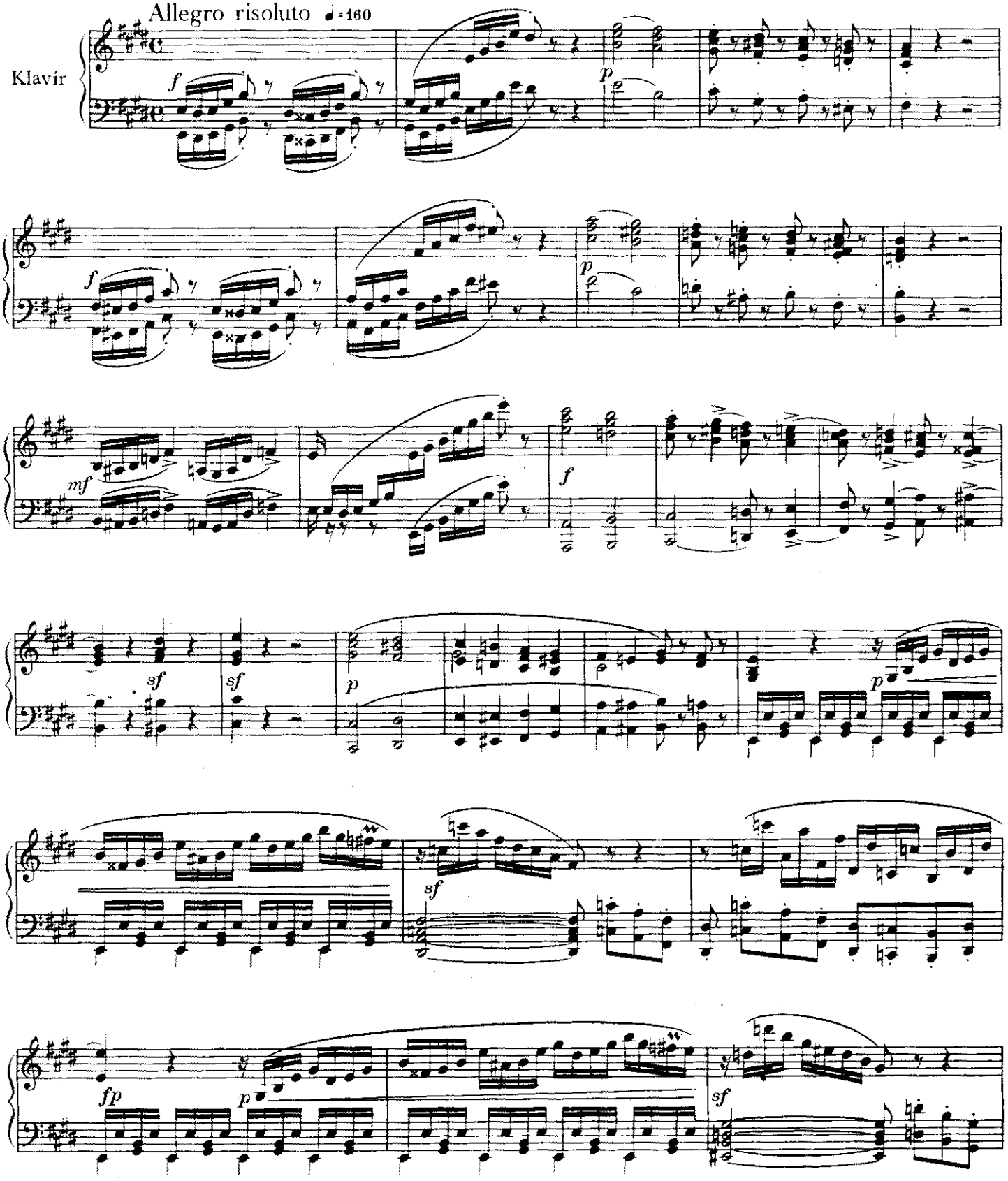

Skenováno pro studijní účely

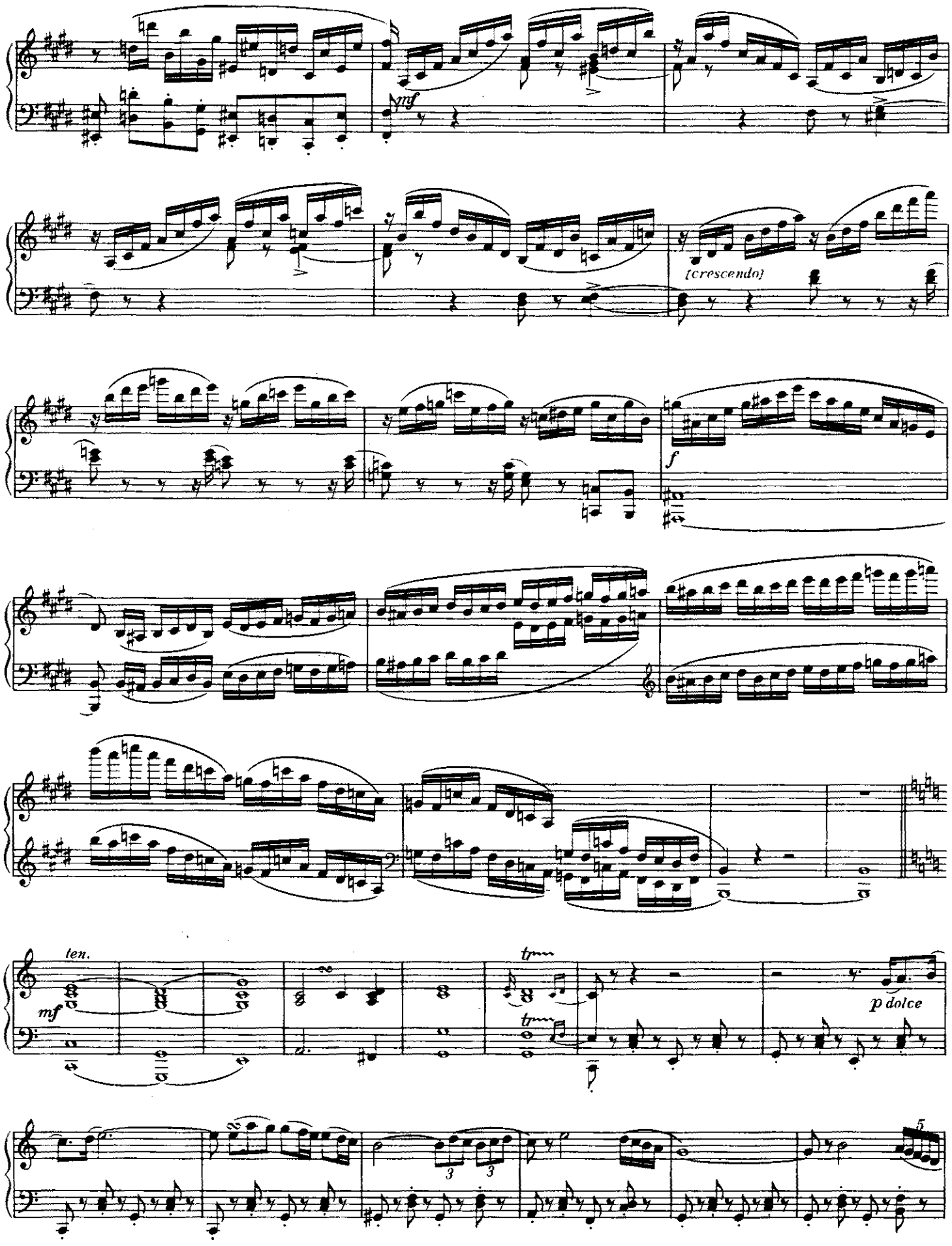

Skenováno pro studijní účely

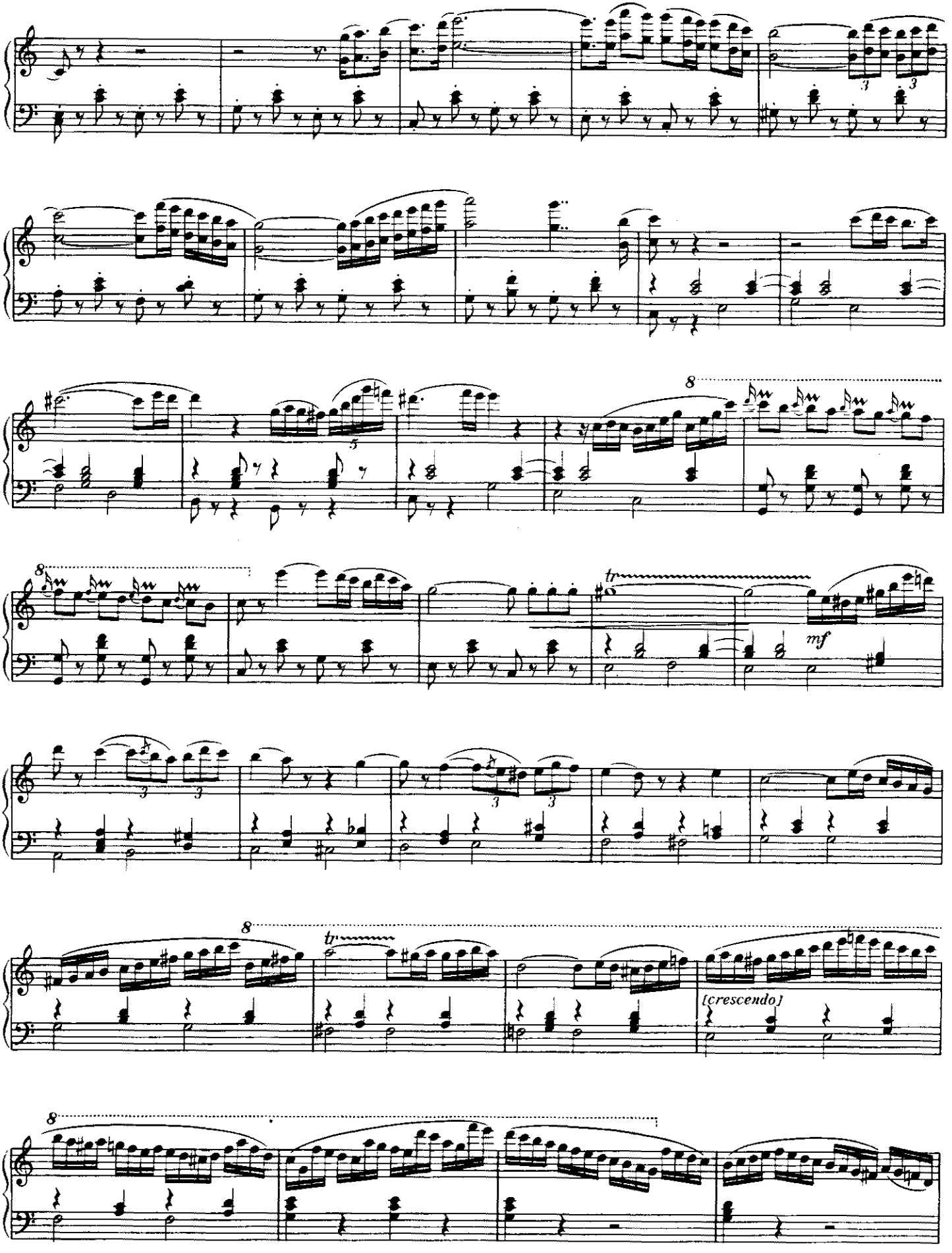

Skenováno pro studijní účely

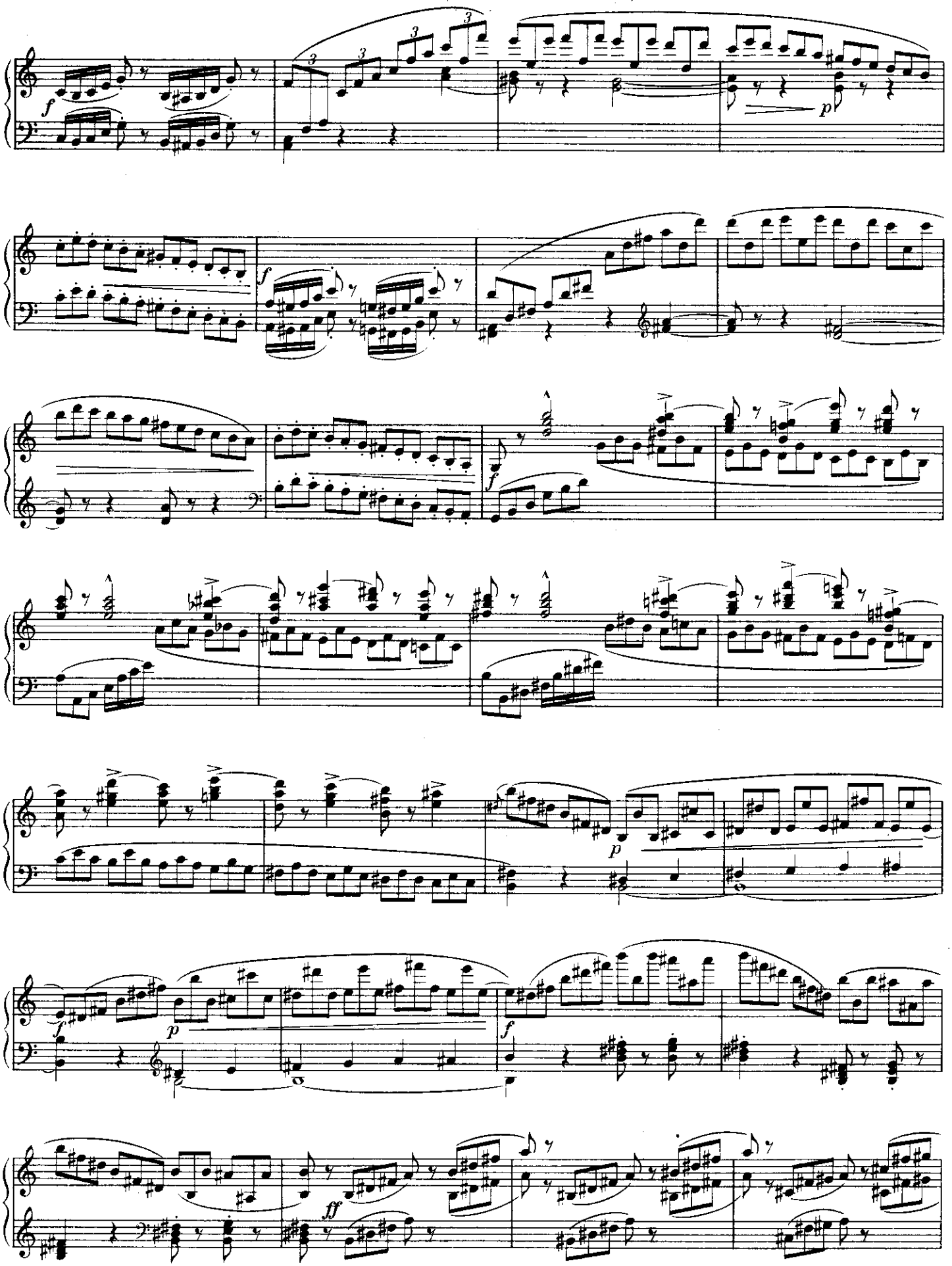

Skenováno pro studijní účely

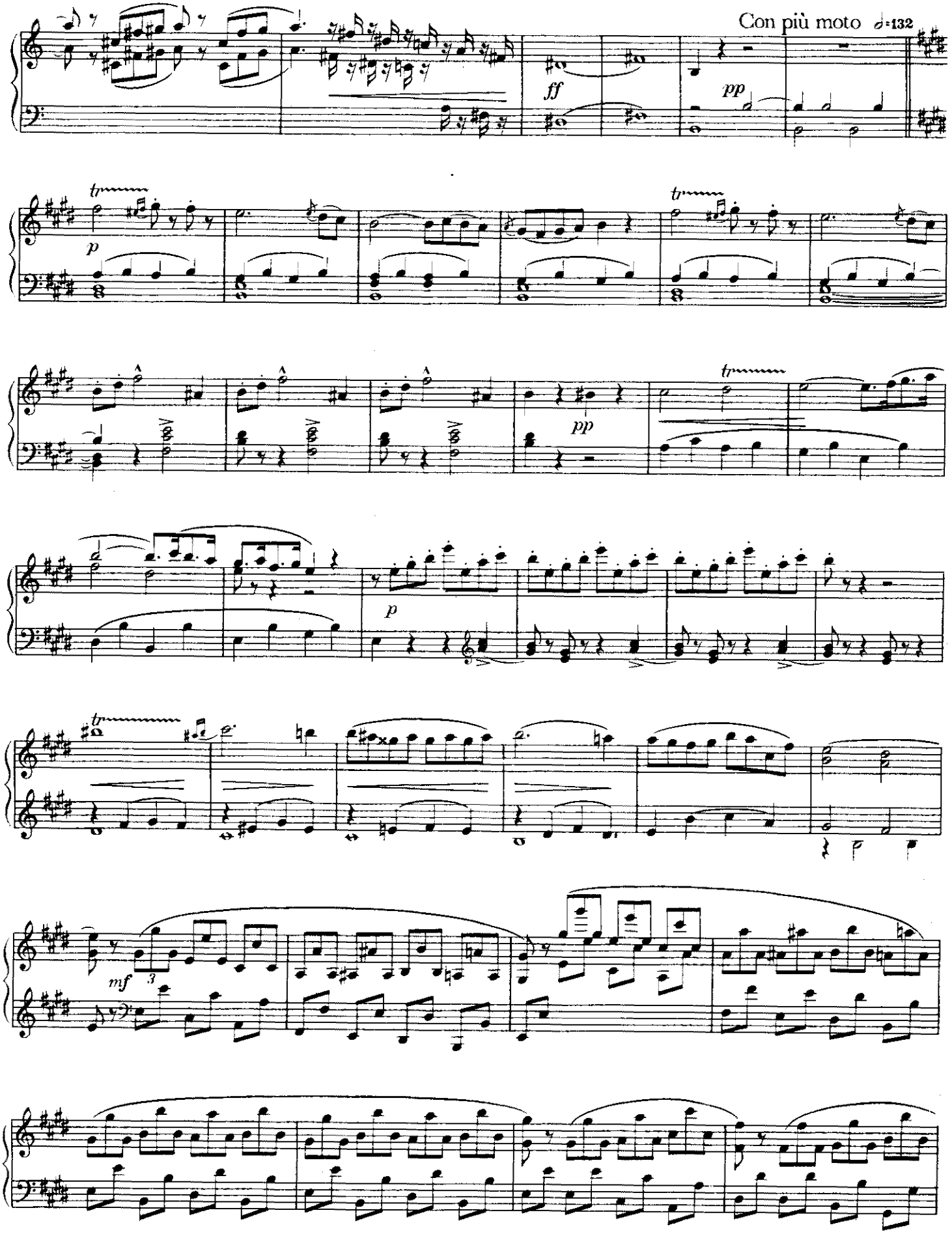

Skenováno pro studijní účely

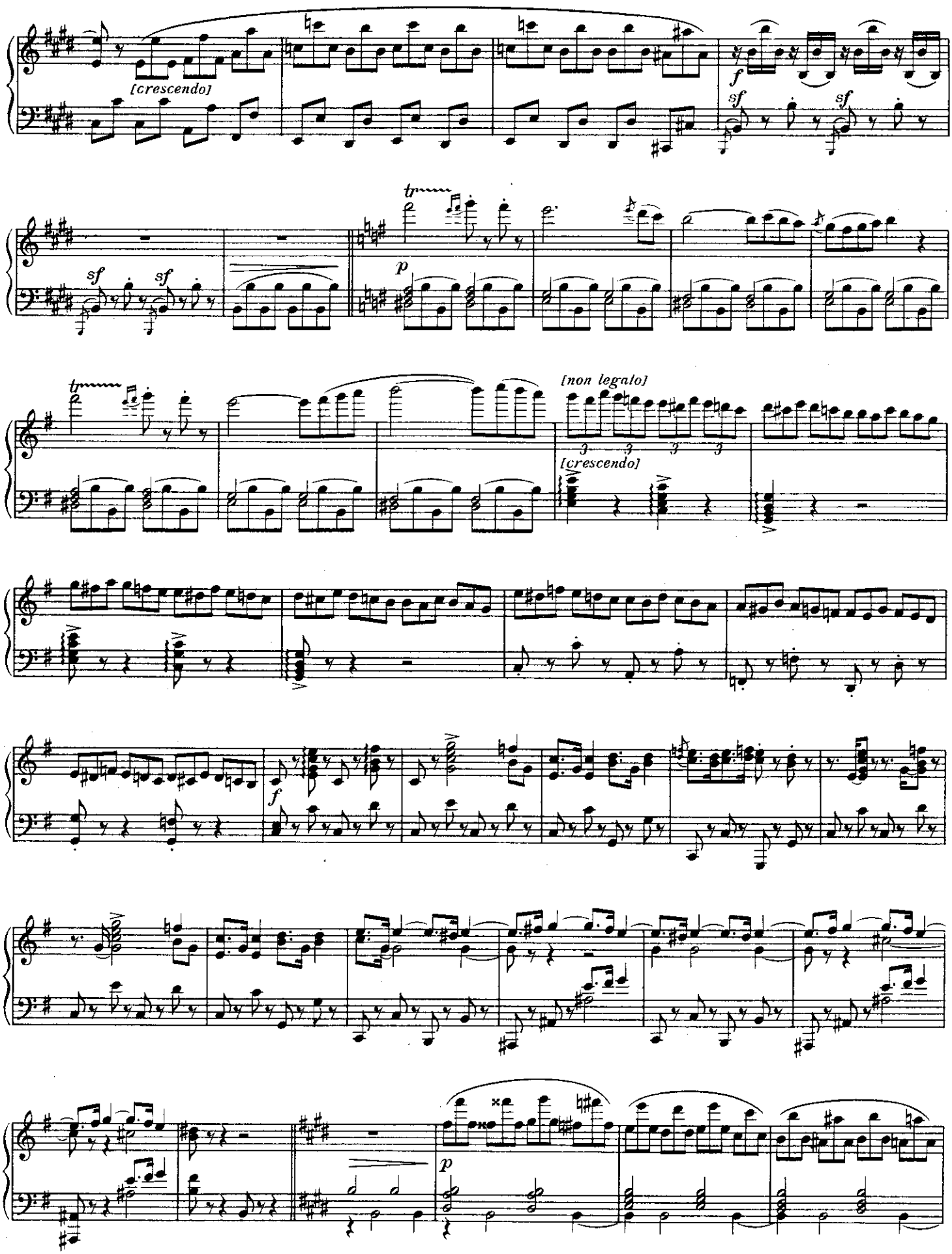

Skenováno pro studijní účely

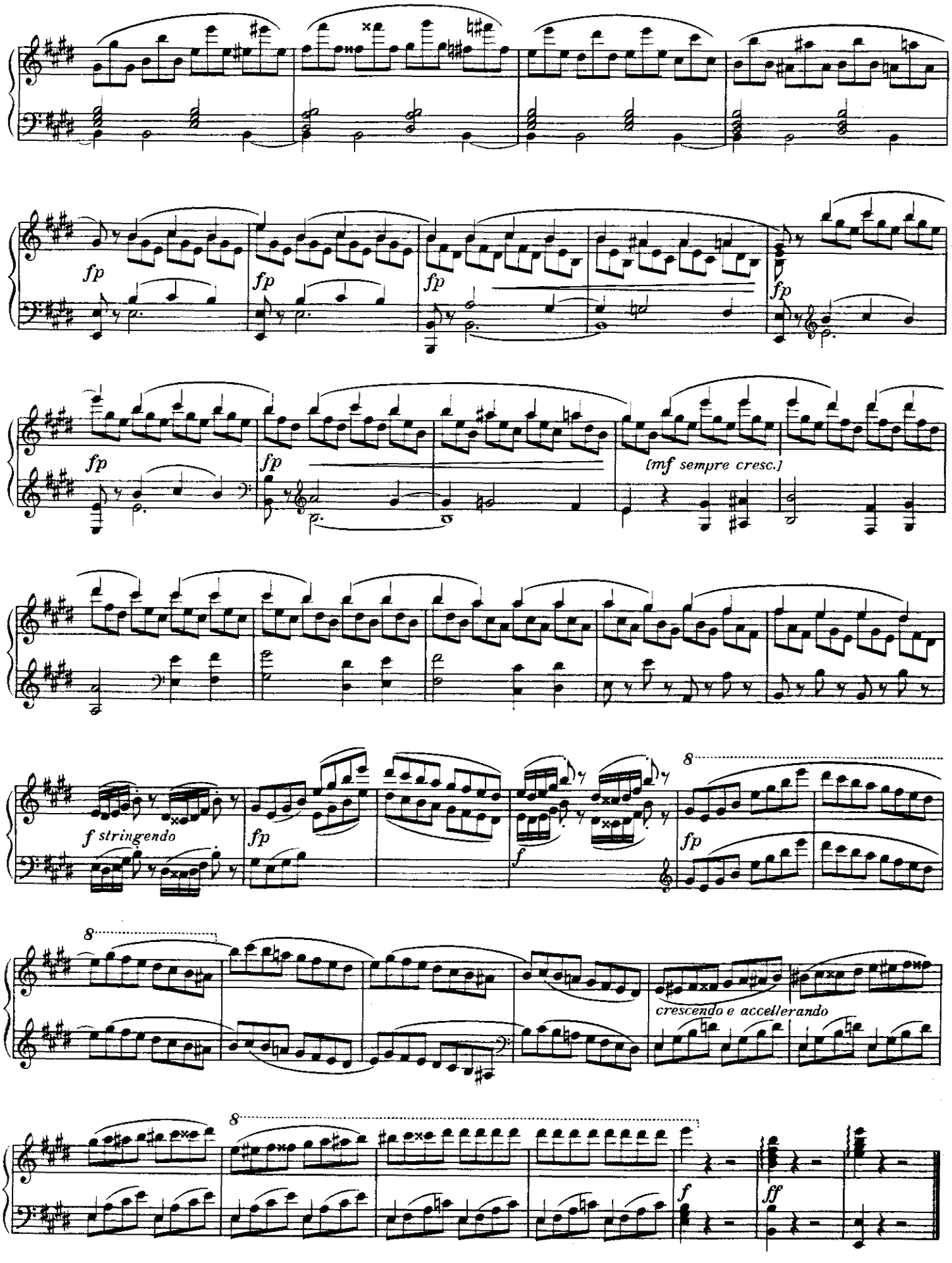

Skenováno pro studijní účely

158. MĚJ SE DOBŘE

Šestero písní
Tisk po r. 1823

Václav Jan Tomášek
1774—1850

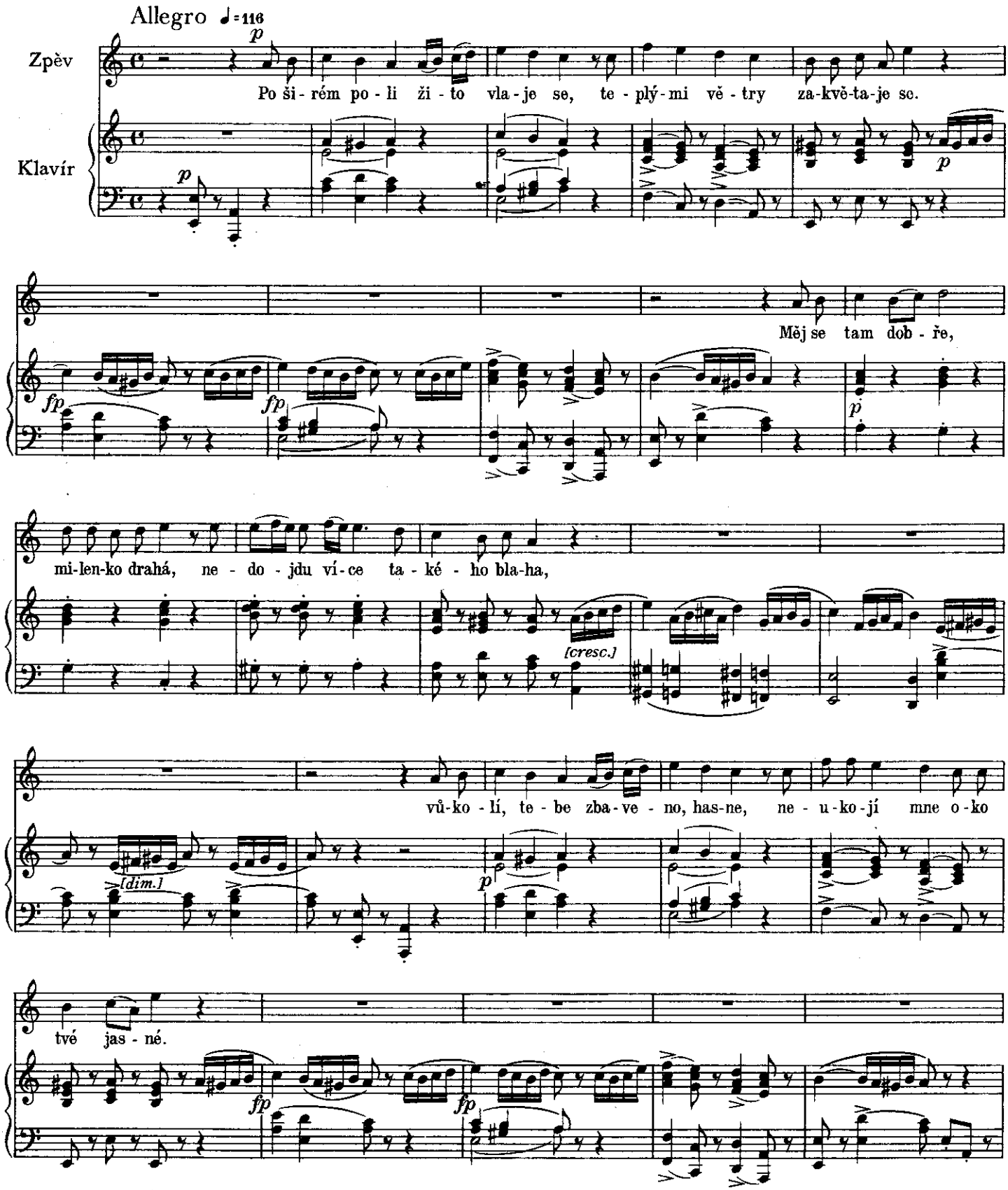

Skenováno pro studijní účely

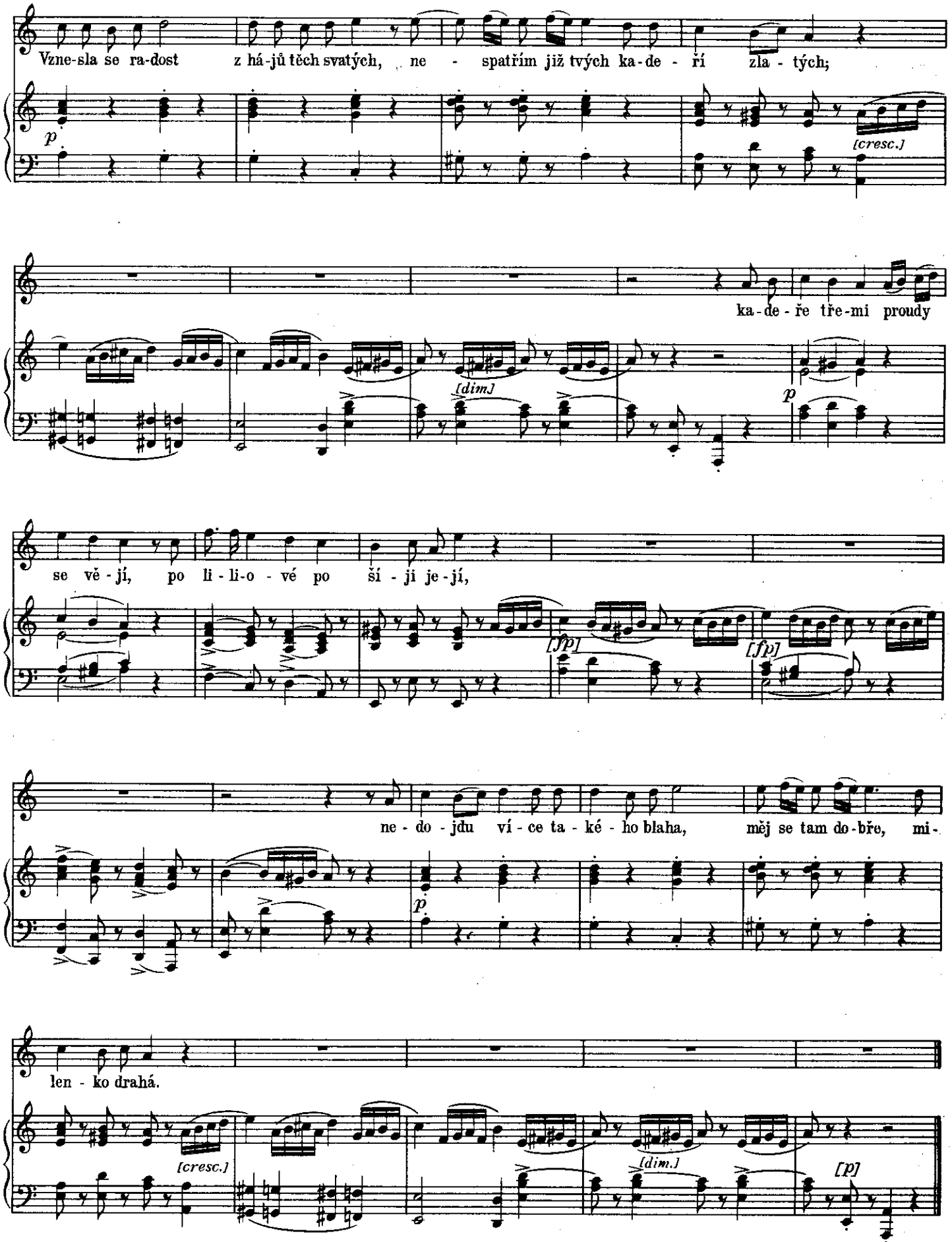

Skenováno pro studijní účely

159. RAPSODIE

12 Rapsodies
Tisk z první poloviny 19. stol.

Jan Hugo Voříšek
1791—1825

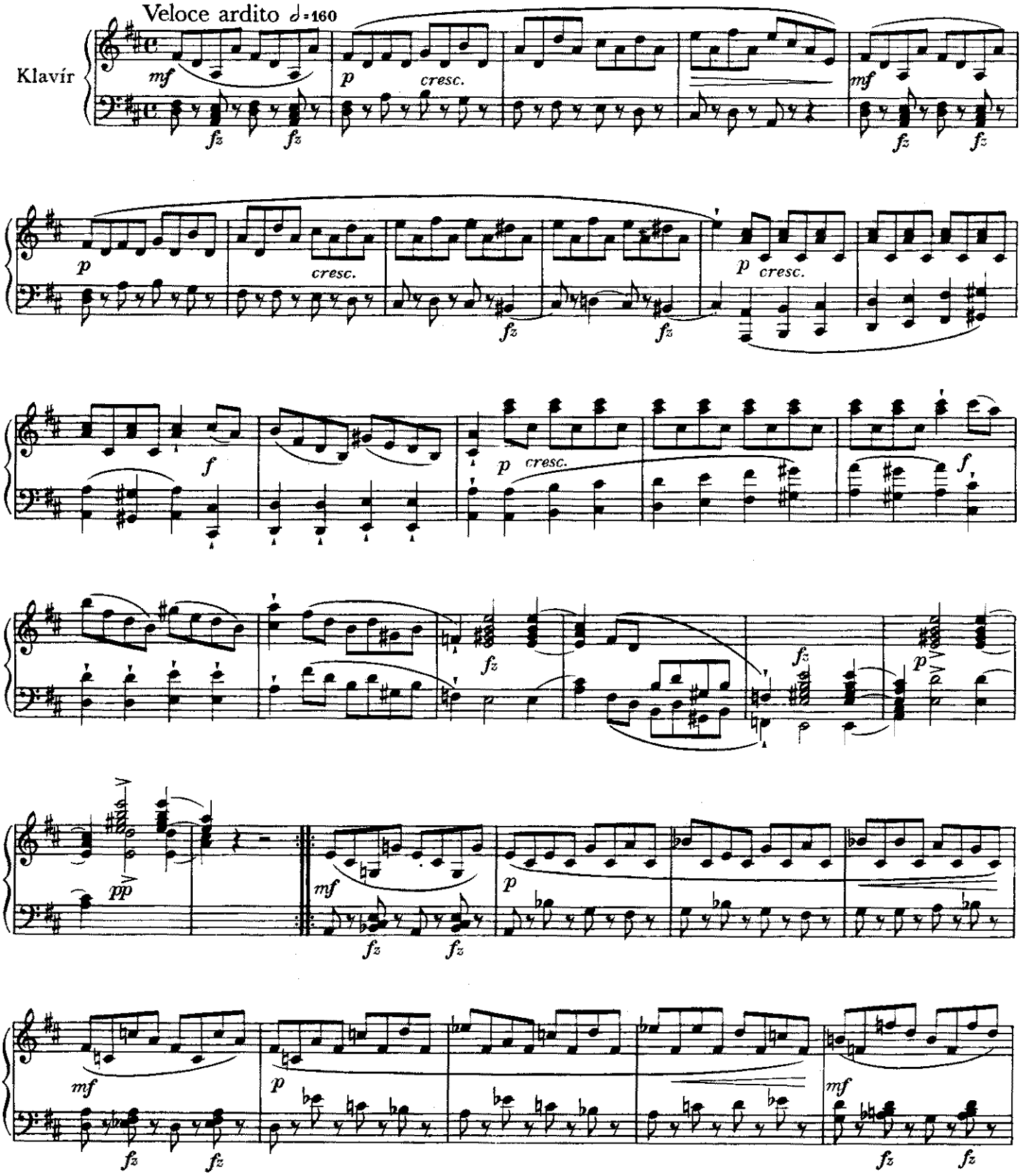

Skenováno pro studijní účely

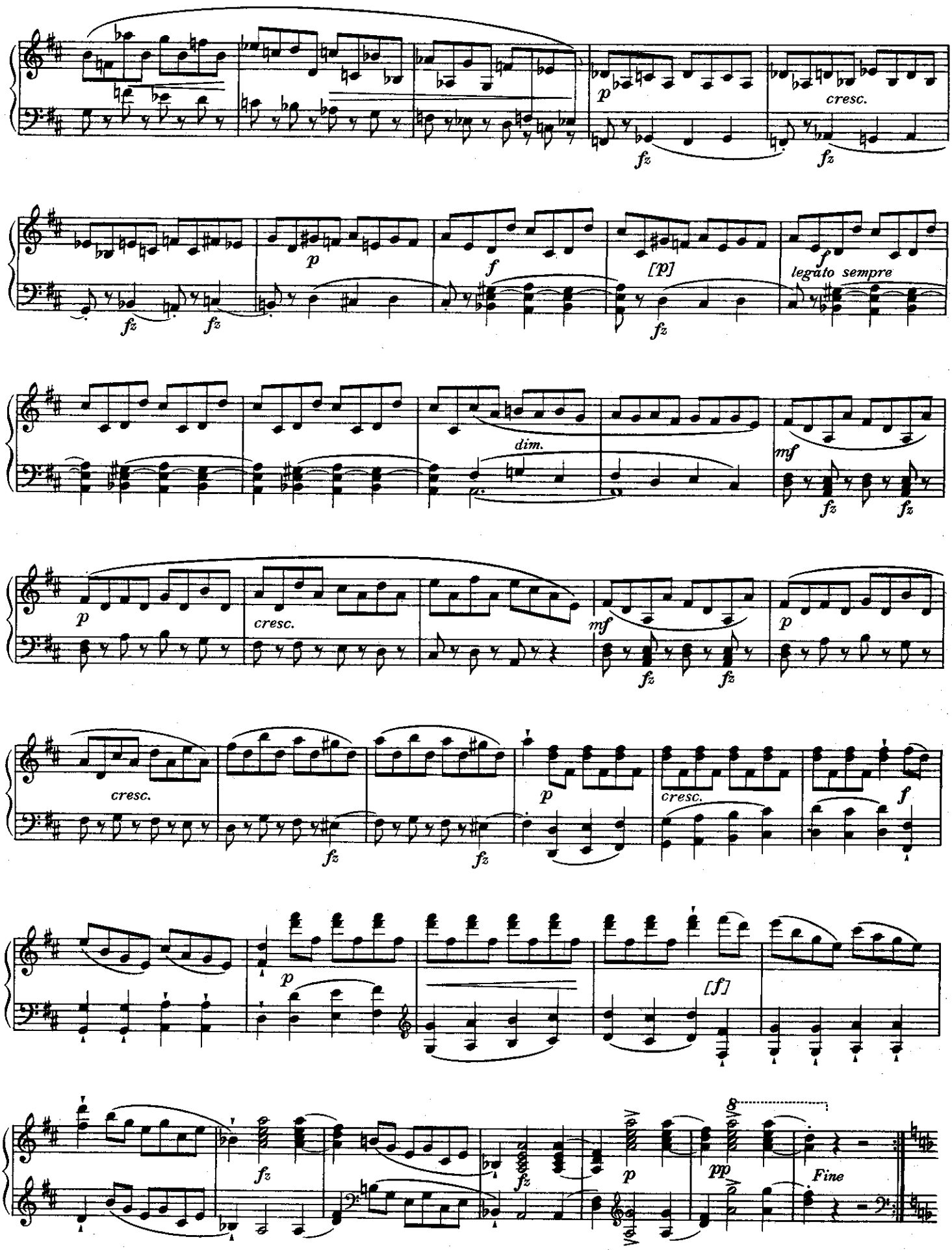

Skenováno pro studijní účely

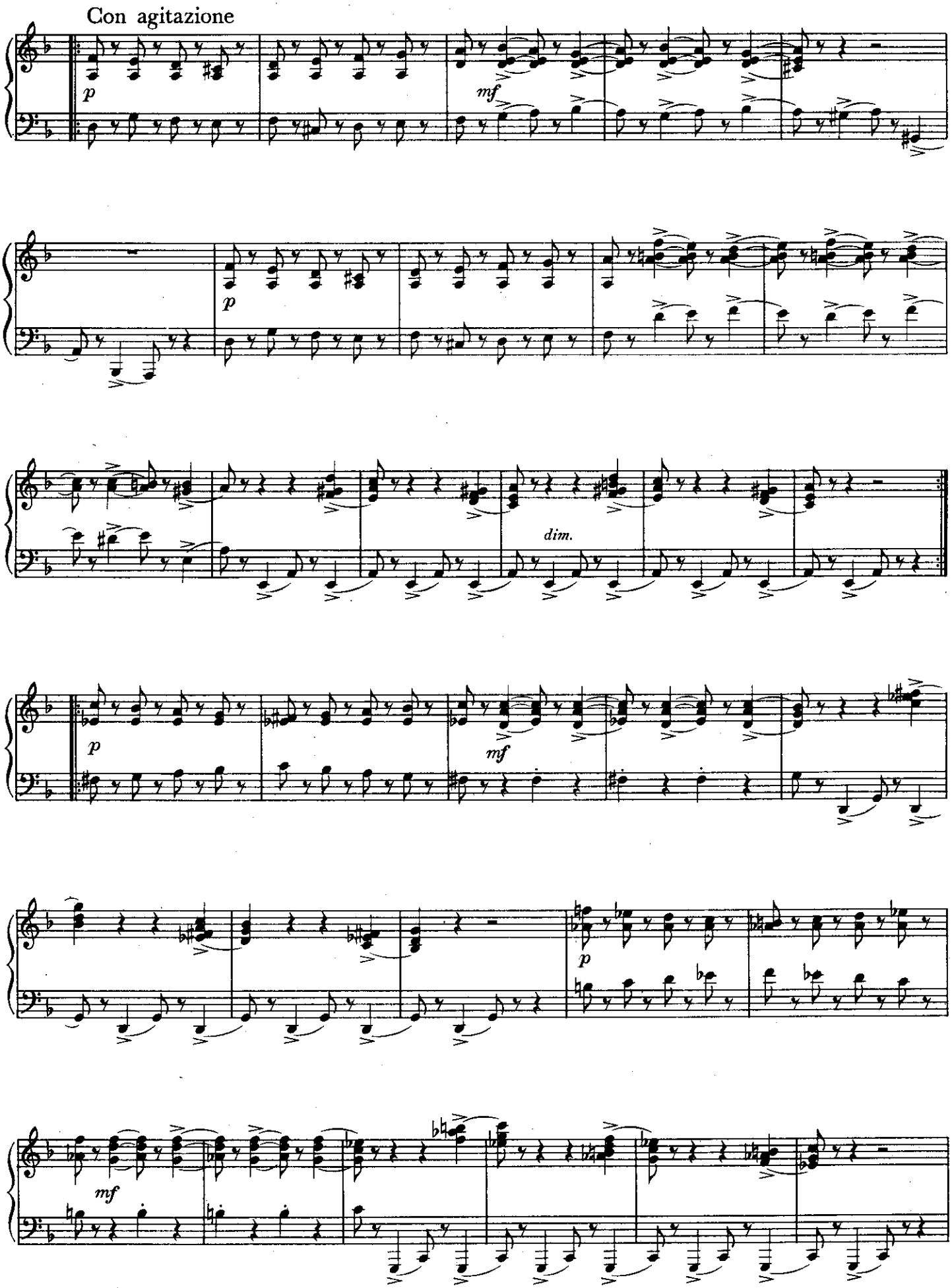

Skenováno pro studijní účely

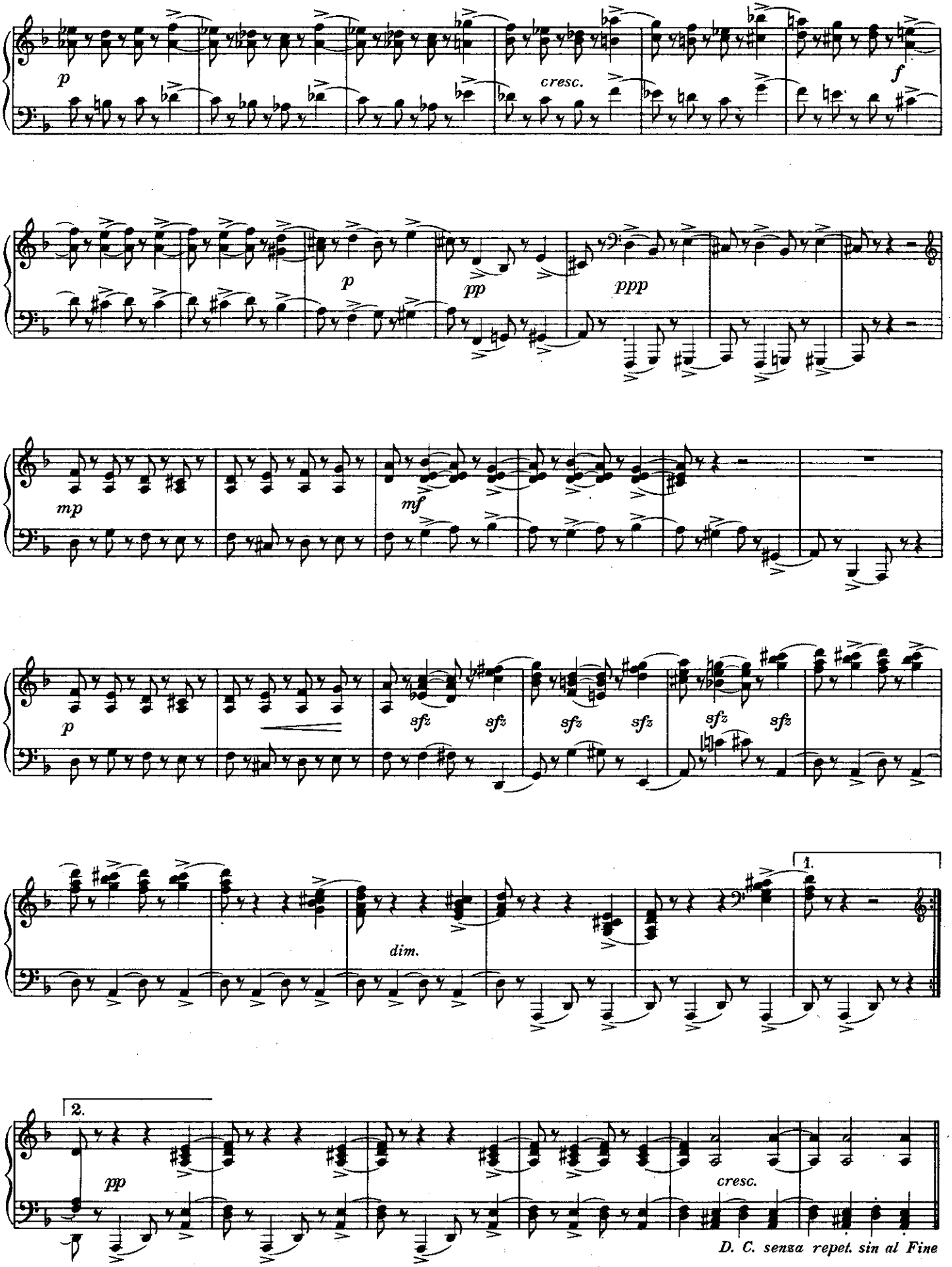

Skenováno pro studijní účely

160. O PINCE

České písně
Tisk z r. 1812

Jan Emanuel Doležálek
1780—1858

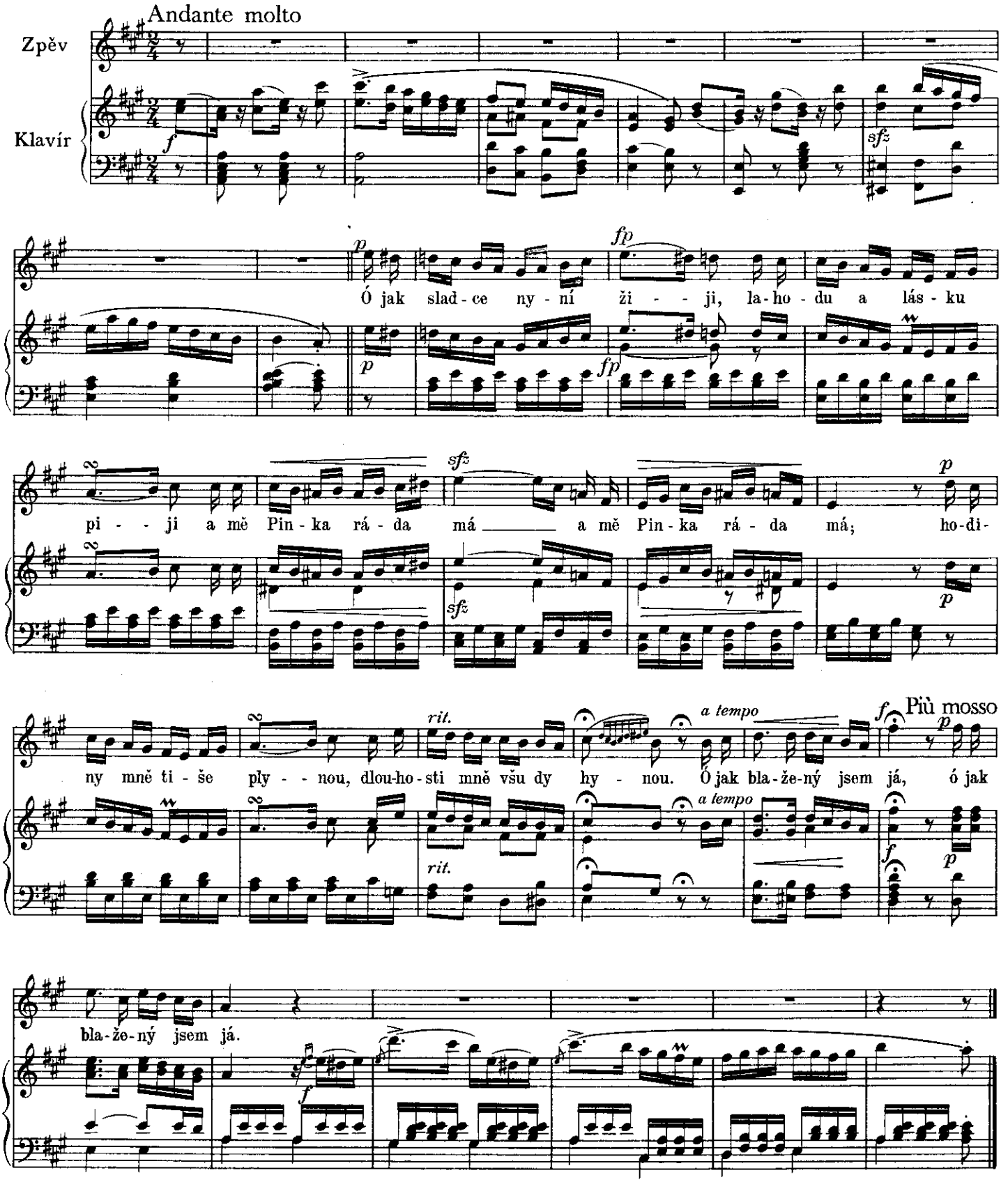

Skenováno pro studijní účely

161. ZASTAVENÍČKO

Tisk z první poloviny 19. stol.

Alois Jelen
1801—1857

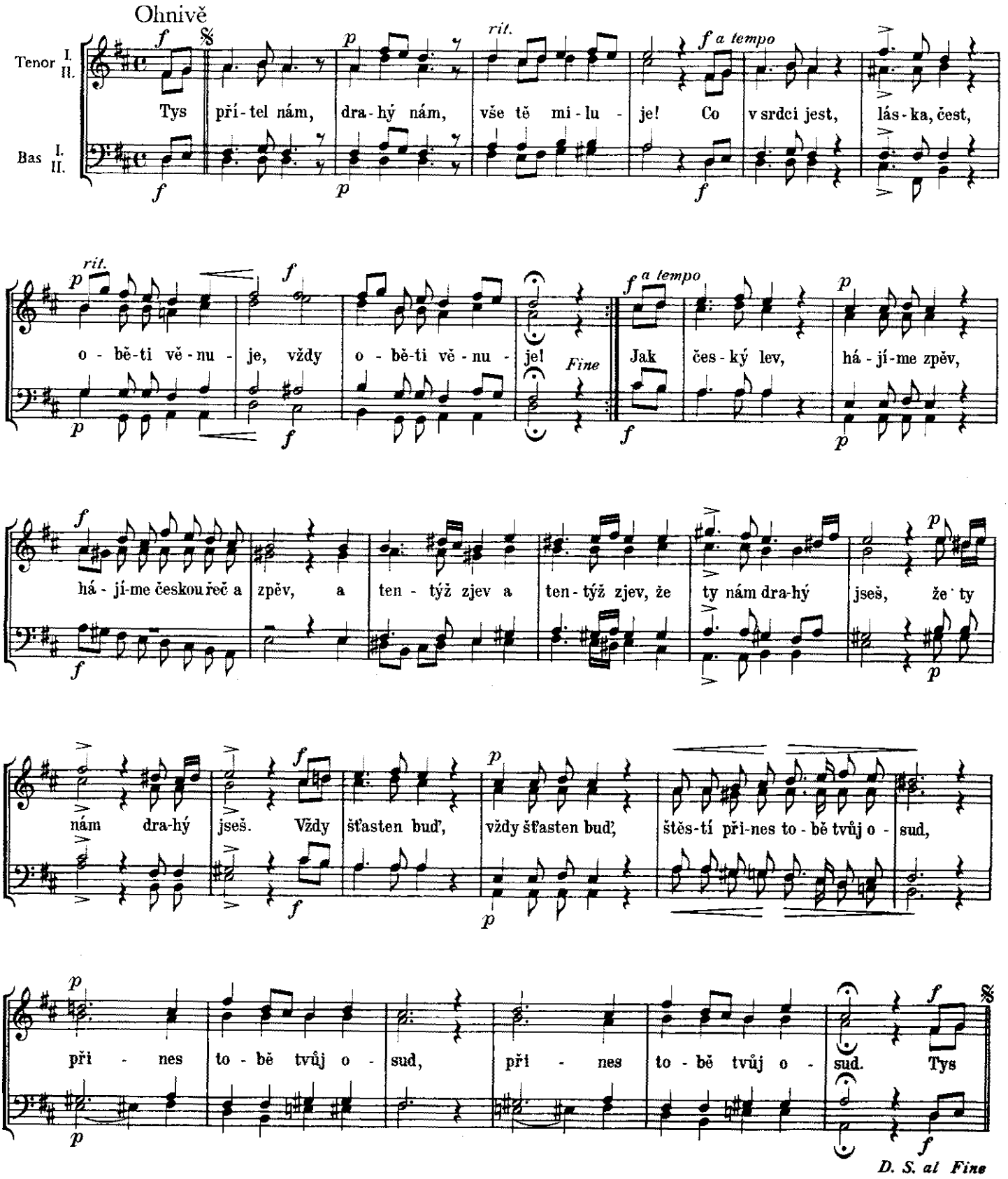

Skenováno pro studijní účely

162. KDE DOMOV MŮJ?

Autograf z r. 1834

František Škroup
1801—1862

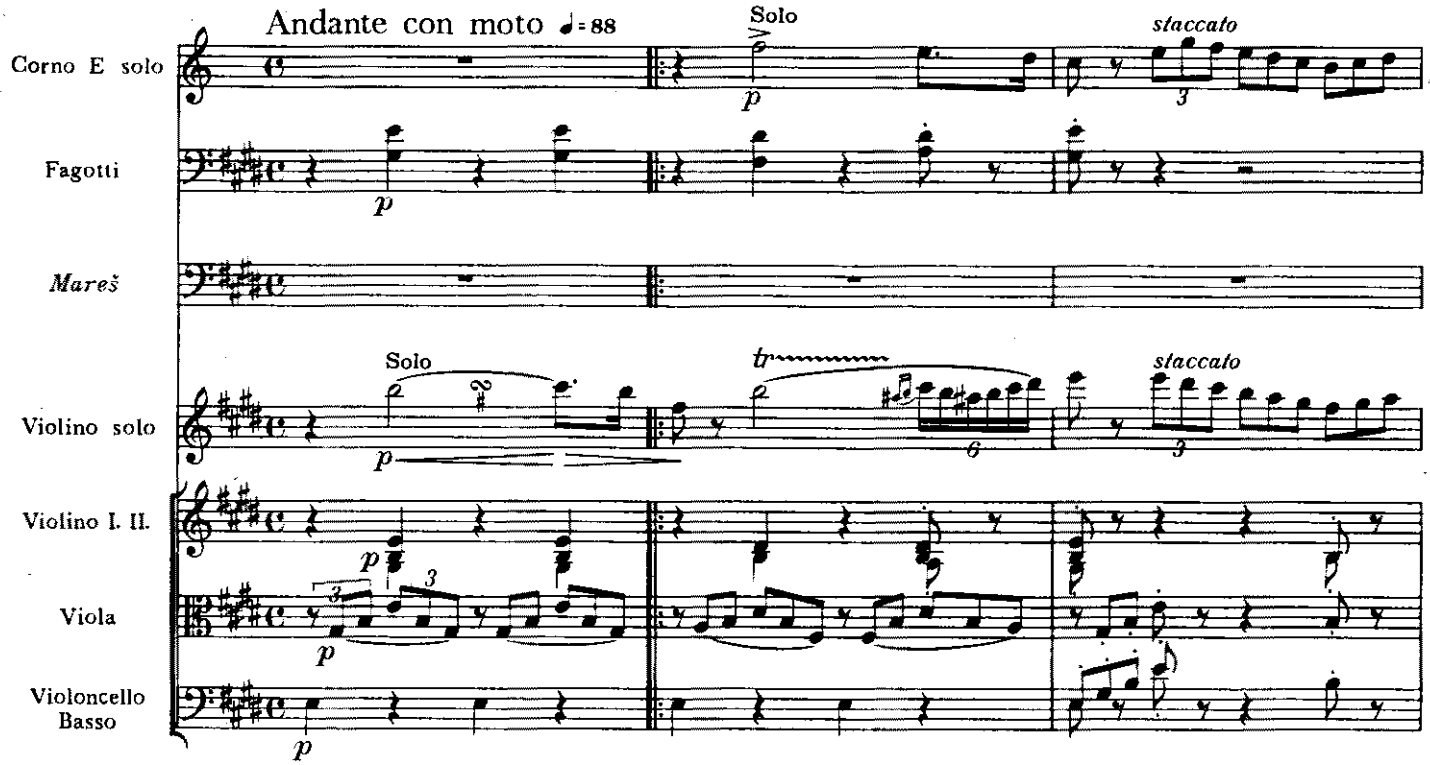

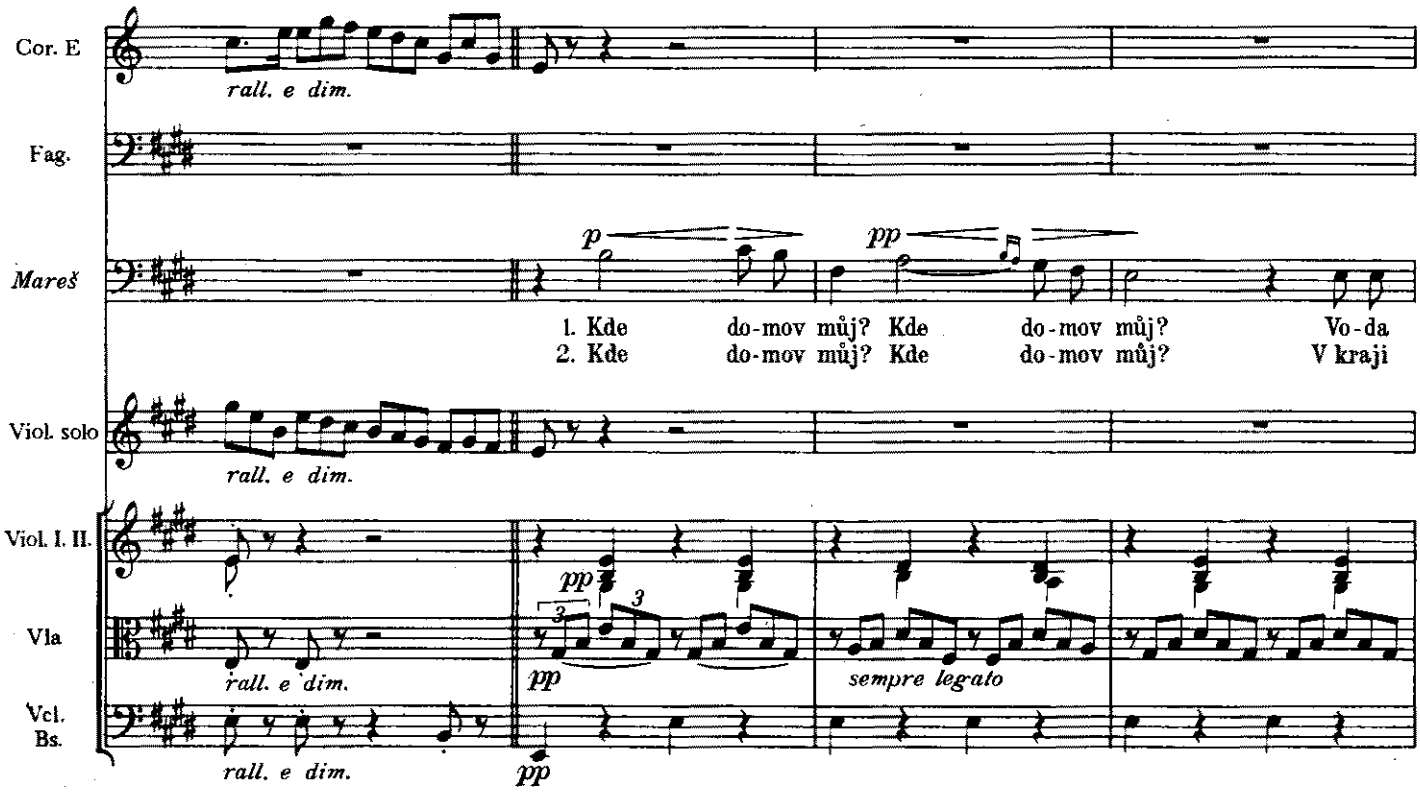

Skenováno pro studijní účely

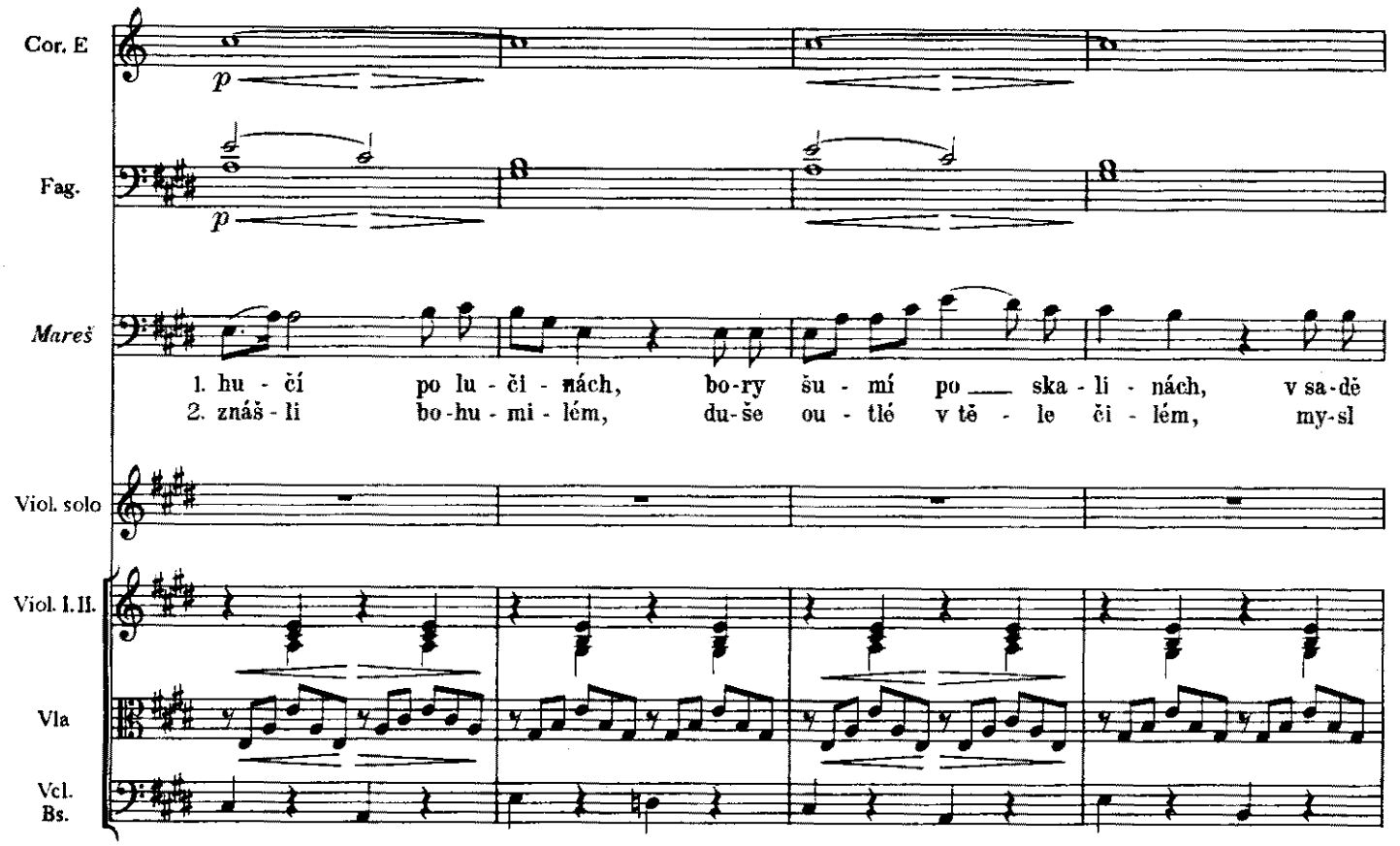

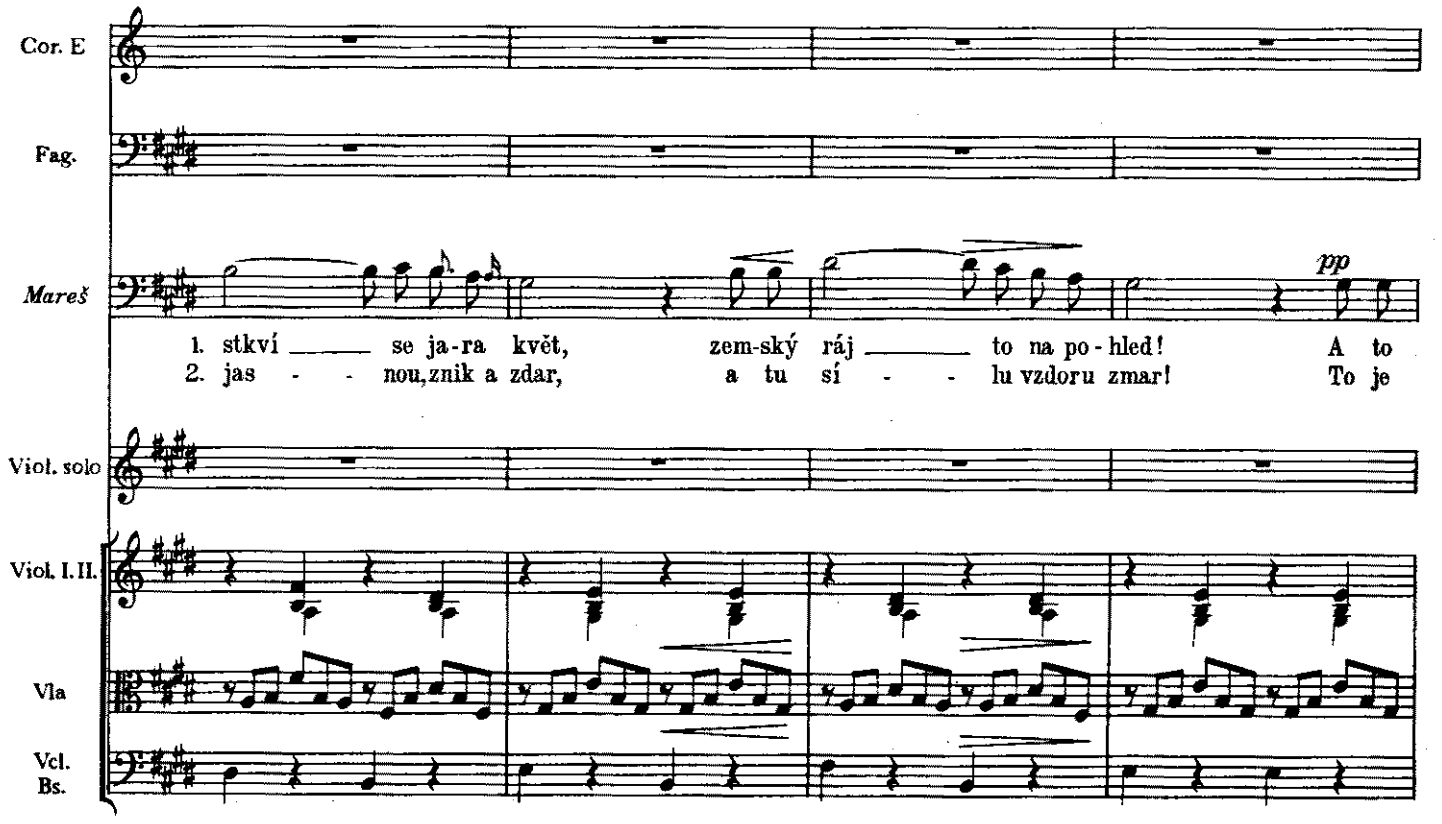

Skenováno pro studijní účely

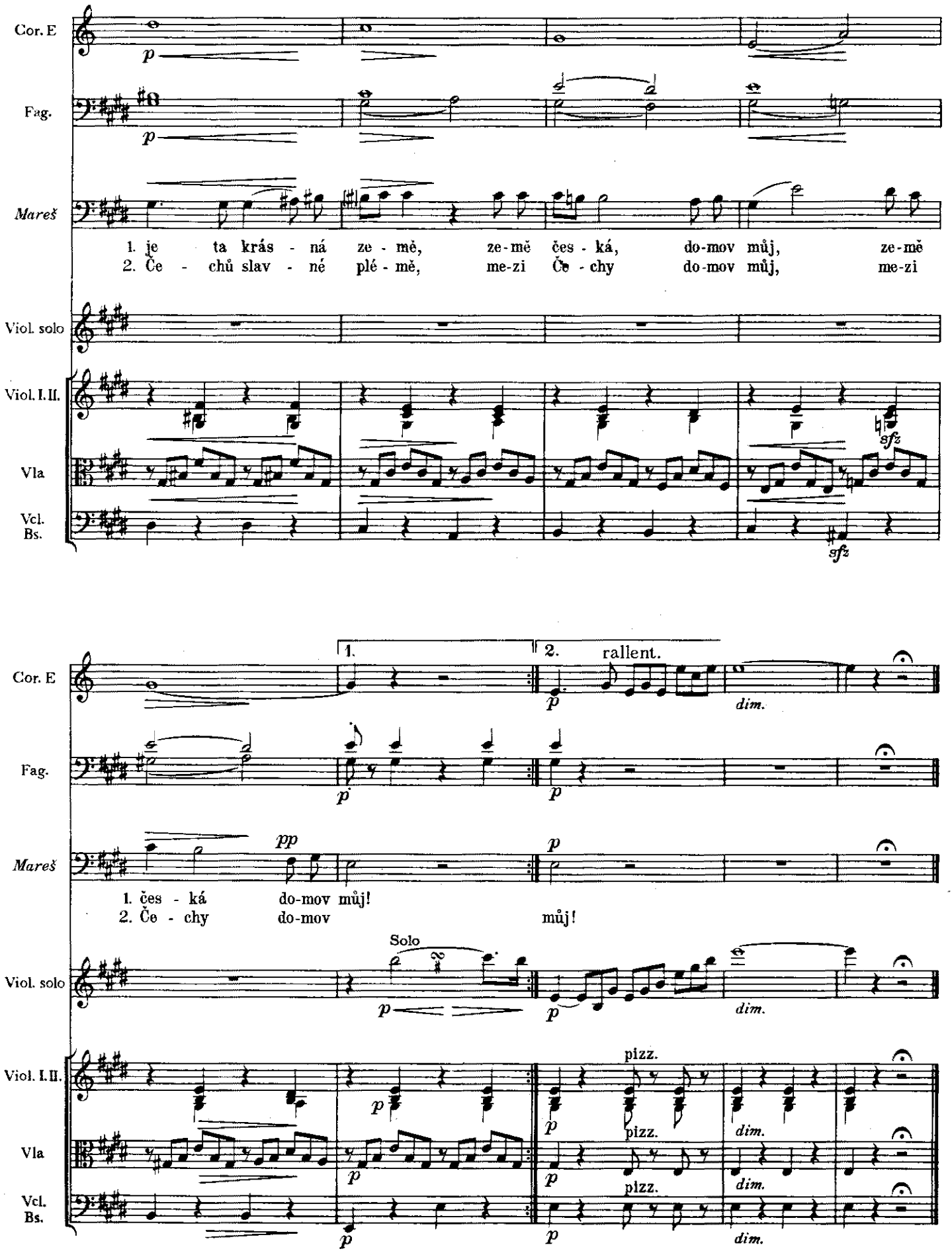

Skenováno pro studijní účely

163. PÍSEŇ

ze zpěvohry Dráteník

Věnec ze zpěvů vlastenských III.
Tisk z r. 1837

František Škroup
1801—1862

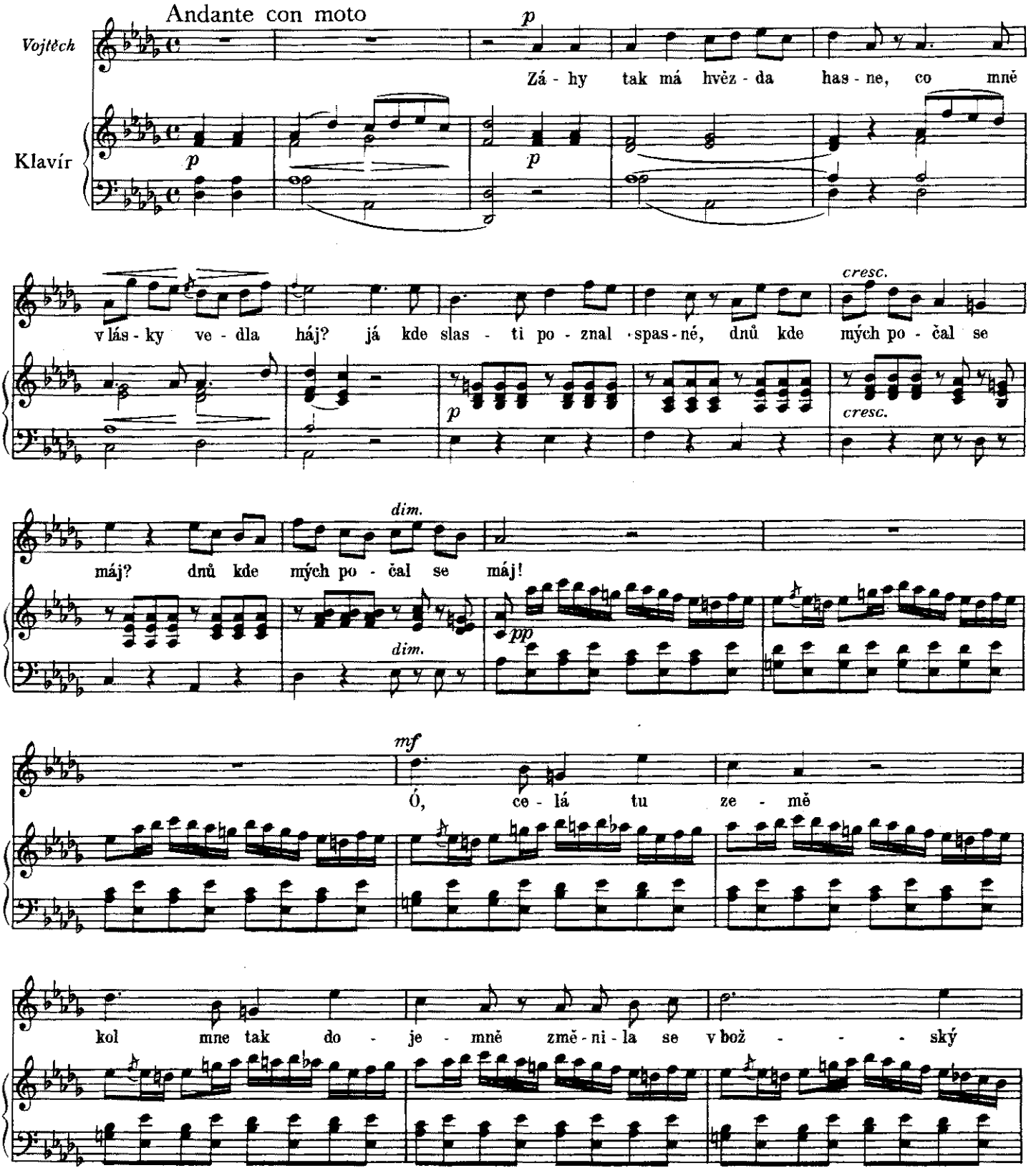

Skenováno pro studijní účely

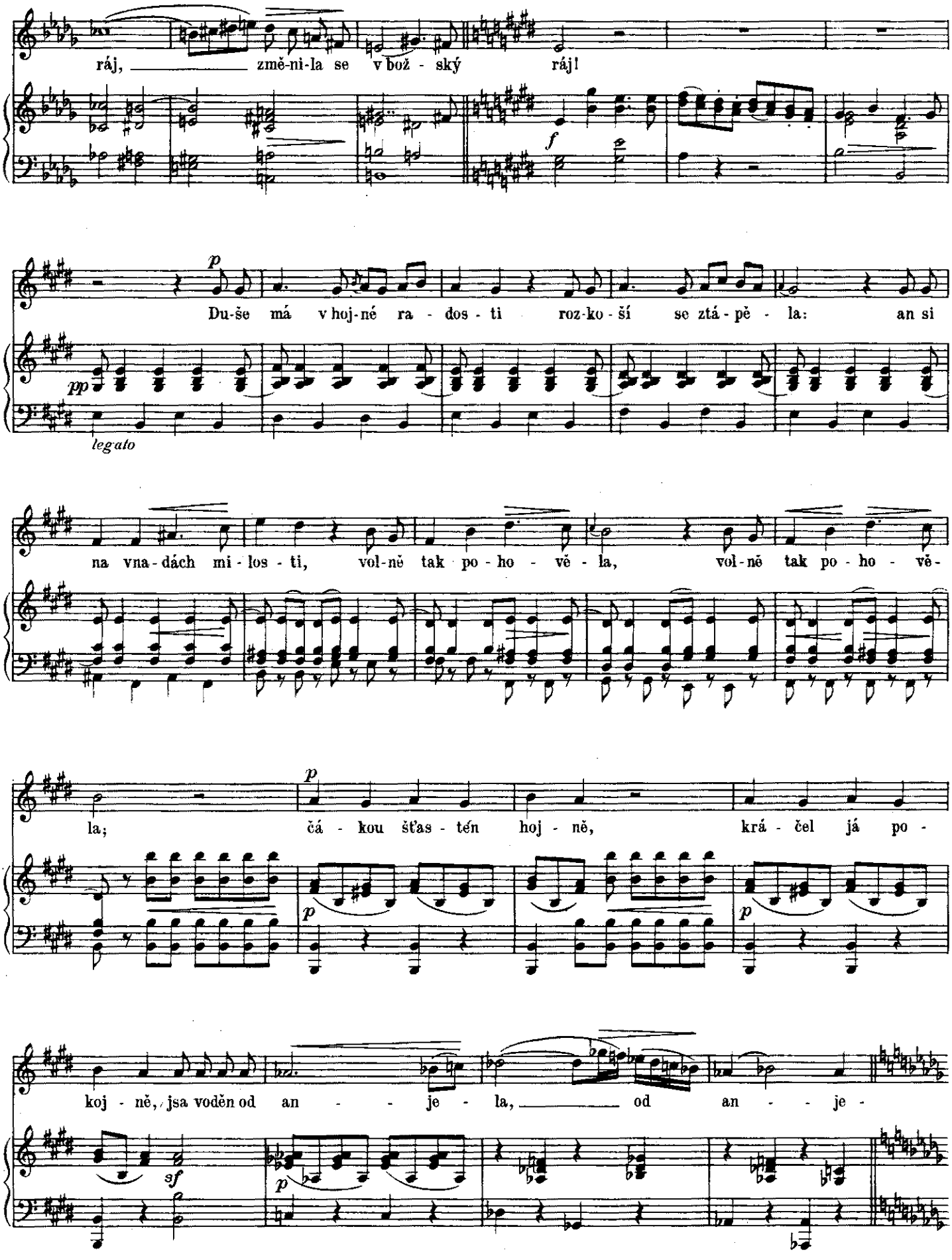

Skenováno pro studijní účely

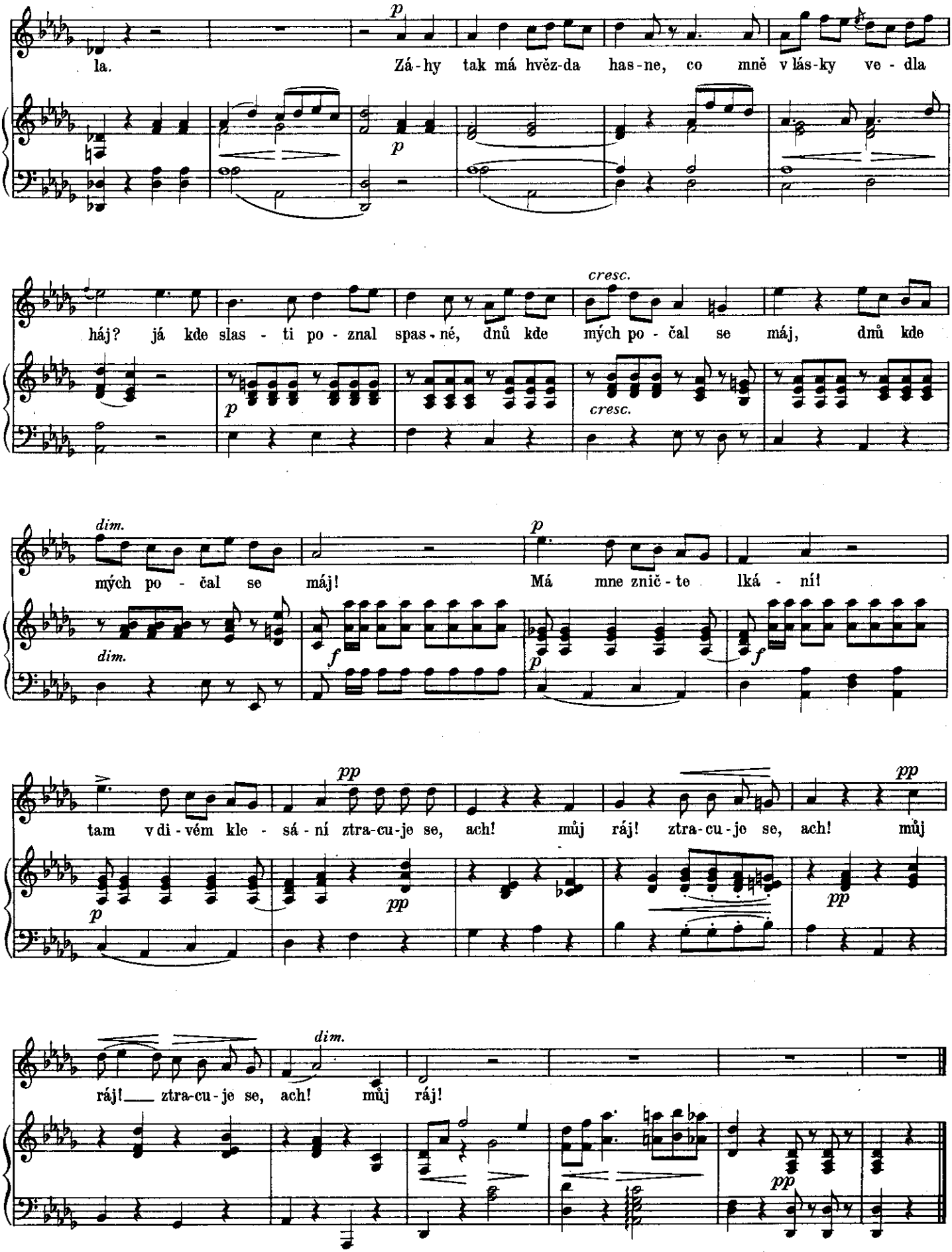

Skenováno pro studijní účely

164. KOZLÁTKO

Sebrání českých písní
Tisk z r. 1836

Jan Theobald Held
1770—1851

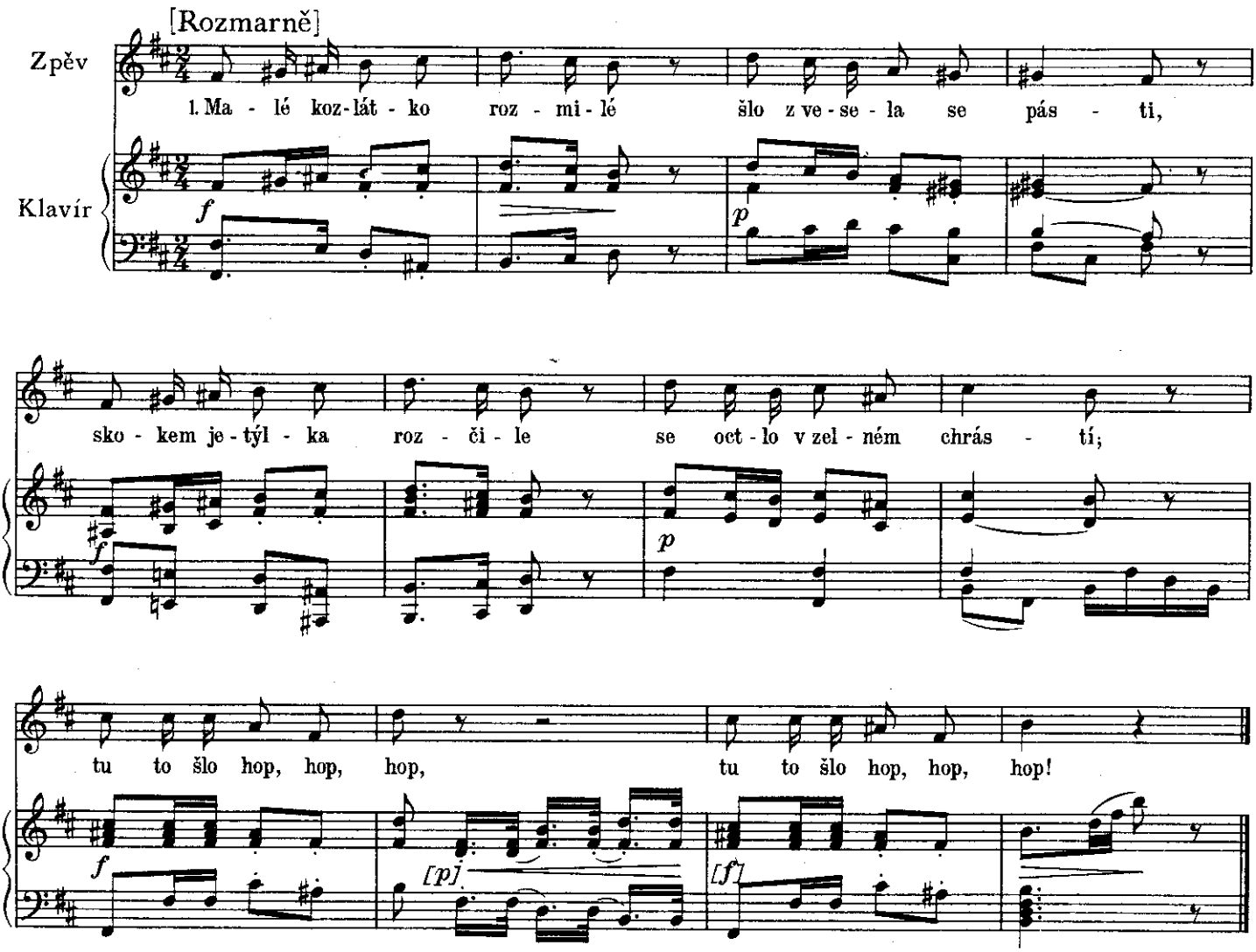

2. Tu prostopášně hop a skok!
šlo přes hory a doly.
Dí matka: „Dítě, sklouzne krok
a nožky lom pak bolí!"
[: No, přec šlo, hop, hop, hop! :]

3. Kozlátko matky nedbalo,
šlo lehkomyslně dále,
však brzo za své dostalo,
že běhalo nestále.
[: To ještě hop, hop, hop! :]

4. Na kopci stály skaliny,
chce přes ně skákat trošku
a hupky, padne v skuliny
a sobě zláme nožku.
[: Už nešlo hop, hop, hop! :]

5. To dobře dítě pamatuj:
vždy mírno buď v radosti,
rozpustile neposkakuj,
přináší to žalosti.
[: Ne mnoho hop, hop, hop! :]

Skenováno pro studijní účely

165. SPOLEČNÁ

Věnec ze zpěvů vlastenských IV.
Tisk z r. 1838

Josef Vorel
1801—1874

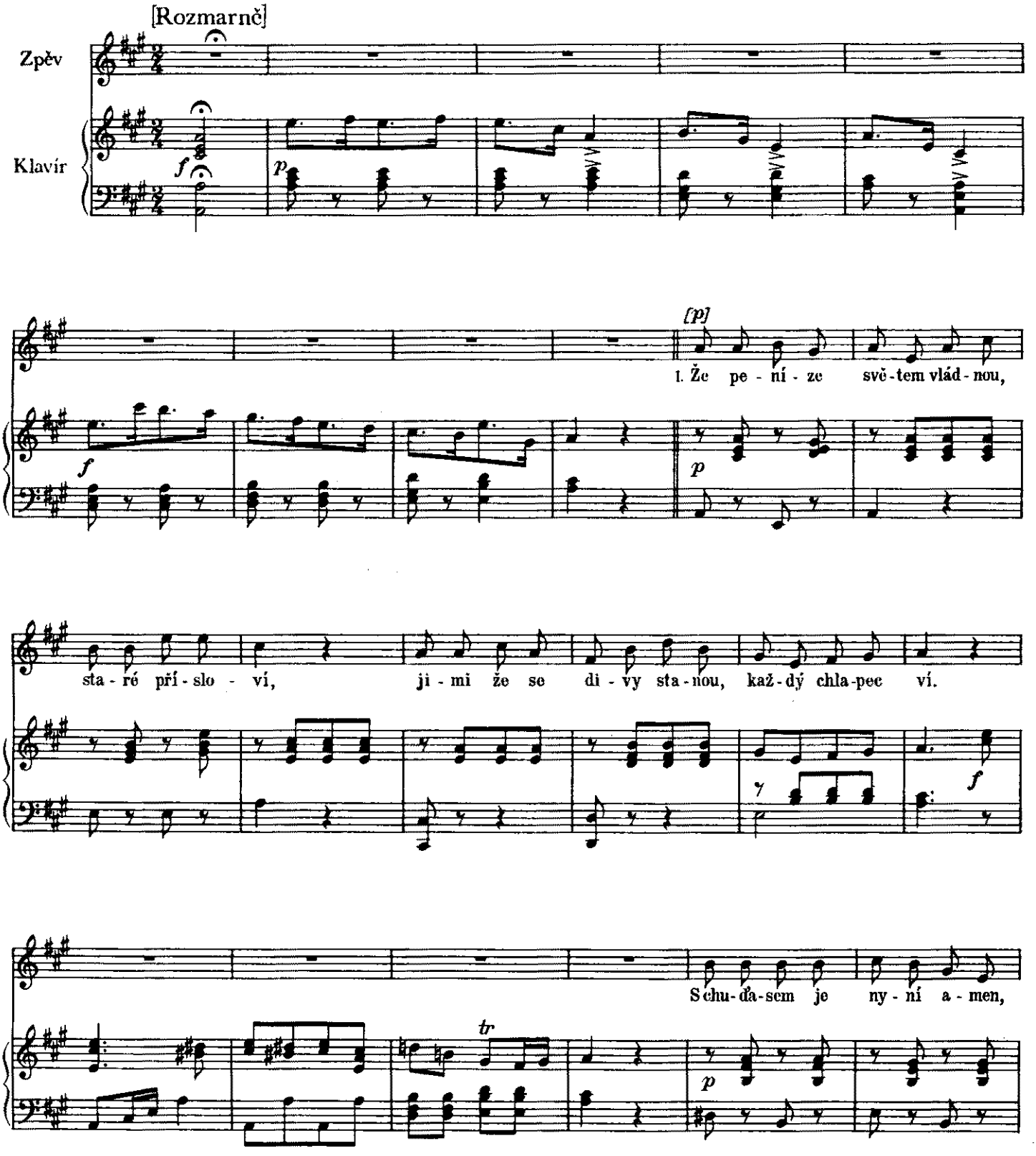

Skenováno pro studijní účely

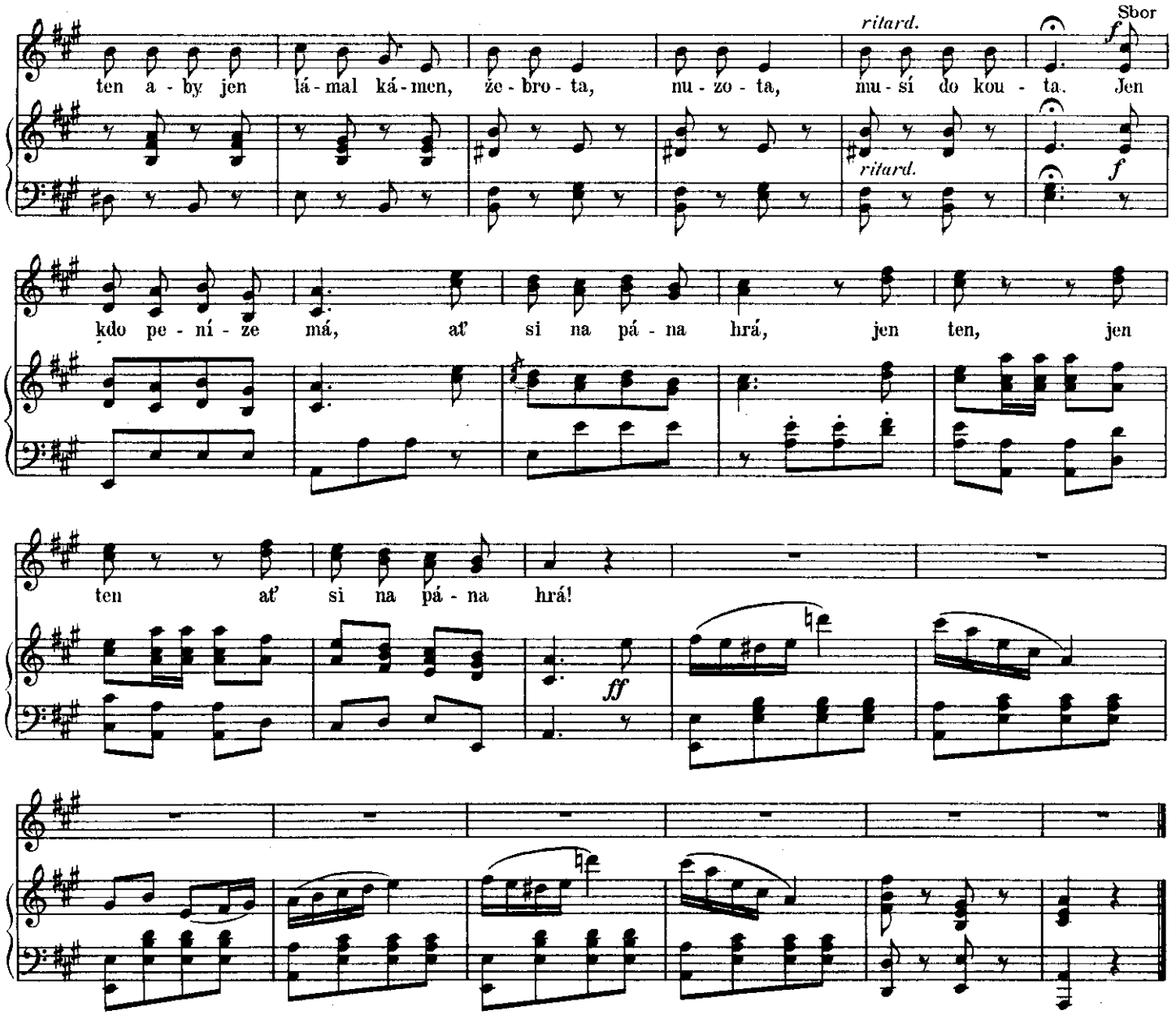

2. Jak kdo vejde do hospody,
třeba tulipán,
nechť se nenosí dle módy,
vidět zdali pán;
šenkýř hned sejme čepičku,
hosta vítá, dá hubičku:
„Povězte, co chcete,
vše dostanete."
Jen kdo peníze má...

3. Boháč, prosí-li o ruku
děvčete jak květ,
třeba již nosil paruku,
hned je připověď;
matka mu hned pochlebuje,
dceři dědka vychvaluje:
„Toničko, dceruško,
to je terníčko!"
Jen kdo peníze má...

4. Proto mi vždy dával radu
strejček starý Vít,
kdo chce nosit vzhůru bradu,
žoldy musí mít.
Ale který pána dělá,
kdežto v kapse souchotě má,
tomu dát, kolikrát
za den baštonát!
Jen kdo peníze má...

Skenováno pro studijní účely

166. KYTKA VLASTENKÁM

Věnec ze zpěvů vlastenských V.
Tisk z r. 1839

Jan Nepomuk Škroup
1811—1892

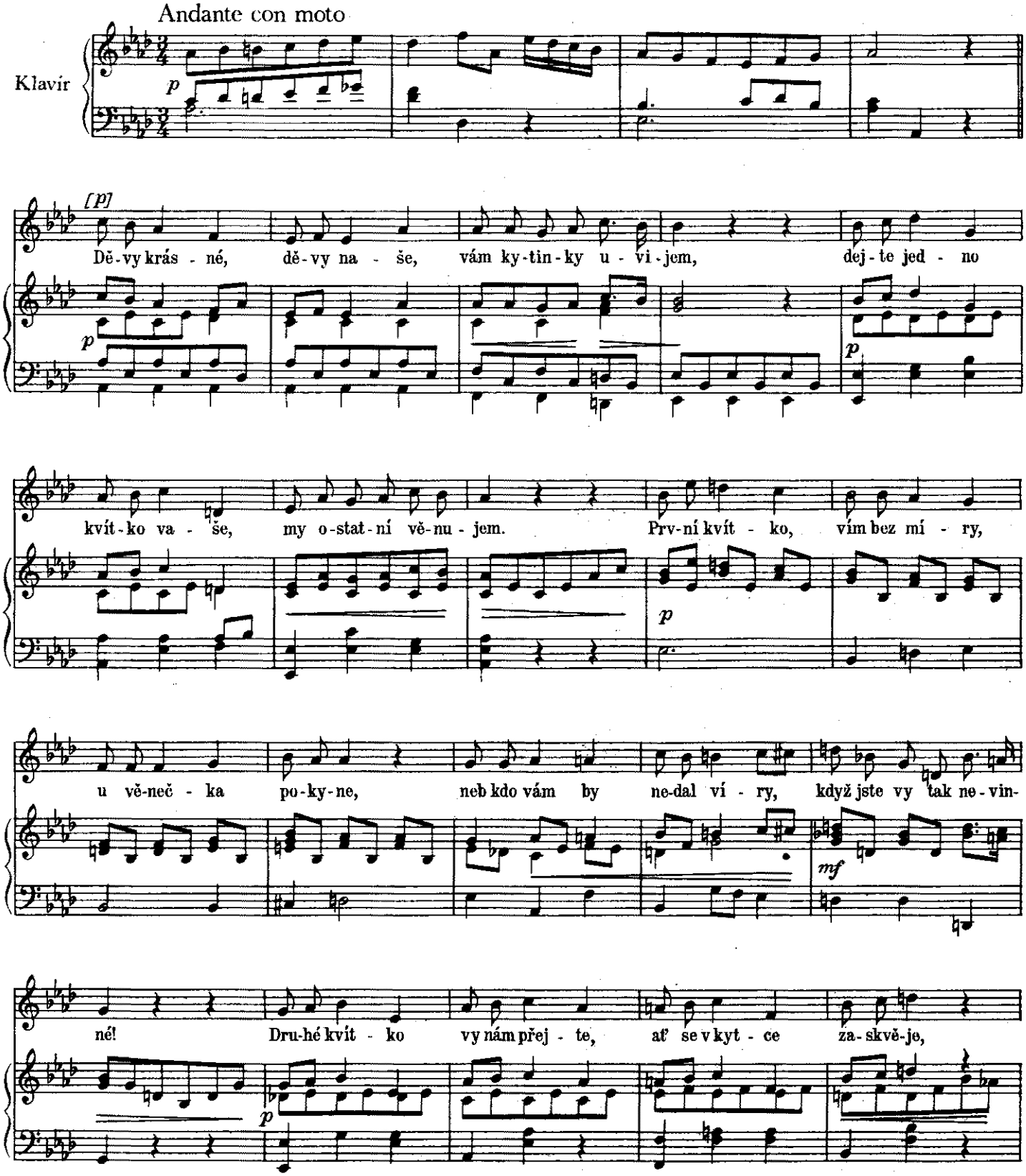

Skenováno pro studijní účely

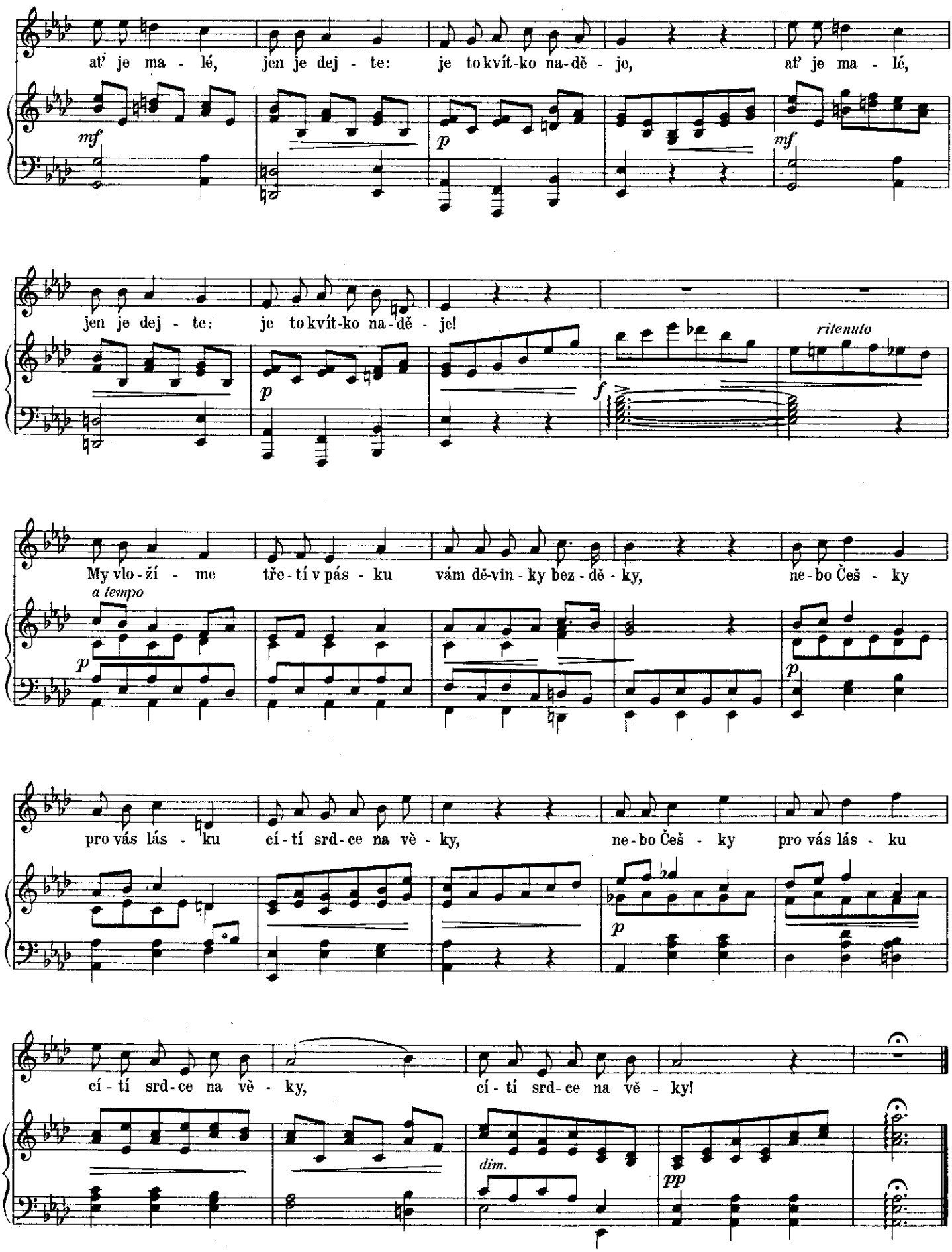

Skenováno pro studijní účely

167. NA MORAVU

Vlastenské písně
Tisk z r. 1843

Ludvík rytíř z Dietrichů
1803—1858

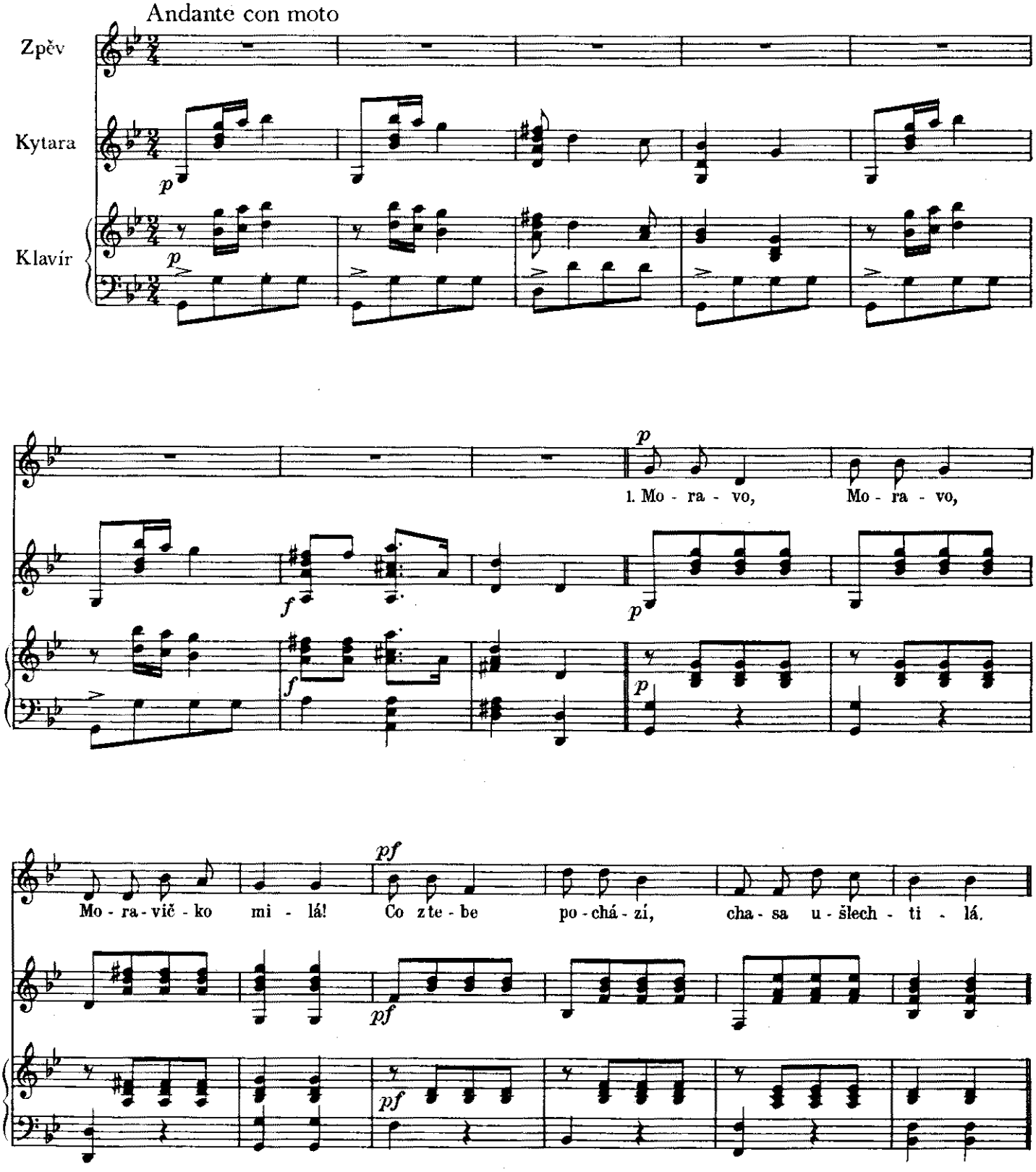

Skenováno pro studijní účely

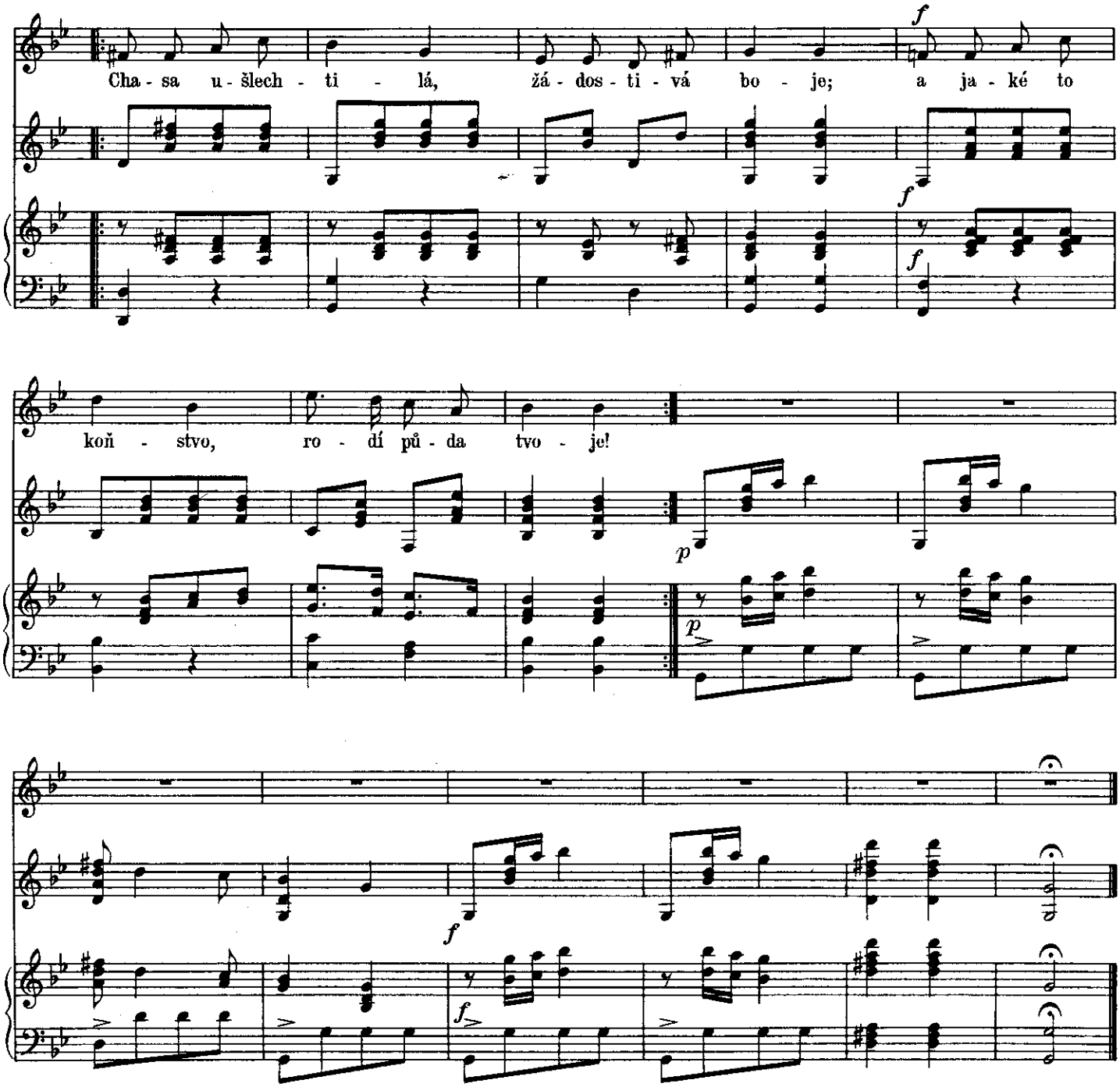

2. Moravo, Moravo, Moravičko drahá!
Proč se přidržuješ úhlavního vraha?
Úhlavního vraha, Pán Bůh na to patří,
že jsme my Čechové tvoji vlastní bratři.

3. Moravo, Moravo, vždycky's při nás byla;
ty jsi s námi první kalich Páně pila.
Kalich Páně pila, slávu vojny nesla;
proč bys teď krkavci v dravé spáry klesla.

4. Moravo, Moravo, tvá orlice pestrá,
byla našeho lva vždy upřímná sestra.
Vždy upřímná sestra, budiž ještě dále,
máme hrdinného a dobrého krále.

Skenováno pro studijní účely

168. PŘÍJDE JARO, PŘÍJDE

Tisk z poloviny 19. stol.

Arnošt Förchtgott Tovačovský
1825—1874

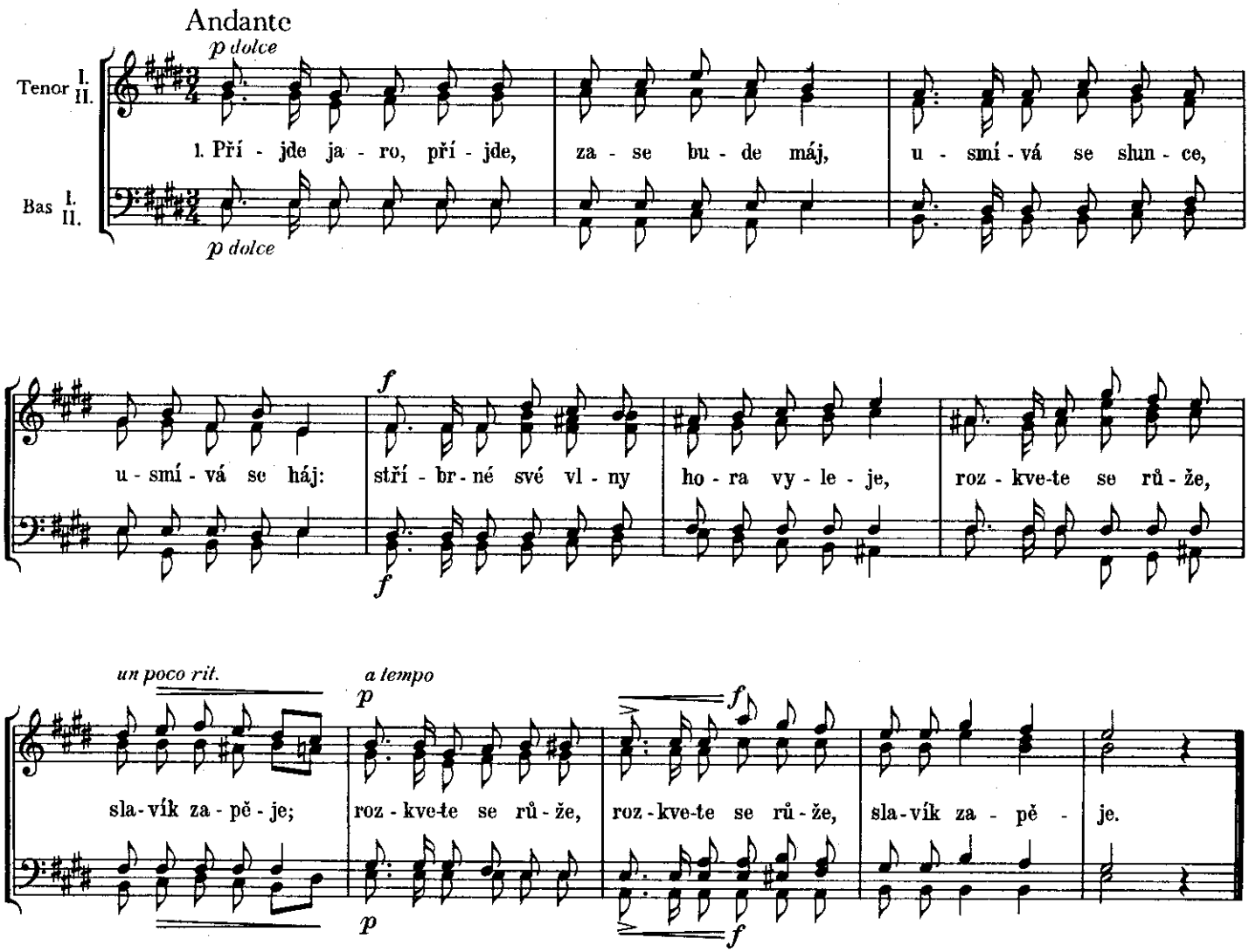

2. Rozpuknou se ledy,
volný bude proud,
po vlnách šumících
lodě budou plout.
Vyskočí z hrud klasy,
bujný bude květ,
kosa bude řinčet,
zpěv radostný znět,
kosa bude řinčet,
kosa bude řinčet,
zpěv radostný znět.

3. A ta lípa naše,
bude zelená,
z větví mocných listí
nám na věnce dá.
Ajta, vlasti, plesej!
usmívá se háj;
bujné přijde jaro,
budem míti máj,
bujné přijde jaro,
bujné přijde jaro,
budem míti máj!

Skenováno pro studijní účely

169. ESMERALDA

Polka

Rkp. z r. 1840

František Matěj Hilmar
1803—1881

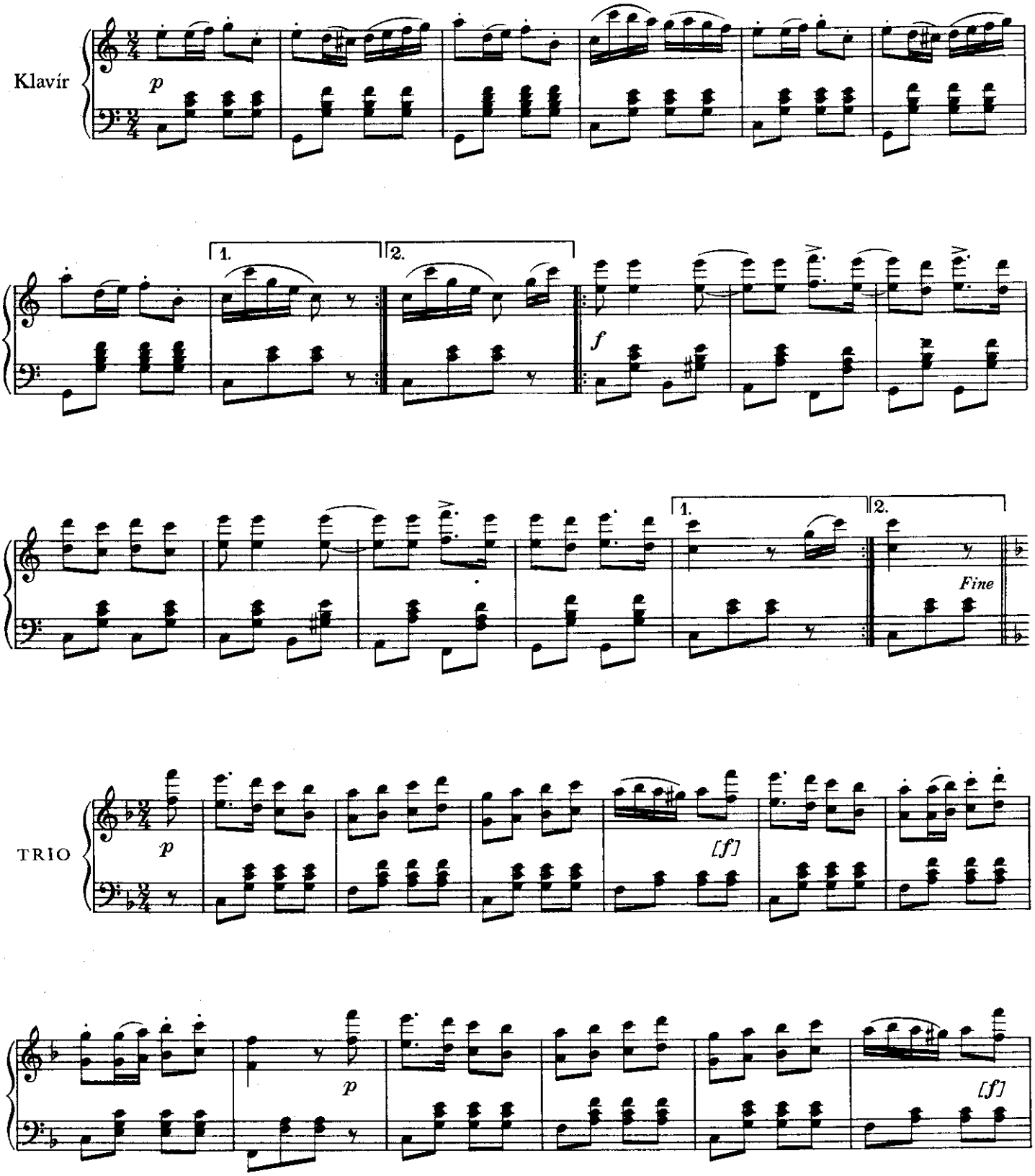

Skenováno pro studijní účely

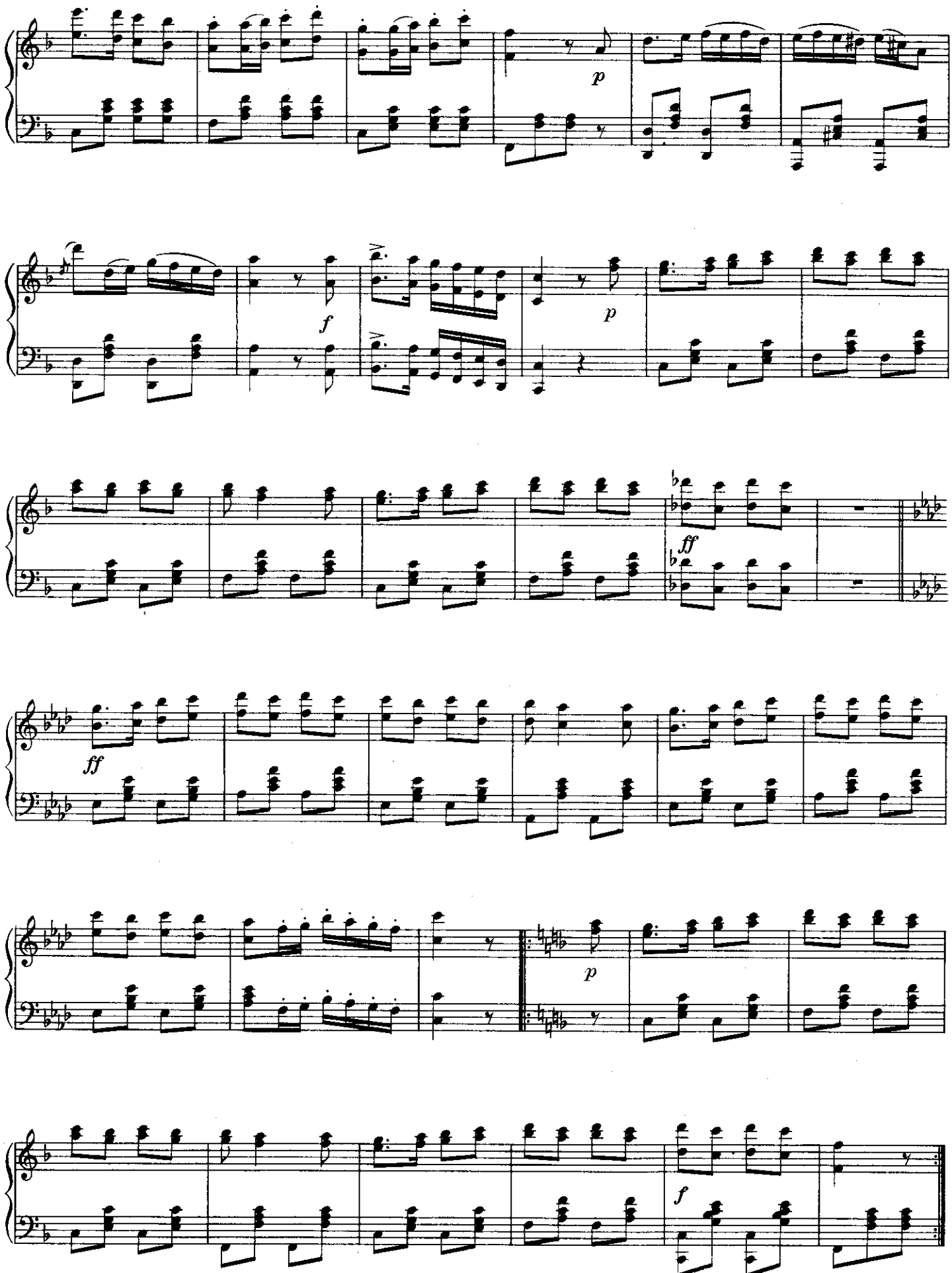

Skenováno pro studijní účely

170. SBÍRKY LIDOVÝCH PÍSNÍ Z PRVÉ POLOVINY 19. STOL.

Tisk z r. 1825

ČESKÉ NÁRODNÍ PÍSNĚ

Jan Ritter z Rittersberka
1780—1841

a) KOČÍ SEDÍ NA KOZLÍKU

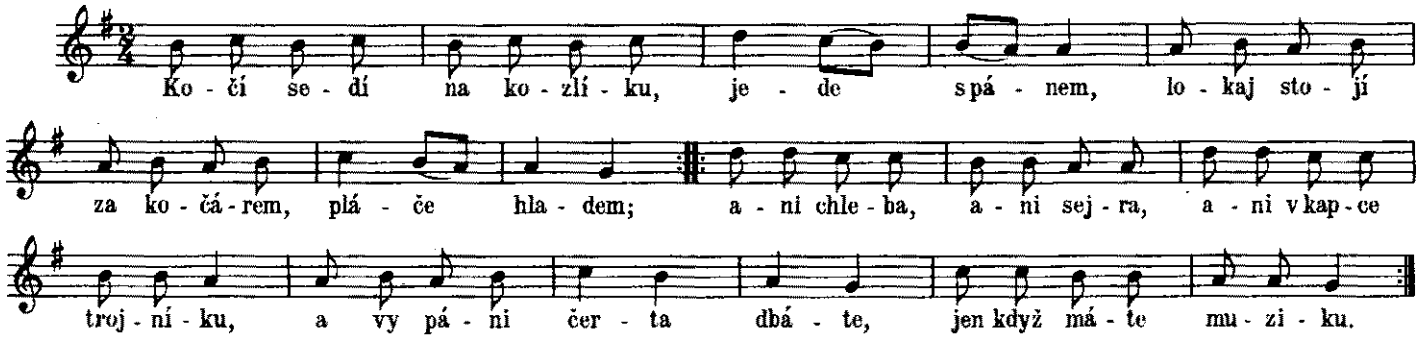

b) JIŽ MOU MILOU NA ODDAVKY VEDOU

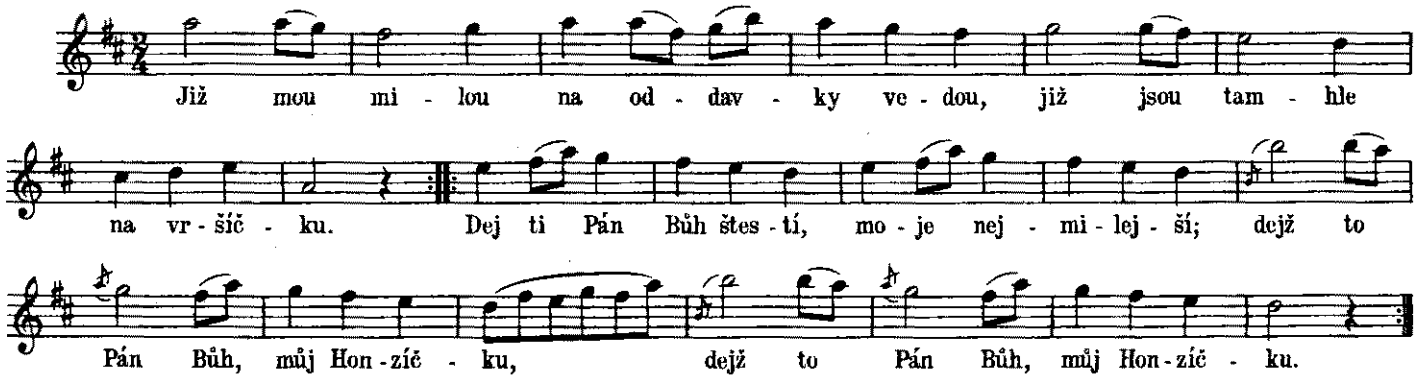

c) DUPÁK

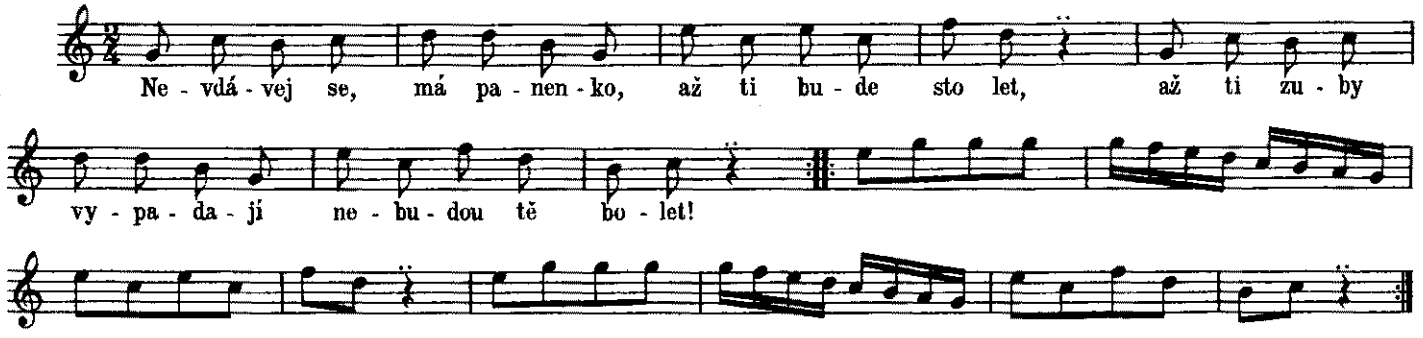

d) LATOVÁK

Skenováno pro studijní účely

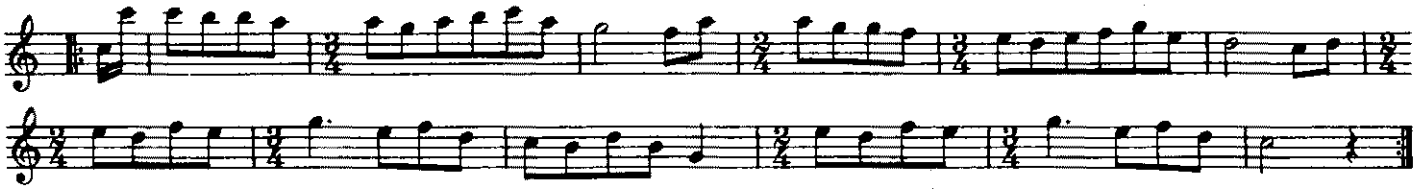

e) KOZEL

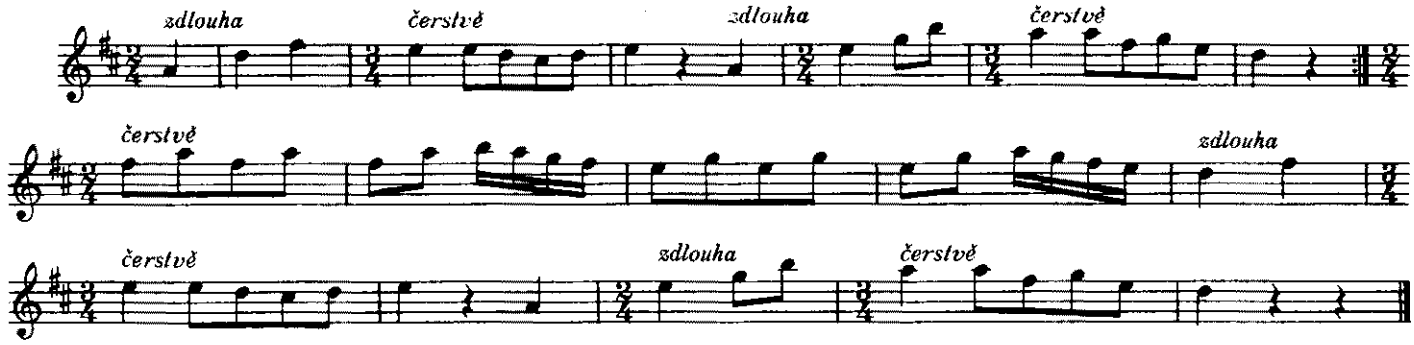

NÁPĚVY PÍSNÍ NÁRODNÍCH V ČECHÁCH

Tisk z let 1842—1870

K. J. Erben-J. P. M. Martinovský
1811—1870 1808—1873

a) SVÍTÁNÍ

Z Bydžovska

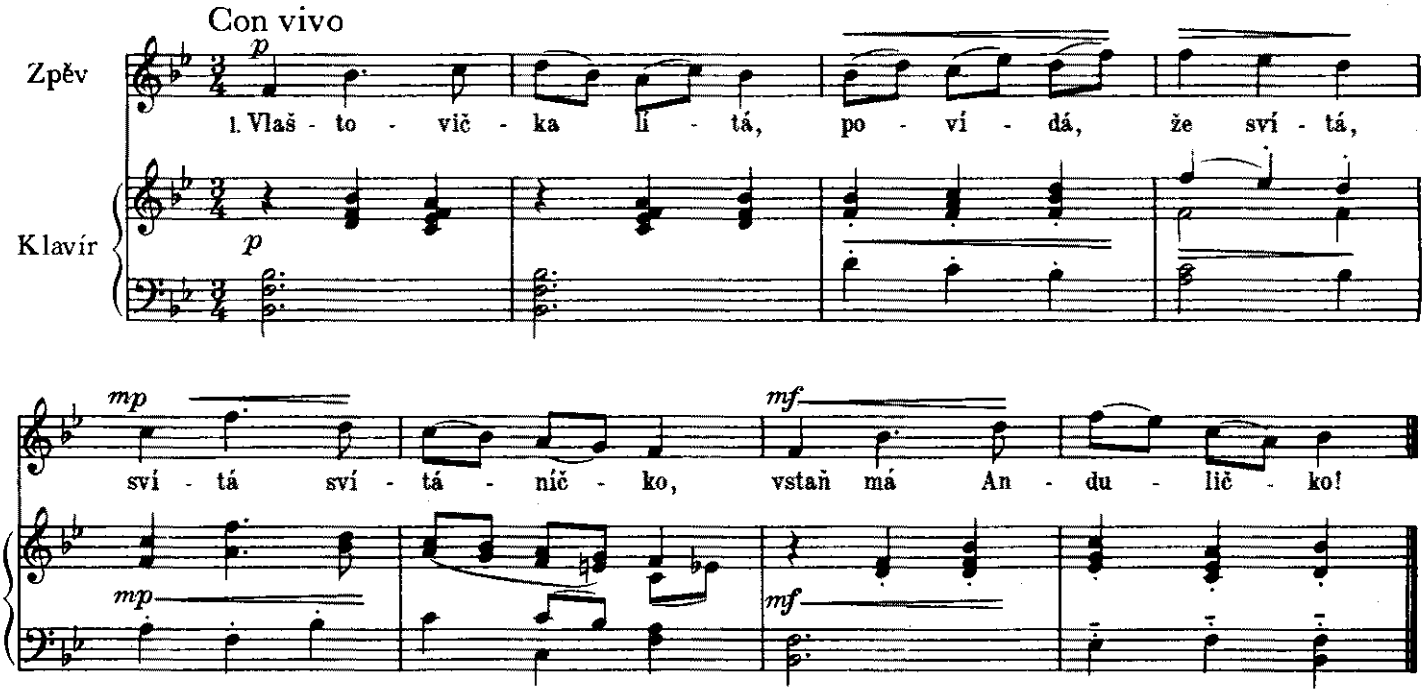

2. Kdybych měla klíče od toho svítání,
nedala bych svítat zejtra do snídaní.

3. Kdybych měla klíče ode dne bílého,
nedala bych svítat do roka plného.

Skenováno pro studijní účely

b) PODIVNOSTI

Z Bydžovska

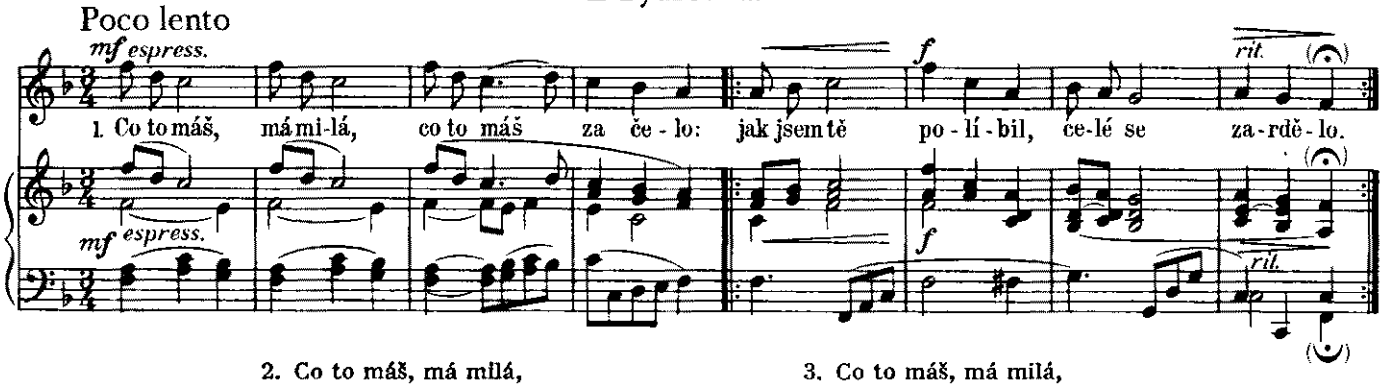

2. Co to máš, má milá,
co to máš za oči:
když do nich pohlédnu,
svět se mnou se točí.

3. Co to máš, má milá,
co to máš za líce:
když já jich nevidím,
bolívá mě srdce.

c) KALAMAJKA

Z Klatovska

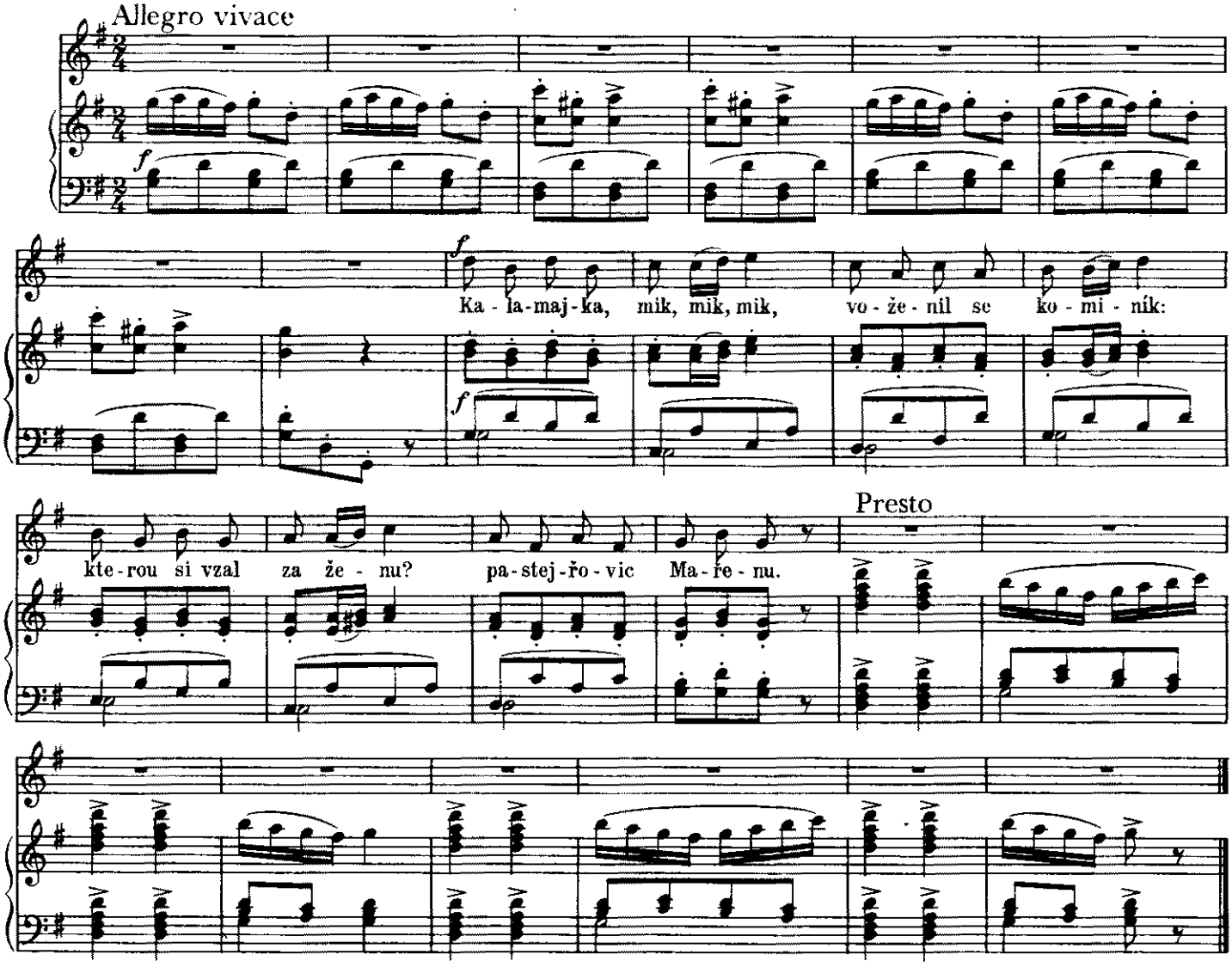

Skenováno pro studijní účely

MORAVSKÉ NÁRODNÍ PÍSNĚ

Konečná úprava sbírky z r. 1860

František Sušil
1804—1868

a) KVÍTÍ MILODĚJNÉ

Z Vlachovic

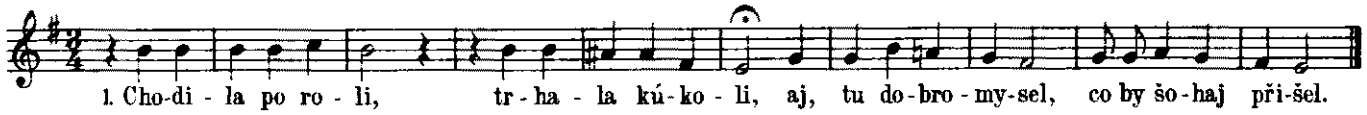

2. Chodila po hájku,
trhala polajku,
trhala, volala:
Poď ke mně, šohajku.

3. Ešče si natrhám
toho návratníčku:
Navrať sa mně, navrať,
švarný šohajíčku.

4. Milovali sme sa
jak dvě holuběnky,
vodívali sme sa
spolu za ručenky.

5. Milovali sme sa
jako dva holubi,
včil sa mně, synečku,
tvá láska nelúbí.

b) KRÁSA — POLNÍ KVÍTÍ

Od Jevíčka z Biskupic

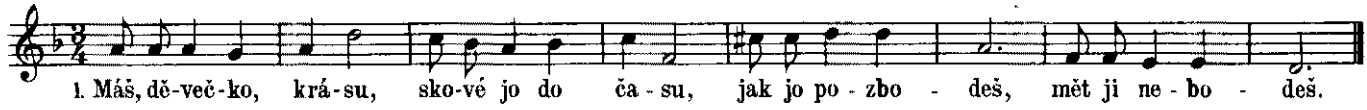

2. Jako polní kvítí
ve dně v noci svítí,
a pak uvadne,
do vode spadne.

3. A tak te, děvečko,
v růžovým věnečko,
také ovadneš,
do vode spadneš.

c) SEDLÁCI, JONÁCI

Od Třebíče z Rudíkova

Z r. 1848

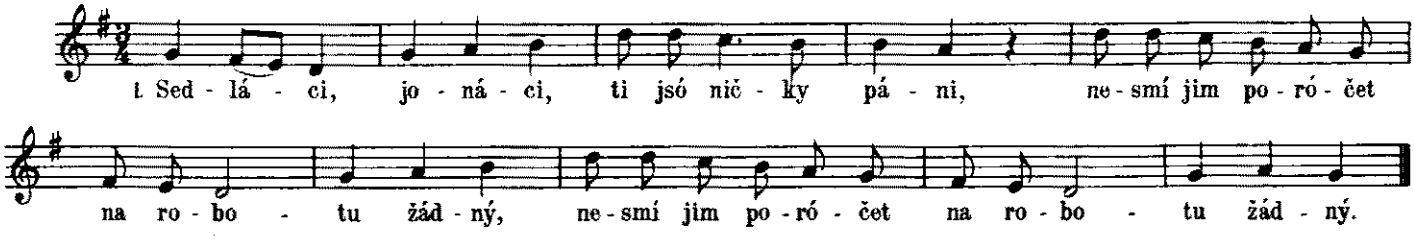

2. Sedláci, jonáci,
ti mají svobodu,
robota jim padla,
milujó hóspodu.

3. Robota jim padla,
desátku nedají,
budó se jmenovat
sedláci zemani.

4. Desátku nedají
ze žádné slepice,
mužó dat sedláci
na stranu čepice.

5. Modli se, sedláčku,
modli se každý den,
že nemusíš smekať
čepicu před drábem.

6. Modli se, sedláčku,
modli se den každý,
že nemusíš nosit
čepicu pod paží.

7. Svoboda je zlatá
poddanosť proklatá,
z toho se radujem,
že padla robota.

8. Z toho se radujó
všickny selscí voli,
že se té proklaté
roboty zbavili.

9. Nevstane robota,
nevstane už více,
hrany jí zvonili
na staré hrabice.

Skenováno pro studijní účely

171. PÍSEŇ NOVÁ O ROBOTĚ

Kramářský tisk z r. 1848 — Z roku 1848

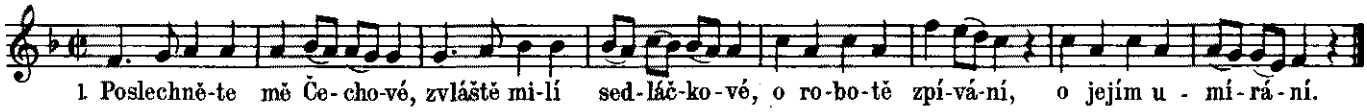

2. Tak horkou nemoc dostala,
až z ní fantazírovala,
vlezla sobě nahoru
a zase spadla dolů.

3. Hlavu sobě rozrazila,
ruce, nohy polámala,
tu doktory hledali,
by ji kurýrovali.

4. Koncilium jsou dělali,
jak by robotu zhojili,
nakopali koření
té robotě k zahojení.

5. Všecko platno nic není,
nepřijde víc k vyhojení,
to posledního března
ponesou ji do hrobu.

6. Dáme jí piáno hráti,
aby mohla tiše spáti,
aby více nestonala
a nás nesužovala.

7. Když bude po její smrti,
dáme jí dlouho zvoniti
na srpy a hrabice,
sekery a radlice.

8. Hrob hluboký uděláme
a pevně ji zakopáme,
sedláci jí zatlučou
kopáčem a motykou.

9. Budem tobě žalmy zpívat
a na věčnost ji zaklínat,
aby nás nestrašila,
denně nesužovala.

10. Když tě budem pochovávat,
musíme muziku dělat,
bubny, trouby, cimbály,
aby jí hodně hrály.

11. Na housle, také na basu,
dáme svolat všecku chasu,
aby při pohřbu byli,
robotu zakopali.

12. Na hrob tobě nápis dáme,
peklo vinšovat budeme,
dost dlouho's panovala
a lidi sužovala.

13. Neb jsme se dost naplatili
a k tomu se nadělali,
černé dni nám napsali,
platit jsme je museli.

14. Poslechněte, milí páni,
zazpívám vám píseň ranní,
časně ráno vstávejte,
k práci se ubírejte.

15. Což se vám to bude hatit,
když musíte hodně platit,
od setí, od sekání,
od mandelů vezení.

16. Vy, milí páni písaři,
budete sloužit císaři,
muškety do rukou vemte
a pěkně execírujte.

17. Budou z vás hodní jonáci,
také udatní vojáci,
taky jenerálové
a vicikaprálové.

18. Do písařství nic není,
je to všecko pokažený,
akcidence přestaly,
sedláci je nedali.

19. Pro peníze vždycky pláču,
když si zpomenu na Káču,
co jsem za ni musel dát,
když jsem ji chtěl sobě brát.

20. Neb na jiném panství byla,
vrchnost mně ji dovolila,
kdo chce ženu Káču mít,
musí hodně zaplatit.

21. Jiné přišlo potěšení,
toho času navržený,
svobodně se oženit,
kdo chce ženu Káču mít.

22. Můžem na tom dost míti,
země pánu děkovati
za ty velké milosti,
Pán Bůh mu dej vítězství.

23. By mohl nepřátel přemocti
a nad nimi zvítěziti,
my budem pomáhati,
i také naše děti.

24. Co jsem začal, tak dokonám,
o robotě zase zpívám,
byste zase hledali
a ji pak zakopali.

25. Tuto písničku zavírám,
vás, sedláci, napomínám,
byste pokojní byli,
času se dočekali.

172. NOVÁ PÍSEŇ O ČESKÝCH SEDLÁCÍCH

Kramářský tisk kolem r. 1848 — Kolem r. 1848

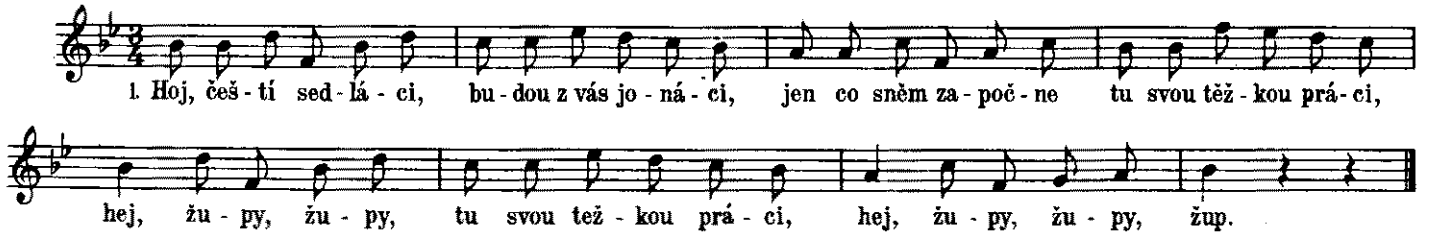

Skenováno pro studijní účely

2. Bude se tam jednat
o platy, roboty,
jak byste se mohli
vyplatit z té psoty,
hej, župy, župy,
vyplatit z roboty,
hej, župy, župy, žup.

3. Levně se to stane,
stane se to jistě,
neb tam budete mít
zástupce na místě,
hej, župy, župy,
stane se to jistě,
hej, župy, župy, žup.

4. Nebude podlízat
sedlák český více,
postaví se směle,
rovně jako svíce,
hej, župy, župy,
rovně jako svíce
hej, župy, župy, žup.

5. Přijde na kancelář:
„Pozdrav Pán Bůh, páni,
povězte nám medle,
jak to stojí s námi?"
Hej, župy, župy,
pozdrav Pán Bůh, páni,
hej, župy, župy, žup.

6. Vrchní mu odpoví,
že to dobře stojí,
a co se vyjedná,
to že král sám poví,
hej, župy, župy,
že to král sám poví,
hej, župy, župy, žup.

7. Nebude vám třeba
kupovat si práva,
nastane nám nová
bezouhonná správa,
hej, župy, župy,
bezouhonná zpráva,
hej, župy, župy, žup.

8. Páni a písaři,
buďte spravedliví,
sice přijde na vás
z Vídně anděl mstivý,
hej, župy, župy,
buďte spravedliví,
hej, župy, župy, žup.

9. Slavný národ český
zas nabyl svobody,
při které zem česká
rozkvěte jak z vody,
hej, župy, župy,
rozkvěte jak z vody,
hej župy, župy, žup.

10. Písmo má svobodu,
má ji i vyznání
a tak pravdě svaté
nikdo nezabrání,
hej, župy, župy,
pravdě nezabrání,
hej, župy, župy, žup.

11. Přijde k právu svému
zase národ český,
nebudou prodávat
sedláka německy,
hej, župy, župy,
prodávat německy,
hej, župy, župy, žup.

12. Česká zem je svatá,
to náš poklad drahý,
stůjme za ní pevně,
držme se jen Prahy!
Hej, župy, župy,
držme se jen Prahy,
hej, župy, župy, žup.

173. PÍSEŇ O PÁNECH FRANCÍCH

Text Karel Havlíček **Z roku 1848**

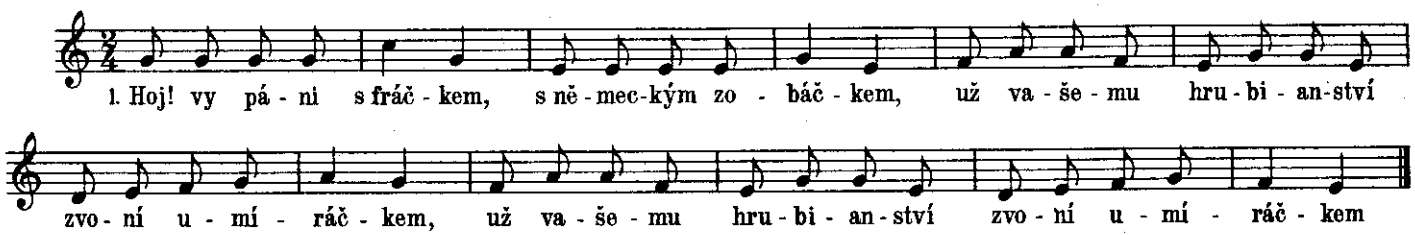

2. Sedlák není skoupý,
není více hloupý,
německého zajíce vám
v pytli už nekoupí.

3. My již práva máme,
vzít si jich nedáme,
vaše šejdy, vaše rejdy,
ty už dobře známe.

4. Sedlák vždy jen dával,
ručičku líbával,
a před vámi, vy katané,
klobouk dolů dával.

5. Ale to víc nejde,
sláva vaše přejde,
až jen se náš rozum sprostý
dohromady sejde.

6. Buď si teď farářem,
nebo sekretářem,
my se vás již nebojíme
i s tím kancelářem!

7. Nyní vám nahání,
čert vás neuchrání,
kliďte se jen, darmožrouti,
sedláci jsou páni!

Skenováno pro studijní účely

174. PROSBA O PŘEVOZ

Opis z r. 1859—1860

Pavel Křížkovský
1820—1885

Allegretto

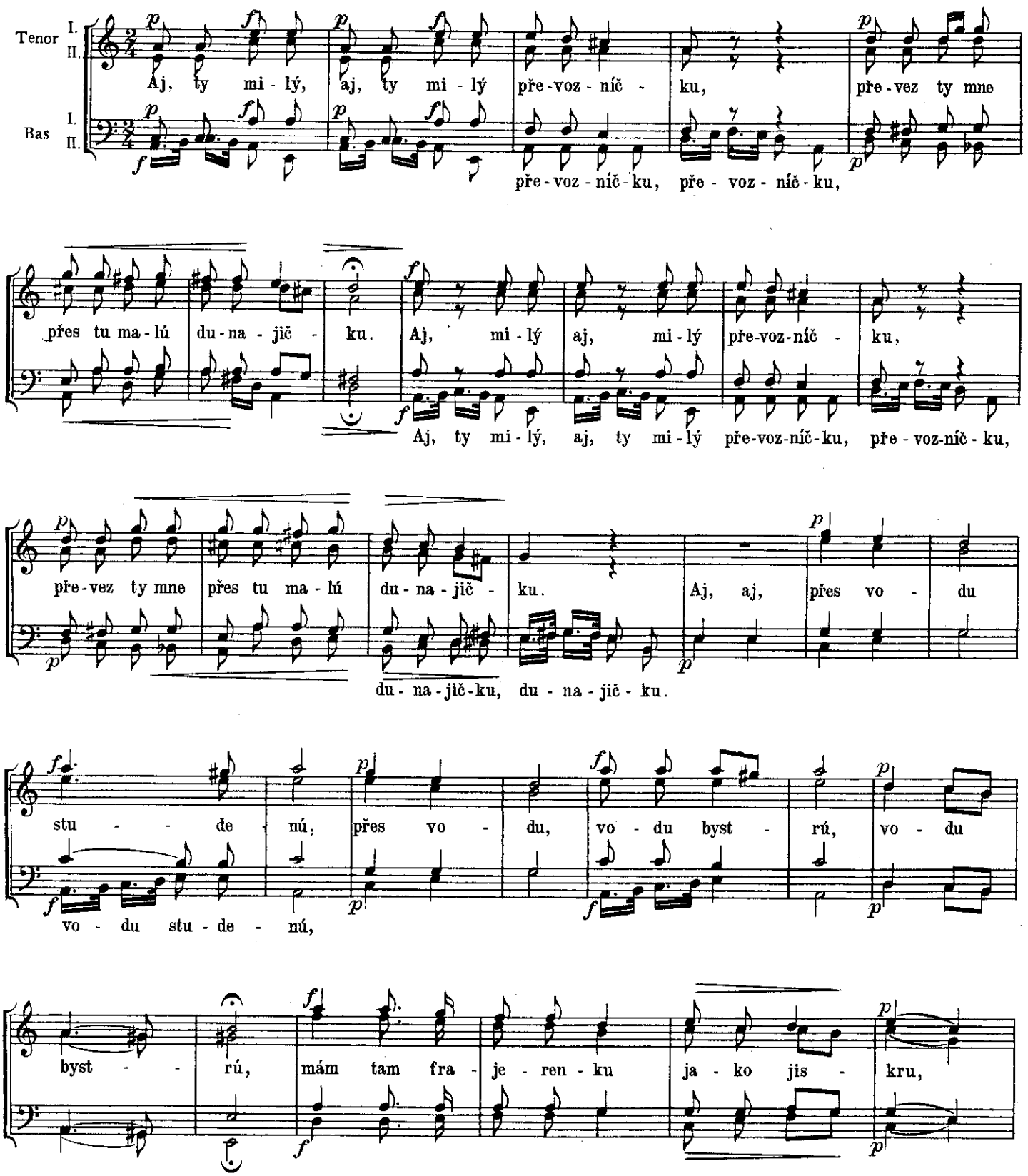

Skenováno pro studijní účely

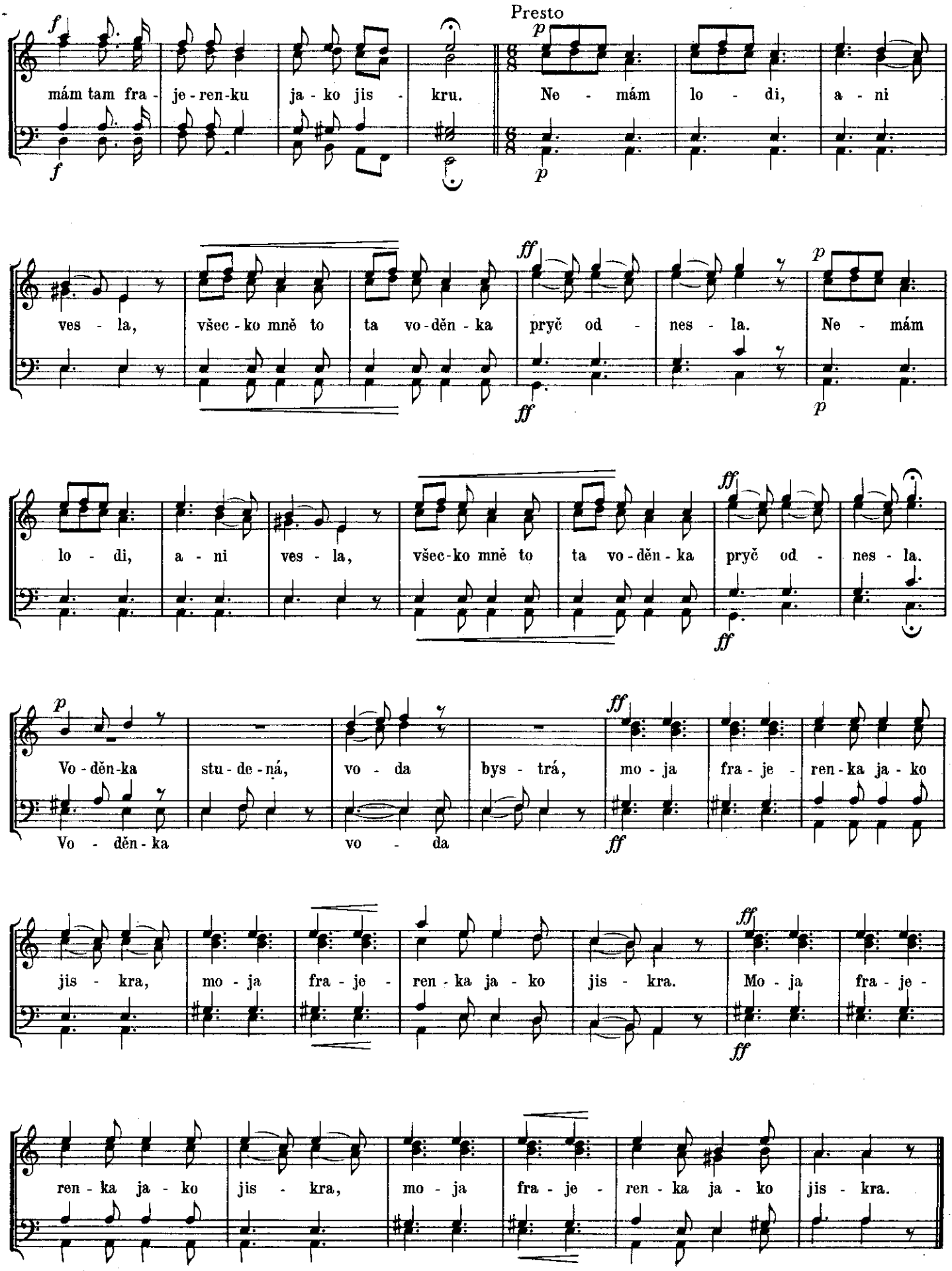

Skenováno pro studijní účely

175. PÍSEŇ SVOBODY

Autograf z r. 1848

Bedřich Smetana
1824—1884

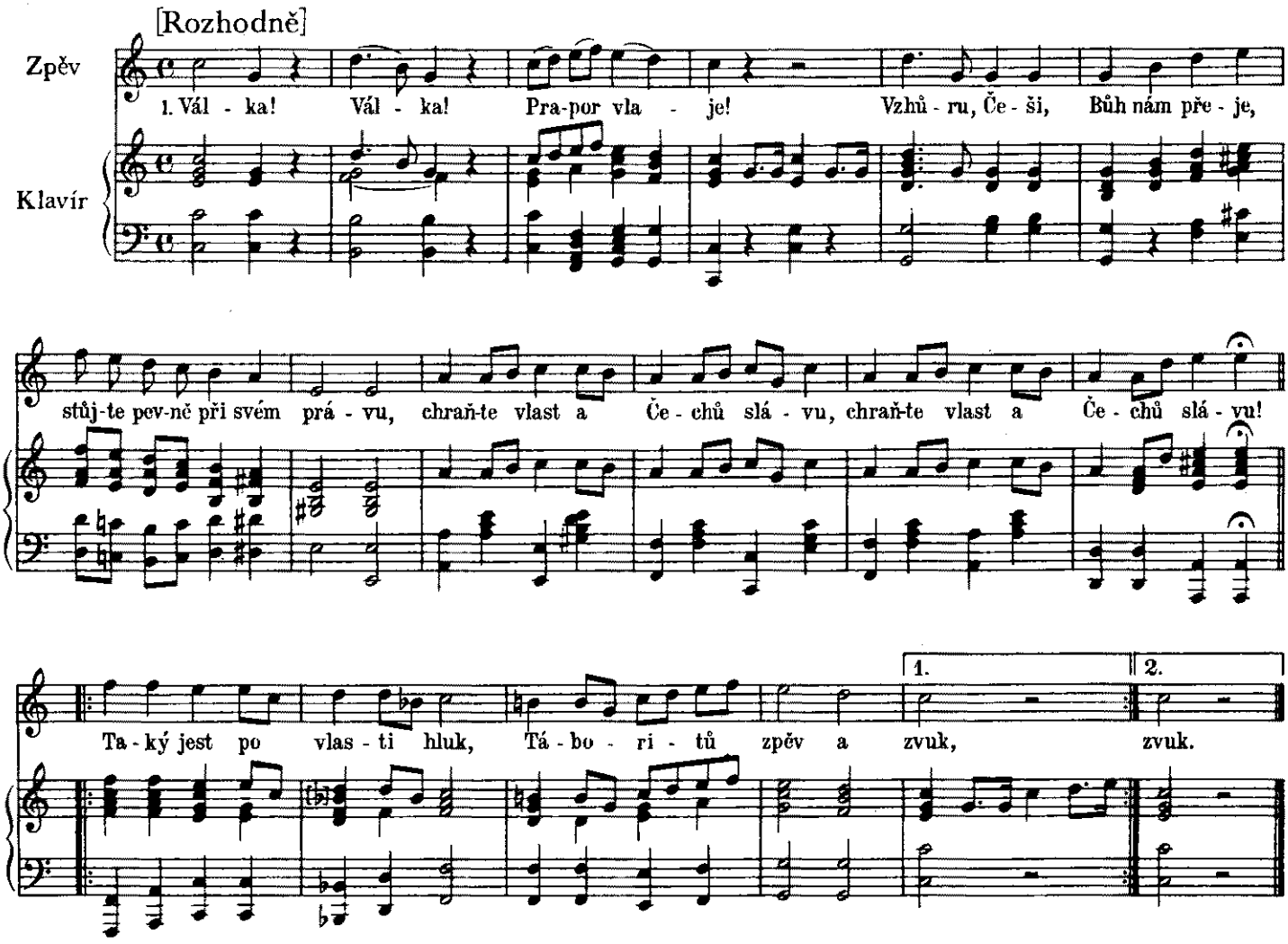

2. Národ pánem, národ králem,
v právu stojí neobsáhlém
nad svým blahem, nad svým zmarem,
od cizinců nemá darem
českou slávu, českou čest,
v Čechách Čech jen pánem jest.

3. Ano, v Čechách naše ráje,
naše zpěvy, naše háje,
naše děvy, naše růže,
naše hroby, naše lůže,
v Čechách Bůh a ďábel pán,
našincem má býti zván.

4. Kdo jest Čechem, chop se meče,
nastanou nám kruté seče,
nastanou nám doby hněvu,
hrůzy husitských zpěvů.
Vzchop se, zbroj se, český lve!
Bůh nás v svatou válku zve!

5. Aj, hle, vizte, vlasti díky,
neústupné bojovníky,
prapor vlaje, trouby znějí,
tisícerá ústa pějí:
nepřátelům na odpor,
svornost, svornost, český sbor!

6. Svornost budiž naším heslem,
svornost budiž naším veslem
v této bouři, v tomto boji,
v tuhém zmatku pod obojí,
nepřátelům na odpor,
svornost! svornost! český sbor!

7. Kdo jest Čechem srdcem, duchem,
nejen ústy, aneb sluchem,
komu Hus a Žižka platí
více, nežli všichni svatí,
toho chrání, peklu vzdor,
svornost! svornost! český sbor!

8. Bratři! Již se k vlasti znejme,
cizotě se nepoddejme,
zhoubcům stůjme na odporu,
u svornosti v jednom sboru!
Jedno tělo, jedna pěst,
to náš úkol, naše čest!

9. V bratrském jen obcování
pokvete nám požehnání.
Svorností jen, nad převraty,
ubijeme naše katy,
ať je pohan nebo Vlám,
nás požehnal Mistr Jan!

10. Svornost! svornost! prapor věje!
vzhůru Češi, Bůh nám přeje,
stůjme pevně při svém právu,
chraňte vlast a Čechů slávu.
Nepřátelům na odpor,
svornost! svornost! český sbor!

Skenováno pro studijní účely

JAROSLAV POHANKA

DĚJINY ČESKÉ HUDBY
V PŘÍKLADECH

Obálku a vazbu navrhla Vanda Suková - Vydalo Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, n. p., v roce 1958 jako svou 2019. publikaci v redakci hudebnin, Praha. Hlavní redaktor Dr Josef Bachtík. Odpovědný redaktor Lubomír Fendrych. Technický redaktor František Holman.
Ryto - Ofsetem tiskl Orbis 03, n. p., závod Jiřího Dimitrova v Praze 7 - Papír 63×95 - PA 33,63 - VA 76,70 - H 2163
41821/56/SV 2 - D 571180
Náklad 3000 výtisků - 09/22 - I. vydání SNKLHU
Cena váz. výtisku Kčs 100,—
56/VI-2

Snížená cena 1964
Kčs 20.0

Skenováno pro studijní účely